

శ్రీ లలితా

శ్రీ లలితా తోడ్పాటున

శ్రీమదింద్రాక్షరాయాచార్యవర్యుల శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీ లలితా తోడ్పాటున

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాద

ఈ గ్రంథ ముద్రణకు ద్రవ్య దాతలు

1. చిప్రకల కృష్ణయ్యగారు విజయవాడ ను. 25-0-1
2. మాధవధనలక్ష్మీరెడ్డి మిల్లువారు వేమూరు 25-0-1
3. కన్నెగంటి అంజయ్యగారు వరహపురం 25-0-1
4. జంధ్యాల లక్ష్మీకాంతమ్మగారు తెనాలి 25-0-1
5. గుంటుపల్లి రంగనాయకమ్మగారు వరహపురం 25-0-1
6. శ్రీవేంకటేశ్వర రెడ్డి మిల్లువారు వేమూరు 25-0-1
7. నాగశర్మ వెంకటకృష్ణయ్యగారు వరహపురం 25-0-1
8. వేమూరి పూర్ణచంద్రరావుగారు కౌల్లూరు 25-0-1

గ్రంథ ప్రోత్సాహం :

1. జనస్వామి లక్ష్మీస్మరించుశాస్త్రి
(వయ) తెనాలి
వరహపురం అగ్రహారం

2. జె. శ్రీవతిశాస్త్రి
హైదరాబాదు - 13

అంబర్ పేట పోస్టు, పల్లభంబ East

3-2-1130/19

ముద్రితము : శ్రీ అజంతా ప్రెస్ ప్రింట్లు, కొల్హారు (గుంటూరు జిల్లా)

ఉ పో డ్టా ల ము

శ్రీ సత్యనారాయణమందిరములలో సౌభాగ్యవిద్యా పంచదశాక్షరీ మహామంత్రము మహాద్వైతస్తవన, మణి ను నందుబాటా, యాజ్ఞ, గాణపతీ, దుష్ట ప్రభృతీ శ్రీ విద్యాపరమమ్మలను, గామ, కృష్ణ, నాగసింహ, సూర, గాణపత్య, శంభ, సౌభాగ్యముల మంత్రములను, నిగూఢముగ నున్నది. ఆ మంత్రమున కథితవతి లలితా శ్రీభువనంబున. వ్యవసాయాంశాది మహద్గుణమును నేసింది. శంకరాచార్యులను సోమవ్యలవాగ్యాది గ్రంథములయందు గామ ప్రబోధమును వక్కానించిరి. ఉపనిషత్తులయందును బ్రహ్మనాత్రముల యందును జీవ్యుడగు బ్రహ్మవిద్య యీ లలితా. భగవద్గోక్షితవతి భిన్నముగ గోచరింపియు శక్తిశక్తిహితభేదముచే నిర్దేశం ననబడుచువలె నేకమై పరిశివాభిన్నము విగాహిల్లు నీ లలితాంబు ప్రవృత్తయగు శక్తి యందు నివృత్తయగు విప్రసేవియు బ్రహ్మమనియు ప్రసూను చేప్పచున్నది. ఈ గహస్యము గురుదేవతామగ్రహంబున దరిణింపగును. ఈమె బ్రహ్మగురువును సకలార్థాల ప్రపంచమునకు గారణము. భుక్తిపరమగీర్ శక్తి రక్షణార్థము నేదవలయున శ్రీమదాభిష్టాత్మయు మహాహరిసగుడాకారముతో బ్రభవించిన శ్రీభువనంబునచుండును సోధించునది లలితాసౌభాగ్యము.

ఉ పో డ్టా ల ము.

మహేశ్వరుడగు బ్రహ్మసముని సభి నందరితో దాక్షిణ్యశివునకు గాని నేర్చుని యుద్ధవాసుముతేరి యాచుడని పరమానిరంతర శరణముననుడి పర్వతాచార్యుల మేవగతులు బనించి నివసివాభిష్టా గాంధుయందెను. హిమవంతుడగు నారాచార్యమునకు నుమాత్మను వసంతకు యందు దేవము నేయు శివుని సేవకు నిలుచుండెను. తాళకార్యములచే బీడకులగు దేవతలు ప్రోత్సహించి మర్కటాదు సౌభాగ్యశ్రేయముచే బ్రోత్సహి పరమేశ్వరులకు మనులు పుట్టించి గురభాగార్థిని భిక్షుభూతుడవయ్యెను. ఆ భిక్షుమున భండారుడు బానిసని విడుదలచేయఁ బునయుంచె. భిండుడు రుద్ర పంచాక్షరముచేసివచ్చి శివునివలన పరములయబొంది హిమవంతులమును రాజధానిగా నొప్పి అనువదలెన వక్షము లేకప్పుత్రోధపత్రియుగ సామ్రాజ్య మేలెను. ఆతన సోదరుడు యజ్ఞోక్తప్రాణులయందు వాయుగూపమున తేజస్సులనిచ్చి పుట్టినమునుచేరించి. ప్రహ్లాదచతుర్థము నిస్సర్వమునిస్సహోకుష్టుడుండెను. విష్ణుదేవతలు కామ్యులశ్రేయము నార్థించునది శక్తియని వలంచి యుండాతీతుడగు పర శివుని కొనియూడ నాదేవుడు సకలకుండ

చిద్యాగము నిర్వహించెను. అందుద్భవించిన లలిత పుంరూపమున పగళివుని గల్పించి యాయనను వరునిగఁజైకొని సకల గీర్వాణబృందముతో బ్రాహ్మీ దులనుగృత్స్నజగత్తును సృష్టించెను. మఱియు నామె తనబుద్ధినుండి యుత్పాదించిన శక్తికి శ్యాచులంబయనియు స్వాహంకార జనితమగుశక్తికి వాగహికాంబ యనియు నామమిడి సన్నిధి నుంచుకొని వ్యవహరించుచుండెను. స్వాంశచే గామేశ్వరి మొదలగు పంచదశనిత్యా దేవతలను బాలాబగళా దుర్గాశక్తలను యోగినీగణమును గల్పించుకొని చతురంగబలముతో విజయ ముహూర్తమున భండాసురవధృతై నిర్గమించెను.

భండాసురుఁడు తనపత్నీమనున నుత్పాతములుగాంచి ధైర్యమునునీడక తన పరివారముతో విచారిించి యనేకాక్షోహిణీ సైన్యముతో దుర్గముని రణభూమికంపెను. సంస్కృతరీదేవి సైన్యముతో వానిజంపెను. దానవనాయకుఁడు చతురంగబలముతోఁ గరుండునిసంప నశ్వారూఢ వానిని దునుమాడెను. రాక్షసరా జాశ్చర్యపడి సర్వప్రయోగ నిపుణుల సేనాపతుల నేవురను సైన్యమిచ్చి పంపెను. వారిసందఱును నతురీదేవి గరుడారూఢుని వధించెను. భండదానవుఁడు సూర్యవరప్రసాదులగు సేనాపతుల నేడువుర నులంబుతో సమరభూమి కంపెను. వారి దృష్టిప్రసారమున శక్తిసముదాయము నిశ్చేష్టిత మయ్యెను. తిరస్కరిణీదేవి యంధాస్త్రముచేఁ గన్నులుగప్పి సేనాపతుల సందఱును హతముచేసెను. రాక్షసవిభుఁ డాశ్చర్యముతో సోదరుఁడగు విషంగుని పద్మనైదుగురు సేనాపతులతో సమరభూమి కంపెను. కామేశ్వర భగవానిని ప్రభృతి నిత్యాదేవతలు పదునైదుగురు పదునైదు సేనాపతులను క్రమముగ దునుమాడి విషంగు నెదుర్కొన వారిజనమును సహింపఁజాలక వాడు శూన్యకనకరమునకు బాటిపోయెను.

మఱుదినమున త్రిపురసుందరీదేవి తన సైన్యక్షణకుఁ జూట్టు వహ్ని ప్రాకారమును గల్పింపఁజేసి యుద్ధసన్నాహము చేసెను. నాఁడు భండపుత్రులు ముప్పదిమంది తండ్రియాజ్ఞచే సైన్యములతో రణభూమిఁ బోచి బాలంబుచే మడసిరి. పుత్రశోకవ్యాకులఁడగు భండాసురు నోదార్చి విశుక్రుఁడు విఘ్నయంత్రమును శక్తికటకమున విసరిచేసెను. దాని ప్రాభవమున శ్రీదేవి సైన్యమంతయుఁ బరస్పరానురాగమును వీడి మహారాణి మర్యాదలను నిర్లక్ష్యముచేయు ప్రసంగములు చేయుచు నిద్రాభీనముగుచుండెను. వాగహికాశ్యామల లీవృత్తాంతమును విన్నవింప నాలలిత కామేశ్వరుని గన్నులారఁగాంచి మందహాస మొనర్చెను. ఆ మందహాసకాంతుల

నుండి గజములుఁ దుదయించి విఘ్నశంక్రమును భేదించి విశుక్ర పేరినందును గజాసురుని సంహరించెను. శ్రీదేవి సంతసమునఁ బ్రథమగజాస్థానము గజాననున కొసంగెను.

మూడవదినమున విశుక్ర విదంగులు రాజాస్థానమున మేనల్లుండఁ గలిగి మండిని సేనాపతులుగ జేసికొని సమరగంగమునకు వచ్చిరి. మహారాజు సులపై గైకొని శక్తివైద్యముతో మంత్రిజీవండునాథుని గధారూఢులై యుద్ధముఁ జొచ్చిరి. ఉభయవైద్యములు పోరుదుండ విశుక్రఁడు తృప్తిప్రమును బ్రయోగించెను. దానిచే శక్తివైద్యము దప్పికొని చూచిపోవుచుండెను. దండ నాథ మధాసీంధువు నాహ్వనించి వారి దప్పితిన్ని గంపన్నభూతాలాడును. సాయంతనమునకు శ్యామలాదేవి విశుక్రని, వారాహదేవి విదంగుని, వైద్యముతోఁ బరిపిత నాథునిమున భరితదానవుఁడు పోదనుల్ల వూచెనని పైగ్ర్యముతో నేడు లలితాదేవి రక్షణులచే బుత్రిభూత్వికాకవహ్నిని బ్రహ్మముని కిష్టవైద్యముతో రజాగంగమునఁ బ్రవేశించెను. లలితాదేవి యును సైవైద్యముగ యుద్ధభూమిఁ జేరెను. పరస్పర బలముకొంతో ఘోరముగ లలితాభిం దానవులు పోరుదుండెరి దానవప్రభువు మహామహాప్రమును ప్రయోగించి మధుక్షతంభమహిమముగారి రాక్షసులు కలువచే శక్తివైద్యము బాధించి మండిరి. ముక్తాదేవి దేవ్యసృష్టవదనీ వారివలనను మునునందెను. మగల భండుఁడు హిరణ్యాక్ష హిరణ్యాకశిపు మున్నగు రాక్షసవీరుల నాహ్వనింప శ్రీదేవి కరణధారులునుండి మత్స్యగిరీదేశమునఁ బూర్వము బుడయించి వారిని సంహరించిరి. ఆప్రప్రసన్నప్రములతోఁ బోరిపోరి ముక్తాదేవి లలితాదేవి కామేశ్వరాప్రమును ప్రయోగించెను. ఆ ముక్తాగిన్ని భింబాసునిని హిరణ్యగంగముతోఁగూడ నహించెను. ఇట్లు నాగనిరములు యుద్ధము చేసి లలితాదేవి దేవకాగ్ర్యమును నిర్ధింపఁజేసెను. మగలు లలితాదేవిని మ్మించి కాముమర్చి దిరుని జేయఁగోరిరి. హిరణ్యవీరసృష్టలై కటాక్షుపక్షునిను కాముండుల్లదిమ్మడై పాజ్వాశ్రమమునెరి పాగ్వనీ పరమేశ్వరులకుఁ బరస్పరానురాగ మునముంపఁ జేసెను. ఈశ్వరుండు సున్నల కామబాహముతోఁ బాగ్వనీని గణియ హడెను. ఆ దంపతులకుఁబుట్టిన స్కంధుండు పెద్దయై తాదకాసునిని సంహరించి దేవసేనను వివాహమునకి ద్దానమున నుండెను. మన్మథుండు దేవకాగ్ర్యమును నిర్వహించి శ్రీవనగమున శ్రీదేవిని సేవించుచుండెను.

శ్రీవనగములు పరునాలు. అది నిత్యానామములతోఁ బ్రసిద్ధికపించి యి. ఈ వనగములకుఁ గోటలు తోఁటలు గలవు. అందుఁ గదంబరవవాణి

యందు మాతంగమహర్షి కుదయించిన శ్యామలాదేవి స్వసమానశక్తులతో గాన మొనర్చుచుండును. సాలముల చివరిచింతామణి గృహము, నంద్రాని యందు బాలాంబతో పరశివాంక నిలయమై లలితాంబ విరాజిల్లుచున్నది.

ఉపాఖ్యాన ఫలము,

ఈ లలితోపాఖ్యాన గ్రంథమును బూసించిన సర్వార్థిష్టములు దొలగును దేవతలందఱు లలితాస్వరూపులగుటచే నన్ని పద్మములందును బరింపఁ దగినది. ఈ గ్రంథపారాయణము కోటి సప్తశతీ పాఠముతో సమానము.

గ్రంథ వైశిష్ట్యము

ఈ గ్రంథమున నలుబదిరెం డధ్యాయములు గలవు. “తస్మాద్వాత్త్రింశికాశాస్త్రం బ్రహ్మాండోద్ధరకీర్తితం” అని ఫలప్రతియందుఁ గాననచ్చుటచే “అనందచిన్మయం” అను శ్లోకముతో బ్రారంభింపఁబడిన పదునొకండవ యధ్యాయమునుండి పారాయణయోగ్యమని తోచినను కథాప్రాణమనఁదగు లలితా పట్టామేకము మహాయాగక్రమము లలితాస్తవము. లలితా కామేశ్వరల కళ్యాణము, (నాటవ యధ్యాయమునుండి పదియవ యధ్యాయము వఱకును) గల చరిత్ర త్రోసిరాజనుట న్యాయము కాదు. మహాశయులారా! భగవద్విషయముతోఁ బాటాన్నవాక్కునందు వైశిష్ట్యమున్నదని గ్రహించి బాలరామాయణమువలె నీ మొదధ్యాయములును బఠనీయగ్రంథమునఁ జేర్చుగాక!

ముద్రణము:- వేమూరు గ్రామమున చైత్ర బ 30 నాడు బ్రహ్మీభూతులగు కురుగంటి వెంకటరమణ (పిచ్చయ్య) శాస్త్రిగారి జయంత్యుత్సవమున సమావిష్టమైన భక్త శిష్యబృందములోఁ నొకరగు శ్రీ జంధ్యాల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి గ్రంథప్రాశస్త్యమును శ్రీమద్వారాసముని విరచితార్యాద్విశతీస్తోత్ర రహస్యము నుపన్యసించి ముద్రణకై బురికొల్పిరి. నాడు సభ్యులిచ్చిన యుత్సాహమున యీగ్రంథమును ముద్రింపింప సంకల్పించితిని. ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాపరిషత్కార్యదర్శి శ్రీ చిన్నకుల సుబ్బరాయశాస్త్రిగారు మాప్రోత్సాహమున వ్రాసిపంపిన విపులరచనను సంగ్రహించి ప్రకటించడమైనది. గ్రంథమునాదరించి ప్రచారముచేయు బాధ్యత శ్రీవారి శిష్యబృందమునకే గాక యాస్తిక మహాశయులందఱియుండును గలదు.

మర్మభి సం॥ మాన్గళిర బ గే లు.

విపశ్చిన్విధేయుఁడు

జనస్వామి లక్ష్మీన్నసింహశాస్త్రి

విషయ సూచిక.

1. ఆగస్త్యప్రతి హయగ్రీయ కృతి
హితోపదేశః
- 4 హయగ్రీవప్రతి ఆగస్త్యకృత
దేవీప్రాదుర్భవాప్రశ్నః
5. ఇష్టిప్రతి దూర్వాసనర్మకాండః
7. ఇష్టిప్రవాసపూర్వో ధర్మకర్మ
సంవాదః
1. ద్విజవృణామః కిరంతో
పాఖ్యానమ్
17. మద్యపానానామతత్త్వానుశ్చిన్తి
విచారః
9. బృహస్పతిప్రతిఇంద్రకృత
గమ్యాగమన తత్త్వాను
శ్చిన్తిప్రశ్నః
3. ఆభోజ్యవస్తువిచారః
5. బృహస్పతిప్రతిఇంద్రకృతపావన
దుత్త్యంత తత్త్వానుశ్చిన్తిప్రశ్నః
3. ఆమృతవిధానమ్
3. శ్రీవిష్ణుగర్భహిసహాయకాండః
1. భజ్జాసుగోష్ఠిస్తోత్రమ్
6. భజ్జాసుగోష్ఠిస్తోత్రమ్ కాండః
1. విష్ణుకృతిమాయాస్మృతిః
1. లలితాస్తవరాజః
1. దేవీవర్ణనాయా ప్రవక్తృవ్యా
గమనమ్
1. శ్రీకామేశ్వరవిర్భావః
1. శ్రీలలితామృతాకామేశ్వర
యో క్తివాహః
1. శ్రీలలితామృతాపట్టాభిషేకః

పుటసంఖ్య

67. సతీదేవ్యా దక్షాభ్యుద ప్రవేశః
74. సతీదేవ్యా దక్షాభ్యుద విష్ణున
సంవాదః
77. సతీదేవ్యా సప్తహితోత్సాహః
80. పేదకాయాం హస్తాంత
ప్రాదుర్భావః
82. హస్తాంతాం హస్తాంత
హస్తాంత
85. దక్షాభ్యుదప్రవాసప్రవాసంభే
87. దేవీప్రాదుర్భవాప్రశ్నః
90. విష్ణుహితాధిపత్యాం హస్తాంత
93. దక్షాభ్యుదప్రవాసంభే
95. దక్షాభ్యుదప్రవాసంభే
96. హిమవత్ ప్రవాసంభే
99. హిమవత్ ప్రవాసంభే
103. హిమవత్ ప్రవాసంభే
106. హిమవత్ ప్రవాసంభే
109. ఇంద్రకృతవిష్ణున
113. ఇంద్రకృతవిష్ణున
116. హిమవత్ ప్రవాసంభే
122. మద్యపానానామతత్త్వానుశ్చిన్తి
ప్రవేశః
123. గమ్యాగమన తత్త్వాను
శ్చిన్తిప్రశ్నః
124. మద్యపానానామతత్త్వాను
శ్చిన్తిప్రశ్నః
126. హిమవత్ ప్రవాసంభే
129. హిమవత్ ప్రవాసంభే

పుటసంఖ్య

130. ఈశ్వర విజయాయ మస్తృతో ద్యమః
131. ఈశ్వరస్య మస్తథవికారః
133. కామదహనమ్
135. రతీపలాహః
136. మక్తృభస్య బ్రహ్మరాషప్రాప్తిః
- 1-6. భండాసురాన్యత్పత్తిః
151. భండాసురకృతస్త్వస్త్వ లోకనీదా
153. విశుక్రకృతభూలోకనీదా
155. విషంగకృత రసాలేల లోకనీదా
158. ఇంద్రావీనాం శ్రీవిష్ణు సమీప గమనమ్
161. మహాశంభుస్తుతిః
164. భండవధోపాయః
168. సుహాయాగవిధానమ్
176. శ్రీలలితాప్రాదుర్భావః
178. లలితాకృత జగత్స్పృష్ట కథనమ్
188. భండాసురవధాయదేవీప్రస్థానం
200. చక్రరాజరథపర్యదేవతావర్ణనమ్
206. గీతిచక్ర రథపర్యదేవతావర్ణనమ్
210. కిరిచక్ర రథపర్యదేవతా వర్ణనమ్
220. శూన్యనగరోత్పత్తిప్రాదుర్భావః
223. భండవీనాంయంత్రణక్రమః
230. భండాసురసేనాసన్నాహః
233. సంపత్కనీకృతదుర్మదవధః
238. అశ్వారూఢాకృత కురుంపవధః
241. కరజ్జాది పంచసేనాపతి వధః
251. చలాహకాది సప్తసేనాపతివధః
261. విమత్తాదిపలాయనమ్

పుటసంఖ్య

272. భండవీత్రవధః
284. భండాసురసహపాపః
287. విశుక్రకృత జగదప్రాప్తిః
292. గణేశ్వరసంగ్రహణః
295. విశుక్రవిమర్శకథః
301. సుహాసంభాషణార్థావధానమ్
307. శ్రీలలితాభండాసురసంభాషణమ్
314. దుర్గావిగ్రహకథః
321. భండాసురవధః
323. బ్రహ్మకృతలలితార్థార్థావధానమ్
328. పుష్కరవర్ణప్రాదుర్భావః
334. శ్రీగణపీర్వాదేవత
343. మల్లేశ్వర నాథభజనమ్
344. లోహదీపస్తవపాల రక్షితాపాయని
351. రత్నపాలలక్షణాది
351. దుద్రావణం దుద్రవీదేవనామాని
370. మహాపద్మావతీవర్ణనమ్
381. చింతామణి స్వహారితో వర్ణనమ్
391. గృహరాజంశివభజనమ్
407. ముత్రరాజతత్త్వాధిపాని భజనమ్
409. ఫలమృతిః

స్థావర వరదాన పత్ర

1	3	అక్షయ	18	10	ప్రాకార
2	18	అక్షయ	58	16	సహజం
3	21	అక్షయ	59	20	సహజం
5	19	అక్షయ	60	2	సహజం
6	1	అక్షయ	62	13	సహజం
9	3	అక్షయ	65	20	సహజం
9	3	అక్షయ	73	6	సహజం
9	12	అక్షయ	74	17	సహజం
9	16	అక్షయ	75	18	సహజం
10	6	అక్షయ	75	24	సహజం
11	5	అక్షయ	75	15	సహజం
11	5	అక్షయ	76	10	సహజం
11	7	అక్షయ	76	12	సహజం
14	12	అక్షయ	77	16	సహజం
14	21	అక్షయ	81	8	సహజం
15	14	అక్షయ	87	17	సహజం
16	2	అక్షయ	89	1	సహజం
18	20	అక్షయ	97	14	సహజం
22	23	అక్షయ	98	15	సహజం
35	1	అక్షయ	91	17	సహజం
41	16	అక్షయ	99	6	సహజం
42	13	అక్షయ	101	4	సహజం
43	1	అక్షయ	101	6	సహజం
43	16	అక్షయ	102	13	సహజం
43	19	అక్షయ	103	3	సహజం
44	15	అక్షయ	104	6	సహజం
45	19	అక్షయ	105	10	సహజం
49	9	అక్షయ	106	2	సహజం
51	16	అక్షయ	107	13	సహజం
56	6	అక్షయ	108	19	సహజం
			111	6	సహజం

పేజీ	పంక్తి	శుభ్ర			
120	1	సుమనో	218	15	ఇంద్ర
125	8	స్తమ్భానను	247	6	పుష్పిణి
126	8	భీష్మాకులితా	286	15	పుష్పిణి
128	14	శృంగార	293	21	యజ్ఞ
132	5	ద్రుణి, లస	304	2	నిర్వహించు
137	20	స్పృహలోకం	311	21	కోటి
138	16	ర్థ, కేసరీ	318	4	సంహారము
139	11	దేవాప	322	9	అభివ్య
142	4	బలాధర్మణ	327	11	శ్రీలలిత
144	7	ఆత్మైక	338	8	పశ్చిమంభ్య
148	16	మహాభ్యం	340	7	ప్రతి
151	4	వచనం	341	20	మహాపర్య
173	1	దేవాజ్ఞాహ	348	17	స్వస్తి
175	9	సర్వాత్మన్ - నాయక	347	14	ఇంద్ర
179	18	మహాద్రాంశ్చ	353	4	పుష్పిణి
181	17	హయాసనా	353	13	ధ్యానవ్యక్తి
187	14	గేయచక్ర	355	16	గర్భిణి
192	11	చంద్రోచ్చైశా	377	5	హిందూ
192	15	దేవీసమానా	387	16	మహింద్ర
199	11	మృతి	388	15	వనవశ
203	16	సర్వాక్షిణి	374	22	మార్గవచ్చ
206	3	భగమాలా	377	17	తివోశాని
108	17	కాలదణ్డ	382	11	పత్తి
210	10	సా2లంకారాయతే	386	1	అర్చి
210	14	జృమ్భిణి	387	1	మాహేశ్వరీ
211	12	కాకినీతథా	390	17	మహామూర్తి
211	13	సాకినీ డాకినీ	391	8	పశ్చాత్కామే
212	20	లలితాదణ్డ	393	20	దివ్యసూ
213	4	చందోచ్చైశా	403	9	తిస్మాదు
215	16	పూత్కారి - పహన్			

ప్రేమ పరీక్షార్థం పరమేశ్వరం, పరమేశ్వరీద్వయమే సర్వదా ।

పరమేశ్వరీ నామా శ్రీ సుమతీమ్మమ్మ, పరమేశ్వరమ్మ చతుర్భుజా లామ్మ ॥

శ్రీ గణ

(శ్రీ) లలితాంబికాష్టోత్తరము నమః

అథ బ్రహ్మేంద్రపురాలోత్తరబ్రహ్మేంద్రపుర

లలితాంబికాష్టోత్తరము :

— అగస్త్యంబులి హయగ్రీవవృతహిలోపదేశః —

- అస్తో న శ్రీయస్వీ విత్త్యం వర్ణ్య వాహ్యామృతమ్ ।
 యత స్త్రోత్రం వినునాం తునీయం శ్రీపురం నమః ॥ ౧
- అగస్త్యో నామ దేవస్త్వే దేవవీర్వాహరణః ।
 సర్వవిద్యోపాధ్యక్షః బ్రహ్మేంద్రపురస్థితః ॥ ౨
- చమారామృతహేమోది శ్శ్యావ్యామృతహేమ ।
 శీలాంజ్యంబూ ముఖ్యా స్సర్వాస్త్రసహజమ్ ॥ ౩
- తేషు తేష్యకాంక్షామో పశ్యంతి మరాప్యతాన్ ।
 శిఖీచరపరా ప్రప్త్య చిత్తరూపాన తాస్య ॥ ౪
- తస్య చిత్తయమూహస్య చరణో నమః ముమామే ।
 ప్రాప్తృ హంసీస్యకోపుర్యం శాశ్వతగరమన్యతమ్ ॥ ౫
- తత్ర వారణశ్రీశ్రీ మేనామృతలయం శివమ్ ।
 కామాక్షీం కలికోపశ్చే మప్రూపయ నభాస్యతాన్ ॥ ౬
- లోకహేమో జ్జయంత్యస్త్రాచిత్తరూపస్య గీమతి ।
 చిరకాలేన తపనా హోషోశోభా జ్జయంతః ॥ ౭
- హయగ్రీవాం తమం కృత్యా పాత్యాచిన్యతా విగ్రహమ్ ।
 శేఖరకాక్షనలయపుష్కోజ్జ్వలభావలతామ్ ॥ ౮

పూరయం స్త్రిజగత్కృత్స్నం ప్రభయో దేహజాతయూ ।

ప్రాదుర్భభూవ పురతో మునే రమితతేఃసః ॥ ౯

తం దృష్ట్వా సన్దభరితః ప్రణమ్య చ ముసల స్మృతః ।

వినయావనతో భూత్వా సన్దృష్టావ జగత్పుత్రమ్ ॥ ౧౦

అథోవాచ జగన్నాథ స్తృష్టాస్మి తవసా తవ ।

వరం వరయ భద్రం తే భవితా భూమిరోత్తమమ్ ॥ ౧౧

ఇతి పృష్టో భగవతా ప్రోవాచ మునిసత్తమః ।

యది తుష్టోసి భగవన్నిమే పామరజన్తవః ॥ ౧౨

కేనోపాయేన ముక్తాస్మ్యు రేతస్మే వత్తమర్హసి ।

ఇతి పృష్టో ద్విజేనాహ దేవదేవో జన్మాన్తవః ॥ ౧౩

ఏవ ఏవ సురా ప్రశ్న శ్శివేన రచిణో మమ ।

అయమేవ కృతః ప్రశ్నో బ్రహ్మణామ తతః పరమ్ ॥ ౧౪

కృణో దూర్వాసశా పశ్యాద్భవతా తు తతః పరమ్ ।

భవద్భి స్సర్వభూతానాం గురుభూష్టే నృసంకృతః ॥ ౧౫

మమోపదేశో లోకేషు ప్రథిణోఽస్తు పరాస్మయమ్ ।

అహమాదిర్హి దేవానా మాదికర్తా స్వయం ప్రభుః ॥ ౧౬

సృష్టిస్థితిలయానాం తు సర్వేషామపి తారకః ।

త్రిమూర్తి స్త్రిగుణాతీతో గుణహీనో నిరాశ్రయః ॥ ౧౭

ఇచ్ఛావిహరీ భూతాత్మా ప్రధానపురుషాత్మకః ।

ఏవంభూతస్య మే బ్రహ్మన్ త్రిజగద్రూపధారిణః ॥ ౧౮

ద్విధాకృత మభూ ద్రూపం ప్రధానపురుషాత్మకమ్ ।

మమ ప్రధానం యద్రూపం సర్వభూతగుణాత్మకమ్ ॥ ౧౯

అవరం యద్గుణాతీతం పరాత్పరతరం మహాత్ ।

ఏకమేవ తయోర్జ్ఞాత్వా ముచ్యతే తే ఉభౌ కిము ॥ ౨౦

- తపోభిర్విరకాణో ధ్యాయే ర్యశోశ్చ నియమైరపి ।
 త్యాగోపైష్ఠమ్మన్ననాశో ముక్త్యా ద్యేవ లభ్యతే ॥ ౨౦
- యద్రూపం యస్యై కామరం తస్యై శ్రేయో లభ్యతే ।
 అస్యత్సర్వం నద్రూపం తస్మాదోగపరాత్మనమ్ ॥ ౨౧
- కర్మభి ర్మభ్యతే తస్యై తస్యై నేనా లభ్యతే ।
 దుష్టురస్యై తస్మాదస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౨౨
- అపవాదం న మనమం నమస్తా న్మనో దమమ్ ।
 ఆత్మనీవ నిరక్షేప న పాతా నా మ్యపాతాపి నా ॥ ౨౩
- ఆత్మక్యమేవ ఆత్మక్యం న తస్యై ప్రదాదమమ్ ।
 వశ్యత్రమసిహి నానాం వాపిహి నాం వశ్యత్రమమ్ ॥ ౨౪
- యద్రూపం తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౨౫
- యేన తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౨౬
- న తే నంనాసిహి మోపం ముక్త్యా వేవ న పంశియః ।
 శివో నా త్వాం నమో రాశ్య శ్యాపమోగబలేవ న ॥ ౨౭
- కుశ్యేరస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౨౮
- అన్యే తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౨౯
- తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౩౦
- న తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౩౧
- తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౩౨
- తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౩౩
- తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౩౪
- వత్తద్రూపం మోక్షాయాః తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౩౫
- న తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై తస్యై ॥ ౩౬
- దేవాశ్చ ముపయ త్విధా మనుష్యాశ్చ తస్యై తే ॥ ౩౭

త్వన్మఖామ్నోజతో లభ్యా సిద్ధిం యాన్త వరాత్పరమ్ ।

ఇతి తస్య వచ స్మృత్వా హయగ్రీవస్య శాస్త్రిణః ॥ 33

ప్రణీపత్య పునర్వాక్య మువాచ మధుసూదనమ్ ।

భగవన్కిదృశం రూపం భవతా యత్ప్రసోజితమ్ ॥ 34

కిం విహారం కిం సభావ మేతన్నే వత్త మ్మన్తసి ।

హయగ్రీవః—

ఏహౌంశభూతో దేవగ్ని ర్హయగ్రీవో మమూపరః ॥ 35

శ్రోతుమిచ్ఛసి యద్యత్త్వం తత్సర్వం వత్తమ్మన్తసి ।

ఇత్యాదిశ్య జగన్నాథో హయగ్రీవం తపోనిధిమ్ ॥ 36

పురతః కుమ్భబాతస్య మునే రన్తరగీయత ।

తతస్తు విస్మయావిష్టో హృష్టకోమా తపోధనః ॥ 37

హయగ్రీవేణ మునినా స్వాశ్రమం ప్రత్యవద్యత ॥ 38

ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్ణపురాణే, ఉత్తరఖండే, హయగ్రీవాగ్రన్య

సంవాదే, లలితోపాఖ్యానే, అగ్రన్యసింహోపదేశ

కథనన్నామ ప్రథమోధ్యాయః

—హయగ్రీవంప్రతి అగస్త్యతృతదేవీప్రాదుర్భావాదిప్రశ్నః—

అథోపవేశయిత్వైవ మాసనే పరమాద్భుతే ।

హయానన ముపాగమ్య హ్యగస్త్యో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ ౧

భగవంత్సర్వధర్మజ్ఞ సర్వసిద్ధాపవిత్రమ్ ।

లోకాభ్యుదయహేతు స్థగ్ని దర్శనంహి భవాదృతామ్ ॥ ౨

ఆవిర్భావం మహాదేవ్యా స్తస్యా రూపాన్తరాణిచ ।

విహారాణిచ ముఖ్యాని యాని విస్తరతో వద ॥ 3

హయగ్రీవః

అనాతి రథలాఢారా నననస్కర్మరూపిణీ ।

ధ్యాయోదవత్సభ్యా జ్ఞానార్థే విద్యానై హృదయోన్మదా ॥ ౪

ఆత్మకౌన్తవ్యైశ్చ మూఢానాం విరాసుచ్ఛంసనోరవాణామ్ ।

ఆదో ప్రామరసూచ్ఛైశ్చ స్మృతిహీనో ధ్యాయమోగతః ॥ ౫

ప్రస్థాపిర్నామ సా ధ్యాతా దేవానాం మిష్టపథిదా ।

ద్వితీయ మురథాప్రసూనం పిప్లవృక్షేనమృతమస్థనే ॥ ౬

సర్వసమ్మోహపతవ మనానాం పరమో వరః ।

యద్యద్యదా వాచానైః సర్వవృక్షైః పి విషూహితః ॥ ౭

విద్యుప్య సోద్యతే శీఘ్రం తేనా సక్రోప్యనుద్రుతః ॥

తేనాన్యైః పుష్పైః సేవయమాన శ్చోర్జర మసురార్థపయే ॥ ౮

అగస్త్యః

కథం వేద సర్వభూషోః పరీమస్యైశ్చోరకః ।

అంశో విషూహితో దేవ్యా సేవయమాన నాశ్మదయే ॥ ౯

అస్మిన్ప్రతిమూర్ధ్వాపత ప్రాచీనః

హయగ్రీవః —

పురాఽనురపురాధీనో విజయశ్రీరమ్యున్మదా ॥

హృదోన్యం సాలయూమాన సదేవాసురమూనుషసః ॥ ౧౦

క్షైలానగభూతాకారం గచ్ఛేత్తమధిసూహ్య తః ।

చరాచరానితోకేషు పూజ్యమూర్త్యోః శ్చోరకః ॥ ౧౧

తం ప్రమత్తం విదిత్యాత్మభవానీపసౌ రవ్యయః ।

దూర్వానాం మధుకూటాయాః ప్రతికూటా సదన్తకయే ॥ ౧౨

కృణామిథతో నల్లం క్షితాశ్విసూపరవిగ్రహః

ఉన్నత్యూపధాలీచ యయో విద్యాధరాగ్వనా ॥ ౧౩

తాం దృష్ట్వా నేమితాం మాంసాం క్రుద్ధః క్రోధసతావసః ।
 ఉవాచ న ధృతా మాంసాం తిరసా తు మయూర్నితా ॥ ౨౦౬
 మహాదేవ్యా ధృతా మాంసం బ్రహ్మాప్యైః పూజ్యతేహి నా ।
 ప్రాణోన్మత్తస్త్విద్యమాన్తేన భవతా న్యావమాసితా ॥ ౨౦౭
 త్వయా యద్యాపి తం హాకిం న దేవాసురమానుషమ్ ।
 అహోభిత మతేజస్కం మమ శాపా ద్భవిష్యత్ ॥ ౨౦౮
 ఇతి శిష్యో నివీతేన తేన సంపూజితోప సః ।
 సూక్ష్మేషు యయా బ్రహ్మ న్యవితార్క నానుస్మరన్ ॥ ౨౦౯
 విజయశ్రీ ర్భక్త్యైః కృత్యోకమథాన్వగతే ।
 నిత్యశ్రీ ర్భక్త్యైః పునఃపం వాసుదేవ మథాన్వగతే ॥ ౨౧౦
 ఇత్యుక్తం స్వపునః గత్వా నిర్వచేదగమస్త్వతిః ।
 విష్ణునేతా నిత్యైః శిష్యైః సూర్యమాన దేవరాట్ ॥ ౨౧౧
 అథాపి మనసా తే దృష్ట్వా నిమిత్తా న్యసుభాసిత ।
 బృహద్దేవీం సమావహాయ వాక్యైర్మతే నువాచహ ॥ ౨౧౨

బృహద్దేవీప్రహ్లాదోత్తరస్తోత్రాధర్మసంవాదః

భగవంస్సర్వకర్మైశ్చ త్రికాలాభ్యాసతోవిది ।
 దృష్ట్వా దృష్టేహి త్వయా నిమిత్తాన్వసుభాస సః ॥ ౩౩
 కిం ధీమాం న త్వాం పృథగపియావాథ కీదృశః ।
 ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా దేవేంద్రస్య బృహద్వతిః ॥ ౩౪
 ప్రాప్యవాచ తతో పాత్యం శరణ్యం సుఖమ్ ।
 కృతస్య కర్మణో రాజన్ కల్పకోటిశ్చేదకః ॥ ౩౫
 ప్రాయశ్చిత్తేనభోగాభ్యం పివా నాహో న జాయతే ।

దేవరాజః —

ఏతస్మిన్నరే కాలే కాచిద్విద్యాధరాశ్చనా ।
 యదృచ్ఛయా గతా తస్య పురశ్చానుతరాకృతా ॥ ౧౪
 చిరకాలేన తపసా శోషయిత్వా పరామ్నికాహుః ।
 తత్సమర్పితమాల్యం చ లభ్యో నర్తకప్రమాదసా ॥ ౧౫
 తాం దృష్త్వా మృగశాబాక్షీ మునాద మునిపుత్రాః ।
 కుత్రవా గమ్యతే భీరో కుతో లబ్ధ మిదం త్వయా ॥ ౧౬
 ప్రణమ్య సా మహాత్మాన మునాచ విసయాన్వితా ।
 చిరేణ తపసా బ్రహ్మన్ దేవ్యా దత్తం ప్రసన్నయా ॥ ౧౭
 తచ్ఛ్రుత్వా వచనం తస్యా త్వస్పృహ న్యాల్య మత్తమహుః ।
 పృష్టమాత్రేణ సా తుష్టా దదౌ తస్య మహాత్మానే ॥ ౧౮
 కరాభ్యాం తత్సమాదాయ కృతార్థోఽస్మీతి నర్తకరం ॥
 దధౌ స్వశిరసా భక్త్యా తామునాదాతిహస్తాశ్చ ॥ ౧౯
 బ్రహ్మదీనా మలభ్యం యత్సర్వం భాగ్యతోపయా ।
 భక్తిరస్తు పదామౌభజే దేవ్యాస్తవ సముజ్జ్వలా ॥ ౨౦
 భవిష్యచ్ఛోభనాకారా గచ్ఛ సౌమ్యే యథానుభవం ।
 సా తం ప్రణమ్య శిరసా యయా తుష్టా యథాగతం ॥ ౨౧
 ప్రేషయిత్వా స తాం భూయో యయా విద్యాధరాశ్చనా ।
 విద్యాధరవభూహస్తా త్పృతిజగ్రహ వల్లభీం ॥ ౨౨
 దివ్యస్రగనులేపాంశ్చ దివ్యాన్యభరణాని చ ।
 క్వచిద్వదన్ క్వచిద్బుష్టాన్ క్వచిద్దాయన్ క్వచిద్ధనన్ ॥ ౨౩
 స్వేచ్ఛాచ్ఛిహారి స ముని ర్యయా యత్ర పురస్కరః
 స్వకరణం తతో మాలాం శక్రాయ ప్రదదౌ మునిః ॥ ౨౪
 తాం గృహీత్వా గజసుధే ధేపయామాన దేవరాట్ ।
 గజస్తు తాం గృహీత్వాథ పేషయామాన భూతలే ॥ ౨౫

కర్మ వాకీదృశం బ్రహ్మన్ ప్రాయశ్చిత్తం చకీదృశమ్॥
తత్సర్వం శ్రోతు మిచ్ఛామి తన్నో విస్తరణో వదా
బృహస్పతిః -

హననస్తేయహింసాశ్చ పాన మన్యాన్యనారతిః ॥ 32

కర్మపశ్చనిధం ప్రాహు ధృష్కృతం ధరణీతలే ।

బ్రహ్మక్షత్రియవిట్పూర్ణదగోతుర్యఖిరోష్ఠ్రికాః ॥ 33

చతుష్పదోఽణ్ణజాబ్జాశ్చ తిర్యభోఽన్యస్థకా స్తథా ।

అయుతం చ సహస్రం చ శతం దశ తథా దశ ॥ 34

దశపశ్చత్తిరేకార్థ మానుపూర్వాదఘంభవేత్ ।

బ్రహ్మక్షత్రవిశాం స్త్రీణా ముక్తా ధోపాద మాచరేత్ ॥ 35

పితృమాతృగురుస్వామిపుత్రాణాం నాస్తి నిష్కృతిః ।

గుర్వాజ్ఞయా కృతే పాదం తదాజ్ఞోల్లజ్ఞ నేర్థకమ్ ॥ 36

దశబ్రాహ్మణభృత్యర్థ మేకం హన్యాద్ద్విజం సృషిః ।

శతబ్రాహ్మణభృత్యర్థం బ్రాహ్మణో బ్రాహ్మణంతు వా ॥ 37

పశ్చబ్రహ్మవిదా మథే వైశ్యమేకం తు దణ్డయేత్ ।

వైశ్యం దశ విశామథే విశం వా దండయేత్తథా ॥ 38

తథా శతవిశామథే ద్విజ మేకంతు దండయేత్ ।

శూద్రాణాం తు సహస్రాథే దణ్డయేద్బ్రాహ్మణం తు వా ॥

తచ్ఛత్రాథేతు వా వైశ్యం తద్దశాథేతు శూద్రకమ్ ।

బన్ధనాం చైవ మిత్రాణా మిష్టాథేతు త్రిపాదకమ్ ॥ 39

అథి కశత్రపుత్రాథే స్వాత్మాథే తు న కించన ।

ఆత్మానం హస్తు మారభ్ణం బ్రాహ్మణం క్షత్రియం విశమ్ ॥ 40

గాం వాతురంగ మన్యం వా హత్వా దోష్టై ర్నలివ్యజే ।

ఆత్మజాయాత్మజభృతృబంధూనాంతు ద్విజోత్తమ ॥ 41

క్రమాద్దత్తగౌరవో దోషో రక్షణే చ తథా ఫలమే || ౪౭౫

దేవద్విజితోత్రియచేవవిన్నతీ వేనాస్తవిష్టదనిదాం వినోశే |

ఏకద్విపంచవతత్తద్దత్తదాయతంచలక్షణంచనిష్ఠృతిరితి ప్రవర్తనస్త్యః

తేషాం చ రక్షణవిశో చ కృత్వీకృతా నీ

పూర్వోద్ధితోద్ధిత గుణం ప్రవవర్తి పుణ్యం ||

తేషాంచ దర్శనవిశో సమనేచ తా ర్థ్య

సుప్రసూమణీ విచరణాం సవృతం చ పుణ్యమే || ౪౭౬

సింహవ్యాఘ్రమృగాదీని లోకహంసాకంఠాణితు |

ప్రపో హవ్యాన్య సతతం దేవార్థే బ్రహ్మాణార్థకే || ౪౭౭

ఆపత్స్వత్స్యోగోవాపి హవ్యా మేధ్యోని భక్షయోశే |

నాత్మార్థం పాపయోవన్నం నాత్మార్థం పాపయో వ్యసోహ ||

దేవార్థే బ్రహ్మాణార్థేనా పచక్షాణో స లిప్యతే |

పురా భగవతీ మామూ జగదున్మేవహోన్మృభే || ౪౭౮

ససర్వ సర్వచేవాంశ్చ పక్షవానిరమూనుషాన్ |

తేషాం సంరక్షణార్థాయ ససూపది చసర్వత || ౪౭౯

యజ్ఞాంశ్చ దద్విధానాని కృత్వా వైవా నువాచమా |

యజ్ఞస్థం సశుభిర్గీవాన్ విధిం వైవ మాసమా || ౪౮౦

ఇష్టోని మా ప్రవాప్యన్తి తుష్టాస్తే యజ్ఞభావితాః |

ఏవం ప్రవర్తితం వక్రం నానుచక్రయతీహ యః || ౪౮౧

దరిద్రో నారకకృత్తద భవే జన్మని జన్మని |

దేవతార్థేచ పితృర్థే తృణేవాభ్యాగతే గురౌ || ౪౮౨

మహాదాగమన్మేదన హన్యాన్యేధ్యాప్తుమోక్ష్యతి ।

ఆపత్సు బ్రాహ్మణో మూంశం మేష్వ మశ్వమగోషభామ్ ॥

విహితాని తు కార్యాణి ప్రతిష్ఠిధ్వాని పర్జితానామ్ ।

పురాభూద్యననాశ్వస్య దేవతానాం మహాశ్రవమ్ ॥ ౩౪౦

మమాయమితి దేవానాం కలహా స్సమహాయత ।

తథా విభక్త్య దేవానాం మానుష్యాంశ్చ పశూనమ్ ॥ ౩౪౧

విభక్తిక్తకళాః ప్రాదాద్యుపశ్య లోకపితౄమహాః ।

తతస్తు పరమా శక్తి ర్భూతపక్ష్య సహకరీమ్ ॥ ౩౪౨

కుపితా ధూత్తాశో బ్రహ్మ తామువాచ మమూర్ష్యతి ।

యే విభక్తాస్తు పశవో దేవానాం పరమేష్వరే । ౩౪౩

తే సర్వే తానకా స్సన్తు ధూతానాం తేషాం శ్చిన్తయే ।

ఇత్యుక్త్వా పుష్కధే తేహం పుర నివ సితామహాః ॥ ౩౪౪

తమక్తేజన విధిం చకార మమహాశ్రమాత్ ।

ఇయాసవ సరాం శక్తీం మాత్స్యా మేధ్యాప్తుమోషమ్ ॥ ౩౪౫

తత్తద్విభాగో పేదేషు ప్రోక్తత్వాదిహ నోదితః ।

ప్రియత్యోద్రాష్టథా మూంశ మూదన్యర్థాహ్వానంవిదా ।

ఆపత్సు బ్రాహ్మణోవాసి భక్షయో గృహ్సన్ భిక్షయా ।

శివోద్భవమిదం పితౄ మశ్వగం శివతాం గతోమ్ ॥ ౩౪౬

ఉద్బుధ్యస్వ పశో త్వం హి నాశిత స్త్వం శివోహ్యయే ।

ఈశ స్సర్వకర్తృత్వం ప్రభవః ప్రళయ స్తథా ॥ ౩౪౭

యశో విశ్వాభిశో దుద్ర స్తేన దుద్రోపి ద్దైవశో ।

అనేన తురగం గాం వా గజోష్ఠ్యమహిషాదికమ్ ॥ ౩౪౮

ఆత్మార్థం వా సరాధం వా మాత్మాగోష్ఠి ర్నలిప్యతే
 గృహశిష్టకరాన్వ్యాపి నాగాభిబలవృద్ధిశాఖా ॥ ౬౦
 ఏతద్వృషశ్రేణుస్థానం క్రియాధా మభీష్టతామ్ ।
 వసుయజ్ఞో నవాన్యేషా మిష్టేభ్యుత్థితరం భవేత్ ॥ ౬౧
 జపసోమార్చనాన్వృష్టేషా మిష్టం వా సుభ్యతి ।
 భగవంస్సర్వ మాభ్యాసం పాపాశుష్టయే లక్షణమ్ ॥ ౬౨
 స్త్రీయస్య లక్షణం కింవా తస్మై విప్రసో పద ।
 పాపానా మభికం పాపం హవనం జీవహినిమ్ ॥ ౬౩
 ఏతస్మాదభికం పాపం విశ్వస్తే శరణం గతే ।
 విశ్వస్య మాత్మా పాపం తం తుద్రం వాప్యప్యజాతికమ్ ॥
 బ్రహ్మహాత్వాభికం పాపం తస్మాన్నాప్యస్య సిమ్మప్రశ్నితమ్ ।
 బ్రహ్మజ్ఞస్య దరిద్రస్య క్షమాన్యైర్విధవస్యచ ॥ ౬౪
 బహుపుత్రశత్రుస్య శేష జీవియే మిచ్ఛతే ।
 తస్మైస్త్రియగోషస్య ప్రాణుశ్చిత్తం న విద్యతే ॥ ౬౫
 విశ్వస్తేద్రవ్యహరణం తస్యాప్యభిక ముద్యతే ।
 విశ్వైర్లో వా ప్యవిశ్వైర్లో న దరిద్రధనం నా రీతే ॥ ౬౬
 తతో నేనద్విజాతీయం హేమరత్నావహరకమ్ ।
 యో హన్యాదపివా రణా పోష్యేమిగభూం లభేత్ ॥ ౬౭

ద్విజపర్రవామర కిరాలోపాధ్యానమ్

అష్ట్రోన్దాహరణీను మితిహాసం పురాతనమ్ ।
 రహస్యాపిరహస్యం చ నర్వపాప్రవణాశనమ్ ॥ ౬౮

పురా కాశ్యపురే జానో వజ్రాశ్వోవామ హోతకః ।
 తస్మిన్ పురవరే రమ్యే స్వస్వత్వస్వసమన్వితః ॥ ౭౪
 సర్వే సిరోగిహో చాద్వై స్పృహనో వయఃకూర్వితః ।
 సద్వైత్వస్వసమన్వితేష్చ స్మగనే నయో బాహుభావః ॥ ౭౫
 బ్రోకప్రోకక్రమేష్టేన బహువ్రవ్యచూపహరణే ।
 తనరణ్యేనచటం కృత్వాస్థానగూహాన హోధావః ॥ ౭౬
 తగ్గోపనశిలాధాయ తస్మిన్ హూనం గజే నతి ।
 కిరాతః కశ్యపాగమ్య తం దృష్ట్వామే వశాంబుజః ॥ ౭౭
 బహురావినిత స్తేన కాష్ఠభారం యోగో నమాత్ ।
 సోపి తద్భిలయాచ్యూత్య మృచ్చి రామోర్వ యశ్చైతః ॥ ౭౮
 పునశ్చతత్పురం ప్రాయుద్వహోపి ధవత్ప్రయా ॥
 ఏనం బహుధనం హృత్వా నిదిశ్యేన మహితవీ ॥ ౭౯
 కిరాతోఽపి గృహం ప్రాప్య బభౌ పి గూహాన ప్రయాత్ ।
 మయా కాష్ఠం సమాహృత్తం గచ్ఛతా పరం బుధ్ధవీ ॥ ౮౦
 లభ్యం ధనమిదం భీష సమాదత్స్వ ధన్యాభిని ।
 తచ్చుత్వా తత్సమాదాయ నిధానూభ్యస్తాదీ తతః ॥ ౮౧
 చిస్తయస్తీ తతో వ్యాధ మిదం వజ్రవప్రసీదే ।
 నిత్యం సజ్చరతే విస్రో మామకానాం గృహేషు యః ॥ ౮౨
 మాం వితోక్త్యేన మచిరా దృహుభాగ్యవతీ భావితే ।
 చాతుర్వద్యాయ నారీషు సేయం చేద్రావద్భా ॥ ౮౩
 కింతు భిల్లీ కిరాతే చ శైలూపి చాప్త్యజాతికే ।
 లక్ష్మీ ర్నతిష్ఠతి చిరం శాపా ద్వల్మీకపన్యసః ॥ ౮౪

తథాపి బహుభాగ్యానాం పుణ్యానామపి పాత్రితే ।
 దృష్టపూర్వం య తద్వాక్యం స కదాచిద్యథా భవేత్ ॥
 అథ నాత్మప్రమాదేన కృత్వాన్యైర్బల్యభ్యజేషుమే ।
 తదేవ నిష్కల చిర ముత్పన్నస్థితి కాలతః ॥ ౧౦
 స్వయం మోక్షతేచిత్తం య ఇర్కాన్ విశ్రయా మనోత్ ।
 ముకున్ద తేన తస్మాత్త్వం వాచీకం చాపిహాస్యభాగః ॥ ౧౧
 ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా భాగిభాగ్యప్రసవోపకరం ।
 బహుబాహుళ్యం తేన తత్రతత్ర వ్యకోకయత్ ॥ ౧౨
 నిర్మమేచ్ఛ మహేష్వరస్య ప్రాగ్భగవే నిరులోపవత్ ।
 సుబాహుళ్యవ్యంభవోన్యం తత్ర తేన చాక్షిమామనోత్ ॥ ౧౩
 దత్తేషు నిర్మకాలభ్యో నిభలేషు భవేషుచ ।
 అనంభాగ్యతేన తస్మాత్త్వ దృష్ట్యా చిత్తమనోభవత్ ॥ ౧౪
 తం తోరం శక్త్యం మూల మభ్యంతరే మనోమయమానో ।
 తేష్టవ బహుభాగ్యైర్కం భవం భూతి మహితమ్ ॥ ౧౫
 బ్రోకం బ్రోకం మోక్షోమి తత్ర తత్ర భవంబహు ।
 ఇతి నిర్భీత్య మనసా తేనాభ్యంతరేష్టమన్వరాత్ ॥ ౧౬
 తథావహాన్యైర్బల్యైర్వం తేన సేషు మప్రసయత్ ।
 మధ్యే యం స్థితం తేన ప్రసాదమపి శాంతిః ॥ ౧౭
 తత్తేనాన మభ్యాగ్నివ్య మహోషితేషుం మహాత్ ।
 సేషుమధ్యే వకానాన్యైర్కం తేనాచాయానం మహాత్ ॥ ౧౮
 కావనం చ త్తయం సీతం బహుసత్త్వసమానుయం ।
 తేనాగ్ర్యాణి మహోద్ధ్యాణి శీత్రాన్యైరపి వకార సః ॥ ౧౯

దేవతాభ్యో ద్విజేభ్యశ్చ ప్రాదాత్తాని విభజ్యసః ।
 బ్రాహ్మణాంశ్చ సమామంస్త్య దేవరాతముఖా స్పహూన్ ॥
 సంశోష్య వస్త్రప్రహేయైర్దైవి రిదం వచన మబ్రవీత్ ।
 క్వవాహం వీరదన్తాభ్యః కిరాతః కాన్యవిక్రయా ॥ ౧౦౧
 క్వవా మహాసేతుబన్ధః క్వ దేవాలయకల్పనా ।
 క్వవా క్షేత్రాణి క్షేప్తాని బ్రాహ్మణాయతనానిచ ॥ ౧౦౨
 కృపయైవ కృతం సర్వం భవతాం భూసురోత్తమాః ।
 ప్రతిగృహ్య భవంతో మే క్షేత్రాణ్యాయతనానిచ ॥ ౧౦౩
 కృతార్థం కురుత క్షిప్రం నూదృశాం హి గతి ర్ద్విజాః ।
 ప్రతిగృహ్య తథైవైత దేవరాతముఖాద్విజాః ॥ ౧౦౪
 ద్విజవర్జేతి నామాస్మై తస్యై శీలవతీతి చ ।
 చక్రు స్సంతుప్తమనసో మహాత్మానో మహాజనః ॥ ౧౦౫
 తేషాం సంరక్షణార్థాయ బన్ధుభి స్సహితో వశే ।
 తత్తేన వసంతి చక్రే మునిశో భార్యయా సహ ॥ ౧౦౬
 పురోహితాభిధానేన దేవరాతపురం త్వితి ।
 నామ చక్రే పురస్యాస్య శోషయన్నఖిలా ద్విజాన్ ॥ ౧౦౭
 తతః కాలవశం ప్రాప్తో ద్విజవర్మా జ్ఞనాసఖః ॥
 యమస్య బ్రహ్మణో విష్ణో ర్ఘాతా చంద్రస్య చాగతాః ॥
 అన్యోన్య మభవత్తేషాం యుద్ధం దేవాసురోపమమ్ ।
 అత్రాస్త్రశ్రే సమాగత్య నారదో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ ౧౦౮
 మాకుర్వన్తు మిథో యుద్ధం శృణ్యన్తు వచనం మమ ।
 అయం కిరాత శ్చోర్యేణ సేతుబన్ధం పురాకరోత్ ॥ ౧౦౯

వాయుభూతశ్చరే దేవో యావద్ద్రవ్యవసో న్యుతిః ।
 స బహుభ్యో హారేద్ద్రవ్యం తేహం యావద్ద్రవ్యమ్యుతిః ।
 గతేష్వఖిలదూతేషు శ్శుత్వా నారదభాషితమ్ ।
 చచార ద్వాదశాబ్జంతం వాయుభూతోఽగ్నిక్షుణ్డి ॥ ౧౦౦ ॥
 భార్యాం తస్యాహ స మునిర్జ్వల దోషో ప కంచన ।
 త్వయా కృతేన పుణ్యేన బ్రహ్మగోక మహో వ్రత ॥ ౧౦౧ ॥
 వాయుభూతం పతిం దృష్ట్వా సేద్యస్త్రీ బ్రహ్మమృతమ్ ।
 నిర్వేదం పరమాపన్న మునిమేన మథామతి ॥ ౧౦౨ ॥
 వినా పతి మహం తేన న గచ్ఛేయం పితృమహిమమ్ ।
 ఇహ స్థాస్యే పతిర్యవ త్వదేహం లభ తే పునః ॥ ౧౦౩ ॥
 తతస్తు యా గతి స్తస్య తా మేనానువరామ్యహమ్ ।
 పరిహరోఽథ వా కింతు మయా కార్యంతు తేన హ ॥ ౧౦౪ ॥
 ఇతి తస్యా వచ శ్శుత్వా ప్రీతిః ప్రహా విచక్షణః ॥
 బోగాధకం శరీరం తు పత్యుః కర్మకరం తేన ॥ ౧౦౫ ॥
 మమ ప్రభావాద్యవితా పరిహారం వదామహ ।
 నిరాహారా మహాత్మనో న్నత్వా నిత్యం హి సామ్యహమ్ ॥
 పూజయిత్వా శివం భక్త్యా క్షమాం లభణశ్చనా ।
 శ్శాత్వా హృది మహేశానం శత్రుద్రుమసుం బహిః ॥
 బ్రహ్మహ ముద్యతే పాపై రన్యైర్జిత సమాగ్రతః ।
 పాపై రన్యైశ్చ సకలై ర్ముద్యతే నాత్రి సంశయః ॥ ౧౦౬ ॥
 ఇత్యాదిశ్య దదౌ త్వస్య సుద్రాధ్యాయం తపోగమః ।
 అనుగృహ్యేతి తాం నారీం త్వశ్రీపాత్తురగ్నియతే ॥ ౧౦౭ ॥

భక్తుః పియూఢే సంకల్ప్వ జహాస పరమం మనుషమ్ ।

విముక్త స్తేయదోషేణ పూర్వదేహ మవాస సః ॥ ౧౨౦

తతో వజ్రాభిధర్మోఽపి కాలగర్భ ముపాగతః ।

అన్యే తద్ద్రవ్యవంతోఽపి కాలగర్భ ముపాగతాః ॥ ౧౨౧

యమస్తు తాం త్వమాహూయ వాక్యమేత మవాచమా ।

భవద్విస్తు కృతం పాపం వైవాత్సక్యకృతమప్యహూతమ్ ॥ ౧౨౨

కిమిచ్ఛత ఫలం భోక్తుం మమ్మత్సత్య సుభవ్య మా ।

ఇది తస్య వచస్సుత్వా ప్రోచ ర్వజ్రాదికా వైతః ॥ ౧౨౩

సుకృతస్యఫలం త్వాదౌ పశ్యాత్ తస్మిన్సత్య భవ్యతే ।

పున రాహ యమో యూయం పుత్రమిద్రోశత్రుకైః ॥ ౧౨౪

ఏతస్మైవ బలాత్సర్వే త్రివిధం గచ్ఛత ద్రుతమ్ ।

తేఽధిరుహ్య విమానాగ్ర్యం ద్విజవర్జాణ మాశ్రితాః ॥ ౧౨౫

యథోచితఫలోపేతా స్త్రినివం జన్మ రక్షసాః ॥

ద్విజవర్జాణిలాన్తోకా సతీత్య ప్రమదాసః ॥ ౧౨౬

గాణాపత్య మనుప్రాప్య వైలాసేఽద్యాపి మోదతే ।

ఇన్ద్రోః :—

తారతమ్య విభాగం చ కథయస్వ మాహామనీ ॥ ౧౨౭

సేతుబద్ధాదికానాం చ పుణ్యానాం పుణ్యవర్ధన ॥

బృహస్పతిః :—

పుణ్యస్యార్థఫలం ప్రాప ద్విజవర్జా మహాయశాః ॥ ౧౨౮

వజ్రా ప్రాప్త స్తదర్థం తు తదర్థేన యుతాః పరే ।

మనోవాక్కాయచేష్టాభి శ్చతుర్థా క్రియతే క్రియా ॥ ౧౨౯

విస శ్యేతేన తేనైవ కృతై స్తత్పరిహరకైః ।

ఇప్రీః :—

ఆసవస్య తు కిం రూపం కో దోమః కశ్చనా గుణః || ౧౩. ౧
అన్నదోషకరం కిం తు తస్యే విస్తరతో వచ ||

బృహస్పతిః :—

వైష్టికం తాశజం కైరం మాఘాకం గుడసమ్భవమ్ || ౧౩౩

క్రమాన్యునతరం పాపం తదధాధాధత తథా ||

వర్జ్య మాద్యం సదా సర్వై రాద్యయుగ్మం పృష త్యతే ||

తృతీయమపి వైశ్యస్తు త్రోదో ప్యాద్యద్యయం తథా ||

తృతీయాదిత్రివర్ణానా మాసవం పేయ మున్యతే || ౧౩౪

స్త్రీణామపి తృతీయాని పేయం స్యాద్ధాన్యాహ్మణీం వినా ||

పతిహీనా చ కన్యా చ త్యజే దృతుమతీ తథా || ౧౩౫

అభర్తృసన్నిధౌ నారీ మద్యం పిబతి లోలుసా ||

ఉన్మాదినీతి సా ఖ్యాతా తాం త్యజే దస్త్యజామివ || ౧౩౬

దశాప్రపట్నతస్రస్తు ద్విజాదీనా మఘం భవేత్ ||

స్త్రీణా మఘం తదగ్ధం స్యా త్పాదం స్యా ద్భద్రైశ్చసగ్ధమ్ ||

మద్యం పీత్వాద్విజోమోహోత్క్రచ్చింఛాన్ద్రియణంచ రేత్ ||

జపేచ్ఛాయుతగాయత్రీం జాతవేదస మేనవా || ౧౩౭

అమ్బికాహృదయం వాపి జపేచ్ఛుద్ధో భవేన్నరః ||

క్షత్రియాదిత్రివర్ణానాం ద్విజాదధార్ధతః క్రమాత్ || ౧౩౮

స్త్రీణా మధార్ధక్షత్రిసస్య త్కారయేన్వా ద్విజైరపి ||

అస్తర్జలే సహస్రం వా జపేచ్ఛుద్ధి మవాప్నుయాత్ || ౧౩౯

లక్ష్మీ స్సరస్వతీ గౌరీ వర్ణికా త్రిపురాద్వికా ॥

భైరవో భైరవీ కాళీ మహాశాస్త్రివ మూర్తయః ॥ ౧౪౨

అన్యోశ్చ శక్తయ స్తాసాం పూజనే మధునైవ్యతే ।

బ్రాహ్మణస్తు విరా తేన యతే ద్వేనాత్మపారగః ॥ ౧౪౩

ఇతరే మధునా దేవీ మర్చయేయః ఫలాల్లభః ।

తన్ని వేదితమశ్నన్తి పదనన్యో త్తదాత్మికాః ॥ ౧౪౪

తాసాం స్రభావా స్థచ్చ ప్రిచ్ఛిగ్దేవా త్తే పరాం గతిమ్ ।

కృతస్యాఖిల పాపస్య క్షామోఽక్షామోఽపి నా ॥ ౧౪౫

ప్రాయశ్చిత్తే మిదం ప్రోక్తం పరాశక్తేః పదస్మయే ।

అనభ్యర్చ్య పరాం శక్తం పదే స్మయంతి యోగిభిః ॥

హరవే నరకేఽభింస్తు నివసి ష్యన్తరభ్యుదా ॥

భోగేచ్ఛయా యో మద్యంతి పిబతే బ్రాహ్మణాభయః ॥

ప్రాయశ్చిత్తం స్మృత వాచ్యం శిలాగ్ని సతనా ద్యతే ।

ద్విజో మోహాన్నతు పదే శ్నేహోద్వా కామకోపనా ॥

అనుగ్రహచ్చ మహతా మనుతాపాచ్చ కర్మణః ।

అర్చనాచ్చ పరాశక్తే ర్యమశ్చ నియమరస ॥ ౧౪౬

చాన్ద్రాయణేన కృచ్ఛ్చణ దినస్థ్యైకృతేన చ ।

శుద్ధ్యతే బ్రాహ్మణో దోషా ద్విగుణా ద్బుద్ధిపూర్వతః ॥ ౧౪౭

ఇతి శ్రీమద్భ్రహ్మణ్యపురాణే ఉత్తరఖండే హయగ్రీవా

గస్త్యసంవాదే లలితోపాఖ్యానే హింసాద్విష్వయాప

కథనన్నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః.

బృహస్పతిం ప్రతి ఇన్ద్రకృత అగమ్యాగమన తత్రాయోచ్చితైది ప్రసూః

ఇన్ద్రః :—

అగమ్యాగమనం కిం నా కో కోముః కావ నిష్కృతః ।
ఏతన్నే మునిశాస్త్రాల విత్తరా వ్యక్త మర్హసి ॥ ౧

బృహస్పతిః :—

అగమ్యాగమనం నామ మాతృష్వప్నగురు స్థియః ।
మాతులస్య ప్రియావేది గర్వేమా నాస్తి నిష్కృతః ॥ ౨

మాతృష్వప్నో యదభుం తదేవ స్వప్నస్థమే ।
గురుస్త్రీసర్వమే తద్వ గ్గురనో బహవ స్స్మృతాః ॥ ౩

బ్రహ్మోపదేశ మానభ్య యావద్వేదాస్తవస్వసమ్ ।
ఏకేన శిష్యతే దేవేన న మహాగురు రుద్యతే ॥ ౪

బ్రహ్మోపదేశ మేకత్ర వేదశాస్త్రోన్యాయతః ।
ఆచార్య స్సతు విష్ణోయ స్తథా వైకాంత దేవినాః ॥ ౫

గురో రాత్మాంతమేవ ప్రియాచార్యస్య ప్రియావేదః ।
ద్వాదశాంగం చ రేత్యుచ్ఛ్ర మేకైకేతు షడంగైః ॥ ౬

మాతులస్య ప్రియాం గత్వా షడంగం కృచ్ఛ మాచరిత్ ।
బ్రాహ్మణ స్తు సజాతీయాం ప్రమదాం యసి గచ్ఛతి ॥ ౭

త్రిరాత్రోపాషిత శ్శుద్ధిః ప్రాణాయామశితం చ రేత్ ।
మలటాం తు సజాతీయాం త్రిరాత్రా చ్ఛుద్ధి మృచ్ఛతి ॥ ౮

పశ్చాహో త్ప్రియాం గత్వా సప్తాహో వ్యవశ్యామహి ।

చక్రీ కిరాత కైవర్త కర్మకారాని యోషితః ॥
 శుద్ధస్వాస్థ్యాద్వాదశాపేన పరాశక్త్యర్చనేన చ ।
 అస్త్యజాం బ్రాహ్మణో గత్వా ప్రమాదా నల్లత శ్శుచిః ॥
 దేవదాసీ బ్రహ్మదాసీ స్వదాసీ శ్రోద్రదాసికా ।
 దాస్య శ్చతుర్విధాః ప్రోక్తా ద్యే చాద్యే శ్శ్రుతియాసమే ॥
 అన్యా వైశ్యాంగనాతుల్యా తదన్యా హీనజాతివత్ ।
 ఆత్మదాసీం ద్విజోమోహో దుక్తార్థం దోష మాస్నుయాత్ ॥
 స్వస్త్రీ మృతుమతీం గత్వా ప్రాజాపత్యం చ రే ద్వితమే ।
 ద్విగుణేన పరాం నారీం చతుర్భిః శ్శ్రుతియాన్యనామ్ ॥ ౧౩
 అష్టభి ర్వైశ్యనారీం చ శ్రోద్రాం షోడశభి స్తథా ।
 ద్వాత్రింశతా సంకరజాం వేశ్యాం శ్రోద్రామివాచ రీతే ॥
 రజస్వలాం తు యో భార్యాం మోహణో గన్తుమిచ్ఛతి ।
 స్నాత్వాస్యవస్త్రసంయుక్త ఉక్తార్థేనైవ శుద్ధ్యతి ॥ ౧౪
 ఉపోష్య దిన మాసాయం స్నాత్వా దేవీం ప్రపూజయేత్ ।
 తథైవాన్యాజ్ఞనాం గత్వా తదుక్తార్థం సమాచరేత్ ॥ ౧౫
 పిత్రో రనుజ్ఞయా కన్యాం యో గచ్ఛేద్విధినా వినా ।
 త్రిరాత్రోపోషణా చ్చుద్ధి స్తామేవోద్వాహాయే త్తతః ॥ ౧౬
 కన్యాగస్తాతు యోస్యస్మై దత్తాం పశ్చాత్తు గచ్ఛతి ॥
 పిత్రో రనుజ్ఞయా సార్థం త్రిదినేన విశుద్ధ్యతి ॥ ౧౭
 జ్ఞాతః పితృభ్యాం యో మాసం కన్యాభావేతు గచ్ఛతి ।
 అన్యోఽథాం తాం తతో గత్వా ప్రాణాయామ శతేన తు ॥ ౧౮

ఏకేన సజ్జతాం జ్ఞాత్వా యోస్యస్మై సంవ్రయచ్ఛతి ।

వృషల స్సతు విశ్లేయ సర్వకర్మబహిష్కృతః ॥ ౨౦

జ్ఞాతః పితృభ్యాం యో గత్వా పరోక్షాం తద్వినాశనే ।

విధవా జాయతే నయం పూర్వగత్తార మాబ్జయూతే ॥ ౨౧

అనుగ్రహోద్విజాతీనా ముద్వాహవిధినా తతః ।

తయా కర్మాణి కుర్వీత శ్రోతస్మాద్దాదికాని చ ॥ ౨౨

అనుగ్రహోద్విజాతీనా ముద్వాహవిధినా తతః ।

తయా కర్మాణి కుర్వీత శ్రోతస్మాద్దాదికాని చ । ౨౩

ఆదా పుద్వాహితా వాపి తద్వినాశేనవ్యసజ్జతా ।

భోగైకసాధనా సాతు న యోగ్యైరలకర్మణు ॥ ౨౪

వివీలికాస్తం బ్రహ్మద్యం జగత్సంపరజ్జనుమ్ ।

వజ్రభూతాత్మకం ప్రోక్షం నపు ర్వాపవయోన్వితమ్ ॥ ౨౫

జన్మాద్యాహారమదన నిద్రానిష్ఠం చ సర్వదా ।

ఆహారం తు వినా యన్తు రాహోరో మదన స్మృతః ॥ ౨౬

దుస్సహో మదన స్తస్మా త్సర్వేషాం ప్రాణినామపి ।

పున్నారీ రూపవత్కృత్వా మదనేన న విశ్వస్యత్ ॥ ౨౭

ప్రవృత్తి మకరో దాదా సృష్టిస్థితిలయాన్మిక్తికామ్ ।

*తత్ప్రవృత్త్యా ప్రవర్తంతే తన్నివృత్త్యాఽక్షయూం గతిం ॥ ౨౮

ప్రవృత్త్యాసి తథా ముక్తి ర్నివృత్త్యా యా నమిరితా ।

తద్రహస్యం తథోపాయం శృణు నక్ష్యామి సామృతం ॥ ౨౯

*ప్రవృత్త్యేవ తథా ముక్తిం ప్రాప్నుయః కేన ధీయతాః

- సర్వాత్మకో వాసుదేవః పురుషస్థుః పూర్వాభవః ।
 ఇయం హి మాంబ్రహ్మణీ ద్విత్వేన్ద్రియైః కర్తృయమా ॥ ౨౯
- సద్భావజ్ఞాత్మత్వైర్విభక్తం ప్రాపదం ప్రాపతోరారం ।
 ఏతన్నప్తః)నుభావ బోధ్యస్యసహా క్రియతే యది ॥ 30
- తాప్రభో పుణ్యకర్మావ" ప దోహో విద్యతే సహమా ॥
 ఇయ మహాప్ర బగద్ధాత్రీ పురతతహం దవ" విదా ॥ 30
- సద్భావింశశితత్త్వేనాం ప్రీతితే మస్య త్త్వేనానా ॥
 ఏతన్నప్తః)నుభావ బోధ్యస్యసహా క్రియతే యది ॥ 30
- తాప్రభో పుణ్యకర్మావ" ప దోహో విద్యతే సహమా ॥
 ఇదం చ శృణు దేవేన్ద్రి కహాచ్యం సహమం సహాత్ ॥ 33
- స ర్వేమామేవ పాపానాం దోహగపద్యేన నాశనం ।
 భక్తిశ్చిద్ధానమాముక్త ప్నాత్వా క్షయోనంభయే ॥ 34
- అప్రత్యక్షసమానం తు పదేన్ద్రియసహాత్ ॥
 ఆరాధ్య చ సారం శక్తిం ముద్యతే సర్వకర్మైర్విభక్త ॥ 35
- తేన సశ్యేన్ద్రి పాపాని కల్పకోటికృతాన్యపి ।
 సర్వాసహోభ్య విముక్త్యేత సర్వాభీష్టం చ విన్నోతి ॥ 36
- ఇప్సః —
 భగవం త్వర్వధర్మజ్ఞ సర్వభూతహితే రత ।
 సంయోగజస్య పాపస్య విశేషం వర్తమాన్యపి ॥ 37
- బ్రహ్మసృతిః —
 సంయోగజం తు యత్పాపం తచ్చమథా నిగన్యతే ।
 కర్తా ప్రభావః సహకృ నిమిత్తమనుమతః క్రమాత్ ॥ 38

అభ్యోజ్యపన్నునిచారము

క్రమాస్త్రజాంతి^న ధృమం నిత్య చ్యుతి^న పునః^న క్షమాగతి^న ।
మద్యం కలంపం నిర్వాహం భ్రాతృకం గృంహం తేభా ॥ ౩౬-
లసనం చ కలింగం చ మహా^న జాతీ^న పిష్టా ॥

బిమ్మిని లిక్కిన పండ్లను తన ముక్కునకి తీసుకువచ్చి తాగింది ।
 జేనుమ్మనూ తన ముక్కునకి తీసుకువచ్చి తాగింది ।

క్రమాద్వితీయః సూక్తిః సూక్తిః సూక్తిః సూక్తిః ॥ ౪౦
సూక్తిః సూక్తిః సూక్తిః సూక్తిః సూక్తిః సూక్తిః సూక్తిః సూక్తిః

సమస్త స్వయంభూతం తే (అమృతం) భిక్షుత్వం ॥ ౪౯ ॥
 తైద్యో బ్రహ్మం ఇహ్యోగం సర్వభూతైశ్చ సత్త్వైశ్చ ॥

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః పంచవీధ్యాయః ॥ ౧౫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮವೇತುಂ ಶಿಲಾಪುಂಶಿ ವಾ ಪುಣ್ಯಪುಂಶಿ ವೇದಮಾಧವೇತಿ || ೪೪ ||
ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮವೇದಿಗಳಿಂ ಪೂಜೆ ಪಡೆದಾಳು(ವಾಚನಂ ಮಹೋಪನಿಷತ್ |

అనన్య మన్యత్వం వ భక్తి స్థావ ముం భవేత్ ॥ ౪౫
 వ్యజ్ఞానాస్త్వత్వం వ తయో వ్యక్త తత్త్వం ।

అశ్వమేధం ప్రసాదం పృథ్వీమూర్త్యంతే తదోదనే || ౪౬
సూర్యవంశస్య చ గోపాక్షం వినో గవ్యమమృత్యుం ।

అంతఃకర్మమునందు నుండు సర్వము ప్రకాశమై పుడుచున్నది || ౪౭
అంతఃకర్మమునందు నుండు సర్వము ప్రకాశమై పుడుచున్నది || ౪౭

శ్రీనివాసో విజయతే (ప్రణామముకైతం జపేత్ ॥ ౪౫

అథవాస్తవజలే జప్త్వా ద్రువదాం వా త్రివారకమ్ ।
 ఇదం విష్ణు శ్రవ్యంబకం వా త్కథావాస్తవజలే జపేత్ ॥ ౪౯
 శ్రీ భుక్త్వా తు ద్రువస్యాన్న మేకాద్యా న్యోజయే ద్విజాన్ ।
 ఉపోష్య రజనీ మేకాం తతః పాపా ద్విశుభ్యతి ॥ ౫౦
 అథవా ప్రోక్షయే దన్న మన్నిగ్జ్ఞః పానమాన్నితః ।
 అన్నసూక్తం జపిత్యాతు భృగుర్వై వాసుదేతి చ ॥ ౫౧
 బ్రహ్మర్పణమితి శ్లోకా జప్త్వా భుక్త్వా న దోషభాక్ ।
 ఇదం విష్ణురితి మశ్రీణ సప్తవారాభిమన్రితమ్ ॥ ౫౨
 సోఽహం భావేన తథ్యాత్వా భుక్త్వా దోషై ర్మలిన్యతే ।
 అథవా శఙ్కరం ధ్యాయేజ్జప్త్వా వై శ్రవ్యంబకం తథా ॥ ౫౩
 సోఽహం భావేన తద్భుక్త్వా నాన్నదోషైః ప్రలిన్యతే ।
 ఇదం రహస్యం దేవేష్ట శృణుష్య వచనం మను ॥ ౫౪
 ధ్యాత్వా దేవీం పరాం శక్తిం జప్త్వా పశ్చాదశాక్షరీమ్ ।
 తన్ని వేదితబుద్ధ్యా వా యోఽశ్నోతి ప్రత్యహం ద్విజః ॥ ౫౫
 నాస్యాన్న దోషజం కించిన్న దారిద్ర్యభయం తథా ।
 నవ్యాధిజం భయం తస్య న చ శత్రుభయం తథా ॥ ౫౬
 జపతో ముక్తిరే వాస్య సదా సర్వత్ర మజ్జశమ్ ।
 ఏతత్తే కథితం శక్ర పాపానామపి విస్తరమ్ ॥
 ప్రాయశ్చిత్తం తథా తేషాం కిమస్యచోఽతు మిచ్ఛసి ॥ ౫౭౫
 ఇతిశ్రీబ్రహ్మణ్ణపురాణే ఉత్తరఖణ్డే హయగ్రీవాగస్త్యసంవా
 దే లలితోపాఖ్యానే అగమ్యాగమనాదితత్ప్రాయశ్చిత్తాది
 కథనం నామ తృతీయోధ్యాయః

బృహస్పతిప్రతి బిష్టకృత స్వావదుప్రతిత్పాద్యుత్త ప్రశ్నః

ఇష్టః :—

భగవం త్వర్వధర్మజ్ఞః త్రికాలజ్ఞానవిత్తమ ।
దుష్కృతం చ ప్రతికారం భవతా నమ్యసితితమ్ ॥
కేన కర్మవిపాకేన మమాప నియ మానతా ।
ప్రాయశ్చిత్తం చ కిం తస్య నవన్వ వదతాం వర ॥

బృహస్పతిః :—

కశ్యపస్య సుహో విత్తే దిత్యాం దనురితి వృత్తిః ॥
కన్యా రూపవతీ నామ ధాత్రే తాం ప్రదదాం హతా ॥
తస్యాః పుత్ర స్తతోజాతో విశ్వరూపో మహాద్యుతిః ।
నారాయణవహో నిత్యం వేదవేద్యాపారగః ॥
తతో దైత్యేశ్వరో వ్రతే భృగుపుత్రం పురోహితమ్ ।
భవా నవికృతో రాజ్యే దేవానామపి వాసవః ॥
భవతా సహ దేవైస్తు పురోహిత్యాం మూదరాత్ ।
ప్రార్థితో విశ్వరూపస్తు బభూవ తపతాం వరః ॥
స్వప్రీయో దానవానాం తు దేవానాం చ పురోహితః ।
నాత్యర్థ మకరోద్వరం దేవేష్యసి మహాతపః ॥
బభూవతు స్తుభ్యబహౌ తథా దైత్యేష్టవాసవౌ ।
తత స్త్వం కుపితో రాజ స్వప్రీయం దానవేతితమ్ ॥
హంతు విచ్ఛన్నగాచ్ఛాశు తపసస్సాధనం వనమ్ ।

తమాననన్తం మనిభి స్త్రిశ్శృణ్మి న పన్వతేన్ ||

త్రయీముఖరదిగ్భాగం బ్రహ్మసంకల్పనిస్త్రయే |

సర్వభూతహితం తం తు మత్త్వా గే ననుకులినమ్ ||

శిరాంసి యోగవద్యేన భిన్నాన్యన్య త్వక్తువతు |

తేన పాపేన సంయుక్తః వీడితశ్చ ముహుర్ముహుః ||

తతో మేనుగుహం గత్వా బహుస్యభి ని సంస్థితః |

తత స్తస్య వధం శ్రుత్వా ధాతాతు మునివాక్యతః ||

పుత్రతోకేన సంతప్త స్త్వం శశావ తుహన్వితః |

నిశ్శీకో భవతు క్షిప్రం మమ శాపేన వాసవః ||

అనాయకా స్తతో దేవా విష్ణుః ప్రత్యవీడితాః |

గత్వాతు బ్రహ్మసదనం సత్త్వా తద్వృత్తే మూచి తే ||

తతస్తు చిత్తయామాస తత స్తస్య (వతికి)యామ్ |

తస్య (వతికి)యాం వర్తం న శశా కాత్మభూ స్తదా ||

తతో దేవైః పరివృతో నారాయణ ముపాగమత్ |

సత్త్వా స్తుత్వా తు సర్వస్థ స్తదృత్తి స్తం వ్యశిష్టవత్ ||

విచిత్త్య సోఽపి బహుధా కృషయా లోకనాయకః |

తదఘం తు త్రిధా భిత్వా త్రిషు స్థానే ష్వభార్పయత్ ||

స్త్రీషు భూమ్యాం చ వృక్షేషు తేజామపి సహ పరం |

తథా భర్తృసమామోగం పుత్రావాప్తి మృతుష్యపి ||

భిన్నే పునర్భవత్వంతు సర్వేషామపి శాఖనాం |

భాతపూర్తిం ధరణ్యాశ్చ ప్రదదౌ మఘసూదనః ||

- తేష్వఘం ప్రబభూవాసు రతో నిర్వాస మూషరం ।
నిర్ణో గహ్వరాత్తస్మా త్వమిన్ద్రో జేవనాయకః ॥ ౨౦
- రాజ్యం శ్రియం చ సంప్రాప్తః ప్రసాదా త్పురమేష్టితః ॥
తేనైవ సాన్వితో ధాతా జగదన వనాన్గవః ॥ ౨౧
- మమ శాపో నృధా న స్యా దస్తు కాలాన్తే గే మునే ।
భగవాం స్తద్వచ శ్రుత్వా మునే రమితేషుః ॥ ౨౨
- ప్రహృష్టో భావికార్యస్థః స్థూన్యే మేవ తదా యయా ।
ఏతావన్త మిమం కాలం త్రిలోకేం సాలయ న్భవాన్ ॥ ౨౩
- ఐశ్వర్యమదమ త్తత్త్వా త్క్రిలాసాద్ర మవీడయత్ ।
సర్వజ్ఞేన శివేనాథ ప్రేరితో భగవా న్మునిః ॥ ౨౪
- దూర్వాసా స్త్వస్మదభ్రంశం కస్తుకామ శ్యశాస మా ।
ఏకమేవ ఫలం జాత ముభయో శ్శాపయోరపి ॥ ౨౫
- అథునా పశ్య నిశ్చీకం త్రిలోక్యం సమజాయత ।
న యజ్ఞా స్సంప్రవర్తన్తే న దానాని చ వాసవ ॥ ౨౬
- న యమా నాపి నియమా న తసాంసి చ కుత్రచిత్ ।
విప్రా స్సర్వేసి నిశ్చీకా కాలోపహతచేతసః ॥ ౨౭
- నిస్సత్వా ధైర్యసీనాశ్చ నాస్తికాః ప్రాయశోభవన్ ।
నిరౌషధిరసా భూమి ర్నిర్వీర్యా జాయతేతరామ్ ॥ ౨౮
- భాస్కరో భూసరాకార శ్చప్రమాః కాన్తివర్జితః ।
నిస్తేజస్కో హవిరోభిక్తా మరు ధ్మూళిమయాకృతిః ॥ ౨౯

స ప్రసన్నా దిశాం భాగా సహోద్భవన నిర్మలమ్ ।
 మర్చలా దేవతా స్సర్వా విభా క్షయోన్మేషా ఇవ ॥ 30
 విసప్తప్రాయమీవాసీ స్సోగోక్త్యం వివరామయమ్ ।

హయగ్రీవః :—

ఇత్థం కథయతో రేవం బృహస్పతిమహేష్వరమాః ॥ 30
 మలకాద్యా మశట్టత్యా దేహోకం బహుభరే !
 సప్తనోద్యావ మఖిలం చిచ్ఛిను స్సృజన్వితాః ॥ 31

ఉద్యావపాలకాం త్వర్వా నామ్ముఖే స్సమంతాదాయాః ।
 ప్రాకార మభిపాశ్చ్యస స్రవిశ్యే సగర్భాభరణమ్ ॥ 32

మద్విరఘం త్వరాం త్వర్వా సత్త్వం సత్త్వవేదయన్ ।
 ఆజప్రయ రన్వగోరత్నా స్వశీమాణి మనోద్భవాః ॥ 33
 తతో దేవా స్సమంతాన్చ సక్రస్తు ర్మృతబాహతాః ।

తాదృశం ఘోష మాకన్త్య నాననః ప్రోక్షంతాననః ॥ 34
 సర్వై రనుగతో ద్వేషి సలాయనసహోద్భవతః ।

బ్రాహ్మం ధామ సమభ్యేత్య విషణ్ణావదనో వృషా ॥ 35
 యథావ త్కథయామాస నిఖిలం దైత్యచేష్టితమ్ ।
 విభాతాపి తదాకన్త్య సర్వదేవసమన్వితః ॥ 36

హతశ్రీకం హరిహయ మాలోక్యేద మువాచ హ ।
 ఇష్ట్రీ ! త్వ మఖిలై ర్దేవై ర్ముకుంద శరణం వ్రజ ॥ 37

దైత్యారాతి ర్జగత్కర్తా స తే శ్రేయో విధాన్యతి ।
 ఇత్యుక్త్వా తేన సహితః స్వయం బ్రహ్మ పితౄమహః ॥ 38

సమస్తదేవసహితః క్షీరోదధి ముసాయయోః ।

అథ బ్రహ్మాదయో దేవా భగవత్తం జనార్జనం ॥

౪౦

తుష్టువు ర్వాగ్విరిష్టాభి స్సర్వలోకమనేశ్వరం ।

అథ ప్రసన్నో భగవా న్వాసుదేవ స్సనాతనః ॥

౪౧

జగాద సకలా స్థివా ధ్విగద్రక్షణలమ్బుః ।

శ్రీభగవాన్ :—

భవతాం సన్నిధాస్యామి తేజస్వినోపబృంహణం ॥

౪౨

అ చ్చు త మ థ స మే

యదుద్యతే మయోహసీం యుష్మాభి శ్శక్తిర్విధీయతాం ।

ఓషధిప్రవరా స్సర్వాః క్షిప్తాః క్షీరపాగ రీ ॥

౪౩

అనురైరసి సన్ధాయ తథా మే వచసీరితమ్ ।

మథానం మస్తరం కృత్వా యోగ్ధం కృత్వా తు వాసుకిం ॥

మయి స్థితే సహాయేతు మథ్యతా మమృతం సురాః !

సమస్త దాసవాశ్చాసి వక్ష్యామి సాన్న్వేషపూర్వకం ॥

౪౪

సామాన్యమేన యుష్మాక మస్మాకం చ ఫలం ద్వితి ॥

మథ్యమానే తు ద్ధుగ్ధాః సమ్యగుత్పద్యతే సుధా ॥

౪౫

తత్త్వానా ద్భువినో యాయ మమర్త్యాశ్చ భవిష్యథ ।

యథా భైత్యాస్త పీయూషం వై తత్ప్రాప్స్యంతి కించన ॥

౪౬

కేవలం క్లేశవస్తృశ్చ కరిష్యామి తథామ్యాహం ।

ఇతి శ్రీవాసుదేవేన కథితా నిఖిలా స్సురాః ॥

౪౭

సద్ధానం సకలైర్విద్యైః కృతవత్సవప్రసాదనః ।

నానావిధౌషధిగణం సమాసీయ సురాసురాః ॥ ౪౯

క్షీరాబ్ధివయసి క్షీప్త్వా చర్చి కాధికనిర్మలే ॥

మద్ధానం మద్ధరం కృత్వా కృత్వా యోగ్యం చ వాసుకిమ్ ॥

ప్రారేభిరే వ్రయత్నేన మథితం సరమామృతమ్ ।

వాసుకేః పుచ్చభాగే తు సహితా స్సర్వదేవతాః ॥ ౫౦

పూర్వభాగేతు వైతేయా నియుక్తా స్తత శోరిణా ।

బలవన్తోపి వైత్యా స్తన్మృభోధే విషపానక్షైః ॥ ౫౧

నిర్గద్ధవపుష స్సర్వే నిస్తేజస్కా-స్తనాథవన్ ।

పుచ్చదేశేతు కర్షన్తో ముహు రాప్యాయితో స్సురాః ॥ ౫౨

అనుకూలేన వాతేన కృష్ణేన ప్రేరిణేన తే ।

ఆదికూర్మాకృతి శ్శ్రీమా స్సర్వే క్షీరవహూనిధేః ॥ ౫౩

భ్రమతో మద్ధరాద్రే స్తు తస్యాధిష్ఠానతా మగతే ।

మధ్యే చ సర్వదేవానాం దూపేణాస్మేన మాధవః ॥ ౫౪

చకర్ష వాసుకిం వేగా నైత్యమధ్యేన గీణచ

బ్రహ్మదూపేణ తం శైల ముసర్యాక్రౌంచవా స్త్పరిః ॥ ౫౫

అపరేణ చ దేవన్దో! మహతా తేజసా ముహుః ॥

ఉపబృంహితవా న్దేవా స్మేన తే బలశాలినః ॥ ౫౬

తేజసా పునరస్మేన బలాత్కార సహేన సః ॥

ఉపబృంహితవా న్నాగం సర్వశక్తి ర్జనాదనః ॥ ౫౭

మధ్యమానే తత స్త్స్మిన్నీరాభా దేవదానవైః ।

కిమేతదితి సిద్ధానాం దివి చిత్తయతాం తదా ॥ ౫౪౦
 ఉత్థితా వారుణీ దేవీ మదాలోలవిలోచనా ।
 అసురాణాం పురస్తా త్సా వధమానా న్యత్ప్రీత ॥ ౫౪౧
 జగ్రహు ధైవ తాం హైత్య అసురా శ్చాభవం ప్రతేక ।
 సురా న విద్యతే యేషాం త ఏవాసురశబ్దితాః ॥ ౫౪౨
 అథ సా సర్వదేవానాం మగ్రత స్సమత్ప్రీత ।
 జగ్రహు స్తాం ముదా దేవా స్సూచితాః పరమేష్ఠినా ॥ ౫౪౩
 సురాగ్రహణతో వ్యేతే దేవాః ప్రాప్తాస్సురాభిధాం ।
 ఆవిర్భూవ పురత సురభి స్సురపూజితా ॥ ౫౪౪
 ముదం జగ్ము స్తథా దేవాః హైతేయా శ్చ తపోధవ ।
 మధ్యమానే పున ప్రస్మి స్నీరాజ్ఞా దేవదాన్వతాః ॥ ౫౪౫
 అత్యర్థసుష్టరాకారా ధీరా శ్చాస్సరసాక్షినాః ।
 ఆవిర్భూతాశ్చ దేవ స్తే సర్వలోకమనోహరాః ॥ ౫౪౬
 మధ్యమానే తతో భూయః పారిజాతో మహామ్రుతాః ।
 ఆవిరాసీ త్వగధీన సరితో వాసయ జ్జగతో ॥ ౫౪౭
 తత శ్శీతాంశు రుదభూ త్త్రిం జగ్రాహ మహేశ్వరః ।
 విషజాతం తదుత్పన్నం జగ్రహు ర్నాగజాతయః ॥ ౫౪౮
 కౌస్తుభాఖ్యం మహారత్న మాదదే తద్వినాద్దనః ।
 తత స్స్వప్రతగధీన మదయ త్తీ మహాషధిః ॥ ౫౪౯
 విజయా నామ సంబద్ధో భైరవ స్తే ముపాదదే ।
 తతో దివ్యామృతధరో దేవో ధన్వంతరి స్స్వయం ॥ ౫౫౦

- సముక్థితః కనే చిత్రః సమ్యక్తాశ్చ సమన్వయః ।
తతః ప్రహృష్టమనసః దేవా బ్రహ్మశ్చ సర్వతః ॥ 20
- మునయ శ్చాభవం ముష్టా వ్యధానం తపశాం నిధే !
తతో వికసితామ్బా వహసిసీ పరదాయసి ॥ 21
- ఉక్థితా సద్వహంతః శ్రీ ముష్టా వ్యధరముహూర్తవాన్ ।
అథ తాం మునయ సుర్వే శ్రీమూర్తేన శ్రియం పరాం ॥ 22
- తుష్టపు ముష్టహృదయా గర్భాశ్చ సమన్వయః ।
విశ్వాచీనముఖా సుర్వే సమృతౌ శ్చాస్సకోగణాః ॥ 23
- గర్భాద్యాః పుణ్యసదృశౌ సౌవర్ణ ముపకృష్టాః ।
అప్టో దిగ్దృష్టః శ్చ సహస్రప్రసృతం పటం ॥ 24
- ఆదాయ సౌవర్ణాంచతుర్థం ప్తం శ్రియం సద్వహసిసీం ।
తులసీచ సముత్పన్నా పనోద్ధౌ పృథ్వీ హరీ ॥ 25
- పద్మమాలాం దదౌ త్విష్య మూర్తిమా స్థీరసాగరః ।
భూషణాని చ దివ్యాని విశ్వకర్మా సమన్వయతే ॥ 26
- దివ్యమాల్యామృరథరా దివ్యమూషణభూషితాః ।
యయా వక్ష్యన్మలం విష్ణో సుర్వేషాం సత్యతాం రమా ॥ 27
- తులసీ సా ధృతా తేన విష్ణునా ప్రథవిష్ణునా ।
పశ్యత్స్మి చ సా దేవీ విష్ణుపక్ష్యన్మలాలయా ॥ 28
- దేవా స్వయాద్గ్రియా దృష్ట్యా సర్వలోకమపేక్ష్యతీ ॥ 29
- ఇతిశ్రీమద్భక్త్యుత్తరభక్తీ లలితోపాఖ్యానే
హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే క్షీరాద్ధవమధన
కథనం నామ చతుర్థోధ్యాయః

విష్ణో ర్మోహినిరూపావతారః

హయగ్రీవః —

- అథ దేవా మహేంద్రాద్యా విష్ణునాం సభవిష్ణునాం ।
 అశ్లేకృతా మహాధీరాః ప్రమోదం పరమం యుయుః ॥ ౧
- మలకాద్యాస్తు తే సర్వే ధైత్యా విష్ణుసర్వాభిః ।
 సంతృక్తాశ్చ శ్రియా దేవ్యా భృశ ముద్వేగ ముగ్రహిణి ॥ ౨
- తతో జగ్రహీరే ధైత్యా ధన్వంతరికరస్థితం ।
 పరమామృతసారాఢ్యం కలశం కలహోద్భవ ! ౩
- అఘాసురాణాం దేవానాం మనోవ్యసం కలహోద్భవతా ।
 ఏతస్మిన్సప్తరే విష్ణు స్సర్వలోకైకరక్షకః ॥ ౪
- సమ్య గారాధయామాస లలితం హస్తకరూపినీం ।
 సురాణాం చాసురాణాం చ రణం వీక్ష్య ముదామణం ॥ ౫
- బ్రహ్మ విసవదం ప్రాప శమ్భుః కైలాసమార్హతః ।
 మలకం యోధయామాస ధైత్యానాం మథసం వృషా ॥ ౬
- అసురైశ్చ సురా సర్వే సామృతాయ మమర్శతః ।
 భగవానపి యోగీష్ట సృనూరాఢ్య మహేశ్వరీం ॥ ౭
- తదేకధ్యానయోగేన తద్రూప స్సమజాయత ।
 సర్వసమ్మోహనీ సాతు సాక్షా చ్ఛృణ్వైరనాయకా ॥ ౮
- సర్వశృంగారవేషాఢ్యా సర్వాభరణభూషితాః ।
 సురాణాం మసురాణాం చ నివార్య రణ మద్భుతం ॥ ౯
- మదస్మితేన ధైతేయా న్కోహయన్తి జగద హా ।

- అలం యుద్ధేన కిం శక్తిః) ర్మర్మహానవిభేదిభిః ॥ ౧౦
- నిష్ఠురైః కిం వృథాలాపైః కర్ణశోషణసేతుభిః ।
- అహమేవాత్ర మధ్యస్థో యుష్మకం చ దివకసాం ॥ ౧౧
- యూయం చామీద నితగా మత్రహి శ్రేణభాగినః ।
- సర్వేషాం సమమేనాద్య దాస్య మ్యమృతమమృతం ॥ ౧౨
- మమ హస్తే ప్రనాతవ్యం సుధాపాత్ర మనుత్తమం ।
- ఇతి తస్యా నచ శ్రుత్వా దైత్యైః పైద్యాక్యమోహితాః ॥
- పీయూషకలశం తస్మై దదు స్తే ముగ్ధచేతినః ।
- సా తత్ప్రతం సమాదాయ జగన్మోహపహపిణే ॥ ౧౬
- సురాణా మసురాణాం చ పృథక్ప్రతీం చకార సా ।
- ద్వయోః సంక్ర్యోశ్చ మధ్యస్థా తా నువాచ సురాసురాన్ ॥ ౧౭
- తూష్టీం భవన్తు సర్వేసి క్రమతో దీయశేకమృతం ।
- తద్వాక్య మురరీచక్రు స్తే సర్వే సమవామునః ॥ ౧౮
- సా చ సమ్మోహితా శేషతోకా నాతుం ప్రచక్రమే ।
- కసత్క-నకదర్శికా క్వణస్కంధశకబ్జుణా ॥ ౧౯
- కమనీయవిభూషాభ్యా కళా సా పరమా బభాః ।
- వామా వామకరామ్భాజీ సుధాకలశ ముజ్జ్వలం ॥
- దధానా దేవతాపంక్త్యై పూర్వం దర్వాస్త తథాదిశతే ॥
- దిశస్తే క్రమత స్తత్ర చక్రభాస్కరసూచితం ॥ ౨౦
- దర్శిముఖేన చిచ్ఛేద సైంహికేయన్తు మధ్యగం ॥
- పీతామృతం శిరోమాత్రం తస్య న్యోమ బగామ చ ॥ ౨౧

తద్దృష్ట్వా వ్యసురా స్తత్ర తూన్యీమాస తమోహితాః ।
 ఏవం క్రమేణ తత్సర్వం విబుధేభ్యో వితీర్య సా ॥ ౨౧
 అసురాణాం పురః పాత్రం సా నిధాయ విహోదధే ।
 రిక్తపాత్రం తు తద్దృష్ట్వా సర్వే హేయదాసవాః ॥ ౨౨
 ఉద్వేలం కేవలం కోధం ప్రాప్త్య యుద్ధచిక్చీర్ణయా ।
 ఇద్వాదయ స్సురా సర్వే సుధాపానా ద్భ్రూతౌ ॥ ౨౩
 దుర్బలై రనుదై సార్థం సమయుధ్యస్తే సాయుధాః ।
 తే వధ్యమానా శ్శత్రుభిః దాసవేన్ద్రై స్సురకోపితైః ॥ ౨౪
 దిగంతా న్కృతీచి జ్జగ్ముః పాతాళం కఠిచి ద్యుయుః ।
 దైత్యం మలక నామానం విజిత్వ విబుధేశ్వరః ॥ ౨౫
 ఆత్మీయాం శ్రియ మాప్రసేం శ్రీకటాక్షసమూహితైః ।
 పున స్సింహాసనం ప్రాప్త్య మహేన్ద్రై స్సురసేవితైః ॥ ౨౬
 త్రైలోక్యం పాలయామాస పూర్వవ ద్పూర్వదేవతైః ।
 నిర్భయా నిఖిలా దేవా స్త్రిలోక్యే సచరాచ గాః ॥ ౨౭
 యథా కామం చరన్తిస్మ సర్వదా మృష్టచేతసః ।
 తదా తదఖిలం దృష్ట్వా మోహినీచరితం మునిః ॥ ౨౮
 విస్మితః కామచారీతు క్షేలాసం నారదో గతః ।
 నద్దినా చ కృతానుష్ఠాః ప్రణమ్య సరమేశ్వరం ॥ ౨౯
 తేన సమ్భావ్యమానస్తు సమావిష్ట స్సమాసతః ।
 ఆసనస్థం మహాదేవో మునిం స్వేచ్ఛావిహారిణం ॥ ౩౦
 పప్రచ్ఛ పార్వతీజాని రచ్ఛస్ఫటికసన్నిభాః ।

- భగవం త్వర్వవృత్త్యై సవిశ్రీకృతివిష్టసః ॥ 30
- కలహానిజుః దేవస్తే కిం వృత్తిం తత్త్రి వాకినాం ।
- సురాణా మసురాణాం వా నిజుః స్సహజాయతః ॥ 31
- కింవా స్సమృతవృత్త్యై విష్టవా వాచ కిం కృతిం ।
- ఇతి వృష్టో మహేశేన నారదో మునిర్వృత్తమః ॥ 32
- ఉవాచ విస్మయావిష్టో ప్రహన్త సదనీక్షణః ॥
- సర్వం జానాసి భగవం త్వర్వవృత్త్యై యతః పుత్రః ॥ 33
- తథాసి పరివృష్టేన మయా తద్వృష్ట్యోఽనువాః ।
- తత్తావృతే చ సమగే సతి వైత్యజివరసాం ॥ 34
- ఆదినారాయణ శ్రీమో న్యోహనీహాస మావదే ।
- తాముదారవిభూసాఢ్యం మూర్త్యాం తృప్తిరదేవతాం ॥ 35
- సురాసురా స్సమాలోక్య విరతా స్సమహోద్యమాత్ ।
- తన్మామామోహితా వైత్య స్సుఖాపాత్రం చ యోచితాః ॥
- కృత్వా తామేవ మన్యస్తా మన్వయామాసు రంజనాః ।
- తథా దేవీ తనాదాయ మన్గళిత మనోహరా ॥ 36
- దేవేభ్య ఏవ పీయూష మశేషం వితతార సా ।
- తిరోహితా మదృష్ట్యా తాం దృష్ట్యా హాస్యం చ పాత్రకమ్ ॥
- జ్వలన్మన్యముఖా దైత్యా యుద్ధాయ పున సద్ధితాః ।
- అమరై రమృతాస్వాదా దత్యమృతపరాక్రమైః ॥ 37
- పరాభూతా మహాదైత్యా సస్తాః పాతాళమధ్యయుః ।
- ఇమం వృత్తాంత మాకర్ణ్య భవానీపతి రవ్యయః ॥ 38

- సర్వతీసహితో విష్ణు మాతగామ సవిస్మయః ।
 గోదతీరగం నృప్త్యై సప్త్రీకం వృషవాహనమ్ ॥ ౪౧
- శిఖోగాసనా ద్విష్ణు స్సముత్థాయ సమూగతః ।
 స్నేహం గాఢ మాల్లిఖ్య భవానీవతి మమృతః ॥ ౪౨
- వాగమనకార్యం చ నృప్త్యై నా ద్విష్ట్యైరశ్రవాః ।
 మువాచ మహాదేవో భగవా స్సురహిన్ శత్రుః ॥ ౪౩
- హయోగీశ్వర శ్రీమాం త్సర్వసౌభాగ్యసంపదకః ।
 స్వసమ్మోహాపనక మవాక్కిననగోచరమ్ ॥ ౪౪
- ఽద్రూపం భవతోపాత్తం తం మహ్యం సంప్రవర్షయ ॥
 ఘ్న మిచ్ఛామి తే రూపం శృణ్వైరవ్యభిజ్ఞతమ్ ॥
 శత్రుం దర్శనీయం మే త్వం ఏ ప్రార్థితకామఘః ।
 సంప్రార్థిత శ్వశ్వ స్మహాదేవేన తేన హః ॥ ౪౫
- వ్యాప్తికే తిరోక్షంత మహాయోగీశ్వరా హరిః ।
 శ్వేపి సర్వత శ్చక్షు స్సుహు ర్వాపాగయ శ్శ్చవితః ॥ ౪౬
- ృష్టేపూర్వ మారాసు మభిరామం న్యలోకయతః ।
 శత్రుసుమశ్రేణీ వినోదిమఘపాలితమ్ ॥ ౪౭
- స్పకస్తబకామోఽ సురభీకృతగిక్తటమ్ ।
 శక్తజ్వలప్రమాధ్వీక మాద్యమగ్లోలకోకిలమ్ ॥ ౪౮
- శకమణ్డలీకాణ్డ సతాణ్డవశిఖణ్డకమ్ ।
 క్షౌళివరఝుక్ష్మార జితవల్లగినిస్సృపం ॥ ౪౯
- సలోదరసౌభాగ్య పాటలీకుసుమోజ్జ్వలం ।

నిర్వృత స్స గిరీశోపి గిరిం గౌరీనహో య త్తామ్ ।
 అథామృత మివం వశ్యే లోపాముద్రావశే! శ్రుణు ॥ 2
 యన్న కన్యచి దాఖ్యాతం మమైవ హ్నావయే స్థితమ్ ।
 పురా భట్టాసుహో నామ వర్వహ్యశ్శశిభానుజే ॥ 2a
 పూర్వదేవా పృథులవిఘాం త్సింహస్థం స్వచ్ఛయా వటుః ।
 విశుక్రం నామ వై తేయవిగ్రహంరక్షాక్షిణం ॥ 2b
 శుక్రతుల్యం విచారణ్ణం దక్షిణసేవ సవర్ణ సః ।
 వామాంసేవ విచంగం చ పృష్ఠేనా క్షత్వ తేభిరః ॥ 2c
 ధూమినీనామధేయాం చ భగినీం భట్టనావనః ।
 భ్రాతృభ్యా ముగ్రవీర్యాభ్యాం గహిత స్స మాతాహితః ॥ 2d
 బ్రహ్మాండం ఖిణ్ణయామాన శౌర్యవీర్యసముచ్ఛితః ।
 బ్రహ్మవిష్ణుమహేశాశ్చ తం దృష్ట్వా తీక్ష్ణవేదనం ॥ 2e
 పలాయనపరా స్సద్య స్స్వే స్వే ధామ్ని సదా వసన్ ॥
 తదానీమేవ తద్బాహుసమ్మర్దన విమూర్ఛితః ॥ 2f
 శ్వసీతుం చాపి పటహో నాభవ న్నకినాం గణః ।
 కేచిత్పాతాళగ ర్భేషు కేచి దమ్బుధివారిషు ॥ 2g
 కేచి ద్విగస్తకోణేషు కుండీష్వేకే చ సూభృతామ్ ।
 విషినం భృశవితస్తా స్త్యక్తదారసుత్రీయః ॥ 2h
 భ్రష్టాధికారాః పశవో విచేరు శ్చన్న పేషకాః ।
 యక్షా స్మహోరగాం త్సిద్ధాం త్సభ్యాం త్సమరదుర్మదాన్ ।
 బ్రహ్మణం పద్మనాభం చ కుద్రం చక్రణమేవ చ ।

త్వా తృణాయ తాం త్వర్వాన్ లోకా స్ఫుండ శ్చ శాస మా
స భండాసురం హంతం ప్రోతోక్యంవాసి రక్షితుం ।

తీయ ముదభూనూసం మహామూనూనలా ర్హ్విషా ॥ ౧౪
దూపశాలినీ మాసలు గ్నలితాం పరదేవతాం

శాంకుశధనుర్పాణ పరిష్కృతకరాంబుకాం । ౧౫

దేవి పరమా శక్తిః పరబ్రహ్మస్వరూపిణీ ।
సానభండ్వైత్యేంద్రం యుద్ధే యుద్ధవిశారదా ॥ ౧౬

మి శ్రీమద్విహ్మండ పురాణే ఉత్తిరఖండే హయాశ్రవా
గస్త్యకంవాదే మూఢనీప్రచుర్భాసాని

కథసం నామ పంచమోధ్యాయః
సమాప్తః

భక్తా సు రో చ్చి త్తి :

ప్రశ్నః :—

సం భక్తాసురో జాతః కథం మా త్రిపురాఘ్నికా ।
సంచ విజిత స్సంభ్యే తత్సర్వం వద నిర్మలాత్ ॥ ౧౭

రా దాక్షాయణీం త్యక్త్వా పితౄ ర్యజ్ఞవినిశ్చనాత్ ।
త్మాన మాత్మనా పశ్యన్ జ్ఞానానన్ద రసాత్మకం ॥ ౧౮

సాస్యమానో మునిభి రద్వత్సగుణాఙ్గణాః ।
క్లామా లే హిమవతః పర్యప్తం ప్రవినేశ మా ॥ ౧౯

పి శబ్దర మారాధ్య చిరకాలం మనస్వినీ ।

తమాలతాలహంతులు కృతమాంసావిగాపితం ॥
 పర్యప్రదీప్తి కాదీప్తి సమ్యక్ ప్రవేషిష్యుతం ।
 నాతపోతనలంబున పల్లవోద్భవ్యుల్లప్రసవం ॥
 సంతానప్రసవామోన పల్లవాభివృద్ధివృద్ధిం ।
 తత్ర సర్వస్థులమృత్యో నర్వణోక మనోమా గే ॥
 పారిజాతతపో గూఢే కాంతా కాచి దవ్యశ్యత ।
 బాణార్కపాటలాకారా నన మోవనవిర్మితా ॥
 ఉత్కృష్టపద్మరాగాభా వనరాజ్యపరివృతా ।
 యావకశ్రీ నిర్వ్యపేక్ష సమాహిత్యవాహినీ ॥
 కలనిస్సవమగ్ధోర క్వణమ్మిమ్మిశేమిష్టతా ॥
 అనన్తవీరతూణీరనకోన్మగ్ధన జగ్గిమికా ।
 కరిశుక్లాంల కదళీ కాంతిమహ్యోపహాభినీ ।
 అరుణేన మమతేన సుస్పర్శేన సోమయమా ॥
 అలజ్జుతనితమాభ్యాభ్యా సమనాభోగభామరా ।
 సవమాణీకృతన్నద్ధ పేమ కాభీవిరాజితా ॥
 నతనాభిమహనన్త త్రివర్ణ్యర్మిప్రభాఝరీ ।
 స్తనకుట్కలకాన్తోశ న్మృతాదామశతావృతా ॥
 అతివీర వక్షోజ భారభక్తుర మధ్యభూః ।
 శిరీషకోమలభుజా కబ్జకాజ్జదళాలినీ ॥
 సోర్మికాజ్జులి రున్నుష్ట శక్తి సుప్తర కష్టరా ।
 ముఖదర్పణవృత్తాభచుబుకా పాటలాధరా ॥

ప్రకుట్టలసచ్చాయ దస్తదర్శిత చన్ద్రికా ।

లహాక్షికసన్నద్ధ నాసాధరణ భాసురా ॥ ౬౩

తకాస్తర్దశద్రోణీ దీప్తదీర్ఘవిలోచనా ।

ధేన్వతులితా ఛాలే సమ్యక్క్షేప్తైలకచ్ఛదా ॥ ౬౪

లీవతంసమాణిక్యకుర్ణులామణ్ణిత్రసుతిః ।

కర్పూర కస్తూరీ సదామోహిత పీడికా ॥

రత్నస్తూరితిలకా నీలకుర్ణునంహరిః ॥ ౬౫

పస్తరేఖావిన్యస్త సిన్ధూరత్రేణి భాసురా ।

రచ్చన్ద్రికలోత్తంసా మదలోల విలోచనా ॥ ౬౬

వృశ్యక్టూర వేషాధ్య సర్వాధరణ భూషితా ।

మిమాం కన్దుకక్రీడాలోల మాలోలుఘుషణామ్ ॥ ౬౭

ప్రౌక్షీప్ర ముమాం త్యక్త్వా బోధస్వధావ దధేర్విరః ।

హీత్వా కథ మప్యేనా మాలిల్లిత ముషలు స్కుహలు ॥ ౬౮

సాయోధూయ నాప్యేనం ధావతిన్ద్రిక సదహారతిః ।

స్థుహీత్వా తా హింశః కామం కామవశీకృతః ॥ ౬౯

వ్య దతివేగేన తద్యీర్యం స్రమ్యతం తదా ।

స్సముద్యో దేనో మహాశాస్త్రా మహాబలః ॥ ౭౦

శికాటిజై త్యేన్ద్రి గర్వనిర్వాపణస్థమః ।

య్యబిస్తుసంస్పర్శా త్సా భూమి స్తత తత చ ॥ ౭౧

త స్వణ్ణ వర్ణాభూ త్తత్త్విణా ద్విధ్యమద్దన !

త్రివాస్తర్దధే సాపి దేవతా విశ్వమూహిని ॥ ౭౨

*యోగినాం స్వాస్త్యనిలయా త్రిపతీస్సార్థానాభితా ॥ ౪

స్వాం ధ్యాయతో గతా జన్మ కల్యాణం హిమమభ్యుభృతః ।

స శైలో నారదా చ్ఛ్రిత్యా దుద్రాణీతి స్వకన్యకాం ॥ ౫

తస్య శుశ్రూషణార్థాయ స్థాపయమాన చాస్త్రీకే ।

ఏతస్మిన్నస్తరే దేవా స్తరకేణాపిషిటాః ॥ ౬

బ్రహ్మణోక్తా సమహాయ మనసం చేద మబ్రువన్ ।

సర్గాదా భగవాన్ప్రహ్లా సృజమానోఽఖిలాః ప్రజాః ॥ ౭

న నిర్వృతి రభూత్తస్య కదాచిదపి మానసే ।

తప శ్చచార సుచిరం మనోవాక్కాయకర్మభిః ॥ ౮

తతః ప్రసన్నో భగవాన్ త్వలక్ష్మీకో చానందః ।

వరేణ ఛస్తయామాస సర్వద స్సర్వదేహినాం ॥ ౯

బ్రహ్మ :--

యది తుష్టోసి భగవన్ననాయాసేన వై జగత్ ।

చరాచరయుతం చైత త్వజామి త్వత్ప్రసాదతః ॥ ౧౦

ఏవ ముక్తో విధాత్రా తు మహాలక్ష్మీ ముదైక్షత ।

తదా ప్రాధురభూత్వంహి జగన్మోహసరూపభృత ॥ ౧౧

తవాయుధార్థం దత్తం చ సృష్టబాణేక్షుకార్ముకం ।

విజయత్వ మజేయత్వం ప్రాదాత్ప్రముఢితో హరిః ॥ ౧౨

అసౌ సృజతి భూతాని కారణేన స్వకర్మణా ।

సాక్షీభూత స్స జగతో భవా నృజతు నిర్వృతిం ॥ ౧౩

* యోగేన స్వా తనుం త్యక్త్వా సుతా సీ ద్విమభ్యుభృతః

ఏవ దత్తవనో బ్రహ్మ స్వయ వివస్వ తద్భరం ।
 మనసో నిర్వృతం ప్రాప్య వర్తతే బ్రాహ్మి మస్మక ! ౧౪
 అమోఘం బలవీర్యం తే ప తే మోఘః సరాక్రమః ।
 సుకుమారాణ్యమోఘాని కుకుమాత్ప్రేణి తే నదా ॥ ౧౫
 బ్రహ్మన త్తవనో యం హి తారకో నామ నాపవః ।
 బాధతే సకలా స్తోకా సప్తాపసి విశేషతః ॥ ౧౬
 శివప్రతా ద్యతేవ్యత్ర ప భయం తస్య వివస్వే ।
 త్వం విహస్తి స్వహాకా ర్యే సకల్పి ప్రభవేదసి ॥ ౧౭
 స్వకరాద్య భవేత్కార్యం భవనో నాప్యతః క్వచిత్ ।
 ఆత్మైకభ్యాసనిరత శ్చివో సోర్యా సమన్వితః ॥ ౧౮
 హిమాయత తే రమ్యే వర్తతే మునిభి ర్వృతః ।
 తం నిమోఘం సోర్యం తే పనిష్యతి చ తత్సతః ॥ ౧౯
 ఈషత్కార్య మిదం కృత్వా ప్రాయస్త్విహ్ని స్వహేబల !
 ఏవ మభ్యర్థతో ర్శేష స్త్వయమానో ముహుర్ముహుః ॥ ౨౦
 బగా మాత్మనిహితాయ యతో హిమవత స్తటం ।
 కి మప్యారణయంతం తే ధ్యాపనమ్మూలితేక్షణం ।
 దద శ్చేకాప మాసేపం కుకుమేషు సుదాయుధః ।
 ఏతస్మిన్నస్త్రే తత్ర హిమవత్తపయా శివం ।
 ఆరిరాధయిషు శ్చౌగా ధ్విభాగా రూప శుశ్వుతం ।
 సమేత్య శంభుం నిరిజాం గర్భపుష్పసహస్రకైః ।
 శుశ్రూషణవరాం తాం చ దదర్శాతిబల స్సర్వరః ।

- అదృశ్య స్సర్వభూతానాం నాతిమా రేఽస్య సంస్థితః ॥ ౨౨
- సుమనోమాన్దజై ర్మగైః స్తం వివ్యాధ మహేశ్వరం ।
- విస్మృత్య సర్వకార్యాణి విధృష్టై ర్భక్తైః స్థితామ్ ॥ ౨౩
- గౌరీం విలోకయామాస మన్మథావిప్రచేతనః ।
- ధృతి మాలమ్భ్య తు పునః కిమేతదితి చిన్తయన్ ॥ ౨౪
- దదర్శాగ్రే తు సన్నధం మన్మథం కుసుమాయుధం ।
- తం ద్వష్ట్యా కుశిత ఘృణీ ఘ్రేలోక్యదహనక్షమం ॥ ౨౫
- తార్దీయం చక్షు రస్మిల్య దదాహ మకరధ్వజం ।
- శివేనైవ మవజ్ఞాతా దుఃఖతా శైలకన్యకా ॥ ౨౬
- అనుష్ఠాయా తతః ప్రితోః తపః కర్తు మగా ద్వనం ।
- అథ తద్భస్మ సంవీక్ష్య చిత్రకర్మా గణేశ్వరః ॥ ౨౭
- తద్భస్మనాతు పురుషం చిత్రాకారం చకార సః ।
- తం విచిత్రతనం రుద్రో దదర్శాగ్రే తు పూరుషం ॥ ౨౮
- తత్క్షణా జ్ఞాతజీవోఽభూ న్మూర్తిమానివ మన్మథః ।
- మహాబలోఽతితేజస్వీ మధ్యాహ్నోర్క సమప్రభవః ॥ ౨౯
- తం చిత్రకర్మా బాహుభ్యాం సమాలింగ్య ముదాన్వితః ।
- స్తుహి బాల! మహాదేవం స తు సర్వార్థసిద్ధిదః ॥ ౩౦
- ఇత్యుక్త్వా శతరుద్రీయ ముపాదిశ దమేయధీః ।
- ననామ శతశో రుద్రం శతరుద్రమనుం జవన్ ॥ ౩౧
- తతః ప్రసన్నో భగవా న్మహాదేవో వృషధ్వజః ।
- వరేణ చోదయామాస వరం వ్రవే చ బాలకః ॥ ౩౨

ప్రతిద్వంద్వబలార్థం తు మద్భుతేనోపయోక్త్యతు ।
 తదస్త్రశస్త్ర ముఖ్యాని వ్యథాం కుర్వన్తు నో మను ॥ 33
 తథేతి తత్ప్రతిశుత్య విచార్య కిమపి ప్రభుః ।
 పశ్చిర్వర్ణసహస్రాణి రాజ్య మ్మత్స్య దనా పునః ॥ 34
 పతద్ద్రష్టా తు చరితం ధాతా భణ్ణితి భంజితి ।
 యదువాచ తతో నామ్నా భణ్ణో లోకేషు కథ్యతే ॥ 35
 ఇతి దత్వా నరం త్మత్స్య సత్త్వ స్సనిగ్ధాః స్వృతః ॥
 హత్వాస్త్రాణి చ శస్త్రాణి తత్త్రినాస్తరగీయత ॥ 36

ఇతి శ్రీమద్భుగ్గోష్ఠ పురాణే ఉత్తరఖండే హయగ్రీవా
 గస్త్యసంవాదే లలితోపాఖ్యానే భంజానురోత్పత్తి
 కథనన్నామ షష్ఠోఽధ్యాయః

— 0 —

భ ద్ధా సు ర ప త్తా ఖి షే రా ది :

కాయగ్రీవః :—

పదకోపానలా జ్ఞాతో యతో భణ్ణో మహాబలః ॥
 స్మాద్రాద్రస్వభావశ్చ దానవ శ్చాభవ త్తతః ॥ ౧
 ధాగచ్చ సమహాతేజా శ్శుక్రో దైత్యపురోహితః ।
 మాయాతా శ్చ శతతో దైతేయశ్చ మహాబలాః ॥ ౨
 ధాహూయ మయం భణ్ణో దైత్యవంశాదిశిల్పినమ్ ।
 యక్తో భృగుపుత్రేణ స విగామ ఫలం తతః ॥ 3
 సత్ర ఫిత్వా తు దైత్యేంద్రే ష్ట్రీలోక్యం శాసితం పురా ॥

చత్రసో వనితా స్తస్య బహుపుత్రప్రియసర్వవః ।

త మసేవస్త కాల్మషో దేవా స్సర్వే సమాసమాః ॥

౧౫

స్యజ్జనా స్తదగ్రా నాగ్రా పదాతాత్పరమావ్రణః ।

సంబహుపుత్రహాకాయా మహాత్మా తితికాశిణః ॥

౧౬

బహుపుత్రావనా స్సర్వే భృగుపుత్రముతాసుగ్రాః ।

అర్చయన్తో నునోదేవ మాంభూతం శ్చివశావసే ॥

౧౭

బహుపుత్రావనా స్త్రైపుత్రశ్రీత్రహమాన్వితాః ।

గృహే గృహే చ యజ్ఞాభ్య సంబహుపుత్రమంతతః ॥

౧౮

ఋచో యజ్ఞాంషి సామాని మిమాంషాన్యాయావయః ।

సౌవర్తశీర్ష్య పుత్ర్యానాం గృహం పృథి గృహం పృథి ॥

౧౯

యథాశ్రేయేషు ఋశ్యేషు మునీనాం చ వ్యవస్థానాం ॥

తథా యజ్ఞేషు హోత్ర్యానాం బహుపుత్రస్వభోజిణః ॥

౨౦

ఏనం కృతపతాన్యవ్యవ్య భద్రవ్య చిత్రాశిణః ।

షష్ఠీ ర్ష్యస్తసమావ్రాత స్వతీతాని మిమాంషతే ॥

౨౧

వర్ణమాస మగో హస్త్యం తపనా చ బలవ చ ।

హేయమాసబలం పేక్షిం సగ్రహేష్య కమలావతిః ॥

౨౨

బట్టర్పితమాయాబుద్ధిః

ససర్జ మపనా కాశ్చి నిర్మమం లోకవిమాంషిణీం ।

తా మువాచ తతో మాయాం దేవదేవో ఆనందహః ॥

౨౩

త్వం పి సర్వాణి భూతాని మోహయన్తీ నికాశసా ।

విచరస్వ యథాకామం త్వాం స జేష్యతి కశ్చప ॥

౨౪

త్వం తు శీఘ్ర మితో గత్వా భణ్ణం దైతేయనాయకమ్ ।
 మోహయిత్వా చిరేణైవ విషయా నుపభోక్ష్యసి ॥ ౨౪
 ఏవం లబ్ధవరా మాయా తం ప్రణమ్య జనాద్దనమ్ ।
 యయాచే ౭ప్పరసాం ముఖ్యా స్సహాయార్థం తు కాశ్చన ।
 తాభి ర్విశ్వాచిముఖ్యాభి స్సంయుక్తా సా మృగేక్షణా ।
 ప్రయయా మానస స్యాగ్ర్యం తట ముజ్జ్వల భూరుహమ్ ॥
 యత్ర కీడతి దైత్యేంద్రో నిజనారీభి రన్వితః ॥
 తత్రైవ మృగశాబాక్షీ మూలే చమృకశాఖినః ॥ ౨౫
 నివాస మకరో ద్రమ్యం గాయస్తీ మధురస్వనమ్ ।
 అథాగతస్తు దైత్యేంద్రో బలిభి ర్మన్త్రిభి ర్వృతః ॥ ౨౬
 శ్రుత్వా తు వీణానినదం దదర్శ చ వరాజ్ఞనామ్ ।
 తాం దృష్ట్వా చారుసర్వాజ్ఞేం విద్యుల్లేఖా మివావరామ్ ॥ ౩౦
 మాయామయ మహాగర్భే పతితో మదనాభిధే ।
 అథాస్య మన్త్రిణః పేతు ర్హృదయే స్మరతాపితాః ॥ ౩౧
 తేన దైతేయనాథేన చిరం సా ప్రార్థితా సతీ ।
 తైశ్చ సంప్రార్థితా స్తైశ్చ ప్రతిశుశ్రువు రణ్ణసా ॥ ౩౨
 యా స్త్వలభ్యా మహాయజ్ఞై రశ్వమేధాదికై రపి ।
 తా లభ్యా మోహిసీముఖ్యా నిర్వృతిం పరమాం యయుః ।
 నిసస్మేరు స్తథా దేవా స్తథా దేవ ముమాపతిం ।
 నిససర్జు స్తథా యజ్ఞాః క్రియాశ్చాన్యా శ్శుభావహాః ॥ ౩౪
 ఏవమానాహత శ్చాసీ త్తేషామపి పురోహితః ।

మహార్థమివ తేమాం తు యయు ర్జ్యో తితం సమాధిః || ౩౬
 హాహితేష్వథ పైత్యేషు సర్వే దేవా స్సహనవాః |
 ముక్తోపదవా బ్రహ్మ! న్నామాదం పరమం యయుః || ౩౭
 దాచి దథ దేవేష్టం నివృసింహతసస్థితం |
 ర్వదేవః సరివృతం నారదో ముని రామయః || ౩౮
 సణమ్య మునిశాస్త్రాలం జ్ఞాన్తమివ పావకం |
 త్తాజ్ఞలిపునో భూత్వ దేవేభో వాక్య మబ్రవీత్ || ౩౯
 గవం త్సర్వధర్మభిః ! పరావరవిదాంవర |
 ధమాగమస తేద్య యద్యన్తుః కర్తృ మిద్యుత |
 విష్య చ్ఛోభనాకారం తనాగమసకారణం |
 ద్వాక్యామృత మాకర్ణ్య ప్రవణస్థానిర్భవ || ౪౦
 శేషదూఖా న్యస్తేర్య కృతాన్ధ సన్న్య స్కుసీర్వర !

గారదః :—

ద్య సంమోహితో భిష్టో పైత్యేష్ట) నిష్ఠుమాయయః || ౪౧
 తో విముక్తో లోకాం ప్రీ ప్తసత్యగ్ని రివావరః |
 ధిక స్తవ తేజోభి ర్జ్య) ర్కాయాబలీన స || ౪౨
 స్య తేజోపహారస్తు కర్తవ్యోపతిబలస్య తు |
 నారాధనతో దేవ్యాః పరాశక్తి వైభా సతి || ౪౩
 శక్యోఽన్యేన తపనా కల్పకోటిశ్చక్తిరపి |
 రై వోదయత శ్మతో రారాధయత బాలిశాః || ౪౪
 రాధితా భగవతీ సా న శ్చేయో విధాన్యతి |

ఏవం సంబోధిత స్తేన శక్రో దేవగణేశ్వరః ।
 తం మునిం పూజయామాన సర్వభ్యోః స్వమన్వితః ।
 తపసే కృతసన్నాహో యయా స్థామనశ్చ తపః ।
 తత్ర భాగీరథీతీరే సర్వస్థుశుశుమోఽన్వితః !
 పరాశక్తే ర్మహాపూజాం చక్రేక్షులస్థుశ్చ సృహ ॥
 ఇష్టప్రసాద మహాన్నామ్నా తదా నృభులస్థుశ్చయం ।
 నారదేనోపదిష్టేన విధినా పరదేవతాం
 కుర్వతాం మహతీం పూజాం జవభ్యాసరతాన్మనః ।
 ఉక్తే తపసి సంస్థానా మనన్యాయత్తేనానాం ॥
 దశవర్ష సహస్రాణి దశాహాని చ సంయయుః ।
 మోహితా నథ తాం దృష్ట్వా భృగుర్బ్రహ్మ మహామహిః ॥
 భండాసురం సమభ్యేత్య నిజగాద పురోహితః ।
 త్వా మేవాశ్రిత్య రాజేష్ట్ర! సదా దానవనశ్చిహూ ॥ ౨౮
 నిర్భయా త్రిషు లోకేషు చగ స్త్రిచ్ఛాపినశశిణః ।
 జాతిమాత్రేణ భవతో హస్తే సర్వాం త్సదా హరః ॥ ౨౯
 తేనైవ నిర్మితా మాయా యయా సన్యాసేనో భవాన్
 భవంతం మోహితం దృష్ట్వా రస్థ్రాన్వేషణతత్పరః ॥ ౩౦
 భవతాం విజయాధాయ కరో తీన్ద్రో మహత్తపః ।
 యది తుస్త్వా జగద్ధాత్రీ తస్మైవ విజయో భవేత్ ॥ ౩౧
 ఇమాం మాయామయాం త్యక్త్వా మన్త్రిభి స్సహితో భవాన్
 గత్వా హైమవతం శైలం పరేషాం విఘ్న మాచర ॥ ౩౨

ఏనము క్షస్తు గురుణా హిత్వా సర్వజ్ఞ- ముత్తమం ।
 మద్భిశ్చేష్టా నుసాహాయ యథావృత్తైః మాహ సః॥ ౫౬
 తచ్చుత్వా సృపతిం ప్రాహ సుతరక్వా విమృశ్య చ ।
 వట్టి ర్వన్ సహప్రాణం రాజ్యం తవ శివార్పితం ॥ ౫౭
 తస్మాదప్యధికం వీర! గత సూసీ దనేకశః ।
 అశక్యప్రతికాశ్యోఽయం యః కాల ఇవచోదితః ॥ ౫౮
 కాతేతు భోగః కర్తవ్యో దుఃఖస్య చ సుఖస్య చ ।
 తదాహ భీమకర్మాభ్యో నోపేక్ష్యోఽగి ర్యథాబలం ॥ ౫౯
 క్రియావిఘ్నై కృత్వాస్కాభి ర్విజయ స్తే భవిష్యతి ।
 తవ యుద్ధే మహాకాల! సర్వాః బలహానినీ ॥ ౬౦
 దత్తా విద్యా శివేదైవ తస్మాత్తే విజయ స్సదా ।
 అనుమేనే చ తద్వాక్యం భక్తో దాసవనాయకః ॥ ౬౧
 నిగత్య సహ సేనాభి ర్యఘో హిమవతః స్తటం ।
 తపోవిఘ్నకరా స్ఫుట్వై దాసవా స్తగదమ్బికా ॥ ౬౨
 అలభ్య మకరో దగ్రే ఘోరప్రాకార ముజ్జ్వలం ।
 తం దృష్టా దాసవేన్ద్రోఽపి కిమేతదితి విస్మితః ॥ ౬౩
 సంక్రుద్ధో దాసవోఽస్తి)ణ బధం జాతిబలేన తు ।
 పునరేవ తదగ్రేఽఘో నలభ్యం సర్వదాపదైః ॥ ౬౪
 వాయవ్యాస్త్రిణ సంధీనో బధంజ వ సనాద చ ।
 పానాపున్యేన తద్భగ్న మఘో త్పునరుపస్థితం ॥ ౬౫
 ఏతద్విష్ణ్వే తు వైత్యేన్ద్రో విషణ్ణ స్వపురం యయా ।

తాం చాన్మజ్యో జగద్ధాత్రీం స్మర్యే ప్రాకార ముత్పలం ||
భయా స్మద్రువి నే దేనా విముక్త్యుగోగమా ||

తానువాచ వ్రతీ శక్రో స్మర్యే శ్రీమద్రువిముక్త్యుగోగమా || 21

అశక్యం సమరే యోగ్య ముత్పలం శ్రీమద్రువిముక్త్యుగోగమా ||

పలాయితానామపి నో గతి రమ్యో ప ముత్పలం || 22

కుండం యోగ్యమిత్థారం సమ్యక్స్మర్యే శ్రీమద్రువిముక్త్యుగోగమా ||

మహాయాగవిధానేన ప్రాణిభూయ జలభూయశ్చ || 23

యజామ పరమాం శక్తిం మహాగూర్ణం న్యాయం మహా ||

బ్రహ్మభూతా భవిష్యామో భోక్త్యామో నా ప్రవిష్టవం ||

ఏవ ముత్పల తత స్మర్యే దేనా స్మర్యే శ్రీమద్రువిముక్త్యుగోగమా ||

విధివ జ్ఞానమను రాగింస ముత్పలం శ్రీమద్రువిముక్త్యుగోగమా || 24

హుతేషు సర్వమాంసేషు పాదేషు న క రీషు న ||

హోతు మిచ్ఛత్సు దేవేషు కళీబర ముత్పలం || 25

ప్రదుర్బభూవ పరమం తేజఃపుంజ మునూపనం ||

కోటిసూర్యప్రతీకాశం చప్రకాశ ముత్పలం || 26

తన్మధ్యమే సముద్రభూ చ్చక్రకాకార ముత్పలం ||

తన్మధ్యమే మహాదేవీ ముదయార్క-సమప్రభావం || 27

జగదుజ్జీవనాకారాం బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికామ్ ||

సౌందర్యసారసీమాంతా మానందరససాగరాం || 28

జపాకుసుమసజ్జా-శాం దాడిమీకుసుమ ముత్పలం ||

సర్వాభరణసంయుక్తాం శృంగైకరసాలయాం || 29

కృతాతగనితాపాంగ పయనాలోకశముదీం ।

పాశా యుజీష్యు కోన్మన సంచలీత లాస్యచారం ॥ 22

జాం విజోక్త్య ముహూదేవీం దేవా స్వర్ణే నవనవాః ।

ప్రణేము స్మృతితాత్పర్యో ధూతకూ ధూతమాఘాంత్యకామ్ ॥

తమూ విజోక్తా స్వన్య స్థా నాన్వే విగతస్వరాః ।

సంపూర్ణాత్మో ద్విధానిరా వ్యవర్తేషు ముహూదేవీ ॥ 23

తస్మాత్ప్రత్యే ముహూదేవీ మమ్మిదా మఖలాన్త్యకామ్ ॥ 24

ఇతి శ్రీ బ్రహ్మసూత్రాదే ఉత్తరఖండి సాయశ్రీనాగపత్య సం
వాదే లలితోపఖ్యాతే భిక్షుసంపత్కృతి పేద లలితా

ప్రామర్యానా న సపరమానా నష్టమోధ్యాయః

----- () -----

అ లి తా మ వ రా జ ః

దేవాః :—

జయ దేవి బ్రహ్మసూత్రయ దేవి పరాత్పరే ।

జయ కల్యాణానిలయే జయ కామనభాన్తికే ! ౧

జయ కామనవాహాక్షి జయ కామనాక్షిమృగరి !

జయభూభువనరాధాధ్యే జయ కామిణి కామదే ! ౨

జయ బ్రహ్మమయ దేవి బ్రహ్మసూత్రసూత్రికే !

జయ నారాయణి సదే వ్యతాశీషవిష్టపే ! 3

జయ శ్రీకృష్ణవసుదే జయ శ్రీలలితామ్బికే !

జయ శ్రీవికటే దేవి విజయశ్రీసమృద్ధిదే ! ౪

జాతస్య జాయమానస్య చేష్టాపూర్వస్య పేరితే !
 నమస్తస్యై త్రిజగతాం పాలయిత్వై పరాస్మి తే ! ౨
 కలా ముహూర్త కాష్ఠాహ ర్మాసన్తు శేరదాత్మినే !
 నమ స్సహస్రశీర్షామై సహస్ర ముఖిలోచనే ! ౩
 నమ స్సహస్ర హస్తాబ్జ పాద పద్మ-బోధినే !
 అహో రణుతరే దేవి మహాకోటి మహిమయి ! ౪
 పరాత్పరతరే మాత స్తేజ స్వం తేజసామయి !
 అతలం తు భవేత్పదా వితలం జానునీ తవ || ౫
 రసాతలం కటిదేశః కుక్షి స్తే ధరణీ భవేత్ || ౬
 హృదయం తు భువనోక స్వ స్తే ముఖ ముదాహృతమ్ || ౭
 దృశ శృంగదార్క-దహనా దిశ స్తే బాహవోద్భవే || ౮
 మరుత స్తే తనూచ్ఛ్వాసా వాద స్తే శ్రుతయోధురూః || ౯
 క్రీడా తే లోకరచనా సఖా తే చిన్మయ శ్శివః || ౧౦
 ఆహార స్తే సదానన్దో వాసస్తే హృదయం సోమమ్ || ౧౧
 దృశ్యాదృశ్యస్వరూపాణి రూపాణి భువనాని తే || ౧౨
 శిరోరుహా నభ స్తేతు తారకాః కుసుమాని తే || ౧౩
 ధర్మాద్యా నాహవ స్తే స్యు రభర్మాద్యాయుధాని తే || ౧౪
 యమాశ్చ నియమాశ్చైవ కరపాదరుహ స్తథా || ౧౫
 ప్రసా స్వాహాస్వధాకారా లోకోష్ఠేననకారకా || ౧౬
 ప్రాణాయామస్తు తే నాసా రసనా తే సరస్వతీ || ౧౭
 ప్రత్యాహర స్త్విద్వియాణి ధ్యానం తే ధీ మ్న సత్తమా || ౧౮

మనస్తే ధారణాశక్తి స్మృతయం తే సమాధికా ॥ ౧౫
 మహీసుపతే స్తేకృతపాతే సభాతం సవసం తవ ।
 భూతం భవ్యం భవిష్యం చ నిత్యం చ తవ విగ్రహం ॥ ౧౬
 యశ్చగూపా చగధాత్రే విష్వగూపా చ సాననీ ।
 ఆధారం బాహ్యం ప్రపద్యంతి స సమ్యక్చిభాః ప్రజాః ॥ ౧౭
 హృదయస్థాని లోకాని మద్యశ్యా మోసానాత్మికా ।
 నామకాసవిభాగం చ యా కరోతి స్వలీలయా ॥ ౧౮
 బాహ్యధిష్ఠాయ తిష్ఠతి తేష్వనంతో వ కామదా ।
 సమస్తస్య మహాదేవ్య సర్వశక్త్యై సమో సమః ॥ ౧౯
 యా దేవీ సవమా శక్తిః పరబ్రహ్మభీణాయనీ ।
 బ్రహ్మసర్వాభీణావాన్య తస్య దేవ్య సమోసమః ॥ ౨౦
 యదాత్మయా ప్రవర్తంతే సహృషా గ్యేనమూరుతాః ॥
 పృథివ్యాదీని భూతాని తస్య దేవ్య సమోసమః ॥ ౨౧
 యా సనన్త విధాతారం సర్వం నా వాటిగూరియం ।
 దధార స్వయా మేనకా తస్య దేవ్య సమోసమః ॥ ౨౨
 యయా శృణోయే ధరణీ యయాకాళా ద్యమేయయా ॥
 యస్యా ముదేవీ సవితా తస్య దేవ్య సమో సమః ॥ ౨౩
 యనస్తరగ్ధం త్రిదినం యదాధారోఽస్థిరీక్షకః ।
 యన్మయ శ్చాచ్ఛాలో లోక స్తస్య దేవ్య సమో సమః ॥ ౨౪
 యత్రోదేవీ సగత్కృత్సన్ని యత్ర తిష్ఠతి నిర్భరమే ।
 యత్రాస్తే మేవీ కాతేయ తస్య దేవ్య సమో సమః ॥ ౨౫

- అచిరాత్తన దాస్యామి ప్రేమలోక్యం సచరాచరం ॥ 33
- నిర్భయా ముచితా స్పష్ట సర్వే దేవగణా స్తథా ॥
- యే పునర్ని చ నూం భక్త్యా ప్రవేశనానన మానవాః ॥ 34
- భావనం తే భవిష్యత్తి ధర్మశ్రీయశసాం సదా ॥
- విద్యావివరణసమ్పన్నా నీరూపా దీర్ఘజీవినః ॥ 35
- పుత్రమిత్రశత్రుతాఢ్య భవన్తు మనమగ్రహతః ॥
- ఇతి లబ్ధవరా దేవా దేవేష్టాపి మహాబలాః ॥ 36
- ఆమోదం సరనం జన్మ ప్తం విలోక్య మునాం దుఃఖం ॥

ఇతి బ్రహ్మాండపురాణే ఉద్ధరణంజీ హయగ్రీవాగస్త్య
సంవాదే లలితోపాఖ్యానే లలితాస్తవరాజ
కథనం సామాప్తమోక్త్యాలు

దేవీచర్యనాయ బ్రహ్మద్యాగిమసమ

హయగ్రీవః :—

- సత్కర్మజ్ఞేన కాతే తే బ్రహ్మ లోకమిత్రామహాః ॥
- ఆజగమాథ దేవేశేన ద్రష్టుకామో మహాబలిః ॥ ౧
- ఆజగామ తతో విష్ణు రామాఢో విసతామతమ్ ॥
- శివోపి వృషభారూఢః స్వమామూతోఽభిరీశ్వరిం ॥ ౨
- దేవేంద్రయో నారదాద్యా స్వమామగ్నృ ర్గపేశ్వరిం ॥
- ఆయాయు ప్తం మహాదేవీం సర్వే చాపురసాం గణాః ॥ ౩
- విశ్వావసుప్రభృతమో గణైర్వాత్సేవ యక్షకాః ॥

- బ్రహ్మణాథ సమాదిష్టో విశ్వకర్మా విశాంసమ్ని । ౪
చకార నగరం దేవ్యా యథామనపురం నిధామ్ ।
- తతో భగవతీ దుగ్ధా సర్వమన్త్రాభిరేవతామ్ । ౫
విద్యాధిదేవతా శ్యామా సమాఃగృహం రమ్మికామ్ ।
- బ్రహ్మద్యా మాతర్మన్త్రేన స్వస్వభూతి గణాన్యతామ్ । ౬
సిద్ధయో పృణిమాద్యాశ్చ యోగిన్యన్త్రేన కోటితామ్ ।
- భైరవాః క్షేత్రపాలాశ్చ మహాశాస్త్రా గణాగ్రణేః । ౭
మహాగణేశ స్సప్తశ్చ వటుకో వీరభద్రతామ్ ।
- ఆగత్య తే మహాదేవీం తుష్టువుః ప్రణాతా వృథామ్ । ౮
తత్రాథ నగరీం రమ్యాం సాష్టప్రకాశసోమదామ్ ।
- గజాశ్వరథశాలాఘ్యాం రాజవీధీవిరాజితామ్ । ౯
సామంతానా మమాత్యానాం పైనికానాం ద్విజన్మనామ్ ।
- వైతాళదాసదాసీనాం గృహాణి దుచిరాణిదమ్ । ౧౦
మధ్యే రాజగృహం దివ్యం ద్వానగోపురకోభితమ్ ।
- శాలాభి ర్బహుభి ర్యుక్తం సభాభి దుపకోభితమ్ । ౧౧
సింహాసనం సభాం చైవ నవరత్నమయీం శుభామ్ ।
- మధ్యే సింహాసనం దివ్యం చింతామణివినిర్మితమ్ । ౧౨
స్వయం ప్రకాశ మద్వప్త ముదయాదిత్యసన్నిభమ్ ।
- విలోక్యచింతయామాస బ్రహ్మ లోకపితామహామ్ । ౧౩
యత్త్వేత త్సమధిష్ఠాయ వర్తతే బాలిశోపి వా ।
- పురస్యాస్య ప్రభావేన సర్వలోకాధిపా భవేత్ । ౧౪

న కేవలా స్త్రీ రాజ్యాన్తా పురుషో తయా వినా !
 మక్తళాచారసమృద్ధం మహాపురుషలక్షణం ॥ ౧౫
 అనుకూలాన్యరాముక్త మభిషిక్తోచితి స్మృతిః ।
 విభాతీయం వరాహోహం మూర్తా శృణ్వ రజేవతా ॥ ౧౬
 వరోస్యా స్త్రిః తో కేః సహస్య శ్వబ్ధ-రా దృతే ।
 జటిలో ముద్ధాధారీ చ విరూపాక్షః కపాలధృతే ॥ ౧౭
 కల్కాషే భస్మచ్ఛిష్ట శ్చృణ్వ శాసన్తో విభీషణః ।
 అమక్తళాస్సవం వైవం వరణే తస్మి సుమక్తళా ॥ ౧౮

శ్రీకామేశ్వరావిర్భావః

ఇతి చిత్తయమానస్య బ్రహ్మహోత్రే మహేశ్వరః ।
 గోటికక్షర్పణావణ్యముక్తో డివ్యశరీరవాన్ ॥ ౧౯
 కిన్యామృతధరః స్రస్వీ డివ్యగన్ధానులేపనః ।
 రీతి హార కేయూర ముద్ధాల్లాప్త్య రలఙ్కృతః ॥ ౨౦
 పాదుర్భూషణ పురహో జగన్మోహనమావధృతే ।
 ఓ కుమార మహాలిక్ష్మ్య బ్రహ్మ లోకపితామహః ॥ ౨౧
 క్రకే కామేశ్వరం నామై కమనీయవపుర్ధరం ।
 స్వాస్తు వరణాశక్తి రనుకూలో వర స్వయం ॥ ౨౨
 తి నిశ్చిత్త్య శ్చేదేన సహిత స్తా మథాయయా ।
 స్తువం స్తే పరాశక్తిం బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః ॥ ౨౩
 కాంక్షస్త్యే మృగశానిక్షీం కుమారో నీలకోపితః ।
 భవన్మన్మథావిష్టో విస్మృత్య సకలాః క్రియాః ॥

సాపి తం వీక్ష్య తస్యజ్ఞే మూర్త్యుర్మునీన స్మరణే ।

మదనావిష్టసరాగ్ని స్వానునూప మనుస్మృతిః ॥ ౧౩౧ ॥

అన్యోన్యాలోకనానర్థే తాపుభౌ మననానునామ్ ॥

సర్వభావవిశేషాన్ భృశిమన్తే మనస్వికామ్ ॥ ౧౩౨ ॥

వర్తే రజ్జాతచారిత్రో మునీబుద్ధిం స్వస్థితేతనామ్ ॥

అథోవాద మహాదేవీం బ్రహ్మ లోకేననూనకామ్ ॥ ౧౩౩ ॥

ఇమే దేవాశ్చ ఋషయో గిర్భర్వాపురసాం గణాః ॥

త్వామీశాం ద్రష్టుం మిచ్ఛంతి సప్రియాం పరమాననామ్ ॥ ౧౩౪ ॥

కోవానునూప స్తే దేవి ! ఏయో భవ్యతమః పునానామ్ ॥

లోకసంరక్షణార్థాయ భవస్య పునఃసం సరణమ్ ॥ ౧౩౫ ॥

రాక్షో భవ పురస్యాస్య స్థితో భవ వరాననామ్ ॥

అభిషిక్తాం మహాభాగే దేవగిభి రికల్పంతామ్ ॥ ౧౩౬ ॥

సామ్రాజ్యచిహ్న సంయుక్తాం సర్వాభరణ సంయుతామ్ ॥

సప్రియా మాసనగతాం ద్రష్టుం మిచ్ఛంతి మహే నయమ్ ॥ ౧౩౭ ॥

ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్ణపురాణే ఉత్తరఖండే మాయగ్రీవాగర్వ్యసం

వాదే లలితోపాఖ్యానే దేవీనర్మనాయ బ్రహ్మద్యా గమన

కామేశ్వర ప్రాదుర్భావాదికథనంనామ నవమోఽధ్యాయః

శ్రీలలితామ్బికా కామేశ్వరయో ర్వివాహః

- తచ్చుత్వా నచనం దేవీ మహర్షితముఖామ్బుజా ।
ఉవాచ సః తతో వాక్యం బ్రహ్మవిష్ణుముఖాం తస్మాత్ ॥ ౧
- స్వతంత్రోహం నచా దేవా ! స్వేచ్ఛాచారవివరిణీ ।
మమూమమాపదానితో భవిం తు మను ప్రయః ॥ ౨
- తథేతి తస్మిన్మిత్రశుశ్ర్వా వ్యవ్యక్తేత్ర పితౄమహాః ।
ఉవాచ త మహాదేవీం ధర్మాన్తసహితం నచా ॥ ౩
- కాలక్రీణా క్రియక్రీణా పితృవత్తా స్వయంయుతా ।
నారీ ఘనవదయో దేవ ముద్వాహంత చతుర్విధాః ॥ ౪
- కాలక్రీణా తు సా వేశ్యా దాపీస్యా త్కృత్యసంయుతా
భార్యా స్యా స్మితృవత్తా తు గృహర్వీ తు స్వయం యుతా ॥
సమథ క్రిణా యుక్తా సః భార్యా పత్నిర్విణా యథా ।
బ్రహ్మకృతయ స్తు తా మూదూ పనబ్రహ్మస్వరూపిణీం ॥ ౫
- యన్మత్వతం పరం బ్రహ్మ సదసద్భావవర్జితం ।
చిదావస్థాత్మకం తస్మా త్పితృకృతీ స్సమజాయత ॥ ౬
- త్వ మేవాసి త తస్మిన్బ్రా ప్తకృతీ స్యా త్వమేవహిం ।
త్వమేవానాదినభూణా కార్యకారణరూపిణీ ॥ ౭
- త్వామేవహి విచిన్వత్తి దేవోగిస స్సనకాదయః ।
సదస త్కర్మరూపాంచ వ్యక్తావ్యక్తోదయోత్పికాం ॥ ౮
- త్వా మేవహి పశంసన్తి పంచబ్రహ్మస్వరూపిణీం ।
త్వమేవహి సృజస్యాదా త్వమేవ హ్యవసి క్షణాత్ ॥ ౧౦

త్వమేవ గూఢో హరసి వివధాసి మహేశ్వరి !
 తస్మా త్స్వాతంత్య్ర్యి నాశస్త్ర ప భవే స్త్రియచగమానం ॥౧౦౦॥
 భజన్వ పురుషం కంచి క్షోణనుగమాకామ్యుతా ।
 ఇతి విజ్ఞాసితా దేవీ బ్రహ్మణా నన్యత్ర స్పృహతా ॥ ౧౦౧ ॥
 స్రవ ముద్యమ్య మాస్తవ చిత్తేన గగనాస్తరే ।
 తయోత్సృష్టో తు సా మూలః కింభయస్తే పభస్మిణం ॥ ౧౦౨ ॥
 పాపాత కణ్ఠదేశేహి తనూ కామేశ్వరస్యను ।
 ముముదుశ్చ తతో దేవా బ్రహ్మవిష్ణుశ్చాగమాః ॥ ౧౦౩ ॥
 వపర్షః పుష్పవర్షాణి బలారాతీరితా ఘనాః ।
 అథోవాచ విధాతా తు భగవత్తుం జనార్దనం ॥ ౧౦౪ ॥
 కర్తవ్యో విధి నోద్వాహ స్త్వనయో శ్శివయో న్నరే !
 ముహూర్తో ఽద్యైవ సంప్రాప్తో జగన్మృతాకాశకః ॥ ౧౦౫ ॥
 త్వదూపిణీ మహాదేవీ సమాజశ్చ భవావసి ।
 దాతు మర్హసి కల్యాణీ మృగైశ్చ కామశివాయ తు ॥ ౧౦౬ ॥
 తచ్చుత్త్వా వచనం తస్య దేవదేవ త్త్రివిక్రమా ॥
 దదా తస్మై విధానేన ప్రీత్యా తాం శక్తిరాయ తు ॥ ౧౦౭ ॥
 దేవైరిపితృముఖ్యానాం గర్భర్వాప్సరసాం తథా ।
 సర్వాసాం దేవజాతీనాం సాన్నిధ్యే జలపూర్వకం ॥ ౧౦౮ ॥
 కల్యాణం కారయామాస శివయో రాజికిశేవకాః ।
 ఉపాయనాని ప్రదదు స్సర్వే బ్రహ్మదయ స్సురాః ॥ ౧౦౯ ॥

దదా బ్రహ్మేశ్వరదాసం తు వ్రహ్మసార మనశ్శరణం ।
 తయోః పుష్పాయుగం ప్రాదా వస్తుసం హరి రవ్యయం॥
 నాగపాశం దదా తాభ్యాం వసుదో యోదహంపదాః ।
 అయ్యశం చ దదా తాభ్యాం విశ్వేకర్కా విశాంపతిః॥ ౨౨౨
 కిరీట మగ్నిః ప్రాయశ్చ త్తాటకీ- వస్త్రభాస్కరః ।
 నవరత్న మయీం ధూమీం ప్రాదా వ్రతాకర స్వయం॥ ౨౨౩
 దదా సురాణా మధిపా మనుసూత్ర మభాక్షయం ।
 చింతామణిమయీం మూలాం కుంభరజ వ్రవహ తదా ॥ ౨౨౪
 సామ్రాజ్యసూచకం ఛత్రం దదా అశ్వేపతి స్వయమ్ ।
 గంగా వ యమునా తాభ్యాం హమ రే వస్త్రభాస్వరే॥ ౨౨౫
 బ్రహ్మ చ వసనో నుదా హ్యేతిత్యా శ్చాప్యేన తథా ॥
 దిక్పాలా మరుత స్సభ్యా గర్భర్వాః ప్రమథేష్వరాః ॥ ౨౨౬
 స్వాని స్వా న్యాయుధా న్యాయస్థా ప్రపదుః పరిహోషితాః ।
 రథాంశ్చ తురగా న్నాగా స్సహకేగా స్సహకబలానః॥
 పుష్టా నరోగా పశ్చాద్ధా న్నైవృష్టాపరివర్జితానః ।
 దదు ర్వ్రహ్మపమానారా నాయుధాం త్సపరిచ్ఛదానః ॥ ౨౨౭

శ్రీ లలితాద్భుతా చటాభిషేకః

అథాభిషేక మాచేను * స్సామ్రాజ్యేన శివం శివామ్ ।
 అథాకరో ద్విమానంద నామ్నాతు కుసుమాకరమ్ ॥ ౨౨౮
 విభాతా ఽఘ్నానమాప్యంజనే నిత్య మదేహ్యద్య మాయుధైః ।

* సామ్రాజ్యేన శివం శివామ్.

- దివి భూమ్యస్తరితే చ కామగం మమమృత్యుం ॥ 30
- య ద్దగ్ధసూ)ణమాతే)ణ భా)త్తనోగమృత్యుం ॥
- తత్త్వణాదేవ సశ్యత్తి మనోన్యదవగం సుధిమ ॥ 31
- తద్విమాన మథారోన్య తాపునా దివ్యదమ్బునీ ॥
- చామర వ్యవస చ్చత్ర ధ్వజ యస్త్వ చువోహరం ॥ 32
- వీణా వేణు మృదంగిణి వివిధానోన్యనాచక్ర ॥
- సేవ్యమానా సురగర్జిత ర్మిర్మిశ్య సృసమృతరాణి ॥ 33
- యయా వీధిం విసం రేణ శోభయత్తీ సుందరీ ॥
- ప్రతిహర్మ్యాగ్రసంఘాభి రవ్యరోభి స్సహస్రవిధా ॥ 34
- సలాజాక్షతహస్తాభిః పురస్తోభి శ్చ వర్షిణీ ॥
- గాథాభి ర్మణ్డశార్థాభి ర్వీణావేణువిసన్వితా ॥ 35
- తువ్యస్తీ వీధివీధిమ మస్తంమస్త మథాయయా ॥
- ప్రతిగృ హ్యోవ్వరోభిస్తు కృతాం సీరాజనావిధిం ॥ 36
- అవరుహ్య విమానాగ్ర్యా త్రవివేశ మనోజభాం ॥
- సింహాసన మధిస్థాయ సహదేవీన శమ్భునా ॥ 37
- యద్య ద్వాఞ్చన్తి తత్రస్థా మస్తస్థవ మనోజనాః ॥
- సర్వజ్ఞా సాక్షిపాతేన త త్తత్కా-మో సపూరయత్ ॥ 38
- తద్దృష్ట్వా చరితం దేవ్యా బ్రహ్మ లోకపితామహః ॥
- కామాక్షీతి తదాభిఖ్యాం దదౌ కామేశ్వరీతీచ ॥ 39
- వపర్ష కాతే మేఘోపి పురే తస్మి స్తదాఞ్చయా ॥
- మహార్హాణిచ వస్తూని దివ్యా న్యాభరణానిచ ॥ 40

- చింతామణిః కల్పవృక్షాః కనులః కామధీవరాః ।
 ప్రతివేశ్య తతః పక్షిణాః పు రీ దేవ్యాస్త్రయా తదా ॥ ౪౦
- తత్స్నేహకరసాకారా నియు ప్త్యప్యక్రూరూనితాః ।
 సర్వకామార్థసంయుక్తా హృష్యస్తప్త స్సన్వదాలికమ్ ॥ ౪౧
- పితామహో హరిశ్చంద్రవ మహాదేవశ్చ వాచనః ।
 అన్యే దిశా మధీశాశ్చ సకలం దేవతాగణాః ॥ ౪౩
- దేవర్షయో నారదాద్యాః ససిష్ఠాద్యాః స్తపోధనాః ।
 గంధర్వాప్సరసో యక్షా యాక్షాన్యో దేవజాతయాః ॥ ౪౪
- దివి భూమ్యున్మరిశ్శేషు పహంబుధం పవన్త మే ।
 తే స ర్వేదాః పృథుహృదం నివన్త్య పృథుతత్పురే ॥ ౪౫
- ఇయం మద్వత్సలాదేవీ నాన్యత్రోత్సఖాన్ స్థానాన్ ।
 లోమయామాస సతిత మమరాగేణ భూయసా ॥ ౪౬
- రాక్షో మహాతి భూలో కే విదుష స్సక శీర్షితాన్ ।
 రాక్షో మదోహఃభీష్టాని సర్వభూతలవపినాం ॥ ౪౭
- త్రిలోకే కమహీచా నే పాన్యురే కామశిష్ట-రీ ।
 దశవన్దసహస్రాశే యయుః ప్షణ్యవాసరః ॥ ౪౮
- తతః కదాచి దాగత్య నారదో భగనా పృషిః ।
 ప్రణమ్య సరమాం శక్తి మువాచ విసయాస్త్రితః ॥ ౪౯
- పరబ్రహ్మ సరంధామ పవిత్రం సరమీశ్వరి !
 సదసంభవసంజ్ఞం వికల్పకలనాత్మికా । ౫౦
- జగదభ్యుదయార్థాయ వృక్షభావ ముపాగతా ।

- అసజ్జన వినాశార్థం సజ్జనాభ్యుపయోగిణీ ॥ ౫౦
- ప్రవృత్తి స్తన కల్యాణి సాధూనాం రక్షణానుసూ ॥
- అయం భజ్జానురో దేవీ భాగవతే చరణం ప్రయతే ॥ ౫౧
- త్వయైకయైవ తేతవ్యో నవత్యో ద్వ్యవ్యవస్థానా ॥
- త్వ తేనైకపరా దేవీ శ్చినకాల ముదాహితా ॥ ౫౨
- త్వదాజ్ఞయా గమిష్యన్తి స్వాని స్వాని పురాణిని ॥
- అమజ్జలాని సూన్యాని మృచార్థానిన సర్వని ॥ ౫౩
- ఏవం విజ్ఞాపితా దేవీ నారదే వాఖ్యాతీర్షిణీ ॥
- స్వస్వ వాసనివాసాయ ప్రేషయామాన హామరానా ॥ ౫౪
- బ్రహ్మాణం చ హరిం శమ్భుం నారదాదీ భృశం పశ్యత్ ॥
- యథార్థం పూజయిత్వాత్మ ప్రేషయామాన హామిభా ॥
- అపారయస్త స్థాం త్యక్తి మరే నంప్రేషయా మ్మరా ॥
- స్వస్వాంతై శ్చినయో సేవా మానసికైః సమర్పిత ॥ ౫౫
- ఏతదాఖ్యాన మాయుష్యం సర్వమర్థశాసనం ॥
- ఆవిర్భవం మహాదేవ్యా స్తస్యా రాజ్యాభిషేచనం ॥ ౫౬
- యః ప్రాతరుత్థిలో విద్వా స్థక్తిశ్రద్ధాసమన్వితః ॥
- జపే ధనసమృద్ధస్సాన్య త్సహానమ్నిత నాగృహేతే ॥ ౫౭
- నాశుభం విద్యతే తస్య వరప్రసాద భీరుతా ॥
- యశః ప్రాప్నోతి విపులం సమా నోత్తమతామర ॥ ౫౮
- అచలా శ్రీరభవే స్తస్య శ్రేయశ్చైవ నదే నదే ॥
- కదాచి స్సభయం తస్య తేజస్వీ వీర్యవా స్థవేతే ॥ ౫౯

తావత్రయవిహీనశ్చ పురుషార్థైశ్చ పూర్వతే ।

త్రినైస్త్వం యో జనీన్నిత్వం ధ్వాత్వా సింహానవేశ్వరీమ్ ॥౬౨

మణ్ణాసా స్వహతీం లక్ష్మీం ప్రాప్నుయా జ్ఞానకోత్తమః ।

ఇతి శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోఽధ్యాయః పూర్ణః ॥

గర్వనంవాదే లలికోపాఖ్యానే లలితావివాహాది

కథనం నామ నవమోధ్యాయః

----- ౧ -----

సదేవ్యా చంద్రరప్రదేహః

ఆనందస్వయం దేవ మన్వన్తం స్వస్థిమూలిణమ్ ।

అనఘం సాన్న్య మిశానం పాపస్ను మమవర్తనే ॥ ౧

అగర్వః -

భగవన్నిందిరానాథ! మహర్షయోఽగత్ప్రభో!

నిత్యజ్ఞానానుసంధాన సమత్కరమచాకర!

౨

హయగ్రీవతనో! సర్వవిన్యాసర మహోదయ !

భవకోక్తిః ప్రాప్నోతాం పుత్రాయానం విశామపి ॥ ౩

కౌదానామపి చాదారా ఆశ్రమాణాం న సర్వథః ।

శాస్త్రాణాం పరమం తత్త్వం త్వత్తే ఆకర్షితం మయా ॥ ౪

దేవ్యా మాహాత్మ్య మఖిలం మణిశాయా హయానన !

బ్రాహ్మ్యచిమాత్యబృందస్య మాహాత్మ్యం చోపవర్ణితమ్ ॥ ౫

సమస్తైర్గీవతాబృందేః పూజ్య శా నన దేవతా ।

కస్యా దేవ్యాః ప్రసాదేన సర్వత్ర విజయో భవేత్ ॥ ౬

కాం దేవీం మనసా స్మృత్వా భక్తిముక్తి భవేన్నయో ।

యత్తు భక్తిప్రదం ప్రేమం న తిష్ఠ్యైవ ప్రయవ్యతి ॥ ౭

యత్తు ముక్తిప్రదం ప్రేమం న తిష్ఠ్యైవ ప్రేమం భవేత్ ॥

హయగ్రీవః :—

ఉభే తే భక్తిముక్తి న యా దాయం దేహతా మయః ॥ ౮

సా భవే ల్లలితా దేవీ శక్తివక్త్రీనా మయః ॥

సా సాక్షా త్పరమం బ్రహ్మ తయా స్వస్థా మనోభ్యయమ్ ॥

తయైవ నాథవన్ద్యయా బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరైః ॥

భక్త్యానురేణ మహాతా పీడితం భవవత్ప్రయమ్ ॥ ౧౦

పాతుమేవ పరం బ్రహ్మ లలితాతను మాస్థితమ్ ॥

అగస్త్యః :—

కోఽయం భక్త్యానురో నాను కుత్రాప్య నవతి ప్రభో ! ౧౧

కేన వా నిహత స్సోఽహం త్వయ్య బ్రతి స్మ దానతి ॥

కేన ధ్వస్తం జగత్సర్వం కేన వా పరిపాలితమ్ ॥ ౧౨

ఏతత్సర్వం విస్తరేణ కథయస్వ మాయానన !

హయగ్రీవః :—

అర్ధేంద్రమకుట శ్రీమాన్ దక్షపుత్ర్యా ని పీవితః ॥ ౧౩

నందీ భృంగీ మహాకాళ ప్రముఖై గ్గణమండలైః ॥

సనందాద్యైశ్చ యోగీంద్రై స్సేన్యమానోఽవ్యయ శ్శివః ॥

ఆస్థానమండపే దేవ్యా సత్యా సార్థం మహానసీ ॥

ఉవాస భగవాన్మనీషః కదాచి త్కరుణానిధిః ॥ ౧౪

తత్ర సత్యా సహకారాదుః సత్యా హోదిత మూర్ఖైరః ।
 సుర్వాణా శ్శింగభాః శ్శాన్తాః సేవయంతి విష్ణుణాం స్థితః ॥ ౧౬
 తస్మిన్నేవాంతే తే వశ్యము నిష్కర్మ విహారిం ప్రసత్తి ।
 చూతాం దేవ్యవ్యూహా ముక్తాః సేవ్యైః మూర్ఖైః ॥ ౧౭
 విష్ణుసమూహాః సహకార్య కారణం తివభూమహీ ।
 ప్రేమయూహాస సద్వాల్మీకిజ్ఞానాదాః గణా మేవకమ్ ॥ ౧౮
 స గత్వా రథసా ద్యేకే వశ్యమనాన్పరమభుక్తః ।
 జ్ఞాత్వా చ సోమేం తత్రైశ్వర పుత్ర రామో గ్రణాగ్రణేః ॥ ౧౯
 ఆగత్య పరమేశ్వరం వ్యభిచారిం వతీయత ।
 ఇదం విష్ణుసమూహాస భక్త్యప్రయోభవద్ధిరః ॥ ౨౦
 దేవి! త్వదీయబసవః ప్రేమో నన్యప్రణామతః ।
 సవనం కర్తు మా గేభే నేనాహుతం నివోకతః ॥ ౨౧
 ప్రయాత్తి సహా సేవాభి ర్మహాభ్యుపశేవ స్థితః !
 తేహం ప్రవతరాః సేవ సహకార్య ప్రాచు రథూ ద్ధివి ॥ ౨౨
 సహకార్య కారణ మివమితి సూక్ష్మం బహువ హా !
 అథ దేవీ సతీ సుత్యా విను గ్యభక్తిరేమోత్సవం ॥ ౨౩
 అత్యస్తకౌతు కావిష్టా ప్రోవా వేశం జగత్పయమ్ ।
 యథాయం వల్లభం ప్రాహ భృశో ముప్పితు రుత్సవమ్ ॥
 అత స్తత్ర మహోత్సాహా వగ్తతే చంద్రశేఖర !
 చిరా ద్రక్ష్యామి మధుస్థాం త్వస్మా రాగ్నాశ్చ శబ్దర !
 భ్రాతృంశ్చ భ్రాతృపుత్రంశ్చ సుప్తిస్థంశ్చ ముదాకులాన్ ।

తస్మా న్మా మనుజానీహి బన్ధూ న్యజ్ఞమహోత్సవమ్ ॥ ౨౬

దృష్ట్వా యాస్యామి శీఘ్రం తే నికటం చప్రశేఖర !

ఇతి పృష్ట శ్శివో దేవ్యా ప్రాహ గంభీరయా గిరా ॥ ౨౭

న గస్తవ్యం త్వయా తత్ర పురా దేవ్యస్తి కారణమ్ ।

ఈశ్వరః :—

వయ మిష్టప్రదా నిత్య మనిష్టానానివారకాః ॥ ౨౮

విశ్వాధికా జగత్పూజ్యా సృత్యజ్ఞానస్వరూపిణః ।

సమస్తైస్సహసా కింశ్చిత్కార్యం నాస్తి బగత్ప్రేయో ॥ ౨౯

నచ వాగ్వాపి వక్తవ్యా ప్రాస్తవ్యం చ ధనాది హి ।

కృతకృత్యా స్మ సర్వత్ర స్వాత్మానందపరాయణాః ॥ ౩౦

ఇతి కృత్వా ప్రణస్తుం మాం దేవా సర్వే సమాగతాః ।

తస్మధ్యే తవ తాతోపి దక్షో దురభిమానవాన్ ॥ ౩౧

మయి జామాతృతాబుధ్ధ్యా న నమస్కార మాదృతః ।

అహంతు సర్వసామాన్యం కుశలం పృష్టవా శ్శివే ! ౩౨

నమస్కారో మహాదేవి శ్వశురత్వే తు నోకృతః ।

మమ కోవా నమస్కారో విద్యతే భువనత్రయే ॥ ౩౩

ఈర్ష్యాకలహకోపేషు త్వయి మే పరమానతిః ।

అతః పు మస్తరే క్వాపి న నమస్కారవా నహం ॥ ౩౪

అతః ప్రణయకాలేషు తుభ్యమేవ నమస్కృతిః ।

ఇథం స్థితో మయా తాత స్తవాస్త్యః క్రోధమూర్ఛితః ॥ ౩౫

యత్కిమ వ్యవదన్నేవ మయి నిద్దాం సమాచరణ ।

అస్త ద్దస్తహ్యమానాంత్యా గత ఏవ నిం గృహం || 36

తస్మా త్తదా తస్య ముగ్ధే వికార మహా వ్యుష్ణేషి ।

దౌరాత్మ్యంచ భవత్తో తే వృథా మనభిరూపితాః || 37

తత స్తేనైవ గోషేణ త్వాంచ మౌంచ వివర్జితాన్ ।

ఉత్తానబుద్ధిభి ర్ద్వాధో వాహ్మన్త రిమన్త స్సహా || 38

యజ్ఞకర్త సమా ర్థే ముష్టామూర్ఖానికం ।

తస్మా త్త్వం తత్ర మౌగన్ధ యం మౌసే నితేన్ధ యా || 39

తస్మి గచ్ఛ మమక్తం తే సశ్చ దేవ భవిష్యతి ।

ఇత్యుక్తే శబ్ద- రే శ్రాహా వత్ దాక్షాయతే ప్రసాదే || 40

సతీ :—

ఏవం చేత్త్వం కర్తవ్యం మహా తస్య పృథోభవం ।

త్వన్నిందయా చేత్ప్రతి తదా మమ వసేషి ష్షయః || 41

యథా స్వచిత్తతోషేణ త్వయి నో మూషణం వదేత్ ।

యథాహూయ చ యజ్ఞే త్వాం సత్కారంచ కరిష్యతి || 42

తథా బోధయితవ్యో మే తాహో మప్రసాదసంకటాత్ ।

వృథశుమ్-మహాకూపే భవన్నిన్దామయే ధృవం || 43

వత స్తం తారయిష్యామి తాతం బహుభి రుక్తభిః ।

న జానాతి భవచ్ఛక్తే మనసాంతత్వదన్యనాత్ || 44

భస్మనేవాగ్ని మాన్యన్నం బోధయిష్యామి మన్తమం ।

తస్మా న్నా మనుజాసీహి పృథాయ స్తే విధేయతే || 45

ఇత్యుక్తవ త్యసా దేవే శబ్ద- రే జానుమోదితా ।

- అనిచ్చతాపి భావ్యత్వా జ్ఞవే నోన్వస్తు మైహత ॥ ౪౬
- తస్యాం గన్తుం ప్రవృత్తాయాం విచుర్యన్త్యక్రియోత్సనం ।
- జైలాదినా సమాదిష్టా స్తత్సాహాయ్యా మహాగణాః ॥ ౪౭
- మహాకాళో మహాకర్ణో ఘృష్టకన్ధికపాలవాన్ ।
- కుమ్భాదరో నికుమ్భశ్చ మిన్ద్రగ్రీవో మృగాస్తకః ॥ ౪౮
- ఉర్ధ్వకేశః కేతుమాలీ తన్దు ర్మకరలోచనః ।
- సోమకో నీలబాహుశ్చ ఖైగవః కాలభైరవః ॥ ౪౯
- స్వచ్ఛందైర వోచ్ఛస్య ఉద్వృత్తో విశ్వఘస్కరః ।
- అలర్క సింహకేతుశ్చ మణిమా స్త్రికేకస్థరః ॥ ౫౦
- ఏతే శూరా గణశ్రేష్ఠా మహాసత్వా మహాజనః ॥
- సతీదేవ్యాస్తు రక్షార్థం ప్రేషితా శ్చత్రపాణయః ॥ ౫౧
- ఏష్వేకైకస్య బహుో గణనాథసమానుగాః ॥
- జైలాదినా నినిర్దిష్టా స్సతీసంరక్షణేషునా ॥ ౫౨
- కాశ్చనేన విమానేన వాయువేగతురగ్గణా ।
- దాక్షాయణీ సమచల ద్వ్యోమమాగ్గణ సత్వరం ॥ ౫౩
- వైమానికై దేవగణై శ్చార్ణవై రప్సరోగణైః ।
- స్తూయమానా మహాదేవీ విమానే నాచల ద్వివి ॥ ౫౪
- తస్యా సృఖ్య ససతీదేవ్యాబహ్వస్య స్సర్వాజ్ఞోభనాః ।
- కలాచీం చామరం తాళవృన్తం కనకపాదుకే ॥ ౫౫
- తామ్బూలీంచ కరణ్డంచ తథా భూషణపీటికాం ॥
- వహస్త్యః కేళిచతురాః ప్రాణేభ్యోపిచ వత్సలాః ॥ ౫౬

- మనోవి నోదనప్రాయ కథాబంధవిచక్షణాః ।
 తాతస్య భవనం యాస్తేం తాం దేవీ మనునన్యతాః ॥ ౫౭
 ఉల్లిఖ న్కేతుమాలాభి స్సతం శ్చేతశ్చ వారిదాన్ !
 ఘట్టాఘటాఘటాత్కారాః పూరయ స్సఖిణాం నిశం ॥ ౫౮
 సువర్ణభూమితా శేష గ్రాహో మేష సమూక్తయోః ।
 సువర్ణ ఇవ భే భేల నివమానోఽస్యా శ్చేదాల హా ॥ ౫౯
 ఆఘూర్ణవక్షిణ స్తతః చక్రస్థైర్భాస్కరంప్రతి ।
 ఆభీలనూచకం తస్యా దక్షం చక్షు రథా స్ఫురత్ ॥ ౬౦
 ప్రతీప ఏవ సవనః ప్రవృత్తేః ప్రణదస్మిన్ ।
 భూమాయ స్తేస్మై సకలా నితః పాంసలచిహ్నామితాః ॥ ౬౧
 ఇత్యాదికం మహోత్సవత మహోక్త్య ముహుర్ముహుః ।
 శక్కుమానాపి సా దేవీ గతా తాతవికేతనం ॥ ౬౨
 తత్రాపశ్య ద్యక్షవాటీ స్వస్త్వా ర్కాత్కృతశ్చ బంధవాన్ ।
 ఇంద్రాదీనసి గీర్వాణా స్సప్తహోదీంశ్చ ప్రజాప్రతీన్ ॥ ౬౩
 అగ్నిం యమ మసృక్పృచ్ఛపాశివం వవనం తథా ।
 శనదం సోమ మాదిత్యం వసుగా సప్తే చ వారణాన్ ॥ ౬౪
 పిథ కిన్నర గంధర్వా స్త్యక్షవాటస్థితా స్సతీ ।
 శచీం స్వాహించ భూమజ్ఞాం నీతి మృద్ధీం చ సన్నతిమ్ ॥ ౬౫
 అన్యాశ్చామరనారీభి రస్సహోభి స్సహృత్కృతాః ।
 గానావిధై ర్యక్షపాత్తైః ప్రయోగతుశ్చైవ ద్విజైః ॥ ౬౬
 యేక్షకైః సుదవ్యైశ్చ ఋత్విగ్భిః కర్మలమ్బకైః ।

మంత్రధ్వనితనిర్భిన్నపాపై ర్మంత్రస్య ఘోషజ్ఞైః ॥ ౬౭
 సాంధైశ్చైవ ప్రయాజానూయాజై స్సాంస్వినఃకృతై స్తథా ॥
 వాపట్కృతై ర్వషట్కారై స్సోస్తితై శ్చష్టైశ్చ సామభిః ॥౬౮
 పురోనువాక్యాయాజ్యాభిః కర్మభి శ్చాచితోభవైః ।
 పత్నీసంయాజ కృత్యైశ్చ సశుసంజ్ఞసవై రపి ॥ ౬౯
 దర్భసంవేష్టితై ర్యూపై స్సచమాతైశ్చ శోభితం ।
 యజ్ఞవాటం సమాలోక్య ప్రీతా సా దక్షనస్థనా ॥ ౭౦
 పశ్యంతీ వివిధాశ్చర్యం వినివేశ్య బహిర్గణాన్ ।
 ఆత్మనః ప్రాణతుల్యాభి స్సభిభి స్సహ సజ్జతా ॥ ౭౧
 పితౄ రన్తికమాపేదే వృథా దురభిమానినః ।

ఇతి (శ్రీ)బ్రహ్మణ్డపురాణే ఉత్తరఖండే మాయగీర్వాగస్త్య
 సంవాదే లలితోపాఖ్యానే సతీదేవ్యా దక్షాధ్వర
 ప్రవేశో నామైకాదశోధ్యాయః

—0—

సతీదక్షయోః పరస్పరనిష్ఠురసంవాదః

తా మాయాంతీం పితా దృష్ట్వా బద్ధభృకుటినిష్ఠురం ।
 అవజ్ఞయా తిరశ్చీనం వదనం సమధారయత్ ॥ ౧
 సర్వేషు బద్ధుషు ప్రీతిం విధాయ చ పునః పునః ।
 తస్యాం జామాతృదోషేణ భర్తృనా మపి తేనివాన్ ॥ ౨
 అపేహి పాపే! పాపిష్ఠం భర్తార మనుజ్గుషీ ।
 అకులీనం చితాంగారదిగ్ధవేషం కపాలినం ॥ ౩

యద్యపి త్వం మమ సుతా తథాపి త్వం వినిద్యసే
భర్తురేవహి దోషేణ సదాచారవిరోధినః ॥ ౪

మిథ్యాభిమానవా నిగ్రహాహంకారీ శక్తిగర్వితః ॥
తాపసాకార సజ్జనో ధూర్తః పరమదామ్నికః ॥ ౫

అవసూతః పరాభూత స్సదాచారరక్షేష్టతః ।
అశేషం చాపి చారిత్ర మశినం పేషకల్పనం ॥ ౬

అశివం వసతిస్థానం వహం చ్ఛిన ఇతీర్యతే ।
అహో కష్టం వృథా జాతా ప్రసిద్ధి శ్శిన ఇత్యసౌ ॥ ౭

లోకాం తస్మైహృదయ త్యేష తపోదమ్నేన భూయసా ।
తాదృశః పరిణేతా తే మయా మోహో మసాన్వితః ॥ ౮

తద్దోషా ద్భవతీ మస్తా గోక్షీరం శ్వశృతం యథా ।
గచ్ఛ గచ్ఛ గృహం పత్యైర్జ్ఞాతం జాతం మహాప్రియం ॥ ౯

కేనాహూతా సమాయూతా భవతీ నిష్కృశిక్కురి !
ఇతాద్యైః పురుషై ర్వాక్యై ర్మర్మభిద్భి స్సుమర్మభిః ॥ ౧౦

తుతోద బహుధా దక్షా పుత్రీం జామతృదోషతః ।
ఇతి సా భర్త్యమానాసి గురుణా తేన దోషిణా ॥ ౧౧

అనుపాధికృపాసిన్ధు రమ్బా వనన మబ్రవీత్ ।
శ్రీ :—

తాత ! కింతే వ్యవసిత మహోకష్టం సమాగతమ్ ॥ ౧౨
కేనోపదిష్టో దుర్మార్గో మూలనాశకర స్త్వయం ।

ఏవ నష్టాని భాగ్యాని నష్టం తవ మహాదృశః ॥

ప్రాజాపత్యాధికాగోపి కథామూలాన శేషి తాం ।

బ్రహ్మణ స్త్వం కులే జాత స్తోగోపి కులపాంశవ ! ౧౪

త్వత్సజ్జనోమా దఖిలా నష్టా స్స ద్వేషి నష్టనామ్ ।

యో యజ్ఞో యజ్ఞభోక్తా యో యశ్య యజ్ఞఫలం శివమ్ ॥ ౧౫

యో యష్టా యో జగత్సృష్టా తం నిష్టా మరాశయ !

శివ ఇత్యక్షరద్వంద్వసమ్మితం యస్య కీర్తనమ్ ॥ ౧౬

స్మరతామపి కైవల్యం తం నిష్టా మరాశయ !

ఆత్మారామా స్తపోనిష్ఠా జ్ఞానాగ్నిప్రప్తకల్పనామ్ ॥ ౧౭

య స్స మస్యప్తి మునయ స్తం నిష్టా మరాశయ !

అష్టాభి ద్మూర్తిభి ర్యశ్య శశ్వ ద్విశ్వం విప్రమృతే ॥ ౧౮

తం విశుద్ధచిదాకారం నిష్టానీశ్శతభామణిం ।

ఆహోపాప మహోపాపం శాస్త్రం పాపం హతం హతమ్ ॥ ౧౯

కిమత్ర బహు వక్ష్యామి పతిగో న్యధాహున కే ।

సమూలోన్మూలనకరీ మేనాం చుష్పన్తి మజ్జిసామ్ ॥ ౨౦

విముచ్య తం సమాహూయ సత్కుర్వ వక్రేతు మాహర ।

నచే దయం కృతో యజ్ఞి స్సోభిచాగో భవిష్యతి ॥ ౨౧

ఉపాస్య దేవతాం శంభు మనానినిధనం శివమ్ ।

అపాస్య క్రియతే యజ్ఞో ధిక్కష్టం తవ కాశలమ్ ॥

యథా ధైర్యం స్వవంశస్య స్వస్య వా కర్తు మిచ్ఛసి ।

తదా పూజయ తం దేవ మన్యథా త్వం హోగో జ్ఞానామ్ ॥ ౨౨

సహసా కోటిసంఖ్యాతా గణనాథస్య తస్యైవై ।

ఏకభృత్యక్షణకోధం స సహేత చరాచరం ॥ ౨౪

ఇత్యుక్తవన్త్యాం సత్త్వాం స బద్ధభృతునిష్ఠునం ।

పున ర్వాగసిధి స్తేష్టే స్థాం తతక్ష మరాశయః ॥

అథ సా జగదీశానీ క్రుధ్ధా శేష్త్వే మరాశయం ॥

తత్సజ్జ దోషదుష్టం స్వం వపు స్వస్థం స్రవక్రమే ॥

సతీదేవ్యా స్వదేహత్వాగః

ఈదృశ స్వం శివదోహీ వపు శేత స్వయాన్తితం ।

౨౪ త స్వత్కులనాశాయ తష్టహమి విగన్త్యతం ॥ ౨౫

కోధాగ్ని నాతిమహాతా ధక్ష్వామి త్వే మిరభునా ।

౨౫ ధాపి పితృతా మీక్ష్య శమమేవ వ్రజాన్యునాం ॥ ౨౬

ఏవ జగదీశ స్తే శిక్షాం సమ్యక్ కుచిష్యతి ।

౨౬ త్యుక్త్వా సా సతీదేవీ తత్ర యోగం సమాస్థితా ॥ ౨౭

శ్శవద్గాసనా ధీరా నాసాగ్రస్యస్తోతనా ।

౨౭ ర్వా ణీద్రియచక్రాణి సన్నియమ్య ముహుర్ముహుః ॥ ౩౦

నాగే నాత్మాన ముత్సృజ్య ముద్యుక్తా సాబవీ త్సఖః ।

౩౦ య ఇద్రదే జగన్నాథ! పార్శ్వం యా హ్యవిశేషితా ॥ ౩౧

గ్యాభి స్సమ మాళీభి స్సమంచ సక్తతై గ్గణైః ।

౩౧ ంతు స్వామికో వాద మవధీర్య సమాగతా ॥ ౩౨

౩౨ంచ ప్రాప్తవత్యస్మి తస్మా త్యేత్యో మ్యథో వపుః ।

౩౩ వలం పితుఃకోపా త్కారణాన్తర మస్మి మే ॥ ౩౩

పురాకల్పే హిమవతా సార్థకోటిం తు వత్సరాన్ ।
 మయి తస్తం తవ స్త్రీత్వం దుష్కరం యత్సరామ్నః ॥ 38
 తదాహం తస్య సాన్నిధ్యం సంప్రాప్తౌ ప్రీతమానసా ।
 వరం వృణీష్వ భద్రం తే తవసా తేస్యై హోషితా । 39
 ఇత్యుక్తే హిమవా నాహ భక్తినిర్భరమానసః ।
 యది త్వం మయి సత్తుష్టా పూర్ణ కామణ్యవన్నితే ॥ 3-
 మమ పుత్రీ భవ క్వాపి జన్మని ప్రీతయే శివే ।
 ఇత్యుక్తే తేన గిరిణా భక్తివ్రతేణ వభ్యుపాం । 32
 తథాస్తు తవ పుత్రీత్వం యాస్యా మీత్యబ్రువం తదా ।
 త పైవ్యవసమయః ప్రాప్తః స్తస్య శైలశిరోమణేః ॥ 35
 భవేయం దుహితా పాపం హస్తు మేతద్జనుకృతం ।
 అయం బద్ధోజ్జలి శృమ్భో యృమ్భో యోగూయోగో నమస్కృతిః ॥
 మద్వాచా వద తం శమ్భుం త్వం మే ప్రాణనమో సభి ।
 అత స్త్వయా సభిభిశ్చ వరాభి ర్గమ పైశవం ॥ 40
 అవలోక్య నధర్తవ్య శ్శోకో మను కశ్చన ।
 సశ్చ త్వాప్తజనిం తస్మా ధిమనో మహీయసః ॥ 41
 సంప్రాప్య మాం మనశ్శోకం సకలం త్యజ్యథ ప్రియాః ।
 ఇత్యుక్త్వా తాం ప్రదుదతీం యోగం దేవీ సమాస్థితా ॥ 42
 మూలా చ్చిదగ్ని ముద్దీప్య నాసాగ్ర న్యస్తలోచనా ।
 తేనైవ వహ్నినా సర్వం నిజగాత్ర మదీపయత్ ॥ 43
 కర్పూరదీపవ త్తస్యా వపు ర్యోగాగ్నినా వృతమ్ ।

- న కించిదపి తత్రాసీ దవశిష్టం రజోపి వా ॥ ౪౪
- న భస్మ న చ సంస్థానం దేహస్యవ్యష్టిలోకేతిమ్ ।
కేవలం జ్యోతి రుత్తాభి తివా దీపితభాస్కరమ్ ॥ ౪౫
- తతః క్షణేన తజ్జ్యోతి రస్తస్థి మగమ గ్దివి ।
తత్రత్యానాం సదస్యానాం తదన్యుత మివాభవత్ ॥ ౪౬
- గత్వా చాకాశమాగ్ధా తుసారాత్రే స్సగర్భిణీమ్ ।
మేనాం నామ సుచారిత్రా మానూచ స్వస్యనే ॥ ౪౭
- తైలేప్రస్య కులం శుద్ధ ముద్వేషకర్తుం మహేశ్వరీ ।
భూషయామాస మేనాయాం గర్భం విశ్వేత్రయప్రసూః ॥ ౪౮
- పితృభి ర్యా పురా వత్తా శతేన్ద్ర)య మహత్త్వనే ।
అయోనిజా మహాభాగా సా గర్భే తా మధారయత్ ॥ ౪౯
- దేవీ చాక్షిక తే వాసా గర్భం క్షీణోదధేరివ ।
తస్యాః పవిత్రయస్తీవ మేనాయాం వృద్ధ ముగమత్ ॥ ౫౦
- యథా యథోద రీ దేవీ సవృధే శ్శలయాపితః ।
తథా తథా మహత్తేజో మేనాయాం స్సమవీప్యత్ ॥ ౫౧
- ససాగరాం సవిసినాం ధారయన్నపి భూధరః ।
నశశా కామ్బికా గర్భయిత్తాం ధత్తుం స్వవృద్ధభాం ॥ ౫౨
- యుగవ త్రోవృత్తితానేక భాస్కరద్యుతినన్నిభః ।
తేజోరాశిః ప్రవవృధే మేనాయాం గర్భవృద్ధవాత్ ॥ ౫౩
- తేజోవిశేష మాలోక్య తస్యాం తుహినసర్వతః ।
వరప్రదానం సఫలం మస్యతే స్మామ్బికాకృతం ॥ ౫౪

- గర్భభారాలసాం కాంతాం పాణ్డుగర్భభారోష్ణ్యలాం ।
ఆసీల చూచు కోదార కుచమర్జుల శోభినిం ॥ ౫౫
- నశ్యద్వళిత్రయీధంగ స్పష్ట రోమావలీలతాం ।
ఈషచ్ఛరణవిన్యాసే వ్యతినిశ్వాసభీతినిం ॥ ౫౬
- అలసాలససభౌర స్నిగ్ధ తారకలోచనాం ।
గర్భభేదసముదూభత స్వేదబిన్దు మనోహరాం ॥ ౫౭
- సఖిభి శ్చతసఙ్ఖ్యాభిః సియాలాప వినోద్యంతైః ।
అన్వాస్యమానా మసకృ త్సఖిహస్తావలమృనామ్ ॥ ౫౮
- మేనకాయాం పార్వతీప్రాచుర్భావః
తాం దృష్ట్వా ఘనసంతోషో వంశం మేనే ప్రతిష్ఠితం ।
లక్ష్మే శుభతరే కాలే తారాచన్ద్రబిభోష్ణ్యలే ॥ ౫౯
- పశ్చిగ్రహేషు చోచ్చేషు శుభదృష్టిషు భూయసా ।
అనూత సా భగవతీం మేనా శ్చైలోక్యమాతరం ॥ ౬౦
- దిశః ప్రసన్న మాయాతాః ప్రసన్నం నకలం పయః ।
ప్రమోదభరితా లోకా జాతంచ విమలం నభః ॥ ౬౧
- దేవదున్దుభయో నేమ ర్ననృతు శ్చాప్సరో గణాః ।
పుష్పవృష్టిశ్చ బహుధా జాతా దేవకరార్చితా ॥ ౬౨
- అకస్మాదేవ చానన్దభరితం భువనత్రయమ్ ।
సాతు రత్నశలాకేవ శశిరేఖేవ శోభనా ॥ ౬౩
- స్వమాతర మలంచక్రే భాసమానేన తేజసా ।
అఙ్గాదఙ్గాం గిరిస్త్రీణాం వజ్రస్త్రీ లాలనాశ్చైవ ॥ ౬౪

- మాణిక్యదీపరేఖేన వర్ణమానా వ్యరాజత ।
 అస్త్రపురే హిమవళో బహుస్త్రీభవ నయ్యులే ॥ ౬౫
 శశిరేఖేన నక్షత్రనిలిజే న్యోమ్నూ సా బభౌ ।
 తా మాలోక్య గిరిశేఖో ముష్ణన్నవ ముదమ్బునౌ ॥ ౬౬
 అజ్ఞే నివేశ్య మహతీం లాలనా మకరోద్ధరిః ।
 దీర్ఘాక్ష మిన్దుఖణ్ణభనిటలం కుశిలాలకమ్ ॥ ౬౭
 ముఖం స్వదుసీమం ద్విప్రహ్వం వత్ప్రప్తి మగమద్ధరిః ।
 ఇథం సా వర్ణమానాస్త్య భవనే పృథగీభృతాః ॥ ౬౮
 మైనాకసోదరీ మేనాం విశ్వజ్ఞాభ్యాం విశీనుషీ ।
 కలానులాప్తై రమృతస్యద్ధిభి ర్విప్రైశ్చరభిః ॥ ౬౯
 కణ్ఠే రసాయనం తస్య దురుహిణా నా కుమారికా ।
 బాలా సిరోత్పలశ్యామా ప్సిగ్ధా త్తమినుశీరమా ॥ ౭౦
 సభౌరిణీవ శుశుభే హరిసింహశ్చక్రప్రతిభీ ।
 క్రమేణ గిరికన్యాభి స్సగ్ధం శ్తశేవ తోభవా ॥ ౭౧
 కృత్తిష్టైః పుత్రిష్టైః క్రీడాం కంతుశ్చక్ర సమాతనోత్ ।
 ప్రాలేయపర్వత ర్హస్యా నామాభిభవ మాతనోత్ ॥ ౭౨
 పార్వతీశ్త్రేప యత్స్వంసా మ శేషాఘవినాశనమ్ ।
 సా పార్వతీ సహజీభిః క్రీడాభేదవినోదినీ ॥ ౭౩
 పిత్రో రేకాస్పదం ప్రేక్ష్యాం పాంసుకేళిం తతాప చ ।
 గడ్డాస్థైకతదే శేషు స్వగుహోశ్చాపి సానుషు ॥ ౭౪
 అలక్తకాఙ్గిష్టైః పాదనాంసిః పావిత్రమేవసి ॥

చచార గిరిరాజస్య వేశ్మని క్రీడనాకులా ॥ 2౫

క్రమేణ శైశవం బాలా ముచ్చస్తి వపుషి స్వకే ।

పార్వత్యాః పాదాదివర్ణనమ్

కద్దర్పహజ్జీయా మూలకస్థం యశావస మాదదే ॥ 2౬

స్వభావా దరుణౌ తస్య సవనల్లనకోమతౌ ।

సౌభాగ్య రేఖావిన్యాసై ర్వ్యక్తీకృత గుహోబ్బహౌ ॥ 27

సశ్చరేషు మహీచక్రం కౌఙ్కుమై రుదక్షై రివ ।

సిచ్చంతౌ చన్ద్రికాశుద్ధ సఖికాన్తి విరాజితౌ ॥ 2౮

మణిసూపురనాదేన హంససంతోషదాయినౌ ।

ధ్యాతవ్యో యోగినాం బృంహై రస్తశ్చిత్తసహోదహే ॥ 2౯

అపుష్టాతాం రుచిం తస్య శ్చరణౌ సన్నతభ్రుచః ॥

జఙ్గాకాణ్డౌ మహోజన్మతూణీరసదృశే ప్రభౌ ॥ ౩౦

తస్య బబన్ధతు శ్చక్షు ర్బన్ధూనాం చేతసా సహ ।

కదళీకాణ్డసౌభాగ్య నిరహజ్జూరకారకౌ ॥ ౩౧

కద్దర్ప గజమూర్ధస్య శుష్ణౌకాణ్డ సమమృతీ ।

మహేశహృదయోదగ గజబన్ధ మహాద్రుమా ॥ ౩౨

కద్దర్పస్య జగచ్చక్ర విజయస్తమ్భసన్నిభౌ ।

పార్వత్యా మాంసలాహూయా పరాం శోభా మపుష్యతామ్ ॥

కాశ్చీకలావసుభగ కరిమస్తక సన్నిభః ।

స్వనితమ్బాది వాచ్ఛిద్య తత్ప్రితార్పిత గౌరవమ్ ॥ ౩౪

గారుత్మత శిలాశైల కటకక్రోడకాన్తికృత్ ।

- నితమ్బా జగదమ్బాయాః ప్రవృత్తిం పరమాం యయా॥ ౮౫
వళిత్రయేణ రుచిరా రోమావళిమనోహరా ।
- గమ్భీరనాభికుహారా తస్యా మధ్యలతా బభౌ ॥ ౮౬
శబ్దర స్యాణిమైశ్వర్య మివ తస్మాద్య మాశ్రితమ్ ।
- అథవా యోగినాంచేతః పరమాణురి వాగతః ॥ ౮౭
అన్యోన్య మమృతానన్తం వన్యోన్య స్తిప్తమణ్డలౌ ।
- ఉచ్చచూచకతాచాదూ నిబరీసా నిరస్తకం ॥ ౮౮
దోర్మూలకూలం కషతాం ప్రాప్తిః వన్యహవృద్ధిభిః ।
- యావనద్విపనాశస్య కుమ్భానివ మనోహరం ॥ ౮౯
కామరాజాభిషేకాయ కలశానివ సోదకం ।
- తద్దేహకాన్తిసరసి క్రీడాకోకద్వయోజ్జ్వలం ॥ ౯౦
మనోజ్ఞహరలతికా పరివేషమనోహరం ।
- మహేశ్వరమనఃక్షీర సింధుమగ్ధనమగ్ధరం ॥ ౯౧
సౌభాగ్యరత్నగేహస్య సువర్ణకలశద్యుతీ ।
- పరిణాహేన మహతా పిబంతివివ పుష్కరమ్ ॥ ౯౨
ఉపయవ ద్యుచ్ఛ్రయేణ చురుకోచ్చున్నినానివ ।
- వసుధాధరకన్యాయా నవృధాతే పయోధరం ॥ ౯౩
శరీషదామకౌమల్యం హసంతానివ తద్భుజౌ ।
- అనన్తజ్వాలా సౌవర్ణ శృంఖలాకాన్తి మాపతుః ॥ ౯౪
ప్రాత ర్వికస్వరామ్భోజ స్పృగ్ధికాన్తిమనోహరః ।
- నిషిచ్చన్నివ తౌహిత్యధారాభిః కకుభాం కులమ్ ॥ ౯౫

దక్షిణ భారత సంస్కృతము

అక్షరములు :—

తుల్యమన ! శ్రీమం సువర్ణవిద్యాకలాపిణీ !
 నతీం విస్మయజేషాం తాం శ్రుత్వా నీ మతకోచ్ఛిణిః ॥ ౧
 కిం శ్రుత్వానో మహేశానో దక్షం ప్రసాదయతాం ।
 అథవా శాన్తి మగమ త్వభావా త్కరుణాయాః ॥ ౨

హయగ్రీవము :—

యదా ముక్త్యా నతీ దేహం హిమవత్తం నమాశ్రితా ।
 సా దేవీ జగతాం మూతా శబ్దమస్య సభర్హినీ ॥ ౩
 తదా తస్యా స్పృహబృహం నమస్తాత్ప గణేశ్వరాః ।
 దక్షప్రజాపతే ర్హృద్భావతా శ్శక్తిలాస మాయాయాః ॥ ౪
 అథ నిర్విణ్ణమనతో భీతభీతాః పదేననే ।
 దుర్వృత్తా ముగం వత్తం పథ్య స్పృశ్యన మాగతాః ॥ ౫
 తోన్యేన విమూనిన తే స ర్వే గణేశ్వరాః ।
 అత్యంత మామలంబ్యంతాః ప్రపన్నాః పరమేశ్వరం ॥ ౬
 బాష్పాయమాణాయనా ప్తా స్పృశ్య శ్చక్రిమాళయే ।
 దేవీవృత్తాంత మఖిలం బ్రోచు న్నదనమ గిరా । ౭
 దేవీం శ్రుత్వా మహేశానో యోగత్యక్తకలేబరాం ।
 అత్యంతభీరచ్చిత్తే స త్కణం శోక మన్వభూత్ ॥ ౮
 అథాభిభూయ తం శోక ముగ్రహైలోక్యమస్మరః ।
 హృదయే నీలకణ్ఠస్య మహాకోపాగ్ని రుభితః ॥ ౯

- అపకారపరం దక్ష మతిదుర్భాషణోద్ధతం ।
 ఉద్దిశ్య సుమహాశ్చమోఽర్హజ్జ్వల క్రోధపావకః ॥ ౧౦
- దక్షవంశమహారణ్య మూలచ్ఛేదకుతానికా ।
 ఈశస్య నిటలక్రోడే భ్రుకుటీ పర్యజ్ఞస్ఫుత ॥ ౧౧
- పుస్ఫిర చ ముహు స్స్ఫిత నవప్లవ పాటలం ।
 తస్యాధరదళం శమోఽర్హి శ్శ్వాససవనాహతం ॥ ౧౨
- ప్రస్ఫుర తేస్వదబిదూని ప్రజ్వలస్తీవ తేజసా ।
 అక్షాని వృషభాఙ్మస్య జ్వాలాయాపాణి చాభవన్ ॥ ౧౩
- ఉదగ్రకోపే జ్వలితే తస్య మూర్ధని జాహ్నుసీ ।
 ఉద్భూతబుద్బుద్రశేణీతాడ్యమానేవ చాభవత్ ॥ ౧౪
- అక్షే భూషణతాం ప్రాప్తాః పుష్టాః పన్నగపుష్పవాః ।
 వివేక్షంతే స్మ రభసా శ్చైస్త్విష్టైస్త్వి ర్భీష్క రభోత్తైః ॥ ౧౫
- నిత్యం రక్తస్య లాలాటనయనస్పృహ మిత్రతాం ।
 తేజాతే కోపసంరక్తే లోకనాథస్య లోచనే ॥ ౧౬
- తస్య క్రోధసముత్సాహం విబోక్య త్రాసవిహ్వలాః ।
 ఇత స్తతో గృహక్రోడే గణనాథా విలిల్వితే ॥ ౧౭
- పలాయితేషు సర్వేషు గణనాథేషు తద్రుషా ।
 కథం కథంచిద్ధీరాత్మా నస్తి నాన్తిక మత్యజత్ ॥ ౧౮
- సోపి నస్తి పుర స్సాతుం జ్వలశ్శ్రోతస్య శూలివః ।
 అశక్నువ న్నస్య పశ్చాద్భాగం నిభృత మాశ్రితః ॥ ౧౯
- అకమృత మహీ సర్పా రుప్త ముద్వీక్ష్య శఙ్కరం ।

అస్తద్దధే సహస్రాంశు రత్నితాససమాకులః ॥

౨౦

వీరభద్రోత్పత్తిః

అవత స్తగనా త్తారా స్సమఘూర్ణస్త చాన్యవాః ।

త్రస్తం చరాచర మఘా హ్నిధశాలిని హాలిని ॥

౨౧

అథ దేవో మహాదేవో లలాటతటసమ్భవం ।

ఏకం స్వేదపయోబిన్ద్రం సఖాగ్రేణాక్షిప స్థితౌ ॥

౨౨

తత ఉత్తస్థివా నేకో లోకఘర్మరవిగ్రహః ।

కాలాగ్నిరివ దీప్తాశ్లో వీరభద్రో గణేశ్వరః ॥

౨౩

బద్ధభుకుటి రూర్ధ్వాణ్ణభిత్తిభేదకృ దున్నతిః ।

దీప్తోర్ధ్వ కేశశ్చ బభౌ భగవా నస్తకో యథా ॥

౨౪

సతు ప్రణమ్య చట్టేశ మష్టాష్టస్పృష్టభూతలః ।

వీరభద్రో భక్తిపూర్వ మిదం న్యక్షాపయ ద్వచః ॥

౨౫

దేవదేవ! జగన్నాథ! మయా కిన్ను విధీయతాం ।

అహం విధేయ స్స గ్వేషం సిమోహ్యో నాథ! కర్మసు ॥

౨౬

త్వత్ప్రసాదప్రభావేన స కిన్చిద్ధ్యష్కరం మమ ।

కమ్పయామి మహీం కృత్స్నం కిం కుర్యా మధరోత్తరాం ॥

కిం వా సిబామి సప్తాబ్ధీ ని- గిలామి జగత్ప్రియం ।

తవ భూవల్లిచలనా దసాధ్యమసి సాధయే ॥

౨౭

ఇతి విజ్ఞాపిత స్తేన స రుద్రో వాచ మూచివాన్ ।

గచ్ఛ దుష్టస్య దక్షస్య యజ్ఞం మద్దయ నిర్దయం ॥

౨౮

మమ ద్రోహీ నిత్య మేష మమ దూషణతత్పరః ।

- పాపీ దురభిమానీ చ వృథా గర్వో వృథా మమః ॥ 30
- తస్మా తస్య క్రతుర్ధ్వసం కృత్వా ధూయ స్సమూద్రవః ।
 ఇత్యాజ్ఞావచవం లబ్ధ్వా చస్త్రహాణీ ద్వైలత్కృతః ॥ 31
- వీరభద్ర స్సకైలాసా నిర్జగ్దామ మహాబలః ।
 తస్యైవ రోమకూషేభ్యో దీప్తా నిర్జటలకోననాత్ ॥ 32
- కర్ణాభ్యాం చైవ నాసాభ్యా మాభ్యా ద్వైద్యోభయజ్కరాత్ ।
 ఉభితా బహవోఽఘైకఘస్మరాః ప్రమథేన్ద్రరాః ॥ 33
- సహస్రలక్షసఙ్ఖ్యాతా సహస్రసాంశుసమప్రభాః ।
 సహస్రయుగభర్తార సహస్రాయుధనిర్భవనాః ॥ 34
- పిబన్త ఇవ చ న్యోమ దహన్త ఇవ మేదిసీమః ।
 గ్రసన్త ఇవ భూతాని వీరభద్రం సమన్వయుః ॥ 35
- గణేన్ద్రసేనా మహతీ వీరభద్రప్రవర్జితా ।
 సమావ్రవే యజ్ఞవాటం దక్షస్యాత్స్యంసమగ్నవేదీ ॥ 36
- కల్పాంతాగ్నిరివ జ్వాలాకలాపై రఘున్ద్రో వయః ।
 యజ్ఞస్థానం తథా వేగా ద్వేష్టితం ప్రమథేన్ద్రవర్జకః ॥ 37
- త మాపతంత మాలోక్య వీరభద్రం మహాబలమ్ ।
 విత్రేసు రమరా స్సర్వే హాసేతి క్రంధనోన్మథరాః ॥ 38
- కేచిద్ద్రవన్తి మూర్ఛన్తి కేచి త్క్రస్త్వన్తి ధూరితః ।
 ఇత స్తతస్తు కేవ్యన్యే పలాయనపరాయణాః ॥ 39
- ధ్రువోపభృజ్జహూముఖ్యం యజ్ఞపాత్రీకదమ్బకం ।
 ఋత్విజ సహసా త్యక్త్వా కాన్దిశీకాః ప్రతర్థయే ॥ 40

పక్షిణాం రూప మాస్థాయ కేచి దన్యే వలాయితాః ।
 అన్యే మాజ్ఞాంరవేషేణ కాన్తిశీర్ష్య సూయయః ॥ ర.౧
 ఇతరే భృశ ముద్వగ్నాః ప్రాణమేవ ప్రతిత్సహాః ॥
 అహా! దుష్టేన దక్షేణ నాశితం కుల మాత్మనః ॥ ర.౨
 వయం చ సప్తౌ చ్చత్వశ్చా దితి తేషా మగూ ద్వయః ।
 ఇన్ద్రో మయూరవేషేణ భీతభీతః పలాయితాః ॥ ర.౩
 యజ్ఞస్తౌ మృగరూపేణ ధావ స్సత్స్యంతకౌరవః ।
 ఏక్షిహో వీరభద్రదేణ ప్రధాన స్సనుధావతా ॥ ర.౪
 తూణీముఖా త్సముద్భృత్య శిత మేవం శిలీముఖం ।
 తేన యజ్ఞస్య మూర్ధ్ధానం చక్రైః పరిగ్రహితుః ॥
 మృగరూపస్య యజ్ఞస్య ప్రతిసస్య మహితాత్ ॥
 బహు సుప్రావ పుధిరం పురోడాశేనువౌపితం ॥ ర.౫
 క్రతుధ్వంసీతి శ్చేన్నన నాను వీరస్య పవృథే ।
 యజ్ఞం హత్వా చ యజ్ఞభా స్త్వంతుం ప్రావిత ద్భయరం ॥ ర.౬
 తత్రాపశ్య ద్వీరభద్రో గ్రాదకోపహు నాశనః ॥
 దహన్నివ దృశా విశ్వ మాచిత్యం పురత్స్థితం ॥ ర.౭
 అనూపసారథియితే రథే తిష్ఠంత మంజసా ।
 సహస్రాంశు మగో కేశే ష్వగ్రహీ మగ్రవిక)మః ॥ ర.౮
 కేశే ష్వాకృష్య తం భూషూ పాతయిత్వా దివాకరం ।
 తాడయిత్వా కపోతౌచ దంత్య స్యస్య వ్యపాతయత్ ॥ ర.౯
 తస్మా త్పాసా ప్రవిష్టాశీ యస్మా దేష హ్యాదభ్యక్ ॥

- దస్తనిర్భేద సంజాతరుధిరోక్షతవిగ్రహః ॥ ౫౧
- తదా వివస్వా స్పృబభౌ పూర్వాదే నుదయన్నిన ।
త ముత్సృజ్య దినాధీశం భిన్నదంతం నిపాతితం ॥ ౫౨
- వీరభద్రోఽతివేగేన సుగ్రాహ రజనీకరం ।
తం పాతయిత్వా ధరణౌ మృగసోతిమివ స్వీయః ॥ ౫౩
- పాదే నాతికరో రేణ పుష్పపేషం ని వీచహ ।
యథా కలావశేషోయ మత్యంతకృతాం వ్రజీత్ ॥ ౫౪
- తథా పిపేష పాదేన వీరభద్రో నిశాకరం ।
అథ తేన స్తుతి స్తస్య కృతా వీయుషగోచిషా ॥ ౫౫
- తయా స్తుత్వా సచ ప్రీత స్తం మూఢౌ సమథానయత్ ।
అతఏవ మహేశాన శ్చష్ట్రీనూడ ఇతీర్యతే ॥ ౫౬
- అథో సరస్వతీం దేవీం భీతిభ్రష్టవిసంభృకాం ।
గృహీత్వా వీరభద్రస్తు నాసికా మచ్ఛిన స్తుతం ॥ ౫౭
- అథాగ్నే ర్బాహుయుగళం ఖడ్గేనైవ వ్యదారయత్ ।
ఈదృశం తం సమాలోక్య వీరభద్రం మదోఽన్ధతం ॥ ౫౮

విష్ణువీరభద్రయో ర్యుద్ధమ్

- చక్ర ముద్యమ్య హస్తేన చక్రపాణి స్సముద్భితః ।
ఆరూఢో గరుడం పక్షక్షేపవిక్సి స్తసాగరం ॥ ౫౯
- ఓవ్యావ్రుశరవర్షేణ వీరభద్ర మవాకిరత్ ।
వీరభద్రశ్చ కోపేన స్యద్దనే మహతి స్థితః ॥ ౬౦
- అవ్రుజ్వాలాకలాపేన దహన్నిన తమభ్యయాత్ ।

- తయో రన్యోస్య మతులః పృకమ్పితః గత్తయః ॥ ౬౦
- సంగ్రామ స్సుమహా నాసీ నృత్తమోరివ హస్తినోః ।
- రోహిణిహాసనివృత్తిః పూరయంతి నిశో దశ ॥ ౬౧
- భ్రామ్యంతా వతిగర్జంతి భగ్నయంతి పరస్పరం ।
- దివ్యా నృప్తాణి ముఖ్యంతి శోభయంతి జగత్ప్రియం ॥ ౬౨
- హస్తలాఘవ మత్సృజ్యం సూచయంతి పరాక్రమం । ౬౩
- తయో రుద్వీత్య సంరమ్భం వీరభద్రే జయం పునః ।
- పద్మయోని ర్విశిష్టస్య తస్య సారథితా మగాత్ ॥ ౬౪
- వీరభద్రస్య తం శోపం చతుర శ్చతురావహః ।
- నిజసారథికృష్టేన ప్రచుమార్జ ముహుః గుహుః ॥ ౬౫
- నూతనా మాకలః సూర్యస్య సుప్రీతః పద్మజస్త్వని ।
- వీరభద్ర శ్చక్రిభ్రూతా ముద్ధ ముద్ధత మాశనోత్ ॥ ౬౬
- సినాకశార్జంగ నిష్క్ర్యాత ప్రచక్షాతపకారిణః ।
- విశ్వం ప్రోద్ధమప్ర శ్వశ్వ ద్విహవా గాఢరంహసః ॥ ౬౭
- శరై రజయ్య మాలోక్య వీరభద్రం జనార్దనః ।
- తత్రాక్షిప త్సహస్రారం చక్రం లోకభయజ్ఞ-రమ్ ॥ ౬౮
- ఘోరమానం సభ శ్చక్రే తదాలోక్య సుదర్శనం ।
- వ్యాజ్ఞేన నిజవర్జీణ వీరభద్ర స్సమాగిలత్ ॥ ౬౯
- నష్టే చక్రే వీరభద్రం బభాషే గుహదన్వః ।
- వీరభద్ర! మహావీర! స్థానీ తవ పరాక్రమః । ౭౦
- స్థానే త్వయా కృతా శిక్షా దక్షస్యాస్య దురాత్మనః ।

- సాక్షా నృపేశ్వర స్యాజ్ఞానోసి భువనేశితః ॥ 20
- తన శౌర్యం మహావేగం సోఘం లోకే క ఈశ్వరః ।
అప్రసక్తనిపాతం య నృచ చక్రం గిరిష్ఠసి ॥ 23
- వజ్రాదసి మహావేగం తత్త్వయా గితితం హ హాన్
అగో దురాత్మా దక్షోయం నై కేనాస్యత్ర రక్షి తే ॥ 24
- అహ మీవృద్ధశో జాతః క స్తస్యాన్యోఽభిరక్షతః ।
తస్మా దిమం శివద్రోహసమ్పన్నం బహుపాతకం ॥ 25
- దేవీద్రోహేణ చాత్యస్తసావిష్టం జహి దుష్టియమ్ ।
కాలాస్తరే మహేశస్య కృత్వా చ బహుధా తపః ॥ 26
- అహం ప్రాప్స్యమి మద్చక్రం త్వన్మహో సరమేశ్వరాత్ ।
అత స్స్వస్తి మహావీర వీరభద్ర! స్రజా మృహమ్ ॥ 27
- సంసాధయ శివస్యాజ్ఞాం దుష్టం దక్షం చ భక్షయ ।
యాదృ గాఙ్గా మహేశస్య తాదృగేవ మమాపి సా ॥ 28
- నావయో ర్విద్యతే భేదః పురాణే స్వాగమేషు చ ।
అహం శక్తి శ్శక్తిమాం తస్య విశ్వవ్యాపీ మహేశ్వరః ॥ 29
- శక్తిశక్తిమతో ర్భేదం కో జనః ప్రితిపద్యతే ?
వహ్నేశ్చ దాహికాయాశ్చ భేదః కోను సమీక్ష్యతే ॥ 30
- ఆద్యశక్తి ర్మహేశస్య చతుర్థా భిన్నవిగ్రహః ।
భోగే భవానీ రూపా సా దుర్గాయాపా చ సజ్జరే ॥ 31
- కోపే చ కాళికావేషా పుంరూపే చ మదాత్మికా ।
తస్మాన్నమ చ శమ్భోశ్చ మా భేద మవధారయ ॥ 32

కమ్భో రాజ్ఞా మమైవాజ్ఞా దక్షం మన్దయ నిర్దయం ।
 ఇత్యుక్త్వా వీరభద్రం తం విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా ॥ ౮౩
 నివృత్తమేవ సమరా ద్వి నా చక్రేణ భాస్వతా ।
 నివర్తమానే గోవిన్ది ధాతారం స్వస్య సారథిం ॥ ౮౪
 ప్రీత్యా సమాదిదేశాస్త్యప్రసాద స్త్యైకభాజనం ।
 అథ ప్రవిశ్య నిశ్యజ్యం వేశ్య దక్షప్రజాపతీ ॥ ౮౫
 అట్టహాసం సమాజేనే మూర్ఛితా యోస తస్యతాః ।
 అపత స్మతివిత్రాసా త్తస్య పాదే మునీశ్వరాః ॥ ౮౬
 అకుర్వ న్మునయ స్తస్య కేచి త్తస్మిన్ తం సదే సదే ।
 ఉపేక్ష్య తా స్తురాచారా నివ్రాపా నివ్రతాసవిహ్వలాన్ ॥ ౮౭
 యాగశాలాగతం దక్షం వీరభద్ర ససమాసదత్ ॥
 గచ్ఛన్నేవ కతో గేణ తిర్జయ స్వచసా ముహూః ॥ ౮౮
 కరాళేన కృపాశేన శిర స్తస్య సమాచ్ఛిపత్ ॥
 యజమానస్య పత్నీం తాం లపన్తీం ముక్తకున్దలాం ॥ ౮౯
 పాదే నిపతితాం భీరు మవధూయ భయజ్యురః ।
 ఛిన్నం తస్య దురాశస్య దక్షస్య సుత్రశోణితం ॥ ౯౦
 మూర్ధాన మగ్నా చిక్షేప భక్షయోజ్యేవ భర్జయత్ ॥
 సోపి వైతానదహనః పూర్వం యానభుజద్వయః ॥ ౯౧
 శిరశ్చేదభియా భూయో భక్షయాయాస తచ్ఛిరః ।

దక్షపత్నికృతస్తుతిః

అథ దక్షస్య యాః పత్నీ స్స స్సర్వా భీతివిహ్వలాః ౯౨

ఉత్తానపాణయో ముక్తకేశో గర్జదభాషితాః ।

ప్రస్థలత్పదవిన్యాసాః కింకర్తవ్యసమాఖ్యలాః ॥ ౯-౩

విభ్రష్టభూషణశతా విముక్తాశ్రుసయఃకణాః ।

అన్యోన్య మజ్జ మాన్యైవ్య క్రష్టప్య ప్తారనిస్స్వనమ్ ॥ ౯-౪

వీరభద్రస్య హృదయం కృసయాద్ధ్రం విశేషి తే ।

క్రష్టప్య స్తా ఇదం ప్రోచు గ్గక్షప్య హరిణీవృతః ॥ ౯-౫

దేవదేవ జగచ్చక్రమహాసంహారభైరవ !

వీరభద్ర కృపాసాద్ధ్రీ రాద్రవిక్రమశేదధే ! ॥ ౯-౬

సాక్షా చ్ఛివమయాకార సర్వేషాం త్రాణతత్పర !

దుష్టసంహారరసిక శిష్టపాలనచుట్టుక ! ॥ ౯-౭

త్రినేత్రాగ్నిశిఖాదగ్ధసమస్తభువనక్షయే ।

పున సంసృష్ట విశ్వేశ పున స్తస్మిన్స్వపాలక ! ॥ ౯-౮

బ్రహ్మరూపి నిష్ణురూపి నిష్కలరూపి నిరర్జున !

త్వయి కృత్వా మహావైరం ఫలం తపోచిత్తం మహత్ ॥ ౯-౯

అన్వభూ త్పతి రస్కాకం ప్రాజాపత్యేన గర్వితః !

శిక్షాస్య సదృశీ జాతా కోపం తేనాద్య సంహర ॥ ౧౦-౦

కల్పాంతకాలే భవతః కోపలక్ష్యం జగత్త్రియం ।

అయం విప్రవయః కేన లక్ష్య స్తవ భవిష్యతి ॥ ౧౦-౧

తస్మా దముష్య జీవాతుం వైధవ్యం నో వ్యపోహితుం ।

ఉపాయం కురు చణ్డీశ యేనాస్మజ్జీవనం భవేత్ ॥ ౧౦-౨

ఇతి స్తుతో మహాసత్వ స్తాభి ర్దక్షపురద్భిభిః ।

కృషయావిష్టహృదయో వీరభద్రగణేశ్వరః ॥ ౧౦౩

తస్య జీవాతవే ఛాగశిర స్సన్ధాయ తద్గతీ ।

దక్షప్రస్తుతిః

పునరుజ్జీవితం చక్రే తాసాం రక్షణసేతవే ॥ ౧౦౪

అథోన్మిత స్స దక్షోప జీవిత స్తేన కర్మణా ।

తుష్టావ వీరభద్రం తం సేషమూర్ధ్న ప్రజాపతిః ॥ ౧౦౫

మయాకృత మనాదృత్య భగవన్మం త్రిలోచనం ।

అభిచారమయం కర్మ క్షయవ్యాజా త్వస్మింతుకం ॥ ౧౦౬

శినోహి యన్మృతమిహ యన్మృతకర్మఫలప్రసవః ।

అనాదృత్య శినం యన్మృత ర్వినిపాసో భవత్యలం ॥ ౧౦౭

సమో సమస్తే సరసీరభవ) పునఃపున ర్ద్వీర సమో సమస్తే ।

కృతాగసం మామశరణ్యమత్ర కృపాకటాక్షప్రసవ రీతి రక్ష ॥

దర్పాతిరేకేణ సమూహలాత్కా ప్రజాపతిత్వేన చ మన్తబిన్ద్య

ప్రభుం మహేశం సగతాం త్రయీణా

మదూషయం చుష్పరివాదనాభిః ॥

౧౦౮

శివద్రుహం దేహభృతాం కదాపి నిస్తారవార్తాపి సనారథాభ్యః

మమైవ భాగ్యేన కృతా త్వయాద్య

దోషస్య భూరే రియతీహ శిష్య ॥

౧౦౯

తస్మా త్త్రిలోకేశ మచింత్యశక్తిం

త్వాం స్తోతు మీశ! ప్రభవన్తి కే వా !

అద్య ప్రభృ త్యేష భవద్భవిష్యం

స్తనో మృహం తావకపాదసేవాం॥

ఇతి స్తుత స్తేన స వీరభద్ర స్త్రి సాదం రచయ స్త్వ జేసః ।
సద్భాయ మూర్ధాన మఖాధ్వరస్య పునః ప్రతస్థే పురఃసరివాసం
ఏతన్మహావీరపురోగమస్య శ్రీవీరభద్రస్య శుభం చరిత్రమ్ ।
పఠంతి యే ఖలు పాపినోపి పదం మహేశ్వర్య సమాప్నువంతి ॥
ఇదం పవిత్రం చరితం సమస్తం దుష్టు-ల్బుషధ్వంసకరం పఠ స్తః
మహానుభావా మహిష్టై ర్యజోభి
ర్వ్రజంతి భాగ్యాస్యతిదుర్లభాని ॥

౧౧౪

ఇతి శ్రీమద్భ్రహ్మాండ పురాణే ఉత్తరఖండే హయగ్రీవా
గస్త్యసంవాదే లలితోపాఖ్యానే దక్షాధ్వరధ్వంసనాది
కథనం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః

— 0 —

హిమవస్తంప్రతి నారదాగమనమ్

అగస్త్యః :—

పరితుష్టోస్మి భద్రై పై ర్వీరభద్రకథామృతైః ।
శ్రోతవ్య మపరం కిచ్చి దవశిష్టం హయానన !
అరూఢయావనోద్దామా హిమవ ఛైలనందినీ ।
కిం కృత్య మకరో త్వశ్చా త్కిం వివాహ స్తతో భవత్ ॥
శమ్భునా యాచితా కిం వా కింవా స్వయ ముపాగతా ।
కిం ప్రకారో వివాహోఽస్యా స్సంవృత్త స్తురగానన !
ఏతత్సర్వం విస్తరేణ కథయస్వ మమ ప్రభో !

3

త్వమేవ ఖలు సర్వాసాం కథానా మసి శేవధిః ॥

౪

హయగ్రీవః :—

కుమ్భసమ్భవ! తత్సర్వం కథియా మ్యవధారయ ।

యస్య సంశ్రవణాదేన పాపరాశిః పలాయతే ॥

౫

తాం తదామ్భత తానున్యం విశ్వాపస్తవివర్జినీం ।

విహ్లోక్య హిమవా ష్టభ్యో మనస్వినం వ్యవారయత్ ॥

౬

ఇయం మను కులే జాతా కాన్త్యై హ్యోక్త్యమోహినీ ।

మణిపదీపమా లేన భాసయంతీ యతః మమ ॥

౭

అసాధారణసౌభాగ్యకలయా భద్రగుణవరూ ।

చరితార్థిత మేవాసీ దనయా మను సత్కులం ॥

౮

అనునూప వరప్రేస్తు నమోక్త్యా వర్జితేషునా ।

అస్యాస్తు సదృశో భర్తా ప్రేషురో కేషు నేత్స్యతే ॥

౯

నేన్ద్రోనాగ్ని ర్నచయమో స పాశీ స నమీరణః ।

స కుబేరో స చ బ్రహ్మ సదృశోక్త్యా భవేత్ప్రతిః ॥

౧౦

కోవాసునూపో భవితా నాపి విష్ణు ర్భవిష్యతి ।

ఇతి చింతయమానం త మేకాన్తీ హిమవర్జరిం ॥

౧౧

సమాససాద మహిళో వైశికో మునిపుణ్యనః ।

పర్వతేన స్వమిత్రేణ సహ సర్వత్ర సభారణ ॥

౧౨

ఆశ్చర్యదర్శనార్థాయ తస్య స్థానం సమాగతః ।

ఆకాశా దపత త్పూర్ణచంద్రమణ్డలనిర్మలః ॥

౧౩

గోక్షీర భవళాకారో విన్మృత్పుణ్యపటాటవిః ।

- మహత్యా వీణయా నాదబ్రహ్మనిత్యానుషక్తయా || ౧౪
 గీతిబద్ధేన మృద్యేన స్తువాన శ్చన్ద్రో శేఖరం ।
 అంతరాత్మానుసంధానసిరఞ్చ త్పులకాన్వితః ।
 గజ్ఞానలిలసంసిక్తఘోతశుద్ధవపు స్త్వతిః ।
 అభ్యంతరస్థితం శైలం నారద స్సముపావిశత్ || ౧౬
 త మావతస్తం దివ్యర్షిం థామ్నా దివ్యేన శోభితం ।
 దివ్యజ్ఞానదృశం దృష్ట్వా ప్రత్యుత్థానం గిరి ర్వ్యధాత్ || ౧౭
 ప్రత్యుత్థితో గిరీంద్రీణః కృతపాద్యార్థ్యపూజనః ।
 విష్టరే వేశిత శ్చాసౌ నారద స్త మనోచిత || ౧౮
 త్వం గిరీణాం సమస్తానాం వానవో మనుతామివ ।
 అగ్రేనరోసి భద్రం తే సౌమన్యం మమ హన్షదం || ౧౯
 సుముఖోసి గుణాఞ్శ్యోసి సర్వభూచక్రధారకః ।
 త్వం శేష శ్చాదికూర్మశ్చ డిక్షాగౌశ్చ మదోత్కటాః || ౨౦
 యూయం ధారయత క్షిరోణీం విశ్వశ్లోఘ్య స్తతోహ్యసి ।
 ఇతఃపరం భవద్భాగ్యం కిన్నవా విద్యతే గీరే ! || ౨౧
 చతుర్దశ జగన్మాతా తవేయం కన్యకా భవత్ ।
 ఇయం లక్ష్మీ రియం పుష్టి రియం ధాత్రీయ మమ్బికా || ౨౨
 దేహార్థ ధారిణీచేయం ప్రేక్షా చప్రతిగోమణేః ।
 ఇయమేవ స్వధా స్వాహా నీతి సన్నతి రేవచ || ౨౩
 ఆత్మవిద్యా గుహ్యవిద్యా పాపఘ్నీ పాపనాశసి ।
 ఇయం భవిష్యతి విభో శృమ్భో రజ్జువిభూషణం || ౨౪

ఆరూఢయావనా చేయం సతూపేక్ష్యా కథంచన ।
 ఖమాం గృహీత్వా దేవస్య గచ్ఛ ఫాణ్వాశ్రమం సతి ॥ ౨౫
 మదుక్తం మావజానీహి తత్ర శమ్భు స్తపస్వతి ।
 నైరాగ్యేణ సమావిప్ర స్సతీ దేహవిచ్ఛనాత్ ॥ ౨౬
 స్నియమ్యద్వియగ్రామం సుఖసోరం తప ఆస్థితః ।
 స్వం గత్వా శైలమూర్ధస్యనిక పీ తపనయాం నిజాం ॥ ౨౭
 వేశ్య పరిచర్యార్థ మనుష్టాస్య కథంచన ।
 స రాయాహి సగర మేనం సతి గిరీశ్వర ! ॥ ౨౮
 మా త్పరిచయే జాతే త్వత్సత్త్వా సహ శబ్దరః ।
 రివ్యతి సమాశ్లేషం వైవాహికవిధాన్వనా ॥ ౨౯
 తద్ధనే కరిష్యంతి తారకాసుర వీశితాః ।
 హామ్యకం సురశ్రేష్ఠా స్తస్మా దేవ త్వయాచర ॥ ౩౦
 తిదివ్యదృశా తేన నారదేన నివేదితే ॥
 హుమేనే నిజం వంశ మద్భి కాజస్మరానవం ॥ ౩౧
 తి భావ్యర్థ మాలస్య గత ప్రిన్విరగతి ర్మునిః ।
 హిమవతస్థాన్పాశ్రమ గమనం
 ౨సి ఫాణ్వాశ్రమం గచ్ఛం పాలేయాన్రి స్రవక్రమే ॥ ౩౨
 యా విజయయా యుక్తాం విజయయా చ సుశీలయా ।
 తీం నిజాం సమాదాయ ఫాణ్వాశ్రమ ముపాగతః ॥ ౩౩
 కేకకోటిసభ్యైః గణనాథై ర్మహాబృతైః ।
 తః పాలితం భూరిఫలపుష్పరమృద్ధిమత్ ॥ ౩౪

- కైలాసశైలపాదస్య భూద్విగ్నేశవివర్ధితః ।
 తత్సమీపే నివిష్టం చ శాస్త్రసత్త్వమనోహరమ్ ॥ 31
- సుస్నిధిః చాచ్యుతః కష్టేభిః దేవదారు విరాజితమ్ ।
 నమేదు శింశుపా లోద్ర ప్రాయశ్చిత్తార్ తోభితం ॥ 32
- పుణ్యపక్షిమృగాకీర్ణం లఘుశీతలనిష్కరం ।
 కస్తూరికామృగావాస సువాసితశీలతలం ॥ 33
- శివభక్తైః స్పదాచ్ఛారైః ప్రీతిప్రసాదైః క్రితమస్తకైః ।
 భస్మధూళితసర్వాభ్యై ర్వసుభిః శాస్త్రధీన్వితం ॥ 34
- చంద్రిమాడ శివే శాన నీలకణ్ఠే నిత్యశః ।
 జవద్భిః కూజితవ్యాజా తృక్షిభిః స్పమలఙ్కృతం ॥ 35
- స్త్రీవార్తయాసి గహితం తపోవైభవనగ్ధనం ।
 ఘోషో స్తపఃక్రియాయోగ్యం ఘోష్యాశ్రమ మగో స్మగః ॥ ౪౦
- ఆశ్రమస్య బహిర్ద్వారే తత్ర తాం వినివేశయన్ ।
 స్వయం వినీతవేషస్స స్థితీనఙ్కుచిహ్నో విశేషత్ ॥ ౪౧
- అస్తర్జహబహిర్ద్వారే వ రత్నమానం మహాబలం ।
 శిలాదతనయం శైలో నన్దికేశ్వర మబ్రవీత్ ॥ ౪౨
- నన్ది ప్రథానభక్తోసి సోమార్థమకుటస్య యత్ ।
 తస్మాత్త్వయాద్యయత్కించి చ్ఛమోభ్యః కార్యం నివేద్యతాం ॥
- సేవితం చరణద్వంద్వం మమేచ్ఛాన రత్నతే ప్రభోః ।
 తస్మా నృమాగమం బ్రూహి జ్ఞాత్వానసర ముత్తమం ॥ ౪౪
- ఇత్యుక్తో గిరిరాజేన నన్ది చంద్రిశిఖామణిం ।

- ఉపగమ్య ప్రణమ్యాహ మాత్మన విహితాననః ॥ ౪౫
- సేవితం దేవపాదార్జున విష్ణునీహ మామృతే ।
- విష్ణుపితౄ మహతదేవో హ్యహం సాధు స్థితః ॥ ౪౬
- కిష్టి ప్రసాదం భూతూ తస్య పరమానందా మానితే ।
- అథ సద్గీ పరభవం నిత్యై శ్రీరామోదయం ॥ ౪౭
- అస్తాః ప్రవేశియమానాః పితౄ తస్యైకం గతాః ।
- ప్రణమ్య పితౄణాం మాత్మనాం విష్ణునీహ మాత్మనాం ॥ ౪౮
- ఉపాయుజ్య - నిరం శార్వణ విష్ణునీహ మాత్మనాం ॥ ౪౯
- దేవ! త్వం సర్వలోకస్య విష్ణునీహ మాత్మనాం ॥ ౫౦
- అనాదినిభవ శిష్టైః స్వతంత్రైః ప్రసాదాభిః ।
- త్వత్పాదపద్మైః స్వతంత్రైః పాదకం ప్రసాదయతే । ౫౧
- త్వద్ధర్మసం సమాప్త్యాం తిలకం పేదకం భూతం ।
- త్వా మనాశ్చిత్య కల్యాణి నాభివ్యాప్తపద్మినీ ॥ ౫౨
- త్వత్పూజాం తస్మాత్ మహా పాదాభ్యాం పద్మినీ ॥ ౫౩
- ఆస్తే మమైకా విష్ణునీహ మాత్మనాం హర్షతాం ॥ ౫౪
- పార్వతీతి సుతా కాది మతీయా గుణశాలినీ ।
- త్వత్పాదపద్మసంహారేణ కస్త మిచ్ఛతి శిష్య-ర ! ౫౫
- నిశవాభాభిపూర్తిర్య ద్భవత స్సేవయా భవేత్ ।
- అత స్త్వత్పాదసంహారేణ కస్త మిచ్ఛతి మమృతా ॥ ౫౬
- స్త్రీణాం చ పురుషాణాం చ పాదానా మపాదాత్మనాం ।
- ర్వేషాం భవతః పూజా పర మేకం పరాయణం ॥ ౫౭

శ్రీమదాంబికామహానామసమ్యక్

- వశినా మగ్రణ్యోఽసి తస్మా ద్వేన తపస్యతః ।
 నతు ప్రత్యూహాననీ మమ కన్యా భవిష్యతి ॥ ౫౬
- తస్మా దేతావతాదేవ న క్షతి స్తనస స్తన ॥
 దుహితు శ్చాపి మే వాఙ్చూర్తి ద్వేన భవిష్యతి ॥ ౫౭
- యది చేద మనుజ్ఞాతం భవతా భవతావన ।
 తదానయామి ద్వారస్థం సఖిభ్యాం సహ పార్వతీం ॥ ౫౮
- సా దాసీ భవత శ్శమోభి గృహసమ్మార్జనాదిభిః ।
 పుష్పాద్యుపసయై శ్చాపి మాలాగ్రథనకర్మణా ॥ ౫౯
- నిర్ధరామ్బుసమానీత్యా కామ్యై ర్మన్వై ర్వహాచ్యైః ।
 కరిష్యతి హి శుశ్రూషాం యద్యనుజ్ఞ తవ ప్రభో ॥ ౬౦
- ఇతి విజ్ఞాపిత స్తేన గిరిణా గిరిశ స్తదా ।
 కో దోషో యాదృశీచ్ఛా తే తథాకు ర్విత్యభాషత ॥ ౬౧
- తతః ప్రణమ్య హృష్టాత్మా హిమవా నదిశేఖరః ।
 చంద్రశేఖరపూజార్థే న్యయుంక్త నిఃకన్యకాం ॥
- సా పార్వతీ సఖియుక్తా వినీతా భక్తిశాలినీ ।
 అనుకూలా సదాచారా నిత్యం తం సముపాదరత్ ॥ ౬౩
- ఆలస్యం న కదాప్యస్యా వేదిసమ్మార్జనాదిషు ।
 నిత్యముద్యోగవ త్యాసీ త్పుష్పహరణకర్మణి ॥ ౬౪
- దేవపూజనవేదిషు బద్ధ్వా చప్తనమాలికాం ।
 పూర్ణకుంభం చ విన్యస్య సాక్షతైః కుసుమైః ఫలమ్ ॥ ౬౫
- చిత్రితం గిరిజా చక్రే చిత్రై ర్మృగళ పిప్ప్లైః ।

- ఉపానిశ్యే విశుద్ధాని తర్పణాన్ధం జలానిచ ॥ ౬౬
- మందాకిన్యా శ్చ సౌవర్ణ సన్ద్రజాల ముపాహరత్ ।
కోమలాంశ్చ కుశానాళీ సూమహాన్ధం వల్లవానపి ॥ ౬౭
- ఆసీయాసీయ సత్కారం చంద్రమాడస్య సా తనోత్ ।
ఏవంప్రకారతః కాలం మహాంతం సా యశస్వినీ ॥ ౬౮
- ఆరాధయన్నిజాభీష్టసిద్ధయే నీలకంఠమ్ ।
సోపి దేవః పశుపతి స్త్రీసంశ్లేష పరాఙ్ముఖః ॥ ౬౯
- నానాగ్రన్యస్తనయనో నియ మ్మేన్ద్రీయమణ్డలమ్ ।
భూమధ్యే హృదయం కుర్వ స్సంతర్వ్యస్తవిలోచనః ॥ ౭౦
- పరానస్తమయే ధామ్ని నిర్వికా గే నిరర్జునే ।
అద్వితీయే సదోల్లాసే స్రతీచీం సృష్టి మర్చయన్ ॥ ౭౧
- సముద్ర ఇవ నిర్వీచి రత్యస్తస్థిమితాకృతిః ।
వికల్పక్షోభరహితః ససంఖ్యసం ప్రవర్తయన్ ॥ ౭౨
- అబహిర్మానస శృంభు రాత్మజ్యోతిఃపరోఽభవత్ ।

తారకాసుర కృత పీడారథనమ్

- సతస్మి స్సస్తరే దేవా స్తారకేణ నివీడితాః ॥ ౭౩
- బహ్మణం శరణం గత్వా చక్రస్తు ర్భయకారణమ్ ।
భోచు స్తే కృతస్తోత్రా స్తారకాసుర వైశసమ్ ॥ ౭౪

కివాః :—

సం ప్రప్టౌ జగతాం బ్రహ్మన్వలక శ్చాప్యవేక్షకః ।

గృహశాస్త్ర నిర్మాణచింతా స్సోమశ్చ సురసీతతాః ।

భగవాన్ స్వర్గీయ పృథ్వీయ త్తావ తేణ మరాత్మనా ॥ ౮౬

నాళిపురి సకలం రాష్ట్రం ప్రజానాళి రక్షణకు ।

చంద్రవనారాధ్య వ్యభిచారా స్మరణమే నామనా కృతా|| ౮౭

గతిం వ్యసృజ్య వ్యసృజ్యం సూర్యస్యాపి చ సూర్యతా ।

అగ్నే రగ్నే త్వ మగమ ద్యమప్య యమతా హతా || ౫౫

శ్రీశైలశ్రీకృష్ణాం స్వయం సుందర స్వానందే అనంత మృతం ।

బట్టికొత్త (పట్టి)య పురియ పు ర్వేనామసి నః (వభో ! ౮-

தமிழ் மொழி இயற்றியவர்களைப் பற்றி

సర్వత్ర తత్త్వతాపాన్ని సాక్షాత్కారం గాత్రము ॥ ౬౦

అస్మిన్ గ్రామే శక్తిర్భవతి సర్వదా ముఖమేవ సః ।

అనంత ర్ముఖ దివ్య ర్ముఖ నామోత్తమం వర్ణిత మేవ ॥ ౬౦

కెంతో కాశి)ందనం బిచ్చ బిడ్డ చూస్తున్నామనే వయం ।

తస్మాదేతద్ విశ్రాంతిరేదితవ్యే తివశః ॥ ౧౨

మూనుషం రూప మూర్త్యుల పంచరత్న ముహూర్త తే ।

దేవకార్యాలి స్మరణ మంత్రకార్యాలి చానఘ ॥ ౯-3

దీప్యవేద సప్తవిధేన బాహ్యక స్వర్ణమగ్నః ।

విజ్ఞానము ద దాని)నా సూత్రమును ద సూత్ర)నన || ౨౪

అసాధ్య ఏనసపా)య న్యమ స్థలం శేవధి* ।

మొదటి పాదమున కర్మమును యది సర్వము సాధింపజేయును || ౯౫

యేర ముక్తానురన్యన్య శనురం భవతి ధు)వమ్ ।

వరేణ గర్వితో బ్రహ్మ స్థనగ్రస్తేన దానవః ॥ ౧౭౬
 చుశకీకురుతే సర్వం ప్రోక్తోవ్యం నవరావరమ్ ।
 అనాథనాథ స్త్వమసి త్వం నోహి త్వం విలాసమహా ॥ ౧౭౭
 త్వ మస్మ ద్వివదమౌఘాధిగర్భధారసురంభరః ।
 యది త్వ మధునోపాయం న వత్స్యసి చతుర్ముఖ ! ॥ ౧౭౮
 తారకస్య సముచ్ఛేదే తదాస్మ ద్జ్వలనం విహః ।
 ఇతి దీపప్రలాపై స్తై రమర్షత రాక్షసో విభా ॥ ౧౭౯
 జగాద మధురం వాక్యం తాస్మిన్ ద్విషన్యతాన్ ॥ ౧౮౦

ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్యపురాణే ఉత్తరఖండే మాయాగోనాగర్వ
 సంవాదే లలితోపాఖ్యాన తారకానందకృత వీణా
 కథనంనామ చతుర్థోఽధ్యాయః

—0—

తారకాసురదీపానిపృష్ట్యపాయః

(బ్రహ్మ) :—

భో! భో! దేవా! దురాశేన తారకేణ నిమగ్నితాః ।
 భవంతో దుఃఖమాయూతా ఉపాయః కస్య త్పేషునా ॥ ౧
 స హి దైత్యసతి సుత్వశాలీ బాత్వసి మాం ప్రసీ ।
 జ్వాలాసంతాపితాశేషం సుఘోరం తత్ప్రవాం శ్లవః ॥ ౨
 తస్మిం స్తవ స్తవ్యమానే చతుర్దశజగత్స్యసి ।
 ధూమాఘితాని చాభూవన్ కృథితా శ్చ శరీరిణః ॥ ౩

- అనోఽహ మర్య సాన్నిధ్యం కృతవా స్మితిమానసః ।
తేన వ్రనే నరః కశ్చిస్కమ సాన్నిధ్య కారిణా ॥ ౪
- త్వం సమస్త పగత్ప్రిప్తా సర్వ కామప్రదః సితా ।
త్వత్త ఏవ ఫలప్రాప్తి స్సర్వేషాం చ తపస్వినామ్ ॥ ౫
- యది మహ్యం ప్రసన్నోఽసి శ్రీమన్నులిపవిష్టర !
ప్రాప్య తే వరమేకం త ద్భిషా పరిపూరయ ॥ ౬
- అగ్నా ముక్తీన పి ర్భేణ యః కశ్చి మపహయతే ।
తస్మాదేవ భయం మేఽస్తు నాస్యతో వీరకోటితః ॥ ౭
- ఇత్యేవం హి వరాలిప్త స్థిత విక్రమశాలినా ।
తత్రైవ చతో విబుధా మయా తద్భక్తి నోపిణా ॥ ౮
- తస్మా న్మయా వర్ణితోయం మయాదత్తనగోపి సః ।
మధ్యైవ తస్య హాననం కర్తుం నఖలు యుక్యతే ॥ ౯
- అపిమణ్డోఽస్తిసూర్యార్థాత్కా కపట్వపి శతోపి వా ।
స్వయం సంవర్ణితో ఽర్హత్ గృహాంతస్యః కదాచన ॥ ౧౦
- అథవా హస్తు మాదగ్ధే మయాస్యేత స్స శక్యతే ।
క్షిప్య తే జ్వలనో వేశ్యేత్య స్య శాన్తిస్తు దుష్కరా ॥ ౧౧
- ఆతః కమపి సేనాస్య ముత్పాదయత యత్నతః ।
యేన తారకదోర్గర్భశమనం సమభవిష్యతి ॥ ౧౨
- భవితా స హి సేనానీః సార్వత్వా సహ సజ్జితాత్ ।
ఘాతో రేవ జగచ్చక్రనాథా చ్చస్త్రశిరోమణేః ॥ ౧౩
- సత్విదానీం సతీదేహత్యాగా ద్వైరాగ్య మాశ్రితః ।

ప్రీతిని కర్ష మాత్రేపి వైముఖ్యం నమరాగతః ॥ ౧౪
 అతిఘోరతపోనిష్ఠ స్వాత్మగ్యాపసరాఽయతాః ।
 ఆత్మాన మాత్మనా పశ్యేన్నాస్తి స్థాన్వితమేతితః ॥ ౧౫
 దైవా ద్యుష్మత్కృతై ర్భూత్వ రివాసేన నిష్కపన్నైః ।
 గురుణా పరిచర్యార్థ మనుశిష్టే న పాన్వతే ॥ ౧౬
 సేవమానామపి స్థాణు స్తం సోర్వర్యతద్యతేనం ।
 నాలోక తే నాలవతి ప్రసక్త్యేనపరో హరః ॥ ౧౭
 తయా సహ సమాసజం కుర్యధర శేఖరః ।
 యది యుష్మత్కృతై ర్యత్యైః ప్రయాన్యతి తనామభయం ॥
 తయా చ రమమాణోసా వీర్యం శ్యత్యతి భాన్వతం ।
 తద్వీర్యం జ్వలనప్రఖ్యం సోఘ ముక్షమతాం గతా ॥ ౧౮
 భూమా త్యత్యతి సా దేవీ సాన్యగ్ని మోక్ష్యతి ఘ్రివం ।
 సోఽగ్ని శ్చప్రస్య భార్యాసు కృత్తికాసు ప్రమాత్యతి ॥
 తాశ్చ సంతాపవిధురా మోక్ష్యన్తి స్వస్థాపితే ।
 సాచ తద్వీర్యదహన జ్వాలాసంతాపితాకృతిః ॥ ౧౯
 నిజే శరవణప్రాప్తే ప్రజ్ఞేన్యతి వియన్నదీ ।
 ఏతావతాపి కాలేన శుక్లం మాహేశ్వరం మహతే ॥ ౨౦
 ప్రయాన్యతి పరీణామం కుమారశ్వేన నిర్జరాః ।
 సుకుమారో మహేశానకృతాస్త్రో దృఢవిక్రమః ॥ ౨౧
 అధీతసర్వవిద్యశ్చ సేనాసీ ర్శ్నో భవిష్యతి ।
 తదేత త్కార్యసంసిద్ధే ర్మూలహేతుం సురోత్తమాః ॥ ౨౨

సార్వత్వ్యా సహ సంకర్షం శమోష్ణ స్పర్శాదయిష్యథ ।
 సచేదాసీం విరక్తిః శ్చా వర్తన్తే నిట తీక్షణః ॥ ౨౫
 తస్యోత్పాదయితం రాగం నియోజ్యో రతివల్లభః ।
 తస్మా దేదాసీం స్వానాసం ప్రకూత నియోజ్యోత్తమాః ॥ ౨౬
 ఇన్ద్ర్యక్త్వా ప్లగ్ధో వేధా స్త్వపి స్వగ్ధం యః యున్సురాః ।
 అథాఽనురావతీనాథో నిజకార్యస్య సిద్ధయే ॥ ౨౭

చిన్మ్రమస్మఛసంవాదః

సస్కార జగతీవక్రమోహనం హృదయేశయం ॥
 అథ పుష్కోత్సవోద్భవమనీయకరామ్బుజః ॥ ౨౮
 జ్వలన్మృష్యసంగ్రహేణే పూర్ణహాణీవప్రప్యహః ।
 అశేష విశ్వసోద్యర్యసానవమ్పన్ననిగ్రహః ॥ ౨౯
 అవిష్ట మశోకం న హూతం చ సవమ్లైకా ।
 సోతోత్పలం చ వభోమో న్యాయుధాని సము ద్వహన్ ॥ ౩౦
 చంద్రేణ నేనివతీనా భాషయూణః పదేపదే ।
 వసన్తస్య ముఖం వీర్య మిత్రస్య ప్రహస న్మహుః ॥ ౩౧
 రాగేణ వీరమర్దన పరితాపం సమాచరన్ ।
 స్త్రీబృష్టబలసమ్పన్న స్త్రీసమాలోకసాయకః ॥ ౩౨
 రజనీయమాయానా స్కన్ధానిలమహారథః ।
 సగ్యేసామపి సమ్యాహం సమ్పాదయితు ముత్సుకః ॥ ౩౩
 తపసా ప్రథమో విభిన్నో మాయాసారపరాక్రమః ।
 ఉత్సుల్లకన్తికారాభకమనీయవపున్యతిః ॥ ౩౪

- రతిదేవ్యా సమాధిస్త్వ శ్వశ్రావణం సమాచారం ।
 ఆగత్య మనుతాం నాథ మభ్యవ్యవ్య ముత్సహే ॥ ౩౫
- నికబాణద్యుత్తే పుష్పర్షభ స్థాపనయః స్థిరం ।
 అథ శక్రేణ నిర్జిప్తే మహా త్యాగమున్మతే ॥ ౩౬
- భూసంజ్ఞయా కృతాన్ముఖే విజ్ఞానాణ రుపానిశతా ।
 కార్యసిద్ధిపరత్వేన స నేతా నాకావసినాం ॥ ౩౭
- సహస్రమసి చక్షుసాంషి ప్రసన్నా స్వత్ర ద్దశివాన్ ।
 భర్తు సహస్రనేత్రాభివృద్ధా రే హోపసూదితం ॥ ౩౮
- ప్రసాదం శ్లోఘాయానోసా పుష్పభవ్యా స్వర్ణిభిరతే ॥
 దేవ శ్రేణోక్యసీరశ్రీనివాసభువన్మన్మథ ॥ ౩౯
- అఖణ్డిత ప్రతాపోష్ట పురస్కృత మహాసుర ।
 జహ్నుసుర చకోరాక్షీ దర్శనకననిశాతన ॥ ౪౦
- పులోమభుజదర్పాహిభేదన ద్విజపుత్రం ।
 భవత స్సుప్రసన్నాని వరాకే మయి వాసన ॥ ౪౧
- చక్షుసాంషి కిన్ను లగ్నాని కార్యం తే కిన్ను పాద్యం ॥
 అశక్యమసి వా కార్యం సంసాధయతు ముత్స్యతం ॥ ౪౨
- విరక్తా న్మోహయిష్యామి తవ్యమానాం హృదయశం ।
 మయి సన్నద్ధకోదణ్డే వైరాగ్యం కస్యజాయతే ॥ ౪౩
- తపోమాహాత్యగర్వేణ యే చ త్యాగ మవజానతే ।
 యే కాంక్ష్యంతే భవత్థానం మోహయే తా న్నరాధమాన్ ॥
 ద్వయమేవ భవచ్ఛత్రం కులిశం చాహమేవ చ ।

తావసేన్వాదిమం కుర్ణ మకుర్ణ ప్రిపసే వ్యసాం ॥ ౪౫

మమ సర్వత్ర సిద్ధిర్ధృ నివర్తంతే శిలీముఖాః ।

అసాధ్యం మమ బాధానాం సత్వాపి భవవత్రయే ॥ ౪౬

స్త్రీమాత్రవాన్మవిముఖాసపి ఘోరపశ్చిన్నాన్ ॥

కరోమి సతతం నారీముఖాలోకపశ్చిత్పరాన్ ॥ ౪౭

యే వా తవ ద్విరూపేన్ద్ర్యా శ్చక్షుర్యోద్దృష్టంతేజసః ।

త్వద్రాజ్యం సంత మిచ్ఛంతి సూహాయ్యయాని తానపి ॥ ౪౮

విస్మయ శత్రువ్యాపారం విఘ్నాయాహవచేష్టితమ్ ।

అప్రకృతే నుఖానర్థే స్మరిన్యామ్యేవ కాతరాన్ ॥ ౪౯

అరాళే కేళిసచ్చార చర్చురాలోక సేవలమ్ ।

తనునీనీసముల్లోలహ్రావనీనర్తనోద్వలమ్ ॥ ౫౦

వక్త్రదగ్గ్యభగతి వ్యక్తీకృత రదచ్ఛవమ్ ।

శూర్యాకలహకో నీన విపాటలకలీలభూః ॥ ౫౧

శత భూర్త హతాశేతి సదా భర్తృపనత్వరమ్ ।

ముఖ మస్తోమరస్త్రీణాం దర్శయన్త స్సర్కరారురాః ॥ ౫౨

ఉత్సాహ మఖిలం త్యక్త్వా నాశం యాన్త మయా హతాః ।

అథనా కాం స్త్రియం లభ్యం నిజనాచ్ఛానమాసిసీమ్ ॥ ౫౩

ఇచ్ఛసీతి జగన్నాథ యావ ద్విసశయామి తామ్ ।

యా శే దృష్టిపథం యాతా సాత్రినత్యమదోద్ధతా ॥ ౫౪

త్వత్కృతప్రాధనావాక్య ముల్లంఘ్యిల్లంఘ్య వర్తతే ।

తాం శరై రసలజ్వాలానూడాహై రవపీడయన్ ॥ ౫౫

త్వదేశరణం తస్యాం కలయిష్యామి వీరతామే ।
 యత్రక్వాప్యనుజానీహి గన్తుం త్రతాం సాధయే ॥ ౫౬
 న సురేషు న దైత్యేషు న స రేషు న భోగిషు ।
 న దివ్యమునిబృహదేషు న సిద్ధిదేషు న హోగిషు ॥ ౫౭
 న సాధ్యేషు న యజ్ఞేషు న చ చారణజాతిషు ।
 న బ్రహ్మణి న వా విష్ణో బహునా కి ముహూర్త్యపి ॥ ౫౮
 అతి ప్రభావస్థులితే శక్యం రేవ మహీశ్వరే ।
 మయా సరభసం ముక్తో బాహో న ప్రతిహత్యపి ॥ ౫౯
 అత ఆజ్ఞాపయ క్షీణం యత్ర త్వదప విర్రూపే ।
 ప్రసాదపిశునాని త్వచ్ఛరణాంపి త్వరయన్తు మూమే ॥ ౬౦
 ఇత్యుక్తః పశ్చాబాణేన కిణ్చిద్రోషోద్భూతాశ్వతిః ।
 సహస్రాక్షో నచః కామం వ్యాపహం గభీరవాన్ ॥ ౬౧
 జగదేశమహావీర యస్త్వియా ప్రతిపాదితమ్ ।
 అతోవ్యధికమేవాస్తి శోభోర్వం తన మస్మిన్ ॥ ౬౨
 సర్వేషామపి దేవానా మేకం కార్యం మహాత్మరమ్ ।
 విశ్వచక్రోపకారాయ త్వత్ప్రధానతీయా స్థితమ్ ॥ ౬౩
 త్వాం వినా తస్య కార్యస్య సమ్ప్రతి గ్నహి విద్యతే ।
 కమలాకరకోశానాం స్ఫుటకః కో రవిం వినా ॥ ౬౪
 తారకాసురవర్యస్య వీర్యనాశై ర్మహీయసా ।
 త్రైలోక్యకణ్ఠకస్యైతే వాఞ్ఞప్తి వధ మర్హతః ॥ ౬౫
 ఉత్పాదయితు ముద్దామశక్తసేనాస్య మేకకమే ।

- వాఙ్మన్త పార్వతీసక్తం శమ్భో ర్మకరకేతన ! ౬౬
 స ఇదానీం మహేశాస స్తపస్యన్నపి వర్తతే ।
 వర్తతే తత్ర గిరిజా తత్సక్తే తద్వశంవదా ॥ ౬౭
 తదేత స్కమతాం కార్యం యదా సమ్పాద్య దాస్యసి ।
 తదా త్వత్పుత్ర సకల స్వర్గ స్సంరక్షిణో భవేత్ ॥ ౬౮
 ఇత్యుక్త స్సురనాథేన రతినాథ స్తథాస్త్వితి ।
 వద న్నుజ్జిహ్వాం స్తప్సి ప్రణానామ బిడౌజసి । ౬౯
 అత్యుత్తమమ్మ-రే కా ర్యే వ్యవిత్యుక్త్య ప్రవర్తినమ్ ॥
 త మిన్ద్ర) ప్రీతహృదయా బాహుభ్యాం పరిషస్వజే ॥ ౭౦
 ఇతి సమ్భావిత స్తేన త్యక్తస్సమ్మానపూర్వకమ్ ।
 నిష్టగామామరావత్య ఛస్సిగ్వాశ్రమసమున్ముఖమ్ ॥ ౭౧

ర తి మ స్మ థ స ర వా దః

- అథ వ్రజసిపాతేన నిహితే నాశు మూర్ఛసి ।
 త్రస్తా రతి స్వస్థభర్తారం వాచ మూచే సగద్గదమ్ ॥ ౭౨
 అనారోగ్య మహాత్మా-ర్యం కి మగ్ధీకృతవా నసి ।
 పీరమానిత్వద ర్పణ త్వయా సర్వం వినాశితమ్ ॥ ౭౩
 కాత రేషు మను ష్యేషు విశృంభలపరాక్రమః ।
 తద్రీత్యా యోగినాం నాథే జగన్నాథేసి దృప్యసి ॥ ౭౪
 క్వ స తీవ్రతపోజాతనిష్టగ్గఢనసత్రయః ।
 క్వ త్వం పేశలదోస్సర స్త్రిమాత్రే కృతవిక్రమః ॥ ౭౫
 పత్యో యచి దీపస్య జ్వాలాగ్రం భక్షయిష్యతి ।

మశకో వా యది విషం మహా త్వీత్వా మదం వ్రజేత్ ॥ ౭౬
 యద్యస్థకారనివహ స్సూర్య మాక్రమ్య నిష్క్రమే ॥
 తదా తవ భవే చ్ఛక్తిః ప్రభావశ్చలీనో హ నే ॥ ౭౭
 త్రిపురాదపి కిం సార స్త్వం కిం సారో యమాదపి ॥
 అస్థకాదపి కిం సారో కళం త్వం గర్విత శ్చివే ॥ ౭౮
 ఇమం ప్రతిక్రియాకౌస్యం స్వాత్మమాత్రనినాశకమ్ ॥
 వ్యవసాయం ప్రపన్నోఽసి వాసనేన విమోహితః ॥ ౭౯
 తేహి ధూర్తా స్సురా స్సర్వే నిజకార్యస్య సిద్ధయే ॥
 ఋజుబుద్ధిం భవస్తం హి పాతయిష్యంతి నమ్మకే ॥ ౮౦
 ఇదం ప్రాణుణికద్వారా చుష్టపరస్య మారణం ॥
 అన్యలోకస్య పుత్రేణ నదీగాధవిశోధనం ॥ ౮౧
 త్వయి నట్టే సురేంద్రాణాం కిన్న భిన్నం భవిష్యతి ॥
 మయైవ దుఃఖం వైధవ్యా దభవ్య మనుభోష్యతే ॥ ౮౨
 అతికష్ట మిదం కష్టం కష్టా త్కష్టతరం నిష్పదం ॥
 యజ్ఞగోమ స్సంయమినం మహాదేవం ప్రధానమ్ ॥ ౮౩
 ఇతి రత్యా యుక్తియుక్తం నిశమ్య నచనం స్మరః ॥
 అంతర్విశక్కుమానోపి ధీరం ప్రోవాచ భాషితం ॥ ౮౪
 కిం పాపిష్ఠే ప్రలపసి కిం మమాపి న దుర్జయః ॥
 మహానుభావా అపి మే పుమాంసో బాణమూర్ఛితాః ॥ ౮౫
 వసిష్ఠో వశినాం శ్రేష్ఠో రేమే చణ్డాలకన్యయా ॥
 చంద్రో గురుకళత్రస్య నిశ్శజ్కోఽభూ త్సర్విగమే ॥ ౮౬

నూధనో గోపనారీషు బారవృత్తిర్వయా కృతః ।
 గౌతమస్య ప్రియూతహల్యా వాసవేనోపసర్జితా ॥ ౮౭
 దండకో నామ భూపాలో మునికన్యాం సమగ్రహీత్ ।
 సూర్యో మణియగణాంకో బడబూహణం వ్యధాత్ ॥౮౮
 ప్రజాపతిర్జగద్ధాతా స్వసుతామేన భుక్తవాన్ ।
 వాలీ కపిమలత్రేష్ఠో జగ్రాహ భూత్యభామినిం ॥ ౮౯
 (వపాతో) బ్రహ్మగో జ్ఞానతేనధిర్గతకన్ధరః ।
 మన్యాణాభిన్నమర్క్రాపౌ రామభార్యా మపాహరత్ ॥ ౯౦
 అసంఖ్యాతాః స గే సుగ్రహ భ్రాంతచిత్తా మమేషుభిః ।
 నిర్గర్యాదేవ రాగేణ సజ్జు- లి పాపితా మయా । ౯౧
 ఈదృశస్య మమోదగ్రకోర్జ్వలీశశుష్కణః ।
 సింహకపాశికోట్యా వా సుభాగే కిం విధీయన్య ॥ ౯౨
 వృథా భయ మిదం ముచ్చ మమ కో నా సరాభవః ।
 స్వప్నేపి మమ వీర్యస్య భక్తా క్వాపి స విద్యతే ॥ ౯౩
 ఇతి శత్రూ-మరాభాన్య మోక్షిప స్థిరభాష్మితైః ।
 శీఘ్రం సస్పర్శ హస్తేన కమ్యయన్నంగ ముత్తమం ॥ ౯౪
 వసంతోపి రతిప్రోక్షగ వనసం ప్రతిపాదయన్ ।
 తద్వీరభాషాధాన్వీయ స భర్త్యతో బోష మాస్థితః ॥ ౯౫
 అథ భృంగోవభీహార్షి మటన్యమవకోపయన్ ।
 సజ్జీచకార పుండ్రేష్ఠుదండకోదండ మంగజః ॥ ౯౬
 సమౌగసఖసమ్మూర్ఛత్యేషణీమణితద్వనిం ।

విడమ్బయ న్ననంగస్య విస్ఫురో దివి ప్రసన్నే || ౧౭

భుజాస్ఫోటం చ బహుశః కృతవా స్తోలకజ్జ-ణః ।

అహంకారస్య మహతీం కాష్ఠాం ప్రాప్తో మనోభవః || ౧౮

అథ మారేణ దదృశే పురతః పుష్పసమ్రాజా ।

కైలాసపాదనికపే స్థితం స్థాన్వాశ్రమం మహతే || ౧౯

ప్రావిక్ష దథ కందర్పో దర్శనమ్మిలిషేష్వణః ।

మహాయోగిన మిశానం జగీషు స్తస్మాదావనం || ౨౦

ఇతి శ్రీ బ్రహ్మాండ పురాణే ఉత్తరస్కంధే హయగ్రీవా

గస్త్యసంవాదే లలితోపాఖ్యానే తారకాసురవీణా

నివృత్త్యపాయాది కథనం నామ సత్సాధారణధ్యాయః

— ౦ —

స్థావాశ్రమే వస స్తవిత్ప్రమ్భుణ్మయః

అథో వసంతం సన్నిత మాహూయ కుసుమాయుగళః ।

అకాండ ఏవ జృమ్భస్వేత్వాదిదేశ నిజేచ్ఛయా || ౧

స వసంత స్తదాలమ్బ స్థాన్వాశ్రమ వనం మహతే ।

ఆత్మానం బహుధా కృత్వా సమభృమ్భిష్ట శోభిషు || ౨

విభ్రష్టపాండువత్రాణి లతాకుంజాని సర్వశః ।

స్నిగ్ధశ్యామలకాంతీని కాననేషు విరేణిరే । ౩

భ్రష్టేషు పాండువత్రేషు నోత్థితే వల్లవాంకురే ।

కాండశేషా లతా రేజు స్త్యక్తభూషాశ్చ వ ప్రియః || ౪

ఈషదీపత్ప్రవాళేషు సమంకూరత్సు వీరుధాం ।

వకుళాసవ నివ్యస్త పానవర్జ్యస్త చేతనా ।
 భృగ్జ్ఞానా మదామోనవమ్మనం భృగో మానధే ॥ ౧౫౬
 మద్దమారుతసభృగస్సస్తమానా నవశ్రియః ।
 మధుసమ్మర్క మాపాద్య మత్తాభవ లభ్యున్ముచే ॥ ౧౫౭
 ఆపానగోష్ఠీనపకా శ్చభృగీకమృగీనృహం ।
 వకుళద్రుమపుష్పాణి వికాశశ్రియ ముష్పితేవ ॥ ౧౫౮
 మాకస్తవిటపిశ్రేణేశాఖా మారుహ్య కోశ్చైతః ।
 అభిచితః పద్మామోరాగః ప్రత్యరగ్యం ప్రసాద్యతః ॥ ౧౫౯
 మహాసంయమినం దేవం తిహిష్ఠోః పుష్పకవృషాః ।
 పికవాణీ సముత్తాపా యాత్రామజ్జత కామాభీ ॥ ౧౬౦
 దాక్షిణాత్యసమీ గేణ చలన్త్యః పల్లవాలభిః ।
 యోధాగన వ్యరాజస్త సహకారమహిమాలభిః ॥ ౧౬౧
 మాకస్తపుష్పధూళీనాం పాలి క్యోమమి ప్రసాదే ।
 సైన్యధూళీన చక్షరం తిహిష్ఠోః శ్చిత్తశోయినః ॥ ౧౬౨
 అనజ్గరాజ్య మధునాచాతం త్రిభువనం ప్రియం ।
 యశశామాళనిస్సాన్వయైః పికనాన్ద రహాయత ॥ ౧౬౩
 ఉదారసుమనోగుచ్ఛ పీనస్తనవిసమ్రుతాః ।
 రామాగన దధుః కాన్తి రమ్యా శ్చేన్మృకయన్తయః ॥ ౧౬౪
 ప్రియాశుపుష్పమదిరా మత్తపట్టదమోపితః ।
 అనజ్గజయసిద్ధ్యర్థం యాత్రాగానం విజేనిచే । ౧౬౫
 ఉదగైః కోకిలాలాపైః భృగీణాం కలర్పబృహైః ।

- కామకోదంత్యుక్తిః శ్శబ్దరూపం సగత్యుతం ॥ ౨౬
- అతేతనాశ్చ తరవో మధుసన్సుగ్ధ- నన్వితాః ।
- సున్ద్రస్థనవతావల్లివనితాః పరి కథి రే ॥ ౨౭
- అన్యత్వమివ సమ్మృచ్చి- స్తననః పూర్వసూపతః ।
- అబిష్కృతాశ్చన బధిః కాముకాః కాము వీశలాః ॥ ౨౮
- సమస్తజన్మచిత్తినాం మదకారిణి మాధవే ।
- ప్రౌఢమాణే నవోద్ధేతే నర్వంసవమి మాధవతే ॥ ౨౯
- సర్వజేపర్వజే ముగ్ధం ముగ్ధేమగ్ధేన వల్లియః ।
- అథ వల్లిషువల్లిషు ప్రబుల్లిసమనూత్కరః ॥ ౩౦
- అథపు స్పృషుపు స్పృషు నిస్పృశా శ్శృఙ్గసంకవః ।
- శీఘ్రపూ రీశీఘ్రపూ రీ శీతలా సౌరభచ్ఛటాః ॥ ౩౧
- సౌరభేసౌరభే ప్రత్యైసమ్భ్ర)మా భృక్తసుభ్ర)వాం ।
- కించ భృక్తేషుభృక్తేషు సచ్చరన్తః కలన్వనాః ॥ ౩౨
- స్వనేస్వనే సుజాతాశ్చ వీశలా లయసమ్మదః ।
- లయోలయో మనోలేనం లలితానాం మృగీవృశాం ॥ ౩౩
- స్త్రీషుస్త్రీషు సముల్లంస మభజన్ రాగవృత్తయః ।
- రాగేరాగే రనివశే ముద్వేగం బాహుతాన్తవం ॥ ౩౪
- తాన్తవేతాన్తవే గీతబన్ధా వానస్తగీతయః ।
- గీతాగీతౌ కృశాన్తేనాం డోలాభేలనకాదయః ॥ ౩౫
- ప్రజ్వలన్నివ కత్కేభౌ హుక్కుర్వన్నివ కోకిలే ।
- గాయన్ని వాళిమాలాసు ఘూర్ణమానగి వానిలే ॥ ౩౬

- ఉత్పతన్నివ చాకాశం నుమనోహాళిపానిషు ।
 వర్షన్నివచ మాద్భీషు సృత్యన్నివచ శాఖిషు ॥ ౪౭
- హసన్నివ సమున్మిలస్సిందువారహంశిషు ।
 ప్రౌఢాతస్థితభవ సుష్ప్వ ద్విష్పకయిష్టేషు ॥ ౪౮
- పీతవస్త్రాంచితభవ ప్రస్ఫుట్ కన్తికారకే ।
 నఖక్షతాన్వితభవ సుభరత్పంగళపాళిషు ॥ ౪౯
- నానానిధ నిజాకారో వస్త్రాః సర్వ పృష్ఠుత ।
 ఇత్థం మథౌ పృష్ఠమూణే ప్రమత్తాభవ చిత్తవః ॥ ౫౦
- అథరోత్తర మాకారం శృంగారస్య ప్రాపిరీరీ ।
 తత్రత్యామునయ స్స ర్వే మనుసంరంభు సమ్పదా ॥ ౫౧
- అకాండహృదయస్కర్తే రస్వత్యైర్హృదయాధవనః ।
 అహేతురాగకల్లోలసమ్ముల్లి వికృతిస్పృశ్య ॥ ౫౨
- స్త్రీమయం సకలం విశ్వ మసశ్యం ప్రత్ర తాపసాః ।
 ఇతస్తతః కిన్నరీణాం మంద మిశాసభీతిభిః ॥ ౫౩
- శుశ్రువే తరళస్వానై ర్మృనిభి స్వరమూర్ఛనం ।
 స్వప్నేపి వనితావార్తా శ్రవణేషు సరాఙ్ముఖం ॥ ౫౪
- ఉన్మాదయతి మజ్జస్మ మాధనో మునిమానసం ।
 గళితం ధ్యానధారాభి ర్నష్టం నియమసమ్పదా ॥ ౫౫
- సమాధిభిశ్చ విభ్రష్టం మునీనాముదితే మథౌ ।
 ఘోణాశ్రమగతా శ్శ మ్భా ర్గణా అపిమదోద్ధతాః ॥ ౫౬
- ససస్త్రపుష్పసమ్భార మాణిఘ్నో ముహుర్ముహుః ।

- సర్తనం బహుధాగానం వాకోవాక్యం పరస్పరం ॥ ౪౭
- విస్మృతేశాసనంత్రాసా స్వేష్టచేష్టాం వితేనిశే ।
- నానావిధానాం పుష్పాణాం ఘోషిభి ర్భస్మలేపనం ॥ ౪౮
- విధాయ మధునా మత్తా సస్మతు గ్గణకోటయః ।
- యత్కించ త్వేదవం జన్మజాలం జారాయుశం తథా ॥ ౪౯
- బౌద్ధిజ్ఞం చాణ్డలంచాపి తత్సర్వం మదహాశ్రయత్ ॥
- ఇత్యున్మాదీని బృన్దాని గణానాం సన్నికేష్వరః ॥ ౫౦
- అవలోక్య దురాచారా న్యున్మాదీ గ్గతభీ ర్జవాత్ ।
- హా! కష్ట మేత చ్చాపల్యం కి మకాణ్డే విధీయతే ॥ ౫౧
- కిం ప్రస్మయోఽద్య స స్వామీ సంయమైకపరాయణః ।
- వికారా సఖలాం స్వేష్టా విమలే బ్రహ్మణి స్థితః ॥ ౫౨
- విష్కంబుయోగ మూషన్న నిరస్తా శేషవాససః ।
- అస్య సంయమధారాయాం విఘ్నం కిమితి దుర్మదాః ॥ ౫౩
- వాకోవాక్యంచ కలహాః కురుశే త్యన్వశా గ్గణాన్ ।
- అస్య సంరమ్భమాత్రేణ నాసాగ్రన్యస్త తర్జనైః ॥ ౫౪
- కూక్కు-రగర్భవక్త్రస్య భుక్తికటికటిల భువః ॥
- ద్వినః పరమా మాణ్డం ప్రమాణీకృత్య తే గణాః ॥ ౫౫
- యథాపూర్వం నిజాకార మవలక్ష్మ్యైవ సంస్థితాః ।
- తస్య హుక్కు-రమాత్రేణ గణావన స కేవలమ్ ॥ ౫౬
- సశబ్దత్రాసవికలం తత్సమస్తం తపోవనమ్ ।
- సతు పృథ్వస్య కస్యాపి కమ్పః ప్రాదురభూ త్తదా ॥ ౫౭

మూకతామేవ సమ్ప్రాప్తిః కోశిలా ముద్రతావనాః ।
 ఇతస్తతః ప్రసర్పన్తో మృగా విష్కంబ్విత్తాః కృత్తాః ॥ ౫౦
 నమద్దపవనస్పదైః ద్వల్లిప్త శౌచస్యా మాగతాః ।
 శమోఘాః ప్రధానభక్తస్య స్మరణ స్తస్య చాష్టయోః ॥ ౫౧
 చిత్రార్పిత మివారణ్య మతేన మథవర్తనాః ।
 ఏవం స్థితేచ సమయే మధునా పూరితే నవే ॥ ౫౨
 మత్తే వ్యఖిలచిత్తేషు శృంగే రీ ప్రేష మాగతే !
 ఉదస్తే రజకల్లోతే ప్రదీప్తే మస్మథానతే ॥ ౫౩
 స్థాన్వాశ్రమం ప్రవిశ్యాస్త స్సఫర్కిణ్యా నహ స్మరణః ।

మస్మథస్య స్థాన్వాశ్రమా ప్రాప్తయేః

దర్పమద్దరసభౌర మచర స్మృతేనాస్తేవతే ॥ ౫౪
 కుక్షే కుక్షే నిలియైవ ముహూః ప్రచ్ఛన్నసర్పరణః ।
 చోరవ ద్యోగినం జేతు మనకాశ మలోకత ॥ ౫౫
 అథ సర్వగణేంద్రాణాం వర్షాయుత్వా విలోచనమ్ ।
 నిబిడం మాధవీకుణ్డం ప్రవివేశ మనోభసా ॥ ౫౬
 ప్రవిశన్నేవ నేత్రస్య వామస్య స్ఫురణం ముహూః ।
 దుర్నిమిత్తతయాశబ్ద్య కింఞ్చచ్ఛబ్దా మధారయత్ ॥ ౫౭
 పునఃపునశ్చ పుస్ఫర భయోత్తరశతారకమ్ ।
 వాతాహత మివామోఘజం దక్షిణం లోచనం రతేః ॥ ౫౮
 అప్రవేశ్యం చ ప్రతాళినిబద్ధం ఛన్నదిబ్బుఖమ్ ।
 మాధవీమణ్డపం కామ స్వావకాశ మలోకత ॥ ౫౯

అథాస్య నాతిహారస్థ సమేతుభవశోభమాః ।

సమూహస్థులర మేర్పరిస్థిరూపవర్ణనమ్

కస్యాపి మూలభిష్ట్యస్య హ్యక్రభువర్కానకుణ్ణినః ॥

౬౮

ఉపరిస్థిత మిశాశం ప్రజ్వలన్తమిహావలమ్ ।

నిమ్మ-మ్మమివ తల్లంసుం నిర్జ్వలన్త మిహామ్బుధిమ్ ॥

౬౯

అనాతనిహతజ్వాలమివ తీపం మహాన్మృశిం ।

నిగర్జ్జ్వలియసంహారం నిగర్జ్జన్వారమణ్డలం ॥

౭౦

నిగర్జ్జచి త్తేజానల్వ మనిగర్జ్జసమాధికం ।

బర్జ్జసన్వాసనాసీప మజ్జ-స్య చ్ఛతరద్వయం ॥

౭౧

అక్షమాలాం ద్విగుణేత్తాం వహంతం కన్యసీమని ।

భస్మోద్గ్రహణితసర్వాంగం భోగిసర్వంకబంధనం ॥

అనాలోక్య మనార్యాణా మదృశ్యం మష్టచేతసాం ।

అనతర్క్యం మబుద్ధీనా మహాంగ్కానవగోచరం ॥

౭౩

వేదైరపి కృతా ద్విషం విశ్వాతీతం మహోనిధిం ।

జ్వల త్సుషుమ్నానాన్తి తేజో కేభావలోకనం ॥

౭౪

చిన్మాత్రశేషిణం శాంత మద్వయోల్లాసవాసితం ।

అచిన్య మసరిష్ఠేయ మహామ్కాననివర్జితం ॥

౭౫

అహంశేదంతమో ద్దైక్య మనుభవంజాన మాత్మని ।

యుగప్రవృత్తౌ నేకసమాప్తాంశు సమానయా ॥

౭౬

అంగస్య తేజస్సంహత్యా విబంతం విష్టవత్రయం ।

శోషయంత మిహాశాశం చూషయంతమివ ద్విషః ॥

౭౭

- ధైర్యచ్యుతి కథామాత్రరహితం నిశ్చలాకృతిం ।
 బ్రహ్మరంధ్రసముద్భూత జ్యోతిఃపుష్టనిశాకరం ॥ ౭౮
 క్షయకాలార్కసదృశ క్రూరకాంతముఖామ్భుజం ॥
 పరానందమహాన్యోమిని లజ్జకృమివ భూయసా ॥ ౭౯
 కియద్భి రేవ దివసై గ్గద్ధ్వజైః జ్యోభి సుదృఢైః ।
 విశ్వం నయంతమివచ స్వకీయాశేషణోబ్ధలం ॥ ౮౦
 ఉపర్యుపరి వర్ధిష్ణు తపఃపావకరోచిషం ।
 లభ్యాధిపత్యమివచ వ్యాతన్వానం విరక్తతాం ॥ ౮౧
 స్వతంత్రై ర్మహసాం బృహత్త రస్వతంత్రం జగత్త్రయం ।
 ద్రావయంతమివ ధ్వస్తచేతోవికృతిమాత్రకం ॥ ౮౨
 మోహితాశేషచేతోభి రస్యభాకృతకాననైః ।
 మధురై ర్మధుసంరమ్భై రవ్యస్పృష్టనిజక్రమం ॥ ౮౩
 శాంతానామపి తం శాంతం భీషణానాంచ భీషణం ।
 గమ్భిరాణాంచ గంభీర మన్యానాకలితక్రియం ॥ ౮౪
 అన్యాగోచరమాహాత్మ్య మన్యాధర్మితసంయమం ।
 మన్మథరత్యోరీశ్వరదర్శనసమయజనితదశావర్ణనమ్
 స్వయమేవ స్వమాత్మానం పశ్యంతం పరమేశ్వరం ॥ ౮౫
 బాహ్యదృష్టికళామాత్రరహితం నీలకంధరం ।
 అవలోక్య భయోద్విగ్నశంకాశంకుశులీకృతః ॥
 త్రాససంజాతపులకో ముహురుత్పన్న వేపధుః ।
 కింకర్తవ్యవిమూఢాత్మా నీరసాం రసనాం వహన్ ॥ ౮౬

- అతిధైర్యవివర్యాసా దవసన్ననిజాకృతిః ।
కరవిప్రస్థైర్కోదంహో భయనిశ్చలకోపనః ॥ ౮౮
- ముహూర్తమాత్రం వినతి మాత్యాన మవిశ త్స్మరః ।
నాశ్లాసీన్నిజ మాత్యానం వినస్కార నిజం బలం ॥ ౮౯
- విభ్రాంతచిత్తో నావశ్య ద్విప్రస్థం సశరం ధనుః ।
జహీన్ద్రాప్రత్యవాదేన మహానయమిహ సభోః ॥ ౯౦
- పాశరూపేణ మహాసా బద్ధ్వేనాకమ్మహః కృతః ।
ముహూ రప్రతివత్ప్రీత స్తమీభూతుభవన్మహః ॥ ౯౧
- మనోభవస్య నో కిచ్ఛ దాశ్వాస మవలన్భుతః ।
త్రాసేన మూర్ఛిత ఇవ తం దృష్ట్వే గాఢసంయమం ॥ ౯౨
- వజ్రేచ పహికో యద్వత్కృషిహః పవినేవచ ।
మహాదేవస్య తేజోభి రభిఘాత ఇవాన్త రే ॥ ౯౩
- తస్యైవ ఘోరతపసా తస్యమూస ఇవాత్మని ।
భ్రాష్ట్రక్షిప్త స్థూణచ భ్రమ స్తత్యస్తవిహ్వలః ॥ ౯౪
- గళితాశేషశోణ్డిర్యం వీరవాదవివర్జితం ।
నిరస్తయుధసజ్జ-ల్పం స్యస్తవాసవభాషితం ॥ ౯౫
- ప్రాణమూత్రావశేషం స్వమాత్యాన మవబోకయత్ ।
రతిశ్చ తాదృశీ జాతా ప్రాగే నోద్విగ్నమానసా ॥ ౯౬
- కింకరవ్యవిమూఢాద స్తిశ్యస్తీ భర్తుసాహపైః ।
వికిరస్తీ బాష్పకణాన్నిశ్శ్వాసం సృజతీ ముహూః ॥ ౯౭
- తేజసా సంయమనిధే ర్మహేశస్య ప్రసర్పిణా ।

దృష్టిపాత్రపతిహతిం నిశతా భృతవీరీణాం ॥ ౧౦౮
 వాఙ్మనఃకాయపూర్వంన భర్తృ ర్విజయ మిచ్ఛతీ ।
 శక్త్యాశక్యుభి రత్యుత్తర నిరీక్షిత ముత్తమాం ॥ ౧౦౯
 సా త్రాసవేపగుక్తిర్జ్ఞానాంతర విజయమానసా ।
 భజే కామనథూ త్త్యుత్తరం శిష్యాం నిర్వీర్యం పంచమం ॥
 ఇతిప్రసక్త్యానసరే మహేష్వరే
 మహాస్త మాచోక్య తమాపరిగ్రహం ।
 అతీవ భీత్యా కులితో బధూనతి
 జహీర్షయోత్కృ- రభిప్రస్థనాంతరం ॥ ౧౧౦

ఇతి బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే మాయగ్రీవాగ్యం
 సంవాదే లలితోపాఖ్యానే మత్తవీర్యరాధాని
 కథనన్నామ పరిహాసోపాఖ్యానా

పా ర్శ్వ లీ వ త్త న మ్

మాయగ్రీవః :—

అథ ప్రిణప్తపీర్యస్య వత్సా)సా త్పుష్పగర్వహః ।
 వర్ధయస్తీవ భూమానం స్వబాన్ధవ్యై ర్మహోద్భవైః ॥ ౧
 శృంగారససామగ్రిం మహాక్షేప స్వకొత్తభిః ।
 వసస్తపుష్పమాలాభి రలఙ్కృతవపుర్గణాం ॥ ౨
 రాజ్యలక్ష్మీ రివానగ్గరాజరాజ్య భూయసీ ।
 సర్వాభరణశోభాఢ్యా తత్రాయాతా థ సార్వతీ ॥ ౩

- వివక్ష్యత్యే వ్యవేక్ష్యత్యే సామత్వేనసంభవం ।
 సామత్వేనాహుంస మూలభ్యో యోగో నాభజ త్వరః ॥ ౪
 ప్రపద్యంతేమహిభ్యో మూలం వివక్ష్యంతం ।
 వివక్ష్యంతే తే వ్యవేక్ష్యత్యే నాహుంసేషయా ॥ ౫
 తస్యే వివక్ష్యం నాభ్య తరలభ్యోనాభవంతః ।
 సామత్వేనాహుంసే వ్యవేక్ష్యత్యే ప్రపద్యంతః ॥ ౬
 అథ సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ।
 ఆవేక్ష్యంతం వివక్ష్యం నాభ్యో నాభ్యోనాభవంతః ॥ ౭
 అలక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతః ।
 మూలభ్యోనాభవంతే మూలభ్యోనాభవంతే ॥ ౮
 మూలభ్యోనాభవంతే మూలభ్యోనాభవంతే ॥ ౯
 సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౦
 కేవలభ్యోనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౧
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౨
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౩
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౪
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౫
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౬
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౭
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౮
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౧౯
 అలాక్ష్యంతే సామత్వేనాభవంతే సామత్వేనాభవంతే ॥ ౨౦

- బద్ధీకృత మివాతామ్రం దధానా కరరోచిషా ॥ ౧౪
- సిన్ధువారస్య ముకుతై స్థూలహాక్షిక కాన్తిభిః ।
- భూషయన్తి సముత్పన్నా పీవరా కుచమణ్డలౌ ॥ ౧౫
- అజ్ఞదత్వ మనుప్రాప్తం సవకేతకపట్టకం ।
- దోర్లతాసంవిభాగేన కుర్వాణా జాతెగౌరవం ॥ ౧౬
- వకుళస్రక్రృతం కాఞ్చీదామ్ర శేఢివిఘోషణం ।
- బిభ్రాణా బహులామోదముహ్యత్పష్పస్థయవ్రజమ్ ॥ ౧౭
- వాసన్తికై ర్బహువిధై రలకేషు నివేశితైః ।
- తమ శృబలితాభాభి స్తారకాభి రివాదధే ॥ ౧౮
- తత్తత్థాన ప్రవిన్యస్తైః పుష్పసంభూరభూషణైః ।
- భృశం కృతార్థయన్తీవ వసన్తం కామమన్త్రిణం ॥ ౧౯
- ఇథం విచిత్రవేషా సా స్వసమానసభిజనా ।
- నిత్యసేవావిధిం కర్తుం శమ్భో రాగమ ద్దదిజా ॥ ౨౦
- శృఙ్గారసీమసమ్పత్తిం రాగస్యే వావలమ్బనమ్ ।
- ఉత్కణ్ఠాయా ఇవాధార మానస్తస్యేవ విగ్రహమ్ ॥ ౨౧
- తారుణ్యస్యేవ సంస్థానం తాం పర్వతకుమారికామ్ ।
- ప్రథమం బల మాస్థాయ సన్నద్ధోఽజని మన్మథః ॥ ౨౨
- అత్రాస్తరే శైలసుతా స్వభావా దతిసుష్టరీ ॥
- వసన్తకాన్తిసమ్పర్కా ద్భృశ మున్నాదకాకృతిః ॥ ౨౩
- హంసదమ్పతిరూపేణ పుష్పై రత్యస్తశిల్పినీ ।
- విధాయ రచనాభేదం తత్ర న్యస్తవిలోచనా ॥ ౨౪

పాఠ్యత్వా తత్త్వరసదర్శనమ్

- సద్విద్వారం సమాసాద్య ప్రార్థయామాస దర్శనమ్ ।
 సద్వి న్న వసరం సమ్య గవలోక్య పినాకినమ్ ॥ ౨౫
- మా మాగతాం ద్రష్టుకామాం వినివేదయ కిజ్జరీమ్ ।
 చిరా ద్భగీరథీర్వర్ణవద్దేభ్యో బీజకోశకాన్ ॥ ౨౬
- ఆహృత్య సమ్యగాశోష్య ఖరాంశో రాతప్తైః ఖరైః ।
 సూచివేధేన సమ్యక్చ నిర్మాయ గ్రథనక్రమమ్ ॥ ౨౭
- అతిశ్లేష్ఠం మనోహారి విధిన త్సభ్యయాన్వితమ్ ।
 పద్మాక్షమాలావలయ మానైష ముపధౌకనమ్ ॥ ౨౮
- పతద్దత్వా మహేశస్య కృత్వా భక్తినమస్కీయామ్ ।
 యథాపురం వినిగ్గన్తుం వినివేదయ శూలి నీ ॥ ౨౯
- త్వ మే వావసరశ్లోఽసి సదైవ నికటస్థితః ।
 ఇతి నాథితవ త్యేనం సద్దినం శైలనందనా ॥ ౩౦
- సచ సద్దీ కరోద్ధూతహేమవేత్రలకోద్భవః ।
 తథా స్వీతి మహేశస్య సంఘాన మవిశ చ్ఛనైః ॥ ౩౧
- అస్మి న్నేవాస్తారే దేవ శ్చిరధ్యానసమాధిమాన్ ।
 విలీన మవ్యయే తత్త్వే పునరాదాయ మానసమ్ ॥ ౩౨
- బద్ధ స్మనశ్చ వాయుంద విశ్రాన్తివిభనం సయన్ ।
 ప్రసక్త్యోనప్రబుద్ధేభ్యో విరరామ మహేశ్వరః ॥ ౩౩
- మూలాధారస్థితే ర్వాయో రుక్తీలనవశా ద్దీవి ।
 శ్చిత స్సమాధివిరమా త్పశ్చాద్భూమి మలమృత ॥ ౩౪

- యోగా ద్విరమత స్తస్య చతుర్దశశతమమ్ ।
 మహాభారం సముద్వోధు మశకన్మైవ యోగినః ॥ ౩౫
- సకూర్మేశో నదిజ్ఞాగా నానంశో నాద్రయస్తథా ।
 సమాధివిరతో తస్య భారం వోధుం ప్రసేహి రే ॥ ౩౫
- అథ తం సముపాగత్య శైలాది స్సంవృణ్ణిషత్ ।
 ఉపథాకనహస్తాం తా మద్రుజాం ద్వారవర్జినీమ్ ॥ ౩౬
- తత శ్చలచ్చిల్లివల్లిపల్లవోల్లాససంజ్ఞయా ।
 ఆదిష్ట స్సహసా నస్తీ తాం ప్రవేశయ దమ్బికామ్ ॥ ౩౭
- మూర్తేవ మోహినీశక్తి ర్మన్మథస్య మహాజనః ।
 ఝలజ్ఘలితమజ్జీరశిజ్జీతం సశ్చచాల సా ॥ ౩౮
- సా గత్వా కుస్తలస్రంసిమాలతీపుష్ప శేఖరా ।
 సవిలాసం సలజ్జలచ సభక్తి ప్రణతిం వ్యధాత్ ॥ ౪౦
- ఉత్తిష్ఠస్తీ ప్రణమ్యేశం ఝలజ్ఘలితహూషణా ॥
 అజ్ఞాలిం కర్తు మారేభే ప్రముగ్ధకరవల్లవా ॥ ౪౧
- అజ్ఞాల్యథం సముత్క్షిప్తకరయా గిరీకన్యయా ।
 ఈష త్ప్రస్తోత్తరీయత్వా ద్వ్యక్షీకృతకుచశ్రియా ॥ ౪౨
- పున స్తదజ్ఞగసకేళివ్యాపృతహస్తయా ।
 సమయన్త్యా హియా వక్త్ర మగ్రే తస్థా పినాకినః ॥ ౪౩
- ఈశ్వరవిజయాయ మన్మథోద్యమః
 తమేవావసరం ప్రాప్య తేన రథప్రహారిణా ।
 ఆకర్ణపూర్ణం చక్రమే కోదణ్డం కుసుమేషుణా ॥ ౪౪

- గుణమధ్యస్థితం పుష్పగౌణం స కుసుమాయుధః ।
 కటకాముఖరమ్యేణ హస్తేనాకృత్య రంహసా ॥ ౪౫
- పురః ప్రసారితేనృస్యస్మి న్ముష్టిపీడితలస్తకే ।
 ధారయన్ భస్వన శ్శృంగం సవపుణ్డోక్షులక్షకమ్ ॥ ౪౬
- లక్ష్యం ప్రతి ప్రవృత్తేన చక్షుషా సావధానధీః ।
 సంహితస్య కలమృత్య సంస్థానం పరిశోధయన్ ॥ ౪౭
- ప్రత్యాల్లిఖప్రకారేణ దక్షిణం చరణం శ్వనైః ।
 జానుసీమని సముచ్చయ పదస్యాన్యస్య జానునా ॥ ౪౮
- భూమిం స్పృశ స్పదాగ్రేణ మధ్యమాసమహీతలః ।
 తిర్యగ్విప్రత్యహారేణ వక్షసోన్నతిశాలినా ॥ ౪౯
- ధనుష్కుల్లణవిన్యాసవిశాలేన మహాజనః ।
 ధౌర్యవిద్రావణం నామ శమ్భో రుసరి ప్రిణామ్ ॥ ౫౦

ఈశ్వరస్య మన్మథవికారః

- మోహం వ్యవసిగో మూర స్సచ తం ద్రష్టు మైహత ।
 అభేశాన స్సమాధీనా మస్తరణ్ణీభవన్నసి ॥ ౫౧
- చన్ద్రోదయధృతక్షోభసాగరప్రతిమాశయః ।
 ప్రకమ్పమాసహృదయః ప్రభూతై రాగఘట్టవైః ॥ ౫౨
- కదంబగోళకాకారం బిభ్రాణ స్సకలం వపుః ।
 స్వేదబిన్దుస్పృతః పాణేః పరిభ్రష్టాక్షమాలికః ॥ ౫౩
- వివక్షితం యత్కిమసి స్ఫురితాధరవల్లవమ్ ।
 మష్ట మప్రతిపత్యేవ రుద్ధం కణ్ఠే పునఃపునః ॥ ౫౪

ప్రవేపమానాఙ్గుళినా ప్రస్వేదప్రసరస్యతా ।

అభ్యర్ణవర్తినీం భస్మకుణ్డికా మసకృత్స్పృశన్ ॥ ౫౫

అత్యస్తదైర్యవిభ్రంశా దాత్మానమపి న స్మరన్ ।

ముహురుత్కలికాసిన్ధో స్సంవాహిత ఇవోర్మిభిః ॥ ౫౬

వల్లద్రుణిలసన్మదహసిత శేణిచారుణి ।

వ్యాపారయామాస దృశాంత్రితయం పార్వతీముఖే ॥ ౫౭

సాచ తత్కాల ముద్భిద్యత్పులకాఙ్చితవిగ్రహః ।

అపాదచూళికోదఙ్చత్ప్రస్వేదప్రసరాస్థితా ॥ ౫౮

భయకమ్పం రాగకమ్పం భుక్తా నానోన్యమిశ్రితమ్ ।

అజాతపూర్వం తద్దృష్టిచఙ్చారం దైవికత్వితం ॥ ౫౯

కృతార్థితస్వసాభాగ్యసామ్రాజ్య మవగచ్ఛతీ ॥

ప్రణా మాంజలిసన్ధానవ్యక్తదోర్మూలదర్శనా ॥ ౬౦

పిదధానా పటాస్తేన స్తననాళికకుట్టలమ్ ।

తతః ప్రత్యూహసంత్రాసరాగమందాక్షసమ్మదైః ॥ ౬౧

మిశ్రితై రేకతాం ప్రాప్తై రత్యాకులితచేతనా ।

నమయంతీ ముఖం చారు శరదీమసుహోదరం ॥ ౬౨

సాచీకృతేన నేత్రేణ నిఘ్నతీ నీలకన్ధరం ।

నూతనాచార్యవర్యేణ మత్తేదైవ మనోభవా ॥ ౬౩

భావాంతరాణి గూఢాని శిష్యమాణాని జగ్ముషీ ।

బౌత్సక్యేన ప్రవిశ్యతాం దృష్ట్వా ప్రతిపదం విభోః ॥ ౬౪

అపార్తయంతీ మందాక్షా త్కటాక్షాంశ్చ ముహుర్ముహుః ।

అనంగవీరసర్వస్వ మంగం బలకథామణం ।	౬౫
ఇథం ప్రకాశయామాస పురస్తాత్ సర్వస్థితిం ।	
తాదృశీవ గృహరాత్రిమలమాత్యంతీహా ।	౬౬
కర్ణాత్కంకణరత్నైశ్చ పాణినా సత్రసాన్నితం ।	
పుష్పశిల్పకృతం హంసమిగులం చాక్షుమాలినం ॥	౬౭
మన్దోసివీశకోత్తైః కృతా మగ్రే న్యవేదయత్ ।	
తయా నివేశితం శమ్భు రగ్రే రాగతరంగితః ॥	౬౮
ఉపశాకపరూపేణ దద ర్షాక్షగుణం హరః ।	
తస్యావలోకనా ద్భూయ స్సార్థిత స్తవనః క్రియాం ॥	౬౯
స్మరితశ్చ స్మృతిభ్రంశం తస్మభా ద్దృష్టి మాహరత్ ।	
సరాగనేత్రసంచార మపహృ త్యామ్బికాముఖాత్ ॥	౭౦
పున ర్వ్యవస్థాపితవా నుగ్ధాఢం ధైర్యబంధనం ।	
అహేతుకం నావగచ్ఛ స్న కాండే ధైర్యవిప్రవం ॥	౭౧
దృష్టిం సంచారయామాస నిశ్చల కాతరకథరః ।	
అథ దక్షిణతః కుంజే మాధవీమంటపోదరే ॥	౭౨

రామదహనమ్

సంధాయ సుమనోబాణం ప్రత్యాగీభకృతస్థితిం ।	
సమ్ప్రహస్తం సముద్యుక్త మనంగం బలదర్శితం ॥	౭౩
భయశంకాతరళయా రత్యా పృష్ఠేనుపాలితం ।	
శౌణ్డిర్యదుర్మదం మార మద్రాక్షి ద్దృష్టపథద్వజః ॥	౭౪
సమాధిభంగకోపేణ సమ్పన్నభుమటికటుః ।	

- దూరవిస్ఫారితకూరనేత్ర మస్యాభవన్ముఖం ॥ ౭౫
 అత్రాంతరే సా గిరిజా రోషచిహ్నం తివాసనే ।
 విలోక్య వేపమానాంగీ కియన్మూర మసాస్పృవత్ ॥ ౭౬
 అథోత్తస్థే పురధ్వంసిలలాట్రోధలోదనాత్ ।
 దివా దీపితచండాంశుమహసా జాతవేనసా ॥ ౭౭
 కోపం సంహర చణ్డిశ! స్వస్తిస్వస్తి నాకినాం ।
 వచనం సాధ్వసభ్రష్టనగ్నం యావత్సనిర్యయౌ ॥ ౭౮
 తావదేవ స చణ్డిశసాలకుండ హుతాశనః ।
 క్షణేన పుష్పధన్వాన మహిషీ భృష్కచేతనం ॥ ౭౯
 పలాయితాశ్చ సర్వేపి దేవా స్తత్కర్మసాక్షిణః ।
 అతిభీత్యా ముకుళితం చక్రే చక్రం క్షిప్రీహా ॥ ౮౦
 హరసంరమ్భసమ్మన్న సాధ్వసా భర్తృనాశతః ।
 మూర్ఛాతిమిరితా లోకా నివసంత రతిః క్షితౌ ॥ ౮౧
 క్షణం సా కామదయితా మూర్ఛాయా ముక్తచేతనా ।
 నాజ్ఞానీ నిజజైధవ్య మతిదుఃఖనికేతనం ॥ ౮౨
 పర్వతేస్త్రసుతా ప్యాళిపరిష్వక్తవపుస్తతా ।
 సాధ్వసా స్మిలితాక్ష్యేన స్తమ్భం భేతీ మహాత్మరం ॥ ౮౩
 అదృష్టపూర్వసంరమ్భ ముష్వే త్వోద్విగ్నచేతనః ।
 తస్యాః కమ్పః ప్రవవృథే భిష్ట స్థగధగిర్యురః ॥ ౮౪
 స క్షణేన శిఖిజ్వాలా వజ్రదగ్ధాంగజగ్రహమః ।
 అంతర్ధి మగమ ద్భోమి నీలకన్ఠరవారిదః ॥ ౮౫

పరిహస్తుం వసూసంగం తస్మాప్రత్యూహ మిశ్వరః ।
 తిరోహితమతి స్సర్వైర్దేవైర్దేవకైః స్తిరోహితః ॥ ౮౬
 వసంతస్తు సమస్తేషు వర్తమానః పరాశిషు ।
 హరసంరమ్యభీతాత్మా పృష్టు హ్యేషమగ త్సమం ॥ ౮౭
 ఉన్ముదితం చ వదనం కోకిలానాం శుభే వనే ।
 పల్లవానిచ పుష్పాణి పుష్పానాని మహీమహాం ॥ ౮౮
 అథోద్విగ్నాం మహితరం హరసంరమ్యవేగతః ।
 అభ్యవావద్యత తదా ప్రాతేయధరణిరః ॥ ౮౯
 వత్సే! మనోరథాః తే నలంతి బహువిఘ్నతః ।
 నిశ్శేయసానా మిష్టానాం ప్రత్యూహకళిః వదేవదే । ౯౦
 కదాచి త్కుసుమభ్యోజిత మహతాం మాససం మృదు ।
 కదాచి త్కుసుమభ్యోజితమహతాం సింహరం ॥ ౯౧
 క్వ తన్నిటలనేత్రస్య భ్రమరణిపటలం ముఖం ।
 క్వ త్వ మత్యంతమృద్వంగీ కథం తస్మాదవత్యసి ॥ ౯౨
 ఆగచ్ఛ భవనం వత్సే! త దస్మద్విహదేవతాః ।
 పూజితా స్తవదేయీస్సు ర్య ద్భవ త్యాభిహంభితం ॥ ౯౩
 ఇతి లజ్జాభయోద్వేగా నిమిలితనిరోచనం ।
 ఆదాయ స్కంధ మాహోష్య బగామ స్వగృహం గిరిః ॥ ౯౪
 ఈశావరాధసాశంకా బహుపుష్ప దివకసః ।

ర తీ ప్ర లా పః

సా రతిః పురతో భస్మశేషం పురుషవిగ్రహం ॥ ౯౫

మూర్ఛాయా బోధితమనా విధినా లోకత స్మరం ।
 పునః పపాత మూర్ఛంతీ సునకుఞ్ఘాయ పాణినా ॥ ౯౬
 నిఘ్నతీ నిర్భర మురో వాచాలమణికంకణా ।
 వికీర్ణ కేశభిభ్రష్టవసంతకుసుమావళిః ॥ ౯౭
 భూమిసంవేష్టనాలగ్నధూళిధూసరవిగ్రహాః ।
 అయి! నాథ! మనోనాథ జగన్మోహన మస్మదా ! ॥ ౯౮
 అభిరూప సుధారూప సూప్యతాలూపపేశల ।
 దీనా మనస్యశరణాం ప్రవిహాయ క్వ యాస్యసి ॥ ౯౯
 ఇత్యాలవంతీ భ్రామ్యంతీ పతంతీ భూరిశః క్షిత్ ।
 అత్యంతకరుణోదేహా ద్దృషదోఽపి వ్యసిద్రవతో ॥ ౧౦౦
 సఖ్యైః ప్రియాం తథాభూతాం వసంతః ఖన్న మూపనః ।
 ఆశ్వాసయామాన భృశం బ్రహ్మశాప మనుస్మరన్ ॥ ౧౦౧
 ఇతి శ్రీమద్భృహస్పతిపురాణే ఉత్తరఖండే హయగ్రీవా
 గస్త్యసంవాదే లలితోపాఖ్యానే కామదహన
 కథనన్నామసప్తదశోధ్యాయః .

— 0 —

మన్మథస్య బ్రహ్మశాపప్రాప్తిః

అగస్త్యః :—

హయగ్రీవా! మహాప్రాజ్ఞ సర్వవిద్యామహాదధే !
 కస్మా చ్ఛాప మనుప్రాప్తః కామదేవః పరాక్రమీ ॥ ౧
 కిమర్థం బ్రహ్మణా శాపః పశ్చబాణే నిపాతితః ।
 వివిచ్య బ్రూహి తత్సర్వం సద్దేహో యేన సశ్యతి ॥ ౨

హయగ్రీవః :—

- పురాకిల మహాకల్పే ప్రవృత్తే చాక్షుషాస్తరే ।
 తపోబలమదోన్మత్తో దాసవో న్వా బభూవతుః ॥ 3
- సహాదరా తౌ సున్దరోపసున్ద్రాభ్యో లోకకణ్ఠకా ।
 విజిగ్యాతే జగచ్చక్ర మశేషం విక్రమాశ్రయే ॥ ౪
- తయోః ప్రతాపసమ్కారృద్భిశ్చయో శ్వశ్వ మల్బణమ్ ।
 వితప్తాః నిక్రమోదేకం సేహ రే న దివోకనః ॥ ౫
- తౌ వనోన్యమప్రిప్రీతో వనోన్యం సుపి కారిణౌ ।
 అనోన్యసమదోన్మత్తో ఖోభయూమాసత్సర్వగతౌ ॥ ౬
- నిస్సాన్యధ్యాయవమహ్నిరం నిగస్తవనక్రియమ్ ।
 అసాస్తదేవతాస్మాక మవధ్యస్తతపోభవమ్ ॥ ౭
- అతినిర్విణ్ణదేవభు మన్యాయూచారవర్జితౌ ।
 చక్రతు స్తే జగచ్చక్ర మాజ్ఞాచక్రేః నిష్కరమ్ ॥ ౮
- దేవనారీ రహరణౌ మభిన్తాం దేవణాగ్రహణౌ ।
 దేవవృక్షా నలుసతౌ మధ్యక్షోభయతాం సురాణా ॥ ౯
- ఇతి చుష్టసమాచారౌ తౌనౌ సున్దరోపసున్దకౌ ।
 తపోబలమదోన్మత్తో తాపయూమాసత్సర్వగతౌ ॥ ౧౦
- అథ సర్వే మస్త్రయిత్యా మేరుప్రస్థే దివోకనః ।
 బ్రహ్మణం శరణం జగన్మస్త్రే జివరితాపినః ॥ ౧౧
- అవశ్య స్పృహలోకం తే వేదఘోషనినివితం ।
 మూర్తిభిశ్చ తపస్యాభి ర్మూర్తి ర్యశ్చైశ్చ సంయుతం ॥ ౧౨

- విధివాహనహంసస్య వంశోద్భూతైః పతత్తిభిః ।
 ధవళచ్ఛదసమ్భూతైః స్సరస్సు నిబిడికృతం ॥ ౧౩
- సావిత్రిత్యాచైవ గాయత్రిత్యా సరస్వత్యాచ సేవితం ।
 వేదైః స్సమస్తై రఖిలై రాగమైశ్చాపి సేవితం ॥ ౧౪
- సప్తకోటి మహామద్రైః స్సమంతా త్పరివారితం ।
 కృష్ణాజినావరుద్ధాంస్తై ర్దణ్డిభి శ్శుశ్రులాననైః ॥ ౧౫
- వేదపూతముఖామ్భూజై ర్మునిభి శ్చాప్యభిష్ఠితం ।
 కమణ్ణులులనద్ధస్తై ర్దణ్డిభిశ్చాపి ముండిభిః ॥ ౧౬
- పరబ్రహ్మనుసంధాననిర్వృత్తిరపి సేవితం ।
 ఏతాదృశగుణోపేతం బ్రహ్మలోకం దివ్యోకసః ॥ ౧౭
- ఉపగమ్య శతానస్తమద్విరం సముపానదత్తాః ;
 అథావసరవిజ్ఞేన లోకే నాంత్యవవేశితాః ॥ ౧౮
- అలోకంత శతానంద మాశ్రితానందవర్ధనం ।
 గవ్యూతిమాత్రదీర్ఘాణాం సహస్రస్య మహీయసాం ॥ ౧౯
- పత్రాణాం పటలైర్యుక్తే గవ్యూత్యర్థసుకర్షితే ।
 తదర్థకే సరోచ్చాయే స్థూలనాశమనోహరే ॥ ౨౦
- నిత్యం భాస్కరసాన్నిధ్యా త్సదా వికసితాననే !
 పద్మసింహాసనే దేవ మాసీనం చతురాననం ॥ ౨౧
- చతుర్ముఖవినిష్ఠ్యాతసర్వవిద్యాకదమ్బకం ।
 పింగళశ్శ్రుతపదన మీషత్కసిలలోచనం ॥ ౨౨
- విద్రుమాతామ్రవపుషం జటామకుటభాసురం ।

- యోగిభిః పరితోనిత్యం స్తువానై రుపసేవితం ॥ ౨౩
- సవక్షేణేవ కైలాసగిరిణా నికటస్థతే ।
- నిజవాహనహంసేన సేవితం తుంగవర్షణా ॥ ౨౪
- త్రైలోక్యగంధర్వపురీనిర్మాణే యోగసజ్జికాం ।
- తారకానలయజ్యోతి స్సప్తతం బిభ్రతం దృశోః ॥ ౨౫
- అతిప్రసన్న మాకాశం శాంతం కారుణ్యమాంసలం !
- జగతా మువకారాయ రంజయంతం ముహున్ముహుః ॥ ౨౬
- మూర్తాభిరేవ విద్యాభిః ప్రసన్నస్తుతినూక్తిభిః ।
- బద్ధాంజలిపుటాభిశ్చ చతుర్దశభి రావృతం ॥ ౨౭
- అమాయ మజరం విశ్వనిర్మాతారం నిరామయం ।
- దయామయంచ తే దేవా పశ్యంతిస్మ ప్రజాపతిం ॥
- సత్త్వా స్తుత్త్వా పునర్నత్త్వా బద్ధాంజలిపుటాన్సురాః ।
- వృజిర్జీవ స్థయం సుందోపసుందప్రతిపాదితం ॥ ౨౮
- దేవాః :-
- అశేషవిష్టప్రసప్తః ! కష్ట మస్మాక మాగతం ।
- త్వయి జాగ్రత్యపిహితే సదా కారుణ్యవన్నిణి ॥ ౩౦
- సున్దోపసున్దో దుర్దాంతా దురాచారపరాయణౌ ।
- వినాశితం తమోపేతం త్రైలోక్యం సచరాచరం ॥
- తన్ని రాకరణోపాయ శ్చిన్త్యతాం చిత్కులానిధే !
- అస్యథాకలయ భ్రష్టా నశికారా నివౌకసాం ॥ ౩౧
- ఇతి విజ్ఞాపితో దేవై రీషధాసలసన్ముఖః ।

- ఉవాచ సస్వనం వేదా దేవానసుర పీఠీతాః ॥ 33
- జానే సున్దోపసున్దాభ్యా మధికం భయ మభ్రువాః !
- న తయో రన్యోహీరా ద్వధశక్త్యాని వివ్యతే ॥ 34
- పురాఖలు మహావీరా తేహితే మాం ప్రతి ద్రుతమ్ ।
- సాన్నిధ్యం చా వ్యకరనం తయో స్థిరైర్హితేహితే ॥ 35
- వరం వృణోతాం భద్రం వా మిత్యుక్తే సహసా మయా ।
- తా వూచతు స్సప్రణామా వరప్రార్థనతత్పరా ॥ 36
- ఆవా మత్యస్తసుప్రీతో నావయో ద్వైరసమ్భవః ।
- తస్మా దావాం వినా మృత్యురానయోగావయో ర్భవేత్ ॥
- యది త్వ మావయోః ప్రీతో వరం దేహ్యవయో రిమమ్ ।
- ఇతి సున్దోపసున్దాభ్యా ముక్త స్తే వబ్రువం పునః ॥ 37
- తత్రైవ యువయో రస్తు నాన్యః కోపి హనిష్యతి ।
- యువా ముద్దామవిక్రాంతౌ యువాంతౌ యువయో ర్యమా ॥
- ఇతి సున్దోపసున్దాభ్యాం వరం ప్రాదాం పురా సురాః !
- తస్మా దవై ర్నహస్తవ్యౌ సమయా సచవిష్ణునా ॥ ౪౦
- సరుద్రేణ సచంద్రేణ సచదిక్పాలకై రపి ।
- తస్మా దుపాయః కర్తవ్య స్తయో స్సమ్ప్రీతి మారణే ॥ ౪౧
- సమస్తలోకవనితాసౌష్ఠ్యేభ్య స్సహస్రశః ।
- సార మాదాయ యా కాపి సప్తవ్యా వనితా మయా ॥ ౪౨
- తయా సమ్మోహితౌ తౌ హి తస్యా స్సమ్భాగకాక్షిణౌ ।
- రాగద్వేషహతాత్మానా వనోన్యం మారయిష్యతః ॥

ఇత్యుపాయం నినిర్గాయ సహసా చతురాననః ।

తేషు సమృశ్యమానేషు సస్మైకాం సులోచనామ్ ॥ ౪౪

ధ్యానమాత్రేణ సర్వాభ్యో నారీభ్యః కాన్తిసమృదమ్ ।

తిలశ్చిలతో హృద్భ్యా విర్కమే నీరజాననః ॥ ౪౫

అతస్తిలోత్తమానామ్నా సజ్జ్ఞాతాం వరపత్నిసీ ।

దీప్తిలామ్యాపూర్ణాస్తే సవిలాసపవక్రమా ॥ ౪౬

మోహయన్తీ మనః పుంసాం ప్రాప్తౌ లోచనగోచరమ్ ।

తుల్యనీనస్థనాభోగవిసమస్కన్ధవల్లరీ ॥ ౪౭

శరన్ని శాకరచ్ఛాయాదామూదముఖదబ్బికా ।

సూత్రాహతచలన్తీ లనీరజానోలలోచనా ॥ ౪౮

విభూషణానా మూలారం భూషయన్తీ నిజాబ్జశ్రేణి ।

తటిస్కరియోవ లావణ్యే దృశో రజ్జుమయీవ చ ॥ ౪౯

జోత్స్నామయీవ నన్తేషు కటే విశ్చమయీవచ ।

పాణిసాదనఖాగ్రేషు చాక్షిమాణామయీవ సా ॥ ౫౦

శుశుభే తేజసా కామం తేజయన్తీ తిలోత్తమా ॥

అతిలావణ్యసమృద్ధ్యా తా మరాశవిలోచనామ్ ॥ ౫౧

అవలోకయతో ధామ రసజ్లేప మనో హతమ్ ।

అష్టాదశివ చక్షూంషి నన్తితాని మనోభువా ॥ ౫౨

తస్యా సౌప్తర్యజమ్భాతే నిమగ్నానీవ వేధసః ।

యాం తు సృష్ట్యా దుహితర మవ్యసా కామమోహితః ॥ ౫౩

ఇయేష భోక్తుం కామాన్తో ధర్మాధర్మం సపశ్యతి ।

- నమాతా నసుతా నైవభగినీ భావ్యతే జన్తేః ॥ ౫౪
- యది కుణ్డలితం గాఢం కోదణ్డం కుసుమేషుణా ॥
- తస్య రాగసమాచార మన్యధావస్థతాత్మనః ॥ ౫౫
- అవలోక్య భయోద్విగ్నా బలం స్థైర్యశక్త్యయో ॥
- మృగీనూపం సమాఘాయ వలాయిష్ట తిలోత్తమా ॥ ౫౬
- సోపి సారజ్జవేషేణ తా మన్వద్రవ దబ్బహూః ॥
- వలాయితా మనుసర న్యామాస్థః కమలోద్భవః ॥ ౫౭
- అథమాచారనిపుణో ధన్వితః పురన్దరిణా ॥
- స నీలకణః కైరాతం వేష మాలమ్భ్య వేగతః ॥ ౫౮
- సారమేయాకృతిధర్మై ర్వేదై రనుసృతః పథి ॥
- పిఞ్చవతంససుభగో గుఞ్చోభరణమణ్డితః ॥ ౫౯
- కృతశ్రోణిసమావేష్టా మృదునా వ్యాఘ్రచర్మణా ॥
- సజ్జం ధను ర్వహస్వస్తే నర్తయన్నీక మాశుగమ్ ॥ ౬౦
- వల్లవాబధపటయా గుఞ్జాహరమనోగ్ధయా ॥
- దూర్వాశ్యామలమృద్వజ్జ్యా పిఞ్చోత్తంసప్రణాభయా ॥ ౬౧
- కరీష్ట్రమదనివ్యస్తతిలకోజ్జ్వలఫాలయా ॥
- కఙ్కరైః కరిదంతైః క్వణద్భి శ్చార్పరహస్తయా ॥ ౬౨
- స్వసమానకిరాతస్త్రీ సహస్రసరివారయా ॥
- అన్వీయమాన స్స్వచ్ఛస్తకిరాత్యా జగదమ్బయా ॥ ౬౩
- స్వేచ్ఛాకిరాత స్స శివో దదర్శ పురతస్తు తామ్ ॥
- ధావస్తీ మనుభావస్త మారా త్తంచ విరిఞ్చనమ్ ॥ ౬౪

సన్తాపిత శరణం నూర్ణ మధ్యోత్పన్నలమ్పటః ।
 సమాగతం మహాదేవం మూలశబరవిగ్రహమ్ ॥ ౬౧
 విలోక్య భీతభీతాత్మా పాదయో రవతి ద్విధః ।
 అపరాధం మయా శిష్యా! శ్చిన్మ్యతం సంహరాశుగమ్ ॥
 త్వద్బాణలక్ష్మ్యం ప్రపురమస్థితో నాథ నాన్తికః ।
 ఇతి ధాత్రో సరభసం ప్రణమేణ ప్రహస్యతా ॥ ౬౨
 నాథికో జగతోనాథ స్సర్వజనో శిలీముఖం ।
 గతే మదనసత్తోభే యోజేవ స్వపదం శివే ॥ ౬౩
 విమలే తస్యహృదయే పునరాయా త్థిలోత్తమా ।
 ఆగత్య పాదయో రస్య పతిత్వా భక్తిశాలినీ ॥ ౬౪
 అనుజానీహి మాం శ్వాపి కర్మణీతి వ్యతిష్ఠిషత్ ।
 అథ దేవాం త్వమాపాయా త్నేమ మగ్రే లోలోత్తమాం ।
 ప్రేమయామాస సున్దోపసుప్తనాశాయ పద్మధూః ।
 సా జగామచ తస్యగ్నే దేవైరపి పురస్కృతా ॥ ౬౫
 సున్దోపసుప్తనగరీణాహ్యోన్యాపం మనోహరమ్ ।
 తత్ర డోలాం సమాయాథా సుశ్రూః శౌభావశౌభావినీం ॥
 జగౌ మధురనాదేన లబ్ధయ స్తీన కోకిలానాం ।
 గాన్ధారం మధ్యమం మృదంగం గ్రామం త్రితయ ముత్తమం ॥ ౬౬
 యథాకాలం విప్రుశ్వానా సరళీసూత్రలమ్పటా ।
 ఆకమ్పితైశ్చ స్ఫురితై స్సర్వతప్త్యాహృతైరపి ॥ ౬౭
 యథావసరసంలగ్నై స్తాడయ స్తీ విపణ్చికామ్ ।

మూర్ఛనాభి ర్మనోజ్ఞాభి స్వరసంఘట్టయోనిభిః ॥ 21

మోహయన్తి జగచ్ఛకం రాగాలాపవనత్తనీ ।

తా మాలోక్య విపశ్చివత్కలసిష్వసశాలినీమ్ ॥ 22

ఉద్యానపాలకా స్స ర్వే ప్రోదు స్సున్దోపసున్దయోః ।

అహంపూర్వికయా గత్య త్ తస్యాం రక్తహోవనాం ॥ 23

సుప్తః :-

అత్మైకభోగకృత్యాయ వేనాజే కలహం మిథః ।

వత్సోపసుప్త! మాద్రాక్షీ రేనాం భ్రాతృసుమిబ్బనీమ్ ॥ 24

జ్యేష్ఠో భ్రాతా సితృసమో మాతృతుల్యో చ తద్వధూః ।

తస్మా దస్యాం రక్తదృష్టి ర్భ్రాతరీవ ప్రదప్యతి ॥ 25

ఉపసుప్తః :-

ఇత్యుక్త సుప్తదై త్యేన తత్కనిష్ఠో జగద తమ్ ।

మమ జ్యేష్ఠోసి దై త్యేస్త్ర మత్ప్రియమా పిలాసినీ ॥ 26

మమైవ పూర్వం సందృష్టా స్మృషేయం తవ ధర్మతః ।

ఇత్యాది కోపవాక్యేన సజ్జాతకలహా మిథః । 27

పరుషాణిచ వాక్యాని భాషమాణో పరస్పరమ్ ।

దుర్వాక్య-లహసంవృద్ధబద్ధద్వేషో చ దుర్మతీ ॥ 28

కచాకచి సమాశ్రిష్టా హస్తాహస్తి నియోధినౌ ।

అన్యోన్యం గదయా గుర్వా కాలదణ్ణప్రమాణయా ॥ 29

అన్యోన్యం మారితౌ సుద్దోషసున్దౌ మృత్యు మాపతుః ।

తిలోత్తమా దేవకార్య మిథం కృత్వా యశస్విని ॥ 30

పున రాయా జ్జగత్సమైర్నికటం నీరజేక్షణా ।

స తస్యా అప్సరోభావం దేవలోకే చ నిర్వృతిం ॥ ౮౫

రూపస్యానవసాదం చ శ్రైష్ఠ్యం గీర్వాణయోషితాం ।

దత్వా విశృజ్య స్వర్గాయ మన స్యేవం విచారయన్ ॥ ౮౬

ఇయం మదీయదుహితా య దస్యామేవ మే మనః ॥

మోహోన్ధం కృతవా న్కామో దురాచారప్రవర్తకః ॥ ౮౭

అయం మహాజనస్యాసి సజ్జుటే పతనం మహత్ ।

తనోతి దుష్టచారిణో మహా నిష్ఠున్ స్తపస్వినామ్ ॥ ౮౮

శాసాగ్నినాథ ధక్ష్యామి తమేన మితి నిశ్చితః ।

అగతం స్మృతిమాత్రేణ దదర్శాగ్రే మనోభవమ్ ॥ ౮౯

త మాహ కమలోద్భావో దివ్యధామా సితామహః ।

అహో దురాత్మ స్వర్వాస్థ మా మన్యాయప్రవర్తనం ॥ ౯౦

కృతవాససి దుర్భేధా దుహితృ గోభీగమోహితమ్ ।

త ద్భవిష్యసి సంప్రదధనీలకణ్ఠలలాటజైః ॥ ౯౧

జ్వాలాపటాలై ర్జ్వలన్తై ర్భస్మమాత్రతను స్మర !

అథ భీతేన కామేన రత్యా చ భయలోలయా ॥ ౯౨

శాసాన్తం పద్మభూః పృష్ట ఇద మాహ తదాజ్ఞజం ।

యదా త్వయి హతే వీర గిరిశాలోకశుష్మణా ॥ ౯౩

భణ్ణాసురేణ మహతా భవిష్యతి హతం జగత్ ।

తదా తస్య నిరాసాయ లలితాం నామ దేవతామ్ ॥ ౯౪

దేవా ఉత్పాదయిష్యన్తి సర్వదేవస్వరూపిణీం ।

మహాయాగవిధానేన మహానో న్వలనోదరాత్ ॥ ౯౫

ఉద్భూయ సా మహాదేవీ లలితా పరమేశ్వరీ ।

కామేశ్వరాబ్జనిలయా త్వాం స్మరతోత్సరియిష్యమి ॥ ౯౬

తస్మా దయం మయా దత్త శ్వాసో భవతి నాన్యథా ।

ఇత్యుక్తో జగతాం (సప్తా) శాస్త్రోపేన మన్మథః ॥ ౯౭

అన్త దద్విగ్నహృదయో నిరం ప్రాస నికేతనం ।

తేనైవ శాపదోషేణ మహాపీఠ స్స మన్మథః ॥ ౯౮

ఆగత శ్చప్రమాదాలఫాలానలపతిజ్ఞతాం ।

హరిణాని హరేణాపి బ్రహ్మణాని సురైరపి ॥ ౯౯

అవశ్యమేవ భోక్తవ్య శ్వాసః కుమ్భసముద్భవః !

ఇతి తే కథిత శ్వాసో దాహ శ్చాపి మనోభవః ॥ ౧౦౦

విమృశ్యైత దశేషేణ కిం భూయోత్సరియ మిచ్ఛసి ॥ ౧౦౦౫

ఇతి శ్రీబ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితా

పాఖ్యానే హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే కామ దేవస్య

(బ్రహ్మశాప కీర్తనన్నామోష్టాదశోధాయః

—●—
భట్టాసురాద్యుత్పత్తిః

అగస్త్యః :—

గర్భర్షవదన! ప్రాణ! సర్వవాగీశ్వరేశ్వర !

భట్టాసురస్య చోత్పత్తిం విస్తరా త్కథయస్వ మే ॥ ౧

హయగ్రీవః :—

యత్ర దగ్ధో మనసిజః పినాకినిటలాగ్నినా ।

- తజ్జైవ భస్మన స్థానా దసురః కోప్యదశ్చితః ॥ ౨
- స భణ్ణనామ్నా విఖ్యాతో నిత్య సేవ సపుంసకః ।
- వజ్రపన్నిష్ఠురాకారః కమ్పయ న్భువనత్రయం ॥ 3
- ఉత్పాతజలదధ్వానో మాయాచారపరాయణః ।
- సాతాశకర్షమశ్యామో స్థిగ్గసూక్ష్మనిజాకృతిః ॥ ౪
- త్వగస్థితేషదేహశ్చ సిరాలశ్చ కరాశదృక్ ।
- స్వదృష్టిపాతమాత్రేణ దహన్నివ జగత్త్రియం ॥ ౫
- ఆభీలరథ మారూఢో యాతనాఖడ్గధారకః ।
- ఏతాదృశగుణో భణ్ణో జాతో మన్మథభస్మనః ॥ ౬
- తం చిత్రకర్మా బాహుభ్యాం సమాలిక్ష్య ముదాన్వితః ।
- స్తుహి బాల! మహాదేవం స తు సర్వాన్సన్నిధిః ॥ ౭
- ఇత్యుక్త్వా శతరుద్రీయ ముపాదిశ దమేయధీః ।
- ననామ శతశో రుద్రం శతరుద్రమనుం జపన్ ॥ ౮
- తతః ప్రసన్నో భగవాన్మహాదేవో వృషధ్వజః ।
- దృష్ట్వాధేన్దుజటాజూటం వరం వప్రే స బాలకః ॥ ౯
- ప్రతిదృష్త్విబలాఢం తు మద్భలే నోపయోక్యతి ।
- తదన్త్రశాస్త్రముఖ్యాని వ్యథాం కుర్వన్తు నో మమ ॥ ౧౦
- తథేతి తత్రప్రతిశ్రుత్య విచార్య కిమపి ప్రభుః ।
- షష్ఠి ర్వర్షసహస్రాణి రాజ్య మస్తై దదౌ పునః ॥ ౧౧
- ఏతచ్ఛ్రుత్వా తు చరితం ధాతా భణ్ణీతి భణ్ణీతి ।
- యదువాచ తతో నామ్నా భణ్ణో లోకేషు కథ్యతే ॥ ౧౨

ఇతి దత్వా వరం తస్మై సర్వై ర్మునిగణై ర్వృతః ।
 దత్వాచాస్త్రాణి శస్త్రాణి తత్తైవాన్తరధీయత ॥ ౧౩
 త మను ప్రోక్తో దుష్టో విశుక్రో నామ దానవః ।
 భణ్డాసురసమాచార స్తీక్షణ్వాలామయేక్షణః ॥ ౧౪
 త మను ప్రోక్తిత శ్చాప్యో విషత్తో నామ వీర్యవాన్ ।
 అనుజాభ్యాం యుత స్తాభ్యాం బభౌ భణ్డానుహానురః ॥ ౧౫
 సంయుక్తః పాపలోభాభ్యాం మహానోహ ఇవోద్ధతః ।
 తానను ప్రోక్తితాః కేచి త్తద్వ చ్చుష్మకశేబరాః ॥ ౧౬
 కూపగమ్భీరనయనా గర్తగమ్భీరగల్లకాః ।
 వికటై ర్వక్త్రసంస్థానై ర్నిమోన్నతనివేశితైః ॥ ౧౭
 నానాకాటిల్యసంయుక్తై స్తీక్షై ర్దంతైశ్చ భీషణాః ।
 అక్షోహిణీసహస్రాణాం త్రిభి ర్యుక్తా మదోద్ధతైః ॥ ౧౮
 దానవా భణ్డైత్యేష్ట్రై మనుజగు ర్గృహబలమ్ ।
 జాయమానా అమీ సర్వే దానవా దుష్టవృత్తయః ॥ ౧౯
 అభిషిచ్య మహారాజం భణ్డం చణ్డవరాక్రమమ్ ।
 అసేవంత ప్రతిదిన మనుజాభ్యా సమాయుతమ్ ॥ ౨౦
 జాయమానే చ దైత్యేష్ట్రై దిశో ధూసరతాం గతాః ।
 శివా వవాశిరే ఘోరం రక్తవృష్టి రజాయత ॥ ౨౧
 ఉల్కాశ్చ వ్యపత న్వోమో భూమేః కమ్పశ్చ పప్రథే ।
 దిశాం దాహశ్చ వపుధే ప్రతిమా రురుదు ర్ముహుః ॥ ౨౨
 భౌమనాగసముత్పాతజాలం దివ్య మధోద్ధతమ్ ।

- సర్వేషామపి చిత్తాని మలినా స్యభవ స్మృణామ్ ॥ ౨౩
- మహేష్ట్రవర్వహోపాస్తే తూన్యకం నామ వట్టణామ్ ॥
- పూర్వామ్బురాశితీరస్థ మధ్యాస్త స హి దానవః ॥ ౨౪
- సమగ్రధనాగాశ్వసజ్జ్యతీతభటావృతః ।
- అవధృవ్య స్ఫురై స్పర్షై స్ఫురయోనిగజై రసి ॥ ౨౫
- బహుసాలప్రావరణం పరిఘ్నేశ్చ సురక్షితమ్ ।
- తూన్యకం నగరం భణ్ణః ప్రశశాస మహాబలః ॥ ౨౬
- చతస్రో వనితా స్తస్య బభూవుః ప్రియదర్శనాః ।
- సమ్మోహినీ కుముదినీ చిత్రాక్షీ సుస్థరీ తథా ॥ ౨౭
- తాభి స్సంసేవ్యమానోసా వప్సరోభి ర్యథా వృషా ।
- సమ్బభూవు ర్యహాకాయా మహాన్తో జితకాశినః ॥ ౨౮
- బభూవు ద్దానవా స్సర్వే భృగుప్రత్యేమతానుగాః ।
- అర్చయంతో మహాదేవ మాఘితా శ్శివశాసనే ॥ ౨౯
- బభూవు ద్దానవా స్తత్రీ పుత్రపౌత్రధనాన్వితాః ।
- గృహే గృహే చ యజ్ఞాశ్చ సమ్బభూవు స్సమస్తతః ॥ ౩౦
- ఋచో యజుఃసామాని మీమాంసాన్యాయకాదయః ।
- ప్రవర్తంతే స్మ దైత్యానాం గృహంప్రతి గృహంప్రతి ॥ ౩౧
- తేహి సమ్మస్త్రీయామాసుః కదాచి ద్దానవా స్త్రీయః ।
- భణ్ణశ్చైవ విశుక్రశ్చ విషణ్ణశ్చ మహాబలః ॥ ౩౨
- భణ్ణః :—
- హేభాతరా! మహాసత్త్వా వస్మాకం వైరిణ స్సురాః ।

- ఆజానసిద్ధకాటిల్యాః సాపిష్ఠా రస్థిపాతినిః ॥ 33
- వృథాదర్పా వృథానూనాః పరవశ్చినచుర్బుకాః ।
తేషాం విమర్దనం కాన్య మస్మాభి రవమానిభిః ॥ 34
- త్రైలోక్యం ఖలు శక్రస్య విషయస్వేన కీర్తితమ్ ।
స్వస్తికశ్చైవ భూలోలో భోగినాం లోక ఏవ చ ॥ 35
- తాం త్రిలోకానపి హానా స్మర్త్రయామో మదోద్ధతాః ।
అస్మాక మవకాశోఽయం సమీచీన స్సమాగతః ॥ 36
- కామస్తు భస్మసాద్భూత స్తేన పూర్వం కృతోద్ధితాః ।
తస్యైవ చ ప్రభావేన సుఖ మన్వభవ న్మృహలుః ॥ 37
- వర్తమానే చ కందర్పే పురా నాస్మాక ముద్భవః ।
సతః దైవవశా ద్దగ్ధ స్తేనైవ బలినో వయమ్ ॥ 38
- యథా నోత్పాదయిష్యన్తి తం దగ్ధం కుసుమాయుధమ్ ।
తథైవ హతవిర్యాంశ్చ కుర్మ స్సర్వాం త్సురోత్తమాన్ ॥ 39
- అహం మృద్నామి గీర్వాణలోకం భూమిరసాతలే ।
విమర్దయత ముద్దాహూ యువాం పైస్యసమావృతో ॥ 40
- వేషణానేన చే ద్యామ స్తదా ద్రక్ష్యన్తి నిర్జరాః ।
వాయురూపా అదృశ్యాశ్చ ప్రవేక్ష్యామ స్తనూధృతః ॥ 41
- ప్రవిష్టాశ్చ ప్రతివపు శ్శోషయామో రసా న్మృహలాః ।
రసేషు శోషితే ష్వేషు శుక్లం సంశోషయామహే ॥ 42
- శుక్లాశ్రితాని తేజాసి నాశం యాస్యన్తి దేహినామ్ ।
ప్రాణిత్వే సతి దేహిత్వం జీవిత్వం యస్య వర్తతే ॥ 43

తస్య దేహ మనుప్రాప్య తద్రసా స్పృహయామహే ।

భూమిం భూమిరుహం తస్మా జ్వలజన్మజానవి ॥

౪౪

ప్రాణినోఽప్రాణినశ్చైవ శోషయామః పచే నచే ।

ఇతి భణ్ణస్య వచనం త్యేష్టస్యాకన్య చానుజే ॥

౪౫

బద్ధాజ్జలిపుతా భూత్వా నమస్కృత్వాగ్రజం ముదా ।

సాధు సాధు త్వయా ప్రోక్త మిత్యేవం ప్రశశంసతుః ॥

౪౬

అథ తే సోదరా స్సర్వే లోకనాశనతత్పరాః ।

సహస్రాక్షోహిణీయుః ఏక్షకం ప్రోభుతా స్తదా ॥

౪౭

భణ్ణాసురరృతస్త్వర్గలోకపీడా

భణ్ణాసురః ప్రథమత స్సహస్రాక్షోహిణీనభిః ।

స్వర్గలోకం మర్గయితు మదృశ్యేవపు సర్పితః ॥

౪౮

అథ స్వర్గే మహోత్పాతం నిర్జరంభం యోసకాః ।

బభూవు రతిసజ్జ్భాతములీకృత వేతనాః ॥

౪౯

అక్షోహిణీసహస్రేణ తేనాదృశ్యేన విహి సురః ।

ఆవిశ్య మరుతాం చిత్తం శోషయిమూస తద్రసమే ॥

౫౦

మథితాని ముఖాన్యాస స్త్విరూప్యం సమదాయత ।

రక్తాని నీలరూపాణి నిశ్శీకాణి న రేతసే ॥

౫౧

ఉత్సాహో స్సకలా సప్తా మహా దాలస్య మూగతమే ।

ప్రహ్లానవదనా శ్చాపి బభూవు స్స్వర్గవాసినః ॥

౫౨

ఆవిష్టమూర్తయ స్తేన భణ్ణేన సుమరాత్మనా ।

పుంస్త్రీస వర్జితా స్సర్వే జాతా ఏవ నపుంసకాః ॥

౫౩

న స్త్రీభి ర్నావ్యస్సరోభిః కార్యం తేషా మవిద్యత ।
 అన్యోన్యకార్యవిరహః దన్యోన్యం సజ్వవర్జితాః ॥ ౫౪
 అన్యోన్యసజ్వవిరహః నిస్సహాయా శ్చ తేభవన్ ॥
 నిస్సహాయతయా సర్వే నిరుద్యోగాశ్చ కర్మసు ॥ ౫౫
 కర్మాణి దైన్యమాలిన్యదుఃఖప్రాయాణి భేజరే ।
 అథాపురస్సు చావిష్టా దుర్దాంతా భణ్ణపైనికాః ॥ ౫౬
 వన్ధ్యాత్వం వీతరాగత్వం సురతద్రవసంక్షయమ్ ।
 లావణ్యకాన్తివిరహసవిలాసరసక్షయమ్ ॥ ౫౭
 ఆలోకనస్య వైరూప్యం వర్ధయామాసు రుద్ధతాః ।
 న కాపి రమణం భేజే భోగతృష్ణావరాజ్ముఖీ ॥ ౫౮
 క్లేశాం శ్చ బహుధాపన్నా స్సర్వా నిర్జరయోషితః ।
 పీయమానా సుధాప్యాసాం నశిచ్చి న్మద మాతనోత్ ॥
 తస్యాశ్చ నిర్మద త్వేన సుధాయాః కుమ్భసమ్భవ !
 అప్యత్తుజ్ఞా అపి ఘనా స్తనా నిర్జరయోషితాం ॥ ౬౦
 అర్కాతపవిశుష్కార్క-ఫలకర్కశతాం దధుః ।
 అలక్ష్మీక మహాసం చ వలీవలితసంక్కులమ్ ॥ ౬౧
 నానరీణా మివ ముఖ మమరీణా మజాయత ।
 దుర్భగాశ్చ కృతా స్సర్వా న కాచి త్సంభగాప్సరాః ॥ ౬౨
 నిస్సంతానా శ్చ సంజాతా నిరోభీగా భణ్ణపీడితాః ।
 న కేవలం ప్రాణభాజాం తత్రాభూ ద్రససంక్షయః ॥ ౬౩
 నష్టనోద్యానవృక్షాణామపి శో షో మహా నభూత్ ।

నవల్లవసముద్భేదో న పుష్పస్యాజ్ఞు-రోద్భిదా ॥

నచ భృక్ణాణ్ణనాసక్తో మంజరీషు మహీరుహామ్ ।

నచ కోకిలకుంజో వా నచ సౌరభసమ్పదః ॥

ఏవం ప్రకారత స్వస్థే ప్రాణినాం వీరుధామసి ।

రసం విశోమ్య సత్వేప మాయావీ భణ్ణదాసవః ॥

విశుక్రకృతభూలోకపీడా

శూన్యకం పుర మాయాత స్సమం సర్వైశ్చ సైనికైః ।

విమద్దయిష్య న్భూలోక మథ భణ్ణానురానుజః ॥

విశుక్ర స్వతిదు ర్భేదా మన్యమం లోక మావిశత్ ।

అదృశ్యమానరూపేణ తేనావిష్టాశ్చ మానుసాః ॥

భిన్న మాకార మాజగ్ము ర్జడా నిభిష్టకాస్తయః ।

ఉదాసీనా స్వకృత్యేషు నిరుద్యోగాశ్చ మేహనే ॥

మేహనేన విహీనత్వా త్సుత్రసంతానవర్జితాః ।

పుత్రసంతానరాహిత్యా దాత్మమాత్రావ శేషితాః ॥

రజసా చ పరిక్లిష్టా సిరాసద్ధక భీబరాః ।

విశుక్రేణఽనురేప్తేణ సమాప్రాక్షోహిణిజుషా ।

వీతశుక్లేన తే సర్వే వీతశుక్లా సరోఽభవన్ ।

స్త్రీణామపి చ సమ్భాగసేతు శ్శోణితసంస్లవః ॥

తత్సైనికైః వీయమాన స్సహసా శోష మాగతః ।

న రాగః క్వాపి కన్యాపి నచ సౌహార్దభాషితం ॥

స్మితపూర్వా స్సమాచారా నావర్తిషత కస్యచిత్ ।

దౌర్మఖ్య మజని స్త్రీణాం పుంసాం చైవాలసాత్మనామ్ ॥ 28
 రక్షైశ్శుక్లైశ్చ వర్ధస్తే యస్మా త్సర్వేసి జన్తవః ॥
 తన్నా శే సతి సర్వేషా మకాణ్డే విప్లవోఽభవత్ ॥ 29
 రక్షం శుక్లం సమాసాద్య భోగశ్రీః పూర్వ ముద్గతా ।
 తయోః ప్రణప్తయో స్తేన విశుక్లేణ దురాత్మనా ॥ 30
 భోగశ్రీయో వినేశు శ్చ భోగవస్తుష్వసి క్షయః ।
 సూత్రపుత్రలికాకారా నిర్వికారాశ్చ గోషితః ॥ 31
 యద్వక్రం వీక్షితం స్త్రీణాం యచ్చ ఘోవల్లితాణ్డవం ।
 యద్విలాసాశ్చ వివిధా యచ్చ లజ్జావినమ్రతా ॥ 32
 యత్సమ్భ్రమో వల్లభస్య స్వసమాగమనం ప్రతి ।
 యచ్చ సౌందర్య మగ్నేషు యత్పుష్టి స్తనువల్లిషు ॥ 33
 య ద్యౌవనసమారమ్భో యద్గతంచ మగోద్ధతమ్ ।
 యచ్చ గీతాని రత్నాని యచ్చ నాటక కళికా ॥ 34
 యల్లక్షణాని భన్యాని యచ్చ దూతప్రవృత్తయః ।
 యచ్చ పద్మనికాముఖ్యజాతితద్భావవర్ణనమ్ ॥ 35
 తత్సర్వం నాశ మాపన్నం విశుక్లేణ హతే రసే ।
 రాజవంశేషు నర్తకేషు రాజ్యశ్రీః ప్రపలాయితా ॥ 36
 గృహిణాం చావ్యసంతానా స్తృహశేషం కులం కృతమ్ ।
 చిన్నేతు గృహసంతానే గృహా స్సర్వేసి శూన్యతామ్ ॥ 37
 సమ్రాష్ట్రాః కర్కశై ర్దైకైశ్శుష్కైః స్థిలకపై ర్వశైః ।
 కక్షైః గృధ్రైశ్చ జమ్బుకై రాకాంతా శ్శోచ్యతాం గతాః ॥

బాలప్రవాళహృద్యాని మంజరీపుంజభాంజి చ ।
 వట్టదీమాలహారీణి వ్యశుష్య నివసినాని చ ॥ ౮౫
 సస్యాని చ ప్రణామైవ సప్తా హృద్యానవంత్తయః ।
 పద్మాకరా హృతాత్తైవ నిష్పలాశా నిరుత్పలాః ॥ ౮౬
 నిర్మరాళా నిర్మలాళా నిర్మిరాః పద్మశేషితాః ।
 స్నుహికాష్టైః కరీరైశ్చ శాకోఽపి ర్విషదారుభిః ॥ ౮౭
 సమాక్రాంతా న్యరణ్యాని శుమాః పుణ్యాస్తు శాఖసః ।
 భుక్తం న పోషకం తేషా మన్నా ద్యజని దేహినామ్ ॥ ౮౮
 భుజ్యమానం చ తత్సర్వం విషవ ద్దేహనాశకమ్ ।
 న రుచి ద్దాయతే తస్మా ద్భోజ్యవస్తుషు దేహినామ్ ॥ ౮౯
 ముఖేచ శ్మశ్రురహితా శ్మశ్రుయుద్ధ పరాఘ్నిభాః ।
 స్త్రీగుమ్భాగవిహీనాశ్చ స్త్రీబతాం భేషిరేవ సరాః ॥ ౯౦
 రక్తాఙ్గురవిహీనా చ గతసస్యసముద్భవా ।
 విశుష్కసరసీతోయా సదా స్తద్దాహశాలినీ ॥ ౯౧
 సర్వత్రోపరభూయిష్టా పుణ్యజన్మవివర్జితా ।
 పాపాణికతాశేషా లతాకుంజనివర్జితా ॥ ౯౨
 వీరణైరేవ సఞ్చిన్నా వృథా వృద్ధైశ్చ నిష్ఫలైః ।
 విరూపసర్వసంస్థానా కాణ్డశేషమహాద్రుమా ॥ ౯౩
 కృతా తేన దురాశేన విశుక్రేణ వసుంధరా ।
 విషజకృతరసాతలపీడా.
 అథో విషజనామాసి భణ్డాసురవరానుజః ॥ ౯౪
 రసాతల మనుప్రాప్య నాగానాం సంక్షయం వృథాత్ ॥

- సహస్రాక్షాహిణీయుక్త స్సచ దుర్మేధసాం నరః ॥ ౯౫
- విషజ్ఞో విషవ త్రీక్షో నాశయామాస వన్న గాఢా ॥ ౯౬
- బిలద్వా రేషు యే సిద్ధా స్తత్ర పాతాళమణ్డలే ॥ ౯౭
- సిద్ధప్రియశ్చ వివిధా బలిముఖ్యాశ్చ దాసవాః ॥ ౯౮
- తేన సర్వే విషజ్ఞేణ విగతాన్యోస్యసజ్జమాః ॥ ౯౯
- అనానస్వస్వభావాశ్చ దుఃఖమాత్రపరాయణాః ॥ ౧౦౦
- పరస్పరవ్యపేక్షత్వవిరహో చూఢ్యస్యస్మత్ప్రియః ॥ ౧౦౧
- అకస్మాదుదితక్రోధాః ప్రభూతకలహోకులాః ॥ ౧౦౨
- పాతాళవాసిన స్సర్వే విషజ్ఞేణ కృతా జనాః ॥ ౧౦౩
- ఏవం భణ్డాసుర శ్చణ్డః కనిష్ఠాభ్యాం సమాయుతః ॥ ౧౦౪
- జగన్తి త్రీణి దుర్బుధి ర్బాధతే భూరివిక్రమః ॥ ౧౦౫
- ధర్మ శ్చార్థశ్చ కామశ్చ త్రివర్గోఽయం రసే స్థితః ॥ ౧౦౬
- రసనాశా దసౌ నష్టః కేవలా శ్చాభవ స్తనాః ॥ ౧౦౭
- సర్వేషాం ప్రాణినా మగ్నే పిబ ష్చుక్లం చ శోణితమ్ ॥ ౧౦౮
- భణ్డాసుర స్తజ్జనితా స్థుణాంశ్చ సమబాధత ॥ ౧౦౯
- వీర్యేణ ఖలు జాయన్తే గుణాః కాన్తిపురోగమాః ॥ ౧౧౦
- కాన్తి రుత్సాహ ఉల్లాసో విద్యా ధర్మశ్చ సత్కృపా ॥ ౧౧౧
- ప్రీతిః ప్రబుద్ధతా చైవ శస్త్రాణి చ రణక్రమాః ॥ ౧౧౨
- శస్త్రాణి కావ్యనాట్యాని గీతాని హసితాప్యపి ॥ ౧౧౩
- లక్ష్మీవన్తి చ వస్తూని విచిత్రాణి పరాణిచ ॥ ౧౧౪
- తాని సర్వాణి భణ్డేన నాశితాని తనూభృతామ్ ॥ ౧౧౫

కాష్ఠేష్వసి స్నేహశోషా త్తేష్వ లగ్నో హుతాశనః ।
 ధూమాయమానః పూత్య-రశ్మైరసి చ నాజ్వలత్ ॥ ౧౦౬
 యథా దేహేషు శుక్లాని తథా వృక్షేషు తద్రసమ్ ।
 యథాత్ర ప్రాణినాం జన్మ తథా పుష్పఫలోదయః ॥ ౧౦౭
 సమమేవ హి తత్సర్వం ప్రాణినాం పీకుధామసి ।
 అత స్సమానదుఃఖం చ చరాచర మభూ జ్జగత్ ॥ ౧౦౮
 గనపవ పరం బ్రహ్మ రసపవ పరా గతిః ।
 రసోహి కాన్తిదః పుంసాం రసో రేత ఇతి స్మృతః ॥ ౧౦౯
 రసో వై వ రసం ప్యేవాయం లభ్యమనన్దిభవతి ।
 వేదప్రామాణ్యసంసిద్ధ్యా రసః ప్రాణతయా స్థితః ॥ ౧౧౦
 కోప్యేవాన్యాచ్చ కః ప్రాణ్యా నిత్యసి శ్రుతిభాషితైః ।
 ప్రాణాత్మకో రసః ప్రోక్తః ప్రాణదః కుమ్భసమ్భవ ! ౧౧౧
 అన్ధకార్తే శ్చ సంవీతః ప్రవీత స్తుహివై రివ ।
 నిశ్వాసమలినచ్ఛాయ మాత్మాదర్శం వ్యడమ్భయత్ ॥ ౧౧౨
 చన్ద్రశ్చ సర్వదా జాతః క్షయీ పూన్లతిథిష్వసి ।
 తారకాశ్చైవ మాలిన్య మభజ న్కుమ్భసమ్భవ ! ౧౧౩
 సా చ శైలసుతా వీతరాగా విన్యస్తభూషణా ।
 యోగినాం వ్రత సూక్ష్మాయ తప స్తీపే నుదాకుణమ్ ॥ ౧౧౪
 భవిష్యతి భవద్భర్తా కిం కరోషి వృథా రతే !
 ఇత్యభివాణీప్రామాణ్యా జ్ఞీవితవ్యయనిస్సృహ ॥ ౧౧౫
 యత్ర క్వాపి వశోద్దేశే తప స్తప్త మనిన్ధితా ।

అశ్వాసితా వసన్తేన ప్రతప్తే కామభామినీ ॥ ౧౧౬

వసన్తశ్చ గతో దుఃఖం మిత్రవ్యసనసమ్భృతమ్ ॥ ౧౧౬౫॥

ఇతి శ్రీమద్భృహ్మణ్యపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే

హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే భట్టాసురపీడా

కథనన్నామైకోసవింశోధ్యాయః

— ౦ —

ఇద్వాదీనాం విష్ణుసమీపగమనం.

అగస్త్యః ॥

ప్రజ్ఞావతాం పురోగామి న్నశ్వానన! మయా శ్రుతమ్ ।

జననం భండదైత్యస్య తేన లోకవిమృశనమ్ ॥ ౧

అథ తస్య వధః కేన కృతో విక్రాంతిశాలినా ।

తత్సర్వ మధునా బ్రూహి కృతార్థత్వం యతో మమ ॥ ౨

అశ్వాననః :—

బ్రహ్మదయః ప్రజానాథా మన్వాద్యాశ్చ మహాజనాః ।

ఇద్వాదయ స్సురశ్రేష్ఠాః ప్రహ్లాదాద్యాశ్చ దానవాః ॥ ౩

అగ్నిదయశ్చ దిక్పాలా శ్చారణా సిద్ధగుహ్యాకాః ।

సర్వే భట్టాసురేణైతే వీడ్యమానా దురాత్మనా ॥ ౪

నిశ్చక్తయశ్చ నిశ్శుక్లా శ్శస్త్రవ్యాపారదుర్భరాః ।

తం జేతు మతిసత్వాధ్య మసమర్థాః ప్రజ్ఞజీరే ॥ ౫

కింకర్తవ్యవిమూఢాశ్చ దుఃఖేన మలినాస్తరాః ।

క్షీరాబ్ధిశాయినం దేవ మనాదినిధనం హరిమ్ ॥ ౬

- శరణం జగ్ము రత్యార్తా శ్చాతకా ఇవ శోయదం ।
 సోపి కామస్య విరహో ల్లక్ష్యం చైవ పరాబ్ఘ్నిః ॥ ౭
- సుషుప్తియోగ మాఘాయ సుష్వాపానస్తవ స్మరణి ।
 అథ ప్రబోధత పై పై స్తుతిభేదై ర్దివౌకసాం ॥ ౮
- అజాగ్ర దమ్బుజాక్షోపి దీనా నేతా నివిలోకయన్ ।
 బుద్ధ్యా చ తేషాం దేవానాం సమాగమనకారణం ॥ ౯
- విజ్ఞానచక్షుసా విష్ణుః ప్రభవిష్ణు రువాచ తాన్ ।
 కుశలం భవతాం దేవా! అథవా కుశలం కుతః ॥ ౧౦
- మాలిన్యమేవ న క్షేమో వ్యాచక్రే కుశలక్షతిం ।
 యథాపూర్వం న శోభంతే భవన్తుః కాన్తిభిజ్ఞినః ॥ ౧౧
- ఉష్మాయమాణదోస్సారా నిస్సారా ఇవ జాగ్రతీ ।
 కిచ్చ బాష్పాయమాణాని చక్షుసాం కలుషాణ్యపి ॥ ౧౨
- విచ్ఛాయూని చ వర్షాణి విశ్రాంత్యేష పరాక్రమాః ।
 అన్యత్వమివ సంప్రాప్తా భవన్తో భాగ్యసంక్షయాత్ ॥ ౧౩
- సుఖస్వరూపో భగవా నానన్తార్థి ర్మహేశ్వరః ।
 య దధ్యాస్తే మహాపీఠం తద్వీర్యం మస్మథాత్మకం ॥ ౧౪
- అదృశ్యతాం ప్రయాతేన తద్భజ్జేన వినాశితం ।
 సోపి భణ్ణోఽతిమాయూవీ స్మరన్యోపస్థితమ్భవః ॥ ౧౫
- తేజోమాత్రం వినస్తం వ స్తదుత్పన్నా గుణా అపి ।
 ఇద మిష్టస్య కులిశం దైత్యస్త్రీగర్భపాతనం ॥ ౧౬
- తేజోబ్వాలావియోగేన వ ర్తతే నిర్విషాహితౌ ।

శక్తి రేమా హుతభుజో నిశ్శక్తిః ప్రతిభాసతే ॥ ౧౭

కాలదణ్డస్య చణ్డస్య తేజ శ్శాన్తి ముపాగతం ।

ఖగ్దశ్చ నిర్మతే రేష వికుణ్ఠిత ఇవాభవత్ ॥ ౧౮

పాశః పాశభృతోప్యేష మృణాళ ఇన దుర్బలః ।

ధ్వజం వా తస్య విచ్ఛాయం యష్టి ర్యక్షస్య నోజ్జ్వలః ॥ ౧౯

ఈశానస్య చ శూలేన ప్రశాంతేనైవ భూయతే ।

సర్వేషామపి వో వక్త్ర మత్యస్తమలినీకృతం ॥ ౨౦

రాహుగ్రస్తస్య చంద్రస్య పమావస్థాం విగాహతే ।

అతో భణ్డేన దుష్టేన పీడాం జానామి షః కృతామ్ ॥ ౨౧

అదృశ్యస్య దురాశస్య తస్మాదృశ్యై ర్మహాయుధైః ।

సర్వేషామపి గాత్రాణి కీలితానీవ దేహినామ్ ॥ ౨౨

అన్యేషాం కిన్ను వక్తవ్యం మమాన్యత్ర సుగోత్తమాః !

లక్ష్మ్యం వైరాగ్యమేవాసీ ద్వసుమత్యాం చ నిత్యశః ॥ ౨౩

స త చ్చరాచరే లోకే దేహ మస్తి శరీరిణామ్ ।

యన్న భణ్డాసురోద్దణ్డశస్త్రసమ్పాతమూర్ఛితమ్ ॥ ౨౪

బ్రహ్మాండగోళకే యే యే వర్తంతే దేహధారిణః ।

దేవతిర్యజ్ను రాకారా స్తే చ సర్వేపి దుర్బలాః ॥ ౨౫

అహం బ్రహ్మ చ దుద్రశ్చ వయం కారణపూరుషాః ।

అండమధ్యే హి తిష్ఠామ స్తేనాస్మాక మపి జ్వరః ॥ ౨౬

అణ్డాతీతో మహాశంకు ర్నామ్నా కశ్చన పూరుషః ।

పరాశక్త్యా సమాశ్లేష్టో నిత్యం చిద్ధనమూర్తిమాన్ ॥ ౨౭

స తస్య కామసాకోఢోభంశ్చైత్యవరాభవః ।
 స నిరూపో నిరాలమోఽనిర్వికారః పరాత్పరః ॥ ౨౮
 తస్యైవ హి ప్రసాదేన భంశ్చైత్యవిమన్దనే ।
 ఉపాయో భవతాం భావ సతు పర్యర్థః తత్త్వః ॥ ౨౯
 తస్మా త్తస్యైవ స ర్వేన వయం సమాఖ్యాం నామః ।
 స్తుతిం వివర్ణ్య హే తేన పీ)త ఇష్టం నిధాన్యతి ॥ ౩౦
 ఇత్యుక్త్వా తే స్వమం పద్వ్యర్థగమో వ్యతర్థంతకః ।
 బ్రహ్మశక్రాదిభి ర్ద్వైత రంశభిర్జ్ఞం సమాశ్రయత్ ॥ ౩౧
 సర్వై ర్ద్వైత స్వమాపయంతా మనన్త్యన్మనోభయః ।
 దిష్టజ్జిన స్వమాంగత్య కర్తృన్ ద్విధావత్కరః ॥ ౩౨
 అర్హభిర్జ్ఞం నిభిజగే తతఃసమన్వయా దభి ।
 అనేకయోజనాన్కీర్త్య కుశ్యేనాన్యైః సురభి)నే ॥ ౩౩
 తేన రక్ష)ం తే దేనా బహు ర్జ్ఞం సమాశ్రయః ।
 తత్ర చిన్మయ మా కాశం నిరాలంబ్యం నిర్జ్ఞసనః ॥ ౩౪
 అథా మృతల మహ్వల మమానుషసహాంగమయః ।
 తత్రా కాశమయం శమ్భుం తస్మాత్ప్రసవయా ముదా ॥ ౩౫

మ హా శ మ్భు స్తు చిః.

దేవాః :—

అద్వయం నిర్మలం శాస్త్రం మాయాతీత మజం మహాః ।
 నిరస్తగుణసంసర్గం మహాశమ్భు ముపాస్మహే ॥ ౩౬
 దేవానామపి చావేద్య మధ్యేయం యోగినామపి ।

అనధ్యేయం చ వేద్యజ్ఞైర్మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥ 32
 స స న్నాస న్న సదస న్న ద్వయం నాద్వయం తథా ।
 యస్య తేజఃప్రకాశం తం మహాశముఖ ముపాస్మహే ।
 స్వయం వేద్యం స్వసంజాతం స్వయం ప్రభు మనంజనం ।
 స్వయ మేకాంతనిర్విణ్ణం మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥ 33-
 వేద్యం విత్తిశ్చ వేత్తీ చ ప్రభుతీయం విస్మత్పరీ ।
 స్మృశంతి క్వాపి యన్న తి త్స్వియ మేవ ముపాస్మహే ॥ ౪౦
 ధర్మాధర్మై స్తద్విపాక్షే స్సుఖదుఃఖైశ్చ యత్సదయః ।
 అనాఘ్రూతం త మిశానం మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥ ౪౧
 సౌరాణాం భాస్కరాకారం బ్రహ్మ చ బ్రహ్మవిదినాం ।
 సౌగతానాం చ విజ్ఞానం మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥
 లోకాయతీకముఖ్యానాం స్వభావమయవిగ్రహాం ।
 క్షణికానాం క్షణికారం మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥ ౪3
 శూన్యం మాధ్యమికానాం చ సాంఖ్యీనాం పురుషార్థినాం ।
 పాతంజలీనాం శాబ్దం చ మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥ ౪౪
 కారూణాం విశ్వకర్మాణాం శైలీనాం శివరూపిణాం ।
 విష్ణుం చ పాంచరాత్రాణాం మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥ ౪5
 అధోశ్వరం నిభవిదాం హిమేశం కామమౌగ్రీణాం ।
 వైశ్వానరం చ వైద్యానాం మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥ ౪౬
 దయావతాం ధర్మదైవ ముగ్రాణాం చండదైవతం ।
 కర్మతానా ముపాస్మాఖ్యం మహాశముఖ ముపాస్మహే ॥ ౪౭

నిప్రాణా మగ్ని నిలయం హృత్స్థిం యోగవతామసి ।
 వ్రతీహృస్థ ముద్భృతం మహాశయ్య ముచాస్మహే ॥ ౪౮
 స ర్వేషా మూచిభూతం చ వ్యయ మూచినివర్జితం ।
 సర్వాంతం చ వ్యయేనయంతం మహాశయ్య ముచాస్మహే ॥
 త్వం వ దృశ్యోఽసి స ర్వేషాం వ భ్యేయోఽసి మహేశ్వర !
 అన్మజ్జీవాతృసంసిద్ధ్య నక్షుషాం నః పదం భవ ॥ ౫౦
 విపరీతసమాచారై స్సప్తై ర్భండానిదావృతైః ।
 బాధితా నిస్సృ మహాశయ్యా! నక్షుషాం నః పదం భవ ॥ ౫౧
 మన్మలాస్సృ విభాన్మనిస్సృ గీరసా స్సృ శ్చ శజ్జర !
 అస్మా నుద్ధవ కామిన్యా స్సృషాం నః పదం భవ ॥ ౫౨
 యని నో రక్షతి భవో వ్యక్తః సస్మా స్పరాగ్నితామ్ ।
 తద్దైవ హి యతోనభి శ్చక్షుషాం నః పదం భవ ॥ ౫౩
 ఇత్యేవం విష్ణునా గ్రాతౌ చేంద్రేణ చ కృతస్తుతిః ।
 ఆవిర్భభూవ భగవా న్పరాశక్త్యా ని పీవితః ॥
 కాలమేఘసమచ్ఛాయకథ్థకూలకపాలభృత్ ।
 ద్విభుజశ్చ త్రిశేత్రశ్చ స్థయమానముఖామ్బుజః ॥ ౫౪
 పరాశక్తిశ్చ చంద్రాభా చంద్రవ చ్ఛీతలాకృతిః ।
 అక్షస్రక్తుష్టకధరా వైష్ణవ గవతోకితా ॥ ౫౫
 సర్వేషాం మూలభూతో నో దమ్వతీ కరుణాకరౌ ।
 పరామహేశమృనాథా వదాతాం దర్శనోత్సవం ॥

భ ణ్ణ వ థో పా యః

మహాశమ్భు శ్చ తా నానా స్థితస్సమభామ్భుజః ।

శమ్భుః :—

యుష్మదాగమనం జానే యుష్మం జానే పరాగ్గితాన్ ॥

భండాసురస్య తౌష్ఠ్యం చ జానామి జగదంతశ్చత్ ।

ప్రళయ స్త్రివిధః ప్రోక్తః జగదంతస్య సుప్రతాః ! ౫౬

మహాప్రళయసానూఽపైర్ద్యుః కామప్రళయ ఏవ చ ।

అవాంతరశ్చ ప్రళయో నిత్యమౌవర్తతే ప్రళయే ॥ ౫౭

ప్రత్యండం ప్రళయౌ ఏవే ప్రతికల్పం చ నిష్ఠితాః ।

ప్రళయోద్ధారకా శ్చైవ ప్రయో దేవాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౫౮

మహతః ప్రళయస్యాజనా ముద్ధారకతయా ప్లవతః ।

అవాంతరం యస్య స్యా దుద్ధర్తా కమలాక్షః ॥ ౫౯

కామప్రళయవోద్ధర్తః లలితా పరమేశ్వరీ ।

ప్రత్యండం ప్రతికల్పం చ సాపైర్విర్భవం సమస్మతే ॥ ౬౦

ఇదానీం ప్రళయో జాతః కామికః కామనాశతః ।

మదంశేన మహేశేన రోషా ద్దగ్ధే మనోభవే ॥ ౬౧

తద్భస్మప్రోక్షితై ర్భండముఖై రానులితం జగత్ ।

విసప్తం చ విసారం చ మృతప్రాయ మథూ త్సురాః !

తస్మా దన్యాయం తు లలితా సృష్టిం దేవీ కరిష్యతి ।

తా ముత్పాదయితుం యత్న మాతిష్ఠధ్వం సురోత్తమాః !

దేవాః :—

కథం తస్యా మహాదేవ్యా ససముత్పత్తి ర్భవిష్యతి ?

కుత స్థానా త్వమున్నై కేన నా కర్మణా భవేత్ ? ౬౭

శ్రీమహాశిష్యునిచేతి ద్వివృష్టం ప్రవచ్యతామ్ ।

త్వమేవ సాక్షాత్కరూపాం ప్రక్షాతా పరమేశ్వర ! ౬౮

శిష్యుః :—

తత్ర కల్యాణ్య భవన్నిన్నై సమంబ్ధసకర్మణి ।

సంక్రోతవ్యః ప్రతిత్నైవ సర్వకార్యస్య సిద్ధయే ॥ ౬౯

మహాయాగః ప్రకర్తవ్యో మహాహోమవిధాపతః ।

మహాయాగే చ కర్తవ్యే హోతాఽహం నాయురూపధృక్ ॥

మమ చిత్వహ్ని కేనాగ్ని స్సామూన్యాగ్నిస్తా హవ్యవాత్ ।

శుక్లసర్వజలస్సర్థా స్సప్తమః క్షణ మిద్యతే ॥ ౭౦

అభిషార స్పిష్ఠపర్విణి పశవః పశ్చ సృష్టయః ।

పశ్చానా మపి సృష్టీనాం లక్షణం కథయామి వః ॥ ౭౧

మానసీ వ్రతయా సృష్టి రథ జారాయసీ వరా ।

ఱ్ఱీ చైవ తృతీయా స్వా త్వేదజాఽన్య తథోచ్ఛిజా ॥ ౭౨

ఏషా పశ్చలిథా సృష్టిః పురోజాతయా భవేత్ ।

సృష్టేః పశ్చవిధాయాస్తా వ్యతిరిక్తం తతో హి యత్ ॥ ౭౩

భూభూధరామ్బువాతాధ)ం తేన నో హవ్యకల్పనమ్ ।

అగ్నిస్తా మే చినాకారే వహ్ని పక్షిభవిష్యతి ॥ ౭౪

ఏష ఏవంప్రకారేణ మహాయాగః ప్రవర్త్యతామ్ ।

సర్వైరపి చ హోమాగ్నౌ భవన్నిష్టలితార్చిషి ॥ ౭౫

పఠనీయం ప్రయత్నేన మద్భక్తిపీఠైస్తథా ।

- వశాఽజ్ఞోహూయమానేషు స ర్వేష్వపత వస్తుషు ॥ ౭౭
 ఆవిర్భవిష్య త్యమలా మూర్ధ్వాగోల్లస్థితేనః ॥
 చక్రాభిధరథారూఢా తటితోఽపసమాకృతః ॥ ౭౮
 సమస్తసాందర్యమయీ లలితాపర మేష్వరీ ॥
 ఉత్థాయ సా మహావహేన్న సిన్ధున్మోహకృణుశాలినీ ॥ ౭౯
 పుంరూపం స్వాత్మతో దేవీ కిణ్చ త్వహృదయుష్యతి ॥
 తదేవ కామరాజాభ్యం పరమం బ్రహ్మ తత్ప్రసాదః ॥ ౮౦
 తాభ్యాముభాభ్యాం విశ్వస్య వశాఽత్సృష్టి గ్విధాన్యతే ॥
 సర్వం నవసవాకారం భవిష్యతి జగత్ప్రియమ్ ॥ ౮౧
 తస్యాః ప్రసాదమాహత్యా త్పూర్వతోఽవ్యతిసుందరం ॥
 ఉత్తిష్టతీ చ సా దేవీ కామోఽజ్ఞీవనకర్కణి ॥ ౮౨
 సహసా స్మృతిమాత్రేణ స్రవ్య త్యస్త్రచతుష్టయమ్ ॥
 విక్షనం ధనురేకం స్యా దన్యత్సపేషుషాన్చకం ॥ ౮౩
 పాశస్త్రతీయ మస్త్రం స్యా త్పురీయాస్త్రం మహాస్పరిశి ॥
 ఏతై రేవ చతుర్భేదై రాయుధై ర్లలితేశ్వరీ ॥ ౮౪
 భణ్డాసురస్య సంహారం కరిష్యతి స సంశయః ॥
 ఉజ్జీవనం చ కామచ్య కరిష్య త్వహోకనాథ ॥ ౮౫
 యుష్మాకమపి సర్వేషాం చిదగ్నో హన్యతాజుషామ్ ॥
 త్యక్తప్రాణశరీరాణాం నవాకారా నిధాన్యతి ॥ ౮౬
 అత ఏవంప్రకారేణ కర్తుం యాగం మహత్తరం ॥
 సమ్మతి ర్యది యుష్మాకం తదాఽహం ప్రయతే సురాః ! ౮౭
 అన్యథా భణ్ణదైత్యేష్టపీతసర్వస్వ తేజసామ్ ॥

ప్రాణమాత్రం తు శిష్టం వ స్తచ్చ ప్రాయో విన్మజ్జతి ॥ ౮౮
యుష్మత్ప్రణాశా ద్జ్ఞస్య సాశ ఏవ స సంశయః ।

తతో యత్నమిదుం కృత్వా తమత్పత్తి ర్విధీయతాం ॥ ౮౯
ఇత్యుక్తం శమ్భునాథేన సమాకన్య వచ స్సురాః ।

బభాషి రే భృశం హృన్తా నమస్కృత్య ముహుర్ముహుః ॥ ౯౦
తథాస్తు భవతో ఽభీష్టం యత్కస్తు ముచితాయతే ।

కర్తవ్య మేవ తద్దేవ! నాత్ర కాక్యా విచారణా ॥ ౯౧
వయం కృతార్థా బాహుస్స శ్చిదగ్నా హవ్యతాం గతాః ।

త్వత్సంవిదగ్ని విప్లుష్టా ప్రాప్స్యమా నూతనాం తనూమ్ ॥

ఇతి కర్తవ్యతా యాద్భు క్లబ్ధస్యాస్య మహేయసః ।

తాం త్వమేవ మహాహోతా కరిష్యసి స సంశయః ॥ ౯౩

స కిచ్ఛిత్తు వయం విహగ్నో యజ్ఞతం త త్సమాచర ।

ఇత్యుక్తే నది స్వాద్భూత స్త్రీమహాశమ్భు రీర్షిరః ॥ ౯౪

అప్రభు మగమ స్త్రీవ్యా సదమూ నహ శాన్వితః ।

తే చ దేవాః సమాప్త్యాహారణా స్తేన వ స్మగ్నా ॥ ౯౫

దిష్టప్తిభిన్నప్రసక్తింహవ్యారణా తేన నాగతాః ।

పున స్త్వార్థానామప్రీత్యా సభాయా సుమహాత్మజః ॥ ౯౬

యథా యథా గృహం బుద్ధి ర్మహామూగభికాంక్షీణః ।

స చ దేవో మహాశమ్భు ర్మహామూగచిక్లేర్నయం ॥ ౯౭

లోకానా ముపరారాయ పరాశక్త్యా సమన్వితః ।

అజ్ఞా ద్భూి శ్చిదాకాశమయజ్ఞ-సమహాగృహాత్ ॥ ౯౮

ప్రవివేశాండమధ్యం తు సూక్ష్మరూప ససనాతనః ॥ ౯౦౪

ఇతి శ్రీ బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే ఇన్ద్రియనాం నిష్కలనమీన
గమనాదికథనంనామ పిండోపాఖ్యానము.

మ హా యా గ వి ణా న మ్

అగస్త్యః :—

హయగ్రీవ! మహాప్రాణ! నిచిత్రం ప్రవృత్తం త్వయా ।
మహాయాగోఽభవత్కీదృక్కింఘో జగతాం ప్రయాః ॥ ౧
విస్తరేణ మమాచక్ష్య తత్ర మే కాతుకం మహత్ ।
సంశ్రూయమాణమసి యస్మిరావద్దాయ నిల్పతే ॥ ౨

హయగ్రీవః :—

కథయామి మహాప్రాణ! మహాయాగం మహోదయమ్ ।
పరితం సర్వపాపఘ్నం శ్రుతం సర్వమలంబహుమ్ ॥ ౩
ఆవర్తితం తు సంస్కృత్య తద్భ్రహ్మామృతాభిషేకమ్ ।
ఏకవారం శ్రుతం శ్రేయత స్మహాయాగప్రసవర్తనమ్ ॥ ౪
రాజనూయసహస్రస్య ధత్తే ఫల మనుత్తమమ్ ।
శ్రీమహాశమ్భునాథ సస ప్రవిశ్యాణ్ణం మహత్తరమ్ ॥ ౫
స్వయం హోతాఽభవ త్తత్ర యజ్ఞపత్నీ పరాఽభవత్ ।
లలితాయా మహావిద్యా ముచ్చరం త్స్వాత్మసంవిదమ్ ॥ ౬
సస్తస్కంధమహావాయుమయ మాత్మాన మాతనోత్ ।

- పరాశక్త్యమ్మికా చాన్యక్రియాశక్తిః కిలాభవత్ ॥ 2
- తయా ప్రబలయా యుక్త శ్రీమహాశక్త్యువాసకః ।
- వాయురూపం సమాస్థాయ ధునీతే స్వ జగత్ప్రియమ్ ॥ ౩
- ప్రవేశమానం త్రైలోక్యం మహాశక్త్యువాసకస్వతా ।
- విలోక్యజ్ఞాసిషు శ్రీవా స్వమూర్తయి మహామఖమ్ ॥ ౪
- స మహాశక్త్యువాసకాయ వినుష్ట న్మువసత్ప్రియమ్ ।
- సత్తమం శుభ్రపలనం శుభ్రార్థం సమశోషయన్ ॥ ౧౦
- శోషితే సత్తమే సిన్ధౌ శామ్భవానలకేజసా ।
- ఆపాతా శగభీరాధ్యూ దపిన్ద్య మహాఖనిః ॥ ౧౧
- తాం సాగరఖనిం దేవో హోమమర్చయన్ ప్రకల్పయన్ ।
- సమస్త ముష్ణిదాం జలం చతుర్థా న్యభిష త్పువః ॥ ౧౨
- ఉద్భిజ్జాలవత్పుష్కాంశం రాశీకృత్య మహాఖనిః ।
- సింహాసనమహావిద్యాం జప స్తు జ్ఞానర మాస్థితః ॥ ౧౩
- శేస ఘోరేణ ముష్కారశబ్దేనాఘాతవిగ్రహః ।
- ఆమూల మాబ్రహ్మబీలం తన్య బహ్వల చిచ్ఛిణి ॥ ౧౪
- తం సంవిదనలం ఘోర్రోహణోదహణోటరాత్ ।
- వవామ వామ దేవోదయం స చ లగ్నో మహాఖనిమ్ ॥ ౧౫
- అథ సాగరమర్చయన్ ముష్ణిజ్జాలనమూర్తయః ॥
- బహ్వల వితతబ్దాలావలాల శామ్భవానలః ॥ ౧౬
- ఏవం ప్రణీయ సద్విద్యాపూత మగ్నిం చిదాత్మకం ।
- తారకాపుష్పనికల్పః పరితః కుర్ణ మూర్చయత్ ॥ ౧౭
- తత్రాగ్నే రక్షణా మూర్తిం సజ్జలవ్యభ్యర్చయ చ్ఛివః ।

మహ్మార్తిమపి చాధ్యర్చ్య మధ్యే మూర్తిత్రయం తథా ॥ ౧౮
ఏవం ప్రకారం సంస్కార మగ్నో వ్యభిత శిమ్భురాత్ ।

జాతవేదా సస్పృశజహ్వా హవ్యవాహన ఏవ చ ॥ ౧౯

అశ్వోదరశ్చతుర్థస్యై దగ్ధ శిశ్వానః పరః ।

కౌమారశేఖోష్ఠిష్ఠశ్చ పిశ్యేదేవముఖా అపి ॥ ౨౦

భూత్యస్తే మూర్త్యునా వేదేన రథ మూర్తీశ్చ మద్యుగ్రే ।

సహస్రార్చి స్వస్తిపూర్ణ ఉత్తిష్ఠసుసమ స్తథా ॥ ౨౧

ధూమవ్యాపీ సప్తబాహ్వో ధనుర్ధర ఇతిహా మత్ ।

అథ వైశ్వానరోష్ఠిష్ఠ సుమనో చ తృతీయకః ॥ ౨౨

చిత్పిఙ్గళ ఇతి ఖ్యాత స్త్రీధా మూర్త్యుః సుష్కణః ।

అథ జిహ్వో ససంవిద గ్నే సస్పృశాధ్యర్చయచ్ఛివః ॥ ౨౩

హిరణ్యా కనకా రత్న కృష్ణోష్ఠన సుప్రసభా ।

అతిరక్తా చ మష్టి స్యా స్పృశానామ తు సప్తమః ॥ ౨౪

ఏవం సంపూర్ణ బాహ్వస్తు క్రమాత్సంపి స్పృశామేవ ।

సృష్టులావర్తక దర్శ్య గృహీత్వా హోతృ మూర్ధ్ని ॥ ౨౫

అథ సర్పిస్సముద్రస్య సర్పి రాదాయ సర్వశః ।

మహాజలదదర్వాస్త చ జహోవాస్త్రి స్పృహవతీ ॥ ౨౬

శ్రీశమ్భురాజరంహస్విమూరుతప్రీతిత స్తతః ।

సృష్టులావర్తక సర్పిస్సముద్రం సకలం పపా ॥ ౨౭

సహస్రధా లక్షధా చ కోటిధా జ్ఞానపావకే ।

ధారా ఘృతస్య సంపేయ రేక్ష కాః పర్వతోపమాః ॥ ౨౮

- వతస్తీ హ్వాభ్యధారాను ప్రజజ్ఞ్వల హుతాశనః ।
 శతయోజనవర్తంత మూర్ధ్వభ్యాలా ప్రథానితా ॥ ౨౯
- ఉద్భిజ్జాలచతుర్థాంశం పున స్తేత్ర సమూక్షి పతే ।
 పునశ్చ పున్ములంపర్తదర్వాన్య విధివయోనిధిం ॥ ౩౦
- జహవ శ్రీమహాశమ్భు రత్వస్త్యలితేనలే ।
 ద్విశతం యోజనానాం చ జజ్ఞ్వల భూపనవకః ॥ ౩౧
- ఉద్భిజ్జాలచతుర్థాంశం పున స్సమిధ మక్షి పతే ।
 అగ్రేక్షుసారజలధిం పున్ములంపర్తకసుచా ॥ ౩౨
- జహవ తీవ్రజ్వలనే శ్రీశామ్భవసమీరణః ।
 తేన మత్త ఇవాఽత్యగ్ధం నృత్యన్నివ ముహుర్ముహుః ॥ ౩౩
- త్రిశతం యోజనానాం చ ఉర్ధ్వం జజ్ఞ్వల విద్భిభే ।
 అథ మద్యసముద్రం చ మహాజలదదర్శిభిః ॥ ౩౪
- ఆదాయ సకలం శమ్భు రజహో ద్భిజ్వలనవక్తే ।
 తేనాత్యస్తమదోస్త్యత్తజ్జ్వలశామ్భవశుస్కణః ॥ ౩౫
- చతుశ్శతం యోజనానాం జజ్ఞ్వలోర్ధ్వం హుతాశనః
 సర్వ మప్యుద్భిదాం జాలం సమూధాయ హుతాశనే ॥ ౩౬
- లవణామ్బునిధిసోత స్సమస్తం స్రుచ్యధారయత్ ।
 జహవ చ తత స్తీవే సాంవిదే హవ్యనాహనే ॥ ౩౭
- తత శ్చటచటాత్కారో మహానాసీ ద్భయజ్కరః ।
 తేన భణ్ణాద్విదైత్యానాం చేతాంస ప్రచకమ్పిరే ॥ ౩౮
- అథ క్షీరసముద్రం చ మహానారిదదర్శిభిః ।

గృహీత్వా సకలం శమ్భు రహస్యం త్వన్మద్య గేతసి ॥ ౩౯
 రుద్రాట్టహాసధవశఃస్వల స్త్రీనాం స్వల చ్ఛిత్రే ।
 ఘోరనిర్ధూతనిర్భిన్న స్ఫుటితాచూసన్నిభః ॥ ౪౦
 ఇథం సింధుః స ర్వేషు ఫలశే నేషు శమ్భురాజ్ ।
 లోకాం జహూషుః క్రమశః ప్రావర్తత మనఃసలే ॥ ౪౧
 అథ స్వేనైవ సర్వేషాం ధారయ స్తే నే మధః ।
 నాయురూప స్సమాకృహే శేషాద్యా వ్యభిచుగవాన్ ॥ ౪౨
 తే తేన రంభానాం కృష్ణా స్ఫురత్ఫలమశ్రివభః ।
 ద్యోతయంత ఇనాకాశం బద్ధాంబలిపుటా ముదా ॥ ౪౩
 తక్షకర్కటకముఖాః పేషే త్వన్మతాశనే ।
 ఇథం హుత్వా మహానాగా సప్తే దిక్కు సహోపస చ ॥ ౪౪
 అజహో చ్ఛమ్భు నాగోఽయం మద్యస్స కటస్థితాన్ ।
 అస్యథా ఏవ దిక్షాగాః ప్రీతాంతకరణా ముపయా ॥ ౪౫
 రక్తపద్మాకరమివ ప్రావిశ స్తవ్యవాహసం ॥
 అథ భారతవర్షస్థే స్మనుష్యా నాజభి స్సహ ॥ ౪౬
 భద్రాశ్వముఖ్యవర్షస్థే సస్యవ్యా సమితోజసః ।
 ఉత్తరాంశ్చ కురూ నాప్రిచ్యా నుదీచ్యా స్మగ్యదేశగాన్ ॥ ౪౭
 నానాదేశగతా స్మర్త్యా న్నానాద్యీససమాశ్రితాన్ ।
 సర్వా నానీయ జహ్వో తా నజహో ద్వలితేనలే ॥ ౪౮
 ఇథం రసాతలద్వన్వే విశ్లేషఫణిమాను సే
 జ్యోతిశ్చక్రగతాం త్సర్వా స్సహారాశిసమాయుతాన్ ॥ ౪౯
 సక్షత్రతారాసంయుక్తా నిశ్శ్వనిర్భాసకశ్మిపః ।

తేజశ్వరీరిణో దేనాం జాహవ జ్వలితానలే ।

అథ శక్రాదాయా దేవా చిక్నూలా శ్చాగ్ని సంయుతాః ।

అనురాశ్చైవ గంధర్వా శ్చానరాశ్చైవ గుహ్యకాః ॥ ౧౦

కన్నకాః కింపురమా స్సాధ్యా సిద్ధాశ్చ భేదరాః ॥

దేవయోనిప్రభేదాశ్చ సర్వే సంతోషశాలినః ! ॥ ౧౧

మస్తాతా శ్చుభవప్రభావ్యా నానాభూషణభారినః ।

బద్ధాం బలిపుటాః ప్రీతిహీన సమ్ముల్లదానవాః ॥ ౧౨

వైష్ణవైశ్వా శ్చ బాహ్వాశ్చ స్యంతాః పైష్ణవైష్వా ర్వహైః పరిచ్ఛదైః

భంజేన చూషిణాః పృథంగా పృథవమోక్షిం సముద్యతాః ॥

అవతం త్సంవిదే తేన సముతా కల్యాణరేతసః ।

ఆదిత్యా వసవోఽహస్తిం చ ద్రుపా పితృగణా వ్రతా ॥ ౧౩

ఏకాదశ మహానరదా శ్చష్టాంధ మహాబోజ్య లాః ।

సమం నిక్షైః పరిచ్ఛద్య ర్విష్టైశ్చ గణానాయకైః ॥ ౧౪

అవత ఇచ్ఛమ్నునాభేన నీయమానా మహాసతీ ।

సనందససక్తాశ్చైవ యోగిభిః పరమార్థభిః ॥ ౧౫

భృత్యైశ్చ వివిధైశ్చైవ విష్వక్సేసపురోగమైః ।

నిక్షైః పంచాముగైశ్చైవ లక్ష్మ్యైః సాక మనిష్ఠయూ ॥ ౧౬

భూశక్త్యై చ స్ఫురత్యాన్త్యా సానందస్థితమాంసలః ।

సర్వై రనుచక్షై స్సార్థం భగవా నర్జునోచపః ॥ ౧౭

జ్ఞానాగ్ని మభివృత్త్యంతం ప్రవివేశ బగన్ముదే ।

సద్విభ్రంగిమహాకాళప్రముఖైశ్చ గణేశ్వరైః ॥ ౧౮

అనీలకణ్ఠర శ్చష్టామూర్తౌ గణావతంసభృత్ ।

భోగిభూషిత సర్వాంగో భస్మోద్ధూతచిత్తవిగ్రహః ॥ ౬౦

స్వమూర్ధాంగస్వగూఢేణ శమ్భునాశ్లేప దర్శితః ।

ప్రవివేశ మహాబ్వాల ముద్వలం చిహ్నతాశసం ॥ ౬౧

బ్రహ్మణా ప్రేరితా స్స ర్వే హ్యపి ముద్వైకోటయః ।

అవత స్మ సురస్సక్తౌ బ్వలద్రూపే హుతాశసే ॥ ౬౨

తారకాద్యా దురాత్మానో ద్భ్రాతృద్యౌశ్చ మహాసురాః ।

తత్కర్మ సువినిదంతః ప్రమత్తౌ తోష మాప్నోతౌః ।

అథ బ్రహ్మ స్వసదృశై ర్గరీచిప్రముఖై స్సహా ।

బ్రహ్మభి ప్రావసేన్నైశ్చ సత్యలోకనివాసిభిః ॥ ౬౩

సహ సంతుష్టహృదయై ర్యుక్తః కమలవిష్టరః ।

స్కయమానముఖామౌభజ శ్చతుర్ముఖ్యా కృతస్తుతిః ॥ ౬౪

సావిత్రిత్యా చైవ గాయత్ర్యా సరస్వత్యా చ సంయుతః ।

నిజవాహసహంసేన తత్ప్రసూతైః ఖగై స్సమం ॥ ౬౫

ప్రవివేశ మహాబ్వాలాలంఘితాశం హుతాశసం ।

ఏవంప్రకారత స్సర్వా న్నానసా నౌద్భిజానసి ॥ ౬౬

జరాయుజా నణ్డజాంశ్చ స్వేదజాంశ్చ శరీరేణః ।

జుహోవ స్మ మహాహోతా శ్రీమహాశమ్భుమాన్త్రికః ॥

అవశిష్టా కేవలోర్ద్వి నిర్వృక్షాశ్చాపి భూధరాః ।

అవశిష్టో మహాయాగహోతా వాణోపి శామ్భవః ॥ ౬౭

అన్యత్సర్వం హుతం తత్ర మహతి క్షణశుష్మణి ।

దర్శనాని చ సర్వాణి విద్యాస్సర్వాశ్చ భూరయః ॥ ౬౮

- నానావిధాని చాన్యాని మతాని మతశాలినామ్ ।
 సుహుతాని హుతాశేస్మి న్నాదిశామ్భవవాయునా ॥ 229
- ఇథం శమ్భుమహే శేన హుతై స్సర్వైశ్చ వస్తుభిః ।
 ఊర్ధ్వజ్ఞాభిర్జ్వలన్తం జ్వలచ్చిత్ర ఉషచ్ఛుభః ॥ 23
- స నిత్యహోతా పరమ శ్శమ్భునాథోఽసి చిస్మయః ।
 పరాశక్త్యాఽఖిలం హుత్వా స్వాకారం ప్రత్యపద్యత ॥ 24
- సమ్ప్రసన్ననిజాకాశా వాయుసూపం పరిత్యజన్ ।
 ఆజుహోవ చిదగ్నిస్థాం హరికాస్తకపాఠకః ॥ 25
- విశ్వరూపిణి! సర్వాత్మ! విశ్వభూత్తకనాయక !
 లలితాపరమేశాని! సంవిద్వహ్ని స్సముద్భవ ॥ 26
- ఆనందరూపిణి వరే సగదానందదాయుని !
 లలితాపరమేశాని! సంవిద్వహ్ని స్సముద్భవ ।
 జ్ఞాత్వజ్ఞానస్థాయినామి! మహాజ్ఞానప్రకాశిని!
 లలితాపరమేశాని సంవిద్వహ్ని స్సముద్భవ ॥ 27
- లోకసంహారవరే! కాలిదే! భద్రకాలిదే !
 లలితాపరమేశాని! సంవిద్వహ్ని స్సముద్భవ ॥ 28
- లోకసంతోషవరే ముగ్ధానీ సర్వమజ్ఞానే !
 లలితాపరమేశాని సంవిద్వహ్ని స్సముద్భవ ॥ 29
- విశ్వసృష్టిపరాధీనే విశ్వనాథే విశ్వకట !
 లలితాపరమేశాని సంవిద్వహ్ని స్సముద్భవ ॥ 30
- సంవిద్వహ్ని హుతా శేషసృష్టిసర్వాదితాకృతే !

లలితాపరమేశాని సంవిద్వహేన్న సముద్భవ ॥ ౮౨
 భజ్జాద్యైస్తారకాద్యైశ్చ పీడితానాం సతాం ముదే ।
 లలితాపరమేశాని సంవిద్వహేన్న సముద్భవ ॥ ౮౩

శ్రీలలితాప్రార్థనావః.

ఇత్యష్టకారికాపాఠం పుర్వాణి శమ్భునాయకే ।
 ఆవిర్భూవ చిద్వహేన్న లలితాపరమేశ్వరీ ॥ ౮౪
 చతుర్వ్యోజనవిస్తారం దశయాజన మున్నతమ్ ।
 నవవర్షసమాయుక్తం సర్వజోమయాకృతిమ్ ॥ ౮౫
 చతుర్వేదమహాచక్రం పురుషార్థమహానాయకమ్ ।
 ఆనందధ్వజసంయుక్తం తస్మాకార్తస్వరోజ్జ్వలమ్ ॥ ౮౬
 సర్వాగ్రే బిన్దుసీతేన సహితం బ్రహ్మచారిణా ।
 మేనుప్రస్తారరూపాఢ్యం చక్రరాజరథోత్తమమ్ ॥ ౮౭
 అరూఢా లలితాదేవీ స్వయం వ్రథమ ముద్ధతా ।
 పశ్చాత్సృష్టుం సముద్యుక్తా పుంరూపం స్వాత్మనాఽన్యజత్ ॥
 స్వపుంరూపమయం దేవం శ్రీకామేశ్వరనామకమ్ ।
 జగతా ముపకారాయ సృష్ట్యర్థం పతి మాతనోత్ ॥ ౮౮
 తేనాశ్లిష్టా భగవతీ శ్రీకామేశ్వరకామినా ।
 వాఙ్చమాత్రేణ చత్వారి మహాస్త్రాణ్యమ్మికాఽన్యజత్ ॥
 పాశాఙ్కుశైశ్చ వధనుర్బాణాయుధలసత్కరైః ।
 ఉద్యత్సహస్రచక్షాంశుప్రతిమానవపుష్పతిః ॥ ౯౦
 చంద్రార్ధానందమకుటా కుచభారేణ మద్దరా ।

- సదా షోడశవర్షీయా స్మయమానముఖామ్బుజా ॥ ౯౨
- సర్వాభరణశోభాఢ్యా సర్వసౌందర్యరూపిణీ ।
- తైలోక్య మమృతాకారై స్స సయన్తీవ నీక్షణైః ॥ ౯౩
- దదృశే శమ్భునాథేన నుహానోత్పమసీయసా ।
- తేన నానావిధ స్తస్మిన్ శ్రీ ర్వేదాభ్యైర్భగవత్పితైః ॥ ౯౪
- స్తుతా సా లలితా నీల నాథితా న నలహుస్మయిణీ ।
- అత్మానం బహుధా క్షిప్తం స్త్రీప్రసూయోపవ్యవస్థాయా ॥ ౯౫
- బ్రహ్మవిష్ణుమహేశానశక్తకాదిసురరూపతః ।
- ప్రవక్రమే భగవతీ లలితావర మేశ్వరీ । ౯౬
- కామేశ్వరేణ సంయుక్తా పరానస్తస్యరూపిణీ ।
- అథ సోమాశ్మకాద్వామ నీత్రా ద్భ్రష్మా తథా రమా ॥ ౯౭
- దక్షిణా శూన్యరూపా చ లలితాయా విలోచనాత్ ।
- విష్ణు శ్చైవ మృదాసీచ చోద్వా జన్మ ప్రావతు శ్శుభమ్ ॥ ౯౮
- అథ రుద్రశ్చ పార్శ్వే లలితాయా లలహుతాత్ ।
- వహ్నిరూపా దిభిరతాం సమ్భవం మమ్భుసమ్భవ ! ౯౯
- బ్రహ్మలక్ష్మ్యో తటిత్కాన్తీ విష్ణునార్య ఘనద్యుతీ ।
- శర్వవాదేవతే శుభ్రీ సౌందర్యం చ పరస్పరమ్ ॥ ౧౦౦
- తాసాం వినిమయం చక్ర ర్భార్యా శ్వేనచ తేజఃఖలాః ।
- లక్ష్మీర్విష్ణోరభూజ్జాయా శర్వాణి శర్వభామినీ ॥ ౧౦౧
- సరస్వతీ బ్రహ్మణశ్చ పత్న్యభూ తుమ్భుసమ్భవ !
- సకశత్రాంశ్చ తా ద్దేహా స్పృణతా న్వీక్ష్య చామ్బికా ॥ ౧౦౨

అనిదేశ జగత్సృష్టం పాతం పాతం చిద్రూపం ।
 కుమారా లలితాదేవ్యా ప్రాప్తావిధానానాం ॥ ౧౦౩
 స్వం స్వం స్థానం యయుః ప్రాప్తానానిచిద్రూపం ।
 సర్వం విశ్వం పవనుః ప్రాప్తానానిచిద్రూపం ।
 లలితాపరమేశ్వర్యా ప్రాప్తానానిచిద్రూపం ॥ ౧౦౪

ఇతి శ్రీబ్రహ్మసంహితా శ్లోకాంతా లలితాపరమేశ్వరీ
 హయగ్రీవాగ్రస్య సంవాదే మహాయాగవిధాన
 లలితాపరమేశ్వర్యా ప్రాప్తానానిచిద్రూపం ॥

లలితార్యపరమేశ్వరీచరిత్రము

అగస్త్యః :—

అశ్వానన! మహాప్రాణ! మహాయాగ శ్రుతా మయా ।
 విశ్వం లలితయా సృష్టం శ్రోతు మిచ్ఛామి బోధయ ॥ ౧
 హయగ్రీవః ॥

అవిరూప మహాదేవీ తస్మాదగ్నే ద్విదాత్మకాత్ ।
 లలితాపరమేశ్వరీ సర్వ సర్వం చిద్రూపం ॥ ౨

కేశవాకేశ తిమిరం సర్వ జగత్సృష్టం ।
 త్రిభి ర్మూర్త్యై స్ససర్జ త్రీ ప్రవిద్యై విభావనాన్ ॥ ౩

ఫాలముక్తాకలాపేన జాగృతామహోద్యుతం ।
 పాలీవతంసముక్తాభిః ప్రసన్న పవగ్రహణ ॥ ౪

అజ్ఞాచక్రం సమస్తం చ దృష్ణనీతిం ప్రభీయసీమ ।

విశ్వచక్రపకారాయ భూమివ్యాసస్య నమస్కారమ్ ॥ ౫
 నిశ్వాసమారుజై ర్వేదం పునః పాపం యజ్ఞస్తథా ।
 అధర్వణం మహామంత్రం మహిమ్నా స్వేన చాస్మజత్ ।
 కావ్యనాట్యా ద్యలంకారా నస్మజ స్మధురోక్తిభిః ।
 సరస్వతీం జిహ్వయా చ ససర్జ సకలప్రసూః ॥ ౬
 చుబుకేన చకోరాక్షి వేదాంగాని ససర్జ షట్ ।
 మీమాసాం న్యాయతంత్రం చ పురాణం ధర్మసంహితామ్ ॥ ౭
 కణ్ఠోర్ధ్వరేఖతంత్రేణ ససర్జ సకలామ్బికా ।
 ఆయుర్వేదం ధనుర్వేదం కర్ణమస్యమ రేఖయా ॥ ౮
 గాంధర్వం శిల్పిశాస్త్రం వ సంతాప్సితి రేఖయా ।
 చతుష్పతీశ్చ విద్యానాం కర్ణమస్యమస్మజత్ ॥ ౯
 ఛందాసి చాంసదేకేన గోగ్మస్తై ర్మదనాగమం ।
 అష్టే నులమహేంద్రాస్తై ర్జనాభ్యా మస్మజ త్ప్రమామ్ ॥ ౧౦
 పార్శ్వభ్యా మంతరిక్షం చ పితృభ్య సకలామ్బికా ।
 ఆనందేంద్రం మహాపాపశా సప్తై చ భూమూనామ్ ॥ ౧౧
 రోమావత్యా నమస్తాంశ్చ శేషాతిథినినాయకామ్ ।
 కరాంగుళీభిః కామస్య బాహు స్సంచ ససర్జసామ్ ॥ ౧౨
 కరాంగుళిచక్రైశ్చ మత్స్యకూర్మాదికా స్తమామ్ ।
 మత్స్యః కూర్మనరావశా చ నారసింహోఽథ వామసః ॥ ౧౩
 రామో రామకృ రామశ్చ కృష్ణః కల్కిః రిమే దశ ।
 ప్రాత స్సభ్యాం పాదం సంధ్యాం పాణిర క్తత్విషాఽస్మజత్ ॥

- ఇద్రాచుగ్నిశ్చ ముఖతః ప్రాణా ద్వాయు రజాయత ।
 నాభ్యా ఆసీ దంతరిక్షం శీర్షస్థి ర్వాస్పమనన్తత ॥ ౧౬
- పద్భ్యాం భూమిశ్చ బనితా ధర్మాధర్మాన పీర్షణాత్ ।
 స్మితేన పరమూనంనం సస్య తే చారుచస్ససా ॥ ౧౭
- స్పరుషం సంభవంతేన ప్రకృతిం సంభిములతః ।
 మహత్తత్త్వం సితమ్బేన సనర్థ జగదన్బుజం ॥ ౧౮
- ఊరుమూలా దహంకార స్తన్నాత్మాశ్చైవ జానుతః ।
 జంఘాయాః పంచభూతాని జగన్నాతుశ్చ జన్మినీ ॥ ౧౯
- గుల్ఫేన సప్తజలధీ నాన్వర్జ్మినా శత్రవశకం ।
 పాదామ్బుజతలేనాపి రసాతల మథాన్బుజత్ ॥ ౨౦
- రోమపాలం జగన్నాతు ర్వాసనస్త్రి ఘోరోద్భవ !
 గావో హ జన్మినీ తస్మాత్తస్మా జ్జ్వలన్ లజ్జావయః ॥ ౨౧
- బ్రాహ్మణ ముఖత స్తస్యా స్సప్రమాప్తైః తీర్థరోచిషః ।
 అత స్తే ముఖసంజాతా విద్యాతన్త్రాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౨౨
- బాహుదేశా త్సముత్పన్నాః క్షత్రియా క్షాత్రజీవినః ।
 అథ తస్యా జగన్నాతు రూరుజా వణిజోఽథవన్ ॥ ౨౩
- అత స్తే లాభసమ్పన్నాః కృతైః గూరుదృఢాసనైః ।
 పద్భ్యాం శూద్రా లజాయంత తస్యాః కామేశయోషితః ॥ ౨౪
- అతస్తే పాదసంచారై ర్ద్విజశుశ్రూషకా స్సస్మృతాః ।
 ఉద్గతా రోమకూపేభ్యో లలితాయా మహాజనః ॥ ౨౫
- ఉద్భిజ్జానాం సమస్తానాం సృష్టిః కుమ్భసముద్భవ !

- స్వేదీ సృష్టి స్వేదకాలా స్వధ్యా జ్ఞారాయనీ సునః || ౨౬
- ఆణ్ణీ చ సుబ్ధిష్టాభ్యాం సృష్టిస్తస్య స్సముద్భతా |
- నానత్యో నామకాభాగా చస్యత్యేతాం మహాబసా || ౨౭
- కీర్తి గ్ధంతప్రభామూర్త్యై పుష్టి రాసప్రసమ్మదః |
- కాంతి స్తస్య గండకాలా త్సంప్రవృత్తా ఘటోద్భవ ! || ౨౮
- హృదయాచ్చ సగాశక్తీ రకలంకశశినభా |
- సమస్తమాత్మకాగూపా బాలా తార్దీయరూపిణీ || ౨౯
- బుద్ధేశ్వ లలితాదేవ్యా శ్వామలా పరమేశ్వరీ |
- నీణాశుకలసత్పాణి స్థూల సంగీతయోగినీ || ౩౦
- అహంకారా త్సముత్పన్నా మేఘశ్యామల విగ్రహః |
- మహావార్తాలికా దేవీ పోత్రివక్త్రసముజ్జ్వలా || ౩౧
- స్మితా ద్విఘ్నేశ్వరీ బాహో మదస్మిన్నకటఫలః |
- సిద్ధలక్ష్మ్యంకితోత్సంగో బాలార్క-సదృశద్యుతిః || ౩౨
- తస్యా వైట్పుత్రనిలయా వైష్ణవామనా స్సముద్భతాః ||
- క్రీడావిశేషా ద్బాలాఽఽఽఽ దక్షరత్నితయాత్మికా || ౩౩
- సమృత్సరీ నామ దేవీ జాతా దేవ్యంకుశాయుధాత్ |
- జాతా సాశాయుధా ద్దేవ్యా లలితాయా హయానన ! || ౩౪
- తాలుదేశా త్సముత్పన్నా దేవ్యా శ్రీ సకులీశ్వరీ |
- రశ్మిమాలాచ సర్వాసి గాయత్రీ త్రివదావధి ||
- తస్యాస్తు కుణ్డలీశక్తే రుత్పన్నా లలితోజనః |
- దేవాశ్చ దేవయోన్యతా నానాతిర్యగ్గణా అపి || ౩౫

ఉత్పన్నా పరమేశాన్యా స్వగ్ధాలోః కుమ్భసమ్భవ !
 రక్తధాతోః ప్రాణశక్తి ర్దాంసధాలో ర్మహాబలమే ॥ 32
 మేదసో లలితాదేవ్యా భూతి స్సన్నతి రేవ చ ।
 అష్ట శ్చాప్త్యా స్సముత్పన్నా న్యజుశ్శ్రముఖాన్యసి ॥ 33
 మహాయుధాని దివ్యాని జగతా మభిగుప్తయే ।
 యజ్ఞవిద్యా గుహ్యవిద్యా స్వాత్మవిద్యా చ మజ్జితా ॥ 34
 తస్యాశ్చ రజన శ్శుద్ధా నమృతం చైవ వాచసే ।
 అజ్ఞసౌందర్యతో లక్ష్మీః కటాక్షేణ మనోభవః ॥ ౪౦
 పాదేన పాదగుత్ఫేన జగ్జ్ఞయో బానునాప చ ।
 ఊరుణా చోరుమూలేన నితమ్బా జ్ఞానుసేన చ ॥ ౪౧
 మధ్యేన స్తనయుగ్మేన బాహుభ్యా మంసదేశతః ।
 కణ్ఠేన శిరసా చైవ యథానర్జ్యం నపర్జితా ॥ ౪౨
 మహాపాతాళకం లోకం తథా వాహా మున్మథ ।
 రసాతలాఖ్యం లోకం చ మహాతల మథో మునీ ॥ ౪౩
 సుతలం చ మహాభాగ! వితలం చాతలం తథా ।
 భూలోకం సభువస్త్లోకం సువస్త్లోకం తద్భవ న ॥ ౪౪
 మహర్షస స్తపోలోకాం త్వత్స్వలోకం చ సామన్వజత్ ।
 త్రైలోక్యమోహనే చక్రే నిరాక ప్రోక్తా అజమోదయః ॥ ౪౫
 బ్రాహ్మ్యదయ స్సముద్రాశ్చ తాలవములేన సామన్వజత్ ।
 తదధిష్ఠానదేవిం చ త్రిపురాం స్వాంశలోకాన్వజత్ ॥ ౪౬
 తా దేవ్యః ప్రకటాభిఖ్యా వహ్నిత్యున్నే మహాద్యుత్తే ॥

విశుద్ధచక్రా దీశాన్యా సుర్వరక్షాకరాభిధమ్ ।

చక్రం సముద్ధతం తథ్నా దేవతా అపి తద్భవాః ॥ ౫౮

నిగర్భయోగినీనామ్నా ప్రథితాః ప్రకటాజనః ।

తదధిష్ఠానదేవీ చ ప్రోక్తా త్రిపురమాలినీ ॥ ౫౯

తా స్సర్వాః పరమేశాన్యా భూసంజ్ఞాయా అనుగ్రహాత్ ।

చతుర్థం పర్వ సంయాథా శ్చక్రరాజరథోత్తమే ॥ ౬౦

అథ శ్రీలలితాదేవ్యా బ్రహ్మరథ్యా త్సముద్ధతమ్ ।

సర్వరోగహరం చక్రం తథ్నా దేవ్యశ్చ తద్భవాః ॥ ౬౧

రహస్యయోగినీనామ్నా ప్రథితా వాగధీశ్వరాః ।

తదధిష్ఠానదేవీ త్రిపురాసిద్ధా ప్రకీర్తితా ॥ ౬౨

తాశ్చ దేవ్యాజ్ఞయా సర్వా శ్చక్రరాజరథోత్తమే ।

తృతీయం పర్వ సంయాథా బాలార్కసదృశత్విషః ॥ ౬౩

ద్వాదశాస్తమహాచక్రా ల్లలితాయా స్సముద్ధతమ్ ।

సర్వసిద్ధికరం చక్రం తథ్నా దేవ్యశ్చ తద్భవాః ॥ ౬౪

అతిపూర్వరహస్యాఖ్యాః కామేశీప్రముఖాస్తు తాః ।

తదధిష్ఠానదేవీ చ త్రిపురామ్నా ప్రకీర్తితా ॥ ౬౫

తాశ్చ దేవ్యాజ్ఞయా సర్వా జ్వలత్కలాసలప్రభాః ।

చక్రరాజరథేంద్రియ ద్వితీయం పర్వ సంశ్రితాః ॥ ౬౬

అథ శ్రీలలితాదేవ్యా మహానస్తమహోదధేః ।

ఉద్ధతం ప్రథమం చక్రం సర్వానస్తమయాహ్వాయమ్ ॥ ౬౭

బిన్దువీరం చ తన్నామ్నా నామ శ్రీవీర మిత్యపి ।

మహాపీతం చ తన్నామ తత్రస్థాం దేవతాం శృణు ॥ ౧౮

పరావరరహస్యాభ్యా స్వయ మేవాత్ర వర్తతే ।

మహాచక్రేశ్వరీ పైవ మహాత్రిపురసుందరీ ॥ ౧౯

చక్రరాజరథేస్త్రిస్య మధ్యమం పర్వ సంస్థితా ।

ఏవం నవవిధం చక్రం భద్రాసురజయాధినీ ॥ 20

పున స్వహృదయాకాశా త్సృష్టౌ మార్గాణాభైరవమ్ ।

తస్య బిమ్బా త్సమాకృప్తం తిథిచక్రం మహోదయమ్ ॥ 2౧

తత స్తోడశసంఖ్యతా స్వరా దీప్తా స్సముద్భతాః ।

తేభ్య శ్చాభ్యుద్భతా నిత్యాః కామేశీప్రముఖా మునే ! 2౨

తాశ్చ దేవీనమాకారా దేవ్యా ఏవాంశ మాశ్రితాః ।

తిథినిత్యా స్సమాఖ్యాతా స్తత్తత్ప్రభృభిమానికాః ॥ 23

సర్వానష్టమయాభ్యుస్య పరిహో దశ పంచ చ ।

ఘానా న్యాశ్రిత్య వర్తంతే రథమధ్యమపర్వణి ॥ 2౪

అగ్నిదేవ్యశ్చ మట్టస్యా హృదయా చ్చిరసోఽ చ ।

శిఖాయాః కవచా వైప్రీన దృక్త్రీయా నిజకాముధాత్ ॥ 2౫

ఉత్పాదితా మహాభాగా భృలత్కూలాగ్ని తేజసః ।

చతుర్ద్విక్షు చ మాఘో చ వహ్ని శాసురనాయుషు ॥ 2౬

మక్కు ఘానేషు వాసిస్య సుతీక్ష్ణాయుధమణ్డతాః ।

భండాసురవధాఘాయ ప్రవృత్తాం పర మేశ్వరీయే ॥ 2౭

రక్ష స్త్యః పరశ స్త్రీభ్య స్సావధానాః ప్రకీర్తితాః ।

ఏవం శక్తిమయం చక్రం కల్పయిత్వ రథోత్తమే ॥ 2౮

ఉవాచ నిజభర్తారం కామేశ్వర మృషీశ్వర !

శ్రీలలితా :-

ఆవా ముత్పాదితౌ నాథ! భణ్ణాసురవధాయ హి ॥ ౭౯

మహాయాగకృతోత్సాహైః ప్రవిష్టైశ్చాన్తలం సురైః ।

తస్మా త్తేషాం హితం కార్యం హస్తవ్యో భండదానవః ॥౮౦

సృజ త్వమపి మత్సంగా చ్ఛివచక్రం మహోదయం ।

ఇత్యుక్తో లలితాదేవ్యా శివకామమహేశ్వరః । ౮౧

ముఖహంకారమాత్రేణ నాథ శ్చక్ర మథాన్యజత్ ।

తచ్చ దివ్యాఘుసిద్ధౌఘమానవౌఘవిభేదతః ॥ ౮౨

త్రిధా విభక్తం తద్దేయం తత్సనాథా మహాజనః ।

కామేశ్వరసమాకారా నానాశస్త్రస్వలత్కరాః ॥ ౮౩

ప్రోక్తాః పరేశమిత్రేషప్రముఖా దైత్యమర్దనాః ।

సమ్ప్రదాయకరా దేవ్యాస్త్రయోవింశతి రీరితాః ॥ ౮౪

శ్రీకామేశ్వరనాథస్య భూసంజ్ఞాం ప్రాప్య తే ముదా ॥

సర్వానందమయాఖ్యస్య పశ్చాత్థాన ముపాశ్రితాః ॥ ౮౫

బుద్ధ్యహంకారజనితే యే ప్రోక్తే దేవతే పురా ।

శ్యామలాకోలముఖ్యా ద్వే తయో రాద్యాం తు దేవతాం ॥

ప్రధానమంత్రస్థానీయ మభిషిచ్య సుధారసైః ।

శక్తిరాజ్యస్య సర్వస్య భక్తిం సా లలితాన్తకరోత్ ॥ ౮౬

ప్రధానత్వద్వ్యోతనాయ స్వహస్తాంగుళిసంస్థితం ।

ముద్రాంగుళీయకం ప్రాదా త్సా చ నత్వా త దగ్రహీత్ ॥

అథ ద్వితీయా కోలాస్యా భుజాద్భితపరాక్రమా ।

యాఽస్తి తాం లలితాదేవీ దండనాథా మకల్పయత్ ॥ ౮౯

దండనాథాభిషేకం చ కృత్వా తీగ్ధపయోహరైః ।

భూయుగా న్మృసలం సీర ముద్భృత్యాఽప్యై దదా చ సా॥

తస్మా త్సా శక్తిరాజ్యైఽస్మి న్నాజ్ఞాచక్రప్రవర్తనీ ।

దుష్టసంహారిణీ శిష్టసాలినీ పరికీర్తితా ॥

౯౦

మంత్రినాథా దండనాథా దేవ్యా సంగ్రామహేతవే ।

చక్రం రాజరథా త్స్వీయా మత్పాత్య రథయుగ్మకం ॥ ౯౧

దదా చ లలితాదేవీ భండాసురవధాన్ధినీ ।

తే ఉభే రథ మాయాధే యథా స్వరథపర్వసు ॥

స్థాపనూమాసతు స్సృష్టా శ్శక్తి స్స్వయ ముదాయుథాః ।

తయోశ్చ రథయో రామ ప్రబవీమి మునే! శృణు ॥ ౯౨

కిరిచక్రం దండనాథానివాసరథ ఉచ్యతే ।

గిరిచక్రమితి ప్రోక్తో మంత్రిణ్యాస్తు మహారథః ॥

౯౩

ఏవం భండాసురవధే సముద్యుక్తా మహేశ్వరీ ।

విధానత్రితయం కృత్వా పున రేవం వ్యచారయత్ ॥ ౯౪

స దురాత్మా మహావీర్యో దుష్టయశ్చ సురాసురైః ।

తస్య నిర్వర్తరణార్థాయ సృజామి బహుయోగినీః ॥

౯౫

ఇతి కృత్వా మతిం దేవీ లలితాపరమేశ్వరీ ।

భండాసురం ప్రతి కోధహుంకారం వితతాన హ ॥ ౯౬

తస్మా ధుంకారనినదా ద్యోగిన్య ష్టప్రికోటయః ।

చతుష్కీట్యధికా జాతా స్తావంతో భైరవా అపి॥ ౯౯
 పరార్థసంఖ్యాఽతిక్రాంతా నానావేషవిభూషణాః ।
 జ్వలదీప్తిమప్రహరణా దైత్యరక్తపిపాసితాః ॥ ౧౦౦
 అనేకా శ్శక్తయో జాతా స్సురద్రత్నవిమానగాః ।
 తాసాం మహాయోగినీనా ముద్దణై రట్టహాసజైః ॥ ౧౦౧
 ఘోషై స్తుములితం విశ్వం ఘోరనిర్హాతభీషణైః ।
 తా యోగిన్య స్సమస్తాశ్చ దేవీం చక్రరథస్థితాం ॥ ౧౦౨
 బద్ధాంజలిపుటా నేము ర్నిరుద్ధహరిదంతరాః ।
 త న్మహద్యోగినీచక్ర మాలోక్య లలితేశ్వరీ ॥ ౧౦౩
 అత్యంతహృష్టహృదయా భృశ ముత్సాహ మాస్థితా॥ ౧౦౩౪
 ఇతి శ్రీ బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే లలితాకృతజగత్సృష్ట్యాది
 కథనంనామ ద్వావింశోఽధ్యాయః.

భండాసురవధాయ దేవీప్రస్థానమ్

హయగ్రీవః :—

అథ సా జగతాం మాతా లలితా పరమేశ్వరీ ।
 త్రైలోక్యకంటకం భండం దైత్యం జేతుం వినిర్యయా ॥ ౧
 కృత్వా మద్దళికాకారం సప్తామ్భారాశయ స్తథా ।
 ప్రభూతమద్దళధ్వజైః పూరయామాసు రమ్బరం ॥ ౨
 మృదంగా మురజాశ్చైవ పటహా ధక్కలింగణాః ।

- శేలుకా యుల్లగీసంఘా హుడుక్కా హుడునా ఘటాః ॥ 3
- అసకాః పణవాశ్చైవ గోముఖా శ్చార్ధచస్త్రాః ।
- యవమధ్యా ముష్టిమధ్యా మండవో డిండిమా అపి ॥ ౪
- యుగ్గరా శ్చర్చగీతాః అంక్యాలింగ్యవభేదకాః ।
- ఊర్ధ్వకా శ్చైవ తంబోటా నిస్సాణా బర్బరాః పరే ॥ ౫
- హుంకారాః కాకత్రుంజాశ్చ నాద్యభేదా స్తథాపరే ।
- దధ్వను శ్చక్తిసేనాభి రాహతా సమకోద్యమే ॥ ౬
- లలితాపరమేశాన్యా అంకుశాస్త్రా త్సముద్గతా ।
- సమ్పత్కరీనామ దేవీ చచాల సహశక్తిభిః ॥ ౭
- అనేకకోటిమాతంగత్రురంగరథవంక్తిభిః ।
- సేవితా తరుణాదిత్యపాటలా సమ్పదీశ్వరీ ॥ ౮
- మత్త ముద్గండసంగ్రామరసికం శైలసన్నిభం ॥
- రణకోలాహలం నామ సాక్షిరూపోహ మతల్లజమ్ ॥ ౯
- తా మన్వ గాయయా సేనా మహతీ ఘోరరావినీ ।
- లోలాభిః కేతుమాలాభి ర్ముఖిన్తీ ఘనాఘనాః ॥ ౧౦
- తస్యాశ్చ సమ్పన్నాథాయాః పీనస్తనసుసజ్జటాః ।
- కజ్జుటో ఘనసన్నాహో రురుచే వక్షసి స్థితాః ॥ ౧౧
- కమ్పమానా ఖడ్గలతా వ్యరుచ త్తత్కరే భృతా ।
- కుటిలా కాలనాథస్య భ్రుకుటీవ భయంకరా ॥ ౧౨
- ఉత్పాతవాతసమ్పాతచాలితా ఇవ పర్వతాః ।
- తా మన్వగాయయుః కోటిసభ్యాతాః కుజ్జరోత్తమాః ॥ ౧౩

- అథ శ్రీలలితాదేవ్యా శ్రీపాశాయుధసమ్భవా ।
 అతిత్వరితవిక్రాంతి రశ్వారూఢాఽచల త్పురః ॥ ౧౪
- తయా సహ హయప్రియం సైన్యం హేమాతరగ్గీతమ్ ।
 వ్యచల త్పురకుద్దాలనిర్దారిత మహీతలమ్ ॥ ౧౫
- వనాయుజాశ్చ కామోబ్బజా ఆరట్టా సిన్ధుదేశజాః ।
 టక్కుణాః పార్వతీయాశ్చ పారశీకా స్తథాఽపరే ॥ ౧౬
- ఆజానేయా ఘట్టపురా ఘరట్టాః కాలవ నిజాః ।
 బాహ్లికేయా వనోద్భూతా గాన్ధర్వా శ్చాపరే హయాః ॥ ౧౭
- ప్రాదేశజాశ్చ కై రాతాః ప్రాస్తదేశోద్భవా అపి ।
 వినీతా స్సాధుయోద్ధారో వేగిన స్థిరచేతసః ॥ ౧౮
- స్వామిచి త్తవిశేషజ్ఞా మహాయుద్ధసహిష్ణవః ।
 లక్షణై ర్భహుభి ర్యుక్తాః జితక్రోధా జితశ్రమాః ॥ ౧౯
- పశ్చాధారాసు శిక్షాఢ్యా వినీతార్థపులాయితాః ।
 ఫాలశుక్తిశ్రియా యుక్తా శ్వేతశుక్తిసమన్వితాః ॥ ౨౦
- దేవపద్మం దేవమణిం దేవస్వస్తికమేవ చ ।
 అర్ధస్వస్తికశుక్తిం చ పుంస్వరం పుష్పగచ్ఛికమ్ ॥ ౨౧
- ఏతాని శుభలక్ష్మాణి జయరాజ్యవ్రదాని చ ।
 వహంతో వాతజవనా వాజిన స్తాం సమన్వయః ॥ ౨౨
- అపరాజితనామాన మతితేజస్వినం చలమ్ ।
 అత్యంతోత్తమజ్వల్మాణం కలికావిలసన్ముఖమ్ ॥ ౨౩
- పార్శ్వద్వయేఽపి పతితస్ఫుర త్కేసరమణ్డలమ్ ।

- స్థూలవాలధివిక్షేపక్షిప్యమాణపయోధరమ్ ॥ ౨౪
- జఙ్ఘాకాణ్డసమున్నద్ధమణికిజ్జీణిభాసురమ్ ।
- వాదయస్త మివోచ్చక్షైః ఖురనిష్ఠరకుట్టనైః ॥ ౨౫
- భూమణ్డలమహావాద్యం విజయస్య సమృద్ధయే ।
- హేషమాణం ప్రతిముహు స్సందర్శితగతిక్రమమ్ ॥ ౨౬
- ఆలోలచామరవ్యాజా ద్వహస్తం పక్షతీ ఇవ ।
- భాక్షై ర్మనోహరై ర్యుక్తం ఘర్షరీజాలమణ్డతం ॥ ౨౭
- హేషా ఘోషస్య కపటా ధ్వుజ్కుర్వాణ మివానురాన్ ।
- అశ్వారూఢా మహాదేవి సమారూఢా హయం యయశా ॥
- చతుర్భిర్బాహుభిః పాశ మజ్కుశం వేత్రమేవ చ ।
- హయవల్లం చ దధతీ బహువిక్రమశాలినీ ॥ ౨౮
- తరుణాదిత్య సజ్కాశజ్వలత్కాంతితరంగిణీ ।
- సశ్చచాల హయారూఢా నర్తయన్తీవ నాజినమ్ ॥ ౩౦
- అథ శ్రీదణ్డనాథాయా నిర్యాణపటహద్వనిః ।
- ఉద్దణ్డ సిన్ధునిధ్వాన శ్చకార బధిరం జగత్ ॥ ౩౧
- వజ్రబాణైః కతోరైశ్చ భిష్టత్యః కకుభో దశ ।
- అత్యుద్దణ్డభుజోష్మాణ శ్చక్తయః కాశ్చి దుద్ధతాః ॥ ౩౨
- కాశ్చి చ్ఛ్రీదణ్డనాథాయా సేనానాసీరసజ్గతాః ।
- ఖడ్గం ఫలక మాదాయ పుప్లుపు శ్చణ్డశక్తయః ॥ ౩౩
- అత్యస్త సైన్యసమ్బాధం వేత్రసంతాడనాశతైః ।
- నివారయన్త్యో వేత్రిణ్యో వ్యచల శ్చక్తయ శ్శతమ్ ॥ ౩౪

- అథ తుజ్జద్వజ్రేణి ర్మహిషాఙ్గా మృగాఙ్గితాః ।
 సింహాఙ్గా శైచివ భిభ్రాణా శ్శక్తయో వ్యచల న్పునః ॥ 37
- తదను శ్రీదణ్డనాథాశ్వేతచ్ఛత్రకదమ్బకైః ।
 స్ఫురత్కరాః ప్రచలితా శ్శక్తయః కాశ్చిదుద్ధతాః ॥ 38
- దణ్డనాథావినిర్యాణే సఙ్ఖ్యాతీతై స్సితప్రభైః ।
 ఛత్రైర్గగన మారేజే నిస్సఙ్ఖ్యశశిమణ్డలం ॥ 39
- అన్యోన్యసక్తైర్ధవశఛత్రైర్నస్తర్లసీభవన్ ।
 తిమిరం నునుదే భూయ స్తత్కాణ్డమణి రోచిషా ॥ 40
- వజ్రప్రభాయుధగణఛ్చాయాపూరితదిఙ్ముఖాః ।
 తాశవృన్తా శ్శతవిధాః క్రోడముఖ్యో బలేచలన్ ॥ 41
- చణ్డోచణ్డాదయ స్తీవా భైరవా శ్శూలపాణయః ।
 జ్వలత్కేశశిశేఙ్గాభా తటిద్భాసురదిఙ్ముఖాః ॥ 42
- దహన్త ఇవ దైత్యోఘాం స్తీత్నై స్తీక్ష్ణాక్షి నహ్నిభిః ।
 ప్రచేలు ర్దణ్డనాథాయా స్సేనానాసీరధావినః ॥ 43
- అథ పోత్రముఖిదేవే సమానాకృతిభూషణాః ।
 తత్సమానాయుధకరా స్తత్సమానస్వవాహనాః ॥ 44
- తీక్ష్ణధంష్ట్రావినిష్ఠ్యాతవహ్నిధూమాయితామ్బరాః ।
 తమాలశ్యామలాకారాః కపిలకూరలోచనాః ॥ 45
- సహస్రమహిషారూఢా స్తా దేవ్య సూకరాననాః ।
 అథ శ్రీదణ్డనాథా చ కిరిచక్రరథోత్తమాత్ ॥ 46
- అవరుహ్య మహాసింహ మారురోహ స్వవాహనమ్

వజ్రఘోష మితి భృతం ధూతకేసరమణ్డలమ్ ॥ ౪౫

వ్యాతౌస్యం వికటాకారం విశక్కుటవిలోచనమ్ ।

దంష్ట్రాకటకటాత్కారబధీరకృతదిబ్బుఖమ్ ॥ ౪౬

ఆదికూర్మకతోరాస్థికర్పరప్రతిమై ర్నఖైః ।

విక్షుప్త మివ భూచక్ర మాసాతాళనిమజ్జిభిః ॥ ౪౭

యోజనత్రయ ముత్తుంగం వేగా దుద్ధతవాలధిమ్ ।

సింహవాహన మారుహ్య వ్యచల ద్దణ్డనాయికా ॥ ౪౮

తస్యా మసురసంహారప్రవృత్తాయాం జ్వలత్కృధి ।

ఉద్వేగం బహుళం ప్రాప్తైహోక్యం సచరాచరమ్ ॥ ౪౯

కి మసౌ భక్షతి రుషా విశ్వ మజ్జ్యేన సోత్రిణీ ।

కిం వా ముసలఘాతేన భూమిం ద్వేధా కరిష్యతి ॥ ౫౦

అథవా హలనిర్ఘాతేః త్కోభయిష్యతి వారిధీన్ ।

ఇతి త్రస్తమనా స్సగోర్వ గగనే నాకినాం గణాః ॥ ౫౧

చూరచూరవిరూపశ్చ సత్రాసం తా ముద్భక్షిత ।

వనద్ధిరే వ సే దేవా బద్ధాన్జలిపుటాఞ్చితాః ॥ ౫౨

ముహుర్ద్వాదశనామాని కీర్తయంతో నభస్సలే ।

అగస్త్యః :—

కాని ద్వాదశ నామాని తస్యా దేవ్యా నద ప్రభో ! ५౩

అశ్వాసన! మహాప్రాణ! యేషు మే కాతుకం మహత్ ।

హయగ్రీవః :—

శృణు ద్వాదశ నామాని తస్యా దేవ్యా ఘటోద్భవ ! ౫౪

- యేషా మాకర్ణనామాత్రా త్రుసన్నా సా భవిష్యతి ।
 పశ్చమీ దణ్డనాథా చ సజ్జేతా సమయేశ్వరీ ॥ ౫౭౩
- తథా సమయసజ్జేతా వారాహీ పోశ్రణీ తథా ।
 వార్తాళీ చ మహాసేనాప్యాఽజ్ఞా చక్రేశ్వరీ తథా ॥ ౫౮౬
- అరిష్టు చేతి సంప్రోక్తం నామద్వాదశకం మునే !
 నామద్వాదశకాభిఖ్యవజ్రపజ్జరమధ్యగః ॥ ౫౮౭
- సజ్జుతే దుఃఖ మాప్నోతి న కదాచన మానవః ।
 ఏతై ర్నామభి రభ్రష్టా స్సజ్జేతాం బహు తుష్టువుః ॥ ౫౮౮
- తేషా మనుగ్రహార్థాయ ప్రచచాల చ సా వుసః ।
 అథ సంగీతయోగిన్యా మన్త్రిరాజ్ఞీపదస్పృశః ॥ ౫౮౯
- నిర్యాణసూచనకరీ దివి దధ్వాన కాహళీ ।
 శృంగారప్రాయభూషాణాం శాద్వలశ్యామలత్విషాం ॥ ౬౦
- వీణాసనాథపాణీనాం శక్తీనాం నిర్యయా బలం ।
 కాశ్చి ద్దాయన్తి సృత్యన్తి మత్తకోకిలనిస్వనాః ॥
- కాశ్చిత్కాదంబరీపానకమాయితవిలోచనాః ।
 వందిమాగధరూపాశ్చ కాశ్చిదన్యాః కలస్వనాః ॥ ౬౧
- వీణావేణమృదంగాధ్యా స్సవిలాసపదక్రమాః ।
 ప్రచేలు శ్శక్తయ శ్శ్వామ హర్షయన్త్యో జగజ్జనాన్ ॥ ౬౨
- మయూరవాహః కతిచి త్కతిచి ధ్ధంసవాహనాః ।
 కతిచి న్నకులారూఢాః కతిచి త్కోకిలాసనాః ॥ ౬౪
- సర్వాశ్చ శ్వామలాకారాః కాశ్చి త్కర్ణిరథస్థితాః ।

- కదమ్బమధుమతాశ్చ కాశ్చి దారూఢసైన్ధవాః ॥ ౬౫
- మంత్రినాథాం సమస్కృత్య సమ్ప్రచేలుః పురఃపురః ।
- అథాఽనుహ్య సముత్సంగగేయచక్రం మహారథం ॥ ౬౬
- బాలార్కవర్ణకవచా మదారుణవిలోచనా ।
- ఈమత్ప్రస్వేదకణికా మనోహరముఖామ్బుజా ॥ ౬౭
- ప్రేమయన్తీ కటాక్షణ కింభూవల్లితాణ్డవైః ।
- సమస్త మపి త్కృన్ద్యం శక్తీనా ముద్ధోద్ధతం ॥ ౬౮
- విశ్చక్రతిరోణచక్రేణ బిరుదేన మహీయసా ॥
- ఆసామాద్యేన చాఽన్యాసాం శక్తీనా ముజ్జ్వలోదయా ॥
- నిర్జగామ సుసశ్యామా శ్యామలా మంత్రినాయికా ।
- తాం తుష్టుపు ఘోడశభి ర్నామభి ర్నాకవాసినః ॥ ౭౦
- తాని ఘోడశనామాని సమాకర్ణయ కుమ్భజ !
- సక్లేతయోగినీ శ్యామా శ్యామలా మంత్రినాయికా ॥ ౭౧
- మంత్రిణీ సచివేశానీ సభానేశీ శుకప్రియా ।
- వీణావతీ వైణికి చ ముద్రిణీ నియకప్రియా ॥ ౭౨
- నీవప్రియా కదమ్బేశీ కదమ్బవనవాసినీ ।
- సదామదా చ నామాని ఘోడశై తాని కుమ్భజ ! ౭౩
- ఏతై ర్య సచివేశానీం సకృత్స్తూతి శరీరవాన్ ।
- తస్య వైలోక్య మఖిలం నశే తిష్ఠ త్యసంశయః ॥ ౭౪
- మంత్రినాథా యత్ర యత్ర కటాక్షం వికిర త్యసా ।
- తత్రతత్ర గతాశక్యం శక్తిసైన్యం పతత్యలం ॥ ౭౫

- లలితాపరమేశాన్య రాజ్యచర్చా తు యావతీ ।
 శక్తీనామపి చర్చా యా సా సర్వా తద్వశంవదా ॥ 2౬
 అథ సక్లేతయోగిన్యః కరస్థశుకపోతకాత్ ।
 నిర్జగము ధనుర్వేదో వహం త్సజ్యం శరాసనం ॥ 22
 చతుర్బాహుయుతో వీర స్త్రిశిరా స్త్రివిలోచనః ।
 నమస్కృత్య ప్రధానేశీ మిద మాహ స భక్తిమాన్ ॥ ౨౮
 దేవి భణ్ణాసురేష్టస్య యుద్ధాయ త్వం ప్రవర్తసే ।
 అత స్తవ మయా సాహ్యం కర్తవ్యం మంత్రినాయికే ! 2౯
 చిత్రజీవ మిదం నామ్నా కోదణ్డం సుమహత్తరం ।
 గృహాణ జగతా మమ్బు! దానవానాం నిబర్హణం ॥ ౩౦
 ఇమా చాక్షయశాణాఢ్యౌ తూణీరౌ స్వర్ణచిత్రితౌ ।
 గృహాణ దైత్యనాశాయ మమానుగ్రహహేతవే ॥ ౩౧
 ఇతి ప్రణమ్య శిరసా ధనుర్వేదేన భక్తితః ।
 అర్పితం చాపతూణీరం జగ్రాహ ప్రియకప్రియా ॥ ౩౨
 చిత్రజీవం మహచ్ఛాప మాదాయ చ శుకప్రియా ।
 విష్ఫారం జనయామాస హార్వీ ముద్భాట్య భూరిశః ॥ ౩3
 సక్లేతయోగినీచాపధ్వనినా పూరితం జగత్ ।
 నాకాలయానాం చ మనో నవయా ననందసమ్పదా ॥ ౩౪
 యంత్రినీ తంత్రినీ చైవ ద్వే తస్యాః పరిచారికే ।
 శుకం వీణాం చ శిరసా వహన్త్యా పరిచేరతుః ॥ ౩౫
 ఆలోలవలయక్వాణవర్ధిష్ణుగుణనిస్వసం ।

ధారయంతీ ధను శ్వామీ చకారా₂రిమనోజ్వరం || ౮౯
 చిత్రజీవశరాసేన భూషితా గీతయోగినీ ।
 కాదమ్బినీవ దురుచే కందళ చ్ఛక్రకామ్మకా || ౯౦
 కాలీకటాక్షవ త్తీర్థో నృత్య ద్భుజగనన్నిభః ।
 ఉల్లసం దక్షిణే పాణౌ విలలాస శిలీముఖః || ౯౧
 గేయచక్రరథారూఢాం తాం పశ్చా చ్చ నిషేవితే ।
 తద్వ చ్ఛ్వామలశోభాభ్యా దేవ్యో బాణధనుర్ధరాః || ౯౨
 సహస్రాక్షోహిణీసంఖ్యా స్త్రీవవేగా మదాలసాః ।
 ఆపూరయంత్యః కకుభః కల్తైః కిలకిలారవైః || ౯౩
 అథ చక్రరాజరథనాయకాశ్రితా
 జ్వలితాంకుశాఫణిసమాసపాశభృత్ ।
 కలనిక్వణ ద్వలయ మైక్షవం ధను
 ర్ధధతీ ప్రదీప్తకుసుమేషుపంచకా || ౯౪
 ఉదయ త్సహస్రమహసాం సహస్రశో
 వ్యతిపాటలం నిజవపుః ప్రభార్కురం ।
 కిరతీ దిశాసు వదనస్య కాంతిభిః
 స్సృజతీవ చంద్రమయ మభ్రమండలం || ౯౫
 దశయోజనాయతిమతా జగత్త్రయీ
 మభివృణ్వతా విశదమాక్తి కాత్మనా
 ధవళాతప్రతవలయేన భాసురా
 శశిమండలస్య సఖితా ముపేయుషా || ౯౬

అభినీజితా చ మణికాణ్డశోభినా

విజయాదిముఖ్యపరిచారికాజ్ఞైః ।

నవచంద్రికాలహరికాంతికందళీ

చతురేణ చామరచతుష్టయేన చ ॥

౯౪

శక్త్యైకరాజ్యపదవీ మభినూచయంతీ

సామ్రాజ్యచిహ్న శతమండితస్యదేశా ।

సంగీతవాద్యరచనాభి రథామరాణాం

సంస్తాయమానవిభవా విశదప్రకాశా ॥

౯౫

వాచా మగోచర మగోచర మేవ బుద్ధే

రీదృక్తయా న కథనీయ మనన్యతుల్యం ।

త్రైలోక్య గర్భపరిపూరితశక్తిచక్ర

సామ్రాజ్యసమ్పదభిమాన మభిస్పృశంతీ ॥

౯౬

అబద్ధధక్తివిశునాంజలిశేఖరాణా

మారా దహం ప్రథమికాకృతసేవకానాం ।

బ్రహ్మాండరుద్రహరిముఖ్యసురోత్తమానాం

వక్త్రాణి వర్ధితనుతీని కటాక్షయంతీ ॥

౯౭

ఉద్దీప్తపుష్పశరపంచకతస్సముఖై

క్షోతిర్మయం త్రిభువనం మహాసా దధానైః ।

విద్యుత్సమద్యుతిభి రప్సరసాం సమూహై

ర్విక్షిప్యమాణజయమంగళలాజవర్నా ॥

౯౮

కామేశ్వరీప్రభృతిభిః కమనీయభాభి

స్సంగ్రామవేషరచనాసు మనోహరాభిః !

శృంగారనాయికా చేతి పంచవింశతినామభిః ॥ ౧౦౬

స్తువంతి యే మహాభాగాం లలితాం పరమేశ్వరీం ।

తే ప్రాప్నువంతి సౌభాగ్య మప్టేసిద్ధీ ర్మహద్యశః ॥ ౧౦౭

ఇతి ప్రచండసంరమ్భం చాలయంతీ మహద్భలం ।

భణ్ణాసురం ప్రతి క్రుద్ధా చచాల లలితామ్బికా ॥ ౧౦౮

ఇతి శ్రీమద్భ్రహ్మణ్ణపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే

హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే శక్తిసేనావిజయయాత్రా

పర్ణసంనామత్రయోవింశోధ్యాయః

— ౦ —

చక్రరాజరథపర్వదేవతావర్ణనమ్

అగస్త్యః :—

చక్రరాజరథేంద్రస్య యాః పర్వణి సమాశ్రితాః ।

దేవతా ప్రకటాముఖ్యాస్తాసా మాఖ్యాశ్చ మే వద ॥ ౧

సంఖ్యాశ్చ తాసామఖిలా స్వస్థభేదాం శ్చ శోభనాన్ ।

ఆయుధాని చ దివ్యాని కథయస్య హయానన ! ॥ ౨

హయగ్రీవః :—

నవమం పర్వ దీప్తస్య రథస్య సముపాశ్రితాః ।

దశ ప్రోక్తా సిద్ధిదేవ్య స్తాసాం నామాని మ చ్ఛ్రుణు ॥ ౩

అణిమా మహిమా చైవ లఘిమా గరిమా తథా ।

ఈశితా వశితాచైవ ప్రాప్తి సిద్ధిశ్చ సంతమీ ॥

ప్రాకామ్యా భుక్తిసిద్ధిశ్చ సర్వకామాభిధానపరా ।

- ఏతా దేవ్య శ్చతుర్భాహ జపాకుసుమసన్నిభాః ॥ ౫
- చింతామణిం కపాలంచ త్రిశూలం సిద్ధికజ్జలమ్ ।
- దధానా దయయా పూర్ణా యోగిభిశ్చ నిషేవితాః ॥ ౬
- తతః పర్వోర్ధ్వభాగే చ బ్రాహ్మ్యద్యా అప్తశక్తయః ।
- బ్రాహ్మీ మాహేశ్వరీ చైవ కామారీ వైష్ణవీ తథా ॥ ౭
- వారాహీ చైవ మాహేశ్వరీ చాముజ్జైచైవ సస్తమీ ।
- మహాలక్ష్మీ రప్తమీ చ ద్విభుజా శ్శోణవిగ్రహాః ॥ ౮
- కపాల ముత్పలం చైవ బిభృణౌ రక్షవానసః ।
- అథ వాన్యప్రకారేణ కేచి ద్ధ్యానం వ్రచక్షుః ॥ ౯
- బ్రహ్మాదీనదృశాకారా బ్రహ్మాదీనదృశాయుధాః ।
- బ్రహ్మాదీనాం పరం చిహ్నం ధారయన్త్యః సక్తీర్బ్రతాః ॥ ౧౦
- తస్యా పూర్వోర్ధ్వస్థానగతా ముద్రాదేవ్యో మహత్తరాః ।
- ముద్రా విరచనాఽముక్తే ర్హస్తైః కమలకాన్తిభిః ॥ ౧౧
- దాడిమీపుష్పసత్కాశాః సీతామ్బరమనోహరాః ।
- చతుర్భుజా భుజద్వయ్యధృతచర్మకృపాణికాః ॥ ౧౨
- మదరక్షవిలోలాక్ష్య స్తాసాం నామాసి మద్భ్రమ ॥
- సర్వసత్త్వోభిణీచైవ సర్వవిద్రావిణీ తథా ॥ ౧౩
- సర్వాకర్షణికా ముద్రా తథా సర్వనశ్యూరీ ।
- సర్వోన్మాదసముద్రా చ మష్టి సర్వమహాఙ్కుశా ॥ ౧౪
- సర్వభేదరముద్రా చ సర్వబీజా తథావరా ।
- సర్వయోనిశ్చ సవమీ తథా సర్వప్రతిభిక్షికా ॥ ౧౫

- సిద్ధిబ్రాహ్మ్యదిముద్రాశ్చ హ్యేతాః ప్రకటశక్తయః ।
 భణ్డాసురస్య సంహారం కర్తుం చక్రరథే స్థితాః ॥ ౧౬
- యా గుప్తాఖ్యాః పూర్వ ముక్తా స్తాసాం నామాని మచ్ఛ్రుణు ।
 కామాకర్షిణికా చైవ బుద్ధ్యాకర్షిణికా కలా ॥ ౧౭
- అహజ్కారాకర్షిణీ చ శబ్దాకర్షిణికా కలా ।
 స్పర్శాకర్షిణికా నిత్యా రూపాకర్షిణికా కలా ॥ ౧౮
- రసాకర్షిణికా చైవ గన్ధాకర్షిణికా కలా ।
 చిత్తాకర్షిణికా చైవ ధైర్యాకర్షిణికా కలా ॥ ౧౯
- స్మృత్యాకర్షిణికా నిత్యా నామాకర్షిణికా కలా ।
 బీజాకర్షిణికా నిత్యా చాత్మాకర్షిణికా కలా ॥ ౨౦
- అమృతాకర్షిణీ నిత్యా శరీరాకర్షిణీ కలా ।
 ఏతా ష్టోడశ శీతాంశోః కలానూపాశ్చ శక్తయః ॥ ౨౧
- అష్టమంపర్వ సమ్ప్రప్తా గుప్తా నామ్నా ప్రకీర్తితాః ।
 విద్రుమద్రుమసంకాశా సర్వదా హసితాననాః ॥ ౨౨
- చతుర్భుజా ప్రినేత్రాశ్చ చంద్రార్ధముకుటోజ్జ్వలాః
 చాపబాణౌ చర్రఖండౌ దధానా దివ్యకాంతయః ॥ ౨౩
- భణ్డాసురవధార్థాయ ప్రవృత్తాః కుమ్భసమ్భవ !
 నాయస్తనశ్చలద్దీప్రవభ్యే చక్రరథస్య తు ॥ ౨౪
- సప్తమే పర్వణి కృతావాసా గుప్తతరాభిదాః ।
 అనన్తశక్తయ స్త్వష్టే తాసాం నామాని మచ్ఛ్రుణు ॥ ౨౫
- అనన్తకుసుమాననజ్జమేఖలా చ ద్వితీయకా ।

- అనన్తమదనాననన్తమదనాతురయా సహ ॥ ౨౬
- అనన్తరేఖా చానన్తవేగాననన్తాఙ్కుశాపి చ ।
- అనన్తమాలి న్యపరా ఏతా దేవ్యో జపాత్విషః ॥ ౨౭
- ఇక్షుచాపం పుష్పశరా న్పుష్పకన్తుక ముత్పలమ్ ।
- బిభ్రణ్యోదదభ్రవిక్రాంతిశాలిన్యో లలితాఙ్గయా ॥ ౨౮
- భండాసురం ప్రతి క్రుద్ధాః ప్రజ్వలన్త్య ఇవ స్థితాః ।
- చక్రరాజరథేన్ద్రస్య వష్టం పర్వ సమాశ్రితాః ॥ ౨౯
- సర్వసంక్షోభిణీముఖ్యా స్సమృద్ధాః సుఖ్యా యుతాః ।
- వేణీకృతకచస్త్రామా సిన్ధూరతిలకోజ్వలాః ॥ ౩౦
- అతితీవ్రస్వభావాశ్చ కాలానలసమత్విషః ।
- వహ్నిచాపం వహ్నిబాణం వహ్నిరూప మసిం తథా ॥ ౩౧
- వహ్నిచక్రాఖ్యఫలకం దధానా దీప్తివిగ్రహాః ।
- అనురేన్ద్రం ప్రతి క్రుద్ధాః కామభస్మసముద్భవమ్ ॥ ౩౨
- ఆజ్ఞాశక్తయ ఏనైతా లలితాయా మహాజనః ।
- సర్వసంక్షోభిణీచైవ సర్వవిద్రావిణీ తథా ॥ ౩౩
- స్పర్వాకర్షిణీకాశక్తి స్పర్వాఙ్గోదినికా తథా ।
- సర్వసమ్మోహినీ శక్తి స్సర్వస్తమ్భనశక్తికా ॥ ౩౪
- సర్వబృహ్మణ శక్తిశ్చ తథా సర్వవశఙ్కరీ ।
- సర్వరంజనశక్తిశ్చ సర్వోన్మాదనశక్తికా ॥ ౩౫
- సర్వాఘసాధనీశక్తి స్సర్వసమ్మత్తిపూరణీ ।
- సర్వమన్త్రమయీ శక్తి స్సర్వద్వద్వక్షయంకరీ ॥ ౩౬

- ఇత్యేనం సమ్ప్రదాయానాం నామాని కథితాని నై ।
 రథపంచమపర్వాస్థాః కులోత్తీర్ణా ఇతి స్మృతాః ॥ 32
 తాశ్చ స్ఫటికసజ్జాతాః పరశుం పాశ మేవచ ।
 గదాం ఘట్టామణిం చైవ దధానా దీప్తవిగ్రహః ॥ 33
 దేవద్విష మభికుక్త్యా భుక్తుటికుటిలాననాః ।
 ఏతాసామపి నామాని సమాకర్ణయ కుమ్భజ ! 34
 సర్వసిద్ధిప్రదా దేవీ సర్వసమ్పత్ప్రదా పునః ।
 సర్వప్రియఙ్గురీ దేవీ సర్వమజ్జశ కారిణీ ॥ 35
 సర్వకామప్రదా దేవీ సర్వదుఃఖవిఘ్నాచనీ ।
 సర్వమృత్యుప్రశమనీ సర్వవిఘ్న నివారిణీ ॥ 36
 సర్వాజ్ఞనుష్ఠరీ దేవీ సర్వసౌభాగ్యదాయినీ ।
 దక్షైతాః కథితా దేవ్యో దయయా పూరితాశయాః ॥ 37
 చక్రేతురీయపర్వస్థా ముక్తాగౌరసమత్విషః ।
 నిగర్భయోగినీ నామ్నా ప్రథితా దశ కీర్తితాః ॥ 38
 సర్వజ్ఞా సర్వశక్తిశ్చ సర్వైశ్వర్యప్రదాయినీ ।
 సర్వజ్ఞానమయీ దేవీ సర్వవ్యాధివినాశినీ ॥ 39
 సర్వాధారస్వరూపా చ సర్వపాపహరా తథా ।
 సర్వానందమయీ దేవీ సర్వరక్షాస్వరూపిణీ ॥ 40
 దశమీ దేవతా జ్ఞేయా సర్వేష్వితఫలప్రదా ।
 ఏతా శ్చతుర్భుజా జ్ఞేయా వ్రజం శక్తిం చ శోమరం ॥ 41
 చక్రం చైవాభిభ్రాణా భండానురవధోద్వతాః ।

- అథ చక్రేరథేంద్రస్య తృతీయం పర్వ సంశ్రితాః ॥ ౪౭
- రహస్యయోగినీ నామ్నా ప్రఖ్యాతా వాగధీశ్వరాః
రక్షాశోకప్రసూనాభా బాణకారుకపాణయః ॥ ౪౮
- కవచచ్ఛన్నసర్వాంగ్యో వీణాపుస్తకశోభితాః ।
వశినీచైవ కామేశీ మోదినీ విమలా తథా ॥ ౪౯
- అరుణా చ జయిన్యాఖ్యా సర్వేశీ కాళినీ తథా ।
అష్టావేతా స్సస్త్రితా దేవ్యో దైత్యసంహారహేతవః ॥ ౫౦
- అథ చక్రరథేంద్రస్య ద్వితీయం పర్వ సంశ్రితాః ।
తిస్ర శ్రీపీఠనిలయా అష్టబాహుసమన్వితాః ॥ ౫౧
- చాపబాణౌ పానపాత్రం మాతులుంగం కృపాణికామ్ ।
ఫలకం నాగపాశం చ ఘంటాం చైవ మహాధ్వనిమ్ ॥ ౫౨
- బిభ్రాణా మదిరామత్తా అతిపూర్వరహస్యకాః ।
కామేశీ చైవ వశేశీ భగమాలి న్యథాఽపరా ॥ ౫౩
- తిస్ర ఏతా స్సస్త్రితా దేవ్యో భండశాసనతత్పరాః ।
లలితాసమమాహాత్మ్యా లలితాసమతేజసః ॥ ౫౪
- ఏతాస్తు నిత్యం శ్రీదేవ్యా అంతరంగాః ప్రకీర్తితాః ।
అథానందమహాపీఠే రథమధ్యమపద్మణి ॥ ౫౫
- పరితో రచితావాసాః ప్రోక్తాః పంచదశాపరాః ।
తిథినిత్యాః కాలయాపా విశ్వం వ్యాప్తైవ సంస్థితాః ॥ ౫౬
- భండాసురాదిదైత్యేషు ప్రారబ్ధభ్రుకుటీఘనాః ।
దేవ్యా సమనిజాకారా దేవీసమనిజాయుధాః ॥ ౫౭

జగతా ముపకారాయ వర్తమానా యుగే యుగే ।
 తాసాం నామాని మత్త స్త్వ మవధారయ కుమ్భజ !
 కామేశీ భగమలా చ నిత్యక్రిన్నా తత్తైవచ ।
 భేషండావహ్ని వాసిన్యో మహావ్రజేశ్వరీ తథా ॥
 దూతీ చ త్వరితా దేవీ నవమీ కులసుందరీ ।
 నిత్యా నీలవతాకా చ విజయా సర్వమంగళా ॥
 జ్వాలామాలినికా చిత్రా దశపంచ చ కీర్తితాః ।
 ఏతాభి స్సహితా దేవీ సదాస్తేనైకబుద్ధిభిః ॥
 దుష్టం భండాసురం జేతుం నిర్యయా లలితేశ్వరీ ।
 మంత్రినాథామహాచక్రే గీతిచక్రరథోత్తమే ॥
 సప్తపర్వాణి చోక్తాని తత్ర దేవ్యశ్చ తా శ్శ్రుణు ।

గీతిచక్రరథపర్వదేవతావర్ణనమ్.

గేయచక్రరథే పర్వమధ్యపీఠనికేతనా ॥
 సంగీతయోగినీ ప్రోక్తా శ్రీదేవ్యా అతివల్లభా ।
 తత్తైవ ప్రథమం పర్వ మంత్రిణ్యా స్తు నివాసభూః ॥
 అథ ద్వితీయ పర్వస్థా గేయచక్రరథోత్తమే ।
 రతిః ప్రీతి ర్మనోజా చ వీణాకాయుకపాణయః ॥
 తమాలశ్యామలాకారా దానవోన్మర్దనక్షమాః ।
 తృతీయం పర్వ సంరూఢా మనోభూ బాణదేవతాః
 ద్రావిణీ శోషిణీచైవ బద్ధినీ మోహినీ తథా ।
 ఉన్మాదినీ చ పంచైతా దీప్తకాయుకపాణయః ॥

- తత్ర పర్వణ్యధస్తాత్తు వర్తమానా మహాజనః ।
కామరాజ శ్చ కందర్పో మన్మథో మకరధ్వజః ॥ ౧౮
- మనోభవః పంచమ స్సాదేతే త్రైలోక్యమోహనాః ।
కస్తూరీతిలకోల్లాసిఫాలా ముక్తావిభూషణాః ॥ ౧౯
- కవచచ్ఛన్నసర్వాంగాః పలాశప్రసవత్పిషః ।
పంచకామా ఇమే ప్రోక్తా భండాసురవధాధినః ॥ 20
- గేయచక్రరథేంద్రస్య చతుర్థం పర్వ సంశ్రితాః ।
బ్రాహ్మీముఖ్యాస్తు పూర్వోక్తా శ్చండికా త్వష్టమీ పరా ॥
- తత్ర పర్వణ్యధస్తాత్తు లక్ష్మీశ్చైవ సరస్వతీ
రతిః ప్రీతిః కీర్తిశాంతీ పుష్టి స్తుష్టిశ్చ శక్తయః ॥ ౨౧
- ఏతా శ్చ క్రోధ రక్తాక్ష్యో దైత్యం ప్రతిమహాబలం ।
కుంతచక్రధరాః ప్రోక్తాః కుమార్యః కుంభసమ్భవ ! 22
- పంచమం పర్వ సంప్రాప్తా వామాద్యా షోడశాపరాః ।
గీతిచక్రధేన్ద్రీస్య తాసాం నామాని మచ్ఛ్రుణు ॥ 2౪
- వామా జ్యేష్ఠాచ రాద్రీ చ శాన్తి శ్చృద్ధా సరస్వతీ ।
కియాశక్తిశ్చ లక్ష్మీశ్చ తుష్టిశ్చైవ తు మోహినీ ॥ 2౫
- తథా ప్రమథినీ చాశ్వాసినీ వీచి స్తథైవ చ ।
విద్యున్మాలి న్యథ సురానందాః ధోనాగబుద్ధికా ॥ 2౬
- ఏతాస్తు కురువిందాభా జగ్జ్ఞోభణలమ్పటాః ।
సుహాసమరసన్నాహ మాదధానాః పదేపదే ॥ 27
- శ్రుకజ్జటసంఘన్నాః కతోగాటహసోజ్జ్వలాః ।

- వజ్రదణ్డౌ శతఘ్నీం చ సంబిభాణా ముసుణ్డేకామ్ ॥ ౨౮
- అథ గీతిరథేంద్రస్య షష్ఠం పర్వ సమాశ్రితాః ।
- అసితాజ్ఞప్రభృతయో భైరవా శ్శస్త్రభీషణాః ॥ ౨౯
- త్రిశిఖం పానపాత్రం చ బిభాణా నీలవర్చసః ।
- అసితాజ్ఞో దురు శ్చచ్ఛణః క్రోధ ఉన్మత్త భైరవః ॥ ౩౦
- కపాలో భీషణశ్చైవ సంహారశ్చాపి భైరవః ।
- అథ గీతిరథేంద్రస్య సప్తమం పర్వ సంశ్రితాః ॥ ౩౧
- మాతణ్డీ సిద్ధలక్ష్మీశ్చ మహామాతణ్డీకా తథా ।
- మహతీ సిద్ధలక్ష్మీశ్చ శోణా బాణధనుర్ధరాః ॥ ౩౨
- తస్యైవ పర్వణోఽథస్తా ద్దణవః క్షేత్రప స్తథా ।
- దుర్గామ్బా వటుకశైవ సర్వే తే శస్త్రపాణయః ॥ ౩౩
- తత్రైవ పర్వణోఽథస్తా లక్ష్మీ శ్చైవ సరస్వతీ ।
- శఙ్ఖపద్మనిశీచైవ తే సర్వే శస్త్రపాణయః ॥ ౩౪
- లోకద్విపం ప్రతి క్రుద్ధా భణ్డం చణ్డపరాక్రమమ్ ।
- శక్రాదయశ్చ విష్ణ్వన్తా దశ దిక్పక్రనాయకాః ॥ ౩౫
- శక్తిరూపా స్త్రుత పర్వణ్యథస్తా త్ప్రౌఠస్సంశ్రయాః ।
- వజ్రం శక్తిం కాలదణ్డ మసిం పాశం ధ్వజం తథా ॥ ౩౬
- గదాం త్రిశూలం దర్భాస్త్రం చక్రం చ దధత స్త్వమీ ।
- సేవన్తే మన్త్రినాథాంతాం నిత్యం భక్తిపరాయణాః ॥ ౩౭
- భణ్డసురాదిదుర్దాన్తాః న్విజేతుం విశ్వకణ్ఠికాః ।
- మన్త్రినాథాశ్రయద్వారా లలితాజ్ఞావనోత్సుకాః ॥ ౩౮

గీతిచక్రరథేష్టస్య దిక్పాలా స్సంశ్రయం దధుః ।
 సర్వేషాం వైవ దేవానాం ముద్భిణీద్వారతః కృతా ॥ ౮౯
 విజ్ఞాపనా మహాదేవ్యాః కార్యసిద్ధిం ప్రయచ్ఛతి ।
 రాక్షసిజ్ఞాపనా చేతస్య ప్రభావద్వారతః కృతా ॥ ౯౦
 తదా ఖలు ఫలప్రాప్తి స్సేవకానాం స్రజాయతే ।
 అన్యథా మత ఏతేషాం సామన్యం ద్వలితోజనః ॥ ౯౧
 అప్రభుస్యప్రభావాదునా శ్రీదేవ్యా ఉపనర్పణే ।
 సా హి సత్తతవిద్యేశీ శ్రీదేవ్యా అతిష్టభా ॥ ౯౨
 నాతిలంఘయతి క్వాపి తమ శ్లోకం కార్యసిద్ధయే ।
 శ్రీదేవ్యా శ్శక్తిసామ్రాజ్యే సర్వకర్మణి మంత్రిణీ ॥ ౯౩
 అకర్తు మన్యథాకర్తం కర్తుం వైవ సగర్భయే ।
 తస్మా త్సర్వేషా దిక్పాలా శ్రీదేవ్యా జయకాంక్షణః ॥ ౯౪
 తస్మాః స్రధాసమంతాదుం స్సేవామేవ నిత్యవ్రతే ।
 ఇతి శ్రీలలితాదేవ్యా శ్శక్తివ్రతాపర్యోక్తమ్ ॥ ౯౫
 పర్వస్థితానాం దేవీనాం నామోప కథితా వ్యలయే ।
 భంజానురస్య సంహతే తానాం దివ్యాముఖాస్యపి ॥ ౯౬
 ప్రోక్తాని గేయచక్రస్య పర్వదేవ్యశ్చ కీర్తితాః ।
 ఇమాని పర్వదేవీనాం నామనా న్యాకర్షయంతి యే ॥ ౯౭
 సర్వపాపవినిర్ముక్తా యుక్తే నిరయునో పరాః ॥ ౯౮

ఇతి శ్రీబ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే అలిలోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగ్రన్యసంవాదే రథపర్వదేవతా
 ప్రకాశనంనామ చతుర్వింశోధ్యాయః

కిరిచక్రరథపర్వదేవతావర్ణనమ్

హయగ్రీవః :—

కిరిచక్రరథేంద్రస్య పంచపర్వసమాశ్రితాః ।

దేవతా శ్చ శృణు ప్రాక్ష! యన్నామ శృణ్వతాం జయః॥ ౧

ప్రథమం పర్వ బింద్వాఖ్యం సమ్ప్రీప్తః దండనాయికా ।

సా తత్ర జగదుద్దండకణ్ఠకవ్రాతఘస్మరీ ॥ ౨

నానావిధాన్త్రజ్వాలాభి ర్నర్తయంతీ జయశ్రియమ్ ।

ఉద్దండపోతనిర్ఘాతనిర్భణ్ణోద్ధతదానవా ॥ ౩

దంష్ట్రా బాలమృగాంకస్య విహాసనవిభావరీ ।

ప్రాప్తవేణ్యపయోవాహవ్యూహనీలవపుర్లతా ॥ ౪

కిరిచక్రరథేంద్రస్య సాలంకారాయ తే సదా ।

పోత్రినీ పుత్రేతాశేషవిశ్వా వార్తాళికామ్బికా ॥ ౫

తస్యైవ రథనాథస్య ద్వితీయం పర్వ సంశ్రితాః ।

జమ్భినీ మోహినీచైవ స్తమ్భినీ త్రిస ఏవచ ॥ ౬

ఉత్కుల్లదాడిమప్రఖ్యా స్సర్వదానవమర్దనాః ।

ముసలం చ హలం హాలాపాత్రం ఫణిమహాగుణమ్ ॥ ౭

జ్వలన్మాణిక్యవలయై ర్బ్రహ్మణాః పాణిభి ర్నిజైః ।

అతిదీప్తకరాళాక్షీ జ్వాలాభి ర్దైత్య పైనికాన్ ॥ ౮

దహంత్య ఇవ నిశ్శంకం సేవంతే సూకరాననామ్ ।

కిరిచక్రరథేంద్రస్య తృతీయం పర్వసంశ్రితాః ॥ ౯

అధిన్యాద్యాః పంచ దేవ్యో దేవీమంత్రకృతాస్పదాః ।

- కతోరే జాట్టహాసేన భిందంశ్యో భవనత్రయమ్ ॥ ౧౦
- జ్వాలా ఇన చ కల్పాన్నే రంగనావేష మాశ్రితాః ।
భంజాసురస్య స్థైర్యానాం స ర్వేషాం దుభిరప్లుతిమ్ ॥ ౧౧
- లిలిక్షమాణః శిహ్యోభి శ్రీలిహానాభి సుజ్జ్వలాః ।
సేవంతే సతతం దండనాథా ముద్గండవిక్రమామ్ ॥ ౧౨
- కిరిచక్రరథేంద్రస్య చతుర్థం పర్వ సంగ్రహితాః ।
బ్రహ్మద్యాః పంచమీవర్ణా అష్టమీ వజ్జితా అసి ॥ ౧౩
- షడేవ దేవ్య స్తత్పుత్రం జ్వలజ్జ్వాలాకళేబరాః ।
మహతా విక్రమాభేన సిబంత్య ఇన దానవాన్ ॥ ౧౪
- అష్టయా దండనాథాయా స్తం ప్రదేశే ముహుసతే ।
తస్యైవ పర్వహోఽభిప్తౌ త్వరిత స్థానమాశ్రితాః ॥ ౧౫
- యాకినీ రాకినీ వైవ రాకినీ నాకినీ తథా ।
శాకినీ ధాకినీవైవ తాసా మృత్యుస్వరూపిణీ ॥ ౧౬
- హకినీ సప్తమీ త్యేతా శృండనోగ్గండ విక్రమాః ।
సిబంత్య ఇన ఘోరాని సిక్షంత్య ఇన మేదినిమ్ ॥ ౧౭
- త్వచం రక్షం తథా మాంసం మేదోఽస్థి చ నిరోధినామ్ ।
మజ్జాం స్థ్లిహం చ శుక్లం చ సిబంశ్యో వికటాసనాః ॥ ౧౮
- నిష్పైరై సింహనాడైశ్చ పూరయంశ్యో నిశో దశ ।
ధాతునాథా ఇతి ప్రోక్తా అగిమాద్యప్రసిద్ధిదాః ॥ ౧౯
- మోహనే మారణేదైవ స్తన్నునే తాడనే తథా ।
భక్షణే దుష్టదైత్యేనా మామూలం చ వికృతైవనే ॥ ౨౦

- పణ్డితాః ఖణ్డితాశేవవిపదో భక్తిశాలిను ।
 ధాతునాథా ఇమాః ప్రోక్తా స్సర్వధాతుషు సంస్థితాః ॥ ౨౦
- సప్తాపి వారిధీ. నూర్మిమాలాసర్వ్యాపితామ్బరాన్ ।
 క్షణార్ధేనైవ నిష్పాతుం నిష్పన్న బహుసాహసాః ॥ ౨౧
- శకటీచక్రవద్భ్రుత్తభయంకరవిలోచనాః ।
 స్వస్వామినీద్రోహకృతాం స్వకీయసమయద్రుహామ్ ॥ ౨౩
- వైదికద్రోహిణాం దేవద్రోహిణాం పిర్వైరిణామ్ ॥
 యజ్ఞద్రోహకృతాం దుష్టదైత్యానాం భక్షణే క్షమాః ॥ ౨౪
- నిత్యమేవ హి సేవస్తే పోత్రిణీం దణ్డినాయికామ్ ।
 తస్యైవ పర్వణః పార్శ్వద్వితయే కృతమన్విరే ॥ ౨౫
- క్రోధినీ స్తమ్భినీ ఖ్యాతే వస్తేకే దేవతే ఉభే ।
 చామరే వీజయస్త్యై చ లోలకజ్వలదోర్లతే ॥ ౨౬
- దేవద్విపాం చమూరక్తహాలాపానమదోద్ధతే ।
 సదైవ ఘూర్ణమానాఽప్యే సదా ప్రహసితాననే ॥ ౨౭
- అథ తస్య రథేస్త్రస్య కిరిచక్రాభిధాజుషః ।
 పార్శ్వద్వయకృతావాస మాయుధద్వయ ముద్ధతమ్ ॥ ౨౮
- హలం చ ముసలం చైవ దేవతాకూప మాస్థితమ్ ।
 స్వకీయమకుటస్థానే స్వకీయాయుధవిగ్రహమ్ ॥ ౨౯
- ఆబ్జిభాణం జగద్వేషిఘృకరం విబుధై స్స్మృతమ్ ।
 ఏత దాయుధయుగ్మేన లలితా దణ్డినాయికా ॥ ౩౦
- ఖణ్డియివృత్తి సక్లామే విషజ్ఞం నామ దానవమ్ ।

- తప్యైవ పర్వణో దణ్ణనాథాయా స్త్వగ్రసీమని ॥ 30
- పర్తమానో మహాభీమసింహనాదధ్వన స్నభాః ।
- దంష్ట్రాకటకటాత్కారబధీకృతచిబ్బుఖః ॥ 31
- చణ్ణోఽచ్చణ్ణ ఇతి భ్యాత శ్చతుస్సస్త్ర ప్ర్రిహోచనః ।
- శూలం ఖడ్గం ప్రేతసాశో వధానో దీప్తవిగ్రహః ॥ 32
- సదా సంసేవతే దేవీం పశ్యన్నేవ హి పోత్రిణీమ్ ।
- కిరిచక్రరథేస్త్రిస్య సచ్చమం పర్వసంశ్రితాః ॥ 33
- వార్తాశ్యాద్యా అప్తదేవ్యో దిక్ష్యప్తసు చ విశ్రుతాః ।
- అప్తపర్వతనిష్పాతిఘోరనిర్హతనిస్వనాః ॥ 34
- అప్తనాగస్ఫురద్భూసా అనస్త్యబలతేజసః ।
- ప్రకృప్తదోఃప్రకాష్టోఽమృతాతదాపవకోటయః ॥ 35
- సేవస్తే లలితాదేన్యా దణ్ణనాథా మహర్నిశమ్ ।
- తాసా మూఖ్యాశ్చ విఖ్యాతా స్సమాకర్ణయ తావస! ॥ 36
- వార్తాశీ వైవ వారాహీ సా వరాహముఖి పరా ।
- అభినీ బభినీ చైవ పృష్ఠిభీచైవ ఘోషినీ ॥ 37
- స్తమ్భినీతి రిపుక్షోభస్తమ్భినోఽచ్చాటనక్షమాః ।
- తప్యైవ పర్వణో వామభాగే సస్త్రతసంస్థితిః ॥ 38
- దండనాథోపవాహ్యస్త కాసరో ధూసరాకృతిః ।
- అర్థక్రోశాయుతశృజన్వితయః క్రోశవిగ్రహః ॥ 39
- ఖడ్గవన్నిష్ఠురై ర్గోమజాలై స్సంవృతవిగ్రహః ।
- కాలదణ్ణవదుచ్చణ్ణవాలకాండభయంకరః ॥ 40

- నీలాజ్ఞానాచలప్రథవికటోన్నతవృష్టభూః ।
మహానీలగిరిశ్రేష్ఠగరిష్ఠస్కన్ధమండలః ॥ ౪౨
- ప్రభూతోష్ణలనిశ్వాసప్రసరాకమ్పితామ్బుధిః ।
ఘర్జరధ్వనినా కాలమహిమం విహసన్నివ ॥ ౪౩
- వర్తతే ఖురవిక్షిప్తపుష్కలావర్తవారిదః ।
తస్యైవ పర్వణోఽథస్తా దుచ్ఛస్థానకృతాలయాః ॥ ౪౪
- ఇన్ద్రిదయోఽనేకభేదా దిశా మస్తకదేవతాః ।
లలితాయాం కార్యసిద్ధిం విజ్ఞాపయితు మాగతాః ॥ ౪౫
- లోకస్యాపి చ సంరక్షాం సమ్పాదయితు మాగతాః ।
తన్నామాని శృణు ప్రాజ్ఞ సజ్జోనా త్కథితాని మత్ ॥ ౪౬
- ఇన్ద్రిశాచస్సరసశ్చైవ సచతుష్టప్తికోటయః ।
సిద్ధా అగ్నిశ్చ సాధ్యాశ్చ విశ్వదేవా స్తథా పరే ॥ ౪౭
- విశ్వకర్మా మయశ్చైవ మాతరశ్చ బలోన్నతాః ।
రుద్రస్య పరివారాశ్చ రుద్రాశ్చైవ పిశాచకాః ॥ ౪౮
- నిర్మతీరక్షసాం నాథో రాక్షసా బహవ స్తథా ।
మిత్రాశ్చ తత్ర గన్ధర్వా స్సదా గానవిశారదాః ॥ ౪౯
- విశ్వావసుప్రభృతయో విఖ్యాతా స్తత్పురోగమాః ।
తథా భూతగణాశ్చాన్యే పరుణో వసవః పరే ॥ ౫౦
- విద్యాధరాః కిన్నరాశ్చ మారుతేశ్వర ఏవ చ ।
తథాచిత్రరథ శ్చైత్రరథకాననకారకః ॥ ౫౧
- తుమ్బురు ర్నారదో యక్ష స్సోమో యక్షేశ్వర స్తథా ।

- దేవాశ్చ భగవాం స్తత్ర గోవిందః కమలాపతిః ॥ ౫౨
- ఈశానశ్చ జగచ్చక్రక్షక శ్శూలభీషణః ।
- బ్రహ్మ చాశ్వినీపుత్రౌ చ వైద్యవిద్యావిశారదౌ ॥ ౫౩
- ధన్వంతరిశ్చ భగవా నథాన్యే గణనాయకాః ।
- కటక్రోడగళద్దానస స్తర్పితమధువ్రతాః ॥ ౫౪
- ఏవం వ్రకారా బహవో దేవతా స్తత్ర జాగ్రతి ।
- పూర్వాదిదిశ మారభ్య పరితః కృతమద్దిరాః ॥ ౫౫
- తత్రైవ దేవతాచక్రే శక్రాసురమరుద్దిశః ।
- ఆశ్రిత్య కిల వర్తంతే తదధిష్ఠానదేవతాః ॥ ౫౬
- జృమ్భినీ స్తమ్భినీ చైవ మోహినీ తిగ్ర ఏవహి ।
- తస్యైవ పర్వణః ప్రాంతే కిరిచక్రస్య భాస్వతః ॥ ౫౭
- కపాలం చ గదాం బిభ్ర దూర్ధ్వకేశో మహావపుః ।
- పాతాళతలజమ్బూలబహుళాకారకాళిమా ॥ ౫౮
- అట్టహాసమహావజ్రదీర్ఘబ్రహ్మాండమండలః ।
- భిష్ట స్థమరుకధ్వానై రోదసీకందరోదరమ్ ॥ ౫౯
- పూర్తార్తిత్రిఫణాయుక్తం ఘణిపాశం కరే వహన్ ॥
- క్షేత్రపాల స్సదా భాతి సేవమానః కిటీశ్వరీమ్ ॥
- తస్యైవ చ సమీపస్థ స్తస్య వాహనకేసరీ ।
- య మారుహ్య ప్రవవృధే భండాసురవధైషిణీ ॥ ౬౦
- ప్రాగుక్తమేవ దండేశీవాహసింహస్య లక్షణమ్ ।
- తస్యైవ పర్వణోఽథస్తా ద్దండనాథాసమత్పిమః ॥ ౬౧

దట్టానీసదృశాశేషభూషణాయుధమండితాః ।

శ్యామాః క్రోడాననా శ్చంద్రరేఖోత్తంసితకుంతలాః ॥ ౬౩

హలం చ ముసలం హస్తే ఘూర్ణయంత్యో ముహుర్ముహుః ।

లలితాద్రోహిణాం శ్యామాద్రోహిణాం స్వామినీద్రుహామ్ ॥

రక్తస్రోతోభి రుత్కూలైః పూరయంత్యః కపాలకమ్ ।

నిజభక్తద్రోహకృతా మాంత్రమాంసాలావిభూషణాః ॥ ౬౪

స్వగోష్ఠీసమయాక్షేపకారిణాం ముండమండలైః ।

అఖండరక్తవిచ్ఛేదైః కృతవైకక్ష్యకశ్రియః ॥ ౬౫

సహస్రం దేవతాః ప్రోక్తా సేవమానాః కిటీశ్వరీమ్ ।

తాసాం సామాని సర్వాసాం దండిన్యాః కుమ్భసమ్భవ! ॥ ౬౬

సహస్రనామాధ్యాయే తు వక్ష్యంతే నాథునా పునః ।

అథాసాం దేవతానాం చ కోలాస్యానాం సమీపతః ॥

వాహనః కృష్ణసారంగో దండిన్యా స్సమవస్థితః ।

క్రోశార్ధార్ధాయతశ్చంగే తదర్ధార్ధాయోముఖే ॥ ౬౭

క్రోశప్రమాణపాదశ్చ సదా చోద్ధృతవాలధిః ।

ఉదరే ధవళచ్ఛాయో హలంకారేణ మహీయసా ॥ ౬౮

హసన్మారుతవాహస్య హరిణస్య పరాక్రమమ్ ।

తస్యైవ పర్వణో దేశే వర్తతే వాహనోత్తమః ॥ ౬౯

కిరిచక్రరథేంద్రస్య తస్య తత్రైవ పర్వణి ।

వర్తతే మదిరాసింధు ద్వేవతాగూప మాఘితః ॥ ౭౦

మాణిక్యగిరివచ్ఛేదం హస్తే పిశితపిండకమ్ ।

దధానో ఘూర్ణమానాక్ష స్వస్థాంభోజస్రగావృతః ॥

మదశక్త్యా సమాశ్రిక్తో ధృతరక్తసరోజయా ।

యదా యదా భండదైత్యసంగ్రామ స్సంప్రవర్తతే ॥ 2౪

యుద్ధభేద మనుప్రాప్తా శ్చక్తయస్సృజి పిపాసితాః ।

తదా తదా స హాలాభి రాత్మానం బహుధా క్షిపన్ ॥ 2౫

రణభేదం దేవతానా మంజసాఽపాకరిష్యతి ।

తదైత్యద్భుతమే వన్దీ భవిష్యతి స సంశయః ॥ 2౬

తదా శ్రోష్యసి సంగ్రామే కథ్యమానం మయా ముదా ।

తస్యైవ సర్వతోఽధస్తః దప్తదిక్ష్యధ ఏవ చ ॥ 22

ఉపర్యసి కృతావాసా సేతుకాద్యా దశ స్మృతాః ।

మహాంశో భైరవశ్రేష్ఠాః ఖ్యాతా వాతాపితాపనః ॥ 2౮

ఉద్దిప్తాయుతేజోభి గ్నివా నీలితభాసవః ।

కల్పాంతకాలే దంషిన్యా ఆర్జుయా విశ్వఘస్మరాః ॥ 2౯

అత్యుదగ్రపకృతయః కలుదంస్త్రోరటన్మఖాః ।

త్రిశూలాగ్రవినిర్భిణ్ణమహావారిదమండలాః ॥ ౩౦

సేతుక స్త్రిపురారి శ్చ తృతీయ శ్చాగ్నిభైరవః ।

యమజిహ్వైకపాదాన తోచ కాలకరాళకా ॥ ౩౧

భీమరూపో హేటకేశ శ్చైవైవాఽచలనామవాన్ ।

ఏతే దశైవ విఖ్యాతా దశకోటిభటాన్వితాః ॥ ౩౨

తస్యైవ కిరిచక్రిస్య వర్తంతే వర్వసీమని ।

ఏవం హి దండనాథాయాః కిరిచక్రస్థదేవతాః ॥ ౩3

- జృమ్భిన్యాద్యచలేంద్రాంతాః ప్రోక్తాః పైలోక్యపాలనాః ।
తత్రైవ్యై దేవతాబృందై ర్భూహవ స్తత్ర సంగరే ॥ ౮౪
- దానవా మారయిష్యంతే పాస్యంతే రక్తవృష్టయః ।
ఇత్థం బహువిధత్రాణం పర్వస్థై దేవతాగణైః ॥ ౮౫
- కిరిచక్రం దండనేత్ర్యా రథరత్నం చచాల హ ।
చక్రరాజరథో యత్ర తత్ర గేయరథోత్తమః ॥ ౮౬
- యత్ర గేయరథ స్తత్ర కిరిచక్రరథోత్తమః !
ఏత ద్రథత్రయం తత్త్రై త్రైలోక్యమివ జంగమమ్ ॥ ౮౭
- శక్తిసేనాసహస్రస్య మధ్యే విరుచుచేతరామ్ ।
మేరుమందరవింధ్యానాం సమవాయ ఇవాభవత్ ॥ ౮౮
- మహాఘోషః ప్రవవృథే శక్తీనాం సైన్యమండలే ।
చచాల వసుధా సర్వా తచ్ఛక్తై రవదారితా ॥ ౮౯
- లలితాచక్రరాజాఖ్యరథనాథస్య కీర్తితాః ।
మత్సారథయ ఉద్దండపాశగ్రహణకోవిదాః ॥ ౯౦
- ఇరదేవీ ప్రథమత స్తథా త్రిపురభైరవీ ।
సంహారభైరవశ్చాన్యో రక్తయోగినివల్లభః ॥ ౯౧
- సారసః పంచమజైవ చాముండా చ తథాపరా ।
మతాస్తు దేవతా స్తత్ర రథసారథయ స్స్మృతాః ॥ ౯౨
- గేయచక్రరథేంద్రస్య సారథిస్తు హసంతికా ।
కిరిచక్రరథేంద్రస్య స్తమ్భినీ సారథి స్స్మృతా । ౯౩
- దశయోజన మున్నమో లలితారథపుంగవః ।

- స్తయోజనముచ్చాయీ గీతిచక్రరథోత్తమః ॥ ౯౪
- సంజ్యోజనసమున్నత్రమః కిరిచక్రో మహామునే !
- సహాముక్తాతపత్రం తు దశయోజనవిస్తృతమ్ ॥ ౯౫
- స్తతే లలితేశాన్యా రథ ఏవ న చాస్యతః ।
- దేవ శక్తిసామ్రాజ్యసూచకం పరికీర్తితమ్ ॥ ౯౬
- సామాన్య మాతపత్రం తు రథద్వంద్వేపి వర్తతే ।
- రథ సా లలితేశానీ సర్వశక్తిమహేశ్వరీ ॥ ౯౭
- సహాసామ్రాజ్యపవనీ మారూఢా భువనేశ్వరీ ।
- చాల భండైత్యస్య జయసిద్ధ్యభికాంక్షిణీ ॥ ౯౮
- జ్ఞాయంతే నిశ స్సర్వాః కమ్పతే చ వసుంధరా ।
- అభ్యంతి సర్వభూతాని లలితేశ్యా వినిగ్దమే ॥ ౯౯
- కివదుంధుభయో నేదు ర్నిపేతుః సుష్పవృష్టయః ।
- త్వావసుప్రభృతయో గంధర్వా స్సురగాయకాః ॥ ౧౦౦
- సమ్భురు ర్నారదశ్చైవ సాక్షాదేవ సరస్వతీ ।
- యమంగళపద్మాని పఠంతి పలుగీతిభిః ॥ ౧౦౧
- సర్వసమ్ముల్లవదనా స్ఫుర త్పులకభూషణాః ।
- అహు ర్జయ జయేత్యేవ స్తువానా లలితేశ్వరీమ్ ॥ ౧౦౨
- సన్దేహాంధా మదోన్మత్తాః ప్రసృత్యంతః పదేపదే ।
- స్త్రైవ యో వసిష్ఠాద్యా ఋగ్యజుస్సామరూపిభిః ॥ ౧౦౩
- సర్వరూపై ర్మనైశ్చ వర్ధయంతో జయశ్రియం ।
- విపేవ మహావహ్నిభిః మత్స్యైవ సావనీమ్ ॥ ౧౦౪

అశీర్వాదేన మహతా వర్ధయామాసు రుత్తమాః ।
 తై స్త్వాయమానా లలితా ప్రచచాల రథోత్తమే ॥
 భండాసురం వినిర్జేతు ముద్దండై స్సహ పైనికైః ।

ఇతి (శ్రీ) బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యా
 నాయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే కిరిచక్రపర్వదేవతా
 ప్రకాశ సంనామ పంచవింశోఽధ్యాయః.

శూన్యనగరోత్పాతప్రాదుర్భావః

(శ్రీ)హయగ్రీవః :—

ఆకర్ణ్య లలితాదేవ్యా యాత్రానిస్సాణిస్త్వనమ్ ।
 మహాంతం క్షోభ మాయాతా భండాసురపురాలయాః
 యత్తత్రాఽసీ ద్దురాశస్య భండదైత్యస్య దుర్ధియః ।
 మహేంద్రపర్వతోపాంతే మహర్ణవతః పురమ్ ॥
 తత్తు శూన్యకనామైవ విఖ్యాతం భువనత్రయే ।
 విమంగాగ్రజదైత్యస్య సదాఽవాసః కిలాభవత్ ॥
 తస్మిన్నేవ పురే తస్య శతయోజనవిస్తరే ।
 విత్రేసు రసురాస్సర్వే శ్రీదేవ్యాగమనమ్భిమాత్ ।
 శతయోజనవిస్తీర్ణం తత్సర్వం పుర మాసురమ్ ।
 ధూమై రివావృత మభూ దుత్పాతజనితై ర్ముహుః ॥
 అకాండ ఏవ నిర్భిణ్ణా భిత్తయో దైత్యపట్టణే ।
 ఘూర్ణమానాః పతంతి స్మ మహోల్కా గగనస్థలాత్

- ఉత్పాతానాం ప్రాథమికో భూకమ్పః పర్యవర్తత ।
మహీ జజ్వాల సకలా తత్ర యూన్యకపత్తనే ॥ ౭
- అకాండ ఏవ హృత్కమ్పం భేజద్దైత్యపురౌకసః ।
ధ్వజాగ్రవర్తినః కాకా గృధ్రాశ్చైవ వలాః ఖగాః ॥ ౮
- ఆదిత్యమండలం దృష్ట్వా దృష్ట్వా చక్రంధు రుచ్చక్షైః ।
క్రవ్యాదా బహవ స్తత్ర లోచనై ర్నావలోకితాః ॥ ౯
- ముహు రాకాశవాణీభిః పరుమాభి ర్భభాషిరే ।
సర్వతో దిక్షు దృశ్యంతే కేతవస్తు మలీమహాః ॥ ౧౦
- ఘూమాయమానాః ప్రక్షోభజనకా దైత్యరక్షసామ్ ।
దైత్యప్రీణాం చ విభ్రష్టా అకాండా ద్భూషణస్రజః ॥
- హహేతి దూరం క్రందంత్యః పర్యత్ర సమరోదిషుః ।
దర్పణానాం వర్పణాం చ ధ్వజానాం ఖడ్గసమ్పదామ్ ॥ ౧౨
- మణీనా మన్బురాణాం చ మూలిన్య మభవ న్ముహూః ।
సౌధేషు చప్రళాలాసు కేళీవేశ్మసు సర్వశః ॥ ౧౩
- అట్టాలకేషు గోష్ఠీషు విపణీషు సభాసు చ ।
చతుష్కికా స్వళిందేషు ప్రగ్రీవేషు బిలేషు చ ॥ ౧౪
- సర్వతోభద్రవాసేషు సంద్యావర్తాదివేశ్మసు ।
పిచ్ఛందకేషు శుద్ధాంతే ష్వవరోధసపాళిషు ॥ ౧౫
- స్వస్తికేషు చ సర్వేషు గర్భాగారపుటేషు చ ।
గోపురేషు కవాటేషు వలభీనాం చ సీమసు ॥ ౧౬
- వాతాయనేషు కక్ష్యాసు ధిష్ణ్యేషు ఖలు వారిషు ।

- సర్వత్ర దై త్యనగరవాసిభి ర్జనమండలైః । ౧౮
 అశ్రూయంత మహాఘోషా పరుషా భూతభాషితాః ।
 శిథిలీ సర్వతో జాతా ఘోరవర్ణా భయానకా ॥
 కరఘ్నైః కటుకాలాపై రవలోక్య దివాకరమ్ ।
 సమరాటకరోటీనాం కోటయ శ్చాపత న్భువి ॥ ౧౯
 అపత స్వేదిమధ్యేషు బిందవ శ్శోణితామ్భుసామ్ ।
 కేశోండ్రకాశ్చ నిప్పేతు స్సర్వతో ధూమధూమళాః ॥ ౨౦
 భౌమాంతరిక్షదివ్యానా ముత్పాతానా మితి వ్రజమ్ ।
 అవలోక్య భృశం త్రస్తా స్సర్వే నగరవాసినః ॥ ౨౧
 నివేదయామాసు రమీ భండాయ ప్రథితౌజసే । ౨౧౫
 స చ భండః ప్రచండోష్మా తై రుత్పాతకదమ్బుకైః ।
 అసంజాతధృతిభింశో మంత్రాస్థాన ముపాగమత్ ॥ ౨౨
 మేరో రివ వపుర్భేదం బహురత్న విచిత్రితమ్ ।
 అధ్యాసామాచ దై త్యేంద్ర సింహాసన మనుత్తమమ్ ॥ ౨౩
 స్ఫురన్మకుటలగ్నానాం రత్నానాం కిరణోద్యమైః ।
 దీపయ న్నఖలాశాంతా నద్యుత ద్దానవేశ్వరః ॥ ౨౪
 ఏకయోజన విస్తారే మహ త్యాస్థానమణ్డపే ।
 తుజ్గసింహాసనస్థం తు నిషేవతే తదానుజౌ ॥ ౨౫
 విశుక్ర శ్చ విషజ్గశ్చ మహాబలపరాక్రమా ।
 త్రైలోక్యకణ్డకీభూతభు జదణ్డభయఙ్కరా ॥ ౨౬
 అగ్రజస్య సదై వాఙ్మ మవిలఙ్ఘ్య ముహు ర్ముహుః ।

శ్రేణోక్యవిజయే లభ్యం వర్ధయంతౌ మహా ద్యుతః ॥ ౨౭

నతేన శిరసా తస్య మృదున్తో పాదపీఠికామ్ ।

కృతాంజలిప్రణామౌ చ సముపావిశతాం భువి ॥ ౨౮

అథాఽస్థానస్థితే తస్మిన్నమరద్వేషిణాం వరే ।

సర్వే సామన్తదైశ్చేన్ద్రాస్తం ప్రుష్టం సముపాగతాః ॥ ౨౯

తేషామేకైకపైన్యానాం గణనా నహి విద్యతే ।

స్వస్వనామ సముచ్చార్య ప్రణేము శ్శూన్యకేశ్వరమ్ ॥ ౩౦

సచ తా సమరాం తస్మాన్ నతిధీరకసిన్కిణ్ణైః ।

సమ్భావయం తస్మాలోక్తైః కియన్తం చిత్తణం ఫితః ॥ ౩౧

భట్టాదీనాం మన్త్ర క్రమః

అనోచత విశుక్రస్త మగ్రజం దాసవేశ్వరమ్ ।

మధ్యమాసమహాసిన్ధుసమానగళనిస్త్వహః ॥ ౩౨

దేవ ! త్వదీయదోర్దణ్యవిధ్వస్తబలవిక్రమాః ।

పాపినః పామరాచారా దురాత్మాస స్సురాధమాః ॥ ౩౩

శరణ్య మన్యతః క్వాసి నాపునన్తో విషాదినః ।

జ్వలజ్జ్వలామయే నహ్నా పతితా నాశ మాగతాః ॥ ౩౪

తస్మా దేవా త్సముత్పన్నా కాచిత్ ప్రీ బలగర్వితా ।

స్వయమేవ కిలాఽస్రాక్షీ త్తద్దేవా న్వాసనాదికాః ॥ ౩౫

తైః పునః ప్రబలోత్సాహైః ప్రోత్సాహితవరాక్రమా ।

బహుప్రీపరివారా చ వివిధాయుధమణ్డితా ॥ ౩౬

- అస్మా జ్ఞేతుం కిలాఽయాతి హం కష్టం విధివైశసమ్ ।
అబలానాం సమూహ శ్చే ద్బలినోఽస్మా నివజేష్యతే ॥ 32
- తర్హి పల్లవభగ్నేన పాషాణస్య విదారణమ్ ।
ఉచ్యమాన మిదం హస్త! పరిహాసాయ కల్ప్యతే ॥ 3౩
- విడమృనా న కి మసౌ లజ్జాకర మిదం న కిమ్ ।
అస్మత్సైనికనాసీరభతేభ్యోఽపి భవద్భియః ॥ 3౪
- కాద్దీకీకత్వ మాపన్నా శ్శక్రావ్యా స్త్రిదివౌకసః ।
బ్రహ్మదయశ్చ నిర్విణ్ణవిగ్రహ మద్బలాయుధైః ॥ ౪౦
- విష్ణో శ్చక్రం తథై వాసీ ద్విత్రస్త స్స మహేశ్వరః ।
అన్యేషా మిహ కా వార్తా దిక్పా స్సర్వే పలాయితాః ॥ ౪౧
- అస్మాక మిషుభి స్తీక్షణై రదృశ్యై రజ్ఞపాతిభిః ।
సర్వత్ర విధ్వంసార్థాణాం దుర్మనా విబుధాః కృతాః ॥ ౪౨
- తాదృశానా మపి మహావరాక్రమభుజోష్మణామ్ ।
అస్మాకం విజయాయాఽద్య స్త్రీ కాచి దభిధావతి ॥ ౪౩
- యద్యపి స్త్రీ తదాప్యేషా నావమాన్యా కదాచన ।
అలోపిసి రిపు రాత్మజై ర్నావమాన్యో జిగీషుభిః ॥ ౪౪
- తస్మా త్తదుత్సరణార్థం ప్రేషణీయాస్తు కిఙ్కరాః ।
సకచగ్రాహ మాకృప్య సా నేతవ్యా మదోద్ధతా ॥ ౪౫
- దేవ! త్వదీయశుద్ధాస్తవర్తినీనాం మృగీదృశామ్ ।
చిరేణ చేటికాభావం సా దుష్టా సంశ్రయిష్యతి ॥ ౪౬
- ఏకైకస్మా ద్భటా దస్మా త్సైన్యేషు పరిపంధినః ।

- శబ్దతే ఖలు విత్రస్తంజైలోక్యం స చరాచరమ్ ॥ ౪౭
- అత్ర దేవస్య చిత్తం తు ప్రమాణమితి దానవః ।
నివేద్య భణ్ణదైత్యాయ క్రోధం తస్య వ్యసేవృథత్ ॥ ౪౮
- విషజ్ఞస్తు మహాసత్వో విచారజ్ఞో వివక్షణః ।
ఇద మాహ మహాదైత్య మగ్రజన్మాస మున్ధతమ్ ॥ ౪౯
- దేవ! త్వ మేవ జానాసి సర్వకార్య మరిందమ !
స తు తే క్వాపి పక్షవ్యం నీవన్యని వర్తతే ॥ ౫౦
- సర్వం విచార్య కర్తవ్యం విచారః సరమాగతిః ।
అవిచారేణ యే త్కర్మ సమూల మవకృన్తతి ॥ ౫౧
- సరస్య కటకే చారాః ప్రేషణీయాః ప్రయత్నతః ।
తేషాం బలాబలం క్షణీయం సయసంసిద్ధి మిచ్ఛనా ॥ ౫౨
- చారచక్షు స్త్రిభవస్థి సదా శక్తితయాననః ।
అశక్తితాకారవాం శ్చ గున్ధమస్త్రీ స్వమస్త్రీషు ॥ ౫౩
- షడుపాయా స్ప్రియుభౌన సర్వత్రాభ్యష్టితే పదే ।
విషయం లభతే రాజా జాన్మో మన్యు వినశ్యతి ॥ ౫౪
- అవిమృశ్యైవ యః కల్పి దారమ్భ సస్ వినిశకృత్ ।
విమృశ్య తు కృతం కర్మ వి శేషా జ్ఞయదాయకమ్ ॥ ౫౫
- తిర్య గిత్వపి నారీతి క్షుద్రఇత్యపి గాఢభిః ।
కార్యా మ్రిణి నావజ్ఞా శక్తి స్సర్వత్ర సమ్భవాత్ ॥ ౫౬
- స్త మ్భాత్పన్నేన కేనాపి సరతిర్య గ్వపుర్ధృతా ।
భూతేన సర్వభూతానాం హిరణ్యకశిప్రస్త్వతః ॥ ౫౭

పురాహి చణ్డికానామ నారీ మాయావిజృంభిణీ ।
 నిశుస్పృశుమ్భా మహిషం వ్యాపాదితవతీ రణే ॥ ౫౮
 త త్ప్రసక్తేన బహవ స్తయా దైత్యా వినాశితాః ।
 అహో వదామి నాఽవజ్ఞా స్త్రీమాత్రే క్రియతాం క్వచిత్ ॥
 శక్తి రేవహి సర్వత్ర కారణం విజయశ్రియః ।
 శక్తే రాధారతాం ప్రాప్తై స్త్రీపుంలింగై ర్న నో భయమ్ ॥
 శక్తిశ్చ సర్వతో భాతి సంసారస్య స్వభావతః ।
 తస్మి తస్యా దురాశాయాః ప్రవృత్తి ద్వైతాయతాం త్వయాఽగ
 కేయం కస్మా త్సముత్పన్నా కి మాచారా కి మాశ్రయా ।
 కిం బలా కిం సహాయా వా దేవ! తత్ప్రవిచార్యతామ్ ॥ ౬౦
 ఇత్యుక్త స్స విషంగేణ నీతిమర్మవిదాఽమునా ।
 అవజ్ఞాభ్రుకుటీం చక్రే స్త్రీతి హేలావరాయణః ॥ ౬౩
 అరే! నీతివిచారోఽయం సమసత్వేషు శత్రుషు ।
 యుజ్యతే వనితాయాం తు కో విచారో మహాజనామ్ ॥ ౬౪
 అస్మద్భలే మహాసత్వా అక్షోహిణ్యధిపా శ్శతమ్ ।
 వాతుం సమస్తజలధీ నలం దగ్ధం త్రివిష్టవమ్ ॥ ౬౫
 అరే పాపసమాచార! కిం వృథా శంకసే స్త్రియమ్ ।
 తత్సర్వం హి మయా పూర్వం చారద్వారా విలోకితం ॥ ౬౬
 అగ్నే స్సముత్థితా కాచి ల్లలితానామధారిణీ ।
 యథార్థనామవ త్యేషా పుష్పవ త్యేశలాకృతిః ॥ ౬౮
 స సత్త్వం నచ వా వీర్యం స సంగ్రామేషు వాగతిః ।

- అశ్రావి చారనివహః త్కిం తు మాయూపరాయణా || ౬౮
 త త్సత్వేనాఽవిద్యమాసం స్త్రీకదమ్బక మాత్మసః ।
 ఉత్పాదితవతీ కించి త్వేన చైవం విచ్ఛేదతే || ౬౯
 అథ వా భవదుక్తేన న్యాయేనాస్తు మహద్బలమ్ ।
 త్రైలోక్యోల్లంఘిమహిమా భండః కేన విజీయతే ||
 ఇదానీ మసి మద్బాహుబలసమ్మగ్ధమూర్ఛితాః ।
 శ్వసితుం చాసి పటనో న కదాచన నాకినః || ౭౦
 కేచి త్పాతాళగర్భేషు కేచిదమ్బుధినారిషు ।
 కేచి ద్దిగంతకోణేషు కేచి త్కుంజేషు భూభృతామ్ || ౭౧
 విలీనా భృశవిత్తప్తః స్త్యక్తదారసుతశ్రియాః ।
 భ్రష్టాధికారా బహవ శ్చన్న వేషా శ్చరంతితే || ౭౨
 ఏతాదృశం నజానాతి మమ బాహుపరాక్రమమ్ ।
 అబలా సచిరోత్పన్నా తేనైషా దర్శమశ్నుతే || ౭౩
 న జానంతి స్త్రియో మూఢా వృథాకల్పితసాహసాః ।
 వినాశ మనుధానంతి కార్యాకార్యవిమోహితాః ।
 అథవా తాం పురస్కృత్య య ద్యాగచ్ఛంతి నాకినః ।
 యక్షా మహోరగా సింధో సాంధ్యా వా యుద్ధదుర్మదాః || ౭౪
 బ్రహ్మవా పద్మనాభో వా రుద్రో వాఽథ సురాధిపః ।
 అన్యే వా హరితాం నాథా స్తేషాం పేష్టు మహం పట్నుః || ౭౫
 అథవా మమ సేనాసు సేనాన్యో రణదుర్మదాః ।
 పక్షకర్కరికాపేష మవపేక్ష్యంతి వైరిణః || ౭౬

- కుటిలాక్షుః కురుండశ్చ కరకః కాకవాసితః ।
 వజ్రదంతో వజ్రముఖో వజ్రలోమా వలాహకః ॥ ౭౫
- సూచీముఖః ఫాలముఖో వికర్ణో వికటాననః ।
 కరాళాక్షుః కరటణో దమనో దీర్ఘజీవకః ॥ ౮
- హుమ్బేణో హులుముల్లశ్చ కల్కసః కల్కివాహనః ।
 పుల్కసః పుండ్రకేతుశ్చ చండబాహుశ్చ కుక్కురః ॥ ౯
- జమ్బుకాక్షో జమ్భినశ్చ తీక్షణశృంగ ప్రికంటకః ।
 చంద్రగుప్త శ్చతుర్బాహు శ్చకోరాక్ష శ్చతుశ్శిరాః ॥ ౧౦
- వజ్రఘోష శోచిర్ఘ్రకేశో మహామాయో మహాహనుః ।
 మఘశత్రు ర్మఘాస్కందీ సింహధాతు సిరాళకః ॥ ౧౧
- అంధక సింధునేత్రశ్చ కూపకః కూపలోచనః ।
 గుహాక్షో గండగల్గశ్చ చండవర్మాయమాంతకః ॥ ౧౨
- లట్టణః పండసేనశ్చ పురుజి త్పూర్వమారకః ।
 స్వర్గశత్రు స్వర్గబలో దుర్గాఖ్య స్వర్గకంటకః ॥ ౧౩
- అతిమాయో బృహన్నాయ ఉపమాయ ఉలూకజిత్ ।
 పురుషేణో విషేణశ్చ కుంతిషేణః కురూపకః ॥ ౧౪
- మలదశ్చ కశూరశ్చ మంగలో దృఘణస్తథా ।
 కోల్లాటః కుటిలాశ్వశ్చ దాశేరో బ్రభువాహనః ॥ ౧౫
- దుష్టహాసో ధృష్టకేతుః పరిక్షి త్పాపకంచుకః ।
 మహామోహో మహాదంష్ట్రో దుర్మతి స్వర్గమేజయః ॥ ౧౬
- శరకేతు శ్శరవసు శ్శరదంత శ్శరప్రియః ।

- దుశ్శతో దుర్విసితశ్చ భిన్నకర్ణ శ్చమూయకః ॥ ౮౯
- అటహాసీ మహాహాసీ సింహహాసీ మదోత్కటః ।
- కుమ్భాత్కచః కుమ్భనాసః కుమ్భగ్రీవః కుటోదరః ॥ ౯౦
- హస్తిమేఘో మహాండశ్చ కుమ్భాండః పూతినాసికః ।
- పూతదంతః పూతచక్షుః పూతాస్యః పూతిమేహనః ॥ ౯౧
- ఇత్యేవ మాదయ శ్శూరా హిరణ్యకశిపో స్సమాః ।
- హిరణ్యక్షసమా త్యైవ మమపుత్రా మహాబలాః ॥ ౯౨
- ఏకైకస్య సుతా స్తేషు జాతా శ్శూరా శ్శతంశతమ్ ।
- సేనాన్యశ్చ మదోద్వృత్తా మమపుత్రై రనుద్రుతాః ॥ ౯౩
- నాశయిష్యంతి సమరే దుర్వృత్తా నమరాధమాః ।
- ఏతే చే త్కుపితా యుద్ధే సహస్రాక్షోహిణీశ్వరాః ॥ ౯౪
- భస్మశేషి భవే ద్యుద్ధం హా హంత కిముతాబలాః ।
- మాయావిలాస స్సర్వోపి తస్యా స్సమరసీమని ॥ ౯౫
- మహామాయావినా మస్మద్బలానా మామిషం భవేత్ ।
- త ద్వృథా శంకయా ఖిన్నం మా తే భవతు మానసమ్ ॥
- ఇత్యుక్త్వా భండదైత్యేంద్ర స్సముత్థాయ నృపాసనాత్ ।
- ఉవాచ నిజసేనాన్యం కుటిలాక్షం మహాబలమ్ ॥ ౯౬
- ఉత్తిష్ఠ రే! బలం సర్వం సన్నాహయ సమంతతః ।
- శూన్యకస్య సమంతాచ్చ ద్వారేషు బల మర్పయ ॥ ౯౭
- దుర్గాణి సంగృహాణ త్వం కురు జ్ఞేవణికాశతమ్ ।
- దుష్టాభిచారాః కర్తవ్యా మంత్రిభి శ్చ పురోహితైః ॥ ౯౮

సజ్జీకురు చ శస్త్రాణి యుద్ధ మేత దుష్ఫితమ్ ।

సేనాపతిషు యం కంచి ద్రగే వృష్టావయాఽధునా ॥ ౧౦౦

అనేకబలసంఘాతసహితం ఘోరదర్శనమ్ ।

తేన సంగ్రామసమయే సన్నిపత్య వినిర్జితం ॥ ౧౦౧

కేశే శ్వాకృష్య తాం మూఢాం దేవసత్వేన దర్శితాం ।

ఇత్యాభాష్య చమూనాథం సహస్రశ్రితయాధిపమ్ ॥ ౧౦౨

కుటిలాక్షం మహాసత్త్వం స్వయం చాంతఃపురం గతః ।

ఆపతంత్యా మహాదేవ్యా యాత్రానిస్సాణనిస్వనః ॥ ౧౦౩

అశ్రూయత చ దైత్యేంద్రై రతికర్ణజ్వరావహః ॥ ౧౦౪

ఇతి శ్రీమద్భీష్మకవిజ్ఞాపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే

హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే భండాసురమంతవిచారాఽ-

హంకారవర్ణనం నామ షడ్వింశోధ్యాయః

భండాసురసేనాసన్నాహః

హయగ్రీవః :—

అథ శ్రీలలితాసేనానిస్సాణప్రతినిస్వనః ।

ఉచ్చచాలాఽసురేంద్రాణా ముద్ధో దుందుభిస్వనః ॥ ౧

తేన మర్దితదిక్కేన యుభ్యద్గర్భపయోధినా ।

బధిరీకృతలోకేన చకమ్పే జగతాం త్రయీ ॥ ౨

మర్దయ స్కకుభాం బృదం భింద న్భూధరకండరాన్ ।

వవృధే గగనాభోగే దైత్యనిస్సాణనిస్వనః ॥ ౩

- మహానరహరిక్రోధహుంకారోద్ధతిమద్ధవనిః ।
విరసం విరరాసోచ్చైర్విబుధద్వేషిరుుల్లరి ॥ ౪
- తతః కిలకిలారావముఖరా దైత్యకోటయః ।
సమనహ్యంత సంక్రుద్ధాః ప్రతి తాం పరమేశ్వరీమ్ ॥
కశ్చి ద్రత్నవిచిత్రేణ వర్మణా ఛన్నవిగ్రహాః ।
చకాశే జంగమ ఇవ ప్రోత్తుంగారోహణాచలః ॥ ౬
- కాశరాత్రి మివోదగ్రాం శస్త్రాకారేణ గోపితామ్ ।
అధునీతఫటః కశ్చి దతిధౌతాం కృపాణికామ్ ॥ ౭
- ఉల్లాసయ న్కరాగ్రేణ కుంతపల్లవ మేకతః ।
ఆరూఢతురగో విధ్యాం చాఽరిభేదం చకారహా ॥ ౮
- కేచి దాదురుహు ర్యోధా మాతంగాం స్తుంగవర్షణః ।
ఉత్పాతవాతసమ్పాతప్రేరితానివ పర్వతాన్ ॥ ౯
- పట్టపై ర్ముద్గరై శ్చైవ భిదురై ర్భిండివాలకైః ।
ద్రుఘణైశ్చ ముసుండిభి శృణయై ర్ముసలై రపి ॥ ౧౦
- గదాభిశ్చ శతఘ్నీభి స్త్రిశిఖై ర్విశిఖై స్తథా !
అథచక్రై ర్మహావక్రై ర్వక్రాస్తై రురగాననైః ॥ ౧౧
- ఘణిశీర్షప్రభేదై శ్చ భనుర్భి శ్శార్దూధన్విభిః ।
దండైః క్షేపణికాశస్త్రై ర్వజ్రబాణై ర్ఘరట్టకైః ॥ ౧౨
- యవమధ్యై ర్ముష్టిమధ్యై ర్వలలైః ఖండలైరపి ।
కట్టరైః కోణమధ్యైశ్చ ఘణిదండైః పరశ్శతైః ॥ ౧౩
- పాశాయుధైః పాశతుండైః కాకతుండైః స్సహస్రశః ।

- ఏవ మాదిభి రత్యుఁగై రాయుఁడై నీవహరిభిః ॥
 పరికల్పితహస్తాగ్రా వర్మితా దైత్యకోటయః ।
 అశ్వారోహః గజారోహః గర్దభారోహిణః పరే ॥ ౧౫
 ఉష్ణారోహః వృకారోహః శ్శునకారోహిణ స్తథా ।
 కాకాధిరోహిణో గృధ్రారోహః కంకాధిరోహిణః ॥ ౧౬
 వ్యాఘ్రాధిరోహః శ్చ పరే తథా సింహాధిరోహిణః ।
 శరభారోహిణ శ్చాన్యే భేరుండారోహిణః పరే ॥ ౧౭
 సూకరారోహిణో వ్యాళారూఢాః ప్రేతాధిరోహిణః
 ఏవం నానావిధై ర్వాహవాహిభి ర్గ్లలితాం ప్రతి ॥ ౧౮
 ప్రచేలే ప్రబలక్రోధసంమూర్ఛితనిజాశయైః
 కుటిలాక్ష శ్చమూభర్తా దుర్మదంనామ దానవమ్ ॥ ౧౯
 దశాక్షోహిణికాయుక్తం ప్రాహిణో ల్లలితాం ప్రతి ।
 దిగ్ధక్షుభి రివాశేషం విశ్వం సహబోత్కటైః ॥ ౨౦
 భటై ర్యుక్త ససేనాసీ ర్గ్లలితాభిముఖో యయా ।
 భింద స్పటహసంరాప్తై శ్చతుర్దశజగద్దరిం ॥ ౨౧
 అట్టహాసం వితన్వానో దుర్మద స్తన్మృఖో యయా ।
 అథ భండాసురాష్ట్రైః కుటిలాక్షో మహాబలః ॥ ౨౨
 శూన్యకస్య పురద్వారే ప్రాచీనే సమకల్పయత్ ।
 రక్షణార్థం దశాక్షోహిణ్యుపేతం తాళజంఘకమ్ ॥ ౨౩
 అవాచీనే పురద్వారే దశాక్షోహిణిసంయుతమ్ ।
 నామ్నా తాళభుజం దైత్యం రక్షణార్థ మకల్పయత్ ॥ ౨౪

ప్రతీచీనే పురద్వారే దశాక్షోహిణిసంయుతం ।
 తాశగ్రీవం నామదైత్యం రక్షణార్థ మకల్పయత్ ॥ ౨౫
 ఉత్తరేతు పురద్వారే తాశకేతుం మహాబలమ్ ।
 ఆదిదేశ సురక్షార్థం దశాక్షోహిణిసంయుతం ॥ ౨౬
 పురస్య సాలవలయే కటిశీర్షకవేశ్మసు ।
 మగడలాకారతో వస్తుం దశాక్షోహిణి మాదిశత్ ॥ ౨౭
 ఏవం పంచాశతా కృత్వాఽక్షోహిణీభి స్తు రక్షణమ్ ।
 శూన్యకస్య పురస్యైష తద్వృత్తం స్వామినోఽవదత్ ॥ ౨౮
 కుటిలాక్షః :—

దేవ! త్వదాజ్ఞయా దత్తం పైన్యై ర్నగరరక్షణం ।
 దుర్మదః ప్రేషితః పూర్వం తాం దుష్టాం లలితాం ప్రతి
 అస్మత్కింకరమాత్రేణ సునిరాశా హి సాఽబలా ।
 తథాసి రాజ్ఞా మాచారః కర్తవ్యం పురరక్షణం ॥ 3౦
 ఇత్యుక్త్వా భండదైత్యేంద్రం కుటిలాక్షోఽతిగర్వితః ।
 స్వసైన్యం సజ్జయామాస సేనాపతిభి రన్వితః ॥ 3౧
 యస్తు సంప్రేషితః పూర్వం కుటిలాక్షేణ దానవః ।

సమృత్కరీకృతదుర్మదవధః

సద్వనద్వజనీయుక్తో లలితాసైన్య మక్షిణోత్ ॥ 3౨
 కృత్వా కిలకిలారావం భటా స్తస్య సహస్రశః ।
 దోఘాయమానై రసిభి ర్నిపేతు శృక్తిసైనికే ॥ 33
 తాశ్చ శక్తయ ఉద్దండస్ఫురితాట్టహాసస్వవై ।

- దేదీప్యమానశస్త్రాభా స్సమయుధ్యంత దానవైః ॥ 34
- శక్తీనాం దానవానాంచ సంక్షోభితజగత్ప్రియః ।
- సమవర్తత సంగ్రామో ధూళిగ్రామతతామ్బురః ॥ 35
- రథసంశేషు మూర్ఛంత్యః కరికణ్ణరైః ప్రచాలితాః ।
- అశ్వనిశ్వాసవిక్షిప్తా ధూళయః ప్రజఘూర్ణిరే ॥ 36
- త మావతంత మాలోక్య దృష్టాక్షోహిణిసంవృతం ।
- సమ్పత్కరీ త్వత్ప్రిక్రోధా దభిమద్రావ సంగరే ॥ 37
- సమ్పత్కరీసమానాభి శ్శక్తీభి స్సమధిష్ఠితాః ।
- అశ్వాశ్చ దంతినో మత్తా వ్యమృద్న ద్దానవీం చమూమ్ ॥ 38
- అన్యోన్యం తుములే యుద్ధే జాతే కిలికిలారవే ।
- ధూళీషు ధూయమానాసు తాడ్యమానాసు భేరిషు ॥ 39
- ఇతస్తతః ప్రవవృధే రక్తసింధు ర్మహీయసీ ।
- శక్తీభిః పాత్యమానానాం దానవానాం సహస్రశః ॥ 40
- ధ్వజాని టుతితా న్యాస న్విలూనాని శిలీముఖైః ।
- విస్రస్తతత్తచిహ్నాని సమం ఛత్రకదమ్బకైః ॥ 41
- రక్తారుణామాం యుద్ధోర్వాప్యం పతితై శ్చత్రమండలైః ।
- ఆలమ్భి తులనా సంధ్యా రక్తాభ్రహిమరోచిషా ॥ 42
- స్వలూకలాపాః కల్పాగ్నే రివ వారిషయోనిభేః ।
- త్వస్యైన్యాని నివహః శ్శక్తీనాం పర్యవారయన్ ॥ 43
- క్షిచ్ఛతోజ్వలచ్ఛత్రధారానిష్క్రూతకంధరాః ।
- గానవానాం రణతలే నిపేతు ర్ముండమండలాః ॥ 44

దష్టోష్ఠే ద్రుకుటికూరైః క్రోధసంరక్తలోచనైః ।
 ముండై రఖండ మభవ త్సంగ్రామధరణీతలమ్ ॥ ౪౫
 ఏవం ప్రవృత్తే సమరే జగచ్ఛక్రభయంకరే ।
 శక్తయో భృశసంక్రుశ్ణా దైత్యసేనా మమర్దయన్ ॥ ౪౬
 ఇతస్తత శృక్తిశస్త్రై స్తాడితా మూర్ఛితా ఇతి ।
 వినేదు ద్దానవా స్తత సమృద్ధేవీబలాహతాః ॥ ౪౭
 అథ భగ్నం సమాశ్వాస్య నిజం బల మరిందమః ।
 ఉప్తృ మాకుహ్యో సహసా దుర్మదోఽభ్యద్రవ చ్ఛమూం ॥
 దీర్ఘగ్రీవ స్సమున్నమః పృష్ఠే నిష్ఠురతోదనః ।
 అధిష్ఠికో దుర్మదేన వాహనోష్ఠృ శ్చచాల హ ॥ ౪౮
 త ముప్తృవాహనం దుష్ట మస్వయుః క్రుద్ధచేతనః ।
 దానవా నిశ్శ్వసత్సర్పభీమశస్త్రై యుయుత్సయా ॥ ౪౯
 అవాకిర దసౌ భల్లై ర్దుస్సనత్ఫలశాలిభిః ।
 సమత్క-రీచమూచక్రం వసం వార్ఛి రివామ్బుదః ॥ ౫౦
 తస్య దుస్సహసత్వస్య తాడితా బహుభి శ్శరైః ।
 స్తమ్భితేవా భవ త్సేనా సమృత్క-ర్యాః క్షణం రణే ॥ ౫౧
 అథ క్రోధారుణం చక్షు ర్ధధానా సమృదమ్బికా ।
 రణకోలాహలం నాగ మాగూఢాఽయుధ్యతాఽమునా ॥ ౫౨
 ఆలోలకంకణక్వాణరమణీయతరః కరః ।
 తస్యా శ్చకర్ష కోదండమూర్ధ్వ మాకర్ణ మాహవే ॥ ౫౩
 లఘుహస్తతయా తస్యా నాకృష్టం నచ ఘోక్షణం ।

- దద్యశే ధనుష శ్చక్రా త్కేవలం శరణోరణిః ॥ ౫౫౨
- అత్కాంశుభరసమ్పర్కస్ఫుటప్రతిఫలత్ఫలాః ।
- శరా సమ్పత్కరీచాపచ్యుతా సమదహా న్నరీన్ ॥ ౫౫౩
- ధుర్మదస్యచ తస్యాశ్చ సమహా ద్యుద్ధ ముద్ధతం ।
- అభూ దన్యోన్యసంఘట్టసమ్మలింగశిలీముఖం ॥ ౫౫౪
- ప్రథమం ప్రసృతై ర్బాణై సమ్పద్దేవీసురద్విజాః ।
- అంధకార సమభవ త్తిరస్కుర్వ న్నహస్కరం ॥ ౫౫౫
- తదంతరేచ బాణానా మతిసంఘట్టయోనయః ।
- విస్ఫులింగా విదధిరే ఖద్యోత్రభమచాతురీం ॥ ౫౫౬
- తయాఽధిరూఢ స్సుశ్రోణ్యా రణకోలాహలః కరీ ।
- పరాక్రమం బహువిధం దర్శయామాస సంగరే ॥ ౫౫౭
- కరేణ కతిచి యైత్యా న్పదాఘాతేన కాంశ్చన ।
- ఉదగ్రదంతముసలాఘాతై రన్యాంశ్చ దానవాన్ ॥ ౫౫౮
- ఖాలదండాహతై రన్యా స్ఫీటూరై రపరా నిపూన్ ।
- గాత్రవ్యాఘర్దనై రన్యా న్నఖాఘాతై స్తథాఽపరాన్ ॥ ౫౫౯
- ప్రథిమానాభిఘాతేన కాంశ్చి యైత్యా న్విమర్దయన్ ।
- చతురం చరితం చక్రే సమ్పద్దేవీమతంగజః ॥ ౫౬౦
- స దుర్మదః క్రుధా రక్తదృష్టి రేకేన పత్రిణా ।
- సమ్పత్కరీమకుటగం మణి మేక మపాతయత్ ॥ ౫౬౧
- అథ క్రోధాఘృణదృశా తయా ముక్తై శ్శిలీముఖైః ।
- విక్షతో వక్షసి క్షిప్రం జీవితం దుర్మదో జహా ॥ ౫౬౨

తతః కిలికిలారానం కృత్వా శక్తిచమూవర్తైః ।

తత్సైనికచరా స్త్వస్యే నిహతా దానవోత్తమాః ॥ ౬౬

హతాసశిష్టా జైత్ర్యాస్తు శక్తిబాణఖలీకృతాః ।

పలాయితా రణక్షోణ్యా యోన్యకం పుర మాశ్రయన్ ॥ ౬౭

తం వృత్తాస్తం సమాకన్య సంక్రుద్ధో దానవేశ్వరః ।

ప్రచణ్ణేన ప్రభావేన నీవ్యమానా ఇవాత్మని ॥ ౬౮

స శీఘ్రస్పర్శ ముద్ఘాయ ఖిన్త ముగ్రవిరోచనః ।

కుటిలాక్షం నికటగం బభాషే పృథనాపతిమ్ ॥ ౬౯

కథం సా ముప్తననితా మర్మదం బలశాలినమ్ ।

నిపాతితవలీ యుధే కష్ట ఏవ విభోః క్రమః ॥ ౭౦

స సు రేషు నమర్ద్యేషు నోరగేష్ట్రీషు యన్బలమ్ ।

అభూ త్ప్రతిహతం సోఽపి మర్మతోఽబలయా హతః ॥ ౭౧

తాం ముప్తవసితాం వేషు మాక్రప్త్యంచ కచే హతాత్ ।

సేనాపతిం కురుణ్ణాఖ్యం ప్రేషయాఽహవదుర్మదమ్ ॥ ౭౨

ఇతి సమ్రాఢిత స్తేన కుటిలాక్షో మహాబలమ్ ।

కురుణ్ణం చణ్ణదోద్ధణ్ణ మాజుహవ ప్రభోః పురః ॥ ౭౩

స కురుణ్ణ స్సమాగత్య ప్రణామం స్వామినేఽదిశత్ ।

ఉవాచ కుటిలాక్ష స్తం గచ్ఛ సజ్జయ పైనికమ్ ॥ ౭౪

మాయాయాం చతురోఽపి త్వం చిత్రయుధవిశారదః ।

కూటయుధ్ధేచ నిపుణ స్తం స్త్రియం పరిమర్దయ ॥ ౭౫

అశ్వారూఢాకృతకురుణ్ణవధః,

ఇతి స్వామిపురస్థేన కుటిలాక్షేణ దర్శితః ।

నిర్జగమ పురా త్పూర్ణం కురుణ్ణ శ్చణ్ణనిక్రమః ॥

వేంశత్యక్షోహిణీభిశ్చ సమంతా త్పరివారితః ।

మర్దయం త్స మహీగోళం హస్తివాజిపదాతిభిః ॥

దుర్మదస్యాఽగ్రజ శ్చణ్ణః కురుణ్ణ స్సమరం యయా ।

ధూళిభి స్తుములీకుర్వ ద్విగంతం ధీరమానసః ॥

శోకరోషాగ్రహగ్రస్తో జవనాశ్వగతో యయా ।

శార్ఙ్గం ధను స్సమాదాయ ఘోరటశ్కారనిస్వవమ్ ॥

వవర్ష శరధారాభి స్సమ్పత్కర్యా మహాచమూమ్ ।

పాపే! మదనుజం హత్వా దుర్మదం యుద్ధదుర్మదం ॥

వృధా వహసి విక్రాంతిలవలేశా న్మహామదమ్ ।

ఇదానీ మేవ భవతీ మేతై ర్నారాచమణ్ణలైః ॥

అస్తకస్య పురీ మద్య ప్రాపయిష్యామి పశ్య మామ్ ।

అతిహృద్య మతిస్వాదు త్వద్వపుర్వల్లినిర్గతమ్ ॥

అపూర్వ మజ్జనారక్తం పిబన్తు రణపూతనాః ।

మమానుజవధోత్థస్య ప్రత్యవాయస్య దుష్ఫలమ్ ॥

అధునా భోక్త్యసే దుష్టే! పశ్య మే భుజయో ర్బలమ్ ।

ఇతి సంతర్జయం త్సమ్పత్కరీం కరివరస్థితామ్ ॥

పైన్యం ప్రోత్సాహయామాస శక్తిసేనావిమర్దనే ।

అథ తాం పృతనాం చణ్డీ కురుణ్ణస్య మహాజనః ॥

విమర్దయితు ముద్యుక్తా స్వపైస్యం ప్రోదనీసహత్ ।
 అపూర్వాహవసజ్ఞాతకౌతుకాఽథ జగాద తామ్ ॥ ౮౬
 అశ్వరూఢా సమాగత్య స్నేహేనాఽర్ద్ర మిదం వచః ।
 సఖ! సమృత్కర! ప్రీత్యా మమ వాణీ నిశమ్యతామ్ ॥ ౮౭
 అస్య యుద్ధ మిదం దేహి మమ కర్తుం గుణోత్తరే !
 క్షణం సహస్వ సమరే మధ్యైష నియోత్యతే ॥ ౮౮
 త్వం యాచితా సఖిత్వేన నాత్ర సంశయ మాచర ।
 ఇతి తస్యా వచ శ్చుత్వా సమృద్ధేవీ కృతస్మితా ॥ ౮౯
 నివర్తయామాస చమూం కురుజ్ఞాభిముఖోత్థితామ్ ।
 అథ బాలార్క-వర్ణాభి శృక్తిభి స్సమధిష్ఠితాః ॥ ౯౦
 తరజ్ఞా ఇవ పైస్యాభి స్తురజ్ఞా వాతరంహసః ।
 భరైః ఖరస్పృహః క్షోణీ ముల్లిఖిన్తో ముహుర్ముహుః ॥ ౯౧
 పేతు రేకప్రవాహేణ వీరుండస్య చమూముఖే ।
 ప్లవిభాగకృత్యేషు సంవర్తనవివర్తనే ॥ ౯౨
 తిథేదేషు చారీషు పశ్చిధారాసు పాతనే ।
 ప్రోత్సాహనే చ సంక్లీసు కరపాదాగ్రయోనిభిః ॥ ౯౩
 సతురాభి స్తురజస్య హృదయజ్ఞాభి రాహవే ।
 శ్వారూఢామృతాపైస్యశక్తిభి స్సహ దానవాః ॥ ౯౪
 ప్రోత్సాహితాః కురుజ్ఞేన సమయుధ్యస్త దుర్మదాః ।
 వం ప్రవృత్తే సమరే శక్తీనాంచ సురద్విషామ్ ॥ ౯౫
 పరాజితనామూసం హయ మారుహ్య వేగినమ్ ।

- అభ్యుద్రవ ద్దురాచార మశ్వారూఢా కురుండకమ్ ॥ ౯౬
- ప్రచలద్వేణిసుభగా చలచ్చస్త్రకలోజ్జ్వలా ।
- సన్ధ్యానుర క్తశీతాంశుమణ్డలీసుందరాననా ॥ ౯౭
- స్మయమానేవ సమరే గృహీతమణికార్ముకా ।
- అవాకిర చ్చరాసారైః కురుణ్ణం తురగాసనా ॥ ౯౮
- తురగారూఢయా క్షిప్తా స్సమాక్రాంతదిగంతరాః ।
- దిశో దశ వ్యాసశిరే రుక్మపుష్పా శ్శిలీముఖాః ॥ ౯౯
- దుర్మదస్యాఽగ్రజః క్రుద్ధః కురుణ్ణ శ్చణ్డవిక్రమః ।
- విశిఖై శ్శార్ఙ్గ నిఘ్నాతై రశ్వరూఢా మవాకిరత్ ॥ ౧౦౦
- చక్షైః ఖరపుటై సైన్యం ఖణ్డయ న్నతివేగతః ।
- అశ్వారూఢాతురక్షోఽపి మర్దయామాస దాసవాన్ ॥ ౧౦౧
- తస్య హేషారవా ద్దూర ముత్పాతామ్బుదనిస్స్వనాః ।
- అమూర్ఛయ న్ననేకాని తస్యాఽనీకాని వైరిణః ॥ ౧౦౨
- ఇతస్తతః ప్రచలితా దైత్యచక్రే హయాసనా
- నిజం పాశాయుధం దివ్యం ముమోచ జ్వలితాకృతి ॥ ౧౦౩
- తస్మా త్పాశా త్కోటిశోఽన్యే పాశా భుజగభీషణాః ।
- సమస్తమపి తత్సైన్యం బభ్వా బభ్వా వ్యమూర్ఛయన్ ॥
- అథ పైనికబంధేన క్రుద్ధస్స చ కురుండకః ।
- శరణైకేన చిచ్ఛేద తస్యా మణిధను ర్గుణం ॥ ౧౦౪
- ఛిన్నహార్వి ధను స్త్యక్త్వా భృశం క్రుద్ధా హయాసనా ।
- అంకుశం పాతయామాస తస్య వక్షసి దుర్మతేః ॥ ౧౦౫

తేనాంకు శేన బృలతా పీతజీవితశోణితః ।

కురుంకో స్యపత ద్భూషా వజ్రసుగ్ధ ఇవ ద్రుమః ॥ ౧౦౭

తదంకుశనిస్థూతాః పూతనాః కాశ్చి దుద్భటాః ।

త్వస్యైస్యం పాశనిష్పందం భక్షయిత్వా క్షయంగతాః ॥ ౧౦౮

ఇథం కురుండే నిహతే వింశత్యక్షోహణీవతౌ ।

హతావశిష్టా స్తద్భూత్యాః ప్రసలాయిత ద్రుతమ్ ॥ ౧౦౯

కురుండం సానుజం యుధే శస్త్రస్థిన్యనిపాతితమ్ ।

శ్రుత్వా కుంభకనాశోఽపి నిశశ్వాస భుజంగవత్ ॥ ౧౧౦

ఇతి శ్రీ బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే

హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే దుర్మదకురుండవధో

నామ సప్తవింశోధ్యాయః.

కరద్యాదిపంచసేనాపతివధః

శ్రీహయగ్రీవః :—

అథాశ్వాహూయూ ధ్వస్తే కురుండే భండదాసవః ।

కుటిలాక్ష మిదం ప్రోచే న్సుప రేవ యుయుత్సయా ॥ ౧

స్వప్నే చియస్స సమ్భాన్యం యస్మశ్రుత మితః పురా ।

యస్మ నో శంకితం చిత్తే తదేత త్కష్ట మాగతం ॥ ౨

కురుండమన్మదౌ సత్వశాలినౌ భ్రాతరౌ హతౌ ।

మత్తదాన్యైః ప్రభావోఽయం మాయావిన్యా మహత్తరః॥3

ఇతఃపరం కరంకాదీ స్పంచ సేనాధినాయకాన్ ।

శత మక్షోహిణీనాంచ ప్రస్థాపయ రణాంగణం ॥
 తే యుద్ధదుర్మదా శూరా స్సంగ్రామేషు తనుత్యజః ।
 సర్వదైవ విజేష్యంతి దుర్విదగ్ధవిలాసిసీమ్ ॥
 ఇతి భండవచ శ్శుత్వా భృశంచ త్వరయాన్వితః ।
 కుటిలాక్షః కరంకాదీ నాజుహువ చమూపతీన్ ॥
 తే స్వామినం నమస్కృత్య కుటిలాక్షేణ దర్శితాః ।
 అగ్నా పతిష్ఠవ ఇవ కృధాంధా నిర్యయుః పురాత్ ॥
 తేషాం ప్రయాణనిస్సాణరణితం భృశదుస్సహం ।
 ఆకర్ణ్య దిగ్దజా స్తూర్ణం శీర్ణకర్ణా విఘూర్ణిరే ॥
 శతమక్షోహిణీనాంచ ప్రచలత్కేతుమాలికం ।
 ఉత్తరంగతురంగాళి బభౌ మత్తమతంగజం ॥
 హేషమాణహయాకీర్ణం క్రద్దద్భటకులోద్భటం ।
 బృంహమాణగజం గర్జద్రధచక్రం చచాల తత్ ॥
 చక్రనేమిహతక్షోణీక్షోదక్షపితరోచిషా ।
 బభూవే తుహినాసారఛన్నేనేవ వివస్వతా ॥
 ధూళీమయ మివాశేష మభవ ద్విశ్వమండలం ।
 క్వచి చ్చబ్దమయంచైవ నిస్సాణకతినస్వనైః ॥
 ఉద్ధూతై ర్ధూళికాజాలై రాక్రాంతే దైత్యపైనికే ।
 ఇయ త్తయా న సేనాయా సంఖ్యాపి పరిభాషితా ॥
 ధ్వజా బహువిధాకారా మినవ్యాళాదిచిత్రితాః ।
 ప్రచేలు ర్ధూళికాజాలే మత్స్యా ఇవ మహోదధౌ ॥

తా నాపతత ఆలోక్య లలితాపైనికం ప్రతి ।
 ఏతేసు రమరా స్సర్వే శక్తీనాం భంగశంకయా ॥ ౧౫
 తే కరంకముఖాః పంచ సేనాపతయ ఉద్ధతాః ।
 ర్పిణీం నామ సమరే మాయాం చక్ర ర్మహీయసీమ్ ॥ ౧౬
 తే సముత్పాదితా దుష్టా సర్పిణీ రణశామ్బరీ ।
 హ్రమవల్లాచ ధూమోష్ఠీ ధూమలమ్బవయోధరా ॥ ౧౭
 ఏహోదధివ దత్యంతగర్భాభరకుహరోదరా ।
 ర శ్చచాల శక్తీనాం త్రాసయంతీ మనో రణే ॥ ౧౮
 దూరివ పరా దుష్టా బహుసర్పవిభూషణా ।
 రాపణా ముద్భవస్థానం మాయామయశరీరిణాం ॥ ౧౯
 నాపతీనాం నాసీరే కమ్పయంతీ మహీతలం ।
 ల్లితం బహుధా చక్రే శివా ఘోరవిరావిణీ ॥ ౨౦
 యువ మాయయా పూర్వం తే సురేంద్రా స్వ్యజేషత ।
 రంకాద్యా దురాత్మానః పంచ పంచత్వకాముకాః ॥ ౨౧
 ఖ ప్రవవృధే యుద్ధం శక్తీనా మమరద్విషాం ।
 యోగ్యం వీరభాషాభిః ప్రోత్సాహితరణక్రథా ॥ ౨౨
 త్యంతరంకులతయా నవిజ్ఞాతపరస్పరాః ।
 క్తయో దానవాశ్చైవ ప్రజహు శ్శస్త్రపాణయః ॥ ౨౩
 యోగ్యశస్త్రసంఘట్టసముత్థితహుతాశనే ।
 వృత్తవిశిఖస్తోమప్రచ్ఛన్న హరిదంతరే ॥ ౨౪
 హుర క్తనదీపూరహీయమాణమృతద్విపే ।

- మాంసకర్షమనిర్మగ్న నిష్పందరథమండలే ॥ ౨౫
- విక్లిష్టకేశశైవాలవిలసద్రక్తనిష్ఠురే ।
- అతినిష్ఠురపీఠోఽశ్వినిహనాదభయంకరే ॥ ౨౬
- రజోంధకారతుములే రాక్షసీతృప్తిదాయుని ।
- నిష్క్రింశకవినిర్భిన్నదైత్యకంఠోఽఞ్జితాస్పృశి ॥ ౨౭
- ప్రవృత్తే ఘోరసృష్టామే శక్తీనాంచ సురద్విషామ్ ।
- అథ స్వం బల మాదాయ పశ్చాభిః ప్రేరితా సతీ ॥ ౨౮
- సర్పిణీ బహుధా సర్పాన్విససర్జ శరీరతః ।
- తక్షకర్కోటకసమా వాసుకిప్రతిమత్విషః ॥ ౨౯
- నానావిధవపుర్నాగా నానాదంష్ట్రాభయంకరాః ।
- నానావిధవిషజ్జ్వాలానిర్ద్ధభువనత్రయాః ॥ ౩౦
- దారదం వత్సనాభంచ కాలకూట మథాఽపరమ్ ।
- సౌరాష్ట్రజవిషం ఘోరం బ్రహ్మపుత్ర మథాఽపరమ్ ॥ ౩౧
- ప్రదీపనం శౌక్లికేయ మన్యాన్యపి విషాణి చ ।
- వ్యాతై స్వకీయవదనై ర్విలోలరసనాద్వయైః ॥ ౩౨
- వికిరస్త శ్శక్తిపైన్యే విస్రుస సుర్పిణీతనోః ।
- ఘాత్రువర్ణా ద్వివదనా స్సర్పా అతిభయశ్శురాః ॥ ౩౩
- సర్పిణ్యా నయనద్వద్వా దుఙ్గితా స్సర్పకోటయః ।
- అగ్రే పుచ్ఛే చ వదనం ధారయంతః ఫణాన్వితమ్ ॥ ౩౪
- ఆస్యా దాసీలవపుష సుర్పిణ్యాః ఫణినోఽభవన్ ।
- అన్యే శబలవర్ణాభా శ్చతుర్ధక్తా శ్చతురదాః ॥ ౩౫

- నాసికావివరా త్తస్యా ఉద్గతా ఉగ్రరోచిషః ।
 పీతవర్ణా త్రిఫణికా దంష్ట్రాతివికటాననాః ॥ 3౬
- సర్పిణ్యాః కర్ణకుహరా దుష్టితాః రోధవీపితాః ।
 లమ్బమాసమహోచర్మదృస్థిస్థూలపయోధరాత్ ॥ 3౭
- నాభికుణ్డాచ్చ బహవో రక్తవర్ణా భయానకాః ।
 హాలాహలం వమంతశ్చ ప్రోద్ధితాః పన్నగాధిపాః ॥ ౩౮
- విదశంత శ్శక్తీనీనాం దహంతో విషవహ్నిభిః ।
 బద్ధంతో భోగపాశైశ్చ నిఘ్నంతః ఫణమణ్డలైః ॥ ౩౯
- అత్యంత మాకులీచక్రకుర్లలితేశీదమూ మమీ ।
 ఖణ్డ్యమానా అపి ముహూ శ్శక్తీనాం శస్త్రరోచిభిః ॥ ౪౦
- ఉపయ్యసరి వర్గంఠే సర్వా స్స్త్రి స్రవినర్పిణాః ।
 నశ్యంతి బహవ స్సర్వా జాయంతే చాపరే పునః ॥ ౪౧
- ఏకస్య నిరసమదోగో బహవోఽన్యే సమష్టితాః ।
 మూలభూతా యుగో దుష్టా సర్పిణీ స వినశ్యతి ॥ ౪౨
- అత స్తత్కృతసర్పాణాం నాశే సర్వాంతగోష్ఠమః ।
 తతశ్చ శక్తీసైన్యస్య శరీరాణి విషాసతైః ॥ ౪౩
- దహ్యమానాని దుఃఖీన విప్రుష్టా వ్యభవ స్రణే ।
 కింకర్తవ్యవిమూఢేషు శక్తిచక్రేషు భోగిభిః ॥ ౪౪
- పరాక్రమం బహువిధం చక్ర స్తే పంచ దానవాః ।
 కరజ్కో గర్జభశ్తై దృక్తం స్యందన మాస్థితః ॥ ౪౫
- ఉత్పాతవారిద ఇవ ప్రవవన్ శరావళీః ।

- కాకవాసితనామాన్య స్సేనానాథో గజే స్థితః ॥ ౪౬
- చక్రేణ తీక్ష్ణధారేణ శక్తిసేనా మమర్దయత్ ।
- వజ్రదంతాభిధ శ్చాన్యో భణ్ణదైత్యచమూపతిః ॥ ౪౭
- వజ్రబాణాభిఘాతేన మహాప్రస్థో రణం వ్యథాత్ ।
- అథ వజ్రముఖ శ్చాన్య శ్చక్రీవంతం మహత్తరమ్ ॥ ౪౮
- ఆరుహ్య కుంతధారాభి శ్చక్తిచక్ర మమర్దయత్ ।
- వజ్రలోమాభిధశ్చాన్య శ్చమూనాథో మహాబలీ ॥ ౪౯
- గృధ్రీయుగ్యరథారూఢః ప్రజహర శిలీముఖైః ।
- తై స్సేనాపతిభి ర్ద్బుజైః ప్రోత్సాహిత మథాహవే ॥ ౫౦
- శత మక్షాహిణీనాంచ నిపపాత్తైకహేలయా ।
- సర్పిణీచ దురాచారా బహుమాయూపరిగ్రహా ॥ ౫౧
- క్షణేక్షణే కోటిసఖ్యా నివససర్జ ఘణాధరాః ।
- తయా వ్యాకులితం హైన్య మవలోక్య రుషాఽకులా ॥ ౫౨
- నకులీ గరుడారూఢా సమ్పపాత రణాజరే ।
- ప్రతప్తకనకప్రఖ్యా లలితాతాలుసమ్భవా ॥ ౫౩
- సమస్తవాజ్మయాకారా దస్తై ర్వజ్రమయై ర్యుతా ।
- సర్పిణ్యభిముఖం తత్ర విససర్జ నిజం బలమ్ ॥ ౫౪
- తయాఽధిష్ఠితతుక్లాంసః పక్షవిక్షిప్తభూధరః ।
- గరుడః ప్రాచల ద్యుధ్ధే సుమేరు రివ జజ్ఞమః ॥ ౫౫
- సర్పిణీమాయయా జాతాం త్సర్పా ద్దృష్ట్వా భయానకాన్ ।
- క్రోధరక్తేక్షణం వ్యాత్తం నకులీ విదధే ముఖమ్ ॥ ౫౬

- అథ శ్రీనకులీదేవ్యా ద్వాత్రింశద్దంతకోటితః ।
ద్వాత్రింశతోక్టయో జాతా నకులాః కనకప్రభాః ॥ ౨౭
- ఇతస్తతః ఖండయంత సర్పిణీసర్పమండలమ్ ।
నిజదంష్ట్రావమర్చేన నాశయంతశ్చ తద్విషమ్ ॥ ౨౮
- వ్యభ్రమం త్నమరే ఘోరే బభ్రువ స్వర్ణబభ్రువః ।
ఉత్కర్ణాః క్రోధసమ్పర్కార్థపితాశేషలోమకాః ॥ ౨౯
- ఉత్పుచ్చా సకులా వ్యాత్తవదనా వ్యదశ న్నహీన్ ।
ఏకైకమాయాసర్పస్య బభ్రు రేకైక ఉద్గతః ॥ ౩౦
- తీక్ష్ణదంతనిపాతేన ఖండయామాస విగ్రహమ్ ।
భోగిభోగసుత్తై రక్తై స్సృక్వణి శోణితాం గతే ॥ ౩౧
- విహంతో నకులా జిహ్వోపల్లవైః పుష్పపు స్మృధే ।
నకులై ర్దశ్యమానానా మత్యంతచటులం వపుః ॥ ౩౨
- ముహూః కుండలితై ర్భృగైః పన్నగానాం వ్యవేష్టత ।
నకులావళిదష్టానాం నష్టాసూనాం ఫణాభృతామ్ ॥ ౩౩
- ఫణాభరసముత్క్లిష్టా మణయో వ్యరుచ నణే ।
నకులాఘాతసజ్జీర్ణ ఫణాచక్రవినిర్గతాః ॥ ౩౪
- మణయ స్తన్మహాకోపవహ్నిజ్వాలా ఇవాబభుః ।
ఏవం ప్రకారతో బభ్రుమండలై రవఖణ్డితే ॥ ౩౫
- మాయామయే సర్పజాతే సర్పిణీ కోప మాదధే ।
తయా సహ మహ ద్యుద్ధం కృత్వా సా నకులీశ్వరీ ॥ ౩౬
- గార్షణ్య మతిక్రూరం సమధత్త శిలీముఖే ।

తథానుడాస్త్ర ముద్దామజ్వాలాదీపితదిబ్బుఖం ॥ ౬౭

ప్రవిశ్య సర్పిణీదేహం సర్పచూయాం వ్యశోషయత్ ।

మాయాశక్తివినాశేన సర్పిణీ విలయం గతా ॥ ౬౮

క్రోధంచ తద్వినాశేన ప్రాప్తాః పంచ చమూవరాః ।

యద్భలేన సురాం త్వర్వాం తేనాన్య స్తేవమేనిరే ॥ ౬౯

సా సర్పిణీ కథాశేషం సీతా నకులివీర్యతః ।

అథ స్వబలనాశేన భృశం క్రుద్ధా శ్చమూవరాః ॥ ౭౦

ఏకోద్యోగేన శస్త్రాఘ్నై ర్నకులీం తా మవాకిరన్ ।

ఏకైవ సా తార్క్ష్యరథా పంచభిః పృతనేశ్వరైః ॥ ౭౧

లఘుహస్తతయా యుద్ధం చకార శరవర్షిణీ ।

పట్టసై ర్ముసలై శ్చైవ భిండివాలై స్సహస్రశః ॥ ౭౨

నకులాఘ్ండయామాసు రిత శ్చేతశ్చ దానవాః ।

జ్వలదగ్నిప్రకాశా స్తే నకులా వైరిణాం బలం ॥ ౭౩

వజ్రసారమయై ర్దశై ర్వ్యదశ స్మర్మసీమసు ।

తతో హాహకృతం ఘోరం కుర్వాణా దైత్యకింకరాః ॥ ౭౪

ఉదగ్రదంశనకులై ర్నకులై రాకులీకృతాః ।

ఉత్పల్య గగనా త్కేచి ధ్వోరసీతాకారిణః ॥ ౭౫

దశంతి స్మ ద్విహం పైన్యం నకులాః ప్రవ్వలత్క్రూథా ।

కణ్ఠేషు దష్టా నానాయా మన్యే దష్టాః క్షయం గతాః ॥ ౭౬

అపరే విలయం ప్రాప్తా దష్టా మర్మసు బభ్రుభిః ।

పతంతి కేచి న్నకులా దానవానాం శిరస్తటే ॥ ౭౭

పృథ్వీ వ్యదశ న్నేచి దాగత్య కృతసీత్యతాః :

వికలా భిన్ననర్మాణో భయవిత్రస్తశస్త్రకాః ॥

25

నకులై రభిభూతా స్తే న్యపత స్సమరయమాః ।

కేచి త్వ్రవిశ్య నకులా న్యాయా న్యాయస్యాని త్రిరిణామ్ ॥

26

భోగిభోగా నివాఽకృష్య ప్రాదశ స్రసనాలతాః ।

అన్యే కణ్ఠేషు నకులాః ప్రావిశ స్తేవ త్రిరిణామ్ ॥

౨౭

నూత్నరూపా విశస్త్వస్యా నానారస్థాణి బభ్రువః ।

ఇతి తై రభిభూతాని నకులై రనలోకయన్ ॥

౨౮

నిజపైన్యాని దీనాని కరజ్ఞుః కోప మార్ఘితాః ।

అన్యేసి చ చమూనాథా లఘుహస్తా మహాబలాః ॥

౨౯

వ్రతిబభ్రు శరస్త్రీనా నవన్ న్యారిదా ఇవ ।

వైత్త్యపైన్యపరిప్రాధకోద్ధృత్యా శ్శిలీముఖాః ॥

౩౦

బ్రభూణాం దంతికోటిషు కఠోరం ఘట్టనం వ్యధుః ।

చమూపతిశరస్యాస్తౌ రాహుషోధ్యో సరశ్వతీమ్ ॥

౩౧

బ్రభూణాం వ్రజవగఃషోధ్యో నిశ్చక్రామ హుతాశసః ।

పంచా ఽసి తే చమూనాథా విస్ఫుల్కై రేకహేలయా ॥

౩౨

స్ఫురత్ఫలై శ్వరకులై ర్బ్రభుసేనా మమర్దయన్ ।

ఇతస్తత శ్చమూనాథక్షైస్తైశ్చ శరకోటిభిః ॥

౩౩

విశీర్ణగాత్రా నకులా నకులీం పర్యవారయన్ ।

అథ సా సుపలీనాణీ వాఙ్మయస్యైకనాయికా ॥

౩౪

నకులానాం పరావృత్త్యా మహాస్తం కోప మార్ఘితా ।

అక్షీణనకులం నామ మహాస్త్రం సర్వతోముఖమ్ ॥	౮౮
వహ్నిజ్వాలాపరీతాగ్రం సందధే శాఙ్గధన్వని ।	
తదస్త్రతో విసిష్ఠ్యాతా నకులాః కోటిసంఖ్యకాః ॥	౮౯
వజ్రాణ్ణా వజ్రరోమాణో వజ్రదంతా మహాజవాః ।	
వజ్రసారాశ్చ నిబిడా వజ్రవాలభయంకరాః ॥	౯౦
వజ్రకారనఖై స్తూర్ణం దాశయంతో మహీతలమ్ ।	
వజ్రరత్నప్రకాశేన లోచనేనోపకోభితాః ॥	౯౧
వజ్రసమ్పాతనదృశనాసాసీత్కారకారిణిః ।	
మర్దయంత స్సురారాశిపైన్యం దశసకోటిభిః ॥	౯౨
పరాక్రమం బహువిధం తేనిరే తే నిరేనసః ।	
ఏవం నకులకోటిభి ర్వజ్రఘోరై ర్మహానఖైః ॥	౯౩
విదమ్యైః ప్రత్యవయవం వినేశు ర్దాసవాధమాః ।	
ఏవం వజ్రమయై ర్బభ్రుమణ్ణలైః ఖణ్ణితే బలే ॥	౯౪
శతాక్షోణికాస్సంఖ్యే స్వచ్ఛమాత్రావశేషితాః ।	
అతీత్రాసేన రోషేణ గృహీతాశ్చ చమూపరాః ॥	౯౫
సంగ్రామ మధికం తేను స్సమాకృష్టశరాసనాః ।	
తై స్సమం బహుధా యుద్ధం తన్వానా నకులీశ్వరీ ॥	౯౬
ఉల్లుప్త్య గురుడారుధా నిసపాత రణాజ్ఞణే ।	
మహాజవేన తాక్ష్యేణ గత్వా సా నకులీశ్వరీ ॥	౯౭
పట్టసేన కరజ్ఘస్య చిచ్ఛేద కఠినం శిరః ।	
కాకవాసితముఖ్యానాం చతుర్థా మపి ఖైరిణామ్ ॥	౯౮

ఉత్పయోత్పత్య తాక్ష్యేణ వ్యలునీతాఽసినా శిరః ।
 తాదృశం లాఘవం దృష్ట్వా సకుల్యాం శ్యామలాన్నికా ॥
 బహుమేనే మహానత్త్వాం దుష్టాసురవినాశినీమ్ ।
 నిజాజ్ఞదేవతాత్వం న తస్యై శ్యామాన్నికా దదౌ ॥ ౧౦౦
 లోకోత్తరే గుణే దృష్టి కస్య న ప్రీతిసమ్భవః ।
 హతశిష్టా భీతభీతా హౌన్యకాయ పలాయితాః ॥ ౧౦౧
 త ముదస్తం తత స్ఫుత్వా భండ శ్చిష్టో రుషాభవత్ ॥
 ఇతి శ్రీబ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే కరణ్క-దివ్యా సేనాపతి
 వధోనామూఽస్త్యవింకోద్ధ్యాయః

వలాహకాదిసత్తసేనాపతివధః,

హయగ్రీవః ॥
 హతేషు షేషు గోషాస్తో నిశ్వస ఇల్లాప్య కేశ్వరః ।
 కుటిలాక్ష మిదం ప్రోచే యుయుత్సావ్యామణాశయః ॥ ౧
 భద్ర! సేనాపతేఽస్మాక మభద్రం సముపాగతమ్ ।
 కరణ్క-ద్యా శ్చమూనాథాః కన్దశద్భుజవిక్రమాః ॥ ౨
 సర్పిణీమాయయా సర్వగీర్వాణమదభంజనాః ।
 పాపీయస్యా తథా గూఢమాయయా వినిపాణితాః ॥ ౩
 వలాహకప్రభృతయ స్సస్త్ర యే సైనికాధిపాః ।
 తా నుదగ్రభుజాసత్వా న్ప్రహీణ ప్రథనం వ్రతి ॥ ౪

- శతం చాక్షోహిణీనాం చ ప్రస్థాపయ సహౌవ తైః ।
 తే మర్దయిత్వా లలితాపైన్యం మాయాపరాయణాః ॥ ౫
- విజయాగ్రేసరా భూయ స్సంప్రాప్స్యన్తి మమాఽన్తికమ్ ।
 కీకసాగర్భసంజాతా స్తే ప్రచణ్డపరాక్రమాః ॥ ౬
- వలాహకముఖా స్సస్త భ్రాతరో జయిన స్సదా ।
 తేషా మవశ్యం విజయో భవిష్యతి రణాజ్ఞణే ॥ ౭
- ఇతి భణ్డాసురేణోక్తః కుటిలాక్ష అథాఽహ్వయత్ ।
 వలాహకముఖాం త్సప్త సేనానాథా స్మదోత్కటాః ॥ ౮
- వలాహకః ప్రథమత స్తత స్సూచీముఖోఽపరః !
 అన్యః ఫాలముఖ శ్చైవ వికర్ణో వికటాననః ॥ ౯
- కరాళాక్షః కరటక స్సప్తైతే వీర్యశాలినః ।
 భణ్డాసురం నమస్కృత్య యద్ధకాతూహల్యోణాః ॥ ౧౦
- కీకసాసూనవ స్సర్వే భ్రాతరో ఽన్యోన్య మాదృతాః ।
 అన్యోన్యసుసహాయాశ్చ నిర్జగ్మర్షగరాంతరాత్ ॥ ౧౧
- త్రిశతాక్షోహిణీసేనా తా నన్వగమ దుద్ధతా ।
 ఉల్లిఖన్తి కేతుజాలై రమృరే ఘనమణ్డలమ్ ॥ ౧౨
- ఘోరసంరావిణీ పాదాఘాతై ర్మృతమేదిసి ।
 పిబన్తి ధూళికాజాలై రశేషా నపి సాగరాన్ ॥ ౧౩
- భేరినిస్సాణతంపోట్టాపణవానకనిస్వనైః ।
 నభోగుణమయం విశ్వ మాదధానా పదేపదే ॥ ౧౪
- త్రిశత్యక్షోహిణీసేనాం తాం గృహీత్వా మదోద్ధతాః ।

- ప్రపేక్ష్య మివ విశ్వస్య కైకసేయాః ప్రతస్థిరే ॥ ౧౫
- రోషారుణముఖా సూర్యమణ్డలోద్గీప్తకఙ్కటాః ।
- ఉద్గీప్తశస్త్రాభరణా శ్చేలు దీప్తోర్ధ్వకేశినః ॥ ౧౬
- సప్తలోకా స్ప్రమథితం ప్రేషితాః పూర్వ ముద్ధతాః ।
- భణ్డాసురేణ మహతా జగద్విజయకారిణా ॥ ౧౭
- సప్తలోకవిమర్దేన తేన దుష్టా మహాబలాః ।
- ప్రేషితా లలితాపైన్యం జేతుకామేన దుర్ఘియా ॥ ౧౮
- తే వతన్తో రణతల ముజ్జ్వలచ్ఛత్రపాణయః ।
- శక్తిసేనా మభిముఖం సక్రోధ మభిదుద్రువుః ॥ ౧౯
- ముహుః కిలకిలారావై ధ్లోషయన్తో దిశో దశ ।
- దేవ్యాస్తు పైనికం యత్ర తత్ర తే జగ్ము రుద్ధతాః ॥ ౨౦
- పైన్యం చ లలితాదేవ్యా స్సన్నద్ధం శత్రుభీషణమ్ ।
- అశ్వమిత్రీణ మభవ శ్చుద్ధభ్రుకుటిసృగమ్ ॥ ౨౧
- పాశిన్యో ముసలిన్యశ్చ చక్రిణ్యశ్చ పరా మునే !
- ముగ్ధరిణ్యః పల్లసిన్యః కోదణ్డిన్య స్తథా మునే ! ॥ ౨౨
- అనేకా శ్శక్తయ స్త్రీవా లలితాపైన్యసగ్ధతాః ।
- పిబన్త్య ఇవ దైత్యాభిం సన్నిపేతు స్సహస్రశః ॥ ౨౩
- ఆయాతాయాత హేదుష్టాః! పాపిన్యో వనితాధమాః !
- మాయాపరిగ్రహై ర్దూరం మోహయన్త్యో జడాశయాన్ ॥
- నేష్యామో భవతీ రద్య ప్రేతనాథనికేతనమ్ ।
- శ్వసద్భుజగనఙ్కాశై ర్బాహై రత్యస్తభీషణైః ॥ ౨౪

ఇతి శక్తి ర్భర్త్యయన్తో దానవా శ్చక్ర రాహవమ్ ।
 శక్తయ శ్చాపి సంక్రుద్ధా దానవాన్ప్రితి కుశ్శుజ ! ౨౬
 రోషేణ మహతాఽవిష్టా శ్చక్ర ద్యుద్ధం సుదారుణమ్ ।
 కాచి చ్చిచ్ఛేద దైత్యేన్ద్రం కణ్ఠే పట్టసపాతనాత్ ॥ ౨౭
 తద్దళోల్లుతితో రక్తపూర ఊర్ధ్వముఖోఽభవత్ ।
 తత్ర లగ్నా బహుతరా గృధ్రా మణ్డలతాం గతాః ॥ ౨౮
 తేనైవ ప్రేతనాథస్య ఛత్రచ్ఛవిరుదభ్చితా ।
 కాచి చ్చక్తి స్సురారాతిముక్తశక్త్యాయుధం రణే ॥ ౨౯
 లూనతచ్ఛక్తి నైకేన బాణేన వ్యలునిత చ ।
 ఏకా హస్తిన మాయాథా కస్య చిదైత్యదుర్మతేః ॥ ౩౦
 ఉరస్థలే స్వకరిణో వప్రాఘాత మశీక్షయత్ ।
 కాచి త్ప్రతిభటారూఢం దన్తినం కుమ్భసీమని ॥ ౩౧
 ఖడ్గేన సహసా లూత్వా స్వకుచస్య ప్రియం వ్యధాత్ ।
 కరముక్తేన చక్రేణ కస్య చిద్దేవైరిణః ॥ ౩౨
 ధనుర్దండం ద్విధా కృత్వా స్వభువోః ప్రీతి మాతనోః ।
 శక్తి రన్యా శరై శ్శాతై శ్శాతయిత్వా విరోధినః ॥ ౩౩
 కృపాణయష్టిం రోమాశ్వా స్సక్తియాయా ముదం వ్యధాత్ ।
 కాచి న్ముగ్ధరపాతేన చూర్ణయిత్వా విరోధినః ॥ ౩౪
 రథచక్రం నితమ్బస్య స్వస్య తేనాఽతనో న్ముదమ్ ।
 రథకూబర ముగ్రేణ కస్య చిద్దానవప్రభోః ॥ ౩౫
 ఖడ్గేన భిదంతి స్వస్య ప్రియ మూర్వోస్తతాన హ ।

- అభ్యస్తరం శక్తిసేనా దైత్యానాం ప్రవివేశచ ॥ 3౬
- ప్రవివేశ చ దైత్యానాం సేనా శక్తిబలాస్తరమ్ ।
- నీరక్షీరవ దత్యంతాశ్లేష శృక్తిసురద్విపామ్ ॥ 3౭
- సంకులాకారతాం ప్రాప్తో యుద్ధకాలేభవ త్తదా ।
- శక్తీనాం ఖడ్గపాతేన లూనశుష్టా రదద్వయాః ॥ 3౮
- దైత్యానాం కరిణో మత్తా మహాక్రోడా ఇవాభవత్ ।
- ఇత్థం ప్రవృత్తే సమరే వీరాణాంచ భయజ్కురే ॥ 3౯
- అశక్యే స్మర్తు మప్యస్తః కౌతరత్వవతాం సృణామ్ ।
- భీషణానాం భీషణేచ శస్త్రవ్యాపారదుర్గమే ॥ ౪౦
- వలాహకో మహాగృధ్రం వజ్రతీక్ష్ణకృపాటికమ్ ।
- కాలదణ్డోపమం జఙ్ఘాకాణ్డే చణ్డపరాక్రమమ్ ॥ ౪౧
- సంహారగుప్తనామాసం పూర్వ మగ్నే స్సముత్థితమ్ ।
- ధూమవద్ధూసరాకారం పక్షక్షేపభయజ్కురమ్ ॥ ౪౨
- ఆసుహ్య వివిధం యుద్ధం కృతవా న్యుద్ధదుర్మదః ।
- పక్షా వితత్య క్రోశార్థసమ్మితౌ భీమనిస్వనౌ ॥ ౪౩
- అక్లారకుణ్డవ త్తుణ్డం విదార్యాభక్షయ చ్చమూమ్ ।
- సంహారగుప్త స్సహసా గృధ్రః క్రూరవిరోచనః ॥ ౪౪
- వలాహక మువాహోచ్చై రాకృష్టధనుషం రణే ।
- వలాహకో ధను ధూన్వ స్తోద్రపుష్కతృఫ్ఫితిః ॥ ౪౫
- సపక్షశైలకూటస్థో వలాహక ఇవాబభౌ ।
- సూచీముఖశ్చ దైత్యేన్ద్రీ సూచినిష్ఠురపక్షతిమ్ ॥ ౪౬

- కాకవాహన మారుహ్య కఠినం సమరం వ్యధాత్ ।
మత్తకాసరశృక్లాభం చక్కాదణ్డం సముద్వహాన్ ॥ ౪౭
- కాలదణ్డప్రమాణేన జఙ్ఘాకాణ్డేన భీషణః ।
పుష్కలావర్తకసహా జమ్బాలసదృశద్యుతీ ॥ ౪౮
- క్రోశమాత్రాయతౌ పక్షా వృభా వపి సముద్వహన్ ।
సూచీముఖాధిష్ఠితోఽసౌ కరటః కటువాసితః ॥ ౪౯
- మమర్ద చంచుఘాతేన శక్తీనాం మండలం మహత్ ।
అథ ఫాలముఖః ఫాలం గృహీత్వా నిజమాయుధమ్ ॥ ౫౦
- కంక మారుహ్య సమరం చకార గిరిసన్నిభమ్ ।
వికటాఖ్యశ్చ దైత్యేన్ద్ర శ్చమూభర్తా మహాబలః ॥ ౫౧
- భేరుండపతగారూఢః ప్రచండం యుద్ధ మాతనోత్ ।
వికటానననామానం విలసత్పట్టసాయుధమ్ ॥ ౫౨
- ఉవాహ సమరే చండః కుక్కుటోఽతిభయంకరః ।
గర్జన్మంతస్థగోమాణి హర్షయ స్త్వలదీక్షణః ॥ ౫౩
- పశ్యన్పుర శ్చక్తిసైన్యం చచాల చరణాయుధః ।
కరాళాక్ష శ్చమూభర్తా షష్ఠోత్పంతగరిష్ఠదోః ॥ ౫౪
- వజ్రనిఘ్నరిఘ్నోపశ్చ ప్రాచల త్రేతవాహనః ।
తపఃశ్మశానమంత్రేణ తేన సంసాధితః పురా ॥
- ప్రేతో భూతసమావిప్లవస్సమువాహ రణాజరే ।
అవాగ్ముఖో దీర్ఘబాహుః ప్రసారితపదద్వయః ॥ ౫౬
- ప్రేతో వాహనతాం ప్రాప్తః కరాళాక్ష మథా వహత్ ।

అస్యః కరటకో నామ దైత్యసేనాశిఖామణిః ॥ ౫౭

మద్గయామాస శక్తీనాం సైన్యం బేతాళపాహునిః ।

యోసినాయతమూర్ధి స్స బేతాళః క్రూరలోచనః ॥ ౫౮

శృణాసభూషా బేతాళమస్త్రీణాం తేన సాధితః ।

మద్గయామాస పృతనాం శక్తీనాం తేన దేశితః ॥ ౫౯

తస్య బేతాళవర్యస్య వర్తమానోఽంససీమని ।

బహుధాఽయుష్యత తథా శక్తిభి స్సహ దాసవః ॥ ౬౦

ఏవ మేతే ఖిలాత్మాస స్సస్త్వ సప్తాన్యోపయాః ।

శక్తీనాం సైనికం తత్ర వ్యాకులీద్రకు రుద్ధతాః ॥ ౬౧

తే సస్త్వ పూర్వం తపసా సవితార మహోపయన్ ।

తేన ద్దహో వర స్తీమాం తపస్తుష్టీన భాస్వతా ॥ ౬౨

క్షైకసేయా మహాభాగా భవతాం తపసాఽధునా ।

పరితృప్తోఽస్మి భద్రం వో భవంతో వృణ్వాతాం వరమ్ ॥ ౬౩

ఇత్యుక్తే దిననాథేన క్షైకసేయా స్తసకృతః ।

ప్రాథమ్యామాసు రత్యగ్ధం దుర్దైత్యం వర మీదృశమ్ ॥ ౬౪

రణేషు సన్నిభాతన్య మస్మాకం నేత్రకుక్షిషు ।

భవతా ఘోరతేజోభి గ్ధహతా ప్రతిరోధినః ॥ ౬౫

త్వయా యదా సన్నిహితం తపసాఽస్మాక మక్షిషు ।

తదాఽక్షివిషయ స్సహ్యో నిశ్చేష్టో భవతా త్ప్రభో ! ॥ ౬౬

త్వత్సన్నిధిసమృద్ధేన నేత్రేణాఽస్మాక మీక్షితాః ।

స్తబ్ధస్త్రా భవిష్యన్తి ప్రతిరోధకసైనికాః ॥ ౬౭

తత స్సభేషు శస్త్రేషు వీక్షణాదేవ సః ప్రభో !
 నిశ్చేష్టా రివనోఽస్మాభి హ్లాంతవ్యా సునికరత్వతః ॥
 ఇతి పూర్వం వరః ప్రాప్తః కైకసేయై ర్దివాకరాత్ ।
 వరప్రదానం య తత్ర యుద్ధే సస్మరు రుద్ధతాః ॥
 అథ సూర్యసమావిప్రనే త్రై పై ర్విసిరిక్షితాః ।
 శక్తయ స్సభిశ్చప్రౌఘా విఫలోత్సాహతాం గతాః
 కీకసాతనయై పై స్తు సత్తభి సస్త్వితాలిభిః ।
 విప్రమ్భితాస్త్రశస్త్రాణాం శక్తీనాం నోద్యమోఽభవత్ ॥
 ఉద్యమే క్రియమాణేపి శస్త్రస్తమ్భేన భూయసా ।
 అభిభూతా స్త్వనిశ్వాసం శక్తయో జోష మాసత్ ॥
 అథ తేఽవసరం పాప్య నానాప్రహరణోద్యతాః ।
 వ్యమర్దయం చ్ఛక్తిపైస్యందైత్యా స్స్వస్వామిదర్శితాః ॥
 శక్తయ స్తా స్తత్ర పైస్యే నిర్వాపారనిజాయుధాః ।
 అక్షోభ్యంత శచై స్తేషాం వజ్రకంకటభేదెభిః ॥
 శక్తయో దైత్యశస్త్రాళివిధగాత్రస్య తాస్యజః ।
 సవల్లవా రణే రేజః కంకేళిలతికా ఇవ ॥
 హఃహఃకారం విశిన్వానాః ప్రపన్నా లలితేశ్వరీమ్ ।
 చుక్రుశు శక్తయ స్సర్వా పై స్సమ్భితనిజాయుధాః ॥
 అథ దేవ్యాజ్ఞయా దండనాథాప్రత్యంగరక్షిణీ ।
 తిరస్కరిణికా దేవి సముత్తస్థా రణాజరే ॥
 తమోలిప్తాహ్వయం నామ విమానం సర్వతోముఖమ్ ॥

మహామాయా సమూహహ్య శక్తీనా మభయం వ్యధాత్ ॥

తమాలశ్యామలాకారా శ్యామకఞ్చుకధారిణీ ।

శ్యామచ్ఛాయే తమోలిప్తే శ్యామయుగ్యతురజ్జమే ॥ ౭౯

వసన్తీ మోహనాభిఖ్యం ధను రాదాయ సస్వనమ్ ।

సింహనాగం వినద్యేషూ సవర్ష త్సర్పసన్నిభాన్ ॥ ౮౦

కృష్ణరూపభుజ్జ్ఞాభా నయోముసలసన్నిభాన్ ।

మోహనాస్త్రవినిష్ఠ్యతా గ్నైత్యా బాణా న్న సేహిరే ॥

ఇతన్తగో మృద్యమానా మహామాయా శిలీముఖైః ।

ప్రకోపం పరమం ప్రాప్తా వలాహకముఖాః ఖిలాః ॥ ౮౧

అథో తిరస్కరిణ్యూర్బా దండనాథానిదేశతః ।

అన్ధాభిదం మహాశస్త్రం సా ముమోచ ద్విషాం గణే ॥ ౮౩

వలాహకాద్యాస్తే సస్త్ర దిసనాథవరోద్ధతాః ।

అంధాస్త్రీణ నిజం నేత్రం దధిరే ఛానితం యథా ॥ ౮౪

తిరస్కరిణికాదేవ్యా మహామోహనధన్వనః ।

ఉద్గతే నాంధగాణేన చక్షుస్తేషాం వ్యధీయత ॥ ౮౫

అంధీకృతాశ్చ తే సస్త్ర స తు ప్రైక్షంత కించన ।

తద్వీక్షణస్య విరహః చ్ఛస్త్రస్తంభః క్షయంగతః ॥ ౮౬

పున స్ససింహనాదం తాః ప్రోత్పత్త్యాయుధపాణయః ।

చక్ర సుమర సన్నాహం దైత్యానాం ప్రజిఘాంసయా ॥ ౮౭

తిరస్కరణికాదేవీ మగ్రే కృత్వా మహాబలామ్ ।

సదుపాయప్రసంగేన భృంశం రుష్టా రణం వ్యధుః ॥

సాధు సాధు మహాభాగే! తిరస్కరణికామ్నికే !

స్థానే కృత స్తిరస్కారో దృశా మేసాం దురాత్మనామ్ ||

త్వం హి దుర్జననేత్రాణాం తిరస్కారమహాపథిః |

త్వయా బద్ధదృశానేన దైత్యచక్రేణ భూయతే || ౯౦

దేవకార్య మిదం దేవి! త్వయా సమ్యగనుష్ఠితమ్ |

అస్మాదృశా మజయ్యేషు యదేషు వ్యసనం కృతం || ౯౧

తత్త్వయైవ దురాచారా నేతాం తస్మై మహాసురాన్ |

నిహతా స్థలితా శ్రుత్వా సంతోషం పర మాప్స్యతి || ౯౨

ఏవం త్వయా విరచితే దణ్డీనీ ప్రీతి మాప్స్యతి |

మన్త్రిణ్యపి మహాభాగా యాస్య త్యేవ పరాం ముదమ్ || ౯౩

తస్మాత్త్వమేతాంతృపైవ నిగృహణ రణాజరే |

ఏసాం సైన్యంతు సకలం నాశయామ ఉదాయుధాః || ౯౪

ఇత్యుక్త్వా ప్రేరితా తాభి శ్శక్తిభి ర్భృద్ధకాతుకాత్ |

తమోలిప్తేన యానేన వలాహకబలం యయా || ౯౫

అస్త్రేణచ రుషా చాన్ధం వలాహకమహాసురమ్ |

ఆకృష్య కేశే ష్వసినా చకర్తాన్తర్థదేవతా || ౯౬

తస్య వాహనగృధ్రస్య టునానా పత్రిణా శిరః |

సూచీముఖస్యాభిముఖం తిరస్కరణికా వ్రజత్ || ౯౭

తస్య పట్టసపాతేన విలూయ కఠినం శిరః |

అన్యేషా మపి పశ్చాన్నాం పశ్చాత్త్వ మకరో చ్ఛరైః || ౯౮

తై స్సస్తదైత్యముడైశ్చ గ్రధితాన్యోన్య కేశకైః |

హారదామ గళే కృత్వా సవర్తాన్-స్తద్ధిదేవతా ॥ ౧౦౦
 సమస్త మసి తత్ప్రసంగం శక్తయః క్రోధమూర్ఛితాః ।
 హత్వా తదక్షతలీతై ర్భక్త్యాః స్రావాహయ స్పదీః ॥ ౧౦౧
 తత్రాశ్చర్య మహా ద్భూరి మహామాయాద్వికాకృతమ్ ।
 వలాహకాదిసేనానీదృష్టితోధస్తభవాత్ ॥ ౧౦౨
 హతశిష్టాః కలిషయాః బహువి తానసంకులాః ।
 శరణం జగ్ము రత్వాన్తాః క్రస్తప్తై ర్హృన్యకేశ్వరమ్ ॥ ౧౦౩
 దణ్డినీచ మహామాయాం ప్రశంసంతీ పునఃపునః ।
 ప్రసాదమస్థరం చక్షు స్తస్యా సూధాయ నిస్రియే ॥ ౧౦౪
 సాధు సాధ్వీతి తత్రస్థా శ్చక్తయః కమ్ప్రీమాశయః ।
 తిరస్కరిణికాం దేవీ మహాభూమస్త సదే సదే ॥ ౧౦౫

ఇతి శ్రీమద్భక్త్యాశ్చర్యపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగర్భ్యసంవాదే వలాహకాదిసేనాసతి
 వధో పాపమోక్ష త్రిలింగోధ్యాయః

విషం గాదిపలాయనమ్

హయగ్రీవః :-

తత శ్శృత్వా వధం ఘోషాం తపోబలవతా మసి ।
 నిశ్శ్వసత్యస్తానర్పేంద్ర ఇవ భండమహాసురః ॥ ౧
 ఏకాంతే మంత్రయామాస సమాహూయ సహోదరా ।
 భండః ప్రచండశౌండిర్యః కాంక్షమాణో రణే జయం ॥ ౨

- యువరాజో విశుక్రో ౭థ విషంగేణ యవీయసా ।
భండాసురం సమస్కృత్య మంత్రాఘాన ముపావిశత్ ॥ 3
- అత్యాస్తైర్భంత్రిభి ర్యుక్తః కుటిలాక్షపురోగమైః ।
లలితావిషయే మంత్రం చకార క్వధితాశయః ॥ ౪
- భణ్డః :—
అహో బత కులభంశ స్సమాయాత స్సరద్రుహమ్ ।
ఉపేక్షా మధునా కర్తుం ప్రవృత్తో భగవా నిష్ఠిః ॥ ౫
- మద్భుత్యనామమాత్రేణ విద్రవంతి దివాకసః ।
తాదృశానా మిహౌస్మాక మాగతోఽయం విపర్యయః ॥ ౬
- కనోతి బలినం క్లీబం ధనినం ధనవర్జితమ్ ।
దీర్ఘాయుష మనాయుష్కం దుర్దాంతా భవితవ్యతా ॥ ౭
- క్వ సత్త్వ మస్మద్బాహూనాం క్వేయం దుర్నిలితా వఘాః ।
అకాండ ఏవ విధినా పాత్యతే నిష్ఠురః పవిః ॥ ౮
- సర్పిణీమాయ యోషగా స్తయా దుర్దాంతశౌర్యయా ।
అధిష్ఠామభూచక్రం సేనానోఽవినిపాతితాః ॥ ౯
- వరప్రదానా ద్వేషస్య దివసానా మనీశితః ।
కబళీకృతగీర్వాణాః కైకసేయాశ్చ పాతితాః ॥ ౧౦
- ఏవ ముద్దామదర్పాంధా ననితా కాపి మాయినీ ।
యది సమ్ప్రహర త్యస్మా ధిగ్బలం నో భుజాద్భితమ్ ॥ ౧౧
- ఇమం ప్రసక్తం వక్తుంచ జిహ్వో జిహేతి మామకీ ।
ననితా కిము మత్సైన్యం మద్దయిష్యతి దుర్మదా ॥ ౧౨

- మహాముక్తాతప్రతేణ సర్వోర్ధ్వం పరిశోభితః । ౨౩
- పహ న్మహు ర్విజ్యమానం చామరాణాం చతుష్టయం ।
- ఉత్తుజ్జకేతుసంఘాతలిఖతామ్బుదమణ్డలః ॥ ౨౪
- తస్మిన్ప్రథే సమాయాతి సా దుష్టా హరిణేక్షణా ।
- నిభృతం సన్నిపత్య త్వం చిహ్నానాఽనేన లక్ష్మితామ్ ॥ ౨౫
- తాం విజత్య దురాచారాం కేశేష్వాఽకృష్య మర్దయ ।
- పురత శ్చలితే పైన్యే సత్త్వశాలిని నా వధూః ॥ ౨౬
- స్త్రీమాత్రరక్షా భవతో వశ మేష్యతి సత్త్వరమ్ ।
- భవత్సహాయభూతానాం సేనేంద్రాణా మిహఽభిధాః ॥ ౨౭
- శృణు యై రభవతో యుద్ధే సాహ్యం కార్య మతద్బ్రితైః ।
- ఆద్యో దమనకో నామ దీర్ఘజిహ్వో ద్వితీయకః ॥ ౨౮
- హుమ్బేకో హులుముల్లశ్చ కల్కః కల్కివాహనః ।
- పుల్కః పుణ్డ్రో కేతుశ్చ చణ్డబాహుశ్చ కుక్కురః ॥ ౨౯
- జమ్బుకాక్షో జమ్భినశ్చ తీక్ష్ణశృంగ స్త్రికంటకః ।
- చంద్రగుప్తశ్చ పంచైతే దశ చోక్తా శ్చమూవరాః ॥ ౩౦
- ఏకై కాక్షోహిణీయుక్తాః ప్రత్యేకం భవతాసహః ।
- ఆగమిష్యంతి సేనాన్యో దమనాద్యా మహాబలాః ॥ ౩౧
- పరస్య కటకం నైవ యథా జానాతి తే గతిమ్ ।
- తథా గుప్తసమాచారః పార్షణిగ్రాహం సమాచర ॥ ౩౨
- అస్మి న్గార్హే సుమహతి ప్రౌఢిమానం సముద్వహాః ।
- విషంగ! త్వం హి లభసే జయసిద్ధి మనుత్తమామ్ ॥ ౩౩

- ఇతి మంత్రితమంత్రోఽయం దుర్మంత్రో భండదానవః ।
 విషంగం ప్రేషమాయాస సరథం పైస్యపాలకైః ॥ 3౪
- అథ శ్రీలలితాదేవ్యాః పార్శ్విగ్రాహకృతోద్యమే ।
 యువరాజానుజే జైత్యే సూర్యోఽస్తగిరి మాయయా ॥ 3౫
- ప్రథమే యుద్ధనివసే వ్యతీతే లోకభీషణే ।
 అంధకార స్సమభవ త్తస్య సాహ్యచికిత్సయా ॥ 3౬
- మహిషస్కంధఘ్రూభం వసక్రోడవపుష్పతి ।
 నీలకంఠగళచ్ఛాయం నిబిడం వన్మధే తమః ॥
- కుంజేషు సిండితమివ స్రధావదివ సంధిషు ।
 ఉజ్జిహోన మివ క్షోణీవివ రేభ్య స్సహస్రశః ॥ 3౭
- నిర్గచ్ఛదివ శైలానాం భూరికందరమందిరాత్ ।
 క్వచి న్నీవప్రభాజాలే కృతకాతరచేష్టితం ॥ 3౮
- దత్తావలమ్బనమివ స్త్రీణాం కన్యోత్పలత్విషి ।
 ఏకభూతమివ ప్రౌఢదిష్ణాగమచకజ్జలే ॥ ౪౦
- ఆబర్హణైత్రీకమివ స్ఫురచ్ఛద్వలమండలే ।
 కృతప్రియాన్లేషమివ స్ఫురంతీ వ్యసియష్టిషు ॥ ౪౧
- గుప్తప్రవిష్టమివచ శ్యామాసు వసపంక్తిషు ।
 క్రమేణ బహుభీభూతం ప్రససార మహత్తమః ॥ ౪౨
- త్రియామూ హమనయనా నీలకణ్చకరోచిషా ।
 తిమిరేణోఽవృతం విశ్వం న కిచ్ఛి త్ప్రత్యపద్యత ॥ ౪౩
- అసురాణాం ప్రమస్తానాం రాత్రి రేవ బలావహా ।

తేషాం మాయావిలాసోఽయం తస్యా మేవహి వర్ధతే ॥ ౪౪

అథ ప్రచలితం సైన్యం విషక్లేణ మహాజనా ।

ధౌతఖడ్గలతాచ్ఛాయావర్ధిష్టుతిమిరత్విషః ॥ ౪౫

దమనాద్యాశ్చ సేనాన్య శ్శ్యామకజ్జటధారిణః ।

శ్యామోష్ణీషధరా శ్శ్యామవర్ణ సర్వపరిచ్ఛదాః ॥ ౪౬

ఏకత్వమివసంప్రాప్తా స్తిమిరేణాఽతిభూయసా ।

విషజ్ఞ మనుసంచేలుః కృతాగ్రజనమస్కృతిమ్ ॥ ౪౭

కూటేన యుద్ధకృత్యేన విజగీషు ర్మహేశ్వరీమ్ ।

మేఘడమ్బరకం నామ దధే వక్షసి కజ్జటమ్ ॥ ౪౮

యథా తస్య నిశాయుద్ధానురూపో వేషసంగ్రహః ।

తథా కృతవతీ సేనా శ్శ్యామలం కఙ్కుకాదికమ్ ॥ ౪౯

సచ దుందుభినిస్వానో సచ మర్దశగర్జితమ్ ।

పణవానకభేరీణాం సచ ఘోషవిజ్రమ్భణమ్ ॥ ౫౦

గుప్తాకారాః ప్రచలితా స్తిమిరేణ సమావృతాః ।

పరై రదృశ్యగతయో నిష్కలీకృతరిష్టయః ॥ ౫౧

పశ్చిమాభిముఖం యాస్తీం లలితాయాః పతాకినీమ్ ।

ఆవృత్యోత్తరమాగ్ధేణ పూర్వభాగ మశ్శిశ్రయన్ ॥ ౫౨

నిశ్శ్వాసమపి సస్వాస మకుర్వంతః పడేపడే ।

సావధానాః ప్రచలితాః పార్షణగ్రాహాయ దానవాః ॥ ౫౩

భూయః పురస్య దిగ్భాగం గత్వా మందపదక్రమాః ।

లలితాసైన్య మేవ స్వాం త్సూచయంతః ప్రపృచ్ఛతామ్ ॥

- ఆవృత్య నిభృతం పృష్టే కవచచ్ఛన్నవిగ్రహః ।
చక్రరాజరథం తుంగం మేరుమందరసన్నిభమ్ ॥ ౫౫
- అపశ్య న్నతిదీప్తాభి శ్శక్తిభిః పరివారితమ్ ।
తత్ర ముక్తాతపత్రస్య వర్తమానా మధస్థితే ॥ ౫౬
- సహస్రాదిత్యసజ్జాశాం పశ్చిమాభిముఖం స్థితామ్ ।
కామేశ్వర్యాదినిత్యాభి స్స్వసమానసమృద్ధిభిః ॥ ౫౭
- నర్మాలాపవినోదేన సేవ్యమానాం రథోత్తమే ।
తాం తథాభూతవృత్తాంతాం తత్తాదృశరణోద్యతామ్ ॥ ౫౮
- పురోగతం మహత్సైన్యం వీక్షమాణాం సకౌతుకం ।
మత్వాఽనవహితామేవ విషణ్ణ స్స దురాశయః ॥ ౫౯
- పృష్ఠవంశం రథేంద్రస్య ఘట్టయామాస సైనికైః ।
తత్రాఽణిమాదిశక్తీనాం పరివారవగూఢినీమ్ ॥ ౬౦
- విపాతైః పాటయామాసు రదృశ్యై రంధకారగాః ।
తత శ్చక్రరథేంద్రస్య నవమే పర్వణి స్థితాః ॥ ౬౧
- మహాకలకలం చక్రం రణిమాద్యాః పరశ్శతమ్ ।
పట్టపై ద్ద్రుఘణైశ్చైవ భిణ్ణివాలై ర్మునుడ్డిభిః ॥ ౬౨
- కఠోరవజ్రనిర్ఘాతనిష్ఠురై శ్శక్తిమండలం ।
మద్దయంతో మహాసత్త్వా స్సమరం బహు తేనిరే ॥ ౬౩
- ఆకస్మికరణోత్సాహవిపర్యస్తాయుధగ్రహం ।
అకాండక్షుభితం చాఽసీ ద్రధస్థం శక్తిమండలం ॥ ౬౪
- అదృశ్యమానశస్త్రాణా మదృశ్యనిజవర్మణాం ।

- తిమరచ్చన్నరూపాణాం దానవానాం శిలీముఖైః ॥ ౬౫
- ఇతస్తతో బహుశ్లిష్టభిన్నవర్మితమర్మ తత్ ।
శక్తీనాం మండలం తేన క్రందనం లలితాం వ్రతి ॥ ౬౬
- పర్వానుక్రమత స్తత్ర సంప్రాప్తం సుమహా ధ్యయమ్ ।
కర్ణాకర్ణికయాఽకర్ణ్య లలితా కోవ మాస్థితా ॥ ౬౭
- ఏతస్మిన్నస్తరే శణ్ణ శృణ్ణదుర్మస్తప్రణ్ణితః ।
దశాక్షోహిణికాయుక్తం కుటిలాక్షం మహాజనమ్ ॥ ౬౮
- లలితాపైన్యనానీరే యుద్ధాయ ప్రజిఘాయ సః ।
యథా వశ్చ త్కలకలం శ్రుత్వాఽగ్రేవర్తినీ చమూః ॥ ౬౯
- నాగచ్చతి తథా చక్రే కుటిలాక్షో మహాద్రణమ్ ।
ఏవంచోభయతో యుద్ధం వశ్చాదగ్రే తదాఽభవత్ ॥ ౭౦
- అత్యంతతుములం చానీ చ్చక్తీనాం పైనికం మహత్ ।
నక్తం ససత్త్వా దైత్యేన్ద్రా స్తిమిరేణ సమావృతాః ॥ ౭౧
- ఇతస్తత శ్శిథిలతాం కటకం నిన్య రుద్ధతాః ।
విషణ్ణేణ దురాశేన దమనాద్యై శ్చమూవరైః ॥ ౭౨
- చమూభిశ్చ ప్రణిహితా న్యవత ఇచ్ఛాస్త్రగోటయః ।
తాభి ంరై త్యాస్త్రమాలాభి శ్చక్రరాజరథో వృతః ॥ ౭౩
- వనావళీనిబిడిత శ్చైలరాజ ఇవాఽబభౌ ।
అక్రాంతపర్వణాఽదస్తా ద్విషణ్ణేణ దురాత్మనా ॥ ౭౪
- ముక్త ఏక శ్శరో దేవ్యా స్తాలవృంత మచూర్ణయత్ ।
అథ తేనాఽత్యాహి తేన సంభ్రాంతే శక్తిమండలే ॥ ౭౫

కామేశ్వరీముఖా నిత్యా మహాంతం క్రోధ మాయయుః ।
 ఈషద్భుక్కుటిసంసర్గం శ్రీదేవ్యా వదనామ్బుజే ॥ ౭౬
 అవలోక్య భృశోద్విగ్నా నిత్యా దధు రతిక్రుధమ్ !
 నిత్యాః కాలస్వరూపిణ్యః ప్రత్యేకం తిథివిగ్రహః ॥ ౭౭
 కోప ముద్వీక్ష్య సమ్రాజ్ఞ్యా యథాయ దధు కుద్యమమ్ ।
 ప్రణివత్యచ తాం దేవీం మహారాజ్ఞీం మహోదయాం ॥ ౭౮
 ఊచు ర్వాచ మకాఙ్ఞోఽథయద్ధకాతుకగద్గదమ్ ॥
 నిత్యాః ॥
 దేవిదేవి మహారాజ్ఞీ! త్వయాఽగ్రే ప్రేషితాం చమూం ॥౭౯
 దణ్ణీనీమన్త్రినాథాదిమహాశక్త్యభిపాలితామ్ ।
 ధర్మితం కాతరా దుష్టా మాయాచ్ఛద్మపరాయణాః ॥ ౮౦
 పార్షణిగ్రహణ యుద్ధేన బాధంతే రథపుంగవం ।
 తస్మాత్ప్రమిరసంఘస్స మూర్తీనాం త్రిదశద్విషాం ॥ ౮౧
 శమయామో వయం దర్పం క్షణమాత్రం విలోకయ ।
 యా వహ్నివాసినీ నిత్యా యా జ్వాలామాలినీ పరా ॥౮౨
 తాభ్యాం ప్రదీపితే యుద్ధే ద్రష్టుం శక్యా స్సురద్విషః ।
 ప్రశమయ్య మహాదర్పం పార్షణిగ్రాహప్రవర్తినాం ॥ ౮౩
 సహసైవ గమిష్యామో రక్షితం శ్రీమదంగకం ।
 ఆజ్ఞాం దేహి మహారాజ్ఞీ మర్దనార్థం దురాత్మనాం ॥ ౮౪
 ఇత్యుక్తే సతి నిత్యాభిస్తథాస్త్వితి జగాద సా ।
 అథ కామేశ్వరీనిత్యా కుండలీకృతకార్ముకా ॥ ౮౫

బాలారుణమివ క్రోధారుణం వక్త్రం వితవ్యతీ ।
 రేరే ఓష్ఠత పాపిస్థా! మాయా మద్య ఛినద్మి వః ॥ ౮౬
 అంధకార మనుప్రాప్య కూటయుద్ధపరాయణాః ।
 ఇతి తా స్ఫుర్నయంతీ సా తూణీరోత్థాతసాయకా ॥ ౮౭
 పర్వావరోహణం చక్రే క్రోధేన ప్రఖ్యలద్గతిః ।
 సజ్జకార్ముకహస్తాశ్చ భగమాలాపురస్సరాః ॥ ౮౮
 అన్యాశ్చ చలితా నిత్యాః కృతపర్వావరోహణాః ।
 జ్వాలామాలినినిత్యాచ సా నిత్యా వహ్ని వాసినీ ॥ ౮౯
 సజ్జాయుధే స్వతేజోభి స్సమదీపయతాం రణం ।
 అథ తే దుష్టదనుజాః ప్రచీప్తే యుద్ధమండలే ॥ ౯౦
 ప్రకాశవపుష స్తత్ర మహాంతం కోప మాయయుః ।
 కామేశ్వర్యాదికా నిత్యా తాః పంచదశ సాయుధాః ॥ ౯౧
 ససింహనాదా స్తా యైత్యా సమృద్ధా స్నేకహేలయా ।
 మహా న్మలకల స్తత్ర సమభూ ద్యుద్ధసీమని ॥ ౯౨
 మందరక్షోభితామ్బోధివేల్లత్కల్లోలమాంసలః ।
 తాశ్చ నిత్యాః కలక్వాణకంకణై ర్యుధి పాణిభిః ॥ ౯౩
 ఆకృష్యమాణకోదండా స్తేనిరే యుద్ధ ముద్ధతాః ।
 యామద్వితయపర్యంత మేవం యుద్ధం ప్రవర్తత ॥ ౯౪
 నిత్యానాం నిశితై ర్బాణై రక్షోహిణ్యశ్చ సంహృతాః ।
 జఘాన దమనం దుష్టం కామేశీ ప్రథమం శరైః ॥ ౯౫
 దీర్ఘజిహ్వం చమూనాథం భగమాలా వ్యదారయత్ ।

నిత్యస్థిన్నాచ భేరుండా హుంబేకం హుడుముల్లకం ॥ ౯౬
 కల్కసం వహ్నివాసాచ నిజఘన సితై శ్వరైః ।
 మహావజ్రేశ్వరీ బాణై రచ్చిన త్కల్కివాహనమ్ ॥ ౯౭
 పుల్కసం శివదూతీచ ప్రాహిణో ద్యమసాదనమ్ ।
 పుండ్రకేతుం భుజోద్గండం త్వరితా సమదారయత్ ॥ ౯౮
 కులసుందరినిత్యాచ చండబాహుంచ కుక్కురమ్ ।
 అథ నీలపతాకాచ విజయాచ జయోద్ధతే ॥ ౯౯
 జమ్బుకాక్షం జమ్బునంచ వ్యాతన్వాతాం రణే బలిం ।
 సర్వమంగళకానిత్యా తీక్షణ్యశృంగ మఖండయత్ ॥ ౧౦౦
 జ్వాలామాలినికానిత్యా జఘానోగ్రం త్రికంటకం ।
 చంద్రగుప్తంచ దుశ్శీలం చిత్రానిత్యా వ్యదారయత్ ॥ ౧౦౧
 సేనానాథేషు సర్వేషు నిహతేషు దురాత్మసు ।
 విషంగః పరమక్రుద్ధ శ్చచార పురతో బలీ ॥ ౧౦౨
 అథ యామావశేషాయాం యామిన్యాం ఘటికాద్వయం ।
 నిత్యాభి స్సహ సంగ్రామం విధాయ స దురాశయః ॥ ౧౦౩
 అశక్యత్వం సముద్వీక్ష్య చక్రమే వ్రపలాయితమ్ ।
 కామేశ్వరీకరాకృష్టచాపౌఢై ర్నిశితై శ్వరైః ॥ ౧౦౪
 భిన్నమర్కా దృఢతరం విషంగో విహ్వలాశయః ।
 హతావశిష్టై ర్యోధైశ్చ సార్థ మేవ పలాయితః ॥ ౧౦౫
 తాభి ర్న నిహతో దుష్టో యస్మా ద్విధ్య స్స దానవః ।
 దండనాథాశరేణైవ కాలదండసమత్ప్రిపా ॥ ౧౦౬

తస్మి స్పలాయితే దుష్టే విమంగే భండసోదరే ।
 సా విభాతాచ రజనీ ప్రసన్నా శ్చాభవన్ దిశః ॥ ౧౦౭
 పలాయితం రణే వీగ మనుసర్తు మనాచితం ।
 ఇతి తా స్సమరాన్నిత్యా స్తస్మి నాకలే వ్యరంసిషుః ॥ ౧౦౮
 దైత్యశస్త్రప్రణస్యందిశోణితప్లుతవిగ్రహః ।
 నిత్యా శ్రీలలితాం దేవీం ప్రణిపేతు స్వయోద్ధతాః ॥ ౧౦౯
 ఇథం రాత్రౌ మహద్వృద్ధం తత్ర జాతం భయంకరం ।
 నిత్యానాం విక్రమైశ్చాపి లలితా ప్రీతి మాసదత్ ॥ ౧౧౦
 ఇతి (శ్రీ) బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే విషణ్ణాదిపలాయనం
 నామ త్రింశోఽధ్యాయః.

భం డ పు త్ర వ ధః

(శ్రీ)హయగ్రీవః :—

దశాక్షోహిణికాయుక్తం కుటిలాక్షోఽతివీర్యవాన్ ।
 దండనాథాశ్చై స్తీక్ష్ణై రణే భగ్నుః పలాయితః ॥ ౧
 దశాక్షోహిణికా పైస్యం తయా రాత్రౌ వినాశితం ।
 ఇమం వృత్తాంత మాకర్ణ్య భండ స్సంక్షోభ మాయయా ॥ ౨
 రాత్రౌ కపటసంగ్రామం దుష్టేనాం నిర్జరద్రుహమ్ ।
 మంత్రిణీ దండనాథా చ శ్రుత్వా నిర్వేద మాపతుః ॥ ౩
 అహో బత మహాత్మ-ప్తం మహాదేవ్యా స్సమాగతమ్ ।

- ఉత్తానబుద్ధిభి ర్దూర మస్మాభి శ్చలితం పురః ॥ ౪
- మహాచక్రరథేంద్రస్య న జాతం రక్షణం బలైః ।
- ఏత చ్చావసరం ప్రాప్య రాత్రౌ దుష్టైః పరాకృతమ్ ॥
- కో వృత్తాంతో భవే త్తత స్వామిన్యా కిం రణః కృతః ।
- అన్యా వా శక్తయ స్తత చక్రు ర్యుద్ధం మహాసురైః ॥ ౬
- విమృష్టస్య మిదం కార్యం ప్రవృత్తి స్తత కీదృశీ ।
- మహాదేవ్యాశ్చ హృదయే కః ప్రసంగః ప్రప ర్తతే ॥ ౭
- ఇతి శంకాకులా స్తత దండనాథాపురోగమాః ।
- మంత్రిణీం పురతః కృత్వా ప్రచేలు ర్గలితాం ప్రతి ॥
- శక్తిచక్రచమూనాథా స్సర్వా స్తాః పుంజితాః క్వచిత్ ।
- వ్యతీతాయాం విభావర్యాం రథేంద్రం పర్యవారయన్ ॥ ౯
- అవరుహ్య స్వస్వయానా స్మంత్రిణీ దండనాయికే ।
- అథస్తా యైస్య మావేశ్య తదాఽవరుహతూ రథమ్ ॥ ౧౦
- క్రమేణ నవసర్వాణి వ్యతీత్య త్వరితక్రమైః ।
- తత్తత్పర్వగతై శ్శక్తచక్రై స్సమృద్ధి వేదితాం ॥ ౧౧
- ఆభజీతాం మహారాష్ట్రీం మంత్రిణీదండనాయికే ।
- తే వ్యజ్ఞివతాం దేవ్యా అష్టాంగస్పృష్టభూతలే ॥ ౧౨
- మహాస్పృమాద స్సమభూ దితి స శ్శుత మమ్మికే !
- కూటయుద్ధ ప్రకారేణ దైత్యై రపకృతం ఖలైః ॥ ౧౩
- స దురాత్మా దురాచారః ప్రకాశసమరా త్త్రసన్ ।
- కుహనావ్యవహారేణ జయసిద్ధిం తు కాంక్షతి ॥ ౧౪

దైవా న్న స్వామినీగాత్రే దుష్టానా మమరద్రుహమ్ ।

శరాదికపరామర్శో న జాత స్తేన జీవితం ॥ ౧౫

ఏకావలమ్బనం కృత్వా మహారాజ్ఞి! భవత్పదమ్ ।

వయం స ర్వేపి జీవామ స్సాధయామ స్సమీహితమ్ ॥ ౧౬

అహోస్మాభిశ్చ కర్తవ్యం శ్రీమదంగస్య రక్షణమ్ ।

మాయావినశ్చ దైత్యేంద్రా స్త్రత మంత్రో విధీయతాం ॥

అపకాలేషు యేనైతే భండాద్యా దానవాభమాః ।

కూటయుద్ధం న కుర్వంతి న విశంతి చమూ మిమామ్ ॥ ౧౭

తథా మహేంద్రలైలస్య కార్యం దక్షిణదేశతః ।

శివీరం బహువిస్తారం యోజనానాం శతావధి ॥

వహ్నిప్రాకారవలయం రక్షణార్థం విధీయతాం ।

అస్మత్సేనానివేశస్య ద్విషాం దర్పశమాయ చ ॥ ౧౮

శతయోజనమాత్రం తు మధ్యదేశః ప్రకల్ప్యతాం ।

వహ్నిప్రాకారచక్రస్య ద్వారం దక్షిణో భవేత్ ॥ ౧౯

యతో దక్షిణదేశస్థం సూర్యకం ద్విషతాం పురం ।

ద్వారే చ బహుః కల్వ్యః సలిహారా ఉదాయుధాః ॥ ౨౦

నిర్గచ్ఛతాం ప్రవిశతాం జనానా ముపరోధకాః ।

అనాలస్యా అనిద్రాశ్చ విధేయా స్సతతోద్యమాః ॥ ౨౧

ఏవం చ సతి మష్టానాం కూటయుద్ధం చిక్రీత్తాం ।

అవేశాసు చ సన్ధ్యాసు మధ్యరాత్రిషు చ ద్విషాం ॥ ౨౨

అశక్య మేవ భవతి ప్రాథ మాక్రమణం హతాత్ ।

నోచే ద్దురాశయా దైత్యా బహుమాయాపరిగ్రహః ॥ ౨౫

పశ్యతోహరవ త్వర్వం విలుతంతి మహాన్బలం ।

మంత్రిన్యా దండనాథాయా ఇతి శ్రుత్వా వచన్తదా ॥ ౨౬

శుచిదంతరుచా ముక్తా వన్దంతీ లలితాబ్రవీత్ ।

భవతీభ్యా మయం మంత్ర శాస్త్రబుద్ధ్యా విచారితః ॥ ౨౭

అయం కుశలధీమార్గో నీతి కేషా సనాతనీ ।

స్వచక్రస్య పురో రక్షాం విభాయ దృఢసాధనైః ॥ ౨౮

పరచక్రాక్రమః కార్యో జిగీషన్తి ర్మహాజనైః ।

ఇత్యుక్త్వా మంత్రినీదండనాథే సా లలితేశ్వరీ ॥ ౨౯

జ్వాలామాలినికాం నిత్యా మాహూయైవ మువాచహ ।

వత్సే! త్వం వహ్ని రూపాసి జ్వలజ్జ్వాలామయాకృతిః ॥ ౩౦

త్వయా విధీయతాం రక్షా బలస్యాస్య మహీయసః ।

శతయోజనవిస్తారం పరివృత్య మహీతలమ్ ॥ ౩౧

త్రింశద్దోజన మున్నమ్రజ్వాలాప్రాకారతాం వ్రజ ।

ద్వారం యోజనమాత్రం తు ముక్త్యాస్యత్ర జ్వలత్తనుః ॥

వహ్ని సాలత్వ మాషన్నా సంరక్ష సకలం బలం ।

జ్వాలామాలినికాం నిత్యా మిత్యుక్త్వా లలితేశ్వరీ ॥ ౩౩

మహేంద్రోత్తరభూభాగం చలితుం చక్ర ఉద్యమమ్ ।

సా చ నిత్యా నిత్యమభి జ్వలజ్జ్వాలామయాకృతిః ॥ ౩౪

చతుర్దశీ తిథిమయీ తథేతి వ్రణనామ తాం ।

తయైవ పూర్వనిర్దిష్టం మహేంద్రోత్తరభూతలం ॥ ౩౫

- కుండలీకృత్య జజ్వాల సాలరూపేణ సా పునః ।
 నభోవలయజంఘాలజ్వాలామాలాకులాకృతిః ॥ 3౬
- బభాసే సాలరూపా సా రత్నప్రాకారశోభినీ ।
 తం ప్రాకార మథావిక్షుల్భక్తయ శ్శస్త్రపాణయః ॥ 3౭
- సైనికం దండనాథాయా మంత్రినాథాచమూ రపి ।
 అన్యాసా మపి శక్తీనాం మహతీనాం మహద్బలం ॥ ౩౮
- విశంకటోదరం సాలం ప్రవివేశ గతక్లమం ।
 చక్రరాజరథేంద్రం తు మధ్యే సంస్థాప్య దండినీ ॥ ౩౯
- వామపక్షే రథం స్వీయం దక్షే చ శ్యామలారథం ।
 పశ్చాద్భాగే పద్మదీశీం పురస్తాచ్చ హయాసనాం ॥ ౪౦
- ఏవం సంవేశ్య పరిత శ్చక్రరాజరథస్య సా ।
 ద్వారే నివేశయామాస వింశత్యక్షోహిణీయుతామ్ ॥ ౪౧
- జ్వలద్దణ్డాయుధోద్రగ్రాం స్తమ్భినీం నామ దేవతాం ।
 యా దేవీ దండనాథాయా విఘ్న దేవీతి విశ్రుతా ॥ ౪౨
- ఏవం సురక్షితం కృత్వా శిబిరం పోత్రిణీ తతః ।
 పూష ణ్యుదితభూయిష్ఠే పున ర్యుద్ధ ముపాశ్రయత్ ॥ ౪౩
- తతః కిలికిలారావం కృత్వా శక్తిమహాచమూః ।
 అగ్నిప్రాకారకద్వారా నిర్జగామ మహారవా ॥ ౪౪
- ఇత్థం సురక్షితం శ్రుత్వా లలితా శిబిరోదరం ।
 భూయ స్స జ్వర మాపన్నః ప్రచణ్డో భండదానవః ॥ ౪౫
- మంత్రయిత్వా పున స్తత్ర కుటిలాక్షపురోగమైః ।

విషణ్ణేణ విశ్రుకేణ సమ మాత్మనుతై రపి ॥ ౪౬
 ఏకౌఘస్య ప్రసారేణ యుద్ధం కర్తుం మహాబలః ।
 చతుర్బాహుముఖా న్వుత్రాం శ్చతుర్జ్వలధిసన్నిభాః ॥ ౪౭
 చతురా న్యుద్ధకృత్యేషు సమాహూయ స దానవః ।
 ప్రేషయామాస యుద్ధాయ భండ శ్చండః క్రుధా జ్వలన్ ॥
 త్రింశదేవ హి తత్పుత్రా మహాకాయా మహాజనః ।
 తేషాం నామాని వక్ష్యామి సమాకర్ణయ కుమ్భజ ! ॥ ౪౮
 చతుర్బాహు శ్చకోరాక్ష స్త్పతీయన్తు చతుశ్శిరాః ।
 వజ్రఘోష శ్చోర్ధ్వకేశో మహామాయో మహాహనుః ॥ ౪౯
 మఘశత్రు ర్మఘస్కన్ధీ సింహఘోష స్సురాశకః ।
 అంధక స్సిన్ధునేత్రశ్చ కృపకః కృపలోచనః ॥ ౫౦
 గుహక్షో గణ్డల శ్చైన చండవర్మా యమాస్తకః ।
 లడ్డనః పండసేనశ్చ పురుజి త్పూర్వమారకః ॥ ౫౧
 స్వర్గశత్రు స్స్వర్గబలో దుష్టాఖ్య స్స్వర్గకంటకః ।
 అతిమాయో బృహన్నాయ ఉపమాయశ్చ వీర్యవాన్ ॥ ౫౨
 ఇత్యేతే దుర్మదాః పుత్రా భండదైత్యస్య దుర్ధియః ।
 పితృ సదృశదోర్వీర్యాః పితృ సదృశవిగ్రహాః ॥ ౫౩
 ఆగత్య భండచరణా వభ్యవందంత భక్తితః ।
 తానుద్వీక్ష్య ప్రసన్నేన లోచనేన స దానవః ! ॥ ౫౪
 సగౌరవ మిదం వాక్యం బభాషే కులఘాతుకః ।
 భో భో మదీయా స్తనయాః! భవతాం క స్సమో భువి ॥ ౫౫

భవతామేవ సత్త్వేన జితం విశ్వం మయా పురా ।
 శక్రస్యాగ్నే ర్యమస్యాపి నిర్వతేః పాశినస్తథా ॥ ౫౭
 కచేషు కర్షణం కోపాత్కృతం యుష్మాభి రాహవే ।
 అస్త్రాణ్యపి చ శస్త్రాణి జానీథ నిఖిలాన్యపి ॥ ౫౮
 జాగ్రత్త్వేన హి యుష్మాను కులభ్రంశోఽయ మాగతః ।
 మాయావినీ దుర్గలితా కాచిత్త్రీ యుద్ధదుర్మదా ॥ ౫౯
 బహ్విభి స్స్వసమానాభి స్త్రీభి ర్యుక్తా హినస్తా నః ।
 తదేనాం సమరేఽవశ్య మాత్మవశ్యాం విభాస్యథ ॥ ౬౦
 జీవగ్రాహం చ సా గ్రాహ్య భవద్భి ర్జ్వలదాయుధైః ।
 అప్రతీప్రతాపాధ్యా న్యుష్మా నేకాం ప్రియం ప్రతి ॥ ౬౧
 సంప్రేషణ మనౌచిత్వం తథాప్యేష విధేః క్రమః ।
 ఇమమేకం సహధ్వంచ శౌర్యకీర్త్యో ర్విషరయమ్ ॥ ౬౨
 ఇత్యుక్త్వా భణ్ణనై త్యేద్రీ స్తా న్ప్రహౌషీ ద్రణం ప్రతి ।
 ద్విశతంచాక్షోహిణీనాం తత్సహాయాయ ప్రాహిణోత్ ॥ ౬౩
 ద్విశత్యక్షోహిణీసేనా ముఖస్య తిలకాయితాః ।
 బద్ధభుక్కుటయ శ్శస్త్రపాణయౌ నిర్యయు ర్గృహాత్ ॥ ౬౪
 నిర్గమే భణ్ణపుత్రాణాం భూః ప్రకమ్ప మలమ్భత ।
 ఉత్పాతా వివిధా జాతా విత్రస్తం చాభవ జ్జగత్ ॥ ౬౫
 తాన్ముమారా న్మహాసత్త్వా న్లాజవర్షై రవాకిరన్ ।
 వీధీషు యానై శ్చలితా పౌరవృద్ధపురంధ్రీయః ॥ ౬౬
 వద్దినో మాగధాశ్చైవ కుమారాణాం స్తుతిం వ్యధుః ।

- మజ్జశారాత్రికం చక్రకు ద్వా రే ద్వా రే పురాజ్ఞనాః ॥ ౬౭
- భిద్యమానేవ పసుథా శుష్యమాణమివామ్బరమ్ ।
ఆసీ త్రేషాం వినిర్యాణే ఘూర్ణమాన ఇవార్ణవః ॥ ౬౮
- ద్విశత్యక్షోహీణీసేనాం గృహీత్వా భండసూనవః ।
(కోకోద్యద్భు)కుటీకూరనిటలా నిర్యయుః పురాత్ ॥ ౬౯
- శక్తిసైన్యాని సర్వాణి భక్షయామః క్షణా ద్రణే ।
తేషా మాయుధచక్రాణి చూర్ణయామ శ్చిత్రై శ్చరైః ॥ ౭౦
- అగ్నిప్రాకారవలయం శమయామశ్చ రంహసా ।
తాం దుర్విదధాం లలితాం బద్దీకుర్మశ్చ సత్వరమ్ ॥ ౭౧
- ఇత్యన్యోన్యం ప్రజల్పంతో వీరభాషణఘోషజైః ।
ఆసేదు రగ్నిప్రాకారసవిధం భణ్ణసూనవః ॥ ౭౨
- యావనేన మదాధేన భూయసా సుధదృష్టయః ।
భుకుటీకుటిలా శ్చక్ర సింహనాదం మహత్తరమ్ ॥ ౭౩
- విదీర్ణ మేవ తేనాఽసీ ద్భ్రహ్మాండం చండిమస్పృశా ।
ఉత్పాతవారిదభిష్టఘోరనిర్ఘాతరంహసా ॥ ౭౪
- ఏతస్యాననుభూతస్య మహాశబ్దస్య డమ్బరః ।
క్షోభయామాస శక్తీనాం శ్రవాంసి చ మనాంసిచ ॥ ౭౫
- ఆగత్య తే కలకలం చక్ర సార్థం స్వపైనికైః ।
వివిధాయుధసంపాతమూర్ఛద్వైమానికచ్ఛటమ్ ॥ ౭౬
- చతుర్బాహుముఖా ఖుచ్చిత్యా భణ్ణదైత్యకుమారకాన్ ।
ఆగతాన్యుద్ధకృత్యాయ బాలా కాతుహలం దధే ॥ ౭౭

కుమారీ లలితాదేవ్యా స్తస్యా నికటవాసినీ ।

సమస్తశక్తిచక్రాణాం పూజ్యావిక్రమశాలినీ ॥ ౭౮

లలితాసదృశాకారా కుమారీ కోప మాదధే ।

యా సదా నవవర్షైవ సర్వవిద్యామహాఖనిః ॥ ౭౯

బాలారుణతనుశ్రేణీ శోణవర్ణనపుర్ణతా ।

మహారాజ్ఞీపాదపీఠే నిత్య మాహితసన్నిధిః ॥ ౮౦

తస్యా బహిశ్చరాః ప్రాణా యా చతుర్థం విలోచనం ।

తా నాగతా నృంధనుతా న్యోధయిష్యామి సత్పరం ॥ ౮౧

ఇతి సంచింత్య బాలామ్బా మహారాజ్ఞ్యైవ్యజ్ఞిపత్ ।

మాత! రృంధమహాదైత్యసూనవో యోధు మాగతాః ॥౮౨

తై స్సమం యోధు మిచ్ఛామి కుమారీత్వా త్వకౌతుకా ।

స్ఫురన్నివచ మే బాహు ర్యుద్ధకంఠూయయానయా ॥ ౮౩

క్రీడా మమైషా హంతవ్యా స భవత్యా నివారణైః ।

అహం హి బాలికా నిత్యం క్రీడనేష్వనురాగినీ ॥ ౮౪

క్షణం రణక్రీడయా చ ప్రీతిం దాస్యామి చేతసః ।

ఇతి విజ్ఞాపితా దేవీ ప్రత్యువాచ కుమారికాం ॥ ౮౫

వత్సే! త్వమతిమృద్యంగీ నవవర్షా నవక్రమా ।

నవీనాయుధశిక్షాచ కుమారీ త్వం మమైకికా ॥ ౮౬

త్వాం వినా క్షణమాత్రం మే స నిశ్వాసః ప్రవర్తతే ।

మమోచ్ఛ్వాసిత మేవాసి స త్వం యాహి మహాహవమ్ ॥ ౮౭

దండినీ మంత్రిణీ చైవ శక్తయోగ్యాస్తు కోటిశః ।

- సంత్యేవ సమరం కర్తుం వత్సే కిం త్వం ప్రయాస్యసి ॥ ౮౮
- ఇతి శ్రీలలితాదేవ్యా నిరుద్ధాపి కుమారి కా ।
- కౌమారకౌతుకావిష్టా పునశ్చుద్ధ మయాచత ॥ ౮౯
- సుదృఢం నిశ్చయం దృష్ట్వా తస్యా సా లలితామ్బికా ।
- అనుజ్ఞాం కృతవత్సేవ గాఢ మాలింగ్య బాహుభిః ॥ ౯౦
- స్వకీయకవచాదేక మాచ్ఛిద్య కవచం దదౌ ।
- స్వాయుధేభ్యశ్చాయుధాని వితర్య వినసర్జతామ్ ॥ ౯౧
- కర్ణరథం మహారాజ్యేచావదండా త్సముత్థితమ్ ।
- హంసయుగ్యశ్చైదే ర్యుక్త మారురోహ కుమారి కా ॥ ౯౨
- తస్యాం రణప్రవృత్తాయాం పేతుః కిన్నరయోషితః ।
- దేవీభుజాఽసదానాని సర్వసర్వస్థ దేవతాః ॥ ౯౩
- బద్ధాంసలిపుటౌ నేముః ప్రయుక్తాశీసరమ్పరాః ।
- ఇతస్తతః ప్రసర్పంశ్యో వేత్రహస్తాః పదేసదే ॥ ౯౪
- తాభిః ప్రణమ్యమానా సా చక్రరాజరథోత్తమాత్ ।
- అవరుహ్య తలే సైన్యం వర్తమాన మగాహత ॥ ౯౫
- తా మాయాంతీ మహో దృష్ట్వా కుమారిం కోపపాటలామ్ ।
- మంత్రిణీదండనాథేచ సభాయే వాచ మూచతుః ॥ ౯౬
- కిం భర్తృదారికే! యుద్ధే వ్యవసాయః కృతస్త్వయా ।
- అకాండే కిం మహారాజ్యే ప్రేషితాఽసి రణంప్రతి ॥ ౯౭
- తదేతచుచితం నైవ వర్తమానేసి సైనికే ॥
- త్వం మూర్ఖం జీవితమసి శ్రీదేవ్యా బాలికే! యతః ।

నివర్తస్య రణోత్సాహః త్వణామస్తే విధీయతే ।
 ఇతి తాభ్యాం నిరుద్ధాపి ప్రాచలద్భ్రంశనిశ్చయా ॥
 అత్యంతవిస్మయావిప్లవే మంత్రిణీదండనాయికే ।
 సహౌష తస్యా రక్షార్థం చేలతుః పార్శ్వయోర్ద్వయోః ॥
 అథాగ్నావరణద్వారా త్తాభ్యా మనుగతా సతీ ।
 ప్రభూతసేనాయుక్తాభ్యాం నిర్జగామ కుమారికా ॥
 శక్తిసేనాధినాథానాం సర్వాసా మనుగృహ్లాతీ ।
 ప్రణామాంజలిజాలాని కర్ణిరథకృతాసనా ॥
 భండస్య తనయాస్తుప్తా నభ్యద్రవ దరిందమా ।
 తస్యాః ప్రాతిస్వికం సైన్యం కుమార్యా న హి వర్తతే
 సర్వం హి లలితాసైన్యం తత్యైన్యం సమజాయత ।
 తతః ప్రవవృత్తే యుద్ధ మత్యుద్ధతపరాక్రమమ్ ॥
 వవర్ష శరజాలాని దైత్యేంద్రేషు కుమారికా ।
 భండాసుర కుమారై సై ర్మహారాజ్ఞీకుమారికా ॥
 యద్యుద్ధ మతనో త్తత్తు స్పృహణీయం సురాసురైః ।
 అత్యంతవిస్మితా దైత్యకుమారా నవవర్షిణీం ॥
 కర్ణిరథస్థా మాలోక్య కిరంతీం శరమండలమ్ ।
 ఊణేక్షణే బాలికయా క్రియమాణం మహారణం ॥
 వ్యజ్ఞిష్ట సమహారాజ్ఞే భ్రామ్యత్యః పరిచారికాః ।
 మంత్రిణీదండనాథే తే విస్మయేన రణత్యజౌ ॥
 ప్రేక్షకత్వ మనుప్రాప్తే తూష్ణీమేవ బభూవతుః ।

సర్వేషాం దైత్యపుత్రాణా మేకరూపా కుమారికా ॥ ౧౦౯
 ప్రత్యేకభిన్నా దదృశే బిష్ణుమాలేవ భాస్వతః ।
 సాయకై రగ్నిచూడాల్లై స్తేషాం మర్మాణి భిందతీ ॥ ౧౧౦
 ఆశ్చర్యం మహతి వ్యోమ్న పశ్యతాం చ దివోకసామ్ ।
 సాధువాదై ర్బహువిధై ర్మంత్రిణీదండనాథయోః ॥ ౧౧౧
 అర్చ్యమానా రణం చక్రే లఘుహస్తా కుమారికా ।
 ద్వితీయం యుద్ధదివసం సమస్తమపి సా రణే ॥ ౧౧౨
 ప్రకాశయామాస బలం లలితాదుహితా నిజం ।
 అస్త్రప్రత్యస్త్రమోక్షేణ తాం త్సర్వా నపి భిందతీ ॥ ౧౧౩
 రక్తోత్పలమివ క్రోధసంరక్తం బిభ్రతీ ముఖమ్ ।
 నారాయణాస్త్రమోక్షేణ మహారాజ్ఞీకుమారికా ॥ ౧౧౪
 ద్విశత్యక్షోహిణీసైన్యం భస్మసా దకరో త్క్షణాత్ ।
 అక్షోహిణీనాం క్షయతః క్షణాతోప ముపాగతాః ॥ ౧౧౫
 ఆకృష్టగురుధన్వాన స్తేఽపత న్నేకహేలయా ।
 తతః కలకలే జాతే శక్తీనాం చ దివోకసామ్ ॥ ౧౧౬
 యుగపత్రింశతం బాణా నస్పృశ త్సా కుమారికా ।
 హస్తలాఘవవ త్యాధ ముక్తై శ్చద్వార్ధసాయకైః ॥ ౧౧౭
 త్రింశతా త్రింశతం భణ్ణపుత్రాణా మాహతం శిరః ।
 ఇతి భణ్ణస్య పుత్రేషు ప్రాప్తేషు యమసాదనమ్ ॥ ౧౧౮
 అత్యస్తవిస్మయావిస్తా వనమ్నః పుష్ప మభ్రగాః ।
 సా చ పుత్రీ మహారాజ్ఞ్య విధ్వస్తాసురసైనికా ॥ ౧౧౯

మన్నిణీదణ్డీనాథాభ్యా మాలిజ్యత భృశం ముదా ।
 తస్యాః పరాక్రమోన్మేషై ర్నృత్యన్తో జయదాయిభిః ॥
 శక్తయ స్తములం చక్రు స్సాధువాదై ర్జగత్ప్రియమ్ ।
 సర్వాశ్చ శక్తీసేనానో దణ్డనాథాపురస్సరాః ॥
 త దాశ్చర్యం మహారాజ్యై నివేదయితు మాగతాః
 సింహసనస్థితాం దేవీం దృష్ట్వా నేము స్స్మయాన్వితాః
 కుమారికాకృతం కర్మ వినివేద్య పునర్గతాః ।
 తాభి ర్ని వేద్యమానాని సా దేవీ లలితామ్బికా ॥
 పుత్ర్యా భుజాపదానాని శ్రుత్వా ప్రీతిం సమాయయా
 అక్షే పుత్రీం సమారోప్య స్పృశన్తీ పాణినా వపుః ॥
 మూర్ధ్నిపాఘ్రియ సా దేవీ హృష్టా బాలాం వ్యముఖాః
 సమస్తమపి తచ్చక్రం శక్తీనాం తత్పరాక్రమైః ॥
 అదృష్టపూర్వై రై త్యేషు విస్మయస్య వశం గతమ్ ॥
 ఇతి శ్రీమద్భ్రహ్మణ్డీపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యా
 హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే భణ్డపుత్రవధోనా
 మైకత్రిశోఽధ్యాయః,

భ ణ్డా ను ర వ్ర లా ప ః.

(శ్రీ)హయగ్రీవః :—

అథ పుత్రేషు నృప్తేషు శోకానలపరిప్లవః ।

విలలాప స దైత్యేంద్రో మత్వా జాతం కులక్షయమ్ ॥

- హః పుత్రా హః గుణోదారా హః మదేకపరాయణాః ।
 హః మన్నేత్రసుధాపూరా హః మత్కులవివర్ధనాః! ॥ ౧
- హః సమస్తసురశ్రేష్ఠమదభజ్జనతత్పరాః! ।
 హః సమస్తాసురస్త్రీణా మంతర్మోహన మన్మథాః! ॥ ౩
- దిశత ప్రతివాచం మే మమాజ్ఞే వల్లితాఽధునా ।
 కిము దీన మిమం తాత మనముచ్య దివం గతాః ॥ ౪
- యుష్మాద్విదా న శోభన్తే మమ రాజ్యాని పుత్రకాః! ।
 రిక్తాని మమ గేహాని రిక్తారాజసభాపి మే ॥ ౫
- కథ మేవ హి నిశ్శేషం హతా యూయం దురాశయా ।
 అప్రభృష్యభుజాసత్త్వా నృపతో మత్కులాఙ్కురాన్ ॥ ౬
- కథ మేకపదే చుప్తా వనితా సజ్జరేఽవధీత్ ।
 మమ చుప్తాని సౌఖ్యాని మమ నప్తాః కులశ్రీయః ॥ ౭
- ఇతఃపరం కదా వీక్ష్యే సహసాని ముఖాని వః ।
 భవంత స్సకృతైర్లబ్ధా మమ పూర్వజనుఃకృతైః ॥ ౮
- నాశోఽయం భవతా మద్య జాతో నష్ట స్తతో స్మృహమ్ ।
 హః హతోస్మి వివన్నోస్మి మందభాగ్యోస్మి పుత్రకాః! ॥ ౯
- ఇతి శోకా త్వవర్యశ్రుః ప్రలపన్మృక్తకుంతలః ।
 మూర్ఛయా లుప్తహృదయో నిపపాత నృపాసనాత్ ॥ ౧౦
- విశుక్ర శ్చ విషజ్ల శ్చ కుటిలాక్ష శ్చ సంసది ।
 భణ్ణ మాశ్వాసయామాసు ధ్వేవస్య కుటిలైః క్రమైః ॥ ౧౧

విశుక్రః ॥

దేవ! కిం ప్రాకృత ఇవ ప్రాప్త శ్లోకస్య వశ్యతాం ।

లపసి త్వం ప్రతి సుతా న్నాప్రిస్తమృత్యూ స్మహాహవే ॥ ౧౨

ధర్మపాణింధమః పంథా వీరాణా మేష శాశ్వతః ।

అశోచ్య మాహవే మృత్యుం ప్రాప్నువన్తి యదర్హితం ॥ ౧౩

ఏత దేవ వినాశాయ శల్యవ ద్బాధతే మనః ।

యత్ప్రీ సమాగత్య హతా నిహన్తి సుభటా నజే ॥ ౧౪

ఇత్యుక్తే తేన దై త్యేన పుత్రశోకం విముచ్చతా ।

భణ్డేన చండకాలాగ్ని సదృశః క్రోధ ఆదధే ॥ ౧౫

స తీవ్రస్పర్శముద్ధాన్వ ఘ్నో ముగ్రయమోపమం ।

విస్ఫారితాక్షియుగళో భృశం జిజ్ఞాస తేజసా ॥ ౧౬

ఇదానీ మేవ తాం దుష్టాం ఖడ్గే నానేన ఖండశః ।

శకలీకృత్య సమరే శమం ప్రాప్స్వామి బస్థుభిః ॥ ౧౭

ఇతి రోషఘ్నలద్వర్ణ శ్వసన్నివ భుజ్జమః ।

ఖడ్గం విధూన్వ న్నుత్థాయ ప్రచచా లాతిమత్తవత్ ॥ ౧౮

తం నిరుధ్య చ సంభ్రాంతా స్సర్వే దానవ పుంగవాః ।

వాచ మూచు రతిక్రోధా జ్వలన్తో లలితాం ప్రతి ॥ ౧౯

న తదధే త్వయా కార్య స్వామిం త్సంరంభ ఈదృశః ।

అస్మాభి స్సబలై ర్యుక్తై రణోత్సాహో విధీయతే ॥ ౨౦

భవ దాజ్ఞాబలం ప్రాప్య సమస్తం భవనం హతాత్ ।

విమర్దయితు మీశా స్మ కిము తాం ముగ్ధభామినీం ॥ ౨౧

కిం శోషయామ స్సప్తాభీ న్భక్షయామోఽథవా గిర్ణి ।
 అధరోత్తర మేవైతత్తైలోక్యం కరవామ వా ॥ ౨౨
 భినదామ సురాం తస్త్వా నిభినదామ సురాలయాన్ ।
 పినసామ హరిత్పాలా నాజ్ఞాం దేహి మహామతే ॥ ౨౩

విశుక్రకృతజయవిఘ్నయస్త్రీః

ఇత్యుదీరిత మాకర్ణ్య మహాహంకారగర్భితమ్ ।
 ఉవాచ వచనం భండః ప్రతిఘాతుణ్యోచనః ॥ ౨౪
 విశుక్ర! భవతా గత్వా మాయాంతస్థితవర్షణా ।
 జయవిఘ్నమహాయంత్రం కర్తవ్యం కటకే ద్విషాం ॥ ౨౫
 ఇతి తస్య వచ శ్శ్రుత్వా విశుక్రో రోషరూషితః !
 మాయాతిరోహితవపు ర్జగామ లలితాబలమ్ ॥ ౨౬
 తస్మి స్ప్రియాతు ముద్యుక్తే సూర్యోఽస్తం సముపాగతః ।
 పర్యస్తకిరణస్తోమపాటలీకృత దిబ్బుఖః ॥ ౨౭
 అనురాగవతీ సంధ్యా ప్రయాంతం భానుమాలినమ్ ।
 అనుప్రవాజ తరసా కుంజే రంతు మినోత్సుకా ॥ ౨౮
 వేగా త్ప్రిప్తవతో భానో ర్దేహసంగా త్సముష్ణితాః ।
 చరమాభ్యే రివ పయఃకణా స్తారా విరేజిరే ॥ ౨౯
 అథాఽససాద బహుశం సతమః కజ్జలమేచకం ।
 సాహ్యం విధాతు ముద్యుక్త మివ తస్య దురాత్మనః ॥ ౩౦
 మాయారథం సమారూఢో గాఢశార్వరసంవృతః ।
 అదృశ్యవపు రాపేదే లలితాకటకం ఖలః ॥ ౩౧

- తత్ర గత్వా జ్వలజ్జ్వాలావహ్నిప్రాకారమండలం ।
శతయోజనవిస్తార మాలోకయత దుర్మణిః ॥ 3-౨
- పరితో విభ్రమం త్సాల మవకాశ మనాప్నువన్ ।
దక్షిణద్వార మాసాద్య నిదధ్యోక్షణ ముద్ధతః ॥ 33
- తత్రౌపశ్యన్మహాసత్త్వా స్సావధానా ధృతాయుధాః ।
ఆరూఢయానా స్సన్నద్ధవర్మణో ద్వారదేశతః ॥ 3౪
- స్తమ్భిన్ప్రముఖా శక్తీ ర్వింశత్యక్షోహిణీయుతాః ।
సర్వదా ద్వారరక్షాం నిర్దిష్టా దండనాథయా ॥ 3౫
- విలోక్య విస్మయావిప్ల శ్చింతయిత్వా చిరం తదా ।
సాలస్య బహిరేవాసౌస్థిత్యా యంత్రం సమాతనోత్ ॥
- గవ్యూతిమాత్రకాయామే తత్సమానప్రవిస్తరే ।
శిలాపట్టే సుమహతి ప్రాలిఖ ద్యంత్ర ముత్తమం ॥ 3౬
- అష్టదిక్ష్యష్టశూలేన సంహారాక్షరహాళినా ।
అష్టభిర్దైవతైశ్చాపి యుక్తం యంత్రం సమాలిఖత్ ॥ 3౭
- ఆలసా కృపణా దీనా నిద్రా తంద్రా ప్రమూలికా ।
క్లిబా చ నిరహంకారా ఇత్యష్ట దేవతా స్స్మృతాః ॥ 3౮
- దేవతాష్టక మేతచ్చ శూలాష్టకపుటోపరి ।
నియోజ్య లిఖతం యంత్రం మాయావీ సమయంత్రయతో
- పూజాం విధాయ యంత్రస్య బలిభి శ్చగలాదిభిః ।
తద్యంత్రం వైరికటకే ప్రాక్షిప త్స మహాసురః ॥ ౪౦
- ప్రాకారస్య బహిర్భాగవర్తినా తేన దుర్ధియా ।

- క్షిప్త ముల్లంఘ్య వరణం వసాత కటకాంతరే || ౪౨
- తద్యంతస్య వికారేణ కటకస్థాస్తు శక్తయః ।
- విముక్తశస్త్రా స్సన్యాస మాస్థితా దీనమాససాః || ౪౩
- కిం హతై రసురైః కార్యం శస్త్రా శస్త్రక్రమై రలమ్ ।
- జయసిద్ధ్యా ఫలం కిం వా ప్రాణిహింసా చ పాపదా || ౪౪
- అమరాణాం కృతే కా ర్యే కి మస్మాకం భవిష్యతి ।
- వృథా కలకలం కృత్వా స ఫలం యుద్ధకర్మణా || ౪౫
- కా స్వామినీ మహారాజ్ఞీ కావా సా దండనాయికా ।
- కా వా సా మంత్రిణీ శ్యామా భృత్యత్వం నోఽథ కీదృశమ్ ||
- ఇహ సర్వాభి రస్మాభి ర్భృత్యభూతాభి రేకేకామ్ ।
- వనితాం స్వామినీం కృత్వా కిం ఫలం భోక్తృతే పరమ్ || ౪౬
- పరేషాం మర్మభిరురై రాయుధై ర్న ప్రసూజనం ।
- యుద్ధం శామ్యతు చాస్మాక మంగే శస్త్రక్షత్రప్రదం ||
- యుద్ధే చే న్మరణం భావి వృథా హ్య ప్రివీతాని నః ।
- యుద్ధమృత్యో భవే త్స్వస్తి ఇతి తత్ర ప్రస్తుత కా || ౪౭
- ఉత్సాహేన ఫలం నాన్త నిర్మితైకా సుఖాపహా ।
- అలస్యసదృశం నాన్త చిత్తవిశ్రాంతిదాయకం || ౪౮
- ఏతాదృశేష నో ఘోర్వా సా రాజ్ఞీ కిం కరిష్యతి ||
- తస్యా రాజ్ఞీత్వ మపి స స్సమవాయేన కల్పితం || ౪౯
- ఏవం చోపేక్ష్యతేఽస్మాభి స్సాని పన్థబలా భవేత్ ।
- సప్తసత్వాచ సా రాజ్ఞీ తాం ను శిక్షాం కరిష్యతి || ౫౦

ఏవమేవ రణారంభం విముచ్య విధుతాయుధాః ।

శక్తయో నిద్రయా దూరం ఘూర్ణమానా ఇవాభవన్ ॥౫౩

సర్వత్ర మాంద్యం కార్యేషు మహదాలస్య మాగతం ।

శిథిలం చాభవ త్సర్వం శక్తీనాం కటకం మహత్ ॥ ౫౪

జయవిఘ్న మహాయంత్ర మితి కృత్వా స దానవః ।

నిర్విఘ్నం తత్ప్రభావేన కటకం ప్రమమంధిషుః॥ ౫౫

ద్వితీయయుద్ధదివసస్యాఽర్ధరాత్రేగతేసతి ।

నివృత్య నగరం భూయ త్ప్రింశదక్షోహిణీవృతః ॥ ౫౬

ఆజగామ పునర్దైత్యో విశుక్రః కటకం ద్విషామ్ ।

అశ్రూయత తత స్తస్య గణనిస్సాణనిస్వనః ॥ ౫౭

తథాపి తా నిరుద్యోగా శ్శక్తయః కటకేభవన్ ।

తతో మహానుభావత్వా ద్వికారై ర్విఘ్నయ స్ప్రిజైః ॥ ౫౮

అస్పృష్టే మన్త్రిణీదణ్డనాథే చింతా మవాపతుః ।

అహో బత మహాత్కృష్ట మిద మాపతితం భయం॥ ౫౯

కస్య వాఽద్య వికారేణ పైనికా నిర్గతోద్యమాః ।

నిరస్తాయుధసంభారా నిద్రాతన్ద్రావిఘూర్ణితాః ౬౦

న మానయన్తి వాక్యాని నార్చయన్తి మహేశ్వరీమ్ ।

ఔదాసీన్యం వితన్వన్తి శక్తయో నిస్పృహ ఇమాః॥ ౬౧

ఇతి తే మన్త్రిణీదండనాథే చింతాపరాయణే ।

చక్రస్యద్దన మారూఢే మహారాజ్ఞీం సమూచతుః॥ ౬౨

మన్త్రిణీ :—

దేవి! కస్య వికారోఽయం శక్తయో విగతోద్యమాః।

సశృణ్వన్తి మహారాజ్ఞీ! తవాజ్ఞాం విశ్వపాలితామ్॥ ౬౩

అన్యోన్యంచ విరక్తాస్తాః పరాచ్య స్సర్వకర్మసు।

నిద్రాతప్తీముకుళితా దుర్వాక్యాని వితన్వతే॥ ౬౪

కా దణ్డినీ మన్త్రిణీ కా మహారాజ్ఞీచ కా పునః।

యుద్ధంచ కీదృశమితి క్షేపం భూరి వితన్వతే॥ ౬౫

అస్మిన్నేవాఽస్తరే శత్రు రాగచ్ఛతి మహాబలః।

ఉద్దండై ర్భేరినిస్వావై ర్విభిష్ట నివ రోదనీ॥ ౬౬

అత్ర య త్ప్రాప్తరూపం త స్మహారాజ్ఞీ ప్రపద్యతామ్।

ఇత్యుక్త్వా సహదణ్డిన్యా మన్త్రిణీ ప్రణతిం వ్యధాత్॥ ౬౭

తత స్సా లలితా దేవీ కామేశ్వరముఖం ప్రతి।

దత్తదృష్టి స్సమహస న్నాతివ్యక్తరదావళిః॥ ౬౮

తస్యా స్మితప్రభాపుష్పా త్కుంజా రాకృతిమా న్మృభే।

కటక్రోడగళద్దానః కశ్చిద్దేవో వ్యజృమ్భత॥ ౬౯

జపాపటలపాటల్యపాటచ్చరవపుద్యుతిః।

బీజాపూరం గదా మిక్షుచాపం ఘోలం సుదర్శనమ్॥ ౭౦

అబ్జపాశోత్పలప్రహిమజ్జరీస్వరదాఙ్కురాన్ ।

రత్నకుమ్భం చ దశభి ర్హస్తై స్వీయై స్సముద్వహన్॥ ౭౧

తుద్దిల శ్చంద్రిచూడాలో మదబృంహితనిస్వనః।

సిద్ధలక్ష్మ్యా సమాశ్లిష్టః ప్రణానామ మహేశ్వరీమ్॥ ౭౨

గణేశ్వరపరాక్రమః

తయా కృతాశీ స్స మహాగణనాథో గజాననః ।
 జయవిఘ్నమహాయస్త్రం భేత్తుం వేగా ద్వినిర్యయా ॥
 అస్తరే వహ్ని సాలస్య భ్రమ స్తనావళాననః ।
 నిభృతం కుత్రచి ల్లగ్నం జయవిఘ్నం వ్యలోకయత్ ॥
 స దేవో ఘోరనిర్హతమస్సహై ర్దస్తపాతనైః ।
 క్షణా చ్ఛూర్ణికరోతిస్మ జయవిఘ్నమహాశిలామ్ ॥
 తత్ర స్థితాభి ద్దుష్టాభి దేవతాభి స్సహైవ సః ।
 పరాగశేషతాం నీత్వా తద్యంత్రం వ్యక్తిష ద్దివి ॥
 తతః కిలకిలారావం కృత్వాఽలస్యవివర్జితాః ।
 ఉద్యతా స్సమరం కత్తుం శక్తయ శ్శస్త్రపాణయః ॥
 స దంతివదనః కంఠగళితాకుంఠనిస్వనః ।
 సర్జ సుబహూ నాత్మరూపా స్తంతావళాననాః ॥
 తే కటక్రోడవిగళన్మదకజ్జలచంచలైః ।
 చచ్చరీకకులై రగ్రే నీయమానమహోదయాః ॥
 స్ఫుటద్వాడిమకింజల్కవిక్షేపకరరోచిషః ।
 సప్తవారాకరా నేకహేలయా పాతు ముద్ధతాః ॥
 ఆమోదప్రముఖా ఋద్ధిముఖ్యశక్తినిషేవితాః ।
 ఆమోదశ్చ ప్రమోదశ్చ సుముఖో దుర్ముఖ స్తథా ॥
 విఘ్నశ్చ విఘ్నకర్తాచ షడేతే విఘ్ననాయకాః ।
 యే సప్తకోటిసంఖ్యానాం హేరమ్భాణా మధీశ్వరాః ॥

- తే పుర శ్చలితా స్తస్య మహాగణపతే రణే ।
 అగ్నిప్రాకారవలయా ద్వినిర్గత్య గజాననః ॥ ౮౩
- క్రోధహుంకారతుములః ప్రత్యవద్యత దానవాన్ ।
 త్రింశదక్షోహిణీజుష్టం విశుక్రం శక్రశాసనం ॥ ౮౪
- అవాకిర చ్చరస్తోమై రిక్షుధన్వముఖచ్యుతైః ।
 తతః ప్రచండఫీట్కారబధిరీకృతవిష్టపః ॥ ౮౫
- పపాత దైత్యపైన్యేషు గజవక్త్రచమూగణః ।
 అచ్ఛిద నిశితై ర్బాణై ర్గణనాథ స్స దానవాన్ ॥ ౮౬
- గర్జితాని సుఘోరాణి కృత్వా హత్వా చ దానవాన్ ।
 గణనాథేన తస్యా భూ ద్విశుక్రస్య మహాజనః ॥ ౮౭
- యుద్ధ ముద్ధతహుంకారభిన్న కాద్యుకనిస్వనం ।
 భ్రుకుటీకుటిలం వక్త్రం దప్టోష్ఠ మతిపాటలమ్ ॥ ౮౮
- విశుక్రో యుధి బిభ్రాణ స్సమయుధ్యత తేన సహ ।
 శస్త్రాఘట్టననిస్త్వానై ర్హుంకారైశ్చ సురద్విషామ్ ॥ ౮౯
- దైత్యస ప్తిఖురక్రోడకుద్దలీకుట్టనస్వనైః ।
 ఫీట్కారైశ్చ గజేంద్రాణాం భటానాం క్రందనైరపి ॥ ౯౦
- హేషయాచ హయశ్రేణ్యా రథచక్రస్వనై రపి ।
 ధనుషాం గుణనిస్త్వానై శ్చక్రచీత్కరణైరపి ॥ ౯౧
- శరసాత్కారఘోషైశ్చ వీరభాషాకదమ్బుకైః ।
 అట్టహాసై ర్భుజేంద్రాణాం సింహనాదైశ్చ భూరిశః ॥ ౯౨
- క్షుభ్యద్దిగంతరం తత్ర వవృధే యద్ధ ముద్ధతం ।

- త్రింశదక్షోహిణీసేనాం విశుక్రస్య దురాత్మనః ॥ ౯౩
- ప్రత్యేకం పాతయామాసు గ్గణనాథా మహారథాః ।
దంతై ర్మర్మ విభిందంతో వేష్టయంతశ్చ శుండయా ॥ ౯౪
- ప్రోథయంతః కర్ణతాలైః పుష్కలావర్తకోపమైః ।
నాసాశ్వాపైశ్చ పరుషై ర్విక్షిపంతః పతాకీనీమ్ ॥ ౯౫
- ఉరోభి ర్మర్దయంతశ్చ శైలవప్రసమప్రభైః ।
వేక్షంతశ్చ పదాఘాతైః వీనై ర్ఘ్నంత స్తథోదరైః ॥
విచ్ఛిందంతశ్చ శూలేన కృంతంత శ్చక్రపాతనైః ।
శంఖస్వానేన మహతా వీడయంతో వరూధినీమ్ ॥ ౯౬
- గణనాథముఖోద్భూతా గజవక్త్రా స్సహస్రశః ।
ఘాళిశేషం సమస్తం త త్సైన్యం చక్ర ర్మదోద్ధతాః ॥ ౯౭
- అథ క్రోధసమావిష్టో నిజపైస్యపురోగమం ।
ప్రేషయామాస దేవస్య గజాసుర మసౌ పునః ॥ ౯౮
- ప్రచండ సింహనాదేన గజదైత్యేన దుర్ధియా ।
సప్తాక్షోహిణీయుక్తేన యుయుధే స గణేశ్వరః ॥ ౧౦
- హీయమానం సమాలోక్య గజాసురభుజాబలమ్ ।
వర్ధమానం చ తద్వీర్యం విశుక్రః ప్రపలాయితః ॥ ౧౦౧
- స ఏక ఏవ వీరేంద్రః ప్రచలన్నాఖివాహనః ।
సప్తాక్షోహిణికాయుక్తం గజాసుర మమర్దయత్ ॥ ౧౦౨
- గజాసురేచ నిహతే విశుక్రేచ పలాయితే ।
లలితాంతిక మాపేదే మహాగణపతి ర్మృధాత్ ॥ ౧౦౩

కాశరాత్రిశ్చ దైత్యానాం సా రాత్రి ర్విరతిం గతా ।
 లలితాచాపి ముదితా బభూవాఽస్య పరాక్రమైః ॥ ౧౦౮
 వితతార మహారాజ్ఞీ ప్రీయమాణా గణేశితః !
 సర్వదైవతపూజాయాః పూర్వపూజ్యత్వ ముత్తమం ॥ ౧౦౯
 ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్డపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే గణనాథపరాక్రమో
 నామ ద్వాత్రింశోఽధ్యాయః
 విశుక్రవిషజ్గవధః

శ్రీహయగ్రీవః :—

రణే భగ్నం మహాసత్త్వం భండదైత్య స్సహోదరం ।
 సమగ్రకదనం ప్రాప్త స్సంతప్తో బహుచింతయా ॥ ౧
 ఉభావపి సమేతో తౌ యుక్తౌ సర్వైశ్చ సైనికైః ।
 ప్రేషయామాస యుద్ధాయ భండదైత్య స్సహోదరా ॥ ౨
 తావుభౌ పరమక్రుద్ధా భండదైత్యేన దేశితౌ ।
 విమంగశ్చ విశుక్రశ్చ మహోద్యమ మవాపతుః ॥ ౩
 కనిష్ఠసహితం తత్ర యువరాజం మహాబలం ।
 విశుక్ర మనువవ్రాజ సేనా త్రైలోక్యకమ్పిని ॥ ౪
 అక్షోహిణీచతుశ్శత్యా సేనానా మావృతశ్చ సః ।
 యువరాజః ప్రవవృథే ప్రతాపేన మహీయసా ॥ ౫
 ఉలూకజిత్రభృతయో భాగినేయా దశోద్ధతాః ।
 భండస్య తద్భగిన్యాంతు ధూమిన్యాం జాతయోనయః ॥ ౬

కృతాస్త్రశిక్షా భండేన మాతులేన మహీయసా ।
 విక్రమేణ వివల్లంత స్సేనానాథాః ప్రతస్థిరే ॥ ౭
 ఉద్దండచాపనిష్ఠోమై ర్భీషయంకో దిశో దశ ।
 ద్వయో ర్మాతులయోః ప్రీతిం భాగినీయా వితేనిరే ॥ ౮
 ఆరూఢయానాః ప్రత్యేకం గాఢాహంకారశాలినః ।
 ఆకృష్టగురుధన్వానో విశుక్ర మనువవ్రజః ॥ ౯
 యావరాజ్యప్రధాచిహ్నః ఛత్రచామరశోభితః ।
 ఆరూఢవారణః ప్రాప విశుక్రో యుద్ధమేదిసిం ॥ ౧౦
 తతః కిలకీలారావకారిణ్యా సేనయా వృతః ।
 విశుక్రః పటు దధ్వాన సింహనాదం భయంకరం ॥ ౧౧
 తద్దోషా త్క్షుభితస్త్వాంతా శ్శక్తయ స్సంభ్రమోద్యతాః ।
 అగ్నిప్రాకారావలయా నిర్జగ్మ ర్భద్రపంక్తయః ॥ ౧౨
 తటినృయ మివాకాశం కుర్వంత్య శ్శస్త్రరోచిషా ।
 రక్తాంబుదావృతమివ వ్యోమ క్రోధారుణై ర్ముఖైః ॥ ౧౩
 అథ భండకనీయాంసా వాగతౌ యుద్ధదుర్మదౌ ।
 నిశమ్య యుగప ద్యోద్ధం మంత్రిణీదండనాయకే ॥ ౧౪
 కిరిచక్రం గేయచక్ర మారూఢే రథశేఖరే ।
 ధృతాతప్రతపలయే చామరాభ్యాంచ వీజితే ॥ ౧౫
 అప్పరోభిః ప్రనృత్తాభి ర్గీయమానమహోదయే ।
 నిర్జగ్మతూ రణం కర్తుం సహృద్యం లలితాజ్ఞయా ॥ ౧౬
 శ్రీచక్రరథరాజస్య రక్షణార్థం నివేశితామ్ ।

- కృతాస్త్రశిక్షా భండేన మాతులేన మహీయసా ।
 విక్రమేణ వివల్లంత స్సేనానాథాః ప్రతస్థిరే ॥ ౭
- ఉద్దండచాపనిర్ఘోషై ర్భీషయంతో దిశో దశ ।
 ద్వయో రామతులయోః ప్రీతిం భాగినీయా వితేనిరే ॥ ౮
- ఆరూఢయానాః ప్రత్యేకం గాఢాహంకారశాలినః ।
 ఆకృష్టగురుధన్వానో విశుక్ర మనువవ్రజః ॥ ౯
- యావరాజ్యప్రధాచిహ్నః ఛత్రచామరశోభితః ।
 ఆరూఢవారణః ప్రాప విశుక్రో యుద్ధమేదినిం ॥ ౧౦
- తతః కిలకిలారావకారిణ్యా సేనయా వృతః ।
 విశుక్రః పటు దధ్వాన సింహనాదం భయంకరం ॥ ౧౧
- తద్ఘోషా త్తుభితస్త్వాంతా శ్శక్తయ స్సంభ్రమోద్వతాః ।
 అగ్నిప్రాకారావలయా నిర్జ్వలన్మృగృద్ధపంక్తయః ॥ ౧౨
- తటిన్మయ మివాకాశం కుర్వంత్య శ్శస్త్రరోచిషా ।
 రక్తాంబుదావృతమివ వ్యోమ క్రోధారుణై ర్మృతైః ॥ ౧౩
- అథ భండకనీయాంసా వాగతౌ యుద్ధదుర్మదౌ ।
 నిశమ్య యుగప ద్యోద్ధుం మంత్రిణీదండనాయకే ॥ ౧౪
- కిరిచక్రం గేయచక్ర మారూఢే రథశేఖరే ।
 ధృతాతపత్రవలయే చామరాభ్యాంచ ఏజితే ॥ ౧౫
- అప్పరోభిః ప్రనృతాభి ర్గీయమానమహోదయే ।
 నిర్జ్వలతూ రణం కర్తుం సహృదభ్యాం లలితాష్టయా ॥ ౧౬
- శ్రీచక్రరథరాజస్య రక్షణార్థం నివేశితామ్ ।

- శతాక్షోహణికాసేనాం వర్జయిత్వా ఒస్త్రభీషణమ్ ॥ ౧౭
- అన్యత్సర్వం చమూజాలం నిర్జగామ రణోన్ముఖం ।
- పురతః ప్రాచల స్థండనాథా రథవిషేదుషీ ॥ ౧౮
- ఏకయైవ కరాంగుళ్యా ఘూర్ణయంతీ హలాయుధమ్ ।
- ముసలం చాన్యహస్తేన భ్రామయంతీ ముహుర్ముహుః ॥ ౧౯
- తసుశేందుకళాచూడాస్ఫురన్ప్రేత్తిముఖామ్బుజా ।
- ఇతస్తతః ప్రచలితాం సేనాం తైలోక్యకమ్పినీమ్ ॥ ౨౦
- సశ్యంతీ మనిరాపాసవాసితాధరవల్లవా ।
- పురఃప్రహర్త్రి సమరే సర్వదా విక్రమోద్ధరా ॥ ౨౧
- తస్యా అనుప్రచలితా గేయచక్రరథస్థితా ।
- ధనుషో ధ్వనినా విశ్వం పూరయంతీ మదోద్ధతా ॥ ౨౨
- వేణీకృతకచస్యస్తవిలసద్దండ్రదనల్లవా ।
- స్ఫురత్ప్రతీయనేత్రేణ సింహారతిలకత్విషా । ౨౩
- పాణినా పద్మరమ్యేణ మణికంకణఘాతుకా ।
- తూణీరముఖతః కృష్ణం భ్రామయంతీ శిలీముఖం ॥ ౨౪
- జయ వర్ధస్య వర్ధస్వే తృతిహస్త సమాకుతైః ।
- సృత్యస్థి ద్వివ్యమునిభి ర్వర్గితాశీర్వచోమృతైః ॥ ౨౫
- గేయచక్రరథేంద్రస్య చక్రనేమివిఘట్టజైః ।
- దారయంతీ క్షితితలం ప్లేత్యానాం మౌఢయైస్సహ ॥ ౨౬
- లోకాతిశాయినా నిశ్వమనో మోహనకారిణా ।
- గీతిబంధేన నారీభి ర్బహ్వీభి ర్గీతవైభవా ॥ ౨౭

ఖోభయన్నిందియగ్రామం తాలుమూలం విశోషయన్ ।
 రూక్షయ స్కర్ణకుహర మంగే దౌర్బల్య మావహన్ ॥ ౪౯
 పాతయ స్పృశిపృష్టే దేహం విసంసితాయుధం ।
 ఆవిర్భభూవ శక్తీనా మతితీవ్రం తృషాఽర్జరం ॥ ౫౦
 యుద్ధే ష్వనుద్యమకృతా సర్వోత్సాహవిరోధినా ।
 త్వర్ణేణ తేన క్వథితం శక్తీసైన్యం విలోక్య సా ॥ ౫౧
 మంత్రిణీ సహపాత్రిణ్యా భృశం చింతా మవాప సా ।
 ఉవాచ తాం దండనాథా మత్యాహితవిశంకినీ ॥ ౫౨
 రథస్థితాం రథగతా తత్ప్రీతీకారకర్మణే ।
 సఖ! పోత్రిణి! దుష్టస్య తృషాస్త్ర మిద మాగతం ॥ ౫౩
 శిథిలీకురు తే సైన్య మస్మాకం హా! విధేః క్రమః ।
 విశుష్కతాలుమూలనాం విభ్రష్టాయుధతేజసాం ॥ ౫౪
 శక్తీనాం మండలేనా త్ర సమరే సముపేక్షితం ।
 న కాపి కురుతే యుద్ధం న ధారయతి చాయుధం ॥ ౫౫
 విశుష్కతాలుమూలత్వా ద్వక్తు మప్యశి! న క్షమా ।
 ఈదృశం నో గతిం శ్రుత్వా కిం వక్ష్యతి మహేశ్వరీ ॥ ౫౬
 దుష్టై రపగతై రైత్యే రుపాయః ప్రవిచింత్యతాం ।
 సర్వత్ర ద్వ్యప్తసాహస్రాక్షోహిణ్యా మత్ర పోత్రిణి! ॥ ౫౭
 ఏకాపి శక్తి రైవాస్తి యా త్వర్ణేణ న వీడితా ।
 అత్రైనావసరే దృష్ట్వా ముక్తశస్త్రాం పతాకినీం ॥ ౫౮
 రంధ్రప్రహారిణో హంత బాణై ర్నిఘ్నంతి దానవాః ।

అత్రోపాయ స్వయా కార్యో మయా చ సమరోద్యమే॥౫౯॥
త్వదీయరథపర్వస్థో యోఽస్తి శీధుమహార్ణవః ।

త మాదిశ సమస్తానాం శక్తీనాం తర్ల ముక్తయే ॥ ౬౦

నాత్మైః పానీయపానాద్యై రేతాసాం తర్ల సంక్షయః ।

స ఏవ మదిరాసింధు శ్శక్త్యాఘం తర్పయిష్యతి ॥ ౬౧

త మాదిశ మహాత్మానం సమరోత్సాహకారిణమ్ ।

సర్వతర్లప్రశమనం మహాబలవివర్ధనమ్ ॥ ౬౨

ఇత్యుక్తా దణ్ణనాథా సా సదుపాయేన హన్సితా ।

సురాసిద్ధ్యావిర్భావః

ఆజుహావ సురాసింధు మాజ్ఞాచక్రేశ్వరీ రణే ॥ ౬౩

స మదాలసరక్తాక్షో హేమాబ్జస్వగ్విభూషితః ।

ప్రణమ్య దణ్ణనాథాం తాం తదాజ్ఞాపరిపాలకః ॥ ౬౪

ఆత్మానం బహుధా కృత్వా తరుణాదిత్యపాటలమ్ ।

క్వచిత్తాశిశ్చివ చ్ఛామ్యాం క్వచిచ్ఛ ధవళద్యుతిమ్ ॥ ౬౫

కోటిశో మదిరాధారాం కరిహస్తసమాకృతిమ్ ।

వవర్ల సింధురాజోఽయం వాయునా బహుభీకృతః ॥ ౬౬

పుష్కలావర్తకాద్యైస్తు కల్పక్షయవలాహకైః ।

నిషిచ్యమానో మద్యాభి శ్శక్తిసైన్యే పపాత హ ॥ ౬౭

యద్గన్ధాఘ్రాణమాత్రేణ మృత ఉత్తిష్ఠతి స్ఫుటమ్ ।

మర్బలః ప్రబలశ్చ స్యా త్స వవర్ల సురామ్బుధిః ॥ ౬౮

పరార్థసంఖ్యతీతా స్తా మద్యధారాపరమ్పరాః ।

- ప్రతీచ్ఛస్యః పిపాసారై ర్మృతై శ్శక్తయ ఉత్థితాః ॥ ౬౯
- యథా సా మదిరాసింధువృష్టి రై త్యేషు నో పశేత్
- తథా పైన్యస్య పరితో మహాప్రాకారమణ్డలం ॥ ౭౦
- లఘుహస్తతయా ముక్తై శ్శరజాలై స్సహస్రశః ।
- చకార విస్మయకరీ కదమ్బవనవాసిని ॥ ౭౧
- కర్మణా తేన సర్వేపి విస్మితా మనుతోఽభవన్ ।
- అథ తా శ్శక్తయో భూరి పిబంతి స్మ రణాంతరే ॥ ౭౨
- వివిధా మదిరాధారా బహోత్సాహవివర్ధినీః ।
- యస్యా యస్యా మనఃప్రీతీ రుచిస్సాగ్ధో యథాయథా ॥ ౭౩
- తస్యా స్తస్యా స్సురాసింధు స్తా వవర్ష తథా తథా ।
- తృతీయయుద్ధదివప్రహరద్వితయావధి ॥ ౭౪
- మద్యసంతతధారాభిః ప్రవవర్ష సురామ్బుధిః ।
- గౌడిః పైష్టిశ్చ మాధ్వీశ్చ వల్లిః కాదంబరీ స్తథా ॥ ౭౫
- హైంతాలీ గ్లాంగలీయాశ్చ తాళజాతా స్తథా సురాః ।
- కల్పవృక్షోద్భవా దిన్యా నానాద్రీశసముద్భవాః ॥ ౭౬
- సుస్వాదుసౌరభాఢ్యాశ్చ శుభగంధా మదప్రదాః
- వకుళప్రసవామోదా ధ్వనంతో బుద్బుదోజ్జ్వలాః ॥ ౭౭
- కటుకాశ్చ కషాయాశ్చ మధురా స్తిక్తతాస్పృశః ।
- బహువర్ణ సమాశ్లేష్టా శ్చేదినీః పిచ్ఛిలా స్తథా ॥ ౭౮
- ఈషదమ్లాశ్చ కట్వమ్లా మధురామ్లా స్తథావరాః ।
- శస్త్రక్షతిరుజాహంత్రీ రస్థిసంధానదాయినీః ॥ ౭౯

- రణశ్రమహరీ శీతాః కవోష్ణాశ్చ తథాలఘు ।
సంతాపహారిణీః కిం చానుష్ఠశీతా జయప్రదాః ॥ ౮౦
- నానావిధా స్సురాధారా వవర్ష మదిరార్జవః ।
అవిచ్ఛిన్నం యామమాత్ర మేకైకా తత్ర యోగినీ ॥ ౮౧
- విరావతకరప్రఖ్యాం సుధాధారాం ముదా పపా ।
ఉత్తానం వదనం కృత్వా విహారసనాంచలం ॥ ౮౨
- శక్తయః ప్రపపు శీఘ్రం ముదామీలితహోచనాః ।
ఇథేం బహువిధై ర్మద్యధారాపాతై స్సురాంబుధిః ॥ ౮౩
- ఆగళం తర్పయిత్వా తా దివ్యరూపం సమాస్థితః ।
పున ర్గత్వా దండనాథాం ప్రణమ్య స సురాంబుధిః ॥ ౮౪
- స్నిగ్ధగమ్భీరఘోషేణ వాక్యేనేద మువాచ తాం ।
దేవి! పశ్య మహారాజ్ఞి దండమండలనాయకే ! ॥ ౮౫
- మయా సంతర్పితా ముక్తతర్హా శ్శక్తివరూధినీః ।
కాశ్చిన్నత్యంతి గాయంతి కలకృణితమేఖలాః ॥ ౮౬
- సృత్యంతీనాం పురః కాశ్చి త్కరతాళం వితన్వతే !
కాశ్చి ధ్రువంతి వ్యావర్ణద్వల్లువత్కోజమండలాః ॥ ౮౭
- పతంత్యనోస్య మంగేషు కాశ్చి దానందమందరాలః ।
కాశ్చిద్వల్లింతి చ శ్రోణోవిగళన్మేఖలామృతాలః ॥ ౮౮
- కాశ్చి ద్యుధాన సన్నధా ఘూర్ణయంత్యో నిజాయుధం ।
ఇథం నిర్దిశ్యమానా స్తా శ్శక్తి రైరేయసింధునా ॥ ౮౯
- అపహోక్య భృశం తుష్టా దండినీ త మువాచ హ ।

పరితుష్టాఽస్మి మద్యాభే! త్వయా సాహ్య మనుష్ఠితం ।
 దేవకార్య మిదం కించ త్వయా నిర్విషిృతం కృతం ।
 అహో వా త్వం మత్ప్రసాదా ద్వాజపేయాదికే మఖే ॥ ౯౦
 సోమపానవ దత్యంచ ముపయోజ్యో భవిష్యసి ।
 మంత్రేణ పూతం త్వాం యాగే ప్రాశ్యంత్యఖిలదేవతాః ॥
 యాగేషు మంత్రపూతేన పీతేన భవతా జనాః ।

సిద్ధి మృద్ధిం బలం స్వర్గ మవనర్గం చ బ్రుభతు ॥ ౯౩

మాహేశ్వరీ మహాదేవో బలదేవశ్చ భార్గవః ।

దత్తాత్రేయ స్తథాన్యేచ త్వాం ప్రాశ్యంతి మహాజనాః ॥ ౯౪

యాగే సమర్చిత స్త్వం హి సర్వాం సిద్ధిం ప్రదాస్యసి ।

ఇథం వరప్రదానేన తోషయిత్వా సురామ్బుధిమ్ ॥ ౯౫

మంత్రిణీం త్వరయామాస పున ర్యుద్ధాయ దంశిసీ ।

పునః ప్రవవృతే యుద్ధం శక్తీనాం దానవై స్సహ ॥ ౯౬

మదాట్టహాసనిర్భిణ్ణదిగప్తకధరాధరం ।

ప్రత్యగ్రమదిరామత్తో పాటలీకృతలోచనాః ॥ ౯౭

శక్తయో దైత్యచక్రేషు న్యవత న్నేకహేలయా ।

ద్వయేన ద్వయ మాశేజే శక్తీనాం సమరశ్రియాం ॥ ౯౮

మదరాగేణ చక్షూంషి దైత్యరక్తేన శస్త్రికాః ।

తథా బభూవ తుములం యుద్ధం శక్తిసురద్విషాం ॥ ౯౯

తథా మృత్యురపి త్రస్తః కాందిశీకత్వ మాగతః ।

ప్రఫులత్పదవిన్యాసా మదేనాఽరక్తదుష్టయః ॥ ౧౦౦

- స్థలదక్షరసందర్శనీరభాషారసోద్ధతాః ॥
 కదమ్బగోళకాకారహృష్టసర్వాంగయష్టయః ॥ ౧౦౧
 యువరాజస్య పైన్యాని శక్తయ స్సమనాశయన్ ।
 అక్షోహిణీశతం తత్ర దండినీ సమదారయత్ ॥ ౧౦౨
 అక్షోహిణీసార్థశతం నాశయామాస మంత్రిణీ ।
 అశ్వాదూఢాప్రభృతయో మదారుణవిలోచనాః ॥ ౧౦౩
 అక్షోహిణీసార్థశతం నిన్య రంతకమండిరం ॥
 అంకుశేనాఽతితీక్ష్ణేన తురగాహిణీ రణే ॥ ౧౦౪
 ఉబూకజిత ముస్మభ్య పరలోకాతిథి వ్యథాత్ ।
 సమ్పత్కరీప్రభృతయ శ్చక్తిదండాధినాయికాః ॥ ౧౦౫
 పురుషేణముఖా సన్యా స్సవయుక్తే వ్యదారయత్ ।
 అస్తంగతే సవితరి ధ్వస్తసర్వబలం తతః ॥ ౧౦౬
 విశుక్రం యోధయామాస శ్యామలా కోపశాలినీ ।
 అస్త్రప్రత్యస్త్రమోక్షేణ భీషణేన దివౌకసాం ॥ ౧౦౭
 మహతా రణకృత్యేన యోధయామాస మంత్రిణీ ।
 ఆయుధాని సుతీక్ష్ణాని విశుక్రస్య మహశాజనః ॥ ౧౦౮
 క్రమశః ఖండియంతీ సా శేతనం రథసారథిం ।
 ధనుర్దణం ధనుర్దండం ఖండియంతీ శిలీముఖైః ॥ ౧౦౯
 అస్త్రేణ బ్రహ్మశిరసా జ్వలత్స్పవకగోచినా ।
 విశుక్రం మర్దయామాస సోఽసత చ్ఛిన్నవిగ్రహాః ॥ ౧౧౦
 విషంగం చ మహాదైత్యం దండనాథా మదోద్ధతా ।
 యోధయామాస చండేన ముసలేన వినిఘ్నతీ ॥ ౧౧౧

స చాపి దుష్టో దనుజః కాలదండనిభాం గదాం ।
 ఉద్యమ్య బాహునా యుద్ధం చకారాఽశేషభీషణం ॥
 అన్యోన్య మంగం మృద్నంతో గదాయుద్ధప్రవర్తినౌ ।
 చండాట్టహాసముఖరౌ పరిభ్రమణకారిణౌ ।
 కుర్వాణౌ వివిధాంశ్చారీ స్థూరంతో పూర్ణవేష్టనైః ।
 ఆన్యోన్యదండహాననా న్మోహయంతో ముహుర్ముహుః
 అన్యోన్యప్రహృతో రంధ్ర మిక్షమాణౌ మదోద్ధతో ।
 మహాముసలదండాగ్రఘట్టనక్షోభితామ్బరౌ ॥

అయుధ్యేతాం దురాధర్షా దండినీదైత్యశేఖరౌ ।
 అథార్ధరాత్రసమయపర్యంతం కృతసంగరా ॥
 సంక్రుద్ధా హంతు మా రేభే విషంగం దండనాయికా ।
 సా తన్మూర్ధ్ని నిమగ్నేన హలేనాఽకృష్య వైరిణం ॥
 కఠోరం తాడనం చక్రే ముసలేనాఽథ పోత్రిణీ ।
 త్తో ముసలఘాతేన త్యక్తప్రాణో మహాసురః ॥
 చూర్ణితేన శతాంగేన సమం భూతల మాశ్రయత్ ।
 ఇతి కృత్వా మహత్కర్మ మంత్రిణీదండనాయికే ॥
 తత్రైవ తం విశాశేషం నిన్యతు స్సహశక్తిభిః ।
 సా రాత్రి రపి భండస్య వ్యరంసీ త్సమ మాయుషా ॥
 రణశాంతం నిజం పైన్యం నిన్యతు శ్శిబిరం ప్రతి ॥

ఇతి శ్రీ బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖి
 హాయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే విశుక్రవిషంగవధి
 నామ త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః.

శ్రీలలితాభండాసురయుద్ధమ్.

అగస్త్యః :—

అశ్వానన! మహాప్రాజ్ఞ వర్ణితం మంత్రినీబలం ।
విషంగస్య వధో యుద్ధే వర్ణితో దండనాథయా ॥ ౧
శ్రీదేవ్యా శ్శీతు మిచ్ఛామి రణచక్రే పరాక్రమం ।
సోదరవ్యాపదం దృష్ట్వా భండః కి మకరో చ్ఛుచా ॥ ౨
కథం తస్య రణోత్సాహః కై స్సమం సమయుధ్యత ।
సహాయాః కైభవం స్తస్య హతభ్రాతృతనూభవః ॥ ౩

శ్రీహయగ్రీవః :—

ఇదం శృణు మహాప్రాజ్ఞ సర్వపాపనికృంతనం ।
లలితాచరితం పుణ్య మణిమాదిగుణప్రదం ॥ ౪
విషువాయనకాలేషు పుణ్యేషు సమయేషు చ ।
సిద్ధిదం సర్వపాపఘ్నం కీర్తితం పంచవర్షసు ॥ ౫
తథా హతౌ రణోత్సాహౌ శ్శుత్వా నిజసహోదరా ।
శోకేన మహతావిప్లవే భండః ప్రవిలలాప సః ॥ ౬
వికీర్ణ కేశో ధరణౌ మూర్ఛితః పతిత స్తథా ।
న లేభే కించి దాశ్వాసం భ్రాతృవ్యసనకర్మితః ॥ ౭
పునఃపునశ్చ ప్రలప న్ముటిలాక్షణ భూరిశః ।
ఆశ్వాస్యమాన శ్శోకేన ముక్తః క్రోధ మవాప సః ॥ ౮
ఫాలం వహ న్నతిక్రూరం భ్రమద్భుకుటిభీషణం ।
అంగారపాటలం చక్షు ర్నిశ్శ్వస న్మృణ్మసర్పవత్ ॥ ౯

క్షిప్రం ముహుర్ముహు స్సప్రప్ట్యా ధునానః కరపాళికాం
 గ్రోధహుంకార మాతస్వగ్దన్త న్నుత్పాతమేఘవన్ ।
 ఉవాచ కుటిలాక్షం ద్రా క్షమస్తప్రతనావతిం ।
 యమైవ మస్తయా మాయాబలా మృధే వినాశితాః ॥
 భాతరో మమ పుత్రాశ్చ సేనానాథా స్సహస్రశః ।
 తస్యా ప్రియోఽతి ధూర్తాయాః కంఠోఽపై శ్శోణితద్రు-
 భాతృపుత్రమహాశోకవహ్నిం నిర్వాపయా మ్యహం ।
 గచ్ఛ రే కుటిలాక్ష! త్వం సజ్జీకురు పతాకినీం ॥
 ఇత్యుక్త్వా కఠినం వర్మ వజ్రసాతసహం మహత్ ।
 దధానో భుజమధ్యేన బద్న స్పృష్టే మహేఘధీ ॥
 ఉద్దామహూర్వినిస్వాసకఠోరం ధన్వ ధారయన్ ।
 కాలాగ్ని రివ సంక్రుద్ధో నిర్జగామ నిజా త్పురాత్ ॥
 తాళజంఘాదికై స్సార్థం పురద్వారనివేశితైః ।
 చతుర్భి ర్ధృతశస్త్రైః పై ర్ధృతవర్మభి రున్ధితైః ॥
 పఞ్చత్రింశ చ్చమూనాఢైః కుటిలాక్ష పురస్సరైః ।
 సర్వసేనాపతీం దేణ కుటిలాక్షేణ సక్రుధా ॥
 మిశిత్యా తేన భండేన చత్వారింశ చ్చమూవరాః ।
 దీప్తాయుధా దీప్తకేశా నిర్జగ్ము ర్దీప్తకఙ్కుటాః ॥
 ద్విసహస్రాక్షోహిణీనాం పఞ్చశీతి శ్వతాధికా ।
 త మన్వగాయయా వేకా హేలయా మధితం ద్విషః ॥
 భండాసురే వినిర్వాతే సర్వసైనికసమ్మతే ।

- శూన్యకే నగరే తత్ర స్త్రీమాత్ర మవశేషితమ్ ॥ ౨౦
- ఆభీలం నామ దైత్యేంద్రో రథవద్యం మహారథః ।
సహస్రయుగ్యసింహాఢ్య మారురోహ రణోద్ధతః ॥ ౨౧
- తత్కరే ప్రవిజ్ఞానకాలాగ్ని రివ దీప్తిమాన్ ।
యాతనానామవాప్త్యైశ్చ శ్చంద్రహాససమాకృతిః ॥ ౨౨
- ఇతస్తత శ్చలనీనాం సేనానాం భూలి దుర్ధతా ।
నోఘం తస్యా భరం భూమి రక్ష మేవ దివం యయా ॥ ౨౩
- కేచి ద్భూమే రపర్యాప్తాః ప్రచేలు ర్వ్యోమవర్తనా ।
కేషాం చి త్స్కంధ మారూఢాః కేచి చ్చేలు ర్మహాబలాః ॥
స దిక్షు సచ భూచ్చకే స న్యోమి స చ తే మముః ।
దుఃఖదుఃఖేన తే చేలు రన్యోన్యాన్వేషషీతాః ॥ ౨౪
- అత్యంతసేనాసంమదా ద్రథచక్రై ర్విచార్జితాః ।
కేచి త్పాదేన నాగానాం మద్వితా న్యపత న్భువి ॥ ౨౫
- ఇథం ప్రచలితా తేన సమం సత్వైశ్చ పైనికైః ।
వజ్రనిష్పేషసదృశ సింహనాదో వ్యధీయత ॥ ౨౬
- తేనాత్యంతకరో రణ సింహనాదేన భూయసా ।
భండదైత్యముఖోఽఢేన విదీర్ఘ మభవ జ్జగత్ ॥ ౨౭
- సాగరా శ్శోష మావన్నా శ్చంద్రాశ్శా ప్రపలాయితే ।
ఉడూని న్యపత న్యోమ్యా భూమి ర్ద్వోలాయితాభవత్ ॥
దిక్షాగా శ్చాభవం శ్రుస్తా మూర్ఛితాశ్చ దివౌకసః ।
శక్తీనాం కటకం చాభూ దకాండత్రాసవిహ్వలమ్ ॥ ౩౦

ప్రాణాం త్సంధారయామాసుః కథ మప్యశ్వవారణాః ।
 శక్తయో భయవిభ్రష్టాన్యాయుధాని పున ర్దధుః ॥
 నహ్నిప్రాకారవలయం ప్రశాంతం పునరుత్థితమ్ ।
 దైత్యేంద్రసింహనాదేన చమూనాభధనుస్వనైః ॥
 క్రందనై శ్చాపి యోధానాం జగ చ్ఛాన్తి మివాభవత్
 తేన నాదేన మహతా భండదైత్య వినిగ్గమమ్ ॥
 నిశ్చిత్వ లలితాదేవీ స్వయం యోధుం ప్రచక్ర మే ।
 అశక్య మన్యశక్తీనా మాకలయ్య మహాహవమ్ ॥
 భండదైత్యేన దుష్టేన స్వయ ముద్యోగ మాస్థితా ।
 చక్రరాజరథ స్తస్యాః ప్రచచాల మహోదయః ॥
 చతుర్వేదమహాచక్రః పురుషార్థమహాహయః ।
 ఆనందధ్వజసంయుక్తో నవభిః పర్వభి ర్యుతః ॥
 నవపర్వస్థదేవీభి రాకృష్టగురుభవ్యభిః ।
 పరాధాధికసంఖ్యాతపరివారసమృద్ధిభిః ॥
 పర్వస్థానేషు సర్వేషు పాలిత స్సర్వతో దిశం ।
 దశయోజన మున్నమ్ర శ్చతుర్యోజన విస్తృతః ॥
 మహారాష్ట్రీచక్రరాజరథేంద్రః ప్రచల స్పృశౌ ।
 తస్మి స్పృచలితే జుష్టం శ్యామయా దండనాథయా ॥
 కేయచక్రం చచాలాగ్రే కిరిచక్రస్య పృష్ఠతః ।
 అన్యాసా మపి శక్తీనాం వాహనాని పరార్థశః ॥
 నృసింహోష్ఠినరవ్యాళమృగపక్షి హయాత్మనా ।

- గజభేదుండశరభవ్యాఘ్రపాతమృగాత్మనా ॥ ౪౧
- ఏతాదృశాస్తు తిర్యంచోఽప్యన్యే వాహనతాం గతాః ।
- ఊహు రుచ్చావచా శ్శక్తీ ర్భండాసురవధోద్యతాః ॥ ౪౨
- యోజనామాత్రవిస్తార మపి తద్ద్వారమండలమ్ ।
- వహ్నిప్రాకారచక్రస్య స పర్యాక్షం చమూతతేః ॥ ౪౩
- జ్వాలామాలినికా నిత్యా ద్వారస్యాత్యంతవిస్తృతిమ్ ।
- వితతాన సమస్తానాం శక్తీనాం నిర్గమైషిణీ ॥ ౪౪
- అథ సా జగతాం మాతా మహారాణ్యే మహోదయా ।
- నిర్దగామాఽగ్నివరణద్వారా త్రీవ్రవ్రతాపిని ॥ ౪౫
- దేవదుందుభయో నేమః పతితాః పుష్పవృష్టయః ।
- మహాముక్తాతపత్రంతు దివి చీప్త మదృశ్యత ॥ ౪౬
- నిమిత్తాని ప్రసన్నాని సూచకాని జయశ్రియః ।
- అభవ స్థలితాపైశ్య ఉత్పాతాస్తు ద్విషాం బలే ॥ ౪౭
- తతః ప్రవవృతే యుద్ధం సేనయో దుభయో రపి ।
- ప్రసర్పద్విశిఖస్తోమబద్ధాంధతమసచ్ఛటమ్ ॥ ౪౮
- హస్యమానగజస్తోమసుతశోణితచిందుభిః ।
- హ్రీయమాణశరచ్ఛిన్న దైత్య శ్వేతాతపత్రకమ్ ॥ ౪౯
- స ద్భీతి స సభోభాగో స భూమి ర్న చ కించన ।
- దృష్టంతు కేవలం దుష్టం రజోమాత్రం చమూఞ్ఞితం ॥ ౫౦
- సృత్యత్కబంధనివహవిధూతతటపాదపా ।
- దైత్య కేశశత్రస్తస్తశైవాలకలికోజ్జ్వలా ॥ ౫౧

- శ్వేతాతపత్రవలయశ్వేతపంకజభాసురా ।
చక్రకృత్తకర్మగామపాదమూర్మసరంపరా ॥ ౫౨
- శక్తిధ్వస్తమహాదైత్యగజగండశిలోచ్చయా ।
విలూనకాండైః పతితై స్సభేనాశీష చామరైః ॥ ౫౩
- తీక్ష్ణాసివల్లరిజాలనిబిక్షీకృతతీరభూః ।
దైత్యవీరేక్షణశ్రేణిశుక్తిసముత్పభాసురా ॥ ౫౪
- దైత్యవాహనసంఘాతసక్రమీనశతాకులా ।
ప్రాపహాచోఽఞ్జితనదీ సేనయోన్యధ్యమానయోః ॥ ౫౫
- ఇథం ప్రవవృతే యుద్ధం మృత్యో శ్చ త్రాసకారకం ।
చతుర్థయుద్ధదివసే ప్రాత రారభ్య భీషణం ॥ ౫౬
- ప్రహరద్వయపర్యంతం సేనయో రుభయో రపి ।
తత్ర శ్రీలలితాయాశ్చ భండస్యావ్యభవద్రణః ॥ ౫౭
- అస్త్రప్రత్యస్త్రసంక్షోభతుములీకృతనిక్షటః ।
ధనుర్ద్యాజాతటంకారహంకారై రతిభీషణః ॥ ౫౮
- తూణీరవదనాత్కర్ణం త్సందభానశ్చ ధన్వని ।
విముంచన్విశిఖాన్వాణి స్సర్వదాదృశ్యతాఽహవే ॥ ౫౯
- హస్తలాఘవవేగేన న ప్రాజ్ఞాయత కించన ।
మహారాజ్ఞేకరామోభిజవ్యాపారశ్వరమోక్షణే ॥ ౬౦
- సంఘానే త్వేకథా తస్యా దశథా చాపనిర్లమే ।
శతథా గగనే దైత్యపైన్యప్రాప్తా సహస్రథా ॥ ౬౧
- దైత్యాంగసంగే సంప్రాప్తాః కోటిసంఖ్యా శ్శిలీముఖాః ।

- ప్రసతీ భిందంతీ రోదసీ శనైః ॥ ౬౨
- ప్రచండస్య మహారాజ్ఞే మహేషుభిః ।
- నేత్రం వహ స్థండ స్స దానవః ॥ ౬౩
- మహతా లలితేశ్వరీం ।
- నామ మహాస్త్రం ప్రముమోచ సః ॥ ౬౪
- తన్నునోద మహేశ్వరీ ।
- రహస్విణో భండో ప్రముముచే రణే ॥ ౬౫
- కస్య నృత్యై సస్మార జగదమ్బికా ।
- జ స్థండ శ్శక్తివృష్టివినాశకం ॥ ౬౬
- స్త్రీణా శమయామాస తత్ప్రసూః ।
- హంసో ముమోచాస్త్రం మహారణే ॥ ౬౭
- స్త్రీణా తస్య దర్ప మపాకరోత్ ।
- హ్మచే స్సంగ్రుధో భండదానవః ॥ ౬౮
- హస్త్రీణ నాశయామాస తద్బలం ।
- శాఖ్య మస్త్రం భండో వ్యముంచత ॥ ౬౯
- కేశీ తద్భయం సమనాశయత్ ।
- స్థండ శ్శక్తీనాం భీతిదాయకం ॥ ౭౦
- దాస్త్రం ముముచే జగదమ్బికా ।
- సృజ చ్ఛక్తిసేనాసు దానవః ॥ ౭౧
- హోగా స్త్రోఽభూవం తస్మాద్రశః ।
- లలితాపర మేశ్వరీ ॥ ౭౨

నామత్రయమహామంత్రమహాస్త్రం సమముంచత ।
 అచ్యుత శాచ్యసంతశ్చ గోవింద స్తచ్చరోఽఞ్ఞితాః ॥ 23
 హుంకారమాత్రనిర్దగ్ధోగా స్తా మనమన్మదా ।
 సత్వాచ తాం మహేశానీం తద్భక్తవ్యాధిమర్దనం ॥ 24
 విధాతుం త్రిషు లోకేషు నియుక్తా స్స్వపదం యయుః ।
 ఆయుర్నాశన మస్త్రంతు ముక్తవా స్ఫండదానవః ॥ 25
 కాలసంకర్షణీరూప మస్త్రం రాక్షీ వ్యముంచత ।
 మహాసురాస్త్ర ముద్దామం వ్యసృజ ద్భండదానవః ॥ 26
 తత స్సహస్రశో జాతా మహాకాయా మహాబలాః ।
 మధుశ్చ కైటభ శైవ మహిషాసుర ఏవ చ ॥ 27
 ధూమ్రలోచనదైత్యశ్చ చండముండాదయోఽసురాః ।
 చిక్షుర శ్చామర శైవ రక్తబీజాసుర స్తథా ॥ 28
 శుమ్భ శైవ నిశుమ్భశ్చ కాలకేయా మహాబలాః ।
 ధూమ్రాభిధానా శ్చ పరే తస్మా దస్త్రా త్సముఞ్ఞితాః ॥ 29
 తే సర్వే దానవశ్రేష్ఠాః కతోఽస్మై శ్శస్త్రమండలైః ।
 శక్తిసేనాం మర్దయంతో సర్దంతశ్చ భయంకరం ॥ ౩౦
 హాహేతి క్రందమానాశ్చ శక్తయో దైత్యమర్దితాః ॥
 లలితాం శరణం ప్రాప్తాః పాహి పాహీతి సత్వరం ॥ ౩౧

దుర్గావిర్భావః

అథ దేవీ భృశం క్రుద్ధా రోషాట్టహాస మాతనోత్ ।
 తత స్సముఞ్ఞితా కాచి ద్దుర్గా నామ యశస్వినీ ॥ ౩౨

- సమస్తదేవతేజోభి ర్నిర్నితా విశ్వరూపిణీ ।
 శూలంచ శూలినా దత్తం చక్రం చక్రిసమర్పితం ॥ ౮౩
- శంఖం వరుణదత్తంచ శక్తిం దత్తాం హవిస్సుజా ।
 చాప మక్షయతూణీరం మరుద్దత్తం మహాధ్వనిం ॥ ౮౪
- వజ్రదంతం చ కులిశం ఘంటా మైరావతార్పితాం ।
 కాలదత్తం మహాదండం పాశం పాశధరార్పితం ॥ ౮౫
- బ్రహ్మదత్తాం కుండికాంచ చమకం ధనదార్పితం ।
 మృత్యుదత్తౌ ఖడ్గభటౌ హారం జలధిన్యార్పితం ॥ ౮౬
- విశ్వకర్మప్రదిష్టాని భూషణాని చ భిభ్రతీ ।
 అంగై స్సహస్రకరణశ్రేణీభాసురరశ్మిభిః ॥ ౮౭
- ఆయుధాని సమస్తాని దీపయంతీ మహోదయా ।
 అస్యదత్తై రథాఽన్యైశ్చ శోభమానా పరిచ్ఛదైః ॥ ౮౮
- సింహవాహన మూరుష్యా యుద్ధం నారాయణీ వ్యధాత్ ।
 తయా తే మహిష్ప్రఖ్యా దానవా వినిపాతితాః ॥ ౮౯
- చండికాసస్త్రశత్ర్యాం తు యథాకర్మ కృతం తయా ।
 తత్తైవ సమరం చక్రే మహిషాదిమదాపహమ్ ॥ ౯౦
- తత్ప్రత్వా దుష్కురం కర్మ లలితాం ప్రణనామ సా ।
 మూకాస్త్ర మస్మజ ద్విష్ట శ్శక్తిసేనాసు దానవః ॥ ౯౧
- మహావాగ్వాదినీనామ ససర్జాఽస్త్రం జగత్ప్రసూః ।
 విద్యారూపస్య వేదస్య తస్కరా నసురాధమాన్ ॥ ౯౨
- సర్జ తత్ర సమరే దుర్మదో భండదానవః ।

- దక్షహస్తాంగుష్ఠనఖా న్మహారాజ్యా స్సముత్థితః ॥ ౯౩
- మహామత్స్యకృతి శ్రీమా నాదినారాయణో విభుః ।
- తేన తే వేదహంతార స్సోమకాద్యా వినాశితాః ॥ ౯౪
- అర్ణవాస్త్రం మహావీణో ఖండదైత్యో రణేఽస్పృజత్ ।
- తత్రోద్దామపయఃపూరే శక్తిసైన్య మమజ్జత ॥ ౯౫
- అథ శ్రీలలితాదక్షహస్తతర్జునికానఖాత్ ।
- ఆదికూర్మ స్సముత్పన్నో యోజనాయుతవిస్తరః ॥ ౯౬
- ధృతా స్తేన మహాభోగకర్పరేణ ప్రణీయసా ।
- శక్తయో హర్ష మాపన్నా స్సముద్రాస్త్రభయం జహుః ॥
- త త్సాముద్రం చ భగవాం త్వలీలం సలిలం పపౌ ।
- హిరణ్యాక్షం మహాస్త్రంతు విచహా మష్టదానవః ॥ ౯౭
- తస్మా త్వహస్రశో జాతా హిరణ్యాక్షా గదాయుధాః ।
- తై ర్హన్యమానే శక్తీనాం సైన్యే సంత్రాసవిహ్వలే ౯౮
- ఇతస్తతః ప్రచలితే శిథిలే రణకర్మణి ।
- అథ శ్రీలలితాదక్షహస్తమధ్యాఙ్గుళీనఖాత్ ॥ ౧౦౦
- మహావరాహ స్సమభూ చ్ఛేతః కైలాససన్నిభః ।
- తేన వజ్రసమానేన ప్రోతేణాభివిదారితాః ॥ ౧౦౧
- కోటిశ స్తే హిరణ్యాక్షా మర్ద్యమానాః క్షయంగతాః ।
- అథ భండ స్త్వత్క్రోధా ద్భృకుటిం వితతాన హ ॥ ౧౦౨
- తస్య భృకుటితో జాతా హిరణ్యాః కోటిసంఖ్యకాః ।
- జ్వలదాదిత్యవద్దీప్తా దీప్తప్రహరణాశ్చ తే ॥ ౧౦౩

అమర్దయ ఇచ్ఛక్తిపై న్యం ప్రస్థాదం చాప్యసీడయన్ ।
 యః ప్రస్థాదోఽస్తి శక్తీనాం పరమానందలక్షణః ॥ ౧౦౪
 స ఏవ బాలనో భూత్వా హిరణ్యపరిపీడితః ।
 త్రిపురాం శరణం ప్రాప్త స్తేన రాజ్ఞీ కృపా మగాత్ ॥ ౧౦౫
 అథ శక్త్యానందరూపం ప్రస్థాదం పరిరక్షితుమ్ ।
 దక్షహస్తానామికాగ్రం ధునోతిస్మ జగత్ప్రసూః ॥ ౧౦౬
 తస్మా ధృతసటాజాలః ప్రజ్వలల్లోచనత్రయః ।
 సింహాస్యః పురుషాకారః కంఠస్యాఽఘో జనార్దనః ॥ ౧౦౭
 నఖాయుధః కాలరుద్రరూపీ ఘోరాష్ట్రహాసవాన్ ।
 సహస్రసంఖ్యదోర్దంఘో లలితాజ్ఞానుపాలకః ॥ ౧౦౮
 హిరణ్యకశిపూం త్వర్వా స్ఫుండభ్రుకుటిసంభవాన్ ।
 క్షణా ద్విదారయామాస నఖైః కులిశకర్కశైః ॥ ౧౦౯
 బలీంద్రాస్త్రం మహాఘోగం సర్వచైవతనాశనమ్ ।
 అముఞ్చ లలితాచేపీం ప్రతి భండమహాసురః ॥ ౧౧౦
 తదస్త్రదర్పనాశాయ వామనా శ్శతశోఽభన్ ।
 క్షణేక్షణే వర్ధమానాః పాశహస్తా మహాబలాః ॥ ౧౧౧
 బలీంద్రాస్త్రసముద్భూతా నృధ్నంతః పాశమండలైః ।
 దక్షహస్తకనిష్ఠాగ్రా జ్ఞాతాః కామేశయోషితః ॥ ౧౧౨
 మహాకాయా మహాత్సాహా స్తదస్త్రం సమనాశయన్ ।
 మౌహయాస్త్రం సమస్పృశ ద్భండదైత్యో రణాజరే ॥ ౧౧౩
 తస్మా త్వహస్రశో జాతా స్సహస్రాష్ట్రనకోటయః ।

అథ శ్రీత్రిపురావామహస్తాశ్చస్తనఖోజ్జితః ॥ ౧౧౪
 ప్రజ్వలద్భార్గవో రామ స్సక్రోధ సింహనాదవాన్ ।
 ధారయా మర్దయ స్నేతా న్ముతారస్య కఠోరయా ॥ ౧౧౫
 సహస్రాక్షనసంఘాతాంక్షణాదేవ వ్యనాశయత్ ।
 అథ కుద్ధో భండైత్యః క్రోధహుజ్జ్వల మాతనోత్ ॥ ౧౧౬
 తస్మా ధ్ధుజ్జ్వలతో జాత శ్చంద్రహాసకృపాణవాన్ ।
 సహస్రాక్షోహిణీరక్ష స్సేనయా పరివారితః ॥ ౧౧౭
 దశద్వయభుజః కూరో రావణాఖ్యో దశాననః ॥ ౧౧౮
 కనిష్ఠం కుంభకర్ణంచ మేఘనాదం చ నందనమ్ ।
 గృహీత్వా శక్తిసైన్యం త దతిదూర మమర్దయత్ ॥ ౧౧౯
 అథ శ్రీత్రిపురావామహస్తతర్జనికానఖాత్ ।
 కోదండరామ స్సమభూ ల్లక్ష్మణేన సమన్వితః ॥ ౧౨౦
 జటామకుటవా న్వల్క్లి బద్ధమాణీరపుష్కభూః ।
 నీలోత్పలదళశ్యామూ ధను ర్విష్ణూరయ న్ముహూః ॥ ౧౨౧
 నాశయామాస దివ్యాస్త్రైః శ్మణా ద్రాక్షససైనికమ్ ।
 మర్దయామాస పౌలస్త్యం కుంభకర్ణం చ సోదరమ్ ॥ ౧౨౨
 లక్ష్మణో మేఘనాదం చ మహావీర మనాశయత్ ।
 ద్వివిదాస్త్రం మహాభీమ మస్య ధృండదానవః ॥ ౧౨౩
 తస్మా దనేకశో జాతాఃకపయః పిష్ఠబోచనాః ।
 క్రోధేనాత్యంతతామ్రాస్యాః ప్రత్యేకం హనుమత్సమాః ॥
 వ్యనాశయం చ్ఛక్తిసైన్యం కూరక్రేంకారకారిణః ।

- అథ శ్రీత్రిపురావమహస్తమధ్యాక్షుభీనఖాత్ || ౧౨౪
 అవిర్భవ స్థలధరః క్రోధమద్యారుణేక్షణః ।
 నీలామృరపినద్ధాంగః కైలాసాచలనిర్మలః || ౧౨౫
 ద్వివిదాస్త్రసముద్భూతా స్కపిం త్సర్వా న్వనాశయత్ ।
 రాజాసురం నామ మహ త్సరర్థైస్త్రం స దానవః ।
 తస్మా దస్త్రా త్సముద్భూతా బహవో నృపదానవాః ।
 శిశుపాలో దంతవక్త్ర స్సాల్వః కాశీపతి స్తథా || ౧౨౬
 పౌండ్రో వాసుదేవశ్చ కుక్మీ హంసకడిమృకౌ ।
 శంఖరశ్చ ప్రలమృశ్చ తథా బాణాసురోఽపిచ || ౧౨౭
 కంస శ్చాఘరమల్లశ్చ ముష్టికోత్పలశేఖరా ।
 అరిష్టో ధేనుకః కేశీ కాళీయో యమశాస్త్రనా || ౧౨౮
 పూతనా శకట శైచివ తృణావర్తదయోఽసురాః ।
 అనేకై స్సహ సేనాభి రుత్థితా శ్శస్త్రపాణయః || ౧౨౯
 తా న్విनाశయితుం స్సర్వా న్వాసుదేవ స్సనాతనః ।
 శ్రీదేవీవామహస్తాబ్జానామికాసఖసమ్భవః || ౧౩౦
 చతుర్వ్యూహం సమా తేనే చత్వార స్తే తతోఽభవన్ ।
 వాసుదేవో ద్వితీయస్తు సంకర్ష ã ఇతి స్మృతః || ౧౩౧
 ప్రద్యుమ్న శ్చాఽనిరుద్ధశ్చ తే సర్వే ప్రోద్యదాయుధాః ।
 తా నశేషాన్దురాచారా న్భూమే ర్భారప్రపర్తకాః || ౧౩౨
 నాశయామాసు రుర్వీశవేషచ్ఛన్నా న్మహాసురాన్ ।
 అథ తేషు ప్రణట్టేషు సంక్రుద్ధో భండదానవః || ౧౩౩

ధర్మవిస్తావకం ఘోరం కల్యత్రం సమముంచత ।
 తతః కల్యత్రతో జాతా అంధ్రాః పుండ్రాశ్చ మూర్తిజాః ॥
 కిరాతా శృబరా హూణా యవనాః పాపవృత్తయః ।
 వేదవిస్తావకా ధర్మదోహిణిః ప్రాణిహింసకాః ॥ ౧౩౬
 వర్ణాశ్రమేషు సాంకర్యకారిణో మలినాంగకాః ।
 త్రిపురాశ్చ క్షపైన్యాని భూయో భూయో వ్యమర్షయన్ ॥ ౧౩౭
 అథ శ్రీలలితావామహ స్తవద్వైత్య భాస్వతః ।
 కనిష్ఠికానఖోద్భూతః కల్కిర్నామ జనార్దనః ॥ ౧౩౮
 అశ్వాయాధః ప్రదీప్తశ్రీ రట్టహాసం చకార హ ।
 తస్యైవ ధ్వనినా సర్వే వజ్రనిష్పేషబంధునా ॥ ౧౩౯
 కిరాతా మూర్ఛితా నేషు శ్చక్షయ శ్చాపి హర్షితాః ।
 దశావతారనాథా స్తే కృత్వేత్థం కర్మ దుష్కరం ॥ ౧౪౦
 లలితాంబాం నమస్కృత్య బద్ధాంబలిపుటా స్థితాః ।
 ప్రతికల్పం ధర్మరక్షాం కర్తుం మత్స్యాదిజన్మభిః ॥ ౧౪౧
 లలితాంబానియుక్తా స్తే వైకుంఠాయ ప్రతస్థిరే ।
 ఇత్థం సమస్తే వ్యప్తైషు నాశితేషు దురాశయః ॥ ౧౪౨
 మహామోహాస్త్ర మస్మిన్ చ్చక్తయ స్తేన మూర్ఛితాః ।
 శామ్భవాస్త్రం విస్మయ్యామాంబుమహామోహాస్త్ర మక్షిణోత్
 అస్త్రప్రత్యస్త్రధారాభి రిత్థం జాతే మహాహవే ।
 అస్తశైలం గభస్తీశో గంతు మారభతామరుణః ॥ ౧౪౩
 అథ నారాయణాస్త్రేణ సా దేవీ లలితాంబికా ।

- సర్వా స్వక్షోహిణీ స్తస్య భస్మసా దకరో ద్రణే॥ ౧౪౫
అథ పాశుపతాస్త్రేణ దీప్తకాలానలత్విషా ॥
- చత్వారింశ చ్చమూనాథా నృహారాక్షీ వ్యమర్దయత్ ॥ ౧౪౬
అథైకశేషం తం దుష్టం నిహతాశేషబాంధవం ।
- క్రోధేన ప్రవ్వలంతంచ జగద్విప్లవకారిణం॥ ౧౪౭
మహాసురం మహానత్వం భండం చండపరాక్రమం ॥
- మహాకామేశ్వరాస్త్రేణసహస్రాదిత్యవర్చసా ॥ ౧౪౮
గతాసు మకరో న్మాతా లలితాపరమేశ్వరీ ।
- తతస్తు ప్రోద్ధతజ్వాలైశ్శూన్యకంనామ పట్టణం ॥ ౧౪౯
సస్త్రీకం చ సబాలం చ సగోష్ఠధనధాన్యకం ।
- నిర్దగ్ధ మాసీ త్సహసా స్థలమాత్ర మశిష్యత ॥ ౧౫౦
భండస్య సంక్షయేణాఽసీ జ్యేష్ఠోక్యం హర్షనర్జితం ।
- విజయశ్రీయుతాం దేవీం దృష్ట్వా హర్షసమన్వితాః ॥ ౧౫౧
శక్తయో దధ్వను స్త్వాంభం భేరిమంగళకాహళీః ।
- అవాకిర స్పృష్పవృష్టీ న్దేహా హర్షసమన్వితాః ॥ ౧౫౨
దేవదుంధుభయో నేదు ర్వసు ర్వాసంతవాయవః ।
- దిశః ప్రసన్నతా మాసు ర్నభశ్చ విమలం తథా ॥ ౧౫౩
మంగళారాగ్నికం చక్రం దేవగంధర్వయోషితః ।
- నసృతు శ్చాస్పరశ్శ్రేష్ఠాః ఊర్వశీమేనకాదయః ॥ ౧౫౪
స్థవనం విదధు ర్హస్తా దేవగంధర్వకిన్నరాః ।
- స్మృత్వా స్మృత్వా మహారాక్ష్యో పౌరుషం తు చరాచరమ్ ॥

అభూ త్కంటకితం సర్వం కి మేత దితి సస్మితం ।
విశ్వావసుప్రభృతయో గంధర్వా స్సురగాయకాః ॥ ౧౫౬
తుంబురు ర్నారదశ్చైవ సాక్షాదేవ సరస్వతీ ।
జయమంగళపద్యాని పఠంతీ షటుగీతిభిః ॥

హర్ష సంపుల్లవదనా స్సురత్పులకభూషణాః ।
ముహూర్తయ జయేత్యేవ స్తువానా లలితేశ్వరీం ॥ ౧౫౭
హర్షణాంఽథా మదోన్మత్తాః ప్రనృత్యంతః పదేపదే ।
సప్తర్షయో వశిష్ఠాద్యా ఋగ్యజుస్సామరూపిభిః ॥ ౧౫౮
అధ్వర్యురూపై ర్యవైశ్చ వర్ధయంతో జయశ్రియం ।
హవిషేవ మహాపహ్నిశిఖా మత్యంతపావనీం ॥ ౧౬౦

ఆశీర్వాదేన మహతా వర్ధయామాసు రుత్తమాః ।
తై స్త్రియమానా లలితా వ్రీడానమ్రొకృతాననా ॥ ౧౬౧
భండాసురం వినిర్జిత్వ గంతు ముద్యోగ మాదధే ।
అథ సంవత్సరీదేసి చచాలాఽక్రే స్వసేనయా ॥ ౧౬౨
పాశాయుధసముత్పన్నా హయారూఢా స్వసేనయా ।
లోలాభిః కేతుమాలాభి రుల్లిఖంతీ ఘనాఘనమ్ ॥ ౧౬౩

వ్యచల త్పురతో దేవ్యా బహువిక్రమశాలినీ ।
పార్శ్వద్వయం సమాశ్రిత్య మహారాజ్ఞాః ప్రచేలతుః ॥ ౧౬౪
మంత్రీణీదండనాథే తే ఆరుహ్య రథపుంగవౌ ॥ ౧౬౫
ఇథం విధాయ సురకార్య మనింద్యరూపా

(శ్రీచక్రరాజరథమండలమండనశ్రీః ।

కామేశ్వరీ త్రిజగతాం జననీ బభాసే

విద్యోతమానవిభవా విజయశ్రియాఽధ్యా ॥ ౧౬౫

సైన్యం సమస్త మపి సంగరకర్మజ్ఞమ్
భండాసురప్రబలబాణ కృశానుతస్తమ్ ।

అస్తం గతే సవితరి ప్రథితప్రభావా
శ్రీదేవతా శిబిర మాత్మన ఆనినాయ ॥ ౧౬౬

యో భండదానవవధం లలితాంబ యేమం
క్షైస్తం సకృ త్పఠతి తస్య తపోధనేంద్ర !

నాశం ప్రయాంతి కదనాని ధృతాష్టసిద్ధే
ర్భుక్తిశ్చ ముక్తిరసి వర్తత ఏవ హస్తే ॥ ౧౬౮

ఇమం పవిత్రం లలితాపరాక్రమం
సమస్తపాపఘ్న మశేష సిద్ధిదమ్ ।

పఠంతి పుణ్యేషు దినేషు యే నరా భజంతి తే భాగ్య సమృద్ధి
ముత్తమామ్ ॥ ౧౬౯

ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్ణపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే భండాసురవధోనామ
చతుష్త్రింశోధ్యాయః

—O—

బ్రహ్మదికృతలలితాస్తుతిః

అగస్త్యః :-

అశ్వానన! మహాప్రాణ! శ్రుత మాఖ్యాన ముత్తమమ్ ।

విక్రమో లలితాదేవ్యా విశిష్టో వర్ణిత స్త్వయా ॥ ౧

చరితై రసమై ర్దేవ్యా సుప్రీతోఽస్మి హయానన !

శ్రుతా సా మహతీ శక్తి ర్మంత్రణీదండనాథయోః ॥ ౨

పశ్చాత్తి మకరో త్తత యుద్ధానంతర మంబికా !
చతుర్థదినశర్వర్యాం విభాతాయాం హయానన !

శ్రీహయగ్రీవః :—

శృణు కుంభభవ ప్రాజ్ఞ! యత్తయా జగదంబయా
పశ్చా దాచరితం కర్మ నిహతే భండదానవే ॥

శక్తీనా మఖిలం సైన్యం దైత్యయుద్ధశరార్దితమ్ ।
ముహు రాష్ట్రోడయామాస లోచనై రమృతాఘ్నైః ॥

లలితాపరమేశాన్యః కటాక్షామృతధారయా ।
జహు ద్యుద్ధపరిశ్రాంతిం శక్తయః ప్రీతమానసాః ॥

అస్మి న్నవసరే దేవా భండమర్దనతోషితాః ।

సర్వేఽపి సేవితం ప్రాప్తా బ్రహ్మవిష్ణుపురోగమాః ॥

బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ శక్రో దిక్పా స్తథైవ చ
ఆదిత్యా వసనో రుద్రా మరుత స్సాధ్యదేవతాః ॥

సిద్ధాః కింపురుషా యక్షా నిరృత్యాద్యా నిశాచరాః

ప్రస్లోదాద్యా మహాదైత్యా సర్వేఽప్యండనివాసిః

ఆగత్య తుష్టువుః ప్రీత్యా సింహాననమహేశ్వరీమ్ ॥

బ్రహ్మద్యాః :—

నమోనమస్తే జగదేకనాథే నమోనమశ్శ్రీత్రిపురాధి

నమోనమోభండమహాసురఘ్ని నమోస్తుకా మేశ్వరి

చింతామణే చింతితదానదక్షిణిం త్యేచిదాకారతర

చిత్రాంబరేచిత్రజగత్ప్రసూతే చిత్రాఖ్యనిత్యాభిగ

మోక్షప్రదే ముగ్ధశశాంజుచూడే ముగ్ధస్మితేమోహ

ముదేశ్వరీచర్చితరాజ్యతంత్రే ముద్రాప్రియేదేవి! నమోనమస్తే
 క్రూరాంధకధ్వంసినికోమలాంగి కోపేషుకాభీతను మాదధానే
 క్రోడాననాపాలితస్సైన్యచక్రే క్రోడీకృతాశేషదయే! నమస్తే ॥
 షడజ్జదేవీపరివారగుప్తే షడజ్జయుక్తశ్రుతివాక్యమృగ్యే !
 షట్సుక్రసంస్థేచషడూర్మిహంత్రీ షడ్భావరూపేలలితే! నమస్తే ॥
 కామేశ్వరీముఖ్యసంస్థనిత్యాకాంతాసనాంతే! కమలాయతాక్షి
 కామప్రదేకామినికామశంభోః కామ్యేకళానామధిపే! నమస్తే ॥
 దివ్యోఘసిద్ధాఘనరాఘరూపే దివ్యే దినాధీశసహస్రకాంతే !
 దేదీప్యమానే దయయాసనాథే దేవాదిదేవప్రమదేనమస్తే ॥
 సదాణిమాద్యప్తకసేవనీయే సదాశివాత్మోజ్జ్వలమచ్ఛవాసే !
 సౌమ్యే సదేకాయసపాదపూజ్యేసవిత్రి లోకస్య నమోనమస్తే!
 బ్రాహ్మీముఖై ర్మాతృగణై ర్నిషేవ్యే
 బ్రహ్మప్రియే బ్రాహ్మణ బంధహంత్రీ !
 బ్రహ్మమృతప్రసోతసి రాజహంసి బ్రహ్మేశ్వరి శ్రీలలితేనమస్తే!
 సంక్షోభిణీముఖ్యసమస్తముద్రాసంసేవితే సంసరణప్రహంత్రీ !
 సంసారలీలాకరిసారసాక్షి సదా నమస్తే లలితేఽధినాథే ॥
 నిత్యాకళాఽక్షశకేన కామాకర్షిణ్యధిశ్రీప్రథమేన సేవ్యే!
 నిత్యే నిరాతంకదయాప్రపంచే నీలాలకశ్రేణి నమోనమస్తే ॥
 అనంగపుష్పాదిభి రున్నదాభి రనంగదేవీభి రజస్రసేవ్యే !
 అభవ్యహంత్ర్యక్షరరాశిరూపే హతారివగ్ధే లలితే నమస్తే ॥
 సంక్షోభిణీముఖ్యచతుర్దశార్చిర్మాలావృతోదారమహాప్రదీపం!
 అత్మాన మాభిభ్రతి విభ్రమాఢ్యేశుభ్రాశయే శుద్ధప్రదేనమస్తే

ససర్వసిద్ధ్యాదికశక్తిబృందే సర్వజ్ఞవిజ్ఞాతపదారవిందే !
 సర్వాధికే సర్వగతే సమస్తసిద్ధిప్రదే శ్రీలలితే సమస్తే ॥ ౨౩
 సర్వజ్ఞతాయుక్ప్రధమాభి రస్యదేవీభి రప్యశ్రితచక్రభూమే !
 సర్వామరాకాంక్షితపూరయిత్రి! సర్వస్యలోకస్యసవిత్రి! పాహి
 వంద్యే వశిన్యాదికవాగ్విభూతివర్ధిష్ణుచక్రద్యుతివాహవాహే !
 బలాహకశ్యామకచే! వచోభే వరప్రదే సుందరి పాహివిశ్వమ్ ॥
 గాణాదిదివ్యాయుధసార్వభౌమే భండాసురానీక వనాంతదావే!
 ప్రత్యగ్రతేజోఽస్వలితాంబురాకే ప్రావల్యమానేపరితోనమస్తే॥
 కామేశివజేశిభగేశిరూపే! కల్యే కలే కాలవిలోపదక్షే! ।
 కథావశేషీకృతదైత్యసైన్యే! కామేశకాంతే కమలే నమస్తే ॥
 బిందుస్థితే బిందుకలైకరూపే బ్రహ్మస్మి కేబృంహితచిత్ప్రకాశే
 బృహత్కుచాభోగవిలోలహారే బృహత్ప్రభావే వరదేనమస్తే
 కామేశ్వరోత్సంగసదానివాసే కాలాత్మికే కందళితానుకమ్పే ।
 కల్పావసానోత్థితకాళిరూపే కామప్రదే కల్పలతే సమస్తే॥౨౪
 సర్వారుణే సాంద్రసుధాసునీతే సారంగశాఖాక్షి సరోజవక్త్రే
 సారస్యసారస్యసదైకభూమే సమస్తవిద్యేశ్వరి సన్నతిస్తే ॥ ౩౦
 తవ ప్రభావేనచిదగ్నిజాయా శ్శీశమ్భునాథప్రకటికృతాయాః
 భండాసురాద్యా సమరప్రచండా

హతా జగత్కంటకతాం ప్రయాతాః ॥ ౩౧౫

సవ్యాని సర్వాణి వపూంషి దేవి

త్వత్సాంద్రకారుణ్యసుధాస్లుతాని ।

త్వయా సమస్తం భువనం సహర్షం సంజీవితం సుందరిసభ్యలభ్యే॥

శ్రీశంభునాథస్య మహాశయస్యద్వితీయతేజఃప్రసరాత్మకోయః ।
 ఘోణాశ్రమే క్లృష్టతపా విరక్త స్సతీవియోగేన నిరస్తభోగః ॥
 తేనాదివంశే ధృతఃస్థలాభాం

కన్యా ముమాం యోజయితుం ప్రవృత్తాః ।
 వయం స్మరం ప్రేరితవంతపవ తస్యాంతికం ఘోరతపస్సితస్య ॥
 తేనాఽథ వైరాగ్యతపోవిఘాతక్రుద్ధేన లాలాటకృశానుదగ్ధః ॥
 భస్మావశేషో మదనస్తదాభూత్తతో హి భండాసురపషజాతః ॥
 తతో వథ స్తస్య దురాశయస్యకృతో భవత్వారణదుర్మదస్య ।
 అథాఽస్మదధేస్వతనుత్యజ స్త్వంకామస్యసంజీవనమాశుకుర్యాః
 ఇయంరతిర్భర్తృవియోగఖిన్నాఽధవ్యమత్యంతమభవ్యమాప్తా
 సున స్త్వదుత్పదితకామసంగా ద్భవిష్యతి శ్రీలల తేననాథా ॥
 త్వయాథస్మప్తేనమనోభవేనసంమోహితోపూర్వవదిందుషకాళిః
 చిరంకృతాత్యంతమహాసపర్యాంతాంపార్వతీంద్రాక్షరిణేష్యతీశః
 తయోశ్చసంగాద్భవితాకుమారసమస్తగీర్వాణచమూవినేతా ।
 తేనైవపరీణ రణే నిరస్య స్స తార్థకోనామ సురారిరాజః ॥
 యో భండదైత్యస్య దురాశయస్య

మిత్రం స లోకత్రయ ధూమకేతుః ।
 శ్రీకంఠపుష్కేణ రణే హతశ్చేత్స్పృణప్రతిష్ఠై వసదాభవేన్న ॥
 తస్మా త్వమంబత్రిపురేజనానామానందకంమన్మథవీరవర్యం ।
 ఉత్పాద్యరత్యావిధవాత్వదుఃఖమపాకురువ్యాకులకుంతలాయాః
 ఏమాత్వనాథాభవతీం ప్రపన్నాభర్తుఃప్రణాశేనకృశాంగయప్తిః ।
 సమస్కరోతి త్రిపురాధినాథే తదత్ర కారుణ్యకళాం నిధేహి ॥

శ్రీహయగ్రీవః :—

ఇథం స్తుత్వా మహేశానీం బ్రహ్మద్యా విబుధోత్తమాః ।
తాం రతిం దర్శయామాసు ర్మలినాం శోకభేదినీం ॥ ౪౩
సా పర్యశ్రుముఖీ ఘూర్ణకు స్తలా భూళిధూసరా ।
ననామ జగదమ్బయై వైధవ్యా త్యక్తభూషణా ॥ ౪౪

పునర్మదనప్రదుర్భావః

అథ తద్దర్శనోత్పన్నకారుణ్యా పరమేశ్వరీ ।
కాంతం కటాక్షయామాస కామేశ్వర మనిందితా ।
తతః కటాక్షా దుత్పన్న స్మయమానముఖామ్బుజః ।
పూర్వదేహాధికరుచి ర్మన్మథో మదమేదురః ॥ ౪౬
ద్విభుజ స్సర్వభూషాఢ్యః పుష్పేషుః పుండ్రకాయుకః ।
ఆనందయ స్కటాక్షేణ పూర్వజన్మప్రియాం రతిం ॥ ౪౭
అథ సా రతిదేవి చ మహత్యానందసాగరే ।
మజ్జంతీ నిజభర్తార మవలోక్య ముదం గతా ॥ ౪౮
స చ కందర్పవీరోఽపి నమస్కృత్య మహేశ్వరీం ।
వ్యజ్ఞాపయ దిదం వాక్యం భక్తినిర్భరమానసః ॥ ౪౯
య ద్దగ్ధ మిశనేత్రేణ వపు ర్గే లలితామ్బికే !
తత్త్వదీయకటాక్షస్య ప్రసాదా త్పున రాగతం । ౫౦
తవ పుత్రోఽస్మి దాసోఽస్మి క్వాపి కృత్యే నియుంక్ష్య మాం ।
ఇత్యుక్తా పరమేశానీ తమాహ మకరధ్వజం ॥ ౫౧

శ్రీదేవీ :—

గచ్ఛ వత్స మనోజన్మ సు భయం తవ విద్యతే ।
మత్ప్రసాదా జ్జగత్సర్వం మోహయాఽవ్యాహతాశుగః॥౫౨

త్వద్బాణపాతనా జ్ఞాతధైర్యవిష్ణవ ఈశ్వరః ।
పర్వతస్య సుతాం శౌరీం పరిణేష్యతి సత్వరం ॥ ౫౩

సహస్రకోటయః కామా మత్ప్రసాదా త్వదుద్భవాః ।
సర్వేషాం దేహ మావిశ్య దాస్యంతి రతి ముత్తమాం॥ ౫౪

మత్ప్రసాదేన వైరాగ్యా త్సంక్రుద్ధోఽపి స ఈశ్వరః ।
దేహదాహం విధాతుం తే న సమర్థో భవిష్యతి ॥ ౫౫

ప్రత్యుతాఽసౌ కాతరాత్మా త్వద్బాణహృతమానసః ।
స్వభార్యావిరహాఽశంకీ దేహస్వార్థం ప్రదాస్యతి॥ ౫౬

అద్యప్రభృతి కందర్ప! మత్ప్రసాదా సృహీయసః ।
అదృశ్యమూర్తి సుర్వేషాం ప్రాణినాం భవ మోహకః॥ ౫౭

త్వన్నిందాం యే కరిష్యంతి త్వయి వా విముఖాశయాః ।
అవశ్యం స్త్రీబలైవ స్యా త్తేషాం జన్మని జన్మని ॥ ౫౮

యే పాపిస్తా దురాత్మానో మద్భక్తద్రోహిణశ్చ యే ।
తా నగమ్యాసు నారీషు పాతయిత్వా వినాశయ ॥ ౫౯

యేషాం మదీయపూజాసు మద్భక్తేష్వాదృతం మనః ।
తేషాం కామసుఖం సర్వం సమ్పాదయ సమీప్సితం ॥ ౬౦

ఇతి శ్రీలలితాదేవ్యా కృతాజ్ఞావచన స్మరః ।
తథేతి శిరసా బిభ్ర దంజలిం నిర్యయా స్మరః ॥ ౬౧

తస్యాఽనంగస్య సర్వభ్యో రోమకూపేభ్య ఉఞ్చితాః ।
బహవ శ్శృభనాకారా మదనా విశ్వమోహనాః ॥ ౬౨

- తై ర్విమోహ్యా సమస్తంచ జగచ్చక్రం మనోభవః ।
పున స్థానాన్వాశ్రమం ప్రాప చంద్రమాశే ర్ద్విగీషయా ॥ ౬౪
- వసంతేన చ మిత్రేణ సేనాన్యా శీతరోచిషా ।
రాగేణ పీఠమద్దేన మందానిలరథేనచ ॥ ౬౫
- పుంస్కోకిలగళస్వానకాహళీభిశ్చ సంయుతః ।
శృంగారవీర్యసంపన్నో రత్యాలింగితవిగ్రహః । ౬౬
- జైత్రం శరాసనం ధూన్వ స్ప్రవీరాణాం పురోగమః ।
తపోనిష్ఠం చంద్రమకాళిం తాడయామాస సాయకైః ॥ ౬౭
- అథ కందర్పబాణౌఘై స్తాడిత శ్చంద్రశేఖరః ।
దూరీచకార వైరాగ్యం తప స్తత్వాజ దుష్కరం ॥ ౬౮
- నియమా నఖలాం స్త్యక్త్వా ధ్వజధైర్య శ్శివః కృతః ।
తామేవ పార్వతీం ధ్యాత్వా భూయోభూయ స్స్మరాతురః ॥
- నిశశ్వాస వహం త్సర్వం పాండురం గండమండలం ।
బాష్పాయమాణో విరహసంతప్తో ధైర్యవిస్లవాత్ ॥ ౭౦
- భూయోభూయో గిరిసుతాం పూర్వదృష్టా మనుస్మరన్ ।
అనంగబాణదహనై స్తప్త్యమానస్య శూలినః ॥ ౭౧
- స చంద్రరేఖా నో గంగా దేహతాపచ్ఛిదేభవత్ ।
నందిభృంగిమహాకాశప్రముఖై ర్గణమండలైః ॥ ౭౨
- ఆహృతే పుష్పశయనే విలులోఠ ముహుర్ముహుః ।
నందినో హస్త మాలమ్భ్య పుష్పతలృప్తరా త్పునః ॥ ౭౩
- పుష్పతలృప్తరం గత్వా వ్యవేష్టత ముహుర్ముహుః ।
స పుష్పశయనే నేందుఖండనిర్గళితామృతే ॥ ౭౪

న హిమానీవయసి వా నిర్వృత స్తద్వపుర్వరః ।
 స తనో రతనుజ్వాలాం శమయిష్య న్మహుర్మహుః ॥ ౭౫
 శిలీభూతాం హిమపయఃపట్టా నధ్యవస చ్చివః ।
 భూయ శ్వైలనుతారూపం చిత్రపట్టే నఖై స్త్రిఖన్ ॥
 తదాలోకనతో దూర మనంగార్తి మవర్ధయత్ ।
 తా మాలిఖ్య హియా నమ్రా మీక్షమాణాం కటాక్షతః ॥
 తం చిత్రపట మంగేషు రోమహర్షి షు చాక్షిపత్ ॥
 చింతాసంగేన మహతా మహత్యా రతిసమ్పదా ॥ ౭౬
 భూయసా స్మరతాపేన వివృధే విషమేక్షణః ।
 తామేవ సర్వతః పశ్యం స్తస్యామేవ మనోఽదిశత్ ॥ ౭౭
 తయైవ సల్లపం త్సార్థ మున్నాదేనోపపన్నయా ।
 తస్మయీభూతహృదయ స్తచ్చింత స్తత్పురాయణః ॥ ౭౮
 తత్కథాసుధయా నీతసమస్తరజనీదినః ।
 తచ్ఛీలవర్ణసవ్యగ్ర స్తద్రూపాలోకనోత్సుకః ॥ ౭౯
 తచ్చారుభోగసంకల్పమాలాకరణమాలికః ।
 తస్మయత్వ మనుప్రాప్త స్తతాపాఽతితరాం శివః ॥ ౮౦
 ఇమాం మనోభవరుజా మచికిత్స్యాం స ధూర్జటిః ।
 అవలోక్య వివాహాయ భృశ ముద్యమవా నభూత్ ॥ ౮౧
 ఇత్థం విమోహ్యా తం దేవం కందర్పో లలితాఙ్గయా ।
 అథ తాం పర్వతనుతా మాశుగై రభ్యతాడయత్ ॥ ౮౨
 ప్రభూతవిరహజ్వాలామలివై శ్వసితానిలైః ।
 శుష్యమాణాధరదళా భృశం ఘండుకపోలభాః ॥ ౮౩

నాఽహారే శయనే నైవ స స్వాపే ధృతి మిచ్ఛతి ।
 సఖిసహస్రరచితై ర్నిత్యం శీతోపచారకైః ॥ ౮౬
 పునఃపున స్తప్యమానా పునరేవచ విహ్వలా ।
 స జగామ రుజాశాంతిం మన్మథాగ్నే ర్మహీయసః ॥ ౮౭
 స నిద్రాం పార్వతీ భేజే విరహేణోపతాపితా ।
 స్వతనో స్తానవేనాఽసౌ పితుః భేద మవర్థయత్ ॥ ౮౮
 అవతీకారపరుషం విరహం దుహితు శ్శివే ।
 అమలోక్య స శైలేంద్రో మహద్దుఃఖ మవాప్తవాన్ ॥ ౮౯
 భద్రే! త్వం తపసా దేవం తోషయిత్వా మహేశ్వరమ్ ।
 భర్తారం తం సమృచ్ఛేతి పిత్రా సంప్రేరితా తదా ॥ ౯౦
 హిమవచ్ఛైలశిఖరే గౌరీశిఖరనామని ।
 చకార పతిలాభాయ పార్వతీ దుష్కరం తపః ॥ ౯౧
 శిశిరేషు జలావాసా గ్రీష్మే పశ్చాన్నిమధ్యగా ।
 అర్కే నివిష్టదృష్టిశ్చ సుఖూరం తప ఆస్థితా ॥ ౯౨
 తేనైవ తపసా తుష్ట సాన్నిధ్యం దత్తవా శ్శివః ।
 అగ్నేచకార తాం భార్యాం నైవాహికవిధానతః ॥ ౯౩
 అథ ప్రాలేయశైలేంద్రదత్తాం తాం సలినేక్షణామ్ ।
 సప్తర్షి ద్వారతః పూర్వం ప్రార్థితా ముదవోధ సః ॥ ౯౪
 తయాచ రమమాణోఽసౌ బహుకాలం మహేశ్వరః ।
 ఓషధిప్రస్థనగరే శ్వశురస్య గృహే వసన్ ॥ ౯౫
 పునః కైలాస మాగత్య సమస్తైః ప్రమథైః స్సహ ।
 పార్వతీ మానినాయాఽద్రినాథస్య ప్రియ మావహాన్ ॥ ౯౬

రమమాణ స్తయా సార్థం కైలాసే మందరే తథా ।
వింధ్యాద్రా హేమశైలేచ మలయే పారియాత్రకే ॥ ౯౭

నానావిధేషు స్థానేషు రతిం ప్రాప మహేశ్వరః ।
అథ తస్యాం ససంజ్ఞోగం వీర్యం సా సోఘమక్షమా ॥ ౯౮

భు వ్యత్యజ త్సాపి వహ్నా కృత్తికాసు స చాక్షిపత్ ।
తాశ్చ గంగాజలేఽముచ్చిం త్సాచ స్వశరకాననే ॥ ౯౯

అత్రోద్భూతో మహావీరో మహాసేన ఘ్నడాననః ।
గజయా చాఽంతికం నీతో ధూర్జటే ర్వృద్ధి మాగమత్ ॥

స వర్ధమానో దివసే దివసే తీవ్రవిక్రమః ।
శిక్షితో నిజతాతేన సర్వా విద్యా అవాప్తవాన్ ॥ ౧౦౦

అథ తాతకృతానుష్ఠ సుసరసైన్యపతి రభవత్ ।
తారకం మారయామాస సమస్తై స్సహ దాననైః ॥ ౧౦౧

పున స్తారకదైత్యేంద్రవధసంతోషశాలినా ।
శక్రేణ దత్తాం స గుహా దేవసేనా ముపాయత ॥ ౧౦౨

సా శక్రతనయా దేవసేనా నామ్ని యశస్వినీ ।
ఆసాద్య రమణం స్కంద మానందం భృశ మాదధౌ ॥ ౧౦౩

ఇత్థం సమ్మోహితాశేషవిశ్వచక్రో మనోభవః ।
దేవకార్యం సుసమ్పాద్య జగామ శ్రీపురం పునః ॥ ౧౦౪

యత్ర శ్రీనగరే పుణ్యే లలితాపరమేశ్వరీ ।
వర్తతే జగతా మృద్యై తత్ర తాం సేవితుం యయా ॥ ౧౦౫

ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్డీపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
హయగ్రీవాగస్త్య సంవాదే మదనపునర్భవో
నామపంచతంత్రోద్ధ్యాయః

శ్రీనగర నిర్మాణమ్

అగస్త్యః :-

కిమిదం శ్రీపురం నామ కేన రూపేణ వర్తతే ।

కేన వా నిర్మితం పూర్వం తత్సర్వం వినివేదయ ॥ ౧

కియ త్ప్రమాణం కిం వర్ణం కథయస్వ మమ ప్రభో ।

త్వమేవ సర్వసం దేహపఙ్కశోపణభాస్కరః ॥ ౨

శ్రీహయగ్రీవః :-

యథా చక్రరథం ప్రాప్య పూర్వోక్తై ర్లక్షణై ర్యుతమ్ ।

మహాయాగానలోత్పన్నా లలితా పరమేశ్వరీ ॥ ౩

వ్యజ్ఞప్త భండనామాన మసురం లోకకంటకమ్ ।

తదా దేవా మహేంద్రాద్యా స్సంతోషం బహు భేజిరే ॥ ౪

అథ కామశివస్యాపి లలితాయాశ్చ సుందరమ్ ।

నిత్యోపభోగసేవార్థం మందిరం కర్తు మాత్సుకాః ॥ ౫

కుమారా లలితాదేవ్యా బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః ।

వర్ధకిం విశ్వకర్మాణం సురాణాం శిల్పికోవిదమ్ ॥ ౬

అసురాణాం శిల్పినంచ మయం మాయావిచక్షణమ్ ।

ఆహూయ కృతసత్కారా ఊచిరే లలితాష్టయా ॥ ౭

కారణపురుషాః :-

భో! విశ్వకర్మజ్ఞిల్పష్ఠి! భోభో! మయ! మహోదయ ।

భవంతౌ సర్వశాస్త్రజ్ఞౌ ఘటనామార్గకోవిదౌ ॥ ౮

సంకల్పమాత్రేణ మహాశిల్పకల్పవిశారదౌ ।

యువాభ్యాం లలితాదేవ్యా నిత్యజ్ఞానమహోదధేః ॥ ౯

షోడశక్షేత్రమధ్యేషు తక్షేత్రసమసంఖ్యయా ।
 కర్తవ్యా శ్రీనిగర్వో హి నానారత్నై రలఙ్కృతాః ॥ ౧౦
 యత్ర షోడశధా భిన్నా లలితా పరమేశ్వరీ ।
 విశ్వత్రాణాయ సతతం నివాసం రచయిష్యతి ॥ ౧౧
 అస్మాకం హి ప్రియ మిదం మరుతా మపిచ ప్రియమ్ ।
 సర్వలోకప్రియ మిదం తస్మా న్నైవ విలంబ్యతామ్ ॥ ౧౨
 ఇతి కారణదేవానాం వచనం తన్నిశమ్య తే ।
 విశ్వకర్మమయా నత్వా వ్యభాషేతాం తథాస్త్వితీ ॥ ౧౩
 పున ర్నత్వా పృథ్వివంతా వేతా న్కారణపూరుషాన్ ।
 కేషు క్షేత్రేషు కర్తవ్యా శ్రీనిగర్వో మహోదయాః ॥ ౧౪
 బ్రహ్మద్యాః పరిపృష్టా స్తే ప్రోచు స్తా శిల్పినౌ పునః ।
 క్షేత్రాణాం ప్రవిభాగం తు కల్పయంతౌ యథోచితమ్ ॥ ౧౫
 కారణపురుషాః :-

ప్రథమం మేరుప్రృథేచ నిషధేచ మహీధరే ॥ ౧౫౫
 హేమకూటే హిమగిరౌ పశ్చిమే గంధమాదనే ।
 నీలమేషేచ శృంగేభ్యో మహేంద్రేచ మహాగిరౌ ॥ ౧౬
 క్షేత్రాణి వా నవైతాని భౌమాని విదితాన్యథ ।
 ఔదకాని తు సప్తైవ ప్రోక్తాన్యఖిలసింధుషు ॥ ౧౭
 లవణాబ్ధీషు సారాబ్ధిసురాబ్ధిషు తసాగరాః ।
 దధిసింధుః క్షీరసింధు ర్జలసింధు శ్చ సప్తమః ॥ ౧౮
 పూర్వోక్తా నవైతేలేంద్రాః పశ్చాత్సప్తచ సింధవః ।
 ఆహత్య షోడశక్షేత్రాణ్యంబాశ్రీపురస్కన్తయే ॥ ౨౦

- ఏషు దివ్యాని వేశ్మాని లలితాయా మహాజనః ।
 సృజేతాం దివ్యఘటనాపండితౌ శిల్పినౌ యువామ్ ॥ ౨౦
 ఏషు క్షేత్రేషు క్లప్తానాం శ్రీదేవీశ్రీమహాపురామ్ ।
 నామాని నిత్యానామైవ ప్రథితాని స సంశయః ॥ ౨౧
 సా హి నిత్యాస్వరూపేణ కాలవ్యాప్తికరీ పరా ।
 సర్వం కలయతే దేవీ కలనాకలయా జగత్ ॥ ౨౨
 నిత్యా యాశ్చ మహారాజ్ఞీ నిత్యా యా చ స తద్భిదా ।
 అత స్తదీయనామ్నాతు స్వనామ్నాం ప్రధనం పురామ్ ॥
 కామేశ్వరీపురీచైవ భగమాలాపురీ తథా ।
 నిత్యక్లిన్నాపురీత్యాదినామాని ప్రథితా న్యలమ్ ॥ ౨౩
 తతో నామాని వర్ణస్య యోగ్యే పుణ్యతరే దినే !
 మహాశిల్పప్రకారేణ పురీ రచయతాం శుభాః ॥ ౨౪
 ఇతి కారణకృత్యేంద్రై బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరైః ।
 ప్రోక్తా తౌ శ్రీపురీ స్తేషు తేషు క్షేత్రేషు చక్రతుః ॥ ౨౫
 అథ శ్రీపురవిస్తారం పురాధిష్ఠాన దేవతాః ।
 కథయా మ్యవధారైవ లోపాముద్రాపతే! శృణు ॥ ౨౬
 యో మేరు రఘలాధార స్తుభ్ధ స్సాహస్రయోజనః ।
 చతుర్దశజగచ్ఛక్రసంప్రేతనిజవిగ్రహాః ॥ ౨౭
 తస్య శృంగాణి చత్వారి శక్రవైరృతివాయుషు ।
 మధ్యే స్థలేచ జాతాని ప్రోచ్ఛాయ స్తేషు కథ్యతే ॥ ౨౮
 పూర్వోక్తశృంగత్రితయం శతయోజన మున్నతమ్ ।
 శతయోజనవిస్తారం తేషు లోకా స్త్రయో మతాః ॥ ౨౯

బ్రహ్మలోకో విష్ణులోక శివలోక స్తథైవచ ।

ఏతేషాం గృహవిన్యాసా న్వక్ష్యామ్యవసరాంతరే ॥ 3౨

మధ్యస్థితస్య శృంగస్య విస్తారం చోచ్చ్రయం శృణు ।

చతుశ్శతం యోజనానా ముచ్చితం విస్తృతం తథా ॥ 33

తత్రైవ శృంగే మహతి శిల్పిభ్యాం శ్రీపురం కృతమ్ ।

చతుశ్శతం యోజనానాం విస్తృతం కుంభసంభవ ! 3౪

తత్రతాయం ప్రవిభాగస్తే ప్రవివిచ్య ప్రదృశ్యతే ।

ప్రకారః ప్రథమః ప్రోక్తః కాలాయనవినిర్మితః ॥ 3౫

మట్టతాధికసాహస్రయోజనాయతవేష్టనః ॥

చతుర్దిక్షు ద్వారయుత శ్చతుర్వ్యోజన ముచ్చితః ॥ 3౬

సాలమూలసరీణాహో యోజనాయత మభివ !

సాలాగ్రస్య తు గవ్యూతే రథం నాతాయసంపృథక్ ॥ 3౭

సాలద్వారస్య చొన్నత్య మేకయోజన మాశ్రితమ్ ।

ద్వారే, న్వారే, కవాటే ద్వే గవ్యూత్యర్థప్రవిస్తరే ॥ 3౮

ఏకయోజన మున్నమే కాలాయనవినిర్మితే ।

ఉభయో రగ్గళద్వంద్వ మున్నక్రోశసమాయతమ్ ॥ 3౯

ఏవం చతుర్న్వ న్వారేషు సదృశం పరికీర్తితమ్ ।

గోపురస్య తు సంస్థానం కథయే కుంభసంభవ ! ౪౦

పూర్వోక్తస్య తు సాలస్య మూలే యోజనసమ్మితే ।

పార్శ్వద్వయే యోజనే ద్వే ద్వే సమాదాయ నిర్మితమ్ ॥

విస్తార మపి తావంతం సంప్రాప్త్యాగర్భితమ్ ।

పార్శ్వద్వయద్వియోజన్య ముధ్యే సాలస్య యోజనమ్ ॥

మేళయిత్వా పశ్చ సఖ్యాయోజనం విస్తృతం మతమ్ ।
 ద్వారపార్శ్వద్వయేనైవ క్రోశే ద్వాక్రోశయుగ్మతః ॥
 మేళయిత్వా పశ్చసంఖ్యాయోజనాదూర మాయతమ్ ।
 ఏవం ప్రకారత స్తత్ర గోపురం రచితం మునే ॥
 తస్మాద్గోపురమూలస్య వేష్టో వింశతియోజనః ।
 ఉపవ్యపరి వేష్టస్య హాస ఏవ ప్రకీర్త్యతే ॥
 గోపురస్యోన్నతిః ప్రోక్తా పశ్చవింశతియోజనా ।
 యోజనే యోజనే ద్వారం సకవాటం మనోహరమ్ ॥
 భూమికా శ్చాపి తావంత్యో యథోర్ధ్వహాససంయుతాః
 గోపురాగ్రస్య విస్తారో యోజనామాత్ర మాశ్రితః ॥
 ఆయామోపి చ తావా వై తత్ర త్రిమకుటం స్మృతమ్
 మకుటస్య తు విస్తారః క్రోశమాత్రో ఘటోద్భవ ॥
 క్రోశద్వయసమున్నమో హాసో గోపురవ స్మృనే !
 మకుట స్యాంతరక్షోణీ క్రోశార్ధేన చ సమ్మితా ॥
 మకుటాః పశ్చిమప్రాచ్యా దక్షిణద్వారగోపురే ।
 దక్షిణేత్తరా స్తు మకుటాః పశ్చిమద్వారగోపురే ॥
 దక్షిణద్వారవ త్రోప్తేక్తా ఉత్తరద్వ్యాకిరీటకాః ।
 పశ్చిమద్వారవ త్పూర్వద్వారే మకుటకల్పనమ్ ॥
 కాలాయసస్య సాలస్యాం తరే మారుతయోజనే ।
 అంతరే కాంస్యసాల స్స్య త్పూర్వవ ద్గోపురాన్నితః ॥
 సాలమూలప్రమాణం చ పూర్వవ త్పరికీర్తితం !
 కాంస్యసాలోఽపి పూర్వాదిదిక్షు ద్వారసమన్నితః ॥

- ద్వారే ద్వారే గోపురాణి పూర్వలక్షణభాంజి చ ।
కాలాయసస్య కాంస్యస్య యోఽస్తద్దేశ స్సమంతతః ॥౫౪
- నానావృక్షమహోద్యానం తత్రోష్ణిక్తం కుంభసంభవ !
ఉద్భిజ్జాలం యావదస్తి తత్సర్వం తత్ర వర్తతే ॥ ౫౫
- పరస్పహస్రా స్తరవ స్సదా పుష్పాస్సదా ఫలాః ।
ఏలా లవంగా స్తక్కిలా స్తథా కర్పూరశాఖనః ॥ ౫౬
- పీలవః కాకతుండాశ్చ సలకా శ్చాసనా స్తథా ।
కాంచనారాశ్చ లికుచాః పససా భింజుశా స్తథా ॥ ౫౭
- పాటలాశ్చ ఫలిన్యశ్చ జటిలా జఘనేఫలాః ।
గణికాశ్చ కురండాశ్చ బంధుజీవాశ్చ దాడిమాః ॥ ౫౮
- అశ్వకణ్ణా హస్తికణ్ణా శ్చాంపేయాః కనకద్రుమాః ।
యూధికా స్తాలవర్ణ్య శ్చ లాంగల్యశ్చ సదాఫలాః ॥ ౫౯
- తాలా స్తమాలా హింశాలాః ఖర్జూరా శ్శరబర్బురాః ।
ఇక్షువః క్షీరిణ శ్చైవ శ్లేష్మాతకవిభీతకాః ॥ ౬౦
- హరీతక్య స్త్వవాకుప్పిష్ఠ్యో ఘోంటాల్య స్వస్థిపుష్పికాః ।
భల్లతకాశ్చ ఖదిరా శ్శాకోటా శ్చండనద్రుమాః ॥ ౬౧
- కాలాగురుద్రుమాః కాలస్కంధా శ్చింఛా ధవా స్తథా ।
ఉదుంబరా స్తథాశ్వత్థా శ్శమీవృక్షా ధ్రువద్రుమాః ॥ ౬౨
- రుచకాః కుటజా శ్చైవేతేయ మాద్యా స్సహస్రశః ।
నానాఋతుసమావిష్టా దేవ్యా శ్శృంగారహేతవః ॥ ౬౩
- నానావృక్షమహోద్యానే వర్తంతే వరశాఖనః ।
కాంస్యసాలస్యాంతరాథే సస్థయోజనమారతః ॥ ౬౪

- చతురశ్ర స్త్రామసాల సింధుయోజన మున్నతః ।
అనయో రంతరక్షోణీ ప్రోక్తా కల్పకవాటికా ॥ ౬౫
- కర్పూరమజ్జభి శ్చాదురత్నబీజసమన్వితైః ।
కాంచనత్వక్సురుచిరైః ఫలై స్తైః ఫలితద్రుమాః ॥
చీనాంబరాణి దివ్యాని ప్రవాళాన్యపి శాళిషు ।
అమృతం స్యా న్మధురసః పుష్పాణి చ విభూషణం ॥ ౬౭
- ఈదృశా బహవ స్తత్ర కల్పవృక్షాః ప్రకీర్తితాః ।
ఏషా కక్ష్యా ద్వితీయా స్యా త్కల్పవాటితి నామతః ॥ ౬౮
- తామ్రసాలస్యాంతరాళే సీససాలః ప్రకీర్తితః ।
అనయో రుభయో స్తిర్యగ్దేశ సస్య త్సప్తయోజనః ॥ ౬౯
- తత్ర సంతానవాటి స్యా త్కల్పవాటిసమాకృతిః ।
సీససాలస్యాంతరాళే సప్తయోజన దూరతః ॥ ౭౦
- ఆరకూటమయ స్సాలః పూర్వసాలసమాకృతిః ।
తయో ర్మధ్యమహీ ప్రోక్తా హరిచందనవాటికా ॥ ౭౧
- కల్పవాటిసమాకారా ఫలవృష్టసమాకులా ।
ఏషు సర్వేషు సాలేషు పూర్వవ ద్ద్వారకల్పనం ॥ ౭౨
- పూర్వవ ద్గోపురాణాంచ మకుటానాంచ కల్పనం ।
గోపురద్వార క్షుప్తిశ్చ ద్వారేద్వారే చ సమృత్తిః ॥ ౭౩
- ఆరకూటస్యాంతరాళే సప్తయోజనదూరతః ।
పంచలోహమయ స్సాలః పూర్వసాలసమాకృతిః ॥ ౭౪
- తయో ర్మధ్యమహీ ప్రోక్తా మందారద్రుమవాటికా ।
పంచలోహ స్యాంతరాళే సప్తయోజనదూరతః ॥ ౭౫

- కౌప్యసాలస్తు సంప్రోక్తః పూర్వోక్తై ర్నక్షతై ర్వృతః ।
తయో గృధ్యమహీ ప్రోక్తా పారిజాతద్రువాటికా ॥ 2౬
- దివ్యామోదమసంపూర్ణా ఫలపుష్పభరోజ్వలా ।
కౌప్యసాలస్యాంతరాళే సస్తయోజనదూరతః ॥ 22
- హేమసాలః ప్రకథితః పూర్వవ ద్వారశోభితః ।
తయో గృధ్యమహీ ప్రోక్తా కదంబతరువాటికా ॥ 2౮
- తత్ర దివ్యా నీపవృక్షా యోజనద్వయమున్నతాః ।
సదైవ మదిరాస్పందమేదురప్రసవోజ్వలాః ॥ ౨౯
- యేభ్యః కాదంబరీ నామ యోగినీ భోగదాయినీ ।
విశిష్టా మదిరోత్పన్నా మంత్రిణ్యా ససత్తతం ప్రియా ॥ ౩౦
- తే నీపవృక్షా స్సుచ్ఛాయా వకుళాః పల్లవాకులాః ।
ఆమోదలోలభృంగాళిర్ముక్తారైః పూరితోదరాః ॥ ౩౧
- తత్రైవ మంత్రినాథాయా మందిరం సుమనోహరం ।
కదంబవనవాట్కాస్తు వినిక్షు జ్వలనాదితః ॥ ౩౨
- చత్వారి మందిరాణ్యుచ్చైః కల్పితా న్యాదిశిల్పినా ।
ఏకైకస్య తు గేహస్య విస్తారః పంచయోజనం ॥ ౩౩
- పంచయోజన మాయామ స్సప్తావరణతాస్థితిః ।
ఏవ మస్య ద్విదిక్షు స్యా త్సర్వత్ర ప్రియకద్రుమాః ॥ ౩౪
- నివాసనగరీ సేయం శ్యామాయాః పరికీర్తితా ।
సేవార్థనగరీ త్వన్యా మహోపద్మాటనీస్థతే ॥ ౩౫
- యద్యత్రైవ గృహం తస్యా బహుయోజనదూరతః ।
శ్రీదేవ్యా నిత్యసేవా తు మంత్రిణ్యా న ఘటిష్యతే ॥ ౩౬

అంతశ్చింతామణిగృహోపాంతేషు భవనం కృతమ్ ।
 తస్యా శ్రీమంత్రినాథాయా స్సురత్వప్త్యా మయేన ॥
 శ్రీపురే ముద్రిణీదేవ్యా మద్విరస్య గుణా నృహూన్
 వర్ణయిష్యతి కో నామ యది జిహ్వోసహస్రవాన్ ॥
 కాదమ్బరీసుధాతామనయనాః కలవీణయా ।

గాయస్త్య స్తత్ర ఫేలన్తి మాన్యా మాతజ్జకస్యకాః ।
 అగస్త్యః :-

మాతజ్ఞో నామ కః ప్రోక్షః కస్య కన్యాః కథం చ ల
 సేవస్తే మన్తినాథాం తాం సదా మధుమదాలసాః

శ్రీహయగ్రీవః :-

మతజ్ఞో నామ తపసా మేకరాశి స్తపోధనః ।

మహాప్రభాపసమ్పన్నో జగత్సర్వనలమ్బటః ॥

తపశ్శక్త్యా తీవ్రయా చ సర్వత్రాఽజ్ఞాప్రవర్తకః ।

తస్య పుత్రస్తు మాతజ్ఞో ముద్రిణీం మన్తినాయికామ్

ఘోరై స్తపోభి రత్యర్థం పూజయామాస ధీరధీః ।

మతజ్ఞమునిపుత్రేణ సుచిరం సముపాసితా ॥

మన్తినీ కృతసాన్నిధ్యా వృణీష్వ వర మిత్యశాత్ ।

సోఽపి సర్వమునిశ్రేష్ఠో మాతజ్ఞ స్తపసాంనిధిః ॥

ఉవాచ తాం సమాదత్తసాన్నిధ్యాం శ్యామలామ్భికా

మాతజ్ఞమునిః ॥

దేవి త్వత్స్మృతిమాత్రేణ మమ సర్వాశ్చ సిద్ధయః ॥

జాతా ఏవాఽణిమాద్యా స్తా సర్వా అన్యా విభూతాః

ప్రాపణీయం న మే కింఞ్చ దస్యమ్భ! భువనత్రయే ॥ ౯౬
 సర్వతః ప్రాప్తకామస్య భవత్యా శ్చరణస్మృతేః ।
 తథాపి తవసాన్నిధ్య మిదం నో నిష్ఫలం భవేత్ ॥ ౯౭
 ఏకం వరం ప్రార్థయేహం తం వరం పూరయామిభ్యుకే ! ।
 పూర్వం హిమవతా సార్థం సౌహార్దపరిహాసవాన్ ॥ ౯౮
 క్రీడా మతనవం వాక్యై స్తత తేన ప్రగల్భితమ్ ।
 అహం గౌరీగురు రితి శ్లాఘా మాత్మని తేనివాన్ ॥ ౯౯
 తద్భాగ్యం మమ నై వాభూ ద్యత స్తతాఽధికో గుణః ।
 ఉభయో గ్గుణసామ్యే తు మిత్రయో రధికే గుణే ॥ ౧౦౦

మాతజ్జకన్యాజననమ్.

ఏకస్య కారణా జ్ఞాతే తత్రాఽన్యస్య స్పృహ భవేత్ ।
 గౌరీగురుత్వశ్లాఘార్థం ప్రాప్తకామోఽప్యహం తపః ॥ ౧౦౧
 కృతవా నృన్ప్రిణీనాథే ! త త్త్వం మత్తనయా భవ ।
 యతో మన్నామ విఖ్యాతా భవిష్యతి న సంశయః ॥ ౧౦౨
 ఇత్యుక్తం వచనం శ్రుత్వా మాతజ్జస్య మహామునేః ।
 తథాస్త్వితీ తిరోధత్త స చ ప్రీతోఽభవ న్మునిః ॥ ౧౦౩
 మాతజ్జస్య మహార్షేస్తు పత్యాస్య స్సప్నే తదా తదా ।
 తాపిఞ్చుమజ్జరీ మేకాం దదౌ కర్ణావతంసతః ॥ ౧౦౪
 తత్స్వప్నస్య ప్రభావేన మాతజ్జస్య సధర్మిణీ ।
 నామ్నా సిద్ధిమతీ గర్భే లఘుశ్యామా మధారయత్ ॥ ౧౦౫
 తత ఏవ సముత్పన్నా మాతజ్జీ తేన కీర్తితా ।
 లఘుశ్యామేతి సా ప్రోక్తా శ్యామేయం మూలకస్తభూః ॥ ౧౦౬

చతుష్పత్తిమహావిద్యా అధీత్య కలశోద్భవ ! ।

తత్ప్రభావా ల్లఘుశ్యామా ససర్జ స్వసమా బహూః ॥ ౧౦౭

మాతజ్గకన్యకా హృద్యాః కోటినామపి కోటిశః ।

లఘుశ్యామా మహాశ్యామా మాతజ్జీబృద్ధసంయుతా ॥ ౧౦౮

కథితా స్సప్తకక్ష్యాశ్చ సాలా లోహాదినిర్మితాః ॥

అగస్త్యః :-

లోహాదిసప్తసాలానాం రక్షకా యే వసన్తి పై ॥ ౧౦౯

లోహాదిసప్తసాలరక్షకనామాని.

తన్నామ కీర్తయ ప్రాజ్ఞ యేన వై సంశయచ్ఛిదా ॥

హయగ్రీవః :—

నానావృక్షమహోద్యానే వర్తతే కుమ్భసమ్భవ ! ॥ ౧౧౦

మహాకాళ స్సర్వలోకభక్షక శ్యామవిగ్రహః ।

శ్యామకఞ్చుకధారీచ మదారుణవిలోచనః ॥ ౧౧౧

బ్రహ్మణ్ణచషకే పూర్ణం పిబ నిశ్శరసాసవమ్ ।

మహాకాళీం ఘనశ్యామా మనక్ష్టాద్ధ్రా మపాఙ్గయన్ ॥ ౧౧౨

సింహాసనే సమాసీనః కల్యాణే కలనాత్మకే ।

లలితాధ్యానసమ్పన్నో లలితాపూజనోత్సుకః ॥ ౧౧౩

వితన్వ స్తలితాభక్తే ష్వాయుషో దీర్ఘదీర్ఘతామ్ ।

కాలమృత్యుప్రముఖ్యైశ్చ కింకరై రభిసేవితః ॥ ౧౧౪

మహాకాళీమహాకాళౌ లలితాష్టాప్రవర్తకౌ ।

విశ్వం కలయతః కృత్స్నం ప్రథమోద్యానవాసినౌ ॥ ౧౧౫

కాలచక్రం మహా త్తత్ర తస్యైవాఽసనతాం గతమ్ ।

చతురావరణోపేతం మధ్యే బిద్ధుమనోహరమ్ ॥ ౧౧౭

త్రికోణం షష్ఠ్చకోణం చ షోడశచ్ఛదపఙ్కు-జమ్ ।

అష్టారపఙ్కు-జం చైవ మహాకాశ స్తు మధ్యగః ॥ ౧౧౮

త్రికోణే తు మహాకల్పా మహాసన్ధ్యా మహానిశా ।

ఏతాస్త్రిసో మహాదేవ్యో మహాకాశస్య శక్తయః ॥ ౧౧౯

షష్ఠ్చకోణే కృతా త్రేతా ద్వాపరా చ కలి స్తథా ।

మన్వస్తరా చ విజ్ఞేయా మహాకాశస్య శక్తయః ॥ ౧౨౦

తత్రైవ షష్ఠ్చకోణాగ్రే ప్రత్యాపా చ పితృ ప్రనూః ।

ప్రాహ్లాపరాహ్లామధ్యాహ్నః షష్ఠ్చకాలస్య శక్తయః ॥ ౧౨౧

అథ షోడశప్రతాభే స్థితా శ్వకీ ర్మునే! శృణు ।

దివా నిశా తమిస్రా చ జ్యోత్స్ని చైవతు పక్షిణీ ॥ ౧౨౨

ప్రదోషాచ నిశీధాచ ప్రహరా పూర్ణిమాపి చ ।

రాకా చానుమతీ చైవ తథైవామావసీ పునః ॥ ౧౨౩

సినీవాలీ కుహూ ర్భద్రా ఉపరాగాచ షోడశీ ।

ఏతా ష్టోడశప్రతాభా శ్వక్తయ ష్టోడశ స్మృతాః ॥ ౧౨౪

కలా కాష్ఠా నిమేషాచ క్షణాచైవ లవా త్రుటిః ।

ముహూర్తా కుతపా హారా శుక్లపక్షా తథైవచ ॥ ౧౨౫

కృష్ణపక్షాయనే చైవ విషువా చ త్రయోదశీ ।

సంవత్సరా చ పరివత్సరేడావత్సరాపి చ ॥ ౧౨౬

ఏతా ష్టోడశప్రతాగ్రవాసిన్య శ్వక్తయ స్మృతాః ।

ఇద్వత్సరా తత శ్చేదు వత్సరాఽవత్సరాఽపిచ ॥ ౧౨౭

తిథి ర్వారాశ్చ నక్షత్రా యోగాశ్చ కరణాఽపి ।
 ఏతాస్తు శక్తయో నాగవ్రతామ్భారుహసంస్థితాః ।
 కలిః, కల్యాచ కలనా, కాళీ, చేతి చతుష్టయం ।
 ద్వారపాలకతాం ప్రాప్తం కాలచక్రస్య భాస్వతః ॥
 ఏతా మహాకాళదేవ్యో మదప్రహసితాననాః ।
 మదిరాపూర్ణచషకం పిశితం చారుణప్రభం ॥
 దధానా శ్శ్యామలాకారా స్సర్వాః కాలస్య యోషితః
 లలితాపూజనధ్యానజప్రస్తోత్రపరాయణాః ॥
 నిషేవంతే మహాకాళం కాలచక్రాననస్థితం ।
 అథ కల్పకవాట్యాస్తు రక్షకః కుమ్భసమ్భవ ! ॥
 వసంతర్తు ర్మహాతేజా లలితాప్రియకారకః ।
 పుష్పసింహాసనాసీనః పుష్పమాధ్వీమదారుణః ॥
 పుష్పాయుధః పుష్పభూషః పుష్పచ్ఛత్రేణ భూషితః ।
 మధుశ్రీ రాధవశ్రీ శ్చ ద్వే దేవ్యౌ తస్య దీప్యతః ॥
 ప్రసూనమదిరామత్రే ప్రసూనశరలాలసే ।
 సంతానవాటికాపాలో గ్రీష్మర్తు స్త్రీవలోచనః ॥
 లలితాకింకరో నిత్యం తస్య ఆఙ్గాప్రవర్తకః ।
 శుక్రశ్రీశ్చ శుచిశ్రీశ్చ తస్య భార్యే ఉభే స్మృతే ॥
 హరిచందనవాటీ తు మునే! వర్షర్తునా స్థితా ॥
 స వర్షర్తు ర్మహాతేజా విద్యుత్పింగళలోచనః ॥
 వజ్రాట్టహాసముఖిరో మత్తజీమూతవాహనః ।
 జీమూతకవచచ్ఛన్నో మణికారుకధారకః ॥

- లలితాపూజనధ్యానజపస్తోత్రపరాయణః ।
 వర్తతే వింధ్యమథన! త్రైలోక్యాష్టాదశకారకః ॥ ౧౩౯
- నభశ్రీశ్చ నభస్యశ్రీ స్సరసా సస్యమాలినీ ।
 అమ్బా దులా నితత్నీ చాభ్రయంతీ మేఘయంతికా ॥ ౧౪౦
- వర్షయంతీ చుపుణికా వారిధారాచ శక్తయః ।
 వర్షన్ ద్వాదశ ప్రోక్తా మదారుణవిలోచనాః ॥ ౧౪౧
- తాభి స్సమం స వర్షర్తు శృక్తిభిః పరమేశ్వరీమ్ ।
 సదైవ పూజయ న్నాస్తే నిజోత్థైః పుష్పమండలైః ॥ ౧౪౨
- లలితాభక్తదేశాం స్తు భూషయం తస్య సమృదా ।
 తద్వైరిణాం తు వసుధా మనావృష్ట్యా నివీడయన్ ॥ ౧౪౩
- వర్తతే సతతం దేవీకింకరో జలదాగమః ।
 మందారవాటికాయాం తు సదా శరదృతు ర్వసన్ ॥ ౧౪౪
- తాం కక్ష్యాం రక్షతి శ్రీమా న్లోకచిత్తప్రసాదనః ।
 ఇషశ్రీశ్చ తథోర్జశ్రీ స్తస్యర్థైః ప్రాణనాయకే ॥ ౧౪౫
- తాభ్యాం సహ ఋతు సోఽయం నిజోత్థైః పుష్పమండలైః ।
 అభ్యర్చయతి సమాజ్ఞీం శ్రీకామేశ్వరయోషితం ॥ ౧౪౬
- హేమంతర్తు ర్మహాతేజా హిమశీతలవిగ్రహాః ।
 సదా ప్రసన్నవదనో లలిలాప్రియకింకరః ॥ ౧౪౭
- నిజోత్థైః పుష్పసంభారై రర్చయ స్పరమేశ్వరీమ్ ।
 పారిజాతస్య వాటిం తు రక్ష తీల్యలమర్దన ! ॥ ౧౪౮
- సహశ్రీశ్చ సహస్యశ్రీ స్తస్య ద్వే యోషితౌ శుభే ।
 కదంబవనవాట్యాస్తు రక్షక శ్శిశిరాకృతిః ॥ ౧౪౯

శిశిరస్తు మునిశ్రేష్ఠ వర్తతే కుంభసంభవ ! ।

సా కక్ష్యా తేన సర్వత్ర శిశిరీకృతభూతలా ॥ ౧౫౦

తద్వాసీనీ తత శ్చామ దేవతా శీతలాకృతిః ।

తపశ్రీశ్చ తపస్యశ్రీ స్తస్య ద్వే యోషిదుత్తమే ॥ ౧౫౧

తాభ్యాం సహృచ్చయత్యమ్బం లలితాం విశ్వపావనీమ్ ।

అగస్త్యః :—

గంధర్వవదన శ్రీమన్నానావృక్షాదినస్తకే ॥ ౧౫౨

ప్రథమోద్ధ్యానపాలస్తు మహాకాళో మయా శ్రుతః ।

చతురావరణం చక్రం త్వయా తస్య ప్రకీర్తితం ॥ ౧౫౩

షణ్ణా మృతూనాం సర్వేషాం కల్పకాద్యాసు వాటిషు ।

పాలకత్వం శ్రుతం త్వత్ శ్చక్రదేవ్యస్తు న శ్రుతాః ॥ ౧౫౪

అతఏవ వసంతాదిచక్రావరణదేవతాః ।

క్రమేణ బ్రూహి భగవం త్వర్వజ్ఞోఽసి యతో మహాన్ ॥ ౧౫౫

హయగ్రీవః :—

ఆకర్ణయ మునిశ్రేష్ఠ! తత్తచ్చక్రస్థదేవతాః ।

కాలచక్రం పురా పోక్తం వాసంతం చక్ర ముచ్యతే ॥ ౧౫౬

త్రికోణపంచకోణౌచ నాగచ్ఛదసరోరుహం ।

షోడశారం సరోజం చ దశారద్వితయం పునః ॥ ౧౫౭

చతురశ్రం చ విజ్ఞేయం సప్తావరణసంయుతం ।

తన్నధ్యే బిందుచక్రస్థో వసంతస్తు ర్మహాద్యుతిః ॥ ౧౫౮

తదంగద్వయసంలగ్నే మధుశ్రీమాధవశ్రియామ్ ।

ఉభాభ్యాం నిజహస్తాభ్యా ముభయో స్సన మేకకం ॥ ౧౫౯

- నివీడయ న్నన్యహస్తయుగళేన ససౌరథం ।
 స్వపుష్పమదిరాపూర్ణ చషకం పిశితం మహత్ ॥ ౧౬౦
- ఏవ మేవ తు సర్వర్తుధ్యానం విధ్యవిమర్దన! ।
 వర్షరోస్తు పున ధ్యానే శక్తిద్వితయ మాదిమమ్ ॥ ౧౬౧
- అఙ్కూఢితం తు విజ్ఞేయం శక్తయోఽన్య సమీపగాః ।
 అథ వాసంతచక్రస్థదేవీ శ్శ్రీమదా మ్యహమ్ ॥ ౧౬౨
- మధుశుక్లప్రథమికా మధుశుక్లద్వితీయకా ।
 మధుశుక్లతృతీయాచ మధుశుక్లచతుర్థికా ॥ ౧౬౩
- మధుశుక్లా పంచమీ చ మధుశుక్లాచ షష్ఠికా ॥
 మధుశుక్లా సప్తమీచ మధుశుక్లాష్టమీ పునః ॥ ౧౬౪
- నవమీ మధుశుక్లాతు దశమీ మధుశుక్లతః ।
 మధుశుక్లైకాదశీ తు ద్వాదశీ మధుశుక్లతః ॥ ౧౬౫
- మధుశుక్లత్రయోదశ్యా మధుశుక్లచతుర్దశీ ।
 మధుశుక్లాపూర్ణిమా చ ప్రథమా మధుకృష్ణతః ॥ ౧౬౬
- మధుకృష్ణద్వితీయా చ మధుకృష్ణతృతీయకా ।
 మధుకృష్ణచతుర్థీచ మధుకృష్ణాతు పంచమీ ॥ ౧౬౭
- షష్ఠీ తు మధుకృష్ణా స్యా త్సప్తమీ మధుకృష్ణతః ।
 మధుకృష్ణాష్టమీ చ స్యా న్నవమీ మధుకృష్ణతః ॥ ౧౬౮
- దశమీ మధుకృష్ణాతు విధ్యదర్పనిషూదన! ।
 మధుకృష్ణైకాదశీ తు ద్వాదశీమధుకృష్ణతః ॥ ౧౬౯
- మధుకృష్ణత్రయోదశ్యా మధుకృష్ణచతుర్దశీ ।
 మధ్యమాచేతి విజ్ఞేయా త్రింశ దేతాస్తు శక్తయః ॥ ౧౭౦

ఏవ మేవ ప్రకారేణ మాధవాఖ్యోపరిష్ఠితాః ।

శుక్లప్రతిపదాద్యా స్తు శక్తయ త్రింశ దన్యకాః ॥ ౧౭౧

మిళిత్యా షష్ఠిసంఖ్యాస్తు ఖ్యాతా వాసంతశక్తయః ।

పైఃపైన్వి ర్మతైః స్తత్ర చక్రే పూజనీయా విధానతః ॥ ౧౭౨

వసంతచక్రరాజస్య సప్తావరణభూమయః ।

షష్ఠి స్యాద్దేవతాషష్ఠి స్తాసు భూమిషు సంస్థితాః ॥ ౧౭౩

ప్రవిభజ్యైర్చనీయా సుస్య స్తతన్మతైః సాధకైః ।

యథా వాసంతచక్రం స్యా త్తథైవాన్యేషు చర్తుషు ॥ ౧౭౪

దేవతా స్తు పరంభిన్నా శ్శుక్రశుక్లాదిభేదతః ।

శుక్రశుక్లప్రథమికా శుక్రశుక్లద్వితీయకా ॥ ౧౭౫

ఏవ మేవ ప్రకారేణ శుక్లకృష్ణాది కీర్తయేత్ ।

ఏవ మేవ ప్రకారేణ శుచిశుక్లాదిభేదతః ॥ ౧౭౬

శక్తయ షష్ఠిసంఖ్యాతా గ్రీష్మచక్రే మహాదయాః ।

ఏవం వర్షర్వాదిచక్రే భేదా న్నభనభస్యజాన్ ॥ ౧౭౭

షష్ఠి షష్ఠి స్తు శక్తీనాం చక్రే చక్రే ప్రతిష్ఠితాః ।

గ్రహవిస్తరభీత్యా తు తత్సంఖ్యానా ద్విరమ్యతే ॥ ౧౭౮

ఆర్తవ్య శ్శక్తయ స్తేతా లలితాభక్తసౌఖ్యదాః ।

లలితాపూజనధ్యాన చపస్తోత్రపరాయణాః ॥ ౧౭౯

కల్పాదివాటికాచక్రే సజ్జ్చరన్యో మదాలసాః ।

స్వస్వపుణ్యోత్థమధుభి స్తర్పయన్యో మహేశ్వరీమ్ ॥ ౧౮౦

మిళిత్యా చైవ సంఖ్యాతా షష్ట్యుత్తరశతత్రయమ్ ।

ఏవం సప్తసు సాలేషు పాలకా శ్చక్రదేవతాః ॥ ౧౮౧

నామకీర్తనపూర్వం తు ప్రోక్తా స్తుభ్యం ప్రపృచ్ఛతే ।
 అన్యేషా మపి సాలానా ముపాదానస్వరూపకం ॥ ౧౮-౨
 విస్తారం తత్ర శక్తి శ్చ కథయా మ్యవధారయ ॥ ౧౮-౨౪
 ఇతిశ్రీబ్రహ్మణ్ణపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే శ్రీనగరలోహదిసప్తప్రాకా
 రకక్షాకథనం నామ షష్టింశోధ్యాయః

—0—

రత్నసాలలక్షణాది.

శ్రీహయగ్రీవః :—

కథితం లోహసాలానాం లక్షణం శిల్పిభిః కృతం ।
 అథ రత్నమయా సాలాః ప్రకీర్త్యంతేవధారయ ॥ ౧
 సువర్ణమయసాలస్య పుష్కరాగమయస్య చ ।
 సప్తయోజనమాత్రం స్యాన్మధ్యేంతర ముదాహృతం ॥ ౨
 తత్ర సిద్ధా సిద్ధనార్యః ఖేలంతి మదలాలసాః ।
 రపై రసాయనై శ్చైవ ఖగ్దైః పాదాంజనై రపి ॥ ౩
 లలితాయాం భక్తియుక్తాం స్తర్పయంత్యో మహాజనాన్ ।
 వసంతి వివిధా స్తత్ర పిబంత్యో మదిరారసాన్ ॥ ౪
 పుష్కరాగాదిసాలానాం పూర్వవ ద్ద్వారక్ష్మస్తయః ।
 పుష్కరాగాదిసాలేషు కవాటార్కశగోపురం ॥ ౫
 పుష్కరాగాదిజం జ్ఞేయ ముద్యదాచిత్వభాస్వరం ।
 హేమప్రాకారచక్రస్య పుష్కరాగమయస్య చ ॥ ౬

అంతరే యా స్థలీ సాపి పుష్కరాగమయీ స్మృతా ।
 వక్ష్యమాణమహాసాలకక్ష్యాసు నిఖిలాస్వపి ॥ ౭
 తద్వర్ణాః పక్షిణ స్తత్ర తద్వర్ణాని సరాంసిచ ।
 తద్వర్ణసలిలా నద్య స్తద్వర్ణాశ్చ మణిద్రుమాః ॥ ౮
 సిద్ధజాతిషు యే దేవీ ముపాస్య వివిధైః క్రమైః ।
 త్యక్తవంతో వపుః పూర్వం తే సిద్ధా స్తత్ర సాంగనాః ॥ ౯
 లలితామంత్రజప్తారో లలితాక్రమతత్పరాః ।
 తే సర్వే లలితాదేవ్యా నామకీర్తనకారిణః ॥
 పుష్కరాగమహాసాలాంతరే మారుతయోజనే ।
 పద్మరాగమయ స్సాల శ్చతురస్ర స్సమంతతః ౧౦
 స్థలీ చ పద్మరాగాఢ్యా గోపురాద్యం చ తస్మయమ్ ।
 తత్ర చారణలోకస్థాః పూర్వదేహావినాశతః ॥ ౧౧
 సిద్ధిం ప్రాప్తా మహారాజ్ఞీచరణామ్భోజసేవకాః ।
 చారణానాం ప్రియ శ్చాపి చార్వణ్యో మదలాలసాః ॥ ౧౨
 గాయన్త్యో లలితాదేవ్యా గీతిబద్ధా న్ముహు ర్ముహుః ।
 తత్రైవ కల్పవృక్షాణా మథస్తా ద్వేదికాస్థితాః ।
 భర్తృభి స్సహ చారిణ్యః పిబన్తి మధురం మధు ॥ ౧౩
 పద్మరాగమహాసాలాంతరే మారుతయోజనే ।
 గోమేధికస్య సాల స్తు పూర్వసాలసమాకృతిః ॥ ౧౪
 తదంతరే యోగినీనాం భైరవాణాంచ గోటయః ।
 కాలసంక్సర్షణీ మేనాం సేవస్తే తత్ర భక్తితః ॥ ౧౫

గోమేధికమహాసాలాస్తరే మారుతయోజనే ।

అతితుష్టో హీరసాల స్తయో ర్మధ్యం చ హీరభూః ॥ ౧౬

తత్ర దేవీం సమభ్యర్చ్య పూర్వజన్మని కుమ్భజ! ।

వస స్త్యష్టరసాం బృందై స్సాకం గర్భర్వపుష్కవాః ॥ ౧౭

మహారాజ్ఞీగుణగణా న్నాయన్త్యో వల్లకీస్వవైః ।

కామభోగైకరసికాః కామసన్నిభవిగ్రహాః ॥ ౧౮

సుకుమారప్రకృతయ శ్రీదేవీభక్తిశాలినః ।

ఊర్వశీ మేనకా చైవ రమ్భా చాలమ్బుసా తథా ॥ ౧౯

మజ్జిఘోసా సుకేశీ చ పూర్వచిత్తిర్ఘృతాచికా ।

కృతస్థలాచ విశ్వాచీ పుష్టకస్థలయా సహ ॥ ౨౦

తిలోత్తమేతి దేవానాం వేశ్యా ఏతాదృశోఽపరాః ।

గర్భర్వై స్సహ సవ్యాని కల్పవృక్షమధూనిచ ॥ ౨౧

పిబన్త్యో లలితాదేవీం ధ్యాయన్తచ్చ ముహుర్ముహుః ।

స్వసౌభాగ్యవివృద్ధ్యర్థం గణయన్త్యచ్చ తన్మనుష్మ్ ॥ ౨౨

చతుర్దశసు చోత్పన్నా స్థానే వ్యష్టరసోఽఖిలాః ।

తత్రైవ దేవీ మర్చన్త్యో వసన్తి ముదితాశయాః ॥ ౨౩

అగస్త్యః :—

చతుర్దశాపి జన్మాని తాసా మష్టరసాం విభో!

కీర్తయ త్వం మహాప్రాజ్ఞ సర్వవిద్యాకలానిధే ! ॥ ౨౪

శ్రీహయగ్రీవః :—

బ్రహ్మణో హృదయం కామో మృత్యు రుర్వీ చ మారుతః ।

తపస్య కరా శ్చస్త్రకరా వేదాశ్చ పావకః ॥ ౨౫

సాదామినీ చ వీయూషం దక్షకన్యా జలం తథా ।
 జన్మనః కారణా న్యేతా న్యామనన్తి మనీషిణః ॥
 గీర్వాణపణ్యనారీణాం స్ఫురత్సౌభాగ్యసమ్పదామ్ ।
 ఏతా స్సమస్తా గన్ధర్వై స్సాన్ధ మర్చన్తి చక్రిణీమ్ ॥
 కిన్నరా స్సహ నారీభి స్తథా కిమ్పురుషా మునే! ।
 స్త్రీభి స్సహ మదోన్మత్తా హీరకస్థల మాశ్రితాః ॥
 మహారాజ్ఞేమస్త్రీ జపై ర్విధూతా శేషకల్మషాః ।
 సృత్యస్త్య త్చైవ గాయన్త్యో వర్తన్తే కుమ్భసమ్భవ !
 తత్రైవ హీరకక్షోణ్యాం వజ్రానామ నదీ మునే! ।
 వజ్రకారై ర్నిబిడితై ర్భాసమానా తటద్రుమైః ॥
 వజ్రరత్నై సింకతిలా వజ్రద్రవమయోదకా ।
 సదా వహతి సా సిన్ధుః పరిత స్తత్ర పావనీ ॥
 లలితాపరమేశాన్యా భక్తా యే మానవోత్తమాః ।
 తే తస్యా ఉదకం వీత్వా వజ్రరూపకశేబరాః ॥
 దీర్ఘాయుషశ్చ నీరోగా భవన్తి కలశోద్భవ !
 భణ్డాసురేణ గళితే ముక్తే వజ్రే శతక్రతుః ॥
 తస్యా స్తీరే తప స్తేపే వజ్రజీం ప్రతి భక్తిమాన్ ।
 తజ్జలా దుదితా దేవీ వజ్రం దత్వా బలద్విషే ॥
 పున రస్తర్దధే సోఽపి కృతార్థ స్స్వయ మేయివాన్ ।
 అథ వజ్రాఖ్యసాలస్యాస్తరే మారుతయోజనే ॥
 వైదూర్యసాల ఉత్తుజ్ఞః పూర్వవ ద్లోపురాన్వితః ।
 స్థలీ చ తత్ర వైదూర్యనిర్మితా భాస్వరాకృతిః ॥

- వాసిలో యే యే శ్రీదేవ్యర్చనసాధకాః ।
 మూర్తయ స్తత్ర వసన్తి సుఖమేదురాః । ౩౮
- రోగౌటక మహాపద్మవాసుకిశఙ్ఖకాః ।
 శృంఖలాచూడశ్చ మహాదన్తో మహాఫణః ॥ ౩౯
- మాదయ స్తత్ర నాగా నాగస్త్రీయోపిచ ।
 పముఖాణాం చ దైత్యానాం ధర్మవర్తినామ్ ॥ ౪౦
- త్ర సదా నాగై స్సార్ధం వసతి సాజనః ।
 చున్త్రజిహ్వారో లలితాశాస్త్రదీక్షితాః ॥ ౪౧
- పూజకా నిత్యం వసన్త్యసురభోగినః ।
 దూర్యకక్షయాయాం నద్య శ్శిశిరపాదపః ॥ ౪౨
- మత్తహంసాని సారసాలఙ్కృతానిచ ।
 చ దివ్యాని వైదూర్యమణివన్తి చ ॥ ౪౩
- కీడంతి తే నాగా అసురాశ్చ సహజ్జనాః ॥
 రాఖ్యమహాసాలాంతరే మారుతయోజనే ॥ ౪౪
- మయ స్సాల శ్చక్రవాళ ఇవాపరః ।
 కక్ష్యాభూమి శ్చ నీలరత్నమయూ మునే ! ॥ ౪౫
- ద్యశ్చ మధురా స్సరాంసి మధురాణిచ ।
 ధాని భోగ్యాని వస్తూని సరసాన్యపి ॥ ౪౬
- అలోకగతా మర్త్యా లలితామన్త్రసాధకాః ।
 హంతే శక్రనీలకక్ష్యాం ప్రాప్య వసంతి హి ॥ ౪౭
- వ్యాని వస్తూని భుజ్జానా ఘనితాసఖాః ।
 మధురం మద్యం నృత్యంతో భక్తినిర్భరాః ॥ ౪౮

సరస్తతేషు సింధూనాం కూలేషు కలశోద్భవ !
 లతాగృహేషు రమ్యేషు మండపేషు మహర్థిషు ॥ ౪౯
 సదా జవంత శ్రీదేవీం వదంత శ్చాపి తద్గుణాన్ ।
 నివసంతి మహాభాగా నారీభిః పరివేష్టితాః ॥ ౫౦
 కర్మక్షయే పున ర్యాంతి భూలోకే మానుషీం తనూం ।
 పూర్వవాసనయా యుక్తాః పున రర్చంతి చక్రీణీం ॥ ౫౧
 పున ర్యాంతి శ్రీనగరే శక్రనీలమహాస్థలిం ।
 తథ్నలస్యైవ సమృద్ధా-ద్రాగద్వేషసముద్భవైః ॥ ౫౨
 నీలై ర్భావై స్సదా యుక్తా వర్తంతే మనుజా మునే!
 యే పున ర్జ్ఞానినో మర్త్యా నిర్వంద్వా నియతేంద్రియాః ॥ ౫౩
 తే మునే! చిన్మయా భూత్వా సంవిశంతి మహేశ్వరీం ।
 ఇంద్రనీలాఖ్యసాలస్యాంతరే మానతయోజనే ॥
 ముక్తారత్నమయ స్సాలః పూర్వవ గ్ధోపురాన్వితః ॥
 అత్యంతభాసురాస్వచ్ఛా తయో ర్మధ్యస్థలీ మునే ! ॥ ౫౪
 సర్వాపి ముక్తాఖచితా శిశిరాతిమనోహరా ।
 తామ్రవర్ణీ మహావర్ణీ సదాముక్తా సదోదకా ॥ ౫౫
 ఏవ మాద్యా మహానద్యో ప్రవహంతి మహాస్థలే ।
 తాసాం తీరేషు సర్వేషాం దేవలోకనివాసినః ॥ ౫౬
 వసంతి పూర్వజనుషి శ్రీదేవీమంత్రసాధకాః ।
 పూర్వాద్యష్టసు భాగేషు లోకా శ్చక్రాదిగోచరాః ॥ ౫౭
 ముక్తాసాలస్య పరిత స్సంయుజ్య ద్వారదేశకాన్ ।
 ముక్తాసాలస్య నీలస్య ద్వారయో ర్మధ్యదేశతః ॥ ౫౮
 పూర్వభాగే శక్రలోక స్తత్కొండే వహ్నిలోకభూః ।

- మ్యభాగే యమపురం తత్ర దండధరః ప్రభుః ॥ ౬౦
- శ్రీదేవతామంత్రజాపీ తీవ్రస్వభావవాన్ ।
ధరో యమభక్తిశ్చిత్రగుప్తపురోగమైః ॥ ౬౧
- నివీడయశ్యేన శ్రీదేవీసమయద్రుహః ।
శస్త్రాస్త్రరాచారాస్తలలితాద్వేషకారిణః ॥ ౬౨
- ధక్తికరా న్ముఖాం స్తభి సత్యంతదర్శితాన్ ।
తచోరా స్కుమంత్రాంశ్చ కువిద్యాధర్మ మాశ్రితాన్ ॥ ౬౩
- కా న్సపశీలంశ్చ వృధావ ప్రాణిహించకాన్ ।
వృష్టా స్లోకవిద్విష్టా సన్యాససి చ పాపినః ॥ ౬౪
- సూత్రే రారవే చ కుమ్భిపాకే చ కుంభజ !
త్రవసే ఘోరే క్రిమిభక్షే ప్రతాపనే ॥ ౬౫
- రాభక్షే సూచివేధే తద్ధవాంగారతాపనే ।
మాదిషు కృత్రిమ సరకేషు ఘటోద్భవ ! ॥ ౬౬
- య త్యాజ్యయా తస్యా శ్రీదేవ్యా స్సమమాజనః ।
న సచ్చిమభాగే నిర్మతిః భిక్షధారకః ॥ ౬౭
- సం లోక మాశ్రిత్య వర్తతే లలితార్చకః ।
చోత్తరభాగే తు ద్వారయో రంతరస్థతే ॥ ౬౮
- ణం లోక మాశ్రిత్య వరుణో వర్తతే సదా ।
ణ్యాస్వాదనోస్తత్త శ్శుభ్రాంగో యుషవాహనః ॥ ౬౯
- శ్రీదేవతామంత్రజాపీ శ్రీక్రమసాధకః ।
కేవతాదర్శనస్య ద్వేషిణః పాశబంధనైః ॥ ౭౦
- నయ స్నఘోమార్గం భక్తానాం బంధమోచకః ।
చోత్తరకోణే తు వాయులోకో మహాద్యుతిః ॥ ౭౧

- తత్ర వాయుశరీరాశ్చ సదానందమహోదయాః ।
సిద్ధా దివ్యర్షయ త్తైవ పవనాభ్యాసినోఽపరే ॥ 2౨
- గోరక్షప్రముఖా శ్చాచన్యే యోగినో యోగతత్పరాః ।
ఏతై స్సహ మహాసత్త్వ స్తత్ర శ్రీమారుతేశ్వరః ॥ 23
- ధ్వజహస్తో మృగవరే వాహనే మహతి స్థితః ।
లలితాయ జనధ్యానక్రమపూజనతత్పరః ॥ 2౪
- సస్త్రధా భిన్నమూర్తి శ్చ వర్తతే కుమ్భసంభవ !
ఇడాచ పింగళా చైవ సుషుమ్నా తస్య శ క్రయః । 2౫
- తిస్రో మారుతనాధస్య సదా మధుమదాలసాః ।
ఆనందపూరితాంగీభి రన్యాభి శ్శక్తిభి ర్వృతః ॥ 2౬
- స. మారుతేశ్వర శ్రీమాం త్సదా జపతి చక్రిణీం ।
యేన సత్త్వేన కల్పంతే త్రైలోక్యం సచరాచరమ్ ॥ 2౭
- పరాగమయతాం సీత్యా వినాశయతి తత్త ణాత్ ।
తస్య సత్త్వస్య సృష్ట్యర్థం తామేవ లలితేశ్వరీం ॥ 2౮
- పూజయ న్భావయ న్నాస్తే సర్వాభరణభూషితామ్ ।
తల్లోకపూర్వభాగస్థే యక్షలోకే మహాద్యుతిః ॥ 2౯
- యక్షేంద్రో వసతి శ్రీమాం స్తద్వారద్వంద్వమధ్యగః ।
నిధిభిశ్చ సవాకౌరై రృద్ధివృద్ధ్యాదిశక్తిభిః ॥ ౩౦
- సహితో లలితాభక్తా న్పురయ స్థనసమ్పదా ।
యక్షీభి శ్చ మనోజ్ఞాభి రనుకూలప్రవృత్తిభిః ॥ ౩౧
- వివిధై ర్మధుభేదైశ్చ సమ్పూజయతి చక్రిణీం ।
మాణిభద్రః పూర్ణభద్రో మణిమా న్మణికంధరః ॥ ౩౨
- ఇత్యేవ మాదయో యక్షసేనాన్య స్తత్ర సంతి వై ।

యేఁంతరిక్షే చ వర్తంతే సహస్రాణాం సహస్రశః ॥ ౯౪

యేషా మన్న మిషు జైవ యేషాం వాతా స్తథేషవః ।

యేషాంచ వర్ష మిషవః ప్రదీప్తాః పింగశేక్షణాః ॥ ౯౫

అర్ణవే చాంతరిక్షే చ వర్తమానా మహాజనః ।

జటావంతో ధనుష్కంతో నీలగ్రీవా విలోహితాః ॥ ౯౬

యే భూతానా మధిభువో విశాఖానః కపర్దినః ।

యే త్వన్నేషు వివిధ్యంతి పాతేషు పిబతోజనాన్ ॥ ౯౭

యే పథాం రక్షకా రుద్రా యే చ తీర్థనివాసినః ।

సహస్రసంఖ్యా యే చాన్యే సృకావంతో నిషంగిణః ॥ ౯౮

లలితాజ్ఞాప్రణేతారో దిశో రుద్రా వితస్థిరే ।

తే సర్వే సుమహాత్మానః క్షణా ద్విశ్వత్రయీదహః ॥ ౯౯

శ్రీదేవీధ్యాననిష్ఠాతాః శ్రీదేవీమంత్రజాపినః ।

శ్రీదేవతాయాం భక్తాం శ్చ పాలయంతి కృపాశవః ॥ ౧౦౦

ఊడశావరణం చక్రం ముక్తాప్రాకారమండలే ।

ఆశ్రిత్య రుద్రాస్తే సర్వే మహారుద్రం మహోదయం ॥ ౧౦౧

హిరణ్యబాహుప్రముఖా జ్వలన్మన్య ముపాసతే ।

ఇతి తే రత్నసాలస్థాః కక్ష్యా స్తత్రస్థితా అపి ॥ ౧౦౨

సంక్షేపతో మయా ప్రోక్తా ముక్తాఖ్యావరణావధి ॥ ౧౦౩

ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్డపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే

హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే పుష్యరాగప్రాకారాదిముక్తా

ప్రాకారాంతకథన న్నామ సస్త్రంతిశోఽధ్యాయః

రుద్రాలయరుద్రవిశేషనామాని.

అగస్త్యః :-

పోడశావరణం చక్రం కిం త ద్రుద్రాధిదైవతమ్ ।

తత్ర స్థితాశ్చ సుద్రాః కే కేన నామ్నా ప్రకీర్తితాః ॥ ౧

కేష్వావరణబింబేషు కింనామానో వచంతి తే ।

యాగికం రాధికం నామ తేషాం బ్రూహి కృపానిధే ! ౨

శ్రీహయగ్రీవః :--

తత్ర రుద్రాలయః ప్రోక్తో ముక్తాజాలకనిర్మితః ।

పంచయోజనవిస్తార స్తతస్సంఖ్యాఽయామశోభితః ॥ ౩

పోడశావరణై ర్యుక్తో మధ్యవీరమనోహరః ।

మధ్యవీరే మహారుద్రో జ్వలన్మన్య ప్రసోచనః ॥ ౪

సజ్జకార్ముకహస్తశ్చ సర్వదా వర్తతే మునే !

త్రికోణే కథితా రుద్రా స్త్రయ ఏవ ఘటోద్భవ ! ౫

హిరణ్యబాహు స్సేనానీ ద్విశామ్పతి రథాఽవరైః ।

వృక్షాశ్చ హరికేశాశ్చ తథా పశుపతిః పరః । ౬

సస్పింజర స్త్విసీమాంశ్చ పథీనాం పతి రేవచ ।

ఏతే ఘట్కోణగాః కించ బ్రభుశా స్త్వప్తకోణకే ॥ ౭

విన్యా ధ్యన్న పతిశ్చైవ హరికేశోపవీతినా ।

పుష్టానాం పతి రవ్యన్యో భవో హేతి స్తధైవచ ॥ ౮

దశసత్రే త్వావరణే ప్రథమో జగతాం పతిః ।

రుద్రాఽతతావినౌ క్షేత్రపతి స్సూత స్తథాఽపరః ॥ ౯

- అహంభ్యోఽన్యో వనపతీ రోహిత స్థపతి స్తథా ।
 వృక్షాణాం పతి రవ్యన్య ఏతే సజ్జశరాసనాః ॥ ౧౦
- మంత్రీ చ వాణిజ శ్చైవ తథా కక్షపతిః పరః ।
 భువంతి స్తు చతుర్థ స్సాస్య త్వంచమో వారివస్కృతః॥ ౧౧
- ఓషధీనాం పతి శ్చైవ షష్ఠః కలశసమ్భవ !
 ఉచ్చైర్ఘోషాక్రందయంతౌ పత్తీనాం చ పతి స్తథా ॥ ౧౨
- కృత్సవీత శ్చ ధావంశ్చ సత్వనాం పతి రేవ చ ।
 ఏతే ద్వాదశప్రతస్థాః పంచమావరణ్భితాః ॥ ౧౩
- సహమానశ్చ నివ్యాధి రావ్యాధినిపతి స్తథా !
 కకుభశ్చ నిమంగీచ స్తేనానాం చ పతి స్తథా ॥ ౧౪
- నిమంగీ న్యా దిషుధిమాం స్తక్కురాణాం పతి స్తథా ।
 వంచం శ్చ పరివంచం శ్చ స్తాయూనాం చ పతి స్తథా ॥ ౧౫
- నిచేరు శ్చేతి విశ్లేయా వ్యసావరణదేవతాః ।
 ఆద్యః పరిచరోఽరణ్యపతిః కించ సృకావయః ॥ ౧౬
- జిహూంసంతో ముష్ణతాం చ పతయః కుమ్భసమ్భవ !
 అసిమంతశ్చ సుప్రాజ్ఞ తథాన క్తంచరా మునే ! ॥ ౧౭
- ప్రకృంతానాంపతిశ్చైవ ఉష్ణీషీ చ గిరించరః ।
 కులుంచానాం పతి శ్చైవేషుమంతః కలశోద్భవ ! ॥ ౧౮
- ధన్వావిద శ్చాతన్వానాః ప్రతిపూర్వదథానకాః ।
 ఆయచ్ఛంత షోడశైతే షోడశారనివాసినః ॥ ౧౯
- విసృజంత స్తథాస్యంభో విధ్యంత శ్చాపి సింధువ !
 ఆసీనాశ్చ శయానాశ్చ స్వపంతో జాగ్రత స్తథా ॥ ౨౦

- తిష్ఠంత శ్చైవ ధావంశో సభా శ్చైవ సభాధిపాః ।
అశ్వా శ్చైవాఽశ్వపతయ ఆవ్యాధిన్య స్తథైవ చ ॥ ౨౦
- వివిధ్యంత్య శ్చోగణాశ్చ స్త్రంహంత్యో విధ్యమర్దన !
గృత్సా శ్చాప్తదశవిధా దేవతా అష్టమావృతౌ ॥ ౨౧
- అథ గృత్సపతి శ్చైవ వ్రాతా వ్రాతపతి స్తథా ।
గణాశ్చ గణపా శ్చైవ విరూపా విశ్వరూపకాః ॥ ౨౩
- మహంతః క్షుల్లకా శ్చైవ రథిన శ్చాఽరథాః పరే ।
రథాశ్చ రథపత్యాఖ్యా సేనా సేనానయ స్తథా ॥ ౨౪
- క్షత్తార స్సజ్జిహీతార స్తక్షాణో రథకారకాః ।
కులాలా శ్చేతి రుద్రా స్తే నవమావృతిదేవతాః ॥ ౨౫
- కర్మారాశ్చైవ పుష్కస్థా నిషాదా శ్చేషుకృద్గణాః ।
ధన్వక్రూరో మృగయవ శ్వసనయ శ్శ్వాస ఏవ చ ॥ ౨౬
- తథాఽశ్వపతయశ్చైవ భవో రుద్రో ఘటోద్భవ !
శర్వః పశుపతిః క్షీలగ్రీవశ్చ శితికణ్ఠకః ॥ ౨౭
- కవచీ పుష్కకేశశ్చ సహస్రాక్ష స్తథాపరః ।
శతధన్వా చ గిరిశ శ్శిషివిష్టశ్చ కుమ్భజ ! ॥ ౨౮
- మీఘప్రమ ఇతి ప్రోక్తా రుద్రా దశమసాలగాః ।
అభైకాదశచక్రస్థా ఇషుమద్ధిన్వవామనాః ॥
- బృహచ్చ వక్షీయాంశ్చైవ వృద్ధ సన్వృద్ధనా సహ ।
అగ్ర్యః ప్రథమ ఆశు శ్చాఽజిరోఽన్య శ్శీఘ్రశిభ్యకౌ ॥ ౩౦
- ఊర్వోఽవస్వన్యరుద్రా చ సోతస్యో ద్వీప్య ఏవ చ ।
శ్చేష్ఠశ్చైవ కనిష్ఠశ్చ పూర్వజాపరజౌ తథా ॥ ౩౧

- మధ్యమ శాచపగల్భశ్చ జఘన్యశ్చ ఘటోద్భవ !
చతుర్వింశతినఙ్ఖ్యాతా ఏతే రుద్రా మహాబలాః ॥ 3.9
- బుధ్యై శ్చైవ తు సోభ్యశ్చ ప్రతిసర్వకయామ్యకౌ ।
క్షేమ్యార్వర్యా చ ఖల్యశ్చ తతః శ్లోక్యావసాన్యకౌ ॥ 33
- వన్యకక్ష్యశ్రవా శ్చైవ తతోఽన్యస్తు ప్రతిశ్రవః ।
ఆశుపేణ స్త్వాశురథ శ్చూరశ్చ తపసానిధే ! 34
- అవభిద్వంశ్చ వర్మీచ వరూధీ బిల్మినా సహ ।
కవచీ శ్రుతసేనశ్చ శ్రుతో దుందుభ్య ఏవచ ॥ 35
- ఆహానన్యశ్చ ధృష్టు శ్చేతే వడ్వింశతీస్మృతాః ।
ద్వాదశావరణస్థాశ్చ మహాకాయా మహాబలాః ॥ 36
- ప్రమృశ శ్చైవ దూతశ్చ ప్రహితశ్చ నివణ్ణికః ।
అన్య స్త్విషుధిమా నన్య స్తీక్షేషుశ్చ తథాఽయుధీ । 32
- స్వాయుధశ్చ సుధన్వా చ స్రుత్యః పథ్యశ్చ కుమ్భజ !
కాట్యో నీప్య స్తథా సూద్య స్సరస్యో విధ్యమద్దన ! 37
- తథా చాన్యో నాద్యనామా వైశత్తః కూప్య ఏవచ ।
అవట్యవర్ష్యావర్ష్యాశ్చ మేఘోవ విద్యుత్ప్య ఏవ చ ॥ 38
- ఈద్ర్యాతప్యో తథా వాత్యో రేష్మీయశ్చ తథాపరః ।
వాస్తవ్యో వాస్తువ శ్చైవ సోమ శ్చేతి మహాబలాః ॥ 39
- త్రయోదశావరణగా మహారుద్ర ముపాసతే ।
రుద్రతామ్రామణా శ్శంగ స్తథా పశుపతి ర్మునే ॥ 40
- ఉగ్రో భీమ స్తథైవాగ్రేవధదూరేవథా వపి ।
హంతాచైవ హనియాంశ్చ పృథ్వాశ్చ హరికేశకాః । 41

కార శ్శమ్ము ర్మయోభూశ్చ శజ్జరశ్చ మయస్కరః ।

౪ శ్శివతర శ్చైవ తీర్థ్యో కుంభ్య స్తేజైవచ ॥ ౪౩

శ్శోఽవార్యః ప్రతరణోత్తరణో చ ఘటోద్భవ !

తార్యాలాద్యనామానో శ్శష్ట్య శేన్య తథావశా ॥ ౪౪

తే త్రింశన్మహాదుదా దీన్మకోపా ఉదాయుధాః ।

దుర్దశావరణగా మహాదుద ముపాసతే ॥ ౪౫

త్యశ్చ ప్రవాహ్యశ్చ ఇరిణ్యశ్చ ప్రవధ్యకః ।

కిలః క్షయణ శ్చైవ కవర్ణీచ పులస్తకః ॥ ౪౬

క్తో గృహ్య స్వల్ప్య కేహ్య కాట్య సాన్య గ్గహ్య రేష్ఠకః ।

దయ్యశ్చ నివేష్యశ్చ పాంసవ్యశ్చ రజస్యకః ॥ ౪౭

క్యో హరిశో లోప్య శోచలశో రోవ్య సూర్యవచ ।

శ్చ పర్ణశద్యశ్చ తథాఽనిగురమాణకః ॥ ౪౮

ఘ్న న్నాభీదం శ్చైవ ప్రభీద నిగ్రికా స్తథా ।

కానాం హృదయా శ్చైవ ద్వాత్రింశన్మద్రదేవతాః ॥ ౪౯

కంతే సాయుధాః ప్రాణా నిత్యంపశ్చదశావృతౌ ।

కశే త్వావరణకే పూర్వాదిద్వారవర్తినః ॥ ౫౦

ణకా విచిన్వత్కా-స్తథాఽనిహితనామకాః ।

గావత్కా-శ్చ దీప్తాస్తా మహాదుద ముపాసతే ॥ ౫౧

హోడశసాలేషు ఫిత్తై రుదై స్సహస్రశః ।

తస్మ మహాదుద్రో లలితాఞ్జాప్రవర్తకః ॥ ౫౨

తే సగతా మృధ్యై ముక్తా సాలేశకోణకే ।

రద్రీయసఖ్యతా వతే రుదా మహాబలాః ॥ ౫౩

లలితాభక్తిసమ్పన్నా న్నాలయంతి దివానిశమ్ ।

అభక్తా స్తలలితాదేవ్యాం ప్రత్యూహై ర్యోజయ స్త్యమీ ॥

ఇథం శక్వాదిదిక్పాలా ముక్తాసాలం సమాశ్రితాః ।

లలితాపరమేశాన్యా సేవా మేవ వితస్వతే ॥

అథ ముక్తాఖ్యసాల స్యాంతరే మారుతయోజనే

సాలో మరకతాభిఖ్య శ్చతుర్యోజన ముచ్చితః ॥ ౫౬

పూర్వవ ద్లోపురాదీనాం సంస్థానై శ్చ సుశోభితః ।

తతః శ్రీదండనాథాయా దహనాదివిదిగ్ధతాః ॥ ౫౭

చత్వారో నిలయాః ప్రోక్తా మంత్రినీగృహవిస్తృతాః ।

కిరిచక్రకేంద్రస్య యాః పర్వాణి సమాశ్రితాః ॥ ౫౮

భండాసురమహాయుధే తా దేవ్య స్తత్ర జాగ్రతి ।

సర్వా స్థలీ మరకతశ్రేణీభిః ఖచితా శుభా ॥ ౫౯

హేమతాశవనాధ్యా చ సర్వవస్తుసమాకులా ।

తత్ర దేవ్య స్సమస్తా శ్చ దండనాథాసమశ్రియః ॥ ౬౦

హేలోత్పూర్ణమదాఘూర్ణముసలా స్సంచరంత్యపి ।

సంఖ్యాతీతా స్తాశవృక్షా నవస్వర్ణవిచిత్రితాః ॥ ౬౧

యోజనాయతకాండాశ్చ దళై ర్యుక్తా విశంకటైః ।

హేమత్వచోఽతిసున్నిగ్ధా స్సుచ్ఛాయాః ఫలభంగురాః ॥ ౬౨

ఆమూలాగ్రం లంబమానా తాశహలాఘటాకులాః ।

వర్తంతే దండనాథాయాః ప్రీత్యర్థం శిల్పిభిః కృతాః ॥ ౬౩

తత్ర తాశసురాపూరం వీత్వా వీత్వా మదాకులాః ।

బృష్పిన్యాద్యా శ్చక్రదేవ్యో హేతుకాద్యాశ్చ భైరవాః ॥

- స స్తనిగ్రహదేవ్యశ్చ సృత్యంతి మదవిహ్వలాః ।
చతుర్విదిక్షు దండిన్యా యత్ర యత్ర మహాన్ద్రుహం ॥ ౬౫
- తత్ర పూర్వాదిదిగ్భాగే దేవీసదృశవర్చసః ।
ఉన్నతభైరవీ చైవ స్వప్నేశీ చ తిరస్కృతిః ॥ ౬౬
- తథా కిరిపదా దేవీ సేవంతే దండనాయికాం ।
ఏషా కక్ష్యా మరకతప్రకృతి స్సర్వతోదిశం ॥ ౬౭
- నివాసో దండనాథాయాః కేవలం చాభిమానికః ।
తస్యా స్తు సేవావాసోఽన్యో మహాపద్మాటపీఠే ॥ ౬౮
- తత్కక్ష్యాతిదవీయస్తా తేనార్థం తత్ర తద్ద్రుహం ।
అథో మరకతాకారసాలాంత స్సన్న్తయోజనే ॥ ౬౯
- ప్రాకారో విద్రుమాకారః ప్రాత రర్యమపాటలః ।
తత్ర స్థలీ చ సకలా విద్రుమేణైవ నిర్మితా ॥ ౭౦
- తత్ర విద్రుమసంకాశో బ్రహ్మ నలినవిష్టరః ।
బ్రహ్మలోకా త్సమాగత్య సార్థం సర్వై ర్మునీశ్వరైః ॥ ౭౧
- సదా శ్రీలలితాదేవ్యా సేవనార్థ మతంద్రితః ।
మరీచా ద్యైః ప్రజాసృద్ధి ర్వర్తతే సాక మభిష! ॥ ౭౨
- చతుర్దశాపి విద్యా స్తా ఉపవిద్యా స్సహస్రశః ।
చతుష్పాతికశాశ్చైవ శరీరీణ్యో మహత్తరాః ॥ ౭౩
- ప్రాకారే విద్రుమాకారే బ్రహ్మలోకం సమాశ్రితాః ।
వర్తంతే జగతా మృధైర్లలితాదేవతాన్లుయా ॥ ౭౪
- అథ విద్రుమసాల స్యాంతరే మారుతయోజనే ।
మాణిక్యమండపం నామ కక్ష్యాంతర ముదీరితం ॥ ౭౫

- నానారత్నకృత స్సాలః పూర్వవ ద్దోపురాన్వితః ।
 మాణిక్యమంటపస్థానే పరిత స్సర్వతోదిశం ॥ 2౬
- వర్తతే విష్ణులోక స్తు లలితాసేవనోత్సుకః ।
 తత్ర వైష్ణవలోకే తు విష్ణు స్సాక్షాత్సనాతనః ॥ 2౭
- చతుర్థా దశథా చైవ తథా ద్వాదశథా పునః ।
 విభిన్నమూర్తి స్సతతం వర్తతే మాధవ స్సదా ॥ 2౮
- భండాసురమహాయుద్ధే యే శ్రీదేవీసఖోఽస్థితాః ।
 దశావతారదేవా స్తు తేఽపి మాణిక్యమంటపే ॥ 2౯
- పూర్వకక్ష్యాంతరేభ్యస్తు తత్కక్ష్యాయాం విశిష్టతా ।
 ఉపర్యాచ్ఛాదనామాత్రమాణిక్యదృశదాం గణైః ॥ ౩౦
- తత్ర కక్ష్యాంతరే దేవ శృంఖచక్రగదాధరః ।
 భిన్నో ద్వాదశమూర్త్యాచ పూర్వాద్యాశాసు రక్షతి ॥ ౩౧
- జామ్బూనదప్రభ శ్చక్రీ పూర్వస్యాం దిశి కేశవః ।
 పశ్చాత్తన్నారాయణ శృంఖ నీలజీమూతసన్నిభః ॥ ౩౨
- ఇందీవరరశశ్యామ స్తథోర్ధ్వం మాధవోఽవతి ।
 గోవిందో దక్షిణే పార్శ్వే ధన్వీ చంద్రప్రభో మహాన్ ॥ ౩౩
- ఉత్తరే హలభృ ద్విష్ణుః పద్మకింజల్కసన్నిభః ।
 ఆగ్నేయ్యా మరవిందాభో ముసలీ మధుసూదనః ॥ ౩౪
- త్రివిక్రమః ఖడ్గపాణి రైర్నరృత్యాం జ్వలనప్రభః ।
 వాయవ్యాం వామనో వజ్రీ తరుణాదిత్యదీప్తిమాన్ ॥ ౩౫
- ఈశాన్యాం పుండరీకాభ శ్శ్రీధరః పట్టసాయుధః ।
 విద్యుత్ప్రభో హృషీకేశో హ్యవాచ్యాం దిశి ముద్గరీ ॥ ౩౬

పద్మనాభ శార్ఙ్గపాణి స్సహస్రార్కసమప్రభః ।

మాణిక్యమంటపస్థాన మనులోమేన వేష్టతే ॥ ౮౭

సర్వాయుధ స్సర్వశక్తి స్సర్వశక్తి స్సర్వతోముఖః ।

ఇంద్రగోపకసంకాశః పాశహస్తోఽపరాజితః ॥ ౮౮

దామోదరస్తు సర్వాత్మా లలితాభక్తివిర్భరః ।

మాణిక్యమంటపస్థానం ప్రతిలోమేన వేష్టతే ॥ ౮౯

ఇతి ద్వాదశభిర్దేవై ర్భగవా నమ్బుజేక్షణః ।

మాణిక్యమంటపగతే విష్ణులోకే విరాజతే ॥ ౯౦

అథ నానారత్నసాలాంతరే మారుతయోజనే ।

సహస్రస్తంభకం నామ మంటపం సుమనోహరం ॥ ౯౧

నానారత్నైస్తు ఖచితం నానాకలై రలంకృతం ।

నానారత్నకృత స్సాలస్తుంగ స్తత్రాభివర్తతే ॥ ౯౨

ఏకా పంక్తి స్సహస్రేణ స్తమ్భై స్తీర్య క్షప్తవర్తతే ।

తాదృశ్యః పంక్తయో బహ్వ్యస్తమ్భానాం తు చతుర్దిశమ్ ॥

ఉపర్యాచ్ఛాదనం చాపి పూర్వవ ద్రిత్యదారుభిః ।

శివలోక స్తత్ర మహాన్ జాగర్తి స్ఫురితద్యుతిః ॥ ౯౪

శైవాగమా మూర్తిమంత స్తత్రాష్ట్రావింశతి స్సృతాః ।

నందిభృగ్గిమహాకాశప్రముఖా స్తత్ర చోత్తమాః ॥ ౯౫

షట్త్రింశ త్తత్ర దేవాశ్చ గజవక్త్రా స్సహస్రశః ।

శివలోకోత్తమే తస్మిన్ తస్మాత్ సత్తమ్భమణ్డపే ॥ ౯౬

ఈశాన స్సర్వవిద్యానాం రాజతే చంద్రశేఖరః ।

లలితాజ్ఞాపాలకశ్చ లలితాజ్ఞాప్రవర్తకః ॥ ౯౭

లలితామంత్రజాపీచ నిత్యమానందమానసః ।

శైవ్యా దృష్ట్యా స్వభక్తానాం లలితామంత్రసిద్ధయే ॥ ౯౮

అస్తర్భహీస్తమఃపుంజనిర్భేదనపటియసీమ్ ।

మహాప్రకాశరూపాం తాం మేధాశక్తిం ప్రకాశయన్ ॥ ౯౯

సర్వజ్ఞ సర్వకర్తా చ సహస్రస్తమ్భమణ్డపే ।

వర్తమానో మహాదేవ శ్రీదేవీ మేవ సేవతే ॥ ౧౦౦

ఇథం కారణకృత్యేద్వా శ్రీదేవీభక్తినిర్భరాః ।

తత్తత్సాలాం తస్మాత్రిత్య వర్తంతే కుమ్భసమ్భవ! ॥ ౧౦౧

ఇతి శ్రీ బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితో

పాఖ్యానే హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే కుద్రాలయాది

శివలోకాస్త కథనం నామాష్టత్తిలశోఽధ్యాయః

మహాపద్మాటవీవర్ణనమ్

శ్రీహయగ్రీవః :—

అథ వాపీత్రయాదీరాం కక్త్యాభేదాన్ప్రచక్షుహే ।

యేషాం శ్రవణమాత్రేణ జాయతే శ్రీ ర్మహోదయా ॥ ౧

సహస్రస్తమ్భసాల స్యాస్తరే మారుతియోజనే ।

మనో నామ మహాసాల సర్వరత్నవిచిత్రితః ॥ ౨

పూర్వవద్గోపురద్వారకవాటార్గశసంయుతః ।

తన్మధ్యకక్త్యాభాగస్తు సర్వోఽప్యమృతవాపికః ॥ ౩

య త్ప్రీత్వా యోగిన సిన్ధిద్ధా వజ్రకాయా మహాబలాః ।

- భవంతి పురుషాః ప్రాజ్ఞాస్త దేవ హి రసాయనమ్ ॥ ౪
- తస్యా మమృతవాప్యం తు వర్తతే తోయతాం గతమ్ ।
- తద్గన్ధాఘ్రాణమాత్రేణ సిద్ధికాంతాపతి ర్భవేత్ ॥ ౫
- అస్పృశ స్పృశి విన్ధ్యా రే! పురుషః క్షీణకల్మషః ।
- ఉభయో స్సాలయోః పార్శ్వే సుధావాపీతటద్వయమ్ ॥ ౬
- అర్థక్రోశసమాయామ మన్య త్సర్వం చ వాపికా ।
- చతుర్వ్యోజనదూరా త్తు తటం తస్యా జలాస్తరే ॥ ౭
- సోపానవలయా స్తస్యా నానారత్న విచిత్రితాః ।
- స్వర్ణవర్ణా రత్నవర్ణా స్తస్యాం హంసా శ్చ సారసాః ॥ ౮
- ఆస్ఫాలితే తటద్వద్వే తరజ్జై రతిచచ్ఛలైః ।
- పక్షిణాస్త జ్వలం పీత్వా రసాయనమయం నవమ్ ॥ ౯
- అజరామరతాం ప్రాప్తాస్తత్ర విష్ట్రనిఘాదన! ।
- సదా కూజితలఘ్నేణ తత్ర కారణ్ణకద్విజాః ॥ ౧౦
- జవన్తి లలితాదేవ్యా మస్త్రీ సేవ మహత్తరమ్ ।
- పరితో వాపికాచక్రపరివేషేణ భూయసా ॥ ౧౧
- న తత్ర గన్తుం మార్గోఽస్తి నౌకావాహన మస్తరా ।
- ఆజ్ఞయా కేవలం తత్ర మన్త్రిణీదణ్డనాథయోః ॥ ౧౨
- తారా నామ మహాశక్తి ర్వర్తతే తరణీశ్వరీ ।
- బహ్వ్యస్త్రోత్పలశ్యామాస్తారాయాః పరిచారికాః ॥ ౧౩
- రత్ననౌకాసహస్రేణ ఘోరన్తి సరసీజలే ।
- అపరం షార మ్మాయాంతి పున ర్యాన్తి పరం తటమ్ ॥ ౧౪

వీణావేణుమృదంగాదీ న్వాదయన్త్యే ముహుర్ముహుః ।
 కోటిశః స్తత్ర తారాయా నావికోన్యో నవయావనాః ॥ ౧౫
 ముహుర్గాయంతి సృత్యన్తి వాహయన్తి ముహుః స్సరీమ్ ।
 అరిత్రపాణయః కాశ్చి త్కాశ్చి చ్ఛృణోమ్యుపాణయః ॥ ౧౬
 పిబన్త్య స్తత్సృధాతోయం సంచరంతి తరిశతైః ।
 తాసాం నౌకావాహికానాం శక్తీనాం శ్యామలత్విషామ్ ॥
 ప్రధానభూతా తారామ్బా జలాపచ్ఛమనక్షరూ ।
 ఆజ్ఞాం వినా తయో స్తారా మంత్రణీదణ్డనాథయోః ॥ ౧౭
 త్రిశేత్రస్యాపి నో దత్తే వాపికామ్బుశి సంతరమ్ ।
 గాయంతీనాం చలంతీనాం నౌకాభి ర్మణిచారుభిః ॥ ౧౮
 మహారాజ్ఞీమహాదార్యం పఠంతీనాం పదే పదే ।
 పిబంతీనాం మధు స్థీతం మాణిక్యచషకోదరైః ॥ ౧౯
 ప్రతినౌకం మణిగృహే వసంతీనాం మనోహరే ।
 తారాతరణశక్తీనాం సమవాయోఽతిసుందరః ॥ ౨౦
 కాశ్చి న్నౌకా స్సువర్ణాఢ్యాః కాశ్చి ద్రత్నకృతా మునే! ।
 మకరాకార మాపన్నాః కాశ్చి న్నౌకా మృగాననాః ॥ ౨౧
 కాశ్చి త్పింహాననా నావః కాశ్చి దంతావళాననాః ।
 ఇథం విచిత్రరూపాభి ర్నౌకాభిః పరివేష్టితామ్ ॥ ౨౨
 తారామ్బా మహతీం నౌకా మధిరూథా విరాజతే ।
 ఆత్మానురూపరూపేణ లలితామంత్రజాపినా ॥ ౨౩
 సార్థం ప్రియతమేనైవ రత్నాసన ముపేయుషీ ।
 అనులోమవిలోమేన సంఘారం వాషికాజలే ॥ ౨౪

- తన్వానా సతతం తారా కక్ష్యా మేనాం హి రక్షతి ।
 మనస్సాల స్యాంతరాశే సప్తయోజనదూరతః ॥ ౨౬
- బుద్ధిసాల ఇతి ఖ్యాత శ్చతుర్వ్యోజన ముచ్చితః ।
 తన్మధ్యకక్ష్యాభాగ స్తు సర్వోఽప్యనందవాపికః ॥ ౨౭
- తత్ర దివ్యం మహామద్యం వకుళామోదమేదురం ॥
 వ్రతస్తకనకచ్ఛాయం త జ్వలత్వేన వర్తతే ॥ ౨౮
- ఆనందవాపికాగాఢః పూర్వవ త్పరికీర్తితః ।
 సోపానాదిక్రమ శ్చైవ పక్షిణ స్తత్ర పూర్వవత్ ॥ ౨౯
- తత్రత్యం సలిలం మద్యం పాయంపాయం తటస్థితాః ।
 విహరంతి మదోన్మత్తా శ్చక్తయో మదపాటలాః ॥ ౩౦
- సాక్షా చ్చ వారుణీ దేవీ తత్ర నౌకాధినాయికా ।
 యా సుధామాలిని మాఘా ర్యా మాఘా రమ్య తేశ్వరీం ॥
- సా తత్ర మణినౌకస్థా శక్తిసేనాసమావృతా ।
 ఈష దాలోకమాత్రేణ త్రైలోక్యమదదాయినీ ॥ ౩౧
- తరుణాదిత్యసజ్జాశా మదరక్తకపోలభూః ।
 పారిజాతప్రసూనప్రకృరిపితకచోచ్ఛయా ॥ ౩౩
- వహన్తీ మదిరాపూర్ణం చషకం లోలదుత్పలమ్ ।
 పక్వం పిశితఖణ్డం చ మణిపాత్రే తథాఽన్యకే ॥ ౩౪
- నాయకే నాఽనుకూలేన సాకం శ్రీమస్త్రీజాపినా ।
 వారుణీతరణిశ్రేణీనాయికా తత్ర రాజతే ॥ ౩౫
- సాఽప్యాజ్ఞయైవ సర్వేషాం మన్త్రిణీదణ్డనాథయోః ।
 దదాతి వాఘీతరణం త్రిణేత్రస్యాపి నాన్యథా ॥ ౩౬

- అథ బుద్ధిమహాసాలాస్తరే మారుతయోజనే ।
 అహఞ్కారమహాసాలః పూర్వవద్ధోపురాన్వితః ॥ 32
- తయోస్తు సాలయో ర్మధ్యే కక్ష్యాభూ రఖిలా మునే !
 విమర్శవాపికా నామ సౌమమ్నామృతరూపిణీ ॥ 33
- య సృహయోగినా మంతర్మనోమారుతపూరితే ।
 సుమమ్నాదణ్డవివరే జాగర్తి పరమామృతమ్ ॥ 34
- త దేవ తస్య స్ఫులిలం వాపికాయా స్తపోధన !
 పూర్వవత్తటసోపానపక్షినాకాభిధాః స్మృతాః ॥ 35
- తత్ర నాకేశ్వరీ దేవీ కురుకుల్లేతి విశ్రుతా ।
 తమాలశ్యామలకారా శ్యామకఞ్చకధారిణీ ॥ 36
- నాకేశ్వరీభి రన్యాభి స్వసమానాభి రావృతా ।
 రత్నారిత్రకరా నిత్య ముల్లసన్మదమాంసలా ॥ 37
- ప్రియజ్ఞరేణ సంయుక్తా ప్రియేణ శ్రీక్రమీత్సుకా ।
 పరితో భ్రామ్యతి మునే! మణినాకాధిరోహిణీ ॥ 38
- వాపికాపయసో గాఢః పూర్వవత్పరికీర్తితః ।
 అథాఽహఞ్కారసాల స్యాస్తరే మారుతయోజనే ॥ 39
- సూర్యబిమ్బమయ స్సాల శ్చతుర్వ్యోజన ముచ్చితః ।
 సూర్యస్య యాదృశం తేజస్తాదృక్షత్రప్రభోదయః ॥ 40
- తన్మధ్యకక్ష్యావసుధా ఖచితా కురువిస్తకైః ।
 తత్ర బాలాతపోద్ధార స్సర్వదా వర్తతే మునే ! ॥ 41
- తస్య స్పర్శనమాత్రేణ సురసిద్ధనరాసురాః ।
 సూర్యవచ్చ ప్రకాశస్తే తేజోరూపత్య మాగతాః ॥ 42

తత్ర బాలాతపోద్ధారే లలితాపరమేశ్వరీమ్ ।
 ప్రతి తీవ్రం తప స్తప్త్యా సూర్యోఽలభత తాం ద్యుతిమ్ ॥
 గ్రహరాశిగణా స్సర్వే సక్షత్రాణ్యపి తారకాః ।
 తత్రైవ హి తప స్తప్త్యా లోకభాసకతాం గతాః ॥ ౪౯
 మార్తాండభైరవ స్తత్ర భిన్నో ద్వాదశధా మునే !
 శక్తిభి స్తైజసీభి శ్చ కోటిసంఖ్యభి రన్వితః ॥ ౫౦
 మహాప్రకాశరూప శ్చ మదారుణవిలోచనః ।
 కశ్యపశితగుణ్డేషు నిత్యం క్రీడారసోత్సుకః ॥ ౫౧
 వర్తతే విష్ణుదర్పారే! పారే య స్తమస స్థితః ।
 మహాప్రకాశనామ్నాఽస్తి తస్య శక్తి ర్మహీయసీ ॥ ౫౨
 చక్షుష్మ త్యపరా శక్తి శ్చాయాదే వ్యపరా స్మృతా ।
 ఇథం తిస్రుభి రేతాభి శ్చక్తిభిః పరివారితః ॥ ౫౩
 లలితాయా మహేశాన్య స్సదా విద్యాం హృదా జపన్ !
 తద్భక్తానా మిద్రియాణి భాస్వరాణి ప్రకాశయన్ ॥ ౫౪
 బహి రస్త స్తమోజాలం సమూల మవమర్దయన్ ।
 తత్ర బాలాతపోద్ధారే భాతి మార్తాండభైరవః ॥ ౫౫
 సూర్యబిమ్బమహాసాలాస్తరే మారుతయోజనే !
 చంద్రబిమ్బమయ స్సాల శ్చతుర్వ్యోజన ముచ్చితః ॥ ౫౬
 పూర్వవ ద్గోపురద్వారకవాటార్గశసంయుతః ।
 తన్మధ్యభూ స్సమస్తాఽపి చంద్రికోద్ధార ఉచ్యతే ॥ ౫౭
 తత్రైవ చంద్రికోద్ధారే తప స్తప్త్యా సుదారుణమ్ ।
 అత్రినేత్రసమాత్మన్న శ్చంద్రమాః కాంతి మాయయా ॥ ౫౮
 తత్ర శ్రీసోమనాథాఖ్యో వర్తతే నిర్మలాకృతిః ।

- దేవ ప్రైలోక్యతిమిరధ్వంసీ సంసారవర్తకః ॥ ౫౯
- పిబ ఇచ్ఛమకసంపూర్ణం నిర్మలం చంద్రికామృతమ్ ।
సప్తవింశతినక్షత్రశక్తిభిః పరివారితః ॥ ౬౦
- సదా పూర్ణనిజాకారో నిష్కళఙ్క-నిజాకృతిః ।
తత్రైవ చంద్రికోద్ధారే వర్తతే భగవా ఇచ్ఛశీ ॥ ౬౧
- లలితాయా జపై ధ్యాయై స్తోత్రైః పూజాశతై రపి ।
అశ్విన్యాదియుతస్తత్ర నాఽలం క్షిపతి చంద్రమాః ॥ ౬౨
- అన్యా శ్చ శక్తయ స్తారానామధేయా స్సహస్రశః ।
సంతి తప్తైవ నికటే సా కక్ష్యా తత్ర పూరితా ॥ ౬౩
- అథ చంద్రాఖ్యసాల స్యాంతరే మారుతయోజనే ।
శృణ్వారనామసాలోఽస్తి చతుర్వ్యోజన ముచ్చితః ॥ ౬౪
- శృంగారరాగరూపై స్తు కాస్తుభై రేవ నిర్మితః ।
మహాశృణ్వారపరిఘా తన్మధ్యవసుధాఽఖిలా ॥ ౬౫
- పరిఘావలయే తత్ర శృణ్వారసపూరితే ।
శృణ్వారశక్తయ స్సంతి నానాభూషణభాసురాః ॥ ౬౬
- తత్ర నౌకాసహస్రేణ సంచరన్త్యో మదోద్ధతాః ।
ఉపాసతే సదా మత్తం నౌకాఞ్గం కుసుమాయుధమ్ । ౬౭
- స తు సంమోహయ త్యేవ విశ్వసమ్మోహకారిభిః ।
విశిఖై రఖిలా న్లోకా న్లలితాఞ్జావశంవదః ॥ ౬౮
- తత్ప్రభావేన సంమూఢా మహాపద్మాటవీఘలం ।
స గంతుం పారయన్త్యేవ సురసిద్ధసరాసురాః ॥ ౬౯
- బ్రహ్మవిష్ణుమహేశా స్తు శుద్ధచిత్తా స్స్వభావతః ।
తస్యాఽఙ్గాయా పరం యాంతి మహాపద్మాటవీఘలమ్ ॥ ౭౦

- వినీతా శ్శుద్ధవేమా శ్చ లలితాభక్తినిర్భరాః ।
 సావధానేన మనసా యాంతి పద్మాటవీఢలం ॥ 20
 సంసారిణ శ్చ రాగాన్ధా బహుసంకల్పకల్పనాః ।
 మోహాకులా శ్చ పురుషా వికల్పక్షోభధూనరాః ॥ 21
 ప్రభూతరాగగహనాం ప్రౌఢవ్యామోహదాయినీమ్ ।
 మహాశృంగారపరిఘాం తరితుం న విచక్షణాః ॥ 22
 యస్మా దపయ్యసౌందర్య స్త్రైలోక్యజనమోహనః ।
 మహాశృంగారపరిఘాఽధికారీ వర్తతే స్మరః ॥ 23
 తస్య సత్త్వ మతిక్రమ్య మహతా మపి మోహనమ్ ।
 మహాపద్మాటవీం గంతుం న కోఽపి భవతి క్షమః ॥ 24
 అథ శృంగారసాల స్యాంతరాశే రసయోజనే ।
 చింతామణిగృహం నామ చక్రరాజమహాలయః ॥
 తన్మధ్యభూ స్సమస్తాపి పరిణో రత్న భూషితా ।
 మహాపద్మాటవీ నామ సర్వసౌభాగ్యదాయినీ ॥ 25
 శృంగారాఖ్యమహాసాలవర్ణంతం గోపురం మునే !
 చతుర్దిక్షు ప్యేవ మేవ గోపురాణాం వ్యవస్థితః ॥ 26
 సర్వదిక్షు తతోక్తాన్తి గోపురాణి శతం మునే !
 సాలా స్తు వింశతిప్రోక్తాః పంచసంఖ్యాధికా శ్శుభాః ॥ 27
 సర్వేషా మపి సాలానాం మూలం యోజనసంమితమ్ ।
 పద్మాటవీఢలం వక్ష్యే సావధానం మునే! శృణు ॥ 28
 సమస్తరత్నఖచితే తత్ర షడ్వ్యోజనాంతరే ।
 పరిత ఫలపద్మాని మహాకాణ్డాని సంతి వై । 29

కాణ్డా స్తు యోజనాయామా మృదుభిః కణ్ఠకై ర్వృతాః ।
 పత్రాణి తాళదళకమాత్రాయామాని సన్తి నై ॥ ౮౨
 కేసరా శ్చ సరోజానాం పశ్చతాళసమాయతాః ।
 కిష్కూశతక మున్నమాః కర్ణికాః పరికీర్తితాః ॥ ౮౩
 అత్యస్తకోమలా న్యత్ర సదా వికసితాని చ ।
 నవసారభవృద్ధ్యాని విశజ్జుటదళాని చ ॥ ౮౪
 బహుశ సన్తి పద్మాని కోటినా మపి కోటిశః ।
 మహాపద్మాటవీకక్ష్యా పూర్వభాగే ఘటోద్భవ! ॥ ౮౫
 క్రోశోన్నతో వహ్నిరూపో వర్షులాఽకారసంస్థితః ।
 అర్థయోజనవిస్తారః కలాభి ర్దళభి ర్యుతః ॥ ౮౬
 అర్ఘ్యపాత్రమహాధారో వర్తతే కుమ్భసమ్భవ! ।
 తస్యాఽధారస్య పరిత శ్చక్తయో దీప్తవిగ్రహః ॥ ౮౭
 ధూమ్రార్చిషముఖా భాన్తి కళా దళ విభావసాః ।
 దీప్తతారుణ్యలక్ష్మీకా నానాలజ్జ్వరభూషితాః ॥ ౮౮
 ఆధారరూపం శ్రీమన్తం భగవన్తం హవిర్భుజమ్ ।
 పరిష్పజ్యైవ పరితో వర్తన్తే మన్మథాలసాః ॥ ౮౯
 ధూమ్రార్చి రూష్మా జ్వలినీ జ్వాలినీ విస్ఫులిగ్ణికా ।
 సుశ్రీ సురూపా కపిలా హవ్యకవ్యవహే అపి ॥ ౯౦
 ఏతా దళ కళాః ప్రోక్తా వహ్ని రాధారరూపిణః ।
 తత్రాధారే స్థితో దేవః పాత్రరూపం సమాశ్రితః ॥ ౯౧
 సూర్య ప్రేతాకోటిమిరప్రధ్వంసీ వధితోదయః ।
 సూర్యాత్మకం తు తత్పాత్రం సార్దయోజన మున్నతమ్ ॥

- యోజనామాత్రవిస్తారం మహాజ్యోతిఃప్రకాశితమ్ ।
తత్ప్రాతే పరిత స్సక్తవపుషః పుత్రికా ఇవ ॥ ౯౩
- వర్తస్తే ద్వాదశకలా రవే రాశ్చస్వరరోచిషః ।
తపినీ తాపినీ ధూమా మరీచి చ్ఛ్వాలినీ దుచి ॥ ౯౪
- సుషుమ్నా భోగదా విశ్వా బోధినీ ధారిణీ క్షమా ।
తస్మి న్నాత్రే మహానన్దకారణం పరమామృతమ్ ॥ ౯౫
- సర్వావధరసాధ్యం చ హృద్యసౌరభ్యసంయుతమ్ ।
నీలోత్పలైశ్చ కల్పారై రహ్లానై రతిసారభైః ॥ ౯౬
- వాస్యమానం సదా హృద్యం శీతలం లఘునిర్మలమ్ ।
చలద్వీచిశతోదారం లలితాభ్యర్చనోచితమ్ ॥ ౯౭
- సదా శబ్దాయమానం చ భాసతే సిద్ధికారణమ్ ।
తదర్ఘ్య మమృతం ప్రోక్తం నిశాకరకళామయమ్ ॥ ౯౮
- తస్మిన్ స్తనీయసీం నౌకాం మణిస్లుప్తాం సమాస్థితాః ।
నిశాకరకళా హృద్యాః క్రీడన్తి నవయావనాః ॥ ౯౯
- అమృతా మానదా పూషా పుష్టిస్తుష్టి రతి ర్ధృతిః ।
శశినీ చంద్రికా కాంతి ర్జ్యోతస్నా శ్రీః ప్రీతి రజ్జదా ॥ ౧౦౦
- పూర్ణా పూర్ణామృతా చేతి కళాః పీయూషరోచిషః ।
నవయావనసంపూర్ణా స్సదా ప్రహసితావనాః ॥ ౧౦౧
- సృష్టి ర్బుద్ధి స్సృతి ర్మేధా కాంతి ర్లక్ష్మీ ద్యుతి స్థిరా
స్థితి స్సిద్ధి రితి ప్రోక్తాః క్రీడన్తి బ్రహ్మణః కళాః ॥ ౧౦౨
- జరా చ పాలినీ శాంతి రిశ్వరీరతికామికే ।

వరదా హ్లాదినీ ప్రీతి దీప్తా చేతి హరేః కళాః ॥ ౧౦౩
 తీక్ష్ణా రాద్రీ భయా నిద్రా తద్రీ ఊ తోగ్రధినీ క్రియా ।
 ఉత్కారీ మృత్యు రవ్యేతా రాద్రా స్తత్ర స్థితాః కళాః ।
 ఈశ్వరస్య కళాః పీతా శ్వేతా చై వారుణా సితా ।
 చతస్ర ఏవ ప్రోక్తా స్తు సదాశివకళా అథ ॥ ౧౦౪
 నివృత్తి శ్చ ప్రతిష్ఠా చ విద్యా శాంతి స్తద్దైవ చ ।
 ఇందిరా దీపికా చైవ రేచికా చైవ మోచికా ॥
 పరా సూక్ష్మా చ విద్యాచే! తథా సూక్ష్మామృతా కళా ।
 జ్ఞానామృతామృతాయినీ చ వ్యాపినీ వ్యోమరూపికా ॥ ౧౦౫
 ఏతా ఋషశ సంప్రోక్తా స్తత్ర క్రీడంతి శ క్తయః ।
 ఊద్రాం నౌకాం సమారూఢా స్తత శ్చేత శ్చ చక్షులాః ॥
 శక్తిరూపేణ భేలంతి తత్ర విద్యా సుహృదశః ।
 అర్ఘ్యసంశోధనార్థాయ కల్పితాః పరమేష్ఠినా ॥ ౧౦౬
 తదర్ఘ్య మమృతం పీత్వా సదా మాద్యంతి శ క్తయః ।
 మహాపద్మాటవీవాసా మహాచక్రస్థితా అపి ॥ ౧౦౭
 ముహు ర్ముహుః పీయమాన మువర్ణ్యపరి వర్ధతే ।
 ముహు ర్ముహు ర్నవనవం ముహు శ్చాబద్ధసారభమ్ ॥
 రత్న కుమ్భసహస్రై శ్చ సువర్ణఘటకోటిభిః ।
 ఆపూర్వ్యాపూర్వ సతతం తదర్ఘ్య మమృతం మహత్ ॥
 చింతామణిగృహస్థానాం పరిచారికశ క్తయః ।
 అణిమాదికశక్తీనా మర్చయంతి మదోద్ధతాః ॥ ౧౦౮

మహాపద్మాటవీకక్ష్యాపూర్వభాగేఽర్ఘ్యకల్పనమ్ ।

ఇథం సమీరితం పశ్యాత్తత్రాఽన్య దపి కథ్యతే ॥ ౧౧౪

ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్ణపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే

హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే మహాపద్మాటవీ సంస్థానాది

కథనం నామైకోనచత్వారింశోఽధ్యాయః

—0—

చింతామణిగృహోన్తరవర్ణనమ్:-

శ్రీహయగ్రీవః:-

చింతామణిగృహ స్వాగ్నిదిగ్భాగే కుణ్డ మానలమ్ ।

యోజనామాత్రవిస్తారం యోజనాసమఖాతకమ్ ॥ ౧

తత్ర జ్వలతి చిద్వహ్ని స్సుధాధారాశతార్చితః ।

పరమైశ్వర్యజనకః పావనో లలితాజ్ఞయా ॥ ౨

అనిన్దనో మహాబ్జాల స్సుధయా తర్పితాకృతిః ।

కక్షేలిపల్లవచ్ఛాయ స్తత్ర జ్వలతి చిచ్ఛిఖీ ॥ ౩

తత్ర హోత్రీ మహాదేవీ హోతా కామేశ్వరః పరః ।

ఉభౌ తౌ నిత్యహోతారౌ రక్షత స్సకలం జగత్ ॥ ౪

అనుత్తరపరాధీనా లలితా సంప్రవర్తికా ।

లలితాచోదితః కామశంకరోఽపి ప్రవర్తకః ॥ ౫

చింతామణిగృహేన్ద్రస్య రక్షోభాగామ్బుజాటవౌ ।

చక్రరాజరథశ్రేష్ఠ స్త్రిష్ఠ త్యున్నతవిగ్రహౌ ॥ ౬

నవభిః పర్వభి ర్యుక్త స్సర్వరత్నమయాకృతిః ।

చతుర్వ్యోజనవిస్తారో దశయోజన మున్నతః ॥ ౭

యథోత్తరం హ్రాసయుక్త స్థూలత్వక్కుబరోజ్వలః ।

చతుర్వేదమహాచక్రః పురుషార్థమహాహయః॥

తత్త్వరూపధ్వజశ్రేణ్యా చామరై రభిమణ్డితః ।

భణ్డాసురమహాయుధే కృతసాహసికక్రియః॥

పూర్వోక్తలక్షణై ర్యుక్తో ముక్తాఘ్రతేణ శోభితః ।

వర్తతే రథమూర్ధస్య శ్రీదేవ్యాసనపావితః ॥

చింతామణిగృహేంద్రస్య వాయుభాగామ్బుజాటవౌ ।

గేయచక్రరథేంద్రీస్తు మన్త్రిణ్యాః ప్రతితిష్ఠతి॥

చింతామణిగృహేంద్రస్య రుద్రభాగామ్బుజాటవౌ ।

వల్లభో దణ్డినాథాయాః కిరిచక్రమహారథః ।

ఏత ద్రథత్రయం సర్వక్షేత్రశ్రీపురపక్షిషు ।

సమాన మేన విజ్ఞేయ మస్తస్మా దేవతా యథా॥

ఆనలం కుణ్డ మాగ్నేయే యతిష్ఠతి సదా జ్వలత్ ।

త త్పశ్చిమే తు గాయత్రీ తత్పశ్చా దభయంకర ॥

ఘృణి స్సూర్యస్తు తత్పశ్చా దోజ్ఞారస్య చ మందిరమ్ ।

దేవీ తురీయగాయత్రీ చక్షుస్మ త్యపి తావన !

అథ గర్భర్వరాజశ్చ పథి మద్రుద్ర ఏవ చ ।

తారామ్బికా భగవతీ తత్పశ్చాద్భాగత స్థితాః

చింతామణిగృహేంద్రస్య రక్షోభాగం సమాశ్రితః ।

నామత్రయమహామన్త్రివాచ్యోఽస్తి భగవాన్ స్వారిః॥

మహాగణపతి స్తస్యోత్తరే కృతనికేతనః ।

పశ్చాత్తురీమన్త్రివాచ్య స్తస్య చాప్యుత్తరే శివః ।

- అథ మృత్యుంజయేశశ్చ వాచ్య స్త్ర్యక్షరమస్త్రతః ।
 ధారణాఖ్యా సరస్వత్యవ్యస్య చోత్తరవాసిసీ ॥ ౧౯
- అకారాదిక్ష కారాస్తవర్ణ మూర్తేస్తు మందిరమ్ ।
 మాతృకాయా ఉత్తరిత స్తస్యా విధ్యనిషూదన! ౨౦
- తదుత్తరే సమ్పదీశీ కాలసంజ్ఞగ్నిణీ తథా ।
 శ్రీమహాశమ్భునాథశ్చ లలితోత్పత్తికారణమ్ ॥ ౨౧
- శ్రీపరామ్బా చ విశదజ్యోత్స్నా నిర్మలవిగ్రహః ।
 ఉత్తరోత్తర మేతా స్తు దేవతాః కృతమందిరాః॥ ౨౨
- బాలాచైవాన్నపూర్ణా చ నాయూయాథా తథైవ చ ।
 శ్రీపాదుకా చ తత్రస్థా ఉత్తరోత్తరమందిరాః ౨౩
- చింతామణిగృహేష్ట్రస్య పశ్చిమద్వారభాగతః ।
 ఉత్తరోత్తరవాసిన్యో దేవతా అపరా మునే! ౨౪
- లఘుశ్యామా చ వాగ్వాది స్యథ శ్రీనకులామ్బికా ।
 శ్యామా పరా చత్రస స్తా వాయవ్యాస్తం సమాశ్రితాః ౨౫
- చింతామణిగృహేష్ట్రస్య వాయవ్యపసుధాదితః ।
 మహాపద్మాటవౌ త్వన్యా దేవతాః కృతమందిరాః॥ ౨౬
- ఉన్నతభైరవీ చైవ స్వప్న వారాహికా పరా ।
 తిరస్కరణికామ్బాచ తథాన్యా పశ్చిమీ పరా॥ ౨౭
- యథాపూర్వం కృతగృహే ఏతా దేవ్యో మహోదయాః ।
 శ్రీపూర్తి శ్చ మహాదేవీ శ్రీమహాపాదుకాపిచ॥ ౨౮
- యథాపూర్వం కృతగృహే ఏతే ద్వే దేవతోత్తమే ।
 శంఖరేణ షడామ్నాయనాగరే వ్రతిపాదితాః ౨౯

- యా విద్యా స్తా సమస్తా శ్చమహాపద్మాటపీఠే |
 ఇథం శ్రీరశ్మిమాలాయా మణిక్లస్తా మహాగృహః || 30
- ఉచ్చధ్వజా ససాలాశ్చ సోద్యానాశ్చ తపోధన |
 చింతామణిగృహేష్ట్రస్య పూర్వద్వారస్య సింధవ ! 31
- దక్షిణే పార్శ్వభాగేతు మంత్రినాథాగృహం మహత్ |
 వామభాగే దణ్డనాథాభవనం రత్ననిర్మితమ్ || 32
- బ్రహ్మవిష్ణుమహేశానా మర్ఘ్యస్థానస్య పూర్వతః |
 భవనం దీపితాశేషదిక్పక్రం రత్నరశ్మిభిః 33
- సమస్తా దేవతా ఏతా లలితాభక్తినిర్భరాః |
 లలితామస్త్రజాప్యశ్చ శ్రీదేవీం సముపాసతే || 34
- పూర్వోక్త మర్ఘ్యస్థానంచ పూర్వోక్తం చార్ఘ్యకల్పనమ్ |
 యామ్యద్వారప్రభృతిషు సర్వేష్వపి సమం స్మృతమ్ || 35
- అథ చింతామణిగృహం వక్ష్యే శృణు మహామునే |
 శ్రీపట్టణస్య మధ్యస్థం యోజనద్వయవిస్తృతమ్ || 36
- తస్య చింతామణిమయీ భిత్తిః క్రోశనువిస్తృతా |
 చింతామణిశిలాభిశ్చ ఛాదినీభి స్తథోపరి || 37
- సంవృతా కూటరూపేణ తత స్థూపిసమున్నతా |
 గృహభిత్తి స్తథోన్నత్రా చతుర్వ్యోజనదూరతః || 38
- వింశతి ర్యోజనం తస్య చోన్నత్రా స్థూపి రుచ్యతే |
 యథోర్ధ్వహాసనంయు క్తస్థాల్యాత్రిమకుటోజ్జ్వలా || 39
- స్థితా నీచ్చాక్రియాజ్ఞానరూపాణి మకుటా న్యృషే |
 సదా దేదీప్యమానాని చింతామణిమయాని చ || 40

- చింతామణిగృహే సర్వం చింతామణిమయం స్మృతమ్ ।
 తస్య ద్వారాణి చత్వారి క్రోశార్థాయామభాజ్ఞా చ ॥ ౪౧
- క్రోశార్థార్థం చ విస్తారో ద్వారాణాం కథితోమునే ! ।
 ద్వారేషు సర్వే ష్వపిచ చింతామణిగృహేస్తరే ॥ ౪౨
- పిండితా లలితాదేవ్యా దేహలౌహిత్యసిద్ధవః ।
 తరుణార్కసహస్రాభా శ్చన్ద్రావ చ్చీతలా అపి ॥ ౪౩
- ముహూః ప్రవాహరూపేణ ప్రసరన్తి మహామునే ! ।
 పూర్వామ్నాయమయం చైవ పూర్వద్వారం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౪౪
- దక్షిణద్వారదేశ స్తు దక్షిణామ్నాయలక్షణః ।
 పశ్చిమద్వారదేశస్తు పశ్చిమామ్నాయలక్షణః ॥ ౪౫
- ఉత్తరద్వారదేశ స్స్వ దుత్తరామ్నాయలక్షణః ।
 గృహరాజ స్యాస్తరాశే భిత్తౌ ఖచితదణ్డకాః ॥ ౪౬
- రత్నప్రదీపా భాస్వంతః కోట్యర్కచదృశత్త్విషః ।
 పరిత స్తత్ర వర్తంతే భాసయంతో గృహేస్తరమ్ ॥ ౪౭
- చింతామణిగృహే స్యాస్య మధ్యస్థానే మహీయసి ।
 అత్యుచ్చే వేదికాభాగే బిన్దుచక్రం మహత్తరమ్ ॥ ౪౮
- చింతారత్నగృహోస్తుభిక్షే ర్భిన్నోశ్చ మధ్యభూః ।
 భిత్తిక్రోశం పరిత్యజ్య క్రోశత్రయ ముదాహృతమ్ ॥ ౪౯
- తత్ర క్రోశత్రయస్థాన మణిమాద్యాత్మరోచిషామ్ ।
 క్రోశత్రయం సమస్తం తద్ధస్తసంస్థాప్రకారతః ॥ ౫౦
- చతుర్వింశతినాహస్రహస్తై స్సమ్మిత ముచ్యతే ।
 బిన్దుపీతేశవర్యస్తం చతుర్దశవిభేదతః ॥ ౫౧

న్తరే భేదితే జాతే హస్తసంఖ్యా మయోచ్యతే ।
 పద్మాటవీధిలా చ్చింతామణివేశ్మాన్తరం మునే ॥
 హస్తవింశతి మున్నమ్రం తత్ర స్య రణిమాదయః ।
 అణిమాన్తరవిస్తార శ్చతుర్నల్పసమన్వితః ॥
 కింకుచతుశ్చతి ర్నల్పః కింకు హస్త ఇతీర్యతే ।
 తత్రాన్తరేణిమాద్యాస్తు పూర్వాదికృతమన్విరాః ॥
 అణిమా మహిమా చైవ గరిమా లఘిమా తథా ।
 ఈశిత్యం చ వశిత్యం చ ప్రాకామ్యం భుక్తి రేవచ ॥
 ఇచ్ఛాప్రాప్తి స్సర్వకా మేత్యేతా సిద్ధయ ఉత్తమాః ।
 రససిద్ధి ర్మోక్షసిద్ధి ర్బలసిద్ధి స్తతైవచ ॥
 ఖడ్గసిద్ధిః పాదుకాయా సిద్ధి రజ్ఞానసిద్ధికా ।
 వాక్సిద్ధి ర్లోహసిద్ధిశ్చ దేహసిద్ధి రనన్తరమ్ ॥
 ఏతాదృశ్య సిద్ధయ స్తు బహ్వోన్యా యోగిసమ్మతా ।
 అత్రాన్తరే తు పరిత సేవస్తే పరమేశ్వరీమ్ ॥
 కొటిశ సిద్ధయ స్తస్మిన్నణిమాద్యన్తరే శుభే ।
 నవలావణ్యసంపూర్ణా స్సయమానముఖామ్బుజాః ॥
 జ్వలచ్చింతామణికరా స్సదా షోడశవార్షికాః ।
 ఆత్యుదారప్రకృతయః భేలన్తి మదవిహ్వలాః ॥
 తస్యాన్తరిమాద్యన్తర స్యోపరిష్టా త్సుమనోహరమ్ ।
 హస్తవింశతి మున్నమ్రం చతుర్నల్పప్రవిన్తరమ్ ॥
 చతుర్వింశతి చ సోపానపక్షిణి స్సుమనోహరం ।
 బ్రాహ్మద్యన్తరధిస్త్వం స్యా త్తత్ర దేవీ స్థితా శ్శృణు ॥

- (బాహ్వీ మహేశ్వరీ చైవ కామారీ చైష్టవీ తథా।
వారాహీ చైవ మాహేంద్రీ) చాముష్ణా త్వథ సప్తమీ॥ ౬౩
- మహాలక్ష్మీ రప్తమీతు తత్రైతాః కృతమందిరాః।
నానావిధాయుధాధ్యాశ్చ నానాశక్తిపరిచ్ఛదాః॥ ౬౪
- పూర్వాదిదిశ మారభ్య ప్రాదక్షిణ్యకృతాలయాః।
అథ బ్రాహ్మ్యద్వస్తర సోపరిష్టా త్కుమ్భసమ్భవ ! ౬౫
- హస్తవింశతి మున్నమ్రం చతుర్నల్వప్రవిస్తరం।
ముద్రాంతర మితిజ్ఞేయం తత్ర ముద్రాః కృతాలయాః॥ ౬౬
- సంక్షోభద్రావణాకర్ష వశ్యోన్మాదమహఃకుశాః।
భేచరీ బీజయోన్యాఖ్యా ప్రిఖిణ్ణా దశమీ పునః॥ ౬౭
- పూర్వాదిదిశ మారభ్య ముద్రా ఏతాః ప్రతిష్ఠితాః।
అత్యంతసుందరాకారా నవయావనవిహ్వలాః॥ ౬౮
- కాంతిభిః కమనీయాభిః పూరయన్త్యో గృహంతరమ్।
సేవన్తే మునిశార్దూల! లలితాపరమేశ్వరీమ్॥ ౬౯
- అంతరత్రయ మేతత్తు చక్రం త్రైలోక్యమోహనమ్।
ఏతస్మిం చ్చక్తయో యాస్తు తా ఉక్తాః ప్రకటాభిధాః॥ ౭౦
- ఏతాసాం సమధిస్తాత్రీ త్రిపురాచక్రనాయకాః।
తచ్ఛక్రపాలనకరీ ముద్రా సంక్షోభణాత్మికా॥ ౭౧
- అథ ముద్రాంతర సోర్ధ్వం ప్రోక్తం నిత్యాకలాంతరమ్ ॥
హస్తవింశతి మున్నమ్రం చతుర్నల్వప్రవిస్తరమ్॥ ౭౨
- పూర్వవ చ్చైవ సోపాస ముత్తరోత్తర మిష్యతే।
నిత్యాకలాంతరే తస్మి న్నామాకర్షిణికాముఖాః ॥ ౭౩

శ్రీలలితోపాఖ్యానే

- పరితః కృతసంస్థానా స్తోడశేంద్రకళాత్మికాః ।
 తర్పయన్త్యో దిశాం చక్రం సుధాస్యదనై స్సుశీతలైః॥ ౭౪
- తాసాం నామాని మత్త స్త్వ మవధారయ కుమ్భజః!
 కామాకాక్షిణికా నిత్యా బుద్ధ్యాకర్షిణికా పరా॥ ౭౫
- అహఃక్లారాకర్షిణీ చ శబ్దాకర్షిణికా తథా।
 స్పర్శాకర్షిణికా నిత్యా రూపాకర్షిణికా తథా॥ ౭౬
- రసాకర్షిణికా నిత్యా గంధాకర్షిణికా కలా ।
 చిత్రాకర్షిణికా నిత్యా ధైర్యాకర్షిణికా కలా॥ ౭౭
- స్మృత్యాకర్షిణికా నిత్యా నామాకర్షిణికా కలా।
 బీజాకర్షిణికా నిత్యా చాత్మాకర్షిణికా కలా॥ ౭౮
- అమృతాకర్షిణీ నిత్యా శరీరాకర్షిణీ కలా ।
 ఏతా స్తు గుప్తయోగిన్య స్త్రిపురేశీ చ చక్రిణీ ॥ ౭౯
- సర్వాశాపూరకాభిఖ్యచక్రాధిష్ఠానదేవతా ।
 ఏతచ్ఛక్రే పాలికా తు ముద్రా ద్రావిణికా తథా ॥ ౮౦
- నిత్యాకలాంతరా దూర్ధ్వం ధిష్ణ్య మత్యంతసుష్టరమ్ ।
 హస్తవింశతి మున్నమ్రం చతుర్నల్వప్రవిస్తరమ్ ॥ ౮౧
- ప్రాగ్వ తోపానసంయుక్తం సర్వసంక్షోభణాభిధమ్ ।
 తత్రాష్టే శక్తయ స్త్రీవా మదారుణవిలోచనాః ॥ ౮౨
- నవతారుణ్యమత్తాశ్చ సేవంతే పరమేశ్వరీమ్ ।
 కుసుమా మేఖలా వైవ మదనా మదనాతురా । ౮౩
- రేఖా వేగి న్యజ్ఞుశా చ మాలి న్యష్టే చ శక్తయః ।
 కోటిశ స్తత్పరీపారా శ్శక్తయోనశ్శపూర్వికాః ॥ ౮౪

సర్వప్రియజ్ఞురీ శక్తి సర్వమజ్ఞశకారిణీ ।
 సర్వకామప్రదా దేవీ సర్వదుఃఖవిమోచనీ ॥ ౯౬
 సర్వమృత్యుప్రశమనీ సర్వవిఘ్ననివారిణీ ।
 సర్వాంగసుందరీ దేవీ సర్వసౌభాగ్యదాయినీ ॥
 ఏతా దేవ్యః కులః తీర్థా యోగినో నామత స్స్మృతాః ।
 చక్రిణీ శ్రీశ్చ విజ్ఞేయూ చక్రం సర్వార్థసాధకమ్ ॥ ౯౭
 సర్వోన్మాదనముద్రాఽస్య చక్రస్య పరిపాలికా ।
 సర్వసిద్ధ్యాద్యంతర స్యోపరిష్టా త్కుమ్భసమ్భవ ! ॥ ౯౮
 హస్తవిశేషతీ మున్నమ్రం చతుర్నల్వప్రవిస్తరమ్ ।
 సర్వజ్ఞాద్యంతరం నామ్నా సర్వరక్షాకరం పరమ్ ॥ ౧౦౦
 చక్రం మహా త్తత దేవ్య సర్వజ్ఞాద్యాః ప్రకీర్తితాః ।
 సర్వజ్ఞా సర్వశక్తిశ్చ సర్వైశ్వర్యప్రదాయినీ ॥ ౧౦౧
 సర్వజ్ఞానమయీ దేవీ సర్వవ్యాధివినాశినీ ।
 సర్వాధారస్వరూపా చ సర్వపాపహరా తథా ॥ ౧౦౨
 సర్వానందమయీ దేవీ సర్వరక్షాస్వరూపిణీ ।
 సర్వేష్వితప్రదా చైతా నిగర్భా యోగినీశ్వరాః ॥ ౧౦౩
 మాలినీ చక్రిణీ ప్రోక్తా ముద్రా సర్వమహాఘ్నశా ।
 ఇతి చింతామణిగృహే సర్వజ్ఞాద్యంతరావధి ॥ ౧౦౪
 చక్రాణి కాని చి త్రోక్తా న్యన్యా న్యపి మునే! శృణు ॥ ౧౦౪౫
 ఇతి(శ్రీబ్ర)హ్మణ్ణపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే చింతామణి గృహంతర
 వర్ణనం నామ చత్వారింశోఽధ్యాయః

గృహరాజా స్తరకథనమ్.

శ్రీహయగ్రీవః—

- సర్వజ్ఞాద్యంతరాళ స్యోపరిష్టా త్కు-మ్భసమ్భవ ! ।
హస్తవిశంతి మున్నమంచతుర్న ల్వప్రవిస్తరమ్ ॥ ౧
- వశిన్యాద్యంతరం శ్లేయం ప్రాగ్వా ణోపాసమణ్ణితమ్ ।
సర్వరోగహరం నామ్నా తచ్చక్రం భువి విశ్రుతమ్ ॥ ౨
- వశిన్యాద్యా స్తత్ర దేవ్యః పూర్వాదిదిగనుక్రమాత్ ।
స్వలైస్తు సహితా స్తత్ర ప్రథమా వశినీశ్వరీ ॥ ౩
- కవర్గసహితా పశ్చాతామేశ్వర్యాఖ్యవాఙ్మయీ ।
చవర్గజుష్టా వాగీశీ మోదిన్యాఖ్యా తృతీయకా ॥ ౪
- టవర్గమణ్ణితాకారా విమలాఖ్యా సరస్వతీ ।
తవర్గేణ తథోపాంతా పశ్చమీ వాగధారుణీ ॥ ౫
- పవర్గేణ పరిస్థితా షష్ఠీ తు జయినీ మతా ।
యాదివర్గచతుష్కేణ సర్వైశ్వర్యాఖ్యవాఙ్మయీ ॥ ౬
- శాదికాక్షరషట్కేన కాళినీ త్వష్టమీ మతా ।
ఏతా దేవ్యో జపారక్తా ముక్తాభరణమణ్ణితాః ॥ ౭
- సదా స్ఫురన్తద్యవద్యలహరీలలితాసనాః ।
కావ్యైశ్చ నాటకైశ్చైవ వేదాంతార్థై స్సహోత్తమైః ॥ ౮
- అలంకారాదిశబ్దైశ్చ మధురైః కర్ణహరిభిః ।
వినోదయంత్య శ్రీదేవీం వర్తంతే కుమ్భసమ్భవ ! ॥ ౯
- ఏతా రహస్యనామ్నైవ ఖ్యాతాః కలశసమ్భవ ! ।
నాయుకా త్వస్యచక్రస్య సిద్ధా నామ్నా ప్రకీర్తితా ॥ ౧౦

అస్య చక్రస్య సంరక్షాకారిణీ ఖేచరీ మతా ।
 వశిన్యాద్వంతరాళ సోపరిప్తా ద్వింధ్యమర్దన! ॥ ౧౧
 హస్తవింశతి మున్నమ్రం చతుర్నల్వప్రవిస్తరం ।
 అస్త్రచక్ర మితిజ్ఞేయం తత్ర బాణాధిదేవతాః ॥ ౧౨
 పంచ కామేశ్వరీబాణాః పంచకామేశ్వరాశుగాః ।
 అఙ్కుశద్వితయం దీప్త మాదిప్రీపుంసయో ర్ద్వయోః ॥ ౧౩
 ధనుర్ద్వయం చ వింధ్యారే! నవపుణ్డేక్షుకల్పితం ।
 పాశద్వయం చ దీప్తాథం చత్వా ర్యస్త్రాణి కుమ్భజ! ॥ ౧౪
 కామేశ్వర్యాస్తు చత్వారి చత్వారి శ్రీమహేశితః ।
 ఆహత్యాస్త్రై వాయుధాని ప్రజ్వలద్దీప్తిభాఙ్గై చ ॥ ౧౫
 భండాసురమహాయుధే దుష్టదానవశోణితైః ।
 పీతై రతీవత్ప్రస్తాని దివ్యాస్త్రాణ్యత్ర జాగ్రతి ॥ ౧౬
 ఏతేషా మాయుధానాం తు పరివారాయుధా న్యలం ॥
 వర్తంతేస్త్రాంతరే తత్ర తేషాం సంఖ్యా తు కోటిశః ॥ ౧౭
 వ్రజం శక్తి శ్చతఃస్థే చ భుసుణ్డీ ముసలం తథా ।
 కృపాణం పట్టసం చైవ ముద్గరం భిండివాలకం ॥ ౧౮
 ఏవ మాదీని శస్త్రాణి సహస్రాణాం సహస్రశః ।
 అష్టాయుధమహాశక్తీ స్సేవంతే మదవిహ్వలాః ॥ ౧౯
 అథ శస్త్రాంతరాళ సోపరి వాతాపితాపన! ।
 హస్తవింశతి మున్నమ్రం చతుర్నల్వప్రవిస్తరం ॥ ౨౦
 ధిష్ణ్యం తు సమయేశీనాం స్థానం చతస్పృణాం మతం ।
 కామేశ్వర్యాద్యాస్త్ర దేవ్య స్త్రోహాన్యా తు చతుర్థికా ॥

- సైవ నిశ్చేషవిశ్వానాం సవిత్రి లలితేశ్వరీ ।
 తిస్మణాం శృణు నామాని కామేశీ ప్రథమా మతా ॥ ౨౨
 వజ్రేశీ భగమాలా చ తా స్సేవంతే సహస్రశః ।
 సర్వేషాం దర్శనానాం చ యా దేవ్యో వివిధా స్స్మృతాః॥
 తా స్సర్వా స్తత్ర సేవంతే కామేశ్యాదీ ర్మహోదయాః ।
 ఏతాసాం చ ప్రసజ్జేషు నిత్యానాం చ ప్రసజ్జనే ॥ ౨౩
 చక్రిణీనాం యోగినీనాం శ్రీదేవీ పూరణాత్మికా ।
 యా కామేశ్వరవామాఙ్గులీతా లలితామ్బికా ॥ ౨౪
 కామేశ్యాదిచతుర్థీ సా నిత్యానాం షోడశీ మతా ।
 యోగినీచక్రదేవీనాం నవమీ పరిపూర్తికా ॥ ౨౫
 సమయే శృంతరాశ స్యోపరిష్టా దిల్వలాంతక !
 నాథాంతర మితి ప్రోక్తం హస్తవింశతి మున్నతం ॥ ౨౬
 చతుర్వల్వప్రవిస్తారం పౌగ్వ ణోసానమండితం ।
 శత్ర నాథా మహాదేవ్యా యోగశాస్త్రప్రవర్తకాః ॥ ౨౭
 సర్వేషాం మంత్రగురవ స్సర్వవిద్యామహోర్ణవాః ।
 చత్వారో యుగనాథా స్తు లోకానా మభిగుప్తయే ॥ ౨౮
 ప్రస్తాః కామేశదేవేన తేషాం నామాని మచ్ఛృణు ।
 ఎతేశోడ్విశషష్టిశచర్యాఖ్యాః కుమ్భసమ్భవ! ॥ ౩౦
 శ్రీ స్సప్తస్తా బహవో లోకరక్షార్థం పాదుకాత్మకాః ।
 వ్యవౌఘా మానవౌఘా శ్చ సిద్ధౌఘా స్సురతాపసాః ॥ ౩౧
 రాష్ట్రసాలోక్యసామూప్యసాయుజ్యాదికసిద్ధయః ।
 హస్తో గురవ స్తాం స్తు సేవంతే చతురో గురున్ ॥ ౩౨

- అథ నాథాంతరాశ స్యోపరిష్టా ధిష్ఠ్య ముత్తమమ్ ।
హస్తవింశతి మున్నమం చతుర్నల్పప్రవిస్తరమ్ ॥ 33
- నిత్యాంతర మితి ప్రోక్తం నిత్యాః పంచదశాత్ర వై ।
అథ కామేశ్వరీ నిత్యా నిత్యా చ భగమాలినీ ॥ 34
- నిత్యక్లిన్నాపి చ తథా భేదుణ్ణా వహ్నివాసినీ ।
మహావిద్యేశ్వరీ దూతీ త్వరితా కులసుందరీ ॥ 35
- నిత్యా నీలవతాకా చ విజయా సర్వమణ్ణభా ।
జ్వాలామాలినికా చిత్రేత్యేతాః పంచదశోదితాః ॥ 36
- ఏతా దేవీస్వరూపా సుస్య ర్మహాబలపరాక్రమాః ।
ప్రథమామృత్యుతిథితాం గతా వ్యాప్తజగత్ప్రియాః ॥ 37
- కాలరూపా వర్తమానాః కాలగ్రాసవిచక్షణాః ।
బ్రహ్మాదీనా మశేషాణాం చిరకాల ముపేయమామ్ ॥ 38
- తత్తత్కాలతాయుష్యరూపా దేవ్యాజ్ఞయా ఫ్లితాః ।
నిత్యోదితా నిరాతజ్కా శ్రీదేవ్యజ్ఞస్య రక్షకాః ॥ 39
- సేవంతే జగతా మృధైస్య లలితాం సైవైక్యరూపిణీమ్ ।
తాసాం భవనతాం ప్రాప్తా దీప్తాః పంచదశ స్వరాః ॥ 40
- విసృష్టి ర్భిస్తుచక్రే తు షోడశ్యా భవనం మతమ్ ।
అథ నిత్యాంతరాశ స్యోపరిష్టా త్కుమ్భసమ్భవ ! ॥ 41
- అజ్ఞదేవ్యంతరం ప్రోక్తం హస్తవింశతి మున్నతమ్ ।
చతుర్నల్పప్రవిస్తరం ప్రాగ్వత్సోపాసమణ్ణితమ్ ॥ 42
- తస్మిన్సప్తదయదేవ్యాద్యా శ్చక్రయ స్సంతి వై మునే ।
హృద్దేవీ చ శిరోదేవీ శిఖాదేవీ తథైవ చ ॥ 43

- వర్మదేవీ నేత్రదేవీ శస్త్రదేవీ ష డీరితాః ।
అత్యంతసన్నికృష్టా స్తా శ్రీకామేశ్వరసుభువః ॥ ౪౪
- సవలావణ్యపూర్ణాంగ్య సావధానా ధృతాయుధాః ।
పరితో బిష్టపీఠస్య భ్రామ్యంత్యో దీప్తమూర్తయః ॥ ౪౫
- లలితామ్బజరక్షిణ్యో వర్తంతే వశినాంవర !
అథాఽజ్ఞదేవ్యంతర స్యోపరిష్టా నృణ్ణలాకృతి ॥ ౪౬
- బిందునాదమహాపీఠం దశహస్తసమున్నతమ్ ।
నల్వాప్తకప్రవిస్తార ముద్యదాదిత్యసన్నిభమ్ ॥ ౪౭
- బిందుపీఠ మితి శ్లేషేయం శ్రీపీఠ మితి ఘువ్యతే ।
మహాపీఠ మితి శ్లేషేయం విద్యాపీఠ మ పీవ్యతే ॥ ౪౮
- ఆనందపీఠ మపిచ పఞ్చాశతీరరూపధృత్ ।
తత్ర శ్రీలలితాదేవ్యాః పఞ్చబ్రహ్మమయం మహత్ ॥ ౪౯
- జాగర్తి మఞ్చరత్నం తు ప్రపఞ్చత్రయమూలకమ్ !
తస్య మఞ్చస్య సాదా స్తు చత్వారః పరికీర్తితాః ॥ ౫౦
- దశహస్తసమున్నత్రమా హస్తత్రితయవేష్టనాః ।
బ్రహ్మవిష్ణుమహేశానేశ్వరరూపత్వ మాగతాః ॥ ౫౧
- శక్తిభావ మనుప్రాప్తా స్సదా శ్రీధ్యానయోగతః ।
ఏక స్తు మఞ్చపాద స్సన్య జ్జపాకుసుమసన్నిభః ॥ ౫౨
- బ్రహ్మత్మక స్స విశ్లేయో వహ్నిదిగ్భాగమాస్థితః ।
ద్వితీయో మఞ్చపాద స్తు మహానీలోపలప్రభః ॥ ౫౩
- విష్ణ్వాత్మక స్స విశ్లేయో రక్షోదిగ్భాగమాశ్రితః ।
తృతీయో మఞ్చపాద స్తు శుద్ధస్ఫటికనిర్మలః ॥ ౫౪

రుద్రాత్మక స్స విజ్ఞేయో వాయుదిగ్భాగ మాశ్రితః ।

చతుర్థో మచ్చపాద స్తు కర్ణికారకడారరుక్ ॥ ౫౫

ఈశ్వరాత్మా స విజ్ఞేయ ఈశదిగ్భాగ మాశ్రితః ।

ఏతే సర్వే సాయుధా శ్చ సర్వాలజ్కారభూమితాః ॥ ౫౬

ఉపర్యథ స్సమృధాపా మధ్యే పురుషరూపిణః ।

శ్రీధ్యానమాలితాక్షా శ్చ శ్రీధ్యానాన్నిశ్చలాజ్ఞకాః ।

తేషా ముపరి మచ్చస్య ఫలక స్తు సదాశివః ।

వికాసదాడిమచ్ఛాయ శ్చతుర్నల్పప్రవిస్తరః ॥ ౫౭

సల్వషట్కాయామవాం శ్చ సదా భాస్వరమూర్తిమాన్ ।

అజ్ఞదేవ్యస్తరారమ్భా న్మచ్చస్య ఫలకావధి ॥ ౫౮

చింతామణిమయాంగాని తత్త్వరూపాణి తావస !

సోపానాని విభాసంతే షట్త్రింశ త్తాని వై శనైః ॥ ౬౦

ఆరోహస్య క్రమేనైవ సోపానా న్యభిదధ్మహే ।

భూమి రాపోఽనలో వాయు రాకాశో గన్ధ ఏవచ ॥ ౬౧

రసో రూపం స్పర్శశ్శబ్దోఽపస్థపాయుపదానిచ ।

పాణివాహ్నిణిజిహ్వో శ్చ చక్షు స్త్వక్కోఽగ్రత మేవచ ॥ ౬౨

అహంకారశ్చ బుద్ధిశ్చ మనః ప్రకృతిపూరుషౌ ।

నియతిః కాలరాగౌ చ కళా విద్యా చ మాయయా ॥ ౬౩

శుద్ధవిద్యేశ్వరసదాశివశక్తిశివా ఇతి ।

ఏతా ష్షట్త్రింశతా ఖ్యాతా స్తత్త్వసోపానపంక్తయః ॥ ౬౪

ఏషా సోపానపంక్తిశ్చ మచ్చపూర్వదిశం శ్రితా ।

మచ్చస్య పాదనికతే సూర్యకోటిసమప్రభా ॥ ౬౫

- మధ్యే మధ్యే ధగధగత్కర్తస్వరవిరాజితా ।
ముక్తాగుళుచ్ఛకలితశిరోభాగేన భాసురా ॥ ౬౬
- నానారత్నమయీ దృశ్యా తామ్బూలద్రవవాసితా ।
దుత్తారకుసుమాకారా కళాచీ వర్తతేఽభివ ! ॥ ౬౭
- అథ మణ్చ స్యోపరిష్టా ధ్ధంసతూలికతల్పకమ్ ।
హస్తత్రయసమున్నమం చతుర్నల్వప్రవిస్తరమ్ ॥ ౬౮
- పాదోపధాసమూర్ఘోపధానద్వన్దవిరాజితమ్ ।
గజ్జాకానాం చతుష్టయ్యా శోభితం పాటలత్విషా ॥ ౬౯
- త స్యోపరిష్టా త్కసుమ్భవసనేనోత్తరచ్ఛదః ।
శుచినా మృదునా క్లేష్టః పద్మరాగమణిత్విషా ॥ ౭౦
- త స్యోపరి వస నూర్వనిజ్ఞుభో దయయాఽన్వితః ।
శృంగారవేషదుచిర స్సదా ఋడశవాద్వికః ॥ ౭౧
- ఉద్యద్భాస్కరబింబాభ శ్చతుర్నల్వప్రప్రిచనః ।
హరికేయూరమమటకటకాద్యై రలజ్కృతః ॥ ౭౨
- కమనీయస్మితజ్యోత్స్నాపరిపూర్ణకపోలభూః ।
జాగర్తి భగవా నాదిదేవః కామేశ్వరః పరః ॥ ౭౩
- త స్యోత్సంగే సమాసీనా తరుణాదిత్యపాటలా ।
సదా ఋడశవర్షా చ నవయశావనదర్పితా ॥ ౭౪
- ఆమృష్టపద్మరాగాభ చరణాబ్జసఖచ్ఛటా ।
యావకశ్రీనిర్వ్యపేక్షపాదతాపిత్యవాహినీ ॥ ౭౫
- కలనిస్వనమృజ్జీరపత్మజ్జణమనోహరా ।
అనన్తవీరతూణీరదర్పొన్నథనపజ్ఞికా ॥ ౭౬

- కరిశుండాకదళికాకాంతితుల్యోరుశోభినీ ।
అరుణేన దుకూలేన సుస్పర్శేన తనీయసా ॥ ౭౭
- అలఙ్కృతనితంబౌఢ్యజఘనా భోగభాసురా ।
అర్థోరుక్రగంధిమతీ రత్న కాంచీవిరాజితా ॥ ౭౮
- నతనాభిమహావర్తత్రివళ్యూర్మిప్రభాఝరీ ।
స్తనకుట్టలహిందోశముక్తాదామశతావృతా ॥ ౭౯
- అతిపీవరవక్షోజభారభంగురమధ్యభూః ।
శిరీషదామకౌమల్యశాలిన శృతురో భుజాన్ ॥ ౮౦
- కేయూరకఙ్కుణ శ్రేణీమండితాం తోస్మిర్మికాంగుళీన్ ।
వహంతీ పరిసంమృప్తశఙ్ఖసుందరకంధరా ॥ ౮౧
- ముఖదర్పణవృంతాభచుబుకా పాటలాధరా ।
శుచిభిః పంక్తిబద్ధైశ్చ విద్యారూపై ర్విభాస్వరైః ॥ ౮౨
- కుండకుట్టలసచ్చాయై ద్వైత్వైర్దర్శితచంద్రికా ।
ఘృలమాక్షికసన్నద్ధనాసాభరణభాసురా ॥ ౮౩
- కేతకాంతర్దళద్రోణీదీర్ఘదీర్ఘ విలోచనా ।
అర్ధేందుతులితే ఘాలే సమ్యక్స్లుప్తాలకచ్ఛటా ॥ ౮౪
- పాలీవతంసమాణిక్యకుండలామండితశుతిః ।
నవకర్పూరకస్తూరీసదామోదితవీటికా ॥ ౮౫
- శరచ్ఛారునిశానాథమండలీమధురాసనా ।
చింతామణీనాం సారేణ స్లుప్తచారుకిరీటీకా । ౮౬
- స్ఫురత్తిలకరత్నాభఘాలనేత్రవిరాజితా ।
గాఢాంధకారనిబిడశ్యామకుంతలసంహతిః ॥ ౮౭

సీమంతరేఖావిన్యస్తసిందూరశ్రేణిభాసురా ।
 స్ఫురచ్ఛంద్రకలోత్తంసా మదాలోలవిలోచనా ॥ ౮౮
 సర్వశృంగారవేషాఢ్యా సర్వాభరణమండితా ।
 సమస్తలోకమాతా చ సదానందవివర్ధిని ॥ ౮౯
 బ్రహ్మవిష్ణుగిరీశేశసదాశివనిదానభూః ।
 అపాంగరిజ్ఞత్కరుణానిర్ఘరీతర్పితాఘ్నా ॥ ౯౦
 భాసతే సా భగవతీ పాపఘ్నీ లలితాంబికా ।
 అన్యదైవతపూజానాం యస్యాః పూజాఫలం విదుః ॥ ౯౧
 యస్యాః పూజాఫలం ప్రాహు ర్యస్యా ఏవహి పూజనమ్ ।
 తస్యా శ్రీలలితాదేవ్యా వర్ణయామి కథం వపుః ॥ ౯౨
 వర్షకోటిసహస్రేణాఽప్యేకాంశో నహి వర్ణ్యతే ।
 వర్ణనా నామ వాగ్రూపా వాచ స్తస్యాం కుతో గతిః ॥ ౯౩
 యతో వాచో నివర్తంతే అప్రాప్య మనసా సహా ।
 బహునా కి మిహాక్తేన తత్త్వభూత మిదం శృణు ॥ ౯౪
 నపక్షపాతా న్నస్నేహో న్నమోహో ద్వా మయోచ్యతే !
 సంతు కల్పతరో శ్యాఖా లేఖన్య స్తపసానిధే! ॥ ౯౫
 మషీపాత్రాణి సర్వేపి సప్త సంతు మహార్ణవాః ।
 పంచాశతోఽటివిస్తీర్ణా భూమిః పతత్వ మృచ్ఛతు ॥ ౯౬
 తస్య లేఖనకాలోఽస్తు పరాధ్యాధికవత్సరైః ।
 లిఖంతు సర్వే లోకాస్తు ప్రత్యేకం కోటిబాహవః ॥ ౯౭
 సర్వే బృహస్పతిసమా వక్తారో యది కుంభజ !
 అథాపి తస్యా శ్రీదేవ్యా పాదాజ్జలై కాఙ్గుళిద్యుతే ॥ ౯౮

సహస్రాంశే స్వేకకాంశవర్ణనా స హి జాయతే ।

అతో వాగ్స్వృత్తి రఖిలా నిష్ఫలా తద్గుణస్తుతౌ ॥ ౯౯

బిద్దుపీఠస్య పరిత శ్చతురశ్రతయా స్థితా ।

మహామాయాయవనికా లంబతే మేచకప్రభా ॥ ౧౦౦

దేవ్యా ఉపరిహస్తానాం వింశతిద్వితయోర్ద్వితః ।

ఇంద్రగోపవితానం తు బద్ధం త్రైలోక్యదుర్లభమ్ ॥ ౧౦౧

తత్రాఽలంకారజాలం తు వర్తమానం మనోహరమ్ ।

మద్వాణీ వర్ణయిష్యంతీ కంఠ ఏవ హ్రీయా హతా ॥ ౧౦౨

సైవ జానాతి తత్సర్వం తత్రత్య మతులం గుణమ్ ।

మనసోఽపి హి దూరే తత్సైభాగ్యం కేన వర్ణ్యతే ॥ ౧౦౩

ఇథం భండమహాదైత్యవధాయ లలితామ్బికా ।

ఆవిర్భూతా చిదనలా ధృతనిశ్శేషదానవా ॥ ౧౦౪

దివ్యశిల్పజనైః క్లృప్తం షోడశక్షేత్రవేత్తితమ్ ।

అధిష్ఠాయ శ్రీనగరం సదా రక్షతి విప్రపమ్ ॥ ౧౦౫

ఇథ మేవ ప్రకారేణ శ్రీపురాణ్యన్యకాన్యపి ।

స భేదః కోఽపి విన్యాసే నామమాత్రే పురాం భిదా ॥ ౧౦౬

శ్రీపురాణ్యఖిలా న్యేవ నిత్యాని లలితేచ్ఛయా ।

అవకాశ మనంతానాం భక్తానాం చ వితన్వతే ॥

నానావృక్షమహోద్యాన మార భ్యేతిక్రమేణ యే ।

వదన్తి శ్రీపురకథాం తే యాన్తి పరమాం గతిమ్ ॥ ౧౦౭

ఆకర్ణయన్తి పృచ్ఛన్తి వితన్వన్తి చ యే సరాః ।

యే పుస్తకే ధారయంతి తే యాంతి పరమాం గతిమ్ ॥ ౧౦౮

యే శ్రీపురప్రకారేణ తత్తత్సాలా న్విభేదతః ।
 కృత్వా శిల్పిఃనై ద్వివ్యం శ్రీదేవ్యాయతనం మహత్ ॥ ౧౧౦
 సంపాదయంతి సద్భక్తాస్తే యాంతి పరమాం గతిమ్ ॥ ౧౧౦౫

ఇతి శ్రీ బ్రహ్మాండపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే
 హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే గృహరాజాంతర
 కథనం నామైకచత్వారింశోఽధ్యాయః

మంత్రరాజతత్సాధనాదికథనమ్

అగస్త్యః :—

శ్రుత మేవ నృసావృత్త మావిర్భవాదికం మహత్ ।
 భణ్డాసురవధ శ్చైవ దేవ్యా శ్రీనగరస్థితిః ॥ ౧
 ఇదానీం శ్రోతు మిచ్ఛామి తస్యా మస్త్రస్య సాధనమ్ ।
 తద్భక్తానాం లక్షణం చ సర్వ మేతన్నివేదయ ॥ ౨

శ్రీహయగ్రీవః :—

స ర్వేభ్యోఽపి పదార్థేభ్య శ్శాబ్దం వస్తు మహత్తరమ్ ।
 స ర్వేభ్యోఽపి హి శబ్దేభ్యో వేదరాశి ర్మహా న్మనే ! 3
 స ర్వేభ్యోఽపి హి వేదేభ్యో వేదమంత్రాః మహత్తరాః ॥
 స ర్వేభ్యో వేదమంత్రేభ్యో విష్ణుమంత్రాః మహత్తరాః ॥ ౪
 తేభ్యోఽపి దౌర్గా మంత్రాః స్తు మహాంతో మునిపుంగవ !
 తేభ్యోఽపి గాణాపత్యా స్తు మంత్రాః దివ్యా మహత్తరాః ॥ ౫

- తేభ్యోఽప్యర్కస్య మంత్రాస్తు తేభ్య శ్చైవా మహాత్తరాః ।
 తేభ్యోఽపి లక్ష్మీమంత్రాః స్తు తేభ్య సాగరస్వతా వరాః ॥ ౬
- తేభ్యోఽపి గిరిజా మంత్రాః స్తేభ్య శ్చామ్నాయభేదజాః ।
 సర్వామ్నాయమనుభ్యోఽపి వారాహీమననో వరాః ॥ ౭
- తేభ్య శ్చామ్నాయా మనువరా వరిష్ఠా ఇల్వలాంతక !
 తేభ్యోఽపి లలితామంత్రాః దశభేదవిభేదితాః ॥ ౮
- తేషు ద్వా మనురాజౌ తు వరిష్ఠౌ విష్ణుమర్దన !
 లోపాముద్రాకామరాజా వితి ఖ్యాతి ముపాగతౌ ॥ ౯
- హాదిస్తు లోపాముద్రా స్యా త్కామరాజ స్తు కాదికః ।
 హాసాదే ర్వాచ్యతాం యాతః కామరాజమహేశ్వరః ॥ ౧౦
- స్మరాదే ర్వాచ్యతాం యాతా దేవీ శ్రీలలితామ్బికా ।
 హాదికాద్యో ర్మంత్రాయో స్తు భేదో వర్ణత్రయోద్భవః ॥ ౧౧
- తయో స్తు కామరాజోఽయం సిద్ధిదో భక్తిశాలినామ్ ।
 శివేన శక్త్యా కామేన శక్రేణైవ తు మాయయా ॥ ౧౨
- హంసేన భృగుణా చైవ కామేన శశిహాళినా ।
 శక్రేణ భువనేశేన చంద్రేణ చ మనోభువా ॥ ౧౩
- క్షిత్వా హృల్లేఖయా చైవ ప్రోక్తో హాసాదిమంత్రరాట్ ।
 కామాదిమంత్రరాజ స్తు స్మరయోనిశ్రియో ముఖే ॥ ౧౪
- పశ్చాత్రికమహావిద్యాం లలితాంబాప్రవాచికామ్ ।
 యే జపంతి మహాభాగా స్తేషాం సర్వత్ర సిద్ధయః ॥ ౧౫
- సద్గురో స్తు మనుం ప్రాప్య త్రిపశ్చార్ణవరిమృతమ్ ।
 సమ్యక్సంసాధయే ద్విద్వా స్వక్ష్యమాణప్రకారతః ॥ ౧౬

తత్రమం తు ప్రవక్ష్యామి సావధానో మునే! శృణు ।
 ప్రాత రుత్థాయ శిరసి స్మృత్వా కమల ముజ్జ్వలమ్ ॥ ౧౭
 సహస్రవ్రతకోభాధ్యం సకేసరసుక ర్ణికమ్ ।
 తత్ర శ్రీమద్ధురుం ధ్యాత్వా ప్రసన్నం కరుణామయమ్ ॥ ౧౮
 తతో బహి ర్వినిగత్య కుర్యా చ్ఛౌచానికాః క్రియాః ।
 అథాఽగత్య చ తైలేన సామోదేన విలేపితః ॥ ౧౯
 ఉద్వర్జితశ్చ సున్నత శ్శుద్ధే నోష్ఠేన వారిణా ।
 ఆప స్వభావతో మేధ్యాః కిం పున ర్వహ్ని సంయుతాః ॥ ౨౦
 తస్మా దుష్ణోదకే స్నాయా త్తదభావే యథోదకమ్ ।
 పరిధాయ పటో శుద్ధో కౌసుమ్భా వాఽథవాఽరుణౌ ॥ ౨౧
 ఆచమ్య ప్రయతో విద్వా వృషది ధ్యాయ స్పరామ్బికామ్ ।
 ఊర్ధ్వపుణ్డ్రం త్రిపుణ్డ్రం వా పట్టవర్ధన మేవ వా ॥ ౨౨
 అగస్త్యవత్రాకారం వా ధృత్వా ఫాలే యథోచితమ్ ।
 చారుకర్పూరకస్తూరిచందనాదివి లేపితః ॥ ౨౩
 భూషణై ర్భూషితాఞ్శ శ్చ చారుశృంగారవేషధృక్ ।
 ఆమోదికుసుమస్రగ్భి రవతంసితకుంతలః ॥ ౨౪
 సంకల్పభూషణో వాఽథ యథావిభవభూషణః ।
 అంతర్బహిశ్చ శుద్ధాత్మా సంధ్యావస్తన మాచరేత్ ॥ ౨౫
 అశ్వఘోషత్రాకారేణ పాత్రేణ సకుశాక్షతమ్ ।
 సపుష్పచందనం చార్ఘ్యం మార్తాండాయ సముత్థిపేత్ ॥ ౨౬
 తథాఽర్ఘ్యం భానవే దత్వా లలితాయా స్త్రిరర్ఘ్యకమ్ ।
 తర్పయిత్వా యథాశక్తి మూలేన లలితేశ్వరీమ్ ॥ ౨౭

దేవర్షి పితృవర్గాం శ్చ తర్పయిత్వా విధానతః ।
 మాసీ విశుద్ధహృదయః ప్రవిశ్య మఖమందిరమ్ ॥ ౨౮
 న్యాసఖండే వక్ష్యమాణా స్మృత్వా న్యాసా ననుక్రమాత్ ।
 మృచ్ఛాసనే సమాసీనో ధ్యాయేచ్ఛీనగరం మహత్ ॥ ౨౯
 నానాపృక్షమహోద్యాన మారభ్య లలితావధి ।
 ధ్యాయేచ్ఛీనగరం దివ్య మబహిర్మానస శ్శుచిః ॥ 30
 పూజాఖండోక్తమాగ్ధేణ పూజాం కృత్వా విచక్షణః ।
 అక్షమాలాం సమాదాయ చంద్రకస్తూరివాసితామ్ ॥ 3౧
 ఉదబ్బుఖః ప్రాబ్దుభో వా జపే త్సింహాసనేశ్వరీమ్ ।
 వట్టింశల్లక్షసంఖ్యాంతం జపే ద్విద్యాం విచక్షణః ॥ 3౨
 తద్దశాంశ స్తు హోమ స్సాస్య తద్దశాంశ స్తు తర్పణమ్ ।
 తద్దశాంశం బ్రాహ్మణానాం భోజనం సముదీరితమ్ ॥ 33
 ఏవం సంసిద్ధమస్త్రీ స్తు కుర్యా త్కామ్యజపం పునః ।
 లక్షమాత్రం జపిత్వా తు మనుష్యా న్వశ మానయేత్ ॥ 3౪
 లక్షద్వితయజాపేన నారీ సర్వా వశం నయేత్ ।
 లక్షత్రితయజాపేన సర్వా న్వశయతే సృసా ॥ 3౫
 చతుర్లక్షజపే జాతే త్సుభ్యన్తి ఫణికన్యకాః ।
 పంచలక్షజపే జాతే సర్వాః పాతాళయోషితః ॥ 3౬
 భూలోకసుందరీవర్యో వశ్యాష్టక్షజాపతః ।
 త్సుభ్యన్తి సప్తలక్షేణ స్వర్గలోకమృగీదృశః ॥ 3౭
 దేవయోనిభవా స్సర్వేఽప్యప్తలక్షజపా ద్వశాః ।
 నవలక్షేణ గీర్వాణా సఖిలా న్వశ మానయేత్ ॥ 3౮

- దశలక్షణ శక్రాదిదిక్పాలా స్వశ మానయేత్ ।
 లక్షకాదశజాపేన బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాన్ ॥ ౩౯
- లక్షద్వాదశజాపేన సిద్ధీ రష్టౌ పశం సయేత్ ।
 ఇన్ద్రో న్యేంద్రత్వ మేతేన మంత్రేణ హ్యభవ త్పురా ॥ ౪౦
- విష్ణో ర్విష్ణుత్వ మేతేన శివస్య శివతాఽమునా ।
 ఇందో శ్చంద్రత్వ మేతేన భానో ఝాస్కరతాఽమునా ॥ ౪౧
- సర్వేషా మపి దేవానాం తా స్తా సిద్ధయ ఉజ్జ్వలాః ।
 అనేన మంత్రజాపేన జాతా ఇ త్యవధారయ ॥ ౪౨
- య ఏతస్మిన్ప్రజాపీ తు సర్వసావవివర్జితః ।
 శ్రోతోక్యనుందరాకాగో మన్మథేన సమాకృతిః ॥ ౪౩
- సర్వాభి సిద్ధిభి ర్యుక్త స్సర్వక్ష స్సర్వపూజితః ।
 దర్శనా దేవ సర్వేషా మస్తరానందపూరకః ॥ ౪౪
- వాచా వాచస్పతిసమ శ్శ్రియా శ్రీపతిసన్నిభః ।
 బలే మకుతసమాన సాస్య ధినిరత్వే హిమవా నివ ॥ ౪౫
- బౌద్ధ శ్చే మేకుతుల్య సాస్య ద్దామ్బిర్యేణ మహార్ణవః ।
 క్షణా స్త్వభకగో మూర్త్యా గ్రామవల్లీపురాదిషు ॥ ౪౬
- ఈషద్రూభజ్జమాత్రేణ స్తమ్భకో జృమ్భక స్తథా ।
 ఉచ్చాటకో మోహక శ్చ మారకో దుష్టచేతసామ్ ॥ ౪౭
- క్రుద్ధః ప్రసేదతి హతా తస్య దర్శనహర్షితః ।
 అష్టాదశసు విద్వాసు నిరూఢి మధిగచ్ఛతి ॥ ౪౮
- మందాకినీపూరసమా మధురా తస్య భారతీ ।
 స తస్యాఽవిదితం కించి త్సర్వశా స్త్రీషు కుమ్భజ! ॥ ౪౯

- దర్శనాని చ సర్వాణి కర్తుం ఖిణ్ణయితుం వటుః ।
 తత్త్వం జానాతి నిఖిలం సార్వజ్ఞం చాఽధిగచ్ఛతి ॥ ౫౦
- సదా దయాద్రిం హృదయం తస్య సర్వేషు జన్తుషు ।
 తత్కౌపాగ్నే ర్విషయతాం గంతుం నాలం జగత్త్రియమ్ ।
 తస్య దర్శనవేళాయాం శ్లథన్నీవీనిబన్ధనాః ।
 విస్రస్తరశనాబంధా గలత్కుంతలసంశ్చయాః ॥ ౫౧
- ఘర్మవారికణశ్రేణిముక్తాభూషితమూర్తయః ।
 అత్యంతరాగతరశవ్యాపారనయనాశ్చలూః ॥ ౫౩
- సంసమానకరామ్భోజమణికంకణపంక్తయః ।
 ఊరుస్తమేభవ నిష్పద్దా సమితాస్యా శ్చ లజ్జయా ॥ ౫౪
- ద్రవత్కుందర్పసదనాః పులకాంజురభూషణాః ।
 అన్య మాకార మివ చ ప్రాప్తా మానసజన్మనా ॥ ౫౫
- దీప్యమానా ఇ వోద్దామరాగజ్వాలాకదమ్బకైః ।
 పచ్యమానా ఇవాఽనన్తశరపావకవృష్టిభిః ॥ ౫౬
- ఉత్కంఠయా తుద్యమానాః ఖద్యమానా స్తనూష్మణాః ।
 సిచ్యమానా శ్శృమజలై శ్శుచ్యమానా శ్చ లజ్జయా ॥ ౫౭
- కులం జాతిం చ శీలం చ లజ్జాం చ పరివాదనాం ।
 లోకా ద్భయం బంధుభయం పరలోకభయం తథా ॥ ౫౮
- ముంచంత్యో హృది సంచింత్య భవంతి హరిణీదృశః ।
 అరణ్యే పట్టణే వాఽపి దేవాలయమథేషు వా ॥ ౫౯
- యత్ర కుత్రాఽపి తిష్ఠతంతం ధావంతి మృగీదృశః ।
 వాతాహతం యథా పాండువత్రం భ్రమతి భూతలే ॥ ౬౦

- తద్వ ద్భ్రమంతి చిత్తాని దర్శనే తస్య సుభ్రువామ్ ।
 వనితానవనీతానాం విద్రావణ మహానలం ॥ ౬౦
- సంసేవంతే సమస్తానాం విద్యానా మపి పంక్తయః ।
 చంద్రార్కమండలద్వంద్వకుచమండలశోభినీ ॥ ౬౧
- త్రిలోకీలలనా తస్య దశ్యనా దనురజ్యతి ।
 అన్యా సాం తు వరాకీణాం వక్తవ్యం కిం తపోధన ॥ ౬౨
- పట్టణేషు చ వీధీషు పానగోష్ఠీషు వేశ్యసు ।
 ధిన్యేషు దేవవాసేషు మతే మ్వాశ్రమధామసు ॥ ౬౩
- అంతఃపురేషు మాగ్ధేషు సుపర్వోపవనేషుచ ।
 తీర్థేషు గిరికూటేషు గంగాద్యాసు నదీషు చ ॥ ౬౪
- తత్క్రిద్మిహోషణా పుణ్యా సదా ఘమఘుమాయతే ।
 తస్య దర్శనతః పాపజాలం నశ్యతి పాపినామ్ ॥ ౬౫
- తద్గుణా ఏవ ఘవ్యంతే సర్వత్ర కవిపుంగవైః ।
 భిన్నై ర్వణై రాయుధై శ్చ భిన్నై ర్వాహనభూషణైః ॥
- యే ధ్యాయంతి మహాదేవీం తా స్తా సిద్ధీ ర్భజంతి తే ।
 మనో రాదిమఖిణ్ణ స్తు కుద్దేందుధవళద్యుతిః ॥ ౬౬
- ఆహృచ్చక్రం జ్వలజ్వల శ్చింతనీయ స్తు మూలకే ।
 ఇంద్రగోపకసంకాశో ద్వితీయో మనుఖండకః ॥ ౬౭
- విభావనీయో హృచ్చక్ర ఆఘాలంతం జ్వలచ్ఛిఖః ।
 అథ లాలాటపట్టస్థద్విదళామ్బుజకోటరే ॥ ౬౮
- విభావనీయ స్తార్దీయఖండో దురితఖండకః ।
 ముక్తౌ ధ్యేయా శశిజ్యోత్స్నాధవళాకృతి రమ్బికా ॥ ౬౯

- రక్తసంధ్యకరోచి స్నాన్య ద్వశీకరణకర్మణి ।
 కవిత్యే విశదాకారా స్ఫటికోపలనిర్మలా ॥ 2.9
- ధనలాభే సువర్ణాభా చింత్యతే లలితామ్బికా ।
 సర్వసంపత్తిలాభే త్సు శ్యామలాంగీ విచింత్యతే ॥ 23
- నీలా చ మూకీకరణే పీతా స్తమ్భనకర్మణి ।
 ఆమూల మాబ్రహ్మబిలం జ్వలన్మాణిక్యదీపవత్ ॥ 24
- యే ధ్యాయంతి మహాపుష్పం తే స్యుః సుసంధిసంధయః ।
 ఏవం బహుప్రకారేణ ధ్యానభేదేన కుమ్భజ! ॥ 25
- విభావయంత శ్రీదేవీం భజంతే మహతీం శ్రియమ్ ।
 ప్రాప్యతే సద్భి రే వైషా నానసద్భి స్తు కదా చ న ॥ 26
- యై స్తు తప్తం తప స్తీవం తై రేషాత్మని ధీయతే ।
 యస్య(వా)నో పశ్చిమం జన్మ స్వయం యో వా న శంకరః॥
 న తేన లభ్యతే విద్యా లలితా పరమేశ్వరీ ।
 వంశే తు యస్య కన్యాపి భవే దేష మను ర్యది ॥ 27
- తద్వంశ్యా సుర్వ ఏవ స్యుః క్షుక్తా స్తప్తా నసంశయః ।
 గుప్తా ద్దుష్టత రై వైషా సర్వశాస్త్రేషు నిశ్చితా ॥ 28
- వేదా సమస్తా శ్శాస్త్రాణి వదంతి లలితేశ్వరీమ్ ।
 ఇయ మేవాత్మవిద్యా స్యా దియ మేవ పరా గతిః ॥ ౨౯
- ఇయ మేవ మహాత్తీర్థ మియ మేవ మహా త్ఫలమ్ ।
 ఇమాం ధ్యాయంతి మునయో ధ్యాయంతీమాం చ యోగినః॥
 అర్చం తీమాం సురశ్రేష్ఠా సుర్వదా సర్వసిద్ధిదామ్ ।
 న ప్రాప్యతే కుచారిత్రైః కున్సిత్రైః కుటిలాశయైః ॥ ౩౦

వేదబాహ్యై ర్వృథా తర్కై ర్వృథా విభ్రాంతబుద్ధిభిః ।
 నట్యై రశీలై రుచ్చిట్యైః కులభట్యైశ్చ నిష్టురైః ॥ ౮౩
 దర్శనద్వేషిభిః పాపశీలై రాచారనిష్ఠకైః ।
 చార్వాకమతనిష్ఠాతై ర్గర్వితైః పరదూషకైః ॥ ౮౪
 అనాత్మజ్ఞై రనల్పేష్యైః క్రోధవై ర్గురుబాధకైః ॥
 ఉద్ధతై రుద్ధతాలాపై ర్దామ్భికై రతిమానిభిః ॥ ౮౫
 ఏతాదృశానాం మర్త్యానా మియ మత్యంతదుర్లభా ।
 కథం చి దపి లభ్యాఽపి విద్యా తేషు పరాజ్ఞుభిః ॥ ౮౬
 ఇతి పృష్టం త్వయాఽఖ్యాతం సర్వపూజ్యా మ యేరితా ।
 దేవతానాం చ పూజ్యత్వ మస్యాః ప్రోక్తం ఘటోద్భవ! ౮౭
 భండాసురవధా యైషా ప్రాదుర్భూతా చిదగ్నితః ।
 మహాత్రిపురసుందర్యా మూర్తితేజోవిజృమ్భితా ॥ ౮౮
 కామాక్షీతి విధాత్రా తు ప్రస్తుతా లలితేశ్వరీ ।
 ధ్యాయేత పరయా భక్త్యా తాం పరాం లలితామ్బికామ్ ॥
 సదాశివస్య మనసో లాలనా ల్లలితాభిధా ।
 య ద్య త్కృతవతీ కృత్యం త త్సర్వం వినివేదితమ్ ॥ ౯౦

ఫలశ్రుతిః

య ఇదం శృణుయా ద్దివ్య మాఖ్యానం కుమ్భసమ్భవ ।
 తస్య సిద్ధిః కర్మస్థైవ స స భూయోఽపి జాయతే । ౯౧
 ఆఖ్యానం లలితాదేవ్యాః పతే ద్య శృణుయా దపి ।
 విధూయ సర్వపాపాని దేవలోకే మహీయతే ॥ ౯౨

కన్యాధీ లభతే కన్యాం జయాధీ జయ మాప్నుయాత్ ।
 మోక్షాధీ లభతే మోక్షం ధర్మాధీ ధర్మ మాప్నుయాత్ ॥
 అర్థకామో లభే దర్థం పుత్రకామో బహూం త్సుతాన్ ।
 విద్యాధీ లభతే విద్యాం యోగాధీ యోగ మాప్నుయాత్ ॥
 రాజ్యాధీ లభతే రాజ్యం గ్రామాధీ గ్రామ మాప్నుయాత్ ।
 గర్భిణీ లభతే పుత్రం కన్యా విందతి సత్పతిమ్ ॥ ౯౫
 యోఽన్యా నామయతే కామాన్ మానవః శ్రవణా దిహ ।
 త త్సర్వం శీఘ్ర మప్నోతి దేవానాం చ ప్రియో భవేత్ ॥
 శ్రుత్వా చరిత్రం శ్రీదేవ్యా సంగ్రామం ప్రవిశే న్నృపః ।
 స నిర్జిత్య భయం శత్రూ స్కల్యాణైః పరిపూర్యతే ॥ ౯౬
 సర్వవ్యాధివినిర్ముక్తః పుత్రపౌత్రైః ప్రతిష్ఠితః ।
 లలితాయా ఉపాఖ్యానం య ముద్దిశ్య పతే త్సకృత్ ॥ ౯౭
 తస్య రోగా న బాధంతే వాతపిత్తాదిసమ్భవాః ।
 నాకాలమరణం తస్య న సర్వై శ్చాపి దంశ్యతే ॥ ౯౮
 విషం నాక్రమతే దేహే న జడత్వం న మూకతా ।
 నోపసర్గభయం తస్య న చోత్పాతభయం తథా ॥ ౧౦౦
 నాభిచారకృతై ద్దోషై ర్నివృత్తే స కదా చ న ।
 సర్వకామసమృద్ధాఢ్కో యః పతే త్తు దినే దినే ॥ ౧౦౧
 నిత్య మూర్జితభక్త్యా చ దుర్వ్యాఘాతాదివర్జితః ।
 య త్పుణ్యం సర్వతీర్థానాం గణ్ఢాదీనాం విశేషతః ॥ ౧౦౨
 త త్పుణ్యం కోటిగుణితం ప్రాప్నోతి శ్రవణా దిహ ।
 ధర్శనాం రాజసూయానా మగ్నిష్ఠోమశతస్య చ ॥ ౧౦౩

- శ్రవణా త్ఫల మాప్నోతి కోటికోటిగుణోత్తరమ్ ।
 అవధ్య స్సర్వభూతానా మన్యేషాం చ విశేషతః ॥ ౧౦౪
 జీవే ద్వర్షశతం సాగ్రం సర్వవ్యాధివివర్జితః ।
 గోఘ్న శ్చైవ కృతఘ్న శ్చ భూణహం గురుతల్పగః ॥ ౧౦౫
 శరణాగతఘాతీ చ మిత్రవిశ్వాసఘాతకః ।
 దుష్టః సాపసమాచారో మాతృసహ పితృసహ తథా ॥ ౧౦౬
 శ్రవణా దస్య భావేన ముచ్యతే సర్వపాతకైః ।
 తీర్థేషు పూజావేళాసు విషుచ త్యయనేషు చ॥ ౧౦౭
 సజ్జచపర్వసు జన్మక్షే పుణ్యేస్వా యతనేషుచ ।
 రాజ్యక్షోభే గోగభయే మారీచోరభయాదిషు ॥ ౧౦౮
 యే పఠ స్తేద మాఖ్యానం తే సంసిద్ధి మవాప్నుయూః ।
 య త్రేదం లిఖితం పుస్తే వర్తతే కుమ్భసమ్భవ ! ॥ ౧౦౯
 తస్మి న్నేతే న గోగ శ్చ స చ దుర్భిక్షసమ్భవః ।
 పూజావిధాన మఖిలం శాస్త్రోక్తే నైవ వర్తన్తనా ॥ ౧౧౦
 ఖడ్జాంతరే వదిష్యామి త దాకర్ణయ కుమ్భజ !
 ద్వాత్రింశ స్త్రులితాఖ్యాన మమృతం నిన్యదర్శనం ॥ ౧౧౧
 దేవీమహాత్యు మపి చ పర్యాయాః కుమ్భసమ్భవ !
 తస్మా ద్ద్వాత్రింశికాశాస్త్రం బ్రహ్మాండోత్తరకీర్తితం ॥ ౧౧౨
 దేవీసముత్సవే జాతే పఠితవ్యం ప్రయత్నతః ।
 దేవ్య స్సమస్తా పైలోక్యే యత శ్రీలలితాత్మికాః ॥ ౧౧౩
 అత స్తా స్సస్వస్వపూజాసు కుప్యన్త్యస్యా అపాతనాత్ ।
 విశేషత స్తు దుష్టాయా స్సంప్రాప్తే తు మహోత్సవే ॥ ౧౧౪

బ్రాహ్మణం వరయే ద్వేష్య ద్వాత్రింశత్పాఠకర్మణి !
 స్వయం వాఽసి పతే ద్దుగ్ధాసన్నిధౌ దృఢమానసః ॥ ౧౧౫
 ఏకవారం ద్వివారం వా త్రివారం వా ప్రయత్నతః ।
 లలితాఖ్యానపాఠ స్తు సర్వసిద్ధిప్రదాయకః ॥ ౧౧౬
 త్రైలోక్యఽన్తజాలాఢ్యబలేః కరణతో యథా ।
 లలితాఖ్యానపాఠేన తథా దుగ్ధా ప్రసీదతి ॥ ౧౧౭
 అశుచి ర్వా శుచి ర్వాఽసి యాదృ క్తాదృ గవస్థితః ।
 పఠ ద్వాత్రింశికాపాఠం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౧౧౮
 ప్రత్యుబ్ధ ముత్సవే చాగ్రే పాఠయే ద్భూమివల్లభః ।
 ఇదం ద్వాత్రింశదధ్యాయసంమితం దర్శనోత్తమమ్ ॥ ౧౧౯
 కారణం సర్వసిద్ధీనాం నాఽస్మా త్పురతరం మహత్ ॥
 ద్వాత్రింశికాయా అస్యాస్తు సకృ దావర్తనా దసి ॥ ౧౨౦
 చండికాకోటిపాఠస్య సదృశం ఫల ముద్యవేత్ ॥ ౧౨౦౪

ఆఖ్యాన మేత దవదాతగుణాః పఠంత

స్సత్సంప్రదాయక మపాకృతసర్వమఖమ్ ।

విజ్ఞానదీప్తికలికాం లలితామహేశీ

మాసాద్య చేతసి వహంతిసదాభిత్తప్తిమ్ ॥ ౧౨౦h

ఇతి శ్రీబ్రహ్మణ్ణపురాణే ఉత్తరభాగే లలితోపాఖ్యానే

హయగ్రీవాగస్త్యసంవాదే మన్తరాజతత్సాధనాది

కథనంనామ ద్విచత్వారింశోఽధ్యాయః

(శ్రీ)లలితోపాఖ్యానం సమూర్ణమ్.

శ్రీ లలితాత్రిపురసుందర్యై నమః

శ్రీ మద్దేవర్షి దూర్వాసవిరచితార్యాద్విశతీస్తుతిః

వందే గజేంద్రవదనం వామాంకారూఢవల్లభాశ్లిష్ఠం ।

కుంకుమపరాగశోణం కువలయినీజారకోరకాశీడం ॥ ౧

మధ్యే తయోశ్చ మణిమయపల్లవశాఖాప్రసూనపక్షులితాం ।
 కల్పానోకహవాటిం కలయే మకరందపంకిలావాలాం ॥ ౧౧
 తత్ర మధుమాధవశ్రీతరుణీభ్యాం తరళదృక్చోరాభ్యాం ।
 ఆలింగిణోఽనతా న్మా మనిశం ప్రథమర్తు రాత్తపుష్పాస్త్రమ్ ॥
 సమత తదుత్తరభాగే నాకిపఖోల్లంఘిశ్శృంగసంఘాతం ।
 సీసాకృతిం తురీయం సితకిరణాలోకనిర్మలం సాలం ॥ ౧౩
 సాలద్వయాంతరాళే సరళానిలపోతచారసుభగాయాం ।
 సంతానవాటికాయాం సక్తం చేతోఽస్తు సతత మస్తాకం ॥
 తత్ర తపనాతిరూక్ష స్సమాజ్ఞీచరణసాంద్రితస్వాంతః ।
 శుక్రశుచిశ్రీసహితో గ్రీష్మర్తు ద్విశతు కీర్తి మాకల్పం ॥ ౧౫
 ఉత్తరసీమని త స్యోన్నతశిఖరోల్లాసిహాటకవతాకః ।
 ప్రకటయతు పంచమో నః ప్రాకారః కుశల మారకూటమయః
 ప్రాకారయోశ్చ మధ్యే పల్లవితాన్యభృతపంచమోద్ఘోషా ।
 హరిచందనద్రువాటి హరతా దామూల మస్మదనుతాపం ॥
 తత్ర నభశ్శ్రీమజ్జై స్తరుణీవగ్ధై స్సమన్వితః పరితః ।
 వజ్రాట్టహాసముఖిరో వాంఛాపూర్తిం తనోతు వర్షర్తుః ॥ ౧౭
 మారుతయోజనదూరే మహనీయ స్తస్య చోత్తరే భాగే ।
 భద్రం కృషీష్ట పృష్ఠః ప్రాకారః పంచలోహధాతుమయః ॥
 అనయో ర్మధ్యే సంతత మంకురదతిదివ్యకుసుమగంధాయాం ।
 మందారవాటికాయాం మానస మంగీకరోతు మే విహృతిం ॥
 తస్యా మిషోర్జలక్షీతరుణీభ్యాం శరదృతు స్సదా సహితః ।
 అభ్యర్చయం త్సజీయా దంబా మామోదమేదురైః కుసుమైః

తస్యర్షి సంఖ్యయోజనదూరే దేదీప్యమానశృంగాఘః ।
 కలధౌతకలితమూర్తిః కల్యాణం దిశతు సప్తమ స్సాలః ॥ ౨౨
 మధ్యే తయో ర్మరుత్పథలంఘితవిటపాగ్రవిరుతకలకంఠా ।
 శ్రీపారిజాతవాటీ శ్రియ మనిశం దిశతు శీతలోద్దేశా ॥ ౨౩
 తస్యా మత్రిప్రియాభ్యాం సహ ఫేలం తృహసహస్యలక్ష్మీభ్యాం
 సామంతో ఝషకేతో వైమంతో భవతు హేమవృద్ధైః సః॥
 ఉత్తరత స్తస్య మహానుద్భటహుతభుక్తిభారుణమయూఖః ।
 తపనీయఖండరచిత స్తనుతా మాయుష్య మప్తమో వరణః ॥
 కాదంబవిసినవాటీ మనయో ర్మధ్యభువి కల్పితాపాసాం ।
 కలయామి సూనకోరకకందళితానందతుందిలసమీరాం ॥ ౨౬
 తస్యా మతీవ శిశిర స్తపస్తపస్యాఖ్యమాసలక్ష్మీభ్యాం ।
 శివ మనిశం సహితో మే శిశిరర్తు ర్దిశతు శీతలదిగంతః ॥
 తస్యాం కదంబవాట్యాం తత్ప్రసవామోదమిళితమధుగంధం ।
 సప్తావరణమనోజ్ఞం శరణం సముపైమి మంత్రిణీశరణం ॥ ౨౮
 తత్రాలయే విశాలే తపనీయాఽఽరచితతరళసోపానే ।
 మాణిక్యమంటపాంతే మహతిచ సింహాసనేచ మణిఖచితే ॥
 బిందుత్రికోణపంచద్విపన్యవవసువేదదశకు రేఖాధ్యే ।
 చక్రే సదా నివిష్టాం షష్ట్యష్టత్రింశదక్ష రేశానీం ॥ ౩౦
 తాపింఛమేచకాంగీం తాశీదశఘటితకర్ణ తాటంకాం ।
 తాంబూలపూరితముఖీం తామ్రాధరబింబదప్తదరహాసాం ॥
 కుంకుమపంకిలదేహం కువలయజీవాతుశాబకవతంసాం ।
 కోకనదశోణచరణాం కోకిలనిక్వాణకోమలాలాపాం ॥ ౩౨

వామాంసలులితచూళీవలమానకదంబమాలికాభరణాం ।

ముక్తాలలంతికాంచితముగ్ధాళికమిళితచిత్రకోదారాం ॥ 33

కరవిధృతకీరశాబకకలనినదవ్యక్త సకలనిగమార్థాం ।

వామకుచసంగినిణావాదనసౌఖ్యార్థమీలితాక్షియుగాం ॥ 34

ఆపాటలాంశుకధరా మాదిరసోన్మేషవాసితకటాక్షాం ।

ఆమ్నాయసారగుళికా మాద్యార సంగీతమాతృకాం వందే ॥

తస్యతు సువర్ణసాల స్తోత్రత త్తరుణకుంకుమచ్ఛాయః ।

శమయతు మమ సంతాపం సాలో నవమస్తు పుష్కరాగమయః ।

అముయో రంతరవసుధాః ప్రణమఃప్రత్యగ్రపుష్కరాగమయీః ।

సింహాసనేశ్వరీ మనుచింతననిస్తంద్రసిద్ధసీరంధ్రాః ॥ 35

తత్సాలో త్తరదేశే తరుణజపాకిరణఘోరణీశోణః ।

ప్రశమయతు పద్మరాగప్రాకారో మమ పరాభవం దశమః ॥

లంతరభూకృతవాసా ననయో రపసీతచిత్తవైమత్యాక్ ।

చక్రేశీపదభక్తాం శ్చారణవర్గా నహర్నిశం కలయే ॥ 36

సారంగవాహయోజనదూరే సంఘటితకేతన స్తస్య ।

గోమేధికమణిరచితో గోపాయతు మాం సమున్నత స్సాలః ॥

వప్రద్వయాంతరోర్వాం వటుకై ర్వివిధైశ్చ యోగినీబృంధైః ।

సతతం సమర్చితాయా స్సంకర్షిణ్యాః ప్రణౌమి చరణాబ్జం ॥

తాపసయోజనదూరే తస్య సముత్తంగగోపురోదారః ।

వాంఛాపూర్వై భవతా ద్వజమణీనికరనిర్మితో వప్రః ॥ 37

పరణద్వితయాంతరతో వాసజహో మధురమధురసాస్వాదాః ।

రంభాదివివిధవేశ్యా రచయంతు మహంత మస్మదానందం ॥

తత్ర సదా ప్రవహంతీ తటిసీ వజ్రాభిధా చిరం జీయాత్ ।
 చటుచోర్మిజాలనృత్యత్కలహంసీకలకలక్వణితసంఘుష్టా ॥ ౪౪
 రోధసి తస్యా రుచిరే వజ్రేణీ జయతి వజ్రభూషాఢ్యా ।
 వజ్రప్రదానోపేతవజ్రముఖత్రిదశవినుతచాన్త్రితా ॥ ౪౫
 తస్యోదీచ్యాం హరితి స్తబకితసుషుమావలీధవియదంతః ।
 వైషూర్యరత్నఖచిహ్నో వైమల్యం దిశతు చేతసో వరణః ॥ ౪౬
 అధిమధ్య మేతయో ర వ్యంబాచరణాబ్జలంబితస్వాంతా ॥
 కర్కోటకాదినాగాన్ కలయామః కించ బలిముఖాన్ దనుజాన్
 గంధవహశంఖ్యయోజనదూరే గగనాధ్వజాంఘిక స్తస్య ।
 వాసవమణిప్రణీహో వరణో బహుళయతు వైదుషీం విశదాం
 మధ్యక్షోణ్యా మముయో ర్మాహేంద్రశిలాత్మకానిచ సరాంసి ।
 శాహోదరీసహాయాన్ భూపాలానపి పునఃపునః ప్రణమః ॥ ౪౭
 ఆశుగయోజనదూరే తస్యాః కాంత్యాభిధనభిదగంతః ॥
 ముక్తావరచితగ్రాహో ముహు రస్మాకం భవే న్ముదే వప్రః ॥
 ఆవృహ్యో రధియుగ్మం పూర్వస్యాం దిశి పురందర శ్రీమాన్ ।
 అభ్రమువిటాధిరూఢో విభ్రమ మస్మాకమనిశ మాతనుతాత్ ॥
 తుహ్నోణే వ్యజనస్రక్తోమరశక్తిస్రవాన్న పాత్రధరః ।
 స్వాహోస్వధాసమేత స్సుఖయతు మాం హవ్యవాహనస్సుచిరం
 దక్షిణదిగంతరాళే దండధరో నీలనీరదచ్ఛాయః ।
 త్రిపురాపదాబ్జధక్త స్త్రియతు మమ నిఖిల మంహసో నికరం ॥
 తస్యైవ పశ్చిమాయాం దిశి దళితేందీవరప్రభాశ్యామః ।
 ఘేటాసిపట్టధారి ఘేదా నపనయతు యాతుధానో మే ॥ ౪౮

తస్మా దుత్తరభాగే ధవళాంగో విపులర్షుషవరారూఢః ।
 పాశాయుధాత్తపాణిః పాశీ విదళయతు పాపజాలాని ॥ ౫౧
 వందే తదుత్తరహరితోక్తే వాయుం చమూరువరవాహం ।
 కోరకితతత్వబోధాన్ గోరక్షప్రమాఖయోగినోఽపి ముహుః ॥
 తరుణీ రిడాప్రధానా స్త్రిస్తో వాతస్య తత్ర కృతవాసాః ।
 ప్రత్యగ్రకాపిశాయనపానపరిభ్రాంతలోచనాః కలయే ॥ ౫౨
 తల్లోకపూర్వభాగే ధనదం ధ్యాయామి శేషధికులేశం ।
 అపి మాణిభద్రముఖ్యా నంబాచరణాబ్జలంబినో యక్షాన్ ॥ ౫౩
 తస్యైవ పూర్వసీమని తపనీయాఽఽరచితగోపురే నగరే ।
 కాత్యాయనీచహాయం కలయే శీతాంశుఖండమాడాలం ॥ ౫౪
 తత్పురపోడశవరణస్థలభాజ స్తరుణచంద్రమాడాలాన్ ।
 రుద్రాధ్యాయే పఠితాన్ రుద్రాణీసహచరా భజే రుద్రాన్ ॥
 పవమానసంఖ్యమోజనదూరే బాలతృణమేచక స్తస్య ।
 సాలో మరకతరుచిర స్సంపద మచలాం శ్రియంచ పుష్టాతు ॥
 ఆవృత్తియుగ్మాంతరతో హరితమణీనివహమేచకే దేశే ।
 హోటకతాళీ విపినం హోలాఘటఘటితవిటప మాకలయే ॥ ౬౩
 తత్రైవ ముద్రిణీగృహపరిణాహం ధవళకేతనం సదనం ।
 మరకతసౌధమనోష్ఠం దద్యా దాయాంషి దండనాథాయాః ॥
 సదనే తత్ర హరిన్మణిసంఘటితే మంటపే శతస్తంభే ।
 కా ర్జస్వరమయవీరే కనకమయాంబురుహకర్ణికామధ్యే ॥ ౬౪
 బిందుత్రికోణవర్షలషడశ్రవృత్తద్వయాన్వితేచక్రే ।
 సంచారిణీ దశోత్తరశతార్ణమనురాజకమలకలహంసి ॥ ౬౫

కోలవదనా కుశేశయనయనా కోకారిమండితశిఖండా ।
 సంతప్తకాంచనాభా సంధ్యారుణచేలసంవృతనితంబా ॥ ౬౬
 హలముసలశంఖచక్రకంకుశపాశాభయవరస్ఫరితహస్తా ।
 కూలంకషానుకంపా కుంకుమజంబాలితస్తనాభోగా ॥ ౬౭
 ధూర్తానా మతిదూరా వార్తాశేషావలగ్నకమనీయా ।
 ఆర్తాభీఫలదాత్రీ వార్తాభీ భవతు వాంఛితార్థాయ ॥ ౬౮
 తస్యాః పరితో దేశే స్వప్నేశ్యున్మత్తభైరవీముఖ్యాః ।
 ప్రణమత జంభిన్యాద్యా భైరవవర్గాంశ్చ హేతుకప్రముఖాన్ ॥
 పూర్వోక్తసంఖ్యయోజనదూరే పూషాంశుపాటల స్తస్యాః ।
 విద్రావయతు మదార్తిం విద్రుమసాలో విశంకటద్వారః ॥ ౭౦
 ఆవరణయో రహర్నిశ మంతరభూషా ప్రకాశశాలిన్యాం ।
 ఆసీన మంబుజాసన మభినవసిందూరగౌర మహ మీడే ॥ ౭౧
 వరణస్య తస్య మారుతయోజనతో విపులగోపురోదారః ।
 సాలో నానారణ్యై స్సంఘటితాంగః కృషీష్ట మదభీష్టం ॥ ౭౨
 అంతరకక్ష్యా మనయో రవిరశశోభాప్రచండమండలోద్దేశాం ।
 మాణిక్యమంటపాఖ్యాం మహతీమధిహృదయమనిశమాకలయే ॥
 తత్ర స్థితం ప్రసన్నం తమాలప్రవాళకిరణాభం ।
 కర్ణావలంబికుండలకందళితాభీషుకవచితకపోలం ॥ ౭౪
 శోణాధరం శుచిస్మిత మేణాంకనిభాస్య మేధమానకృపం ।
 ముద్ధగై ణమదవిశేషకముద్రితనిటలేందురేఖకారుచిరం ॥ ౭౫
 నాళీకదళసహోదరనయనాంచలనటితమనసిజాకూతం ।
 కమలాకతినవయోధరకస్తూరీఘ్రస్పృణపంకిలోరస్కం ॥ ౭౬

చాంపేయగంధికై శ్యం శంపాసబ్రహ్మచారికాశేయం ।
 శ్రీవత్సకౌస్తుభధగం శ్రితజనరక్షాధురీణచరణాబ్జం ॥ 22
 కంబుసుదర్శనవిలసత్కరపద్మం కంఠలోలవనమాలం ।
 ముచుకుందమోక్షఫలదం ముకుంద మానందకంద మవలంబే ॥
 తద్వరణోత్తరభాగే తారాపతిబింబచుంబినిజశృంగః ।
 వివిధమణిగణఖచితో వితరతు సాలో వినిర్మలాం ధిషణాం ॥
 ప్రాకారద్వితయాంతరకక్ష్యాం పృథురత్ననికరసంకీర్ణాం ।
 నమత సహస్రస్తంభకమంటపనామ్నాఽతివిశ్రుతాం భువనే ॥
 ప్రణమ స్తత్ర భవానీసహచర మీశాన మిందుఖండధరం ।
 శృంగారనాయికామనుశీలనభాజోఽపి నందిభృంగిముఖాన్ ॥
 తత్రైణవాహయోజనదూరే వందే మనోమయం వప్రం ।
 అంకూరన్మణికిరణా మంతరకక్ష్యాంచ నిర్మలా మనయోః ॥
 తత్రైవాఽమృతవాపీతరశతరంగావలీఢతటయుగ్మాం ।
 ముక్తామయకలహంసీముద్రితకనకారవిందసందోహాం ॥ ౨౩
 కాంచనమయాంగవిలసత్కారండవషండతాండవమనోజ్ఞాం
 శక్రోపలమయభృంగీసంగీతోన్మేషఘోషితదిగంతాం ॥ ౨౪
 కురువిందాత్మకహల్లకకోరకసుషుమాసమూహపాటలితాం ।
 కలయే సుధాస్వరూపాం కందళితానందకైరవామోదాం ॥ ౨౫
 తద్వాపికాంతరాళే తరళే మణిపోతసీమ్ని విహరంతీం ।
 సిందూరపాటలాంగీం సితకిరణాలోకకల్పితవతంసాం ॥ ౨౬
 పర్వేందుబింబవదనాం పల్లవశోణాధరస్ఫురితదరహాసాం ।
 కుటిలకబరీం కురంగీశిశునయనాం కుండలస్ఫురితగండాం ॥ ౨౭

నికటస్థపోతనిలయా శ్చక్తి శ్చయవిధృతహేమశృంగజలైః ।
 పరిమించంతీం పరిత స్తారాం తారుణ్యగర్వితాం వందే ॥ ౮౮
 ప్రాగుక్తసంఖ్యయోజనదూరే ప్రణమామి బుద్ధిమయసాలం ।
 అనయో రంతరకక్ష్యా మప్టాపదరూపమేనినీరుచిరాం ॥ ౮౯
 కాదంబినీనిధానాం కలయా మ్యానందవాపికాం తస్యాం ।
 శోణాశ్మనివహనిర్మితసోపానశ్రేణిశోభమాసతటాం ॥ ౯౦
 మాణిక్యతరణినిలయాం మధ్యే తస్యాం మదారుణకపోలాం ।
 అమృతేశీ త్యభిధానా మంతః కలయామి వారుణీం దేవీం ॥ ౯౧
 సౌవర్ణకే నిపాతనహస్తా స్సౌందర్యగర్వితా దేవ్యః ।
 తత్పురత స్థితిభాజో వితరం త్వస్మాక మాయుషా మృద్ధిం ॥
 తస్య పృషదశ్వయోజనదూరేహంకారసాల మతితుంగం ।
 వందే తయోశ్చమధ్యమకక్ష్యాం వలమానమలయపవమానాం
 వినుమో విమర్శనాపీం సౌమమ్నసుధాస్వరూపిణీం తత్ర ।
 వేలాతిలంఘివీచీకోలాహలధరితకూలవనవాటిం ॥ ౯౪
 తత్రైవ సలిలమధ్యే తాపిచ్ఛదశత్రునూనికిరణాభాం ।
 శ్యామలకంచుకలసి తాంశ్యామాం విధుబింబడంబరహరాస్యాం
 ఆభుగ్నమస్పృణచిల్లీహసితాయుగ్మశరకార్ముకవిలాసాం ।
 మందస్మితాంచితముఖీం మణిమయతాటంకమండితకపోలాం ॥
 కురువిందతరణినిలయాం కులాచలస్పర్ధికుచనమన్మథ్యాం ।
 కుంకుమవిలిప్తగాత్రీం కురుకుల్లాం మనసి కుర్మహే సతతం ॥ ౯౭
 తత్సాలోత్తరదేశే భానుమయం ప్రవ మాశ్రయే దీప్రం ।
 మధ్యంచ విపుల మనయో ర్మన్యే వైక్రాంత మాతపోద్ధారం ॥

తత్ర కురువిందపీఠే తామరసే కనకకర్ణికాఘటితే ।

ఆసీన మరుణవాసస మహ్లానప్రసవమాలికాభరణం ॥ ౯౯

చక్షుష్మత్రీప్రకాశనశక్తిచ్చాయాసమార్చితకేళిం ।

మాణిక్యమకుటరమ్యం మన్యే మార్తాండభైరవం హృదయే ॥

ఇందుమయసాల మీడే తస్యోత్తరతస్తుషారగిరిశౌరం ।

అత్యంతశిశిరమారుత మనయో ర్మధ్యంచ చంద్రికోద్ధారం ॥

తత్రప్రకాశమానం తారానికరైః పరిమృతం సేవ్యం ।

అమృతమయకాంతికందళ మంతాకలయామి కుంగసిత మిందుం

శృంగారసాల మీడే శృంగోల్లసితం తదత్తరే దేశే ।

మధ్యస్థే మనయోరపిమహితాంశృంగారపూర్వికాంపరిఘాం ॥

తత్ర మణినాస్థితాభి స్తపనీయాఽఽరచితశృంగహస్తాభిః ।

శృంగారదేవతాభి స్సహితం పరిఘాధిపం భజే మదనం ॥ ౧౦౦

శృంగారవరణ స్యోత్తరత స్సకలవిబుధసంసేవ్యం ।

చింతామణిగణఖచితం చింతాం దూరీకరోతు మే సదనం ॥

మణినదనసాలయో రధిమధ్యం, దశతాశభూమిరుహదీప్తురైః ।

వణరై స్సువర్ణనణరై ర్యుక్తాం కాండైశ్చ యోజనోత్త్రుంగైః ॥

మృదులై స్తాళిపంచకమాలై ర్యుక్తాం ద్వియోజనోత్త్రుంగైః ।

వర్షైః పరివృతభృంగీబృందై ర్మిళితాంచ కేసరకదంబైః ॥ ౧౦౨

సంతతగళితమరంద్రస్తోతోనిర్యన్మిళిందసందోఘం ।

పాటీరవసనబాలకఘాటీనిర్యత్పరాగపింజరితాం ॥ ౧౦౩

కలహంసీకులకలకలకూలంకషనినదనిచయకమనీయాం ।

పద్మాటవీం భజామః పరిమళకల్లోలవక్ష్యలోపాంతాం ॥ ౧౦౪

దేవ్యధ్వసాత్రధారి పూర్వస్యాం విశిచ దశకలాయుక్తః ।
 వలయితమూర్తి ర్భగవాన్వహ్నిః క్రోశోన్న తశ్చిరంపాయాత్ ॥
 తత్రాఽఽథాగే దేవ్యాః సాత్రీభూతః ప్రభాకర శ్రీమాన్ ॥
 ద్వాదశకళాస మేవో భ్వాతంమమబహుళమాంతగంభింద్యాత్ ॥
 తస్మిన్ నివేశసాత్రే తరంగితామోద మమృతమయ మర్ఘ్యం ।
 చంద్రకలాత్మక మనిశం సాంద్రీకుర్యా దమంద మానందం ॥
 అమృతే తస్మి స్సభిశో విహరంశ్యో వివిధమణిభాజః ॥
 షోడశకలా స్సుధాంశో శ్శోకా మత్తారయంతు మా మనిశం ।
 త్తోజైవ నిహృతిభాతో విధిముఖ్యానాంచ కారణేశానాం ।
 సృష్ట్యాదిరూపికా స్తా శ్శమయం త్వఖిలాః కలాశ్చ సంతాపం ॥
 కీనాశనమణిన్నరరా కిగంశేషు రత్న కేహస్య ।
 కలయాఽన్వితా న్యజ్రసంకలయంత్యాయుష్యమర్ఘ్యపాత్రాణి
 పాత్రోలుస్య పురతః పద్మారమణవిధిసార్వతీశానాం ।
 భవనాని శర్మణే నో భవంతు భాసా ప్రదీపితజగంతి ॥ ౧౧=
 సదన స్యాసౌకోణే సతతం ప్రణమామి కుండ మాగ్నేయం ।
 తత్ర స్థితంచ వహ్నిం తరళశిఖాజ్వాల మంబికావనకం ॥
 తస్మాఽఽశరదిశి తాదృశరత్న పరిస్ఫురితపర్వనవకాఢ్యం ।
 చక్రాత్మకం శతాంగం దశయోజన మున్నతం భజే దివ్యం ॥
 త్తోజైవ దిశి నిష్కణ్డం తసనీయధ్వజపరంపరాశ్లిష్టం ।
 రథ మసరంచ భవాన్యారచయూమో మనసిరత్న మయచూడం
 భవసస్య వాఽనుభాగే పరిష్కృశో వివిధవైజయంతీభిః ।
 రచయతు ముదంగేంద్రుఃసచివేశాన్య సృమస్తవంద్యాయాః

రుద్రదిశి రత్న ధామోన్న రుచిరవతాకావ్రపంచకంచుకితం ।
 కుంభోఽధిహృదయమనిశంక్రోడాస్యాయాశ్శతాంగమూర్ధన్యం
 పరితో దేవీధామ్నఃప్రణీతవాసా మనుస్వరూపిణ్యః ।
 కుర్వంతు రశ్మిమాలాకృతయః కుశలాని దేవతా అఖిలాః ॥
 ప్రాద్వారస్య భవానీధామ్నః పార్శ్వద్వయాఽఽరచితవాసే ।
 మాతంగీకటిముఖ్యో ర్మణినదనే మనసి భావయామి చిరం ॥
 యోజనయుగభాగోగా శ్రోశద్వితయపరిణాహభి త్తిశ్చ ।
 చింతామణిగృహభూమి ర్జీయా దామ్నాయమయచతుర్ద్వారా
 ద్వారేద్వారే ధామోన్న బింబీభూతా నవీనబింబాభాః ।
 విదధతు విపులాం కీర్తిం దివ్యా తాపిత్యసిద్ధయో దేవ్యః ॥
 మణినదన స్యాంతరతో మహనీయే రత్న వేదికామధ్యే ।
 బిందుమయచక్ర మీడే పీతానా ముపరి విరచితావాసం ॥
 చక్రాణాం సకలానాం ప్రథమ మధస్సీమ్ని ఫలకవాస్తవ్యాః ।
 అణిమాదిసిద్ధియోఽస్మా నవంతు దేవ్యః ప్రభాస్వరూపిణ్యః ॥
 అణిమాదిసిద్ధిఫలక స్యోపరి హరిణాంకఖండకృతచూడాః ।
 భద్రం పశ్యంత్యుంతు బ్రాహ్మీముఖ్యాశ్చమాతరోఽస్మాకం ॥
 తస్యోపరి మణిఫలకే తారుణ్యోత్తుంగపీనకుచభారాః ।
 సంక్షోభిణీప్రధానా శ్శాంతిం విద్రావయంతు దశముద్రాః ॥
 ఫలకత్రయస్వరూపే పృథులే త్రైలోక్యమోహనే చక్రకే ।
 దీవ్యంతు ప్రకటాఖ్యా స్తానాం భర్తృచ భగవతీ త్రిపురా ॥
 తదుపరి విపులే ధిష్ణ్యే తరళదృశ స్తరుణాకనదభాసః ।
 కామాకర్షిణ్యాద్యాః కలయే దేవీః కలాధరశిఖండాః ॥ ౧౩౧

సర్వాశాపరిపూరకచక్రకేఽస్మిన్ గుప్తయోగినీ సేవ్యా ।
 త్రిపురేశీ మమ దురితం తృప్యతు కంఠావలంబిమణిహారా ॥
 తస్యోపరి మణిఫలకే తామ్రామ్భారుహదశప్రభాశోణాః ।
 ధ్యాయా మ్యనంగకుసుమావముఖాదేవీశ్చవివిధకూర్పాసాః॥
 సంక్షోభకారకేఽస్మిం శ్చక్రకే శ్రీత్రిపురసుందరీ సాక్షాత్ ।
 గోప్త్రీగుప్తతరాఖ్యా గోపాయతు మాం కృపార్ద్రయా దృష్ట్వా
 సంక్షోభిణీప్రధానా శ్చక్రీ స్తస్యోర్ధ్వవలయకృతవాసాః ।
 ఆలోలనీలవేణీ రంతఃకలయామి చూపనోన్మత్తాః ॥ ౧౩౧
 సౌభాగ్యదాయకేఽస్మిం శ్చక్రకే శ్రీత్రిపురవాసినీ జీయాత్ ।
 శక్త్యశ్చసంప్రదాయాదిమా స్సమస్తాః ప్రమోదయం త్వనిశం
 మణిపీతోపరి తాసాం మహతి చతుర్మల్యవిస్తృతే వలయే ।
 సంతతవిరచితవాసా శ్చక్రీః కలయామి సర్వసిద్ధిముఖాః॥ ౧౩౨
 సర్వార్థసాధకాఖ్యే చక్రకేఽముష్మిన్ సమస్తఫలదాత్రీ ।
 త్రిపురాశ్రీ ర్మమ కుశలం దిశతా దుత్తీర్ణయోగినీసేవ్యా॥ ౧౩౩
 తస్యా నిలయస్యోపరి ధిష్ణ్యే కాసుంభకంచుకమనోజ్ఞాః ।
 సర్వజ్ఞాదేవ్య స్సకలా స్సంపాదయంతు మమ కీర్తిం ॥ ౧౩౪
 చక్రకే సమస్తరక్షాకరనామ్నస్మిం త్సమస్తజనసేవ్యాం ।
 మనసి నిగర్భాసహితాం మన్యే తాం త్రిపురమాలినీం దేవీం
 సర్వజ్ఞానదనోపరిచక్రకే విపులే సమాకలితగేహాః ।
 వందే వశినీముఖ్యా శ్చక్రీ స్సిందూరరేణుశోణరుచీః॥ ౧౩౫
 శ్రీసర్వరోగహాఖ్యే చక్రకేఽస్మిం త్రిపురపూర్వికాం సిద్ధాం ।
 వందే రహస్యనామ్నా విద్యాభి శ్చక్రీభి స్సదా సేవ్యాం ॥

వశినీగృహోపరిష్టా ద్వింశతిహస్తాన్న తే మహాపీతే ।
 శమయంతు శత్రుబృందం శస్త్రాణ్యస్తాణి చాదిదంషణ్యోః॥
 శస్త్రసదనోపరిష్టా ద్వలయే బలవైరిత్తు సంఖచితే ।
 కామేశ్వరీప్రధానాః కలయే దేవీ స్సమస్తజనవంద్యాః ॥౧౪౪
 కామేశ్వరీగృహోపరివలయే వివిధమనుసంప్రదాయజ్ఞాః ।
 చత్వారో యుగనాథా జయంతు మిత్రేశపూర్వకా గురవః ॥
 నాథభవనోపరిష్టా న్నానారత్నమయమేమ రే పీతే ।
 కామేశ్వర్యాద్యా నిత్యాః కలయంతు ముదం తిథిర్వరూపిణ్యః ॥
 నిత్యాసదనోపరి నిర్మలమణినివహవిరచితే ధిజ్ఞేః ।
 కుశలం షడంగదేవ్యః కుర్వం త్వస్మాక ముత్తరశనేత్రాః ॥
 సదనస్యోపరి తాసాం సర్వానందమయనామకే బిందా ।
 పంచబ్రహ్మకారం మంచం ప్రణమామి మణిగణాక్షీర్ణం ॥౧౪౫
 పరితో మణిమంచస్య ప్రలంబమానా నియంత్రితా పాశైః ।
 మాయామయీయపనికామమదురిశంహరతు మేచకచ్ఛాయా॥
 మంచస్యోపరి లంబచ్ఛల్లీ పున్నాగమాలికాధరణం ।
 హరిగోపమయం వితానం హరతా దాలస్య మనిశ మస్మాకం॥
 పర్యంకస్య భజామః పాదాన్ బింబాంబుదేందుహేమరుచః ।
 అజహరిరుదేశమయా ననలాశరమారు తేశకోణస్థాన్ ॥ ౧౪౬
 ఫలకం సదాశివమయం ప్రణౌమి సిందూర రేణుకిరణాభం ।
 ఆరభ్యాంగేశీనాం సదనా చ్చురితుం చ తత్త్వసోపానం ॥ ౧౪౭. ౨
 పట్టోపధానగండుకచతుష్టయస్ఫురితపాటలాస్తరణం ।
 పర్యంకోపరిఘటితం షాతు ఛిరం ఘాంసతూలికాతల్పం ॥౧౪౮

ఆ ర్యా ద్వి శ తీ స్తు తిః

షాణచతుష్టయవిలసత్స్వాశాంకుశపుండ్రచాపపుష్పాస్త్రాం ।
 కూలంకషకుచశిఖరాం కుంకుమకర్ణమితరత్నకూర్పాసాం ॥
 అణుదాయాదవలగ్నా మంబుదశోభాసనాభిరోమలతాం ।
 మాణిక్యఖచితకాంచీమరీచికాక్రాంతమాంసలనితంబాం ॥
 కరభోడుకాండయుగళాం జంఘాజితకామజైత్రతూణీరాం ।
 ప్రపదపరిభూతకూర్కాం పల్లవసచ్చాయపదయుగమనోజ్ఞాం ॥
 కమలభవకంజలోచనకిరీటరత్నాంశురంజితపదాబ్జాం ।
 ఉన్నస్తకానుకంపా ముత్తరళాపాంగపోషితానంగాం ॥ ౧౬౫
 ఆదిమరసావలంబా మనిదంప్రథమోక్తినల్లకీకలితాం ।
 ఆబ్రహ్మకీటజననీ మంతాకలయామి సుందరీ మనిశం ॥ ౧౬౬
 కస్తుక్షితౌ పటీయా న్వస్తు స్తోతుం శివాంకవాస్తవ్యం ।
 అస్తు చిరంతనసుకృతైః ప్రస్తుతకామ్యాయ తన్మమ పురస్తాత్ ॥
 ప్రభుసంమితోక్తిగమ్యం పరశివోత్సంగతుంగవర్యంకం ।
 తేజః కించన దివ్యం పురణో మే భవతు పుండ్రకోదండం ॥
 మధురిమభరితశరాసం మకరందస్యందిమార్గణోదారం ।
 కైరవీవిటచూడం కైవల్యాయాస్తు కించన మహో నః॥౧౬౭
 అక్షుద్ర మిక్షుచాపం పరోక్ష మవలగ్నసీమని త్ర్యక్షం ।
 క్షపయతు నః క్షేమేతర ముక్షరథప్రేమపక్షులం తేజః ॥
 భృంగరుచి సంగరకరాపాంగశృంగారతుంగ మరుణాంగం ।
 మంగళ మభంగురం మే ఘటయతు గంగాధరాంగసంగి మహాః
 ప్రపదజితకూర్మ మూర్ధ్నిశకిరణం భర్మదుచినిర్మధనదేహం ।
 శ్రుతిమర్మవర్మ శంభోః కించన నర్మ మమ శర్మ నిర్మాతు ॥

అలకుటిలాలకాళీకందశవిజితాళి విధృతమణిపాళి ।
 శత్రు హృది ప్రలినజఘనం బహుళితగళగరళకేళి కిమపిమహః
 అంకుమతిలకితఫాలా కురువిందచ్ఛాయపాటలదుకూలా ।
 కుణాపయోధివేలా కాచన చిత్రే విభాతి మే లీలా ॥ ౧౭౭
 ఘృంధయరుచివేణ్యః ప్రలినశ్రేణీత్రపాకరశ్రోణ్యః ।
 యాసు రిక్షుపాణ్యః కాశ్చన కామారికేళిసాక్షిణ్యః ॥ ౧౭౮
 పసీయాంశుకభాంసి ద్రాక్షామాధుర్యనాస్తికవచాంసి ।
 తిచన శుచం మహాంసి క్షపయంతు కపాలితోషితమనాంసి ॥
 సితకచమాయతాక్షం కుసుమశరంకూలముద్రహకృపార్ద్రం
 దిమరసాధిదైవత మంతఃకలయే హరాంకవాసి మహః॥౧౭౯
 స్థోపాంతతరంగితకటాక్షనిష్ప్యందకంఠదఘ్నకృపాం ।
 మేశ్వరాంకనిలయాం కామసి విద్యాం పురాతనీం కలయే ॥
 రవిందకాంత్యరుంతుదవిలోచనద్వంద్వసుందరముఖేందు ।
 సందఃకుంతలమందిర మతఃపుర మైందుశేఖరం వందే॥౧౮౦
 అంబనికురుంబడంబరవిడంబితచ్ఛాయ మంబరవలగ్నం ।
 అంబుగళ మంబుదకచం బిబ్బోకం కమపి చుంబతి మనో మే ॥
 అపారుచిభరగర్వాసంపాదితకాంతికవచితదిగంతం ।
 స్థాంతం నిగమానాం శుద్ధాంతం కమపి శూలినః కలయే ॥
 ద్యద్దినకరశోణా నుత్పలబంధుస్తనంధయాపీడాన్ ।
 రకలితపుండ్రచాపాన్ కలయే కానపి కపద్దినః ప్రాణాన్ ॥
 శనాలసజ్జఘనయా రసనాజీవాతుచాపభాసురియా ।
 రాణాయుష్కరశరయా ప్రూతంచిత్రంకయాఽపివాసనయా ॥

సరసిజనహయధ్వద్భృతా శంపాలతాసనాభివిగ్రహయా ।
 భాసా కయాపి చేతో నాసామణిశోభివదనయా భరితం ॥౧౦౭॥
 అల మల మకుసుమబాణై రబింబశోణై రపుండ్రకోదండైః ।
 అకుముదబాంధవచూడై రవ్యై రిహ జగతి దైవతంమవ్యైః ॥
 కువలయసదృక్షనయవైః కులగిరికూటస్థబంధుకుచభాణైః ।
 కరుణాస్యందికటాక్షైః కవచితచిక్తైః కలివయైః కుతుక్తైః ॥
 సతజనసులభాయ నమో నాళికసనాభిలోచనాయ నమః ।
 నందితగిరిశాయ నమో మహాసే నవనీతపాటలాయ నమః ॥
 కాదంబకుసుమధామ్నై కాయచ్చాయాకణాయితార్యస్థైః ।
 నీమ్నై చిరంతనగిరాం భూమ్నై కస్మై చి దాదధే ప్రణలిం ॥
 కుటిలకబరీభరేభ్యః కుంకుమసబ్రహ్మచారికిరణేభ్యః ।
 కూలంకవస్తనేభ్యః కుర్మః ప్రణలిం కులాద్రికుతుకేభ్యః ॥
 కోకనదశోణచరణా త్కొమలకురళాభివిజితశై వాలాత్ ।
 ఉత్పలసగంధినయనా దురరీకుర్మో న దేవతా మన్యాం ॥
 ఆపాటలాధరాణాం ఆనీలస్నిగ్ధబంధురకచానాం ।
 ఆమ్నాయజీవనానా మాకూతానాం రహస్యదాసోఽస్మి ॥
 పుంఖతవిలాసహాసస్ఫురితాసు పురాహితాంకనిలయాసు ।
 మగ్నం మనో మదీయం కాస్వపి కామారిజీవనాడిషు ॥౧౦౮॥
 లలితా పాతు శిరో మే లలాట మంబాచ మధుమతీరూపా ।
 భూయుగ్మంచ భవానీ, పుష్పశరా పాతు లోచనద్వంద్వం ॥
 పాయా న్నాసాం బాలా సుభగా దంతాంశ్చ సుందరీ జిహ్వం ।
 అధరోష్ఠ మాదిశక్తి శ్చ కేశీ పాతు మే చిరం చుబుకం ॥

శీర్షాంభోరుహమధ్యే శీతలపీయూషవర్షిణీం భవతీం ।
 అనుదిన మనుచింతయతామాయుష్యంభవతిపుష్టలమవనాన్యం॥
 మధురస్మితాం మదారుణనయనాం మాతంగకుంభవక్షోజాం ।
 చంద్రావతంసినీం త్వాం సవిధే పశ్యంతి సుకృతినః కేచిన్ ।
 లలితాయా స్థవరత్నం లలితపదాభిః ప్రణేత మా ర్యాభిః ।
 ప్రతిదిన మవనౌ పఠతాం ఫలాని వక్తుం ప్రగల్భతే హైవ ॥

ఇతిశ్రీదూర్వాసమునికృతలలితార్యాద్విశతీస్తువరత్నం

సంపూర్ణం

శ్రీలలితాత్రిపురసుందరీ దేవతార్పణమస్తు

కామేశ్వరీచ కర్ణా కామాక్షీ పాతు గండయో ర్యుగళం ।
 శృంగారనాయికాఽవ్యా ద్వక్త్రీం సింహాసనేశ్వరీచ గళం ॥
 స్కందప్రసూశ్చ పాతు స్కందౌ బాహూచ పాటలాంగీ మే ।
 పాణీచ పద్మనిలయా పాయా దనిశం నఖావళీ ర్విజయా ॥
 కోదండినీచ వక్షః కుక్షిం చావ్యా త్కులాచలతనూజా ।
 కల్యాణీచ వలగ్నం కటించ పాయా త్కులాధరశిఖండా ॥
 ఊరుద్వయంచ పాయా దుమా మృడానీచ జానునీ రక్షేత్ ।
 జంఘేచ షోడశీ మే పాయా త్పాదౌచ పాశస్మణిహస్తా ।
 ప్రాతః పాతు పరా మాం మాధ్యాహ్నా పాతు మణిగృహాధీశా
 శర్వాణ్యవతుచ సాయం పాయా ద్రాత్రౌచ భైరవీ సాక్షాత్ ।
 భార్యాం రక్షతు గౌరీ పాయా త్పుత్రాంశ్చ బిందుగృహపీతా
 శ్రీవిద్యాచ యశో మే శీలం చావ్యా చ్చిరం మహారాజ్ఞీ ।
 పవనమయి పావకమయి క్షోణీమయి న్యోమమయి కృషీటమయి
 రవిమయి శశిమయి దిబ్బమయి సమయి ప్రాణమయి శివేపాహి
 కాళిని కపాలిని శూలిని భైరవిమాతంగి పంచమి త్రిపురే !
 వాద్దేవి వింధ్యవాసిని బాలే భువనేశి పాలయ చిరం మాం ॥
 అభినవసిందూరాభా మంబ త్వాం చింతయంతి యే హృదయే
 ఉపరి నిపతంతి తేషాం ఉత్పలనయనా కటాక్షకల్లోలాః ॥
 వగ్దాప్తకమితాభి ర్వశినీముఖ్యాభి రావృతాం భవతీం ।
 చింతయతాం సితవర్ణాం వాచోనిర్యాం త్యయత్నతో వదనాత్
 కనకశలా కాగౌరీం కర్ణవ్యాలోలకుండలద్వితయాం ।
 ప్రహసితముఖీంచ భవతీం ధ్యాయంకోయే త ఏవభూధనదాః ।

తస్యోపరి నివసంతం తారుణ్యశ్రీనిషేవితం సతతం ।
 ఆవృంతపుల్లసాల్లకమరీచికాపుంజమంజులచ్ఛాయం ॥ ౧౫౪
 సింహారణోణవసనం, శీతాంశుస్తబకచుంబితకిరీటం ।
 కుంకుమసంకమనోహరకుటిలాలకహాసితకుముదబంధుశిశుం ॥
 పూర్ణేంద్రునిబింబనదనం పుల్లసరోజాతలోచనత్రితయం ।
 కరళాపాంగతరంగితశఫరాంకగళాస్త్రసంప్రదాయాంధం ॥ ౧౫౬
 మణిమయకుండలపుష్పస్కరీచికల్లోలమాంసలకపోలం ।
 ఎనుమనహోదరాధరవిస్మత్పరస్మితకిశోరసంచారం ॥ ౧౫౭
 మోదికుసుమశేఖర మానీలభూలతాయుగళమనోజ్ఞం ।
 గణీసారభవీచీర్ష్యగుణితవక్త్రాంరవిందసౌరభ్యం ॥ ౧౫౮
 హాశాంశుశేషిణిచాప్రప్రసవశరస్ఫురితకోమలకరాబ్జం ।
 కాశ్మీరపంకిలాంగం కామేశం మనసి కుర్మహే సతతం ॥ ౧౫౯
 కన్యాకలకభవని నిష్కణ్ఠం తనుణకదంబప్రసూనకిరణాభాం ।
 త్రాంశుభగడామూడాం సీమంతవ్యస్తసాంద్రసిందూరాం ॥
 పంకుమలలమభాస్వన్నీటలాం కుటిలతరచిల్లికాయుగళాం ।
 మాలీకరీష్యసయనం నాసాంచలకలితమాక్లికాభరణాం ॥
 కుంకుమమండుసా మరుణాధరకాంతివిజితదీపబాభాం ।
 స్మృతిమకరికాయుతకపిలసంకాంతకనకతాటంకాం ॥ ౧౬౦
 దుష్పరపాండ్రదీపకీకబళితవదనారవిందసౌరభ్యాం ।
 కంబుసహోదరకంతప్రబంబమానాచ్ఛమక్లికకలాపాం ॥ ౧౬౩
 వృద్ధిరనామకోమలభువాయుగళస్ఫురితరత్నకేయూరాం ।
 రవన్యమూలవిలసత్కృంచనమయవలయకటసందోహం ॥

సర్వసంక్షోభణ మిదం చక్రం తత్రతు చక్రిణీ ।
 సుందరీ నామ విష్ణోయీ నామ్నా గుప్తతరా స్మృతా ॥ ౮౫
 తచ్చక్రిపాలనకరీ ముద్రాఽకర్షిణికా స్మృతా ।
 అనగ్గశక్త్యంతర సోపరిష్టా త్కుమ్భసమ్భవ ! ॥ ౮౬
 హస్తవింశతి మున్నమ్రం చతుర్నల్వప్రవిస్తరం ।
 సంక్షోభిణ్యాద్యంతరం స్యా త్సర్వసౌభాగ్యదాయకం ॥ ౮౭
 సర్వసంక్షోభిణీముఖ్యా స్తత్ర శక్తయ ఉద్ధతాః ;
 చతుర్దశ వస స్త్యేవ తాసాం నామాని మ చ్ఛ్రుణు ॥ ౮౮
 సర్వసంక్షోభిణీ శక్తి సర్వవిద్రావిణీ తథా ।
 సర్వాకర్షిణికా శక్తి సర్వాఘ్నాదినికా తథా ॥ ౮౯
 సర్వసంమోహినీ శక్తి సర్వస్తమ్భనశక్తికా ।
 సర్వబృమ్భణ శక్తి శ్చ తథా సర్వవశంకరీ ॥ ౯౦
 సర్వరక్షనశక్తిశ్చ సర్వోన్మాదనశక్తికా ।
 సర్వార్థసాధనీశక్తి సర్వసమ్మత్తిపూరణీ ॥ ౯౧
 సర్వమంత్రమయీ శక్తి సర్వద్వంద్వక్షయజ్ఞరీ ।
 ఏతాశ్చ సమ్రుదాయాఖ్యా శ్చక్రిణీ పురవాసిని ॥ ౯౨
 ముద్రా చ సర్వవశ్యాఖ్యా తచ్చక్రే రక్షికా మతా ।
 కోటిశ శ్శక్తయ స్తత్ర తాసాం కిఞ్కర్య ఉద్ధతాః ॥ ౯౩
 సంక్షోభిణ్యాద్యంతర సోపరిష్టా త్కుమ్భసమ్భవ ! ।
 హస్తవింశతి మున్నమ్రం చతుర్నల్వప్రవిస్తరం ॥ ౯౪
 సర్వసిద్ధ్యాదికానాం తు మందిరం ధిష్ణ్య ముచ్యతే ।
 సర్వసిద్ధిప్రదా వైవ సర్వసంవత్సర తథా ॥ ౯౫

- తల్లోకపూర్వభాగే తు రుద్రలోకో మహాదయః॥ ౮౩
- అసర్వరత్నఖచిత స్తత రుద్రోఽధిదేవతా ।
 సదైవ మన్యునా దీప్త స్సదా బద్ధమహేషుధిః ॥ ౮౪
- అధిజ్యం చ ధను ర్బ్రథ జ్వలత్పింగళలోచనః ।
 జటామకుటశోభాభ్య స్సర్వాభరణభూషితః ॥ ౮౫
- స్వసమానై ర్మహాసత్త్వై ర్లోకసిద్ధహదక్షిణైః ।
 అధిభ్యకాన్ముక్తై ర్దక్షై ర్షోడశావరణభిక్షైః । ౮౬
- ఆవృత స్సతతం వక్త్రే జపం శ్చిచ్ఛేదేవతామనుం ।
 శ్రీదేవీధ్యానసంపన్నో శ్రీదేవీపూజనోత్సుకః ॥ ౮౭
- అనేకకోటిరుద్రాణీగణమండితపార్శ్వభూః ।
 తాశ్చ సర్వాః ప్రదీప్తాంగో సవయావనగర్వితాః ॥
- లలితాధ్యాసనిరతా స్సదాఽసవమదాలసాః ।
 తాభిశ్చ సాకం స శ్రీమా స్మహారుద్ర ప్రాచూలభృత్ ॥ ౮౮
- హిరణ్యబాహుప్రముఖై రుద్రై రన్యై ర్నిపేవితః ।
 లలితాదర్శసభ్రష్టా నుద్ధతాం గురుధిక్కుతాన్ ॥ ౯౦
- శూలకోట్యా వినిర్భిద్య నేత్రోత్థైః కటుపావకైః ।
 దహం ప్రేషాం పశూ సభ్రత్యా నృజా శ్చైవ వినాశయన్ ॥
- అజ్ఞాధరో మహావీరో లలితాజ్ఞాప్రవర్తకః ।
 రుద్రలోకేఽతిరుచిరే వర్తతే కుమ్భసమ్భవ ! ౯౨
- మహారుద్రస్య త స్యష్టే! పరివారాః ప్రమాధినః ।
 యే రుద్రా స్తా నసంఖ్యాతా నో-వా వక్తుం పలు ర్భవేత్
- యే రుద్రా అధిభూమ్యాం చ సహస్రాణాం సహస్రశః ।

- హయస్థై ర్హయసాదిన్యో రథస్థా రథసంస్థితైః ॥ ౩౮
- ఆభోరణై ర్హస్తిగతాః పద్మైః పద్మాశ్చ సంగతాః ।
- దండనాథా విషంగేణ సమయుధ్యత సంగరే ॥ ౩౯
- విశుక్రేణ సమం శ్యామా వికృష్టమణికార్ముకా ।
- అశ్వారూఢా చకారోచ్చై స్సహోఽకజితా రణం ॥ ౪౦
- సమ్పదీశీ చ జగ్రాహ పురుషేణం యుయుత్సయా ।
- కుంతిషేణేన సమరం మహామాయా తదాఽకరోత్ ॥ ౪౧
- మలదేన సమం చక్రే యుధ మున్మత్తభైరవి ।
- లఘుశ్యామా చకారోచ్చైః కుశూరేణ సమం రణం ॥ ౪౨
- స్వప్నేశీ మంగళాభ్యేన దైత్యేంద్రేణ రణం వ్యథాత్ ।
- వాగ్వాదిసీతు జఘటే ద్రుఘణేన సమం రణే ॥ ౪౩
- కోల్లాటేన చ దుష్టేన చండకాశ్యకరోద్రణం ।
- అక్షోహిణీభి ర్దైత్యానాం శక్త్యక్షోహిణికాస్తథా ॥ ౪౪
- మహాంతం సమరం చక్ర రన్యోన్యం క్రోధమూర్ఛితాః ।
- ప్రవర్తమానే సమరే విశుక్రో దుష్టదానవః ॥ ౪౫
- వర్ధమానాం శక్తిచమూం హీయమానాం నిజాం చమూం ।
- అవలోక్య రుషాఽవిష్ట స్సంకృష్టగురుకార్ముకః ॥ ౪౬
- శక్తిసైన్యే సమస్తేఽసి తృషాస్త్రం ప్రముమోచ హ ।
- తేన దావానలజ్వాలాదీప్తేన క్వధితం బలమ్ ॥ ౪౭
- తృతీయయుద్ధదివసే యామమాత్రం గతే రవౌ ।
- విశుక్రముక్తతార్వాస్త్రవ్యాకులా శ్శక్తయోఽభవన్ ॥ ౪౮

తదత్ర మూలచ్ఛేదాయ తస్యా యతో విధీయతాం ।
 మయా చారముఖాత్ జ్ఞాతా తస్యా వృత్తి ర్మహాబలా ॥ ౧౩
 సర్వేషా మపి సైన్యానాం పశ్చా దేవాప్రతిష్ఠతే ।
 అగ్రత శ్చలితం సైన్యం హయహస్తీరథాదికం ॥ ౧౪
 అస్మి న్నేవ హ్యవసరే పార్షణిగ్రాహో విధీయతామ్ ।
 పార్షణిగ్రాహ మిమం కర్తుం విషణ్ణ శ్చతురో భవేత్ ॥ ౧౫
 తేన క్రోధబలోన్మత్తా బహుసంగ్రామదుర్మదాః ।
 దశ పశ్చ చ సేనాన్య స్సహ యాస్తు యయుత్సయా ॥ ౧౬
 వృష్టతః పరివారాస్తు స తథా సన్తి తే పునః ।
 అల్పై స్తు రక్షితా సా న్యా త్రేనై వాపసా సునిగ్రహా ॥ ౧౭
 అతస్తస్యం బహుసన్నాహ మావిధాయ బలోత్కటః ।
 విషంగ! గుప్తరూపేణ పార్షణిగ్రాహం సమాచర ॥ ౧౮
 అల్పీయసీ త్వయా సాధ్యం సేనా గచ్ఛతు విక్రమిన్ !
 సజ్జాశ్చ సన్తు సేనాన్యో దిక్పాలవిజయోద్ధతాః ॥ ౧౯
 అక్షోహిణ్యశ్చ సేనానాం దశ పశ్చ చలంతు తే ।
 త్వం గుప్తవేష స్తాం దుష్టాం సన్నిపత్య దృఢం జహి ॥ ౨౦
 సైవ నిశ్చేషశక్తీనాం మూలభూతా మహీయసీ ।
 తస్యా సమూలనాశేన శక్తిబృద్ధం వినశ్యతి ॥ ౨౧
 కష్టచ్ఛేదే సరోజిన్యా దశజాల మివామృశి ।
 సర్వేషామపి పశ్చా ద్యో రథ శ్చలతి భాస్వరః ॥ ౨౨
 దశయోజనసమృన్న విజదేహసముచ్చయః ।

దీప్తాయుధధ్యుతితిరస్కృతభాస్కరాభి

ర్నిత్యాభి రంఘీసవిధే సముపాస్యమానా ॥

శ్రీచక్రనామతిలకం దశయోజనాతి

తుంగధ్వజోల్లిఖితమేఘకదమ్బ ముచ్చైః ।

తీవ్రాభి రావరణశక్తిపరమ్పరాభి

ర్యుక్తం రథం సమరకర్మణి చాలయంతీ ॥

౧౦౦

పంచాధికై ర్వింశతినామరత్నైః

ప్రపంచపాప్రపశమాయ దత్తైః ।

సంస్తూయమానా లలితా మరుద్భి

స్సంగ్రామ ముద్దిశ్య సముచ్చచాల ॥

౧౦౧

అగస్త్యః :—

వాజివక్త్ర! మహాబుద్ధే! పంచవింశతినామభిః ।

లలితాపరమేశాన్య దేహీ కర్తృరసాయనం ॥

౧౦౨

హయగ్రీవః :—

సింహాసనేశీ లలితా మహారాజ్ఞీ వరాంకుశా ।

చాపినీ త్రిపురా చైవ మహాత్రిపురసుందరీ ॥

౧౦౩

సుందరీ చక్రనాథాచ సామ్రాజ్ఞీ చక్రిణీ తథా ।

చక్రేశ్వరీ మహాదేవి కామేశీ పరమేశ్వరీ ॥

౧౦౪

కామరాజప్రియా కామకోటికా చక్రవర్తిని ।

మహావిద్యా శివానంగవల్లభా సర్వపాటలా ॥

౧౦౫

కులనాథా ఽమాయనాథా సర్వామ్నాయనివాసిని!

దేవీ చక్రవర్తి ఘోర సనమం సముపాశ్రితాః ॥ ౪౭

సర్వాశాస్త్రాల విభిన్న చక్రం సృష్ట్య చ తద్వతః ।

తామరాక్షునిని భాగ్యశక్తి నిర్మలభాగ్య అస్మద త్వరా ॥ ౪౮

స్వాగతమును గాన వీరేన ముఖ్యముగా వర్ణించుచున్నది.

తదధిష్ఠాన బేషం చ శ్రీం నరే నరధాన్యజత్ ॥ ౪౯

తాళపు చక్రరథ స్వాస్థ్య పర్యవేక్షణము ముహూర్తాంతాః ।

అథ సా మణిపూ రణ సర్వసంక్షోభనాభిధమ్ ॥ ౫౦

సృష్ట్యా చక్రం తద్గతాశ్చ బేదాన్తరాధికాః ।

తదధిష్ఠానదేవీం చ సనర్థపురసుద్ధీర్ఘామ్ ॥ ౫౧

తాళ్ళ దేదీప్యమానాభి స్పష్టమం పర్య సంశితాః ।

చక్రరాజరథేంద్రస్య లలితాధిష్ఠితస్య చ ॥ ౫౨

అనాహత మహాచక్రా) శ్లోలితాయా స్వముద్గతమ్ ।

సర్వసౌభాగ్యదం నామ తత్త్వా దేవ్య శ్చతుర్దశ ॥ ౫౩

సమ్ప్రదాయాభిధా స్వర్ణాస్తదధిష్ఠాననాయకా ।

పురవానిన్యభిహితా తాశ్చ దేవీసమప్రభాః ॥ ౫౪

చక్రరాజరథేష్ఠస్య పద్మం పరం సమాశ్రితాః ।

అక్షాచక్రా స్మపింశాన్యా శ్చక్రం సర్వార్థసాధకమ్ ॥ ౫౫

ఉద్ధతం తద్ధతా దేవ్యః కుశో నీగా కృతాభిదాః ।

తదధిష్ఠానదేవీ న (తిరు)రా శ్రీ సుమీరితా ॥

తాళము రచనాబాధ్యక్షమున భాగములను జరగజేయును.

పక్షాదుం పరం సంయాతా బలిగా జేయజ్ఞానము

- త్వదేకజీవితా స్సర్వే వయ మేతే నివృత్తాః ॥ 27
- అతోఽస్మాకం త్వయా రక్షా కళం దస విధీయతే ।
- ఉపేక్షాం కస్తు మా ర్జేషు నాస్మాను తవ యుజ్యతే ॥ 28
- త్వయా దత్తాధికారాస్తు త్వయైవ సరినాశితాః ।
- అధునా తు త్వయోపేక్ష్యా స్తతః సతే వినాశితాః ॥ 29
- అత్యాహిత మనుస్రాస్త మస్మాకం సన్యసన్మున !
- హృది శల్యమతి క్రూర మస్మాక మనుసగ్ధతే ॥ 30
- తారణో నామ ఔత్సేహ్యో భవద్దత్తనరోధతః ।
- మహాసత్యో మహాధీగ పైలోక్యం వసితాపయణ ॥ 31
- హిరణ్యకశిపో గోత్రే జాత స్త్వయ్యసరాక్రమః ।
- అత్యస్తచపలో నప్తనీతి ర్ధానీ మదాస్థదృక్ ॥ 32
- అస్మాకం సతతం ద్వేష్టా యజ్ఞకర్మనినాశనః ।
- స్వధాస్వాహావషట్కారవర్జితం కృతవా జ్ఞగణ ॥ 33
- సర్వానపి మునిశ్రేష్ఠా న్నివయ త్యతిశోషనః ।
- కల్పవృక్షం జహారాస్య శక్రస్య కమలోద్భవ ॥ 34
- చింతామణిం చ జగ్రహే తథా కామగవీమపి ।
- పటహాధ్వనిమాత్రేణ కాన్దిశీకేషు నాకిషు । 35
- స్వయం స్వర్గం సమాగత్య సర్వం లుక్తశివో భవమ్ ।
- గోపురాట్టాకాద్యాశ్చ సౌధప్రగ్రీవకాదయః ॥ 36
- మత్తవారణవేద్యశ్చ సోపానస్య చ భిత్తయః ।
- చంద్రశాలాశ్చ వివిధా స్సభామట్టపకోటయః । 37

- తద్గత్వా శోణితపురం నిర్మాణం కుర్వితీరితః ॥ ౪
- తచ్చుత్వా నచనం శిల్పి స గత్వా తత్పురం మహత్ ।
- చక్రేమగపురప్రభ్యం మనసైవ క్షణేన తు ॥ ౫
- అథాభిషిక్త శ్శుక్రేణ దైత్యేయైశ్చ మహాబలైః ।
- శుశుభే పరయా లక్ష్మ్యా తేజసా చ సమన్వితః ॥ ౬
- హిరణ్మయం తు యద్గత్తం కిరీటం బ్రహ్మణా పురా ।
- సజీవ మవినాశ్యం చ దైత్యేంద్రైకవిభూషణమ్ ॥ ౭
- దధౌ భృగుమహోత్స్పృష్టౌ భట్టో బాలార్క-సన్నిభమ్ ।
- చామరే చంద్రసంకాశే సజీవే బ్రహ్మనిర్మితే ॥ ౮
- స రోగా న చ దుఃఖాని దదౌ యద్వినిషేవణాత్ ।
- తస్యాతపత్రం ప్రదదౌ బ్రహ్మణైవ పురాకృతమ్ ॥ ౯
- యస్య చ్ఛాయానిషణ్ణ స్తు బాధ్యతే నాస్త్రకోటిభిః ॥
- ధనుశ్చ విజయం నామ ఖడ్గం చ రిపుసూతినమ్ ॥ ౧౦
- అన్యాయపి మహర్హాణి భూషణాని ప్రదత్తవాన్ ।
- తస్య సింహాసనం ప్రాదా దక్షయం సూర్యసన్నిభమ్ ॥ ౧౧
- తత స్సింహాసనాసీన స్సర్వాభరణభూషితః ।
- బభూవాతీవ తేజస్వీ రత్న ముత్తేజితం యథా ॥ ౧౨
- బభూవు రథ దైత్యూస్తస్యాష్టౌ తు మహాబలాః ।
- ఇద్రిశత్రు రమిత్రఘ్నో విద్యున్నాల్లి విభూషణః ॥ ౧౩
- ఉగ్రకర్మోగ్రధన్వా చ విజయ శ్శృతిపారగః ।
- సంమోహినీ కుముదినీ చిత్రాక్షీ సుందరీ తథా ॥ ౧౪